Manuscript copy of the
Four Gospels
in the Classical Armenian
language.
There is no date, but the
use of certain letters indicate
it may be as much as
300 years old.
A gift to the Maynards in Bitlis, Turkey.

This reading
in pencil
seems to be
"Ո (or vo)"
24 th letter of
the Armenian
alphabet
"used instead
of O"
(37 th letter)
"show (sig?)
no date
but old".
Say 300 years
Miss Charlotte
Ely

Dec. 13, 1947

Following the story in John 8 1–11a at the end of th Testament there are missing leaves, and then the following begins with second line

"of the gospel. Der Toros magdasin and Der Hovhannes Sassoontsi — — — "

Decorator (scribe) asks for prayers for himself: God's unworthy servant

Re last page of this old Armenian copy of the four gospels

Dear John.

(12) 'last page of gospel' mentions scribe Łazar, space for sponsor's name left blank.

(10, 11) Łazar (read Ghazar not Ghadri)

(12) Colophon. Sponsors named as Tēr T'oros and Ter Yovannēs /title Ter shows that they were priests/.

Artist named as Martiros. Martiros of Khizan springs to mind (see Der Nersessian, Chester Beatty Cat., I pp. 79-81) but a hasty comparison of scenes from the Life of Christ on your photographs shows many differences with details (beards, knees, haloes, length of figures) ~~with~~ on plates of Dublin MS no. 573 (B.N. II, plates 46, 47). But identification will need more time than Bud's fleeting visit will allow.

Hoping to see you in September,

Yours ever,

Charles.

Probably all one can say at present is that the MS is Khizan School, lateish.

Presented to
Mr. & Mrs. H. A. Maynard
July 6th 1913.
by Miss Charlotte E. Ely.
As a fifth wedding anniversary present.
anniversary May 25th 1913.

The Four Gospels.

Mrs. [illegible]

Manuscript copy of the Four Gospels in the Classical Armenian Language.
There is no date, but the use of "vo", the 24th letter of the alphabet, instead of O, the 37th letter, indicates that it may be as much as 300 years old.

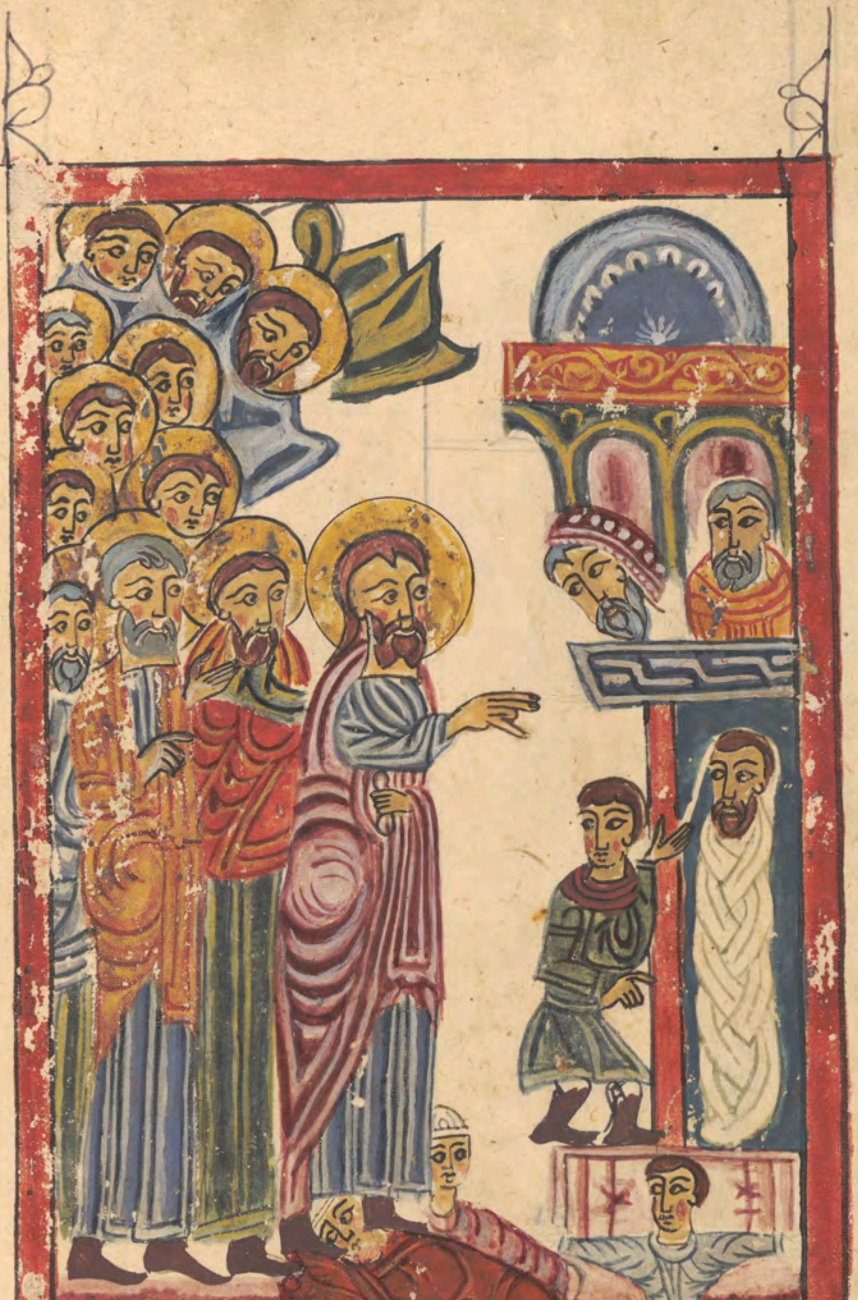

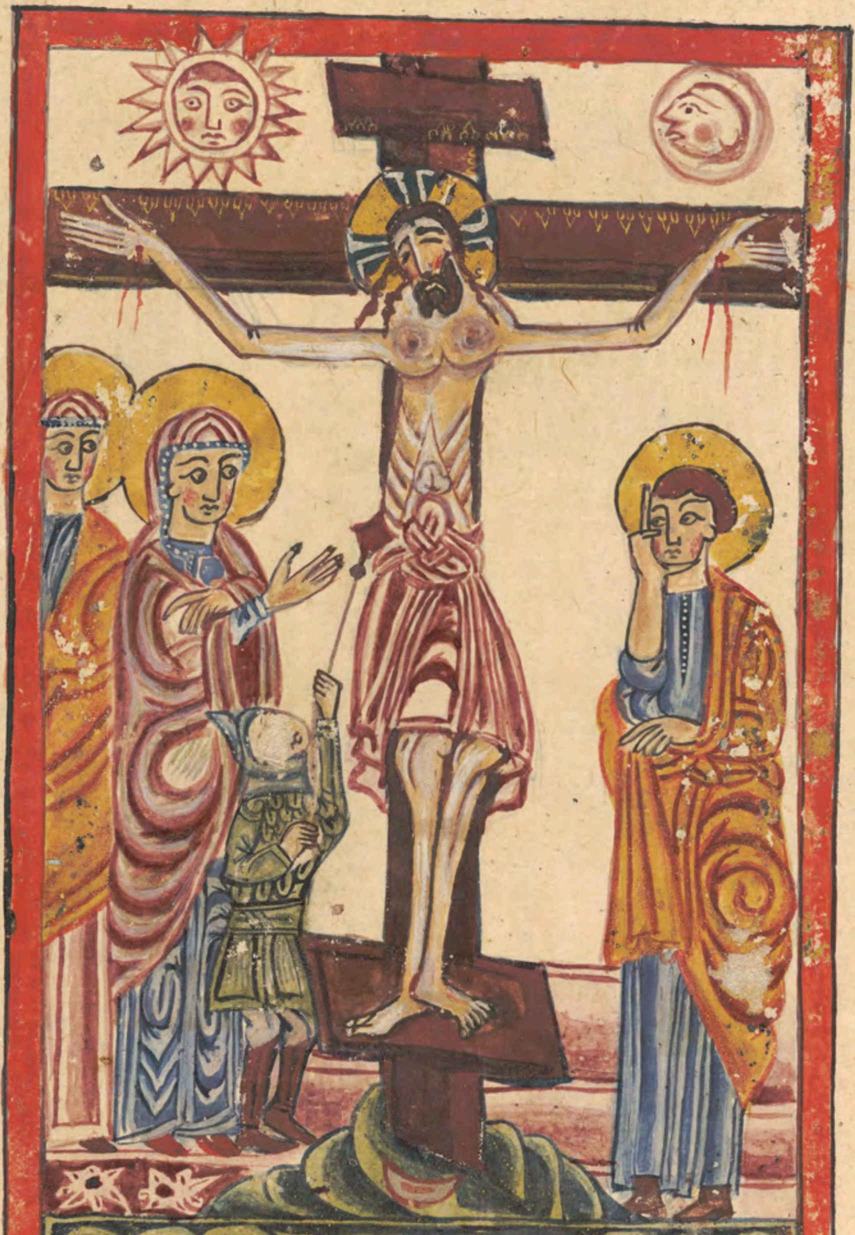

Ամոնիոս աղէքսանդրացի բազում աշխատութեամբ և ջանիւ
իմաստութեամբ առեալ զառաջնորդութիւն մեզ զաւետարանն
Մատթէոսի. առ եդ առ նմանէ. զհամաձայն բարբառս. այլոց աւետա
րանչացն [illegible]. առընթեր. որ զի հարկել [illegible]
[illegible]
[illegible]: Այլ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]: Յորոց առաջինն ունի
[illegible] չորեքեան: Մատթէոս
[illegible] Յոհաննէս: Երկրորդ կանոնն Բ. Մատթէ
Մարկոս: Ղուկաս: Երրորդ կանոնն Գ. Մատթէոս. Ղուկաս.
ու. Մարկոս: Ղուկաս: Չորրորդ կանոնն Դ. Մատթէոս. Մարկոս.
Յոհաննէս: Հինգերորդ կանոնն երկու. Մատթէոս,
Ղուկաս: Վեցերորդ կանոնն Զ. Մատթէոս. Մարկոս
Եօթներորդ կանոնն Է. Մատթէոս. Յոհաննէս: Ութեր
որդ կանոնն Ը. Ղուկաս. Մարկոս: Իններորդ կանոն
րորդ կանոնն Թ. Ղուկաս. Յոհաննէս: Տասներորդ կանոնն
Ժ. Ղուկաս: Յ[illegible]. զի իւրեքիւրեք եւ ինչ առանձին
[illegible]
գրեաց:

Որդ այսպէս են եւ երբեքն կարգելոց կանոնաց պատ
ճառ. Առաջինն ագուցեալ պատմութիւն ի նոցանէ այսպէս իմն
իւրաքանչիւր չորեցունց աւետարանացն թիւ եւ նշա
նակերտակացն ըստ իւրաքանչիւր մասին. ակնեալ յառա
ջին այսպէս երկրորդէն եւ երրորդէն. եւ յառաջ կարգաւ ե
ղացեալ ընդ բնաւ մինչեւ ցկատարած գրոցն. եւ ըստ ի
րաքանչիւր թուոյ. որ ցուցանէ թէ յորում ի տանէ ցանց
կանոնացն կայցէ թիւն. այսպիսի իմն թէ յառաջինն, յայտ
թէ որ յառաջնումն. եւ թէ երկրորդն յերկրորդումն. եւ այ
սպէս մինչեւ ցտասաներորդն։ Որդ եթէ բացեալ զմի ի չո
րից աւետարանացն յորում կամիցիս կալ յորում
ճառագլուխ եւ կամիցիս գիտել եթէ որք անքէն զոր հան
գոյն մի մեանց ասացին եւ զանց իւրաքանչիւր
զիւն գտանել յորում ընթեռնուս զոր ճառագլուխ եւ առ նմին
ցեալ առեալ զառաջակայն զթիւն. խնդրեսցես զնոյն կա
նոնին. ընդ որում կարմրագրովն նշանակեալ մի յիջուցան
եսցէ. եւ հասցես ուղիղ առ իւրեանց առաջագոյն գիտելոց
ի ճակատ կանոնին. թէ քանի երրորդ եւ որք իցեն ասացե
ալ յորոց խնդրեսցես իմ աթոռոցն. եւ այլոց աւետարանա
չանցն որք ի կանոնին իցեն զոր թիւն առնիցես զնոյն եւ
ընդ յանց իւրաքանչիւր աւետարանին տեղ
իս զհամակոյն ասացեալսն ոգա եւ գտցես։ Ողջ լեր։

Մատթէոս	Մարկոս	Ղուկաս	Յովհաննէս	Մատթէոս	Մարկոս	Ղուկաս	Յովհաննէս
ը ժա ժա ժա	բ դ դ դ	է ժ ժ	ժ զ ժբ ժդ	ճիդ ճիդ ճիդ ճձթ	ծկե ծկե ծկե ծհ	ճկգ ճկգ ճկգ ճհե	կե կգ կե կիգ
ժա ժդ իգ իգ	դ ե իէ իէ	ժ ժգ իա իա	իը ժե խգ խգ	ճղա ճղդ ճղե ճղգ	ծձե ծձե ծձգ ծհգ	ճձթ ճկա ճձբ ճձբ	կձգ ծկա ծկե իբ
իգ իե իը իը	իե ի իգ իգ	խա իէ ծգ ծգ	խգ ի ծդ ծգա	ճ ճբ ճգ	ծձա ծձա ծձգ ծձդ	ճձե ճձդ ճձե ճձթ	ծձը ծձթ ծձհ
իը իթ իը	իգ իգ իգ	ծգ ծգ ծգ	լ ծխթ ծլա	ճգ ճգ ճձ ճբգ	ծձե ծձե ծղա ծղգ	ճղ ճղ ճղե ճղդ	ծկը ծհդ ծթ հբ
ծխգ ծխա ծխբ ծխէ	լե ծա կդ	հը կթ խա իգ	ծթ ծթ ժէթ	ճձդ ճձդ ճձե ճձը	ծղե ծղբ ծղգ ծղթ	ճղա ճղա ճղբ ճ	ծկը ծկգ ծկե ծհգ
ծկգ ծկգ ծթ ճձա	կբ կե ծէթ ծխա	ղդ ղդ ղդ ճղը	հդ ծթ խա	ճժ ճիե ճիգ ճիգ	ճե ճդ ճդ ճբ	ճիե ճձա ճիդ ճծդ	ծձը ծձդ ծձը ծղդ
ձե ձե ձե ծբ	ծխբ ծխթ ծխբ ծխթ	ճձթ ճխբ ճխա ճծ	հդ ծը ծիե ծխգ	ճլը ճլա ճլե ճլդ	ճգ ճթ ճծգ	ճխդ ճխե ճծը ճլա	ծղգ ծղե ծղե ճա
ճդ ճե ճէ ճէ	ծթ ծձգ ծձգ ծձգ	ճձե ճձե ճձե ճձդ	ծխա ժ լբ ղգ	ճլը ճլգ ճլգ ճխդ	ճխդ ճխթ ճխդ	ճխդ ճխթ ճխը	ճղթ ճղը ճղե ճդ
ճզգ ճէգ ճզդ ճզդ	ծխթ ծկե ծկե ծկե	կգ կձթ կձգ կձգ	ղը ղձե ծձե	ճխը ճխթ ճծե	ճլե ճլը ճլա	ճխա ճխգ ճխգ	ճգ ճը ճթ
				յիգ	մլե	յլե	մծա

Մարկոս	Մաթէոս	Ղուկաս	Յովհ
ձէ խա խա լէ	գ ձէ ը լթ	ծե կզե ձզե ձկգ	ճե ճխա ճկէ ճկէ
լէ լը լթ կե	կթ կա կգ կգ	կթ ծզ դդ	ճկգ ճխդ ճխթ ճխթ
կթ կթ կա կա	ծզ ծէ խա	լգ կզ ծգ լը	ճծգ ճկդ ճկը ճկը
կէ կէ կգ կդ	իէ իէ իգ իթ	կզ ճձզ կա ծէ	ճկ ճկէ ճկդ ճկզ
կզ կթ ծկ ծէ	ծէ իթ ծլ ծգ	ճկթ կթ ծզ խդ	ճկը ճկը ճկթ ճզ
ծէ ծէ ծզ ծէ	ծգ ծդ ծդ ծէ	ճծ կզ ճծէ ճծդ	ճղէ ճղգ ճղգ ճղդ
ծէ ծը ծը ղէ	ճխա ճխա ի	ծը ճխը ճծա ծ	ճղդ ճղէ ճղը ճղթ
ղդ ղդ ճգ ճծդ	ծզ ծզ իդ	ղզ ճխզ կ խա	մա մգ մէ մզ
ճծզ ճիա ճիէ ճիգ	իէ լէ լգ լդ	խէ ճիզ ճիթ ճխզ	մը մծզ մծթ միգ

Մարկոս	Ղուկաս	Մաթէոս	Մարկոս	Ղուկաս
լէ լզ լթ խդ	կէզ կը ճկէ	միէ միզ միթ միթ	ճլդ ճլգ ճլէ ճլէ	միէ միդ միէ միզ
ծզ ծթ կգ կզ	ղծէ խգ լէ	մխէ մխէ մխգ մխը	ճլէ ճլը ճլը ճխգ	մլէ մխը մխթ մխթ
կթ կթ ծգ ծգ	լզ ճխդ ղէ յզ	մխը մխթ մծա մծգ	ճխգ ճխդ ճխզ ճխը	մծդ մծգ մծէ մդ
ծէ ծզ ղա ղգ	ղզ ղը ղթ ճա	մծը մծթ մկդ մկթ	ճծզ ճծա ճծէ ճծդ	մծէ մծը մծզ մխը
ղէ ղէ ղթ ճէ	ճծէ ճծզ ճղզ ճղէ	մհա մհը մհա մհզ	ճկէ ճկդ ճկգ ճկզ	մլ մկգ մկը մկզ
ճզ ճզ ճզ ճը	մծգ միա մծը ճծէ	մձէ մղզ մղզ մա	ճհզ ճհէ ճձէ ճձթ	միզ մձզ մծդ մձզ
ճը ճթ ճծ ճծա	մծթ մխա մխա յզգ	յը յծէ յծզ յծզ	ճղգ ճղզ ճղէ ճղէ	յզ յղէ յղգ յղէ
ճծէ ճծդ ճծզ ճծա	միէ մզզ միդ մլէ	յիէ յլէ յլթ յխ	մծը մծթ մի միէ	յթ յիէ յիէ յիզ
ճծը ճիզ ճիը ճլ	մլդ մխա մխգ	յխէ յխդ յխգ յծգ	միդ միէ միէ մլգ	յիգ յիէ յլ յլը

Կանոն․Գ․ Չորս․Գ․			Կանոն․Դ․ Չորս․Գ․		
Մատթէոս	Ղուկաս	Յոհաննէս	Մատթէոս	Մարկոս	Յոհաննէս
ա ա ա	ժդ ժդ ժդ	ա գ ե	ծե ճծե ճծե	ը իզ իզ	իզ ղգ ղե
է է էհ ծթ	զ զ կգ	իե ճժզ	ճծ ճկա ճկա	կե հե հե	ծա իգ ծդ
կդ ղ ղ	կէ ծը ծը	լե ճժը ճլթ	մդ մդ մծզ	մծէ մծէ մխէ	ղա ճղէ ճղթ
ղե ճծա ճծա	մծա ճմթ ճմթ	ճե ճխե լ	մծզ մծզ մծզ	ճծէ ճծէ ճիէ	ղը հբ ճիա
ճծա ճծբ ճծբ	ճմթ ճմթ ճմթ	ճծգ ձե խդ	մհե մհթ մհթ	ճձթ ճկա ճկա	ճծբ ճե հ
ճծբ ճծբ ճծբ	ճմթ ճմթ ճմթ	կա ը հզ	մձե մղգ մղե	ճկը ճհդ ճհը	ճգ ճկդ ճձ
ճծբ ճծբ ճծբ	ճմթ ճմթ ճմթ	ղ ճխբ ճծդ	մղթ մե միա	ճձ ճձը մա	ճղբ ճձգ ճձէ
ճխզ	ղբ	խե	յիա յիգ յիթ	մա մդ մե	ճղբ ճձգ ճձէ
			յթ յլ	մե մծա	ճձե մգ

Կանոն Է. Չորս երկուսն		Կանոն Է. Չորս երկուսն	
Մատթէոս	Ղուկաս	Մատթէոս	Ղուկաս
ժգ ժե ժզ	էը ժա ժզ	ձդ ձզ ղգ	ճժա ճժթ ճխէ
իէ իզ իը լ	խզ խը խէ խթ	ղէ ձզ ղզ	ճկե ճծե ճծդ
լդ լթ լը խ	ճղդ ճկե ծգ ծե	ճե ճդ	կթ հա
խա խգ խզ	ծէ ճիգ ճծգ	ճէ ճէ	ճղգ հգ
խէ խը խթ	ճթ ճլա ճծ	ճը ճժ	ճժէ ճժը
ծա ծգ ծդ	ճթ ճիէ կգ	ճժզ ճժզ	ճկէ ճհէ
ծե ծզ ծը	կհ կա կ	ճժթ ճիե	ճիզ կե
կ կա կե	ճհա կդ ճհե	ճիե ճիը ճիթ	ճիը ճլե ճլ
կզ կը կը	ճհզ ճե ճը	ճլե ճլդ ճլը	ձա ճի ճկէ

Կանոն․Ե․ Յորում երկուս․

Մատթէոս	Ղուկաս	Մատթէոս	Ղուկաս
ճծզ ճծը ճհե	ծէ կդ կ	մխ	մէ
ճձե ճձէ ճձգ	ճձե ճձթ ճղը	մծե	մծէ
ճձե ճղե	ճղթ ճհէ	մկա	մե
մժգ միա	ճղե ճձա	մկէ	մծէ
միը մլա	ճլթ ճհթ	մկզ	մծե
մլե մլը	մծե մխէ	մկզ	մծե
մլդ մլզ մլե	ճլդ ճլե ճլը	մկե	մծը
մի մխա մլզ մլը	ճխա ճհե ճղէ ճխ	մհ մհէ	միթ մլա

Կանոն․Զ․ Յորում երկուքն

Մատթէոս	Մարկոս	Մատթէոս	Մարկոս
թ ժե ի	գ է թ	մխե մծ մծէ	ճխէ ճխէ ճխե
իէ խդ հե	ճա ճիզ կգ	մծդ մկ մգ	ճխթ ճծէ ճծդ
ճ ճլթ ճխէ	ղա իէ կ	մհե մհէ մձզ	ճկե ճկդ ճկե
ճխը ճծէ ճծգ	կէ կը հա	մձը մղ մղէ	ճկթ ճհա ճհգ
ճծե ճծթ ճկ	հէ հգ հզ	մղը յէ յթ	ճհթ ճձե ճզ
ճկէ ճկգ ճկը ճկթ	հը հը ճձ ձդ	յծա յլ	ճղէ մը
ճհգ ճձ ճձդ մէ	ձթ ձ ճգ ճծգ	յլե յխա	մծե միա
մծդ մծե մխդ մխզ	ճի ճիդ ճա ճխ	յխե յծ	միզ միթ

Կանոն Է. Յորում երկուքն: Կանոն Ը. Յորում երկուքն: Կանոն Թ. Յորում երկուքն

Մատթէոս	Յովհաննէս	Մարկոս	Ղուկաս	Ղուկաս		Յովհաննէս
Է	ԾԳ	ԺԵ ԺԳ	ԻԳ ԻԵ	Լ Լ ՃԿԵ		ՃԺԹ ՃԻԵ ՃԺԳ
ԺԹ	ԺԹ	ԺԶ ԻԸ	ԻԵ ԻԵ	ՃԿԵ ՃԿԳ ՃԿԳ		ՃԻԴ ՃԻԹ ՃԻԵ
ԺԹ	ԼԵ	ԺԵ ԽԸ	ԻԱ ԾԳ	ՃՀԳ ԼԳ ԼԵ		ՃԼԱ ՃԼԸ ՃԼԸ
ԺԹ	ԼԷ	ԾԶ ԿԱ	ԾԹ ՂԱ	ԼԺԵ ԼԳ ԼԵ		ՃԼԸ ՃԾԶ ՃԼԸ
ՃԻ	ԾԵ	ՀԵ ՂԵ	Ճ ՃԳ	ԼԺԵ Լ		ՃԾԶ ՃԿԵ ՃԿԵ
ՃԾԵ	ՄԺԵ	ՃԼԶ	ԽԵ	Լ Լ Ե		ՃԾԵ ՄԺԳ
ՄԷ	ՃԱ	ՄԺԶ	ՃՀԵ	ԼԸ ԼԱ		Մ ԺԵ ՄԻԱ
		ՄԼ	ՄԼԵ			ՄԻԳ ՄԻԴ

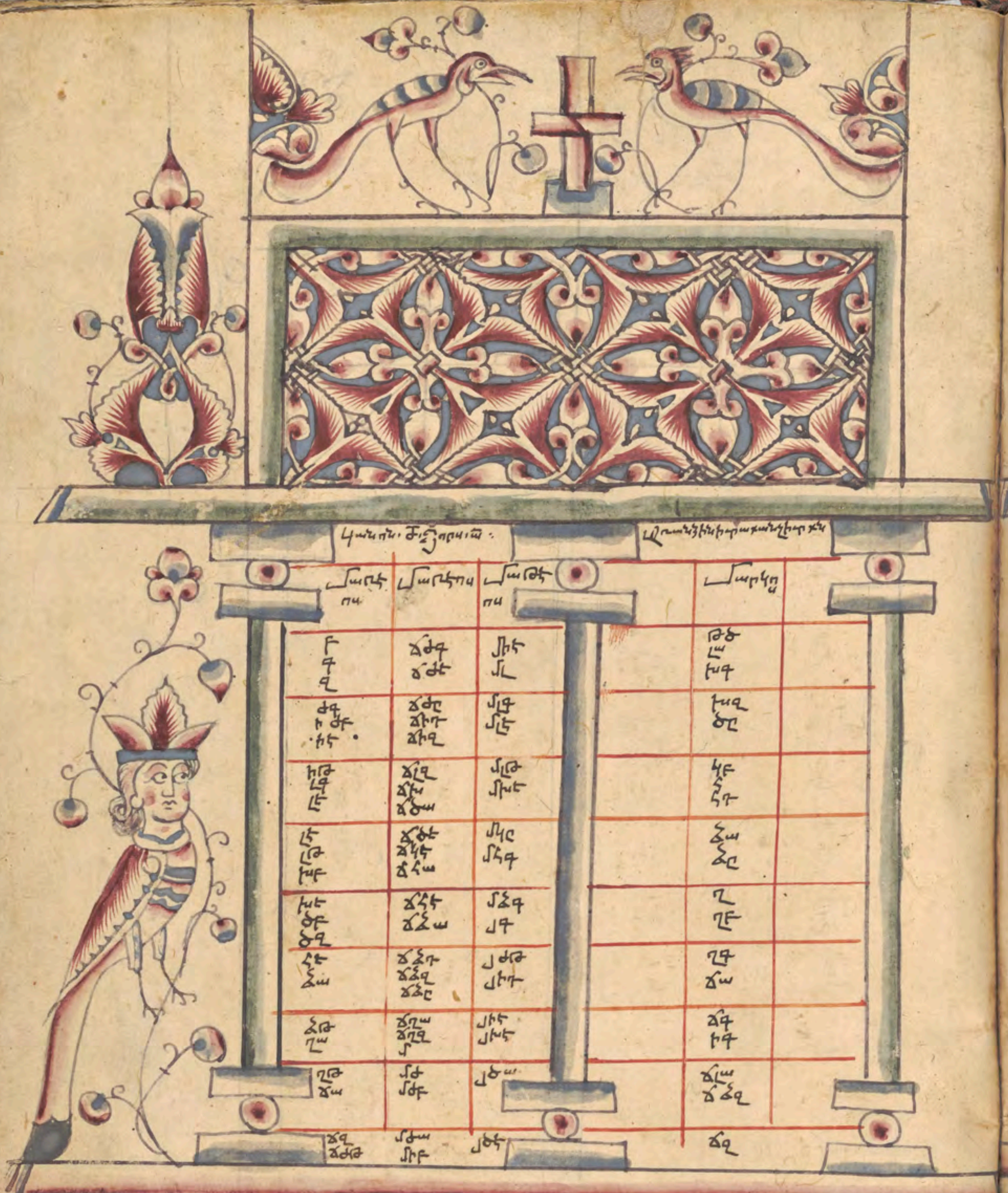

Կանոն. Ժ. յորում ա.

[illegible]

Մատթէ ոս	Մարկոս	Մաթէ ոս	Մարկոս
բ գ դ	ճծգ ճծէ	միե մլ	թծ լա խգ
ժգ իթ ·իե·	ճծը ճկդ ճկզ	մլգ մլե	խզ ծը
իթ լգ լե	ճկզ ճկմ ճհա	մլթ մխէ	կէ հդ
կե կթ խէ	ճձէ ճկե ճհա	մկը մհգ	ծա ծը
խէ ծէ ծզ	ճհե ճձա	մձգ յգ	ղ ղէ
կէ ձա	ճձդ ճձզ ճձը	յժթ յիդ	ղգ ճա
ձթ ղա	ճղա ճղզ մ	յիե յիե	ճգ իգ
ղթ ճա	մծ մծէ	յծա	ճլա ճծզ
ճզ ճժթ	մծա միէ	յծե	ճզ

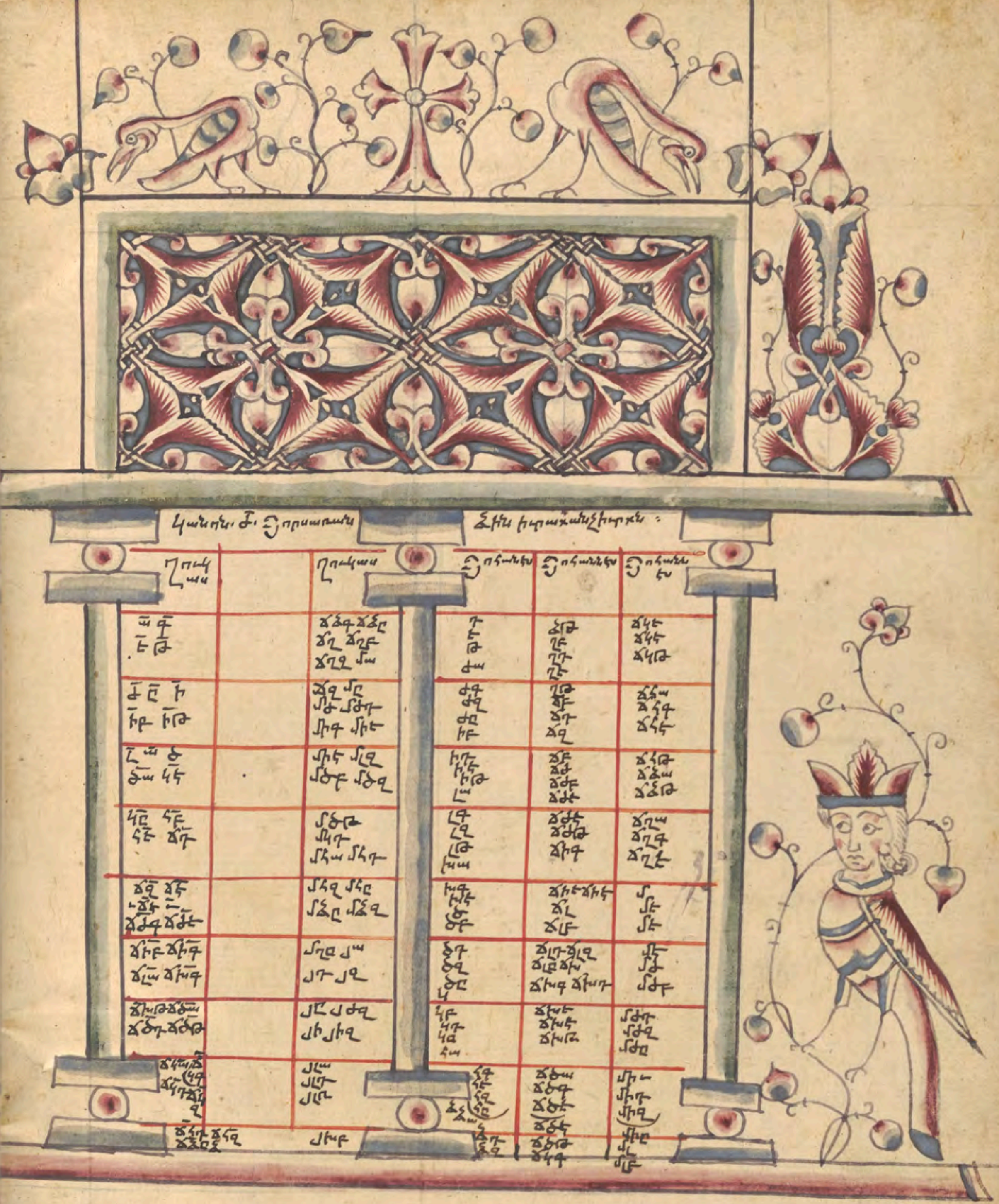

Կանոն. Ժ. Յորսաւուն Ձեռն իւրաքանչիւրոյն :

Ղուկաս		Ղուկաս	Յոհաննէս	Յոհաննէս	Յոհաննէս
ա գ ե թ		ճձգ ճձը ճղ ճղե ճղզ մա	դ ե թ ժա	ճժթ ղե ղդ ղե	ճկէ ճկն ճկթ
ժ ժը ի իբ իթ		մզ մը մթ մժդ միգ միե	ժգ ժզ ժը իե	ղթ ճե ճդ ճզ	ճհա ճհգ ճհե
լ լա ծ ծա կե		միե մլզ մծէ մծզ	իդ իե իթ լա	ճէ ճժ ճժէ ճլէ	ճհթ ճձա ճձթ
կը կե կէ ճդ		մծթ մկդ մհա մհդ	լգ լզ լթ խա	ճլե ճլթ ճխգ	ճղա ճղգ ճղէ
ճզ ճէ ճժէ ճլգ ճլէ		մհզ մհը մձը մձզ	խգ խե ծէ	ճխէ ճխե ճծ ճծէ	մ մէ մէ
ճիէ ճիգ ճլա ճխգ		մղը յա յդ յզ	ծդ կզ կը կ	ճկդ ճկզ ճկը ճհա ճխգ ճխդ	միէ միգ մլէ
ճխթ ճծա ճծդ ճծթ		յը յծզ յի յիզ	կէ կդ կը հա	ճխէ ճխե ճխը	մլդ մլզ մլը
ճկա ճկգ ճկդ ճկե զ		յլա յլդ յլը	հգ հէ հզ հը ձա	ճծա ճծգ ճծէ ճծե	միա միդ միզ
ճհդ ճհզ ճձը ճձէ		յխէ	ձդ ձզ	ճձթ ճկգ	միը մի մլէ

ԳԻՐՔ ԾՆՆԴ

ԵԱՆ ՅԻ ՔԻ ՈՐԴՒՈՅ ԴԹԻ ՈՐ

ԴՒՈՅ ԱԲՐԱՀԱՄՈՒ: ԱԲՐԱՀԱՄ ԾՆ

աւ զԻսահակ: Իսահակ ծնաւ

զՅակոբ: Յակոբ ծնաւ զՅուդայ:

և զեղբարս նորա
Յուդա ծնաւ ըզ
փարէս, և զզարա ի
թամարայ:
Փարէս ծնաւ
զեզրովն:
Եզրովն ծնաւ
զարամ:
Արամ ծնաւ զա
մինադաբ:
Ամինադաբ ծը
նաւ զնաասովն:
Նաասովն ծնաւ
զսաղմովն:
Սաղմովն ծնաւ
զբոոս ի ռախաբայ:
Բոոս ծնաւ զով
բէդ՝ ի հռութայ:
Ովբէդ ծնաւ
զյեսսէ:
Յեսսէ ծնաւ
զդաւիթ արքայ:
Դաւիթ արքայ
ծնաւ զսողոմովն
ի կնոջէն ուրիայ:
Սողոմովն ծնաւ
զռոբովամ:
Ռոբովամ ծնաւ
զաբիայ:
Աբիայ ծնաւ զա
սափ:
Ասափ ծնաւ զյով
սափատ:
Յովսափատ ծը
նաւ զյովրամ:
Յովրամ ծնաւ
զոքոզեայ:
Ոքոզեայ ծնաւ
զյովաթամ:
Յովաթամ ծնաւ
զաքազ:
Աքազ ծնաւ զե

զեկեայ :
Եզեկեայ ծնաւ
զմանասէ :
Մանասէ ծնաւ
զամոնն :
Ամոն ծնաւ
զյովսեայ :
Յովսեայ ծնաւ
զյեքոնեայ, և զեղ
բարս նորա, առ գե
րութեանն բաբելա
ցւոց :
Եւ զկնի գերութեանն
բաբելացւոց, ծնաւ
յեքոնեայ զսա
ղաթիէլ :
Սաղաթիէլ ծնաւ
զզօրաբաբէլ :
Զօրաբաբէլ
ծնաւ զաբիուդ :
Աբիուդ ծնաւ
զեղիակիմ :
Եղիակիմ ծնաւ
զազովր :
Ազովր ծնաւ զսա
դովկ :
Սադովկ ծնաւ
զաքիմ :
Աքիմ ծնաւ զե
ղիուդ :
Եղիուդ ծնաւ
զեղիազար :
Եղիազար ծնաւ
զմատթան :
Մատթան ծնաւ
զյակոբ :
Յակոբ ծնաւ
զյովսէփ զայրն մա
րեմայ, որում
խօսեցեալ էր զօ
մարեամ կոյս, յոր

մէ ծնաւ յս, որ
անուանեցաւն քս։
Է Որք ամենայն ա
զգն յաբրահամէ
մինչև ի դաւիթ
ազգք չորեքտա
սանք ։
Եւ ի դաւթէ մի
նչև ի գերութիւնն
բաբելացւոց՝ ազգք
չորեքտասանք։
Եւ ի գերութենէն
բաբելացւոց մին
չև ի քս ազգք չո
րեք տասն ա
նք :-

Ի ՅՍԻ ՔՍԻ

Ծնունդն այսպէս
խօսեալ զմայրն նո
րա մարիամ յովսէ
փու՝ մինչ չև է
կեալ առ միմեանս՝
գտաւ յղացեալ ի
հոգւոյն սրբոյ։
Է Յովսէփ այրն
նորա՝ քանզի ար
դար էր. և ոչ կամէր
առակել զնա՝ խոր
հեցաւ լռելեայն ա
րձակել զնա ։
Մինչ դեռ նա
զայս ածէր զմտաւ.
ահա հրեշտակ տն ի
տեսլեանն երևեցա
նմա և ասէ. յովսէփ
որդի դաւթի. մի
երկնչիր առնուլ առ
քեզ զմարիամ կին
քո՝ քանզի որ ի նմա
յն ծնեալ է, ի հոգւո
յն սրբոյ է։

մը հ յ
է [?] [?] [?]

մ մը հ յ
դ [?] [?] [?]

Ծնցի որդի եւ կո
չեսցեն զանուն նո
րա Յիսուս, զի նա փրկե
սցէ զժողովուրդ
իւր ի մեղաց իւրե
անց։

Այս ամենայն
եղեւ, զի լցցի որ
ասացաւն ի տեառնէ ի ձե
ռն եսայեայ մարգա
րէի։

Ահա կոյս յղաս
ցի եւ ծնցի որդի,
եւ կոչեսցեն զանուն
նորա Էմմանուէլ,
որ թարգմանի ընդ
մեզ Աստուած։

Զարթուցեալ
Յովսէփ ի քնոյ ա
րար որպէս
հրամայեաց նմա

հրեշտակն տեառն։ Եւ առ
յինքն զկին իւր. եւ ոչ
գիտէր զնա մինչեւ
ծնաւ զորդին իւր
զանդրանիկ. եւ
կոչեաց զանուն
նորա Յիսուս։

ԺԵ ԵՒ ՅԻ ԾՆԵԼՈՅ

յսի ի Բեթղեհեմ Հրէ
աստանի յաւուրս
Հերովդի արքայի,
ահա մոգք յարեւե
լից եկին յԵրուսաղէմ, եւ ա
սէին. ուր է որ ծնաւն
արքայն Հրէից. զի
տեսաք զաստղն նո
րա յարեւելս եւ եկաք
երկրպագանել նմա։

Եւ լուեալ
արքայ Հերովդէս

խռովեցաւ. և ամենա Զ Ժ
յն երմ ընդ նմա:
Եւ ժողովեալ զա
մենայն քահանայա
պետսն և զդպիրս-
ժողովրդեանն, հա
րցանէր ի նոցանէ
թէ ուր ծնանիցի
քսն:
Է Ժ Եւ նոքա ասեն
ցնա՝ ի բեթղեհէմ հ
րէաստանի՝ զի այս
պէս գրեալ է ի ձեռն
մարգարէին:
› Եւ դու բեթղեհէմ
› երկիր յուդայ ոչ ինչ
› կրտսեր ես յիշխանս
› յուդայ. ի քէն ելցէ
› ինձ իշխան որ հո
› վուեսցէ զժողովու
րդ իմ զիէլ:

Ը Ժ Յայնժամ հերով
դէս գաղտ կոչեաց
զմոգսն, և ստուգե
աց ի նոցանէ զժա
մանակ աստեղն ե
րևելոյ:
Եւ առաքեաց զնո
սա ի բեթղեհէմ և
ասէ՝ գնացէք ստու
գեցէք վասն մանկա
նն, և յորժամ գտա
նիցէք՝ ազդ արաս
ջիք ինձ, զի և ես ե
կեալ երկրպագից
նմա:
Եւ նոքա իբրև լու
ան ի թագաւորէն՝
գնացին. և ահա ա
ստղն զոր տեսին յա
րևելս՝ առաջնորդե
աց նոցա մինչև է

մ
է

մհզ

մ
զ

կեալ եկաց ի վերայ
ուր էր մանուկն :
Իբրև տեսին զաս
տղն խնդացին յո
յժ ուրախութեամբ
մեծ :
Իբրև մտին ի
տունն տեսին զմա
նուկն հանդերձ մա
րեամաւ մարբն ի
րով: Եւ անկեալ եր
կիր պագին նմա :
Եւ բացեալ զգան
ձս իւրեանց մատու
ցին նմա պատարագս
ոսկի, և կնդրուկ՝ և
զմուռս :
Եւ հրաման առե
ալ ի տեսլեանն՝ չդա
ռնալ անդրէն առ
Հերովդէս՝ ընդ այլ
ճանապարհ գնացին
յաշխարհ իւրեանց:
Իբրև գնացին
նոքա անտի՝ ահա
հրեշտակ տն ի տես
լեան՝ երևեցաւ յո
վսեփայ և ասէ, արի
առ զմանուկդ և զմայ
ր իւր՝ և փախիր յե
գիպտոս և անդ լի
նիջիր՝ ցոր ժամ ա
սացից քեզ, քանզի
խնդրելոց Հերովդէս
կորուսանել զմանու
կդ :
Եւ նա յարուցեալ
առ զմանուկն և զմ
այր իւր գիշերի՝ և
գնաց յեգիպտոս՝
և անդ էր մինչև ի
վախճանն Հերովդ

դէ :

Զի լցցի՛ ասացեա
լն ի տեառնէ. ի ձեռն մա
րգարէին որ ասէ. յԵ
գիպտոսէ կոչեցի
զորդի իմ :

ՅԱՅՆԺԱՄ
իբրեւ ետես հերով
դէս. թէ խաբեցա
ւ ի մոգուցն բա
րկացաւ յոյժ. եւ առա
քեալ կոտորեաց զա
մենայն մանկունս
որ էին ի բեթղեհէմ
եւ յամենայն սահմա
նս նորա՝ յերկեամե
նից եւ ի խոնարհ՝ ը
ստ ժամանակին զոր
ստուգեաց ի մոգու
ցն :

Յայն ժամ կատա
րեցաւ ասացեալն.
ի ձեռն երեմիա մա
րգարէի որ ասէ. ձա
յն գուժեաց ի հռա
մայ՝ լալումն՝ ողբու
մն. եւ աշխարումն
յոյժ. հռաքել լայր
զորդիս իւր եւ ոչ կա
մէր մխիթարել
զի ոչ
էին :

ԻԲՐԵՒ ՎԱԽՃԱ
նեցաւ հերովդէս՝ ահա
հրեշտակ տն ի տե
սլեանն երեւեց յո
վսեփայ յեգիպտոս
եւ ասէ՝ արի առ զմ
անուկդ՝ եւ զմայր
իւր՝ եւ գնայ յերկի

րն իղ̃ի։ զի մեռան որ
խնդրէին զանձն մա
նկանդ։
Նա յարուցեալ
առ զմանուկն եւ զը
մայր իւր՝ եւ եկն յե
րկիրն իղ̃ի։
Իբրեւ լուաւ է
թէ արքեղայոս թա
գաւորեաց հրէաս
տանի փոխանակ
հերովդի հաւրն իւ
րոյ՝ երկեաւ երթալ
անդր։
Հրաման առեալ
ի տեսլեանն գի
նոջ՝ ի կողմանս գա
լիլեացւոց։ եւ եկեալ
բնակեցաւ ի քաղա
քին՝ որ կոչի նազա
րեթ։ զի լցցի բանն
մարգարէին՝ թէ նա
զովրեցի կո
չեսցի։
Գ Է Դ ՅԱՒՈՒՐՍՆ ՅԱՅ
նոսիկ՝ գայ յովհան
նէս մկրտիչ՝ քա
րոզել յանապատին
հրէաստանի եւ ասէր՝
ապաշխարեցէք զի
մերձեալ է արքայու
թիւն երկնից։
Ը Սա է վասն ո
րոյ ասացաւ ի ձեռն
ն եսայեայ մարգա
րէի որ ասէ։
Ձայն բարբառոյ
› յանապատի՝ պատ
› րաստ արարէք զճա
› նապարհս տն՝ եւ ու
› ղիղ արարէք զշաւ

Մ Մր Ղ Յ
Է Է Ղ Բ
Ը , Է Ժ

ղս նորա։
Եւ ինքն յովաննէս
ունէր հանդերձ ի
ստեւոյ ուղտու. և
գաւտի մաշկեղէն
ընդ մէջ իւր. և կե
րակուր նորա էր մա
րախ և մեղր վայ
րենի։
Յայնժամ ելանէ
ին առ նա ամենայն
երմացիք. և ամենա
յն հրէաստան և ա
մենայն կողմն յորդա
նանու. և մկրտէին
ի նմանէ ի յորդան
ան գետ. և խոստո
վան լինէին
զմեղս իւ
րեա
նց։

ԻԲՐԵՒ ԵՏԵՍ
զբազումս ի սադու
կեցւոցն և փարիս
եցւոցն եկեալս ի
մկրտութիւն նորա
ասէ ցնոսա. ծնուն
դք իժից. ո՞ ցոյց ձեզ
փախչել ի բարկութե
նէն որ գալոցն է։
Արարէք այսուհե
տև պտուղ արժանի
ապաշխարութեան։
և մի համարիք ասել
յանձինս. թէ ունիմք
մեք հայր զաբրահամ։
Ասեմ ձեզ. զի կարող
է ած ի քարանցս յայ
սցանէ յարուցանել
որդիս աբրահամու։
Ահաւասիկ տա

Մ Թ　Ղ Դ

Մ Ժ　Ղ Ե

պար առ արմին ծա
ռոց դնի․ ամենայն
ծառ որ ոչ առնիցէ
զպտուղ բարի՝ հա
տանի եւ ի հուր ար
կանի։
Ես մկրտեմ զձեզ
ջրով յապաշխարու
թի․ բայց որ զկնի իմ
գայ հզաւրագոյն է
քան զիս․ եւ ես չեմ
բաւական բառնալ
զկաւշիկս նորա․ նա
մկրտեսցէ զձեզ ի
հոգին սբ եւ ի հրոյ։
Որոյ հեծանոցն ի
ձեռին իւրում է, եւ
սրբեսցէ զկալ իւր
եւ ժողովեսցէ զցո
րեանն յշտեմարա
նս իւր․ եւ զյարդն
այրեսցէ անշէջ հր
րով։
Յայնժամ գայ յս
ի գալիլէէ ի յորդան
ան՝ առ յովհաննէս մկ
րտել ի նմանէ։
Եւ յովհաննէս ար
գելոյր զնա եւ ասէ,
ինձ պարտ է ի քէն
մկրտել եւ դու ա
ռ իս գաս։
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնա, թոյլ
տուր այժմ զի այս
պէս վայել է մեզ․
լնուլ զամենայն ար
դարութիւն։ եւ ա
պա թոյլ ետ նմա։
Եւ մկրտեցաւ
յս․ ել վաղվաղակի
ի ջրոյ անտի․ եւ ահա

Մ	Մր	Ղ	Յ
ժա	գ	ժ	ղժբժգիը
ժբ	-	ժե	-

Մ	Մր	Ղ	Յ
ժգ	-	-	-
ժդ	-	-	-

բացան նմա եր
կինք։
Եւ տեսանէր զհոգին
այ զի իջանէր երբեւ
զաղաւնի եւ գայր ի
վերայ նորա։
Եւ ահա ձայն յերկ
նից որ ասէր՝ դա է
որդի իմ սիրելի ընդ
որ հաճեցայ։

ժե
ե
ՅԱՅՆԺԱՄ
վարեցաւ յս յանա
պատ ի հոգւոյն.
փորձել ի սատա
նայէ։

ժե
ե
Եւ պահեալ զքա
ռասուն տիւ եւ զ
քառասուն գիշեր
ապա քաղցեաւ։
Եւ մատուցեալ փո

րձիչն ասէ ցնա.
եթէ որդի ես այ՝ ա
սա զի քարինքս այս
հացք լինին
ցին։
Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ. գրե
ալ է. եթէ ոչ հացիւ
միայն կեցցէ մարդ
այլ ամենայն բանիւ
որ ելանէ ի բերանոյ
այ։
Յայնժամ առեալ
ածէ զնա սատանայ
ի քաղաքն սբ. եւ կա
ցուցանէ ի վերայ
աշտարակի տաճա
րին. եւ ասէ ցնա. եթէ
որդի ես այ՝ ա
րկ զքեզ աստի ի վա
յր. զի գրեալ է թէ

մ ժե ժդ
մր ղ
ղ ժե ժդ

հրեշտակաց իւրոց
պատուիրեալ է վա
սն քո. և ի վերայ ձե
ռաց բարձցեն զք
եզ. զի մի երբեք հա
րցես զքարի զո
տն քո:

Ասէ ցնա դարձե
ալ յս. գրեալ է թէ
ոչ փորձեսցես զտր
ած քո:

Դարձեալ առնա
ածէ զնա սատա
նայ ի լեառն մի բա
րձր յոյժ. և ցու
ցանէ նմա զամենայն.
թագաւորութիւ
նս աշխարհի և զփ
առս նոցա. և ա
սէ ցնա զայս ա
մենայն քեզ տաց.
եթէ անկեալ երկ
իր պագանիցես ինձ:

Յայն ժամ ասէ
ցնա յս. երթ յետս
իմ սատանայ. զի
գրեալ է տն այ քում
երկիր պագցես. և
զնա միայն պաշտ
եսցես:

Ապա եթող զնա
սատանայ. և ահա
հրեշտակք մատե
ան և պաշտէին
զնա:

ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԼՈՒ
աւ յս եթէ յովհ
աննէս մատնեցաւ:
մեկնեցաւ գնաց ի
գալիլեա:

Եւ թողեալ զնազա

րէթ, եկն բնակեցաւ
ի կափառնաւում ի
ծովեզերին, ի սահ
մանս զաբաւղովնի
և նեփթաղիմայ:
Զի լցցի բանն
որ ասացաւ ի ձեռն
եսայա մարգարէի,
երկիր զաբողովնի
և երկիր նեփթաղի
մայ, ճանապարհ ծո
վու յայնկոյս յորդա
նանու գալիլեայ հե
թանոսաց, ժողովու
րդ որ նստէր ի խաւա
րի ետես լոյս մեծ.
և որոց նստէին յա
շխարհին և ի ստուե
ր մահու, լոյս ծա
գեաց նոցա:
Յայնմ հետէ սկ
սաւ քարոզել յս
և ասել, ապաշխա
րեցէք: զի մերձեալ է
արքայութի(ւ)ն երկնից:
Մինչ դեռ գնա
յր յս ընդ եզր ծովուն
գալիլեացւոց, ետ
ես երկուս եղբարս
զսիմովն զկոչեցեալն
պետրոս, և զանդրէ
աս եղբայր նորա
արկեալ ուռկանս ի
ծով. քանզի ձկնոր
սք էին:
Եւ ասէ ցնոսա. ե
կայք զհետ իմ, և
արարից զձեզ որ
սորդս մարդկան:
Եւ նոքա թողեալ
վաղվաղակի զգոր
ծիսն, գնացին զհետ

նորայ։ —
Եւ մատուցեալ ա
նտի յառաջ ետես
այլեւ երկուս եղբարս.
զյակովբոս զեբե-
դեայ, եւ զյովհան
նէս զեղբայր նորա
՚ի նաւի զեբեդեան
հանդերձ հարբն
իւրեանց. մինչ դեռ
կազմէին զուռկա
նս իւրեանց, եւ կո
չեաց զնոսա։
Նոքա թողեալ վա
ղվաղակի զնաւն եւ
զհայրն իւրեանցգն
ացին զհետ նորա։
Եւ շրջէր յս ընդամ
կողմն գալիլեացւոց
ուսուցանէր ՚ի ժողով
ուրդս նոցա եւ քարոզ
էր զաւետարանն ա
րքայութե, եւ բժշկէր
զամ ախտս ՚ի ժողո
վրդեանն։
Եւ ել լուր նորա
ընդ ամենայն երկի
րն ասորոց, եւ մա
տուցին առ նա զամ
դիւահարս, որ նե
ղեալ էին ՚ի պէս պէս
ցաւս եւ ՚ի տանջանս,
եւ զդիւահարս, եւ զլ
ուսնոտս, եւ զանդա
մալոյծս, եւ բժշկէ
զնոսա։
Եւ երթային զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք ՚ի գալիլեէ.
եւ ՚ի դեկապօլեայ եւ
յեմէ, եւ ՚ի հրէաստա
նէ, եւ յայն կոյս յոր

դամալուծս՝ և բժ
շկեաց զնո
սայ:

ԻԲՐԵՒ ԵՏԵՍ Զ
ժողովուրդսն ել ի լեա
ռն, և իբրև նս
տաւ անդ մատեան
առ նա աշակերտքն
նորայ:
Եւ բացեալ զբե
րանն իւր, ուսուցա
նէր զնոսա և ա
սէր:
Երանի աղքա
տաց հոգւով, զի
նոցա է արքայու
թիւն երկնից:
Երանի սգաւորաց
զի նոքա մխիթա
րեսցին:

Երանի հեզոց զի
նոքա ժառանգես
ցեն զերկիր:
Երանի որ քաղցեալ
և ծարաւի են
արդարութեան, զի
նոքա յագեսցին:
Երանի ողորմածաց,
զի նոքա ողորմութիւն
գտցեն:
Երանի այնոցիկ
որ սրբեն սրտիւք, զի
նոքա զԱծ տեսցեն:
Երանի խաղաղա
րարաց, զի նոքա որ
դիք Այ կոչեսցին:
Երանի որ հալածե
ալ են վասն արդա
րութեան, զի նոցա է
արքայութիւն եր
կնից: —

մ ղ
իդ հ
իե իզ

մ ղ
իզ խե
իէ խե
իը հ

ԻԹ Ե Երանի է ձեզ յոր ժամ նախատեսցեն զձեզ եւ հալածես ցեն, եւ ասիցեն զամ բան չար զձէնջ ստա վասն իմ, ցնծացէք եւ ուրախ լերուք. զի վարձք ձեր բազում են յերկինս, զի այս պէս հալածեցին զմարգարէսն որ յա ռաջ քան զձեզ էին:

Դուք էք աղ երկրի. ապա թէ աղն ան համի, իւ՞ յաղեսցի, ոչ իմիք ազդեսցէ ա յլում հետոյ, բայց է թէ ընկենուլ արտա քս եւ կոխան լինել ի մարդկանէ:

Մ ԻԹ
Ղ ԻԹ

Դուք էք լոյս աշ խարհի. ոչ կարէ քաղաք թաքչել որ ի վերայ լերին կայցէ. եւ ոչ լուցանեն ճրագ եւ դնեն ընդ գր րուանաւ, այլ ի վերայ աշտանակի. եւ լոյս տայ ամենեցուն որ ի տանն իցեն:

Այնպէս լուսաւո րեսցէ լոյս ձեր ա ռաջի մարդկան որ պէս զի տեսցեն զհա յր ձեր որ յեր կինսն է:

Լ Զ ՄԻ ՀԱՄԱՐԻՔ եթէ եկի լուծանել զօրէնս կամ զմա րգարէս. ոչ եկի լու—

Մ Լ
Ղ ,

յանդամոց քոց կո-
րիցէ, եւ մի՛ ամ մար-
մինդ քո անկանիցի
՛ի գեհեն։
Եւ եթէ աջ ձեռն
քո գայթակղեցու-
ցանէ զքեզ. կտր
զնա եւ ընկեա ՛ի քէն։
զի լաւ է քեզ եթէ մի
յանդամոց քոց կորի-
ցէ, եւ մի՛ ամ մարմի-
նդ քո անկանիցի
՛ի գեհեն։
ՙԱպաքէն ասացաւ
թէ որ արձակիցէ զկի
կին իւր, տացէ նմա
զարձակմանն։
Բայց ես ասեմ ձեզ.
եթէ ամ որ արձակէ
զկին իւր առանց բա-
նի պոռնկութե.
նա՛ տա՛ նմա շնալ. եւ
որ զարձակեալն առ-
նէ շնայ։
Դարձեալ լուա-
րուք զի ասացաւ
առաջնոցն, մի՛ եր-
դնուցուս սուտ։
բայց հատուսցես
տն զերդմունս քո։
Ես ասեմ ձեզ.
ամենեւին մի երդ-
նուլ։ մի՛ յերկինս զի
աթոռ է այ. եւ մի՛ յե-
րկիր զի պատուան-
դէ ոտից նորա, եւ
մի՛ յէմ։ զի քաղա-
քէ մեծի արքայի.
եւ մի՛ ՛ի գլուխ քո է-
րդնուցուս։ զի ոչ
կարես մազ մի սպի-
տակ առնել կամ

գեհէն հրոյն:

Եթէ մատուցանի-
ցես զպատարագ քո
ի վերայ սեղանոյն.
եւ անդ յիշեսցես է-
թէ եղբայր քո ու-
նիցի ինչ խէթ զ
քէն, թող զպատա-
րագն քո առաջի սե-
ղանոյն, եւ երթ նախ
հաշտեաց ընդ եղ-
բօր քո եւ ապա է-
կեալ մատուսջիր
զպատարագն քո:

Լե՛ր իրաւախոհ
ընդ ոսոխի քում
վաղագոյն: Մինչ
դեռ եցես ընդ նմա
ի ճանապարհի, գու-
ցէ մատնեսցէ զքեզ
ատեանն դատաւո-
րի. եւ դատաւորն
դահճին, եւ արկանի-
ցես ի բանտ:

Ամէն ասեմ քեզ ոչ
ելանիցես անտի, մի-
նչեւ հատուցանիցես
զյետին նաքարա-
կիտն:

Լուարուք զի ասա-
ցաւ մի շնար:

Այլ ես ասեմ ձեզ.
Եթէ ամ որ հայի ի կին
մարդ առ ի ցանկանա-
լոյ անդէն շնացաւ
ընդ նմա ի սրտի ի-
րում:

Եթէ ակն քո աջ գա-
յթակղեցուցանէ
զքեզ, խլեա զնա
եւ ընկեա ի քէն, զի
լաւ է քեզ եթէ մի

ծանել այլ լնուլ:
Ամէն ասեմ ձեզ,
մինչչեւ անցցեն եր
կինք եւ երկիր յովտա
մի, որ նշանախեց
մի ոչ անցցէ յօ
րինաց եւ ի մարգարէ
ից, մինչեւ ամ եղիցի:
Որ ոք լուծցէ մի
ինչ ի պատուիրանաց
յայսցանէ ի փոքու
նց, եւ ուսուսցանէ
այնպէս զմարդիկ,
փոքր կոչեսցի յար
քայութեան երկնից:
Բայց ասեմ ձեզ,
զի եթէ ոչ առաւե
լուցու արդարու
թիւն ձեր առաւել քան
զդպրացն եւ զփարի
սեցւոց, ոչ մտանի

ցէք յարքայութիւն
երկնից:
Լուարուք զի ասա
ցաւ առաջնոցն թէ
մի սպանաներ, զի
որ սպանանիցէ պա
րտական լիցի դա
տաստանի:
Այլ ես ասեմ ձեզ
եթէ ամ որ բարկա
նայ եղբօր իւր
ում տարապարտուց
պարտաւոր լիցի
դատաստանի:
Եւ որ ասիցէ ցեղ
բայր իւր յիմար,
պարտաւոր լիցի
ատենի:
Եւ որ ասիցէ ցե
ղբայր իւր մորոս,
պարտաւոր լիցի.

թուխ։

Այլ եղիցի ձեր բա-
նն այոն՝ այո, և ոչն՝
ոչ, զի աւելին քան
զայս ի չարէն է։

Լուարուք զի ա-
սացաւ, ական ընդ
ական, և ատաման
ընդ ատաման։

Այլ ես ասեմ ձեզ.
մի կալ հակառակ
չարին։

ԼԸ Այլ եթէ ոք ածիցէ
ապտակ յաջ ծնաւ-
տ քո, դարձո յնմա
և զմիւսն։

ԼԹ Եւ որ կամիցի ոք
դատել և առնուլ
զշապիկս քո, թող
ինա և զբաճկոնքո։

Եւ որ տարապարհակ
վարեսցէ զքեզ մի-
ղոնմի, երթ ընդ նմ-
մա երկուս։ որում
խնդրէ ի քէն տուր.
և որ կամի փոխ առ-
նուլ ի քէն, մի դար-
ձուցաներ զերեսս։

Լուարուք ապա-
քէն զի ասացաւ,
սիրեսցես զընկեր քո.
և ատեսցես զթշնա-
մին քո։

Խ Այլ ես ասեմ ձեզ.
սիրեցէք զթշնամիս
ձեր, օրհնեցէք զա-
նիծիչս ձեր։ բարի
արարէք ատելեաց
ձերոց, և աղաւթս ի
վերայ այնոցիկ որ լը-
լկեն զձեզ և հալա-
ծեն։

Մ Ղ Մ Ղ
ԼԸ ԾԿ Խ ԾԿ
ԼԹ Տ

Եղիջիք որդիք
հաւր ձերոյ որ յեր
կինս է, զի զարեգակն
իւր ծագէ ի վերայ
չարաց եւ բարեաց.
եւ ածէ անձրեւ ի վե
րայ արդարոց եւ մե
ղաւորաց:
Եթէ սիրիցէք
զայնոսիկ որ սիրեն
զձեզ. զի՞նչ վարձք
իցեն. ո՞չ ապաքէն եւ
մաքսաւորք զնոյն
գործեն:
Եւ եթէ տայցէք
միայն ողջոյն բա
րեկամաց ձերոց.
զի՞նչ աւելի առնէք.
ո՞չ ապաքէն մաքսա
ւորք եւ մեղաւորք
զնոյն գործեն:-

Եղերուք դու
ք կատարեալք,
որպէս եւ հայրն ձեր
կատարեալ է:

ԶԳՈՅՇ ԼԵ
րուք ողորմութեան
ձերում, մի առնել
առաջի մարդկան:
որպէս թէ ի ցոյց ինչ
նոցա, ապա թէ ոչ վա
րձս ոչ ընդունիցիք.
ի հաւրէ ձերմէ որ յե
րկինս է:
Այլ յորժամ առ
նիցես ողորմութիւն,
մի հարկանել փող
առաջի քո որպէս
կեղծաւորքն առ
նեն ի ժողովուրդս
եւ ի հրապարակս որ

պէս զի փառաւորես
ցէն ի մարդկանէ։
Ամէն ասեմ ձեզ
այն ընկալեն վարձք
նոցա։
Այլ դու յորժամ
ողորմութիւն առնի
ցես. մի գիտասցէ
ձախ քո, զինչ գոր
ծէ աջ քո։ որպէս
զի եղիցի ողորմու
թիւնն քո ի ծածու
կի. և հայրն քո որ
տեսանէ ի ծածուկ.
հատուսցէ քեզ
յայտնապէս։
Եւ յորժամ յաղօ
թս կայցես. մի լի
նիցիս որպէս կե
ղծաւորքն. զի սի
րեն ի ժողովուրդս

և յանկիւնս հրա
պարակաց կալ յա
ղօթս զի երևես
ցին մարդկան։
Ամէն ասեմ ձեզ.
այն ընկալեն վարձք
նոցա։
Այլ դու յորժամ
կայցես յաղօթս
մուտ ի սենեակ քո
և փակեայ զդու
ռս քո, և կաց յաղօ
թս առ հայր քո ի
ծածուկ. և հայրն
քո որ տեսանէ ի
ծածուկ հատուսցէ
քեզ յայտնա
պէս։
Եւ յորժամ կայ
ցէք յաղօթս. մի
շատախօսս լինիք

Է

իբրեւ զհեթանոսս,
զի կարծեն թէ ՚ի
բազում խաւսսից
՚իւրեանց լսելի լինի
ցին: Արդ մի՛ նմա
նիցէք նոցա: զի գի
տէ՛ հայրն ձեր զինչ
պիտոյ է ձեզ, մինչ
չեւ ձեր խնդրեալ ՚ի
նչէցէ ՚ի նմանէ:

Արդ այսպէս
կացէք դուք յա
ղօթս:

Հայր մեր որ յերկին
ինս, սուրբ եղիցի ան
ուն քո, եկեսցէ ա
րքայութիւն քո, եղիցին
կամք քո որպէս յեր
կինս եւ յերկրի, զհաց
մեր հանապազորդ
տուր մեզ այսօր,
եւ թող մեզ զպարտիս
մեր որպէս եւ մեք թո
ղումք մերոց պարտա
պանաց, եւ մի տանիր
զմեզ ՚ի փորձութիւն,
այլ փրկեա զմեզ ՚ի
չարէ, զի քո է ար
քայութիւն եւ զօրու
թիւն եւ փառք յաւի
տեանս ամէն:

Զի եթէ թողուցուք
մարդկան զյանցա
նս նոցա, թողցէ
եւ ձեզ հայրն ձեր ե
րկնաւոր:

Ապա թէ ոչ թողու
ցուք զյանցանս
նոցա, եւ ոչ հայրն
ձեր թողցէ ձեզ
զյանցանս ձեր:
Յորժամ պահի

ցեք. մի լինիք իբրեւ
զկեղծաւորսն տր̃
տմեալք։ որ ապա
կանեն զերեսս ի-
րեանց որպէս զի ե̃
րեւեսցին մարդկան
թէ պահեցեն:
Ամէն ասեմ ձեզ.
այն ընկալան վարձք
նոցա:
Եւ դու յորժամ
պահեցես, օծ զգ
լուխ քո, եւ լուա
զերեսս քո զի մի՛ ե
րեւեսցիս մարդկան
իբրեւ զպահօղ. այլ
հօր քում ի ծա
եւհայրքոորտեսանէիծածուկ
ծուկ հատուսցէ
քեզ:
Մի գանձէք ձեզ
գանձս յերկրի, ու-
ր ցեց եւ ուտիճ ապա
կանեն, եւ ուր գողք
ական հատանեն եւ
գողանան:
Այլ գանձեցէք ձեզ
գանձս յերկինս, ուր
ոչ ցեց եւ ոչ ուտիճ ա
պականեն, եւ ոչ գողք
ական հատանեն եւ
գողանան, զի ուր
գանձք ձեր են՝ անդ
եւ սիրտք ձեր ե
ղիցին:-
ՃՐԱԳ ՄԱՐՄՆ
ոյ ակն է. եթէ ակն
քո առատ է ամ մա
մինդ լուսաւոր ե
ղիցի:
Ապա թէ ակն քո
չար է՝ ամ մարմինդ

խաւարին եղիցի։
Իսկ արդ եթէ լոյսդ
որ ի քեզ է խաւար է
խաւարն որչափ եւս։
Ոչ ոք կարէ երկուց
տերանց ծառայել.
կամ զմինն ատիցէ
եւ զմիւսն սիրիցէ.
կամ զմինն մեծարի
ցէ եւ զմիւսն արհա
մարհիցէ. ոչ կարէք
ա̃յ ծառայել եւ մա
մոնայի։
Վասն այդորիկ ա
սեմ ձեզ. մի՛ հոգա
յք վասն ոգւոց ձե
րոց. զինչ ուտիցէք
կամ զինչ ըմպիցէք.
եւ մի՛ վասն մարմնոց
ձերոց թէ զինչ ա
գանիցէք, ոչ ապա
քէն ոգի̃ առաւել է
քան զկերակուր. եւ
մարմին քան զհա
նդերձ։
Հայեցարուք ի
թռչունս երկնից.
զի ոչ վարեն, եւ ոչ
հնձեն, եւ ոչ ժողո
վեն ի շտեմարանս,
եւ Հայրն ձեր երկնա
ւոր կերակրէ զնոսա.
ո̃չ ապաքէն դուք
առաւել էք քան զնո
սայ։
Իսկ արդ ո՞ ի ձէնջ
առ հոգալ իւրում
յաւելուլ կարիցէ ի
հասակ իւր կանգու
ն մի։
Եւ վասն հանդեր
ձի՝ զի՞ հոգայք։

Հայեցարուք ի
շուշանն վայրենի :
որպէս աճէ ոչ ջա
նայ և ոչ նիւթէ. ա
սեմ ձեզ. զի և ոչ սո
ղոմոն յամ իփառ
սն իւրում զգեցա
իբրև զմի ի նոցա
նէ :

Իսկ եթէ զխոտն
ի վայրի որ այսօ
րէ և վաղիւն ի հնո
ոց արկանի. ած ա
յնպէս զգեցուցա
նէ : որչափ և առա
ւել զձեզ թերա
հաւատք :

Մի այսու հետև
հոգայցէք և ասիցէք
զինչ կերիցուք. կամ
զինչ արբցուք. կամ
զինչ զգեցցուք. զի
զայդ ամ հեթանոսք
խնդրեն. քանզի գի
տէ հայրն ձեր երկ
նաւոր թէ պիտոյ է
ձեզ այդ ամենայն:

Խնդրեցէք նախ
զարքայութիւն այ
և զարդարութիւն նո
րա. և այդ ամ յաւե
լցի ձեզ :

Մի այսու հետև
հոգայցէք վասն
վաղուին. զի վաղիւն
վասն իւր հոգասցի:
Շատ է աւուրն
չար իւր:

ՄԻ ԴԱՏԻՔ. ԶԻ
մի դատեցիք. զի ո
րով դատաստանաւ

աւ

մ ծ　մր խա　ղ ծզ　ժ ;

նա՛ դատեք դատաս
տցեք. և որով չա
փով չափեք չափե
սցի ձեզ:
Ի՞ տեսանես զշիւ
ղ յական եղբաւր
քո և զգերանդ ի՛
քում ական ո՛չ տեսա
նես. կամ զիա՞րդ ա
սես ցեղբայր քո.
թող հանից զշիւղդ
յականէ քումմէ.
և ահաւադիկ է
քում ականդ գե
րան կայ:
Կեղծաւոր հան
նախ զգերանդ
յականէ քումմէ
և ապա հայեսցիս
հանել զշիւղն յա
կանէ եղբաւր քո:

Մի՛ տայք զսրբու
թի՛ն շանց. և մի՛ ար
կանէք զմարգարի
տն ձեր առաջի խո
զաց զի մի՛ առոտան
կոխեսցեն զնոսա՛
և դարձեալ երգիծա
ցանեսցեն զձեզ:
Խնդրեցէք և տա
ցի ձեզ. հայցեցէք
և գտջիք՝ բախեցէք
և բացցի ձեզ. զի ա՛մ
ոք խնդրէ առնու
և որ հայցէ գտա
նէ. և որ բախէ բա
ցցի նմա:
Ո՞ իցէ ի՛ ձէնջ մա
րդ՝ ցոր խնդրեսցէ
որդի իւր հաց. մի՛
թէ քար տացէ ն՞
մա՞. և կամ խնդրի

մ ծա | մր խա | ղ ծղ | մ ծբ ծգ | ղ ճիէ

ցէ ձուկն, մի՞ թէ
օ՞ձ տացէ նմայ:
Ի՞սկ եթէ դուք
որ չարքդ էք գիտէք
պարգևս բարիս տալ
որդւոց ձերոց, որ
չափ ևս առաւել հա
յրն ձեր որ յերկինսն է
տացէ բարիս այնո
ցիկ որ խնդրեն զնա:
Զամ զոր միանգա
մ կամիցիք թէ ա
րասցեն ձեզ մարդի
կք. այնպէս և դուք
արարէք նոցա, զի
այս են օրէնքն
և մարգարէք:
Մտէք ընդ նեղ
դուռն: քանզի ընդ
արձակ է դուռնն,
և լայնարձակ ճանա
պարհն որ տանի ի
կորուստ, և բազու
մք են որ մտանեն
ընդ նմա: քանզի ան
ձուկ է դուռնն և
նեղ ճանապարհն
որ տանի ի կեանս,
և սակաւք են որ գտ
անեն զնա:
Զգո՛ւշ լերուք ի
սուտ մարգարէից՝
որ գան առ ձեզ հա
նդերձիւք ոչխարաց
և ի ներքոյ են գայլք
յափշտակողք, ի պտ
ղոյ նոցա ծանիջիք
զնոսա:
Մի՞ թէ քաղիցեն
ի փշոց խաղող կամ
ի տատասկէ թուզ:
Նոյնպէս ամենայն

ծառ բարի պտուղ
բարի առնէ, և ծառ
չար պտուղ չար ա
ռնէ:
Ոչ կարէ ծառ բա
րի պտուղ չար առ
նել, և ոչ ծառ չար
պտուղ բարի առ
նել:
Ամենայն ծառ որ
ոչ առնէ պտուղ
բարի, հատանի և
ի հուր արկանի:
Ապա ի պտղոյ նոցա
ծանիջիք զնոսա:
Ոչ ամ որ ասէ ցիս
տր տր մտցէ յար
քայութիւն երկնից:
այլ որ առնէ զկա
մս հօր իմոյ, որ
յերկինսն է:

Է Բազումք ասասցեն
ցիս յաւուր յա
յնմիկ՝ տր տր, ոչ
յանուն քո մարգա
րէացաք, և յանուն
քո դևս հանաք, և
յանուն քո զզօրու
թիւնս բազումս արա
րաք: Եւ յայնժամ ա
սացից ցնոսա, եթէ
ոչ երբեք գիտէի
զձեզ, ի բաց կացէք
յինէն ամենեքեան
ոյք գործէիք զա
նօրէնութիւն:
կա Ամենայն որ լսէ զ
բանս իմ զայսոսիկ
և առնէ զնոսա, ն
մանեսցի առն իմա
ստնոյ, որ շինեաց
զտուն իւր ի վերայ

մ ղ
կ ս
կա կդ

վիմի. եկին անձրևք.
և խաղացին գետք.
շնչեցին հողմք. և
բախեցին զտունն,
և ոչ կործանեցաւ.
քանզի ի վերայ վիմի
հաստատեալ էր։
Եւ ամենայն որ լսէ զբա
նս իմ զայսոսիկ, և
ոչ առնէ զնոսա. նմ
մանեսցի առն յիմա
րի, որ շինեաց զտ
ուն իւր ի վերայ ա
ւազոյ։ եկին անձրևք
յարեան գետք, շն
չեցին հողմք, հա
րին զտունն և անկ
աւ. և էր կործա
նումն նորա մեծ
յոյժ։
ԿԲ Եւ եղև իբրև կա

Մ Մր Ղ
ԿԲ Ժ ԽԴ

տարեաց Յիսուս զամենայն զբ
անս զայսոսիկ զա
րմանային ժողովու
րդքն ընդ վարդա
պետութիւն նորա, զի
իբրև իշխանութիւն
ուսուցանէր և ոչ ո
րպէս դպիրքն։
ԿԳ Եւ իբրև էջ ի լեռ
նէ անտի գնացին
զհետ նորա ժողովու
րդք բազումք։
Եւ ահա մատուցե
ալ բորոտ մի. երկիր
պագանէր նմա և ա
սէր։ Տէր եթէ կամիս
կարող ես զիս սրբել։
Եւ ձգեաց զձեռն իւր
հպեցաւ ի նա և
ասէ. կամիմ սրբ
եաց։

Մ Մր Ղ
ԿԴ ԺԱ Լ

Եւ վաղվաղակին
սրբեցաւ ի նմանէ բո
րոտութիւնն:
Եւ ասէ ցնա յս, զգո
յշ լեր մի ումեք ասի
ցես, այլ երթ ցոյց
զանձն քո քահա
նային, և մատո՛ զպ
ատարագն զոր հր
ամայեաց մովսէս
ի վկայութին նոցա:
կդ Եւ մտեալ ի կափառ
նաում, մատեաւ
հարիւրապետ մի
աղաչէր զնա և աս
էր, տր մանուկ իմ
անկեալ կայ ի տան
անդամալոյծ չարա
չար տանջեալ:
Ասէ ցնա յս, ես
եկեալ բժշկեցից
զնա:
Պատասխանի ետ
հարիւրապետն
և ասէ, տր չեմ բաւա
կան եթէ ընդ յար
կաւ իմով մտցես.
այլ ասա՛ բանիւ և
բժշկեսցի մանուկն
իմ, քանզի և ես այր
մի եմ ընդ իշխանու
թեամբ:
Ունիմ ընդ ինև
զինուորս, ասեմ սմ
այ երթ և երթայ և
այլում թէ եկ և գայ
և ծառայի իմում,
թէ արա՛ զայս և
առնէ:
Իբրև լուաւ յս
զարմացաւ և
ասէ ցայնոսիկ որ

ժ/կդ   ղ/կե   ժ/կե

զհետն երթային :
Ամէն ասեմ ձեզ.
ոչ յիսրայէլ այսպէս
հաւատս գտի ես
բեք :
կե Բայց ասեմ ձեզ.
զի բազումք յարև
ելից և յարևմտից.
եկեսցեն և բազմես
ցին ընդ աբրահա
մու և ընդ իսահակայ
և ընդ յակոբայ յար
քայութեան երկնից.
Եւ որդիքն արքայու
թեան ելցեն ի խաւա
րն արտաքին. անդ
եղիցի լալ և կրճել
ատամանց:
կզ Եւ ասէ Յս ցհարիւ
րապետն, երթ և
որպէս հաւատացե

ր եղիցի քեզ:
Եւ բժշկեցաւ մա
նուկն նորա, յաւուր
յայնմիկ:
կէ Եւ եկեալ Յս ի տուն
պետրոսի. ետես զի
զոքանչ նորա անկեալ
էր դնդեր տապացե
ալ, կալաւ զձեռա
նէ նորա, և եթող
զնա ջերմն, յոտն
եկաց և պաշտէր
զնա :
Ընդ երեկս եղև երեկոյ
մատուցին առ նա
դիւահարս բազու
մս, և եհան զայսն
բանիւ, և զամէն հիւ
անդս բժշկեաց:
Զի լցցի բանն որ
ասացաւ ի ձեռն Ե

մ / կե / կզ   ղ / ծհ / կզ   մ / կե   մր / ժե   ղ / իզ

սայեայ մարգարէին։
Նա զհիւանդու-
թիւնս մեր վերացոյց։
եւ զցաւս մեր
եբարձ։

ԻԲՐԵՒ ԵՏԵՍ ՅՍ

զժողովուրդս բազու-
մս զիւրեւ հրամա-
յեաց երթալ յայն-
կոյս։

կը Է Եւ մատուցեալ
դպիր մի ասէ ցնա․
վարդապետ եկից-
ես զհետ քո՝ յոր վայ-
ր երթիցես։

Ասէ ցնա յս․ աղու-
եսուց որջք գոն,
եւ թռչնոց երկնից
բոյնք, այլ որդւոյ
մարդոյ ոչ գոյ ուր

դիցէ զգլուխ իւր։
Այլ ոմն յաշակե-
րտաց նորա ասէ
ցնա, տր տուր ինձ
հրաման, զի երթա-
յց նախ թաղեցից
զհայր իմ։

Ասէ ցնա յս, եկ
զհետ իմ, եւ թող
տուր մեռելոցն թա-
ղել զմեռեալս իւ-
րեանց։

կթ Է Եւ իբրեւ եմուտ
ի նաւն, գնացին
զհետ նորա աշա-
կերտքն նորա, եւ
ահա շարժումն մեծ
եղեւ ի ծովուն, մի-
նչ նաւին ծածկել
յալեաց անտի եւ նա
ննջէր։

մ կը ղ ծե մ կթ մր իե ղ ծգ

Եւ մատուցեալ ա-
շակերտքն յարու-
ցին զնա եւ ասեն
տր փրկեա զմեզ
զի կորնչեմք:
Եւ ասէ ցնոսա,
ընդէ՞ր վատասիր
տք էք թերա
հաւատք:
Յայն ժամ յարու-
ցեալ սաստեաց
հողմոյն եւ ծովուն,
եւ եղեւ խաղաղու-
թիւն մեծ:
Եւ մարդիկն զա-
րմացան եւ ասէին,
որպիսի ոք իցէ սա
զի եւ հողմք եւ ծով
հնազանդին սմա:
Եւ իբրեւ անց յայն
կոյս յերկիրն գեր

գեսացւոց, պատա-
հեցին նմա դիւա-
հարք երկու ելեալ
ի գերեզմանացն չա-
րաչարք յոյժ, որպ
զի չէր հնար ան-
ցանել ումեք ընդ
այն ճանապարհ:
Եւ նոքա աղաղակե-
ցին եւ ասեն, զի՞
կայ մեր եւ քո յս որ-
դի այ, եկիր տարա-
ժամ տանջել զմեզ:
Եւ էր հեռագոյն.
ի նոցանէ երամակ
մի խոզից արա-
ծական:
Եւ դեւքն աղաչէ-
ին զնա եւ ասէին.
եթէ հանես զմեզ
աստի՞, հրաման ·

տուր մեզ երթալ
յերամակ խոզիցն:
Եւ ետ ցնոսա եր
թոյլ:
Եւ նոքա ելեալ դե
ւացն յերամակն,
խոզից, և դիմեաց
ամ̃ երամակն ի դա
րէ անտի ի ծով. և
մեռան ի ջուրսն:
Եւ խոզարածքն
փախեան, և երթե
ալ ի քաղաքն պատ
մեցին զամ̃ և զեր
դեւահարացն:
Եւ ահա ամ̃ քա
ղաքն ել ընդառա
ջ նորա:
Եւ իբրև տեսին զն̃
նա աղաչեցին
զի փոխեսցէ ի սա

հմանաց նոցա:
Եւ մտեալ ի նաւն ա
նց յայն կոյս եկն
ի քաղաք իւր:
Եւ ահա մատուցին
առն̃ անդամալու
յծ մի, որ դնէր ի մա
հճս:
Եւ տեսեալ յս̃ զն̃
հաւատս նոցա, ասէ
ցանդամալոյծն. թո
ղեալ լիցին քեզ
մեղք քո:
Եւ ահա ոմանք ի
դպրացն ասեն ընդ
միտս, հայհոյէ դա:
Եւ ծանուցեալ յս̃
զխորհուրդս նոցա
ասէ ցնոսա:
Ընդէր խորհիք
դուք չարիք ի սիր

տս ձեր. զի՞նչ դիւ
րինէ ասել՝ թողե
ալ լիցին քեզ մե
ղք քո՝ եթէ ասել՝
արի եւ շրջեաց։
Բայց զի գիտասջիք
եթէ իշխանութիւն
ունի որդի մարդո
յ յերկրի թողուլ
զմեղս։
Յայնժամ ասէ
ցանդամալոյծն.
արի առ զմահիճս
քո՝ եւ երթ ի տուն
քո։
Եւ յարուցեալ
գնաց ի տուն իւր։
Իբրեւ տեսին ժո
ղովուրդքն զար
մացան եւ փառաւ
որ առնէին զած

ՀԱ
Բ

զտուեալ այնպի
սի իշխանութիւն
մարդկան։
ԵՒ ԱՆՑԵԱԼ
այն յսի ետես այր
մի՝ զի նստէր ի մա
քսաւորութէ մա
թէոս անուն. եւ ա
սէ ցնա՝ եկ զհետ
իմ։
Եւ յարուցեալ եւ
գնաց զհետ նր։

ՀԵ
Է

Եւ եղեւ իբրեւ բա
զմեալ էր նա ի տանն.
եւ ահա մաքսաւորք
եւ մեղաւորք եկեալ
եւ բազմեալ էին ընդ
յսի. եւ ընդ աշակե
րտս նորա։
Իբրեւ տեսին փա

մ հա հբ
մր ե եա
ղ ևշ կթ ծձկ

րիսեցեքն ասէին ցա
շակերտս նորա. ըն
դէր ընդ մաքսա
ւորս եւ ընդ մեղաւո
րս ուտէ վարդա
պետն ձեր:
ծդ
է
Եւ նա իբրեւ լու
աւ ասէ ցնոսա.
ոչ պիտոյ է բժիշկ
կարողաց այլ հի
ւանդաց:
Երթայք ուսա
րուք զինչ է. զո
ղորմութիւն կամիմ
եւ ոչ զոհս. զի ոչ եկի
կոչել զարդարս այլ
զմեղաւորս:
Յայնժամ մատե
ան առ նա աշակերտ
քն յովհաննու եւ

ասեն. ընդէր մեք
եւ փարիսեցիքն պա
հեմք յաճախ. եւ
քո աշակերտքդ ոչ
պահեն:
Ասէ ցնոսա յս.
միթէ մարթ ինչ
իցէ մանկանց առա
գաստի սուգ առնուլ.
մինչ փեսայն ընդ
նոսա իցէ:
Այլ եկեսցեն աւ
ուրք յորժամ բար
ձցի ի նոցանէ փեսա
յն եւ ապա պահեսց
են:
Ոչ ոք արկանէ կա
պերտ անթափ ի մէ
րայ հնացելոյ ձոր
ձոյ, զի առնու լրա
նէ զլրութիւն նո

մ ծդ   մր ծդ   ղ ժ

րա՛ ի հանդերձէն։
եւ եւս չար պատառ
ումն լինի։
Ոչ արկանեն զգի
նի նոր ի տիկս հի
նս, ապա թէ ոչ՝ տի
կքն պատառին, եւ
գինին հեղու, եւ տի
կքն կորնչին։
Այլ արկանեն զգի
նի նոր ի տիկս նորս.
եւ երկոքեան
պահին։
ՄԻՆՉԴԵՌ
զայս խօսէր ընդ
նոսա, ահա իշ
խան մի մատու
ցեալ երկիր պագա
նէր նմա եւ ասէր,
դուստր իմ արդ եւս
վախճանեցաւ, այլ
եկեալ դիցես զձեռն
քո ի վերայ նորա
եւ կեցցէ։
Յարեաւ յս եւ գ
նաց զհետ նորա ա
շակերտօքն։ հա
նդերձ։
Եւ ահա կին մի տե
ռատես երկոտա
սան ամեայ մատու
ցեալ յետոյ մերձե
ցաւ ի դրօշանկս հա
նդերձի նորա, քան ԻԳ
զի ասէր ի միտս իւր
ում, թէ միայն մեր
ձենամ ի հանդեր
ձս նորա փրկեմ։
Եւ յս իբրեւ դա
րձաւ եւ ետես զնա
եւ ասէ քաջալերեաց

դուստր, հաւատքքո
կեցուցին զքեզ:
Եւ ողջացաւ կի
նն ի ժամանէն յայնմ
անէ:
Եւ իբրև եկն յս ի
տուն իշխանին և
ետես զփողահարսն.
և ամբոխ յոյժ:
Ասէ ցնոսա ի բաց
գնացք զի ոչ թէ մե
ռեալ է աղջիկդ այլ
ննջէ:
Եւ ծաղր առնէին
զնա:
Եւ իբրև եհան զամ
բոխն ի բաց, եմուտ
կալաւ զձեռանէ
նորա, և յարեաւ
աղջիկն:
Եւ ել համբաւս ա
յս ընդ ամենայն
երկիրն ընդ-
այն:

ԵՒ ԱՆ
ցանէր ընդ այն յս,
զհետ եղեն նորա
կոյր երկու աղաղա
կէին և ասէին. ողո
րմեաց մեզ որդի
դաւթի:
Եւ իբրև եկն ի տուն
մատեան առնա կո
յրքն:
Եւ ասէ ցնոսա յս
հաւատայք եթէ
կարող եմ առնել
ձեզ զայդ:
Ասեն ցնա. այո տր:
յայնժամ մերձեցաւ
յաչս նոցա և ասէ,

ըստ հաւատոց ձե-
րոց եղիցի ձեզ:
Եւ բացան աչք
նոցա:
Եւ սաստեաց նո-
ցա յի՛ս եւ ասէ, զգուշ
կացէք՝ մի ոք գի-
տասցէ:
հզ
Է
Եւ նոքա ելեալ համ-
բաւեցին զնմանէ ընդ
ամենայն երկիրն
ընդ այն:
Եւ յելանելն նորա
արտաքս, ահա մա-
տուցին առնա այր
մի համր եւ դիւա-
հար, եւ յելանել
դիւին խաւսեցաւ
համրն:
Եւ զարմացան ժո-
ղովուրդքն եւ ասէին
հէ
Է
թէ ոչ երբեք երե-
ւեցաւ այսպիսի ինչ
յԻղէ:
Եւ փարիսեցիքն
ասէին, թէ իշխա-
նաւն. դիւաց
հանէ զայդ
դեւս:
բէ
Ե ՇՐՋԷՐ ՅԻ
յամ քաղաքս եւ ընդ
գեաւղս, ուսուցա-
նէր ի ժողովուրդս
նոցա եւ քարոզէր
զաւետարանն ար-
քայութե, եւ բժշ-
կէր զամ ախտս եւ
զամ հիւանդու-
թիւն ի ժողովրդեա-
նն:
Եւ տեսեալ զժո-

Մ	Մր	Ղ
հզ	ծբ	ճկթ
հէ	կդ	[illegible]

զժողովուրդսն գթա
ցաւ ի նոսա. զի էին
աշխատեալք և ցր
ուեալք իբրև ոչ
խարս որոց ոչ էցէ
հովիւ:
ՀԸ Ե Այն ժամ ասէ.
ցաշակերտսն իւր.
հունձք բազում են
և մշակք սակաւ.
արդ աղաչեցէք զտէր
հնձոց. զի հա
նցէ մշակս ի հու
նձս իւր:
ՀԹ Բ Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զերկոտասա
նեսին աշակերտսն
իւր. ետ նոցա իշխա
նութիւն այսոց պղ
ծոց հանել զնոսա.
և բժշկել զամ ցաւս.

և զամ հիւանդու
թիւնս:
Ձ Է Եւ առաքելոցն եր
կոտասանեցն էին ա
նուանք այսոքիկ.
առաջին սիմոն ա
նուանեալն պետրոս.
և անդրէաս եղբա
յր նորա. յակովբոս
զեբեդեայ. և յովհա
ննէս եղբայր նորա.
փիլիպպոս և բարդու
ղիմէոս. թովմաս
և մատթէոս մաքս
աւոր. յակովբոս ա
լփեա. և ղեբէոս որ
անուանեցաւն թա
դէոս. սիմովն կա
նանացի. և յուդա
իսկարովտացի որ
և մատնեաց զնա:

Մ Մր Ղ Մ
ՀԸ . ՃԸ Է
ՀԹ ԽԹ ՃԵ

ճա Ա Զնոսա երկոտասանս
ն եւեթն առաքեաց Յս,
պատուէրեաց նոցա
և ասէ
Ի ճանապարհ հե
թանոսաց մի երթա
յցէք, և ի քաղաքս
սամարացւոց մի մտա
նիցէք. այլ երթայք
առաւել առ ոչխա
րսն կորուսեալս տա
նն Իղի:
Եւ երբև երթայ
ցէք քարոզեցէք
և ասացէք, թէ մե
րձեալ է արքայու
թի երկնից:
ճբ Է Զհիւանդս բժշկ
եցէք, զբորոտս
սրբեցէք, զդևս
հանէք, ձրի առէք
և ձրի տուք:
Մի ստանայք ոսկի,
և մի արծաթ, և մի
պղինձ ի գաւտիս
ձեր, մի պարկ ի ճա
նապարհ, և մի եր
կուս հանդերձս,
մի կաւշիկս, մի ցուպ,
զի արժան է մշակ
կերակրոյ իւրում:
ճգ Է Յոր քաղաք մտա
նիցէք կամ ի գեաւղ,
հարցանիցէք թէ
ո՞ ի նմայ արժանի,
և անդ լինիջիք մի
նչև ելանիցէք ա
նտի:
ճդ Է Եւ երբ և մտանի
ցէք ի տունն, ող
ջոյն տայջիք նմա
և ասասջիք, ողջո

Մ ճա ճբ | Մր ․ ծդ | Ղ ․ ճէ ճժ
Մ ճգ ճդ | Մ ծդ ․ | Ղ ճէ ճժբ ճժա

յն տանս այսմիկ. է
թէ իցէ տունն ար
ժանի. եկեսցէ ող
ջոյնն ձեր ՚ի վերայ
նորա. ապա թէ
ոչ իցէ արժանի.
ողջոյն ձեր առ
ձեզ դարձցի:
Եւ որ ոչ ընկալցի
զձեզ. եւ ոչ լուիցէ
բանից ձերոց. ՚իբ
րեւ ելանիցէք ՚ի
քաղաքէն յայնմա
նէ թօթափես
ջիք զփոշին յո
տից ձերոց:
Ամէն ասեմ ձեզ.
դիւրագոյն լիցի եր
կրին սոդոմայեցւ
ոց եւ գոմորայեցւոց.
յաւուրն դատաս

տանի. քան քաղա
քին այ
նմիկ:
ԱՀԱ ԵՍ
առաքեմ զձեզ իբ
րեւ զոչխարս ՚ի մէջ
գայլոց:
Եղերուք այսուհե
տեւ խորագէտք
՚իբրեւ զօձս, եւ միա
միտք ՚իբրեւ զաղա
ւնիս:
Զգոյշ լինիջիք ՚ի
մարդկանէ, զի մա
տնեսցեն զձեզ.
յատեանս, եւ ՚ի ժողո
վուրդս իւրեանց:
տանջեսցեն զձեզ.
եւ առաջի դատաւ
որաց, տանիցեն.
եւ թագաւորաց.

զձեզ վասն իմ ի վ
կայութ՟ նոցա և
հեթանոսաց։
Եւ յորժամ մա
տնեսցեն զձեզ մի
հոգայցէք թէ որ
պէս կամ զինչ խօ
սեցէք. զի տացի
ձեզ ի ժամուն յա
յնմիկ զինչ խօսի
ցէք. զի ոչ եթէ դու
ք էք որ խօսի
ցէքն. այլ հոգին
հօր ձերոյ որ խօ
սեսցի ի ձեզ։
Մատնեսցէ եղ
բայր զեղբայր ի
մահ. և հայր զորդի
և յառնիցեն որդիք
ի վերայ հարց. և սը
պանանիցեն զնոսա.

և եղիջիք ատեցեալք
յամենեցունց վասն
անուան իմոյ։
Եւ որ համբերես
ցէ ի սպառ նա
կեցցէ։
Յորժամ հալա
ծեսցեն զձեզ ի քա
ղաքիս յայսմիկ փա
խիջիք յայլ. և եթէ
յայնմանէ հալածե
ցեն զձեզ. փախի
ջիք ի միւս։
Ամէն ասեմ ձեզ
ոչ սպառիցէք զք
աղաքս ի՟լի մինչև
եկեսցէ որդի մա
րդոյ։
Չէ աշակերտ ա
ռաւել քան զվա
րդապետ. և ոչ ծա

ռայ քան զտէր իւր·
Շատ է աշակեր
տին եթէ եղիցի ի
բրեւ զվարդապետ
իւր, եւ ծառային իբ
րեւ զտէր իւր։
Թէ զտանուտէրն
բեեղզեբուղ կոչե
ցին, որչափ եւս ա
ռաւել զընտանիս
նորա։
Մի այսուհետեւ
երկնչիցիք ի նոցա
նէ։
Ոչ ինչ է ծած
ուկ որ ոչ յայտնես
ցի, եւ գաղտնի որ
ոչ ծանիցի։
Զոր ասեմ ձեզ
ի խաւարի ասացէք
ի լոյս, եւ զոր լսէք

յունկանէ քարոզե
ցէք ի վերայ տանեաց։
Եւ մի երկնչիցիք յա
յնցանէ որ սպանա
նեն զմարմին. եւ զոգի
ոչ կարեն սպանա
նել։
Այլ երկերուք դուք
առաւել յայնմանէ,
որ կարող է զոգի եւ
զմարմին կորուսա
նել ի գեհենի։
Ոչ ապաքէն եր
կու ճնճղուկք դա
հեկանի վաճա
ռին, եւ մի ի նոցա
նէ յերկիր ոչ ան
կցի առանց հօր
ձերոյ։
Այլ ձեր եւ ամենա
յն իսկ հերք գլխոյ

թուեալ է, եւ արդ
մի երկընչիցիք. զի
լաւ էք քան զբազ
զում ճնճղուկս:
Ամենայն որ խոս
տովանեսցի յիս ա
ռաջի մարդկան, եւ
խոստովանեցայց եւ ես
զնմանէ առաջի .
հաւր իմոյ որ յեր
կինս է:
Եւ որ ուրասցի
զիս առաջի մարդ
կան, ուրացայց եւ
ես զնմա առաջի հաւր
իմոյ որ յերկինսն է:
Մի համարիք եթէ
եկի արկանել խա
ղաղութիւն յերկիր,
ոչ եկի արկանել խա
ղաղութիւն այլ սուր:

Քանզի եկի քա
կել զայր ի հաւրէ
եւ զդուստր ի մաւրէ.
զհարսն ի սկեսրէ
իւրմէ եւ թշնամիք
առն ընտանիք իւր:
Որ սիրէ զհայր կամ
զմայր. առաւել քան
զիս ոչ է ինձ ար
ժանի:
Եւ որ սիրէ զուստր
կամ զդուստր ա
ռաւել քան զիս չէ
ինձ արժանի:
Եւ որ ոչ առնու
զխաչ իւր եւ գայ
զհետ իմ չէ ինձ
արժանի:
Որ գտանէ զանձն
իւր կորուսցէ զնա.
եւ որ կորոյս զան

ձն իւր վասն իմ գը
տցէ զնա:
Որ ընդունի զձեզ
զիս ընդունի, և որ
զիս ընդունի, ըն
ձա դունի զառաքիչն
իմ:
բէ
Որ ընդունի զմա
րգարէ յանուն մա
րգարէի զվարձս
մարգարէի ա
ռցէ:
Եւ որ ընդունի զա
րդար յանուն ար
դարոյ. զվարձս ար
դարոյ առցէ:
Եւ որ արբուցէ
միում ի փոքրկա
նցս յայսցանէ. բա
ժակ մի ջուր ցու
րտ միայն յանուն

աշակերտի:
Ամէն ասեմ ձեզ
ոչ կորուսցէ
զվարձս
իւր:

ԵՒ ԵՂԵՒ ԻԲՐԵՒ
կատարեաց Յս պա
տուէր երկոտասա
նից աշակերտացն
իւրոց գնաց անտի.
քարոզել և ուսու
ցանել ի քաղաքս
նոցա:
ձբ Իսկ Յովհաննէս
իբրեւ լուաւ ի բա
նտին զգործսն քսի.
առաքեաց ի ձեռն
աշակերտացն ի
րոց ասէ ցնա,
դու ես որ գալոցն ես

մ մր ղ
ձա ղը ե
ձբ կթ

եթէ այլում ակն
կալցուք :
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա՛-
գնացէք պատմեցէք
յովհաննու զոր լու-
այք եւ տեսէք:
Կոյրք տեսանեն,
կաղք գնան, բորո-
տք սրբին, եւ խու-
լք լսեն մեռեալք
յառնեն, եւ աղքա-
տք աւետարանին,
եւ երանի է որ ոչ
գայթակղեսցի
յիս:
Եւ ընդ նոքա
գնացեն, սկսաւ
յս ասել ցժողո-
վուրդն զյովհա-
ննէ, զինչ ելէք տե-
սանել յանապա-
տին. եղէգն ի շա-
րժում ի հողմոյ :
Այլ զինչ ելէք
տեսանել, մարդ
ի հանդերձս փափ-
կութե զարդարեալ:
Ահաւասիկ որ ի
փափուկս զգեցե-
ալ են, ի տունս թա-
գաւորացն են:
Այլ զինչ ելէք տե-
սանել, մարգարէ՞
այո՛ ասեմ ձեզ. և
առաւել ևս քան
զմարգարէ:
Սա է վասն ո-
րոյ գրեալ է՝ ահա
ես առաքեցից զ
հրեշտակ իմ առաջի
երեսաց քոց որ պա-

տրաստեսցէ զճա
նապարհս քո առա
ջի քո:
Ամէն ասեմ ձեզ.
չէ յարուցեալ ի
ծնունդս կանանց
մեծ քան զՅովհա
ննէս մկրտիչ. բա
յց փոքրիկն յարքա
յութեան երկնից մեծ է
քան զնա:
Յաւուրցն
Յովհաննու մկրտ
չէ, մինչև ցայժմ
արքայութեան երկնից
բռնադատի, և բռ
նաւորք յափշտակեն
զնա:
Զի ամենայն մարգարէ
նք և մարգարէք
մինչև ցՅովհան

նէս մարգարէացան:
Եւ թէ կամիք ընդու
նել, նա ինքն է եղիա որ
գալոցն է:
Որ ունիցի ականջս
լսելոյ լուիցէ:
Ընդ՞ ում նմանեցու
ցից զազգս զայս.
նման է մանկտւոյ որ
նստիցին ի հրապարա
կս, կարդայցեն
զընկերս իւրեանց
և ասիցեն. փող հա
րաք ձեզ. և ոչ կաքա
ւեցէք, ողբացաք ձեզ
և ոչ կոծեցարուք:
Եկն Յովհաննէս
ոչ ուտէր և ոչ ըմ
պէր, և ասեն դև
գոյ ի նմա:
Եկն որդի մարդոյ

ուտէ և ըմպէ· և ա
սեն ահա այր կերող
և արբեցող բարե
կամ մաքսաւորաց
և մեղաւորաց:
Եւ արդարացաւ
՛իմաստութիւն յորդւ
ոց իւրոց:
Յայն ժամ սկսաւ
նախատել զքաղա
քսն յորս եղեն բա
զում զաւրութիւնք
նորա· և ոչ ապաշ
խարեցին:
Վա՜յ քեզ քորազին:
Վա՜յ քեզ բեթսա
իդայ:
Զի եթէ ՛ի տիւրոս
և ՛ի սիդոն եղեալ էին
զաւրութիւնք որ ՛ի
ձեզ եղեն վաղու

ևս արդեամբք խո
րգով և մոխրով ա
պաշխարեալ էին:
Բայց ասեմ ձեզ·
դիւրագոյն լիցի
երկրին տիւրոսի և
սիդովնի յաւուրն
դատաստանի քան
ձեզ:
Եւ դու կափառնաու
մ մի՞ մինչև ՛ի
դժոխս իջցես:
Զի եթէ ՛ի սոդոմ
եղեալ էին զաւրու
թիւնք որ ՛ի քեզ· ապա
քն կային և մինչև
ցայսաւր:
Բայց ասեմ ձեզ·
եթէ երկրին սոդո
մացւոց դիւրագոյ
ն լիցի յաւուրն

դատաստանի քան
ձեզ։

Յ[illegible]

Նահկի պատասխանի երգ յն ևառէ։

Գոհանամ զքեն
Հայր, տր երկնի և
երկրի, զի ծածկե
ցեր զայս յիմաստ
նոց և յայտնեցեր
տղայոց. այո Հայր.
զի այսպէս հաճոյ
եղև առաջի քո։

Ամենայն ինչ տու
եալ է ինձ ի հօրէ
իմմէ։

Եւ ո՛չ ոք ճանաչէ
զորդի, եթէ ոչ հա
յր, և ոչ զհայր ոք ճա
նաչէ, եթէ ոչ որդի,
և ո՛ւմ որդին կամի
ցէ յայտնել։

Եկայք առ իս ամ
վաստակեալք և
բեռնաւորք, և ես
հանգուցից զձեզ.
առէք զլուծ իմ ի
ձեզ. և ուսարուք
յինէն, զի հեզ եմ և
խոնարհ սրտիւ և
գտջիք հանգիստ
անձանց ձերոց։

Զի լուծ իմ քաղցր է
և բեռն իմ փոքր
ոգէ։

Յ[illegible]

Նոյն յն ընդ արատ
բայան նոցա իշխա
բաւթու։

[illegible] սաշակերտքն նո

մ ղ յ
ձէ ձէր
ձա ձմր . [illegible]

մ մր ղ
ձմր եր եա

րա՛ քաղցեան եւ սկը
սան հասկ կորզել
եւ ուտել:
Փարիսեցիքն իբ
րեւ տեսին ասեն ցը
նա՛, ահաւասիկ աշա
կերտքն քո գործեն,
զոր ոչ է արժան գոր
ծել ի շաբաթու:
Նա ասէ ցնոսա՝
ո՞չ էք ընթերցեալ
ձեր զոր արար Դա
ւիթ:
Յորժամ քաղցեա
ւ եւ որ ընդ նմայն
էին, զիարդ եմուտ
ի տունն այ, եւ եկեր
զհացսն զառաջաւո
րութեանն, որ ոչ էր
արժան նմա ուտել.
եւ ոչ որոց ընդ նմա

ճժե
Է

յն էին, բայց միայն
քահանայիցն:
Կամ թէ չէք ըն
թերցեալ յօրէնս,
զի ի շաբաթու քահա
նայքն ի տաճարին
պղծեն զշաբաթն.
եւ անմեղ են:
Այլ ասեմ ձեզ զի
մեծ քան զտաճարն է
աստ:
Իսկ եթէ գիտէիք զո
ղորմութիւն կամիմ եւ
ոչ զոհ:
Ապա ոչ դատապա
րտէիք դուք զան
պարտսն, զի տէր է շա
բաթու որդի մա
րդոյ:

ճժզ
Է

Եւ գնացեալ անտի,
եկն ի ժողովուրդն

Մ ճժե ճժզ
Մր , լէ
Ղ , եա ծկա ճհէ

Նոցա

Եւ անդ էր այր մի
որոյ ձեռն իւր գօ-
սացեալ էր:
Հարցին ցնա և ա-
սեն, եթէ պարտ է ի
շաբաթու բժշկել.
զի չարախօսեսցեն
զնմանէ:
Եւ նա ասէ ցնոսա:
ո՞վ է ի ձէնջ մարդ
որոյ իցէ ոչխար մի,
և անկանիցի այն ի
խորխորատ ի շաբա-
թու, միթէ ոչ ու-
նիցի կյարուցանի-
ցէ զնա:
Իսկ արդ որչափ
և առաւել մարդ
քան զոչխար, ապա
ուրեմն պարտ է ի
շաբաթու բարիս
գործել:
Յայն ժամ ասէ ցա-
յրն, ձգեա զձեռն
քո և ձգեաց, և ե-
ղև ողջ իբրև զ
միւսն:
Իսկ փարիսեցիքն
ելեալ արտաքս,
խորհուրդ առնէին
զնմանէ, թէ որպէս
կորուսցեն զնա:
Եւ յս̃ իբրև գիտաց
մեկնեցաւ անտի:
Եւ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք և բժշկե-
աց զամենեսեան. և
սաստեաց նոցա զի
մի յայտնեսցեն զ
նմանէ ումեք:

Զի լցցի որ ասա
ցա՜ն ի ձեռն եսայե
այ մարգարէի :
› Ա՛հա մանուկ իմ զոր
› ընտրեցի, և սիրելի
› իմ ընդ որ հաճեցա՛
› անձն իմ, եդից զհո
› գի իմ ի վերայ նորա՛,
› և իրաւունս հեթա
› նոսաց պատմեսցէ.
› ո՛չ հակառակեսցի
› և ո՜չ աղաղակեսցէ,
› և ո՜չ ոք լուիցէ ի
› հրապարակս զբար
› բառ նորա՛, զեղէգն
› ջախ ջախեալ ո՜չ
› փշրեսցէ, և զպա
› տրոյգն առկայծե
› ալ, ո՜չ շիջուսցէ:
Մինչև հանցէ
ի յաղթութի՜ւն զդա

տաստանն, և յանուն
նորա՛ հեթանոսք
յուսասցեն:
ճմթ Է ՅԱՅՆԺԱՄ ՄԱ
տուցա՛ն առ նա՛ դիւ
ահար մի՜ կոյր և
համր, և բժշկեաց
զնա՛ որպէս զի խա
մրն և կոյր խօսէս
ցի՜ և տեսանիցէ:
ճի ԵԺԸ Զարմացան ամենայն
ժողովուրդք և աս
էին, մի՞ թէ սա՛
իցէ քրիստոս որդի դաւ
թի :
ճխա Է Իսկ փարիսե
ցիքն իբրև լու
ան ասեն, ոչ է սա
հանէ դա՛ զդևսն,
եթէ ոչ բեեղ զեբու

մ	մր	ղ	յ
ճմթ	›	ճխղ	›
ճի	›	›	ճբ
ճխա	ԼԲ	›	›

ղաւն իշխանաւն
դիւաց:
ճիբ Է Իբրեւ գիտաց յս
զխորհուրդս նո-
ցա ասէ ցնոսա.
Ամ թագաւորութի
բաժանեալ յանձն
իւր աւերի:
Եւ ամենայն քա-
ղաք կամ տուն բա-
ժանեալ յանձն իւր
ոչ կացցէ. և եթէ
սատանայ զսատա-
նայ հանէ. յանձն
իւր բաժանեցաւ.
արդ զիարդ կացցէ
թագաւորութիւն
նորա:
Եւ եթէ ես բէեղ-
զեբուղաւ հանեմ
զդեւս. որդիքն ձեր
իւ՞ հանեն:
Վասն այնորիկ նո-
քա եղիցին ձեր դա-
տաւորք:
Ապա եթէ հոգւով
ած հանեմ զդեւս:
ուրեմն հասեալ է
ի վերայ ձեր արքա-
յութիւն այ:
Կամ զիա՞րդ կա-
րէ ոք մտանել ի
տուն հզօրի. և
զգործիսն նորա
յափշտակել. եթէ
ոչ նախ կապեսցէ
զհզօրն. և ապա
զտունն նորա յա-
փշտակեսցէ:
Որ ոչ ընդ իս է հա-
կառակ իմ է. և որ
ոչ ժողովէ ընդ իս

Մ ճիբ | Մր Թ | Ղ ճիթ

ցրուէ:

Վասն այսորիկ ա-
սեմ ձեզ. ամ մեղք
եւ հայհոյութիւնք
թողցին մարդկան,
բայց զհոգւոյն հայ
հոյութի՛ մի թողցի:
Եւ որ ասասցէ բան
զորդւոյ մարդոյ.
թողցի նմա, բայց
որ զհոգւոյն սրբոյ
ասիցէ, մի՛ թողցի
նմա, մի՛ յայսմ աշ
խարհի եւ մի՛ ի հա-
նդերձելումն:
Կամ արարէք զծա-
ռն բարի եւ զպտուղ
նորա բարի: կամ
արարէք զծառն
չար, եւ զպտուղ նո
րա չար. քանզի ի

պտղոյ անտի ծա-
ռն ճանաչի:
Ծնունդք իժից
զիա՞րդ կարիցէք
բարիս խօսել որ
չարքդ էք. քանզի
յաւելորդաց սրտի
խօսի բերան:
Այր բարի ի բարի
գանձուց սրտի ի-
րոյ հանէ զբարիս,
եւ այր չար ի չար
գանձուց սրտի իւ-
րոյ հանէ զչարիս:
Բայց ասեմ ձեզ.
եթէ ընդ ամ դա-
տարկ բանի որ խօ-
սեն մարդիկ, տացեն
համար յաւուրն
դատաստանի:
Ի բանից քոց ա-

րդարասցիս եւ ի բա
նից քոց պարտաւո
րեսցիս :-

ՅԱՅՆԺԱՄ

ճխե
ե
պատասխանի ե
տուն նմա ոմանք
ի դպրացն եւ ի փա
րիսեցւոց եւ ասեն.
վարդապետ, կամի
մք նշան ինչ տեսա
նել ի քէն:

ճխը
ժ
Եւ նա պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնոսա,
ազգ չար եւ շնացող
նշան խնդրէ, եւ
նշան մի տացի նմա, բայց նշանն յով
նանու մարգարէի:
Որպէս եւ էր յով
նան ի փոր կիտին
զերիս տիւս եւ զերիս
գիշերս:
Նոյնպէս եղիցի եւ
որդի մարդոյ ի սր
տ երկրի զերիս
տիւս եւ զերիս գի
շերս:
Արք նինուէացիք
յարիցեն ի դատաս
տանի ընդ ազգիս
ընդ այսմիկ, եւ դա
տապարտեսցեն զսա,
զի զղջացան ի քա
րոզութեանն յով
նանու:
Եւ ահա աւելի
մեծ քան զյովնա
նէ աստ:
Դշխոյն հարա
ւոյ յարիցէ ի դա
տաստանի ընդ ա

Ժ
ճխէ
ճխը

Դ
կբ
,

զգիս ընդ այսմիկ
և դատապարտես
ցէ զսա· զի եկն ի
ծագաց երկրէ լը̊
սել զիմաստութ̄ն
սողոմոնի:
Եւ ահա մեծ քան
զսողոմոն աստ:
Եւ յորժամ այսն
պիղծ ելանիցէ ի
մարդոյ, շրջի ընդ
ան ջրդին տեղիս:
խնդրէ հանգիստ
և ոչ գտանէ:
Յայն ժամ ասէ
դարձայց ի տուն իմ
ուստի ելի, և եկե
ալ գտանէ պարա
պորդ մաքրեալ և
յարդարեալ:
Յայն ժամ երթայ

և առնու ընդ իւր
եօթն այլ այսս
չարագոյն քան զի
նքն, և մտեալ բ̊
նակէ անդ, և լինին
մարդոյն այնորիկ
յետինքն չար քան զա̄
ռաջինսն:
Նոյնպէս եղիցի և
ազգիս այսմիկ չարի:
Մինչ դեռ նա ընդ
ժողովուրդն խօ
սէր, ահա մայր նո
րա և եղբարք նորա
կային արտաքոյ և
խնդրէին խօսել
ընդ նմա:
Եւ ասէ ոմն ցնա·
ահա մայր քո և եղ
բարք քո կան ար
տաքոյ և խնդրեն

խաչեալն ընդ քեզ։
Նա պատասխանին
ետ այնմիկ որ ասացն
ցնա՛ ասէ· ո՞վ է իմ
մայր կամ ո՞վ են իմ
եղբարք։
Եւ ձգեալ զձեռն
իւր յաշակերտսն·
ասէ ահա մայր իմ
եւ եղբարքն իմ· զի որ
առնիցէ զկամս հօր
իմոյ որ յերկինսն է։
Նա է իմ եղբայր եւ
քոյր եւ մայր։
կե
ծլա ԵՒ ԻՆ:ԱՒՈՒՐ,
մին ելեալ յիսուս ի տա
նէն նստաւ առ
ծովեզերբն, եւ ժողո
վեցան առ նա ժո
ղովուրդք բազում
ք։ մինչեւ մտանել
նմա ի նաւն եւ նստէր·
եւ ամ ժողովուրդն
կայր առ ծովեզերբն։
Եւ խօսեցաւ ընդ նո
սա բազում առա
կօք եւ ասէր։
Ահա ել սերմա
նահան սերմանել·
եւ ի սերմանելն իւր
ում· էր որ անկա
ւ առ ճանապարհա՛
ւ եւ եկն թռչունք եր
կնից եկեր զնա։
Եւ այլն անկաւ յա
պառաժի ուր ոչ գոյր
հող բազում, եւ վաղ
վաղակի բուսաւ
առ ի չգոյէ հիւթոյ
երկրին· ի ծագել
արեւու տապացաւ·

մ ծլա | մր ււ | շ հղ

ւ զի ոչ գոյին ար
մատք չորացան:
Եւ այլն անկան
ի մէջ փշոց. եղեն փո
շքն եւ հեղձուցին
զնա:
Եւ այլն անկան յե
րկիր բարի. եւ տային
պտուղ. էր որ հա
րիւրաւոր. եւ էր որ
վաթսնաւոր. եւ
էր որ երեսնաւոր:
Որ ունիցի ական
ջս լսելոյ լուիցէ:
Մատուցեալ ա
շակերտքն ասեն
ցնա. ընդէր առա
կաւք խօսիս ընդ
նոսա:
Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ ցնո
սա. քանզի ձեզ
տուեալ է գիտել զխ
որհուրդս արքա
յութեան երկնից. եւ
նոցա չէ տուեալ:
Որոյ գուցէ տացի.
եւ որոյ ոչն գուցէ. եւ
զոր ունիցին բարձ
ցի ի նմանէ:~
Վասն այսորիկ ա
ռակաւք խօսիմ
ընդ նոսա. զի տեսա
նեն եւ ոչ տեսանեն.
լսեն եւ ոչ լսեն. եւ
ոչ առնուն իմիտ:
Եւ կատարի առ
նոսա մարգարէու
թիւն Եսայեայ որ ա
› սէ. լսելով լուիջիք
› եւ մի իմասջիք. եւ տե
› սանելով տեսջիք

› և մի տեսջիք՝ զի թա-
› նձրացաւ սիրտ
› ժողովրդեանս ա-
› յսորիկ, և ական-
› ջօք իւրեանց ծա-
› նրունս լուան, և զա-
› չս իւրեանց կափու-
› ցին, զի մի երբեք տե-
› սցեն աչօք և ակա-
› նջաւք լուիցեն, և
› սրտիւքն իմասցեն
› և դարձցեն և բժշ-
› կեցից զնոսա:

Բայց ձեր երանի է
աչացդ զի տեսա-
նեն, և ականջաց
ձերոց զի լսեն:

Ամէն ասեմ ձեզ.
զի բազում մարգա-
րէք և արդարք ցա-
նկացան տեսանել
զոր տեսանէքդ. և ոչ
տեսին, և լսել զոր
լսէքդ և ոչ լուան:

Արդ լուարուք
դուք զառակ սեր-
մանահանին, յամե-
նայն որ լսէ զբանն ար-
քայութեն և ոչ առ-
նու ի միտ. գայ չա-
րն և յափշտակէ
զսերմանեալն ի սր-
տի նորա. այն է
որ առ ճանապար-
հաւն սերմանեցաւ:

Իսկ որ յապառաժին
սերմանեցաւ. այ-
նէ որ իբրև լսէ
զբանն, և վաղվա-
ղակի խնդութբ
ընդունի զնա:

Բայց քանզի ոչ

ունի արմատս յի-
նքեան:
Առ ժամանակ
մի է, ի լինել նեղու-
թե և հալածանաց
վասն բանին. վաղ-
վաղակի գայթակղի:
Եւ որ ի մէջ փշո-
ցն սերմանեցաւ՝
այն է որ իբրև լը-
սէ զբանն, և հոգ
աշխարհիս և պատ-
րանք մեծութե.
հեղձուցանեն զբա-
նն, և լինի անպը-
տուղ:
Եւ որ յերկիրն
բարի սերմանե-
ցաւ, այն է որ իբ-
րև լսէ զբանն
և իմանայ, և

տայ զպտուղ, է որ
հարիւր, և է որ վա-
թսուն, և է որ ե-
րեսուն:

ծզ
Ժ

ԱՅԼ ԱՌԱԿ ԱՍԱՑ
առ նոսա և ասէ: գղ
Նմանեցաւ ար-
քայութն երկնից
առն որ սերմանեի
ցէ սերմն բարի.
յագարակի իւրում.
և ի քուն լինել մար-
դկան, եկն թշնա-
մի նորա, և ցանե-
աց ի վերայ որոմն
ի մէջ ցորենոյն և
գնաց:
Իբրև բուսաւ
խոտն, և արար. պտ-
ուղ, ապա երևե-

Ժ
ծզ

ցան և որոմն։
Մատուցեալ ծա
ռայք տանուտեառ
ն, ասեն ցնա՛. տ՛ր.
ոչ սե՞րմն բարի սեր
մանեցեր յագարա
կին քում. արդ ու
ստի՞ ունիցի զորո
մն։
Նա՛ ասէ ցնոսա
այր թշնամի արար
զայն։
Ասեն ցնա՛ ծառա
յքն, կամի՞ս զի եր
թիցուք քաղեսցուք
զայն ի բաց։
Նա՛ ասէ ցնոսա.
մի՛ գուցէ մինչև
քաղեցէք զորոմն
և զցորեանն ընդ
նմին, ի բաց խ°
լեցէք. Թոյլ տուք
երկոցունց աճել ի
միասին մինչև ի
հունձս։
Եւ ի ժամանակի հն°
նձոց ասացից ցհն°
նձաւղն, քաղեցէք
նախ զորոմն և
կապեցէք զայդ խր
ըձունս առ ի այրել.
և զցորեանն ժողո
վեցէք ի շտեմարա
նս իմ։
ճլէ Այլ առակ արկա
նէր նոցա և ասէ, նմա
նէ արքայութի՛ն եր
կնից հատոյ՛ մա
նանխոյ զոր առե
ալ մարդոյ սերմա
նեաց յագարակի
իւրում. որ փոքր ա

մ ճլէ մր եղ ղ ճկե

գոյնէ քան զամ
սերմանիս։
Ա յոր ժամ աճեցէ
մեծէ քան զամ
բանջարս. եւ լինի
ծառ մինչեւ գալ
թռչնոց երկնից.
եւ հանգչել յոստս
նորա։
Ն ՛յլ առակ խօս
եցաւ ընդ նոսա
եւ ասէ։
Ն մանեցաւ ար
քայութն երկնից.
խմորոյ, զոր առեալ
կնոջ թաքոյց ի գրի
ւս երիս ալեւրմին
չեւ ամ խմորեցաւ։
Զ այսամ խօսեաւ
ցաւ յս առակօք
ընդ ժողովուրդսն,

եւ առանց առակի
ոչ ինչ խօսէր
ընդ նոսա։
Զ ի լցցի ասացեա
լն ի մարգարէէն։
Բացից առակօք
զբերան իմ, բղխե
ցից զծածկեալսն,
ի սկզբանէ աշ
խարհի։

ձե

ՅԱՅՆԺԱՄ ԹՈ

ղեալ զժողովուր
դսն եկն ի տուն.
մատեան առ նա ա
շակերտքն իւր եւ ա
սեն. մեկնեա մեզ
զառակ որոմանցն
ագարակին։
Ն ա պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնոսա.

ձե

որ սերմանէ սերմ
բարի․ որդին մար
դոյ՝ և ագարակն աշ֊
խարհն է․ սերմն բա
րի նոքա են որ որ
դիքն արքայութե
ան են։
Իսկ որոմն որ
դիք չարինեն, և
թշնամին որ վարէ
աց զայն սատա
նայէ։
Եւ հունձքն կա
տարած աշխար
հի է, և հնձաւո
րքն հրեշտակքեն,
որպէս ժողովի ո
րոմն և ի հուր այ
րի․ այնպէս եղիցի
ի կատարածի աշ
խարհիս։

Առաքեսցէ որ
դի մարդոյ զհրեշ
տակս իւր․ և ժողո֊
վեսցեն յարքայու
թենէ նորա զամ֊
գայթակղութիւնս․
և զայնոսիկ ոյք գո
րծեն զանօրէնու
թիւն։
Եւ արկցեն զնո
սա ի հնոց հրոյն․
անդ եղիցի լալ և
կրճել ատամանց։
Յայն ժամ ար
դարքն ծագեսցեն
իբրև զարեգակն
յարքայութե հր
իւրեց՝ որ ունիցի
ականջս լսելոյ
լուիցէ։
Դարձեալ նմա

նէ արքայութի էր
կնեց՝ զանձն ծա
ծկեալ յագարա
կի․ զոր գտեալ մա
րդոյ թաքոյց եւ
խնդութենէ ան
տի երթեալ վա
ճառէ զամ ինչ
զոր ունի, եւ գնէ զա
գարակն զայն։

Դարձեալ նման է
արքայութե երկ
նից․ առն վաճառա
կանի․ որ խնդրիցէ
մարգարիտս գեղե
ցիկս եւ գտեալ մի
պատուական մար
գարիտ․ երթեալ
վաճառեաց զամ
զոր ինչ ունէր, եւ
գնեաց զայն մար
գարիտ։

Դարձեալ նման է
արքայութե երկ
նից՝ ուռկանի ար
կելոյ ի ծով, եւ յամ
ազգաց ժողովելոյ․
զոր իբրեւ լցաւ,
հանեալ ի ցամաք
եւ նստեալ ժողովե
ցին զբարի բարին
յամանս․ եւ զխոտա
նն ի բաց ընկեցին։

Նոյնպէս եղիցի
կատարածի աշխա
րհիս, ելցեն հրեշ
տակք եւ մեկնեսցեն
զչարիս ի միջոյ ար
դարոց եւ արկցեն
զնոսա ի հնոց հրոյն,
անդ եղիցի լալ եւ
կրճել ատամանց։

Ասէ՜ ցնոսա յս․ ի մացարո՞ւք զայս ամ: Ասեն ցնա․ այո՛ տր: Եւ նա ասէ՜ ցնոսա․ վասն այսորիկ ամենայն դպիր աշակերտեալ արքայութե՜ երկնից․ նմանէ առն տանուտեառն․ որ հանէ ի գանձէ իւրմէ նոր և զհին:

ճխա

ԵՒ ԵՂԵՒ ԻԲՐԵՒ

կատարեաց յս զառակս զայսոսիկ․ փոխեցա՛ւ անտի: ճխբ

Եւ եկեալ ՛ի գաւառն ՛իւր․ ուսուցանէր զնոսա ՛ի ժողովրդեանն նոցա․ մինչև զարմանալ նոցա՛ և ասել․ սմա ուստի իցէ այս իմաստութի՜ և զօրութի՜ք․ ոչ սա՛ է հիւսանն որդի՛․ ոչ մայր սորա կոչի մարեամ․ և եղբարք սորա՛ յակովբոս և յովսէս․ և սիմոն․ և յուդայ․ և քորք սորա ո՛չ առ մեզ են ամենեքեան:

Արդ ուստի իցէ սմա այս ամ․ և գայթագղէին ՛ի նմա:

Եւ յս ասէ՜ ցնոսա՛ չիք մարգարէ անարգ․ եթէ ո՛չ յիւրում տան․ և ո՛չ ա

րար անդ զօրու-
թիւս բազումս վա-
սն ան հաւատու-
թէ նոցա:

ՅԱՅՆՄ ԺԱՄ
անակին լուաւ հերո-
վդէս չորրորդա-
պետ զլուր յսի. և
ասէ ցծառայս իւր·
Նա՛ է յովհաննէս
մկրտիչ նա՛ յա-
րեաւ ի մեռելոց, և
վասն այնորիկ զօ-
րութիւնք լինին նո-
վա:
Քանզի հերովդէս
կալեալ զյովհա-
ննէս կապեաց զն
նա, և եդ ի բանտի·
վասն հերովդիայ
կնոջ փիլիպպոսի
եղբաւրն իւրոյ· զի
ասէր ցնա յովհան-
նէս, ոչ է արժան քեզ
ունել զդայ, և կա-
մէր զնա սպանանել·
բայց երկնչէր ի ժո-
ղովրդենէ անտի·
քանզի իբրև զմա-
րգարէ ունէին զնա:
Եւ իբրև եղեն
ծնունդք հերով-
դի· կաքաւեաց·
դուստրն հերով-
դեայ ի մէջ բազմա-
կանացն և հաճոյ·
թուեցաւ հերովդի,
ուստի և երդմամբ
խոստացաւ նմա
տալ զինչ և խնդրե-
սցէ:-

Ճ Ճր Հ Ճ
ձեւք ճա Հ
ձեւդ ճէ Հ

Ճ
ձեւե

77

Եւ նա յառաջագո
յն խրատեալ ի մօ
րէ իւրմէ տուր ինձ
ասէ այսր ի վերայ ս
կաւառակի՝ զգլուխն
յովհաննու մկրտ
չի:
Եւ տրտմեցաւ
թագաւորն բայց
վասն երդմանցն եւ
բազմականացն հրա
մայեաց տալ նմա:
Եւ առաքեաց գլ
խատեաց զյովհա
ննէս ի բանտի. եւ եբե
րան աղջկանն եւ
Ետարաւ առ մայր իւր:
Եւ մատուցեալ ա
շակերտքն նորա
բարձին զմարմինն
եւ թաղեցին, եւ եկե

ալ պատմեցին
յսի:
ԵՒ ԼՈՒԵԱԼ
յն գնաց անտի.
նաւու յանապատ
տեղի առանձինն:
Եւ իբրեւ լուան ժողո
վուրդքն գնացին
զհետ նորա ի քա
ղաքաց անտի:
Եւ իբրեւ ել ետես
ժողովուրդ բա
զում, գթացաւ ի
նոսա եւ բժշկեաց
զհիւանդս նոցա:
Եւ իբրեւ ընդ երեկս
եղեւ, մատեան առ
նա աշակերտքն
եւ ասեն, տեղիս ա
նապատ է. եւ օրս

տարաժամեան. ար
ձակեա զժողովուր
դդ զի երթիցեն
շուրջ ի շէնսն եւ
գնեսցեն իւրեանց
կերակուրս:
Եւ ասէ յս. ոչ ինչ
պիտոյ է դոցա. եր
թալ. դուք տուք
դոցա ուտել:
Եւ նոքա ասեն ցն
նա. ոչ ինչ ունիմք
աստ, բայց հինգ
նշխարս, եւ երկուս
ձկունս:
Եւ ասէ ցնոսա. բե
րէք այսր զայն:
Եւ հրամայեաց բա
զմեցուցանել զժո
ղովուրդն ի վերայ
խոտոյ:

Եւ առեալ զհինգ
նշխարսն եւ զերկուս
ձկունսն հայեցեալ
յերկինս. օրհնեաց
եբեկ եւ ետ ցաշակեր
տսն զնշխարսն,
եւ աշակերտքն ժո
ղովրդեանն, կերան
ամենեքեան եւ յագե
ցան, եւ բարձին զն
շխարս կոտորոցն
երկոտասան սա
կառի լի:
Եւ որք կերանն էին
արք իբրեւ հինգ
հազար թող զկա
նայս եւ զմա
նկտի:

ձեռ

ԵՒ ՎԱՂՎԱ դդ

ղ վաղակի զաշա

Ժ
ձեռ

կերտսն մտանել ի
նաւ՝ և յառաջել յա
յն կոյս՝ մինչ ինքն
զժողովուրդն ար
ձակեսցէ:
ճխթ Եւ իբրև արձակե
աց զժողովուրդն
ել ի լեառն առան
ձինն կալ յաղօ
թս:
ճճ Եւ իբրև ընդ ե
րեկս եղև՝ ամինդէր
միայն:
Եւ նաւն մեկնեալ
ի ցամաքէն բազում
ասպարիսաւք ծո
փեալ յալեացն՝
քանզի ընդդէմ էր
հողմն:
Եւ ի չորրորդ պա
հու գիշերոյն եկն

Մ / ճխթ / ճճ — Մր / կե / կղ — Ղ / եգէ — Յ / ծա

առ նոսա գնալով
ի վերայ ծովուն:
Եւ իբրև տեսին զնա
աշակերտքն զի գն
այր ի վերայ ծովուն
խռովեցան՝ և ասեն
եթէ առաչաւք ի
նչ իցէ՝ և առ ահին
աղաղակեցին:
Եւ վաղվաղակի խաւ
սեցաւ ընդ նոսա
յս և ասէ՝ քաջալե
րեցարուք ես եմ՝
մի երկնչիք:
ճծա Պատասխանի ե
տ նմա պետրոս և
ասէ՝ տր՝ եթէ դու
ես՝ հրամայեա ինձ
գալ առ քեզ ի վերայ
ջրոյս:
Եւ նա ասէ եկ:

Մ / ճծա — Մր / ճծա

ւ, իջեալ ի նաւէն
պետրոս, գնաց ի
վերայ ջրոցն եւ եկն
առ յս:
սեսեալ զհող
մն սաստիկ երկեաւ.
եւ իբրեւ սկսաւ ըն
կղմել աղաղակեաց
եւ ասէ. տր. փրկեա
զիս:
ւ, վաղվաղակի
յս ձգեաց զձեռն
իւր կալաւ զնա եւ
ասէ, թերահաւատ
ընդէր երկմտեցեր:
ծդ ւ, իբրեւ ել ի նաւն
հանդարտեաց հո
ղմն:
ւ, որ ի նաւն էին եկեն
մատեան երկիր
պագին նմա եւ ա
սեն, արդար եւ որ
դի այ ես դու:
ծդ ւ, անցեալ եկին ի
ցամաք ի գենեսա
րէթ, եւ իբրեւ ծա
նեան զնա արք տե
ղւոյն այնորիկ ա
ռաքեցին ընդ ամ
գաւառն, եւ ածին
առնա զամ հիւա
նդս եւ աղաչէին զն
նա, զի գոնէ միա
յն ի քղանցս հանդե
րձի նորա մերձե
ցին, եւ որ մի անգամ
մերձեցան փր
կեցան:
ծդ ՅԱՅՆԺԱՄ մա
տեան առ յս ողջէմ
ե՝ փարիսեցեքն

մ ծդ | մր կը | ղ ծդ

մ ծդ ծդ | մր կթ հա | ղ ...

եւ դպիրք եւ ասեն •
ընդէ՞ր աշակերտքն
քո անցանեն զաւա
նդութք ծերոցն •
զի ո՞չ լուանան զձե՛
ռս յորժամ հաց ու
տեն:
Նա՛ պատասխանի
ետ եւ ասէ՛ ցնոսա •
ե՛ւ դուք ընդէր
անցանէք զպատու
իրանա՛ւն այ • վասն
ձերոյ աւանդութե:
› Զի՛ ասաց ած պա
› տուեա՛ զհայր քո
› եւ զմայր • եւ որ բամբա
› սէ զհայր կամ զմ
› այր • մահու վա
խճանեսցի:
Դուք ասէ՛ք որ
ասիցէ ցհայր ե՛ւ
կամ ցմայր իւր: Թէ
պատարագէ զոր
յինէն օգտեսցիս •
եւ ո՛չ պատուեսցէ՛ զ
հայրն իւր եւ զմայր
իւր • եւ խոտեք զբա
նն այ վասն ձերոյ
աւանդութեն:
Կեղծա՛ւորք բարւ
ոք մարգարէացա՛ւ
ի վերայ ձեր Եսայի
› եւ ասէ • ժողովուրդ
› դս այ՛ս շրթամբք
› պատուէ զիս եւ
› սիրտ իւրեանց հե
› ռացեալ մեկուսի
› է յինէն • զուր պա
› շտեն զիս • ուսու
› ցանեն վարդապե
› տութիս զմարդ
› կան պատուիրանաց:

Եւ կոչեցեալ առ ի
նքն զժողովուրդ ճծդ
ն ասէ ցնոսա. լու
արուք եւ իմացա
րուք. ոչ որ ինչ մ
տանէ ընդ բերա
նն, պղծէ զմարդ.
այլ որ ինչ ելանէ ի
բերանոյ այն պղծէ
զմարդ:
ճծե Յայն ժամ մատու
ցեալ աշակերտացն
նորա ասեն ցնա.
գիտես զի փարիսե
ցիքն իբրեւ լուան
զբանն գայթագղե
ցին:
Նա պատասխանի
ետ նոցա եւ ասէ.
ամ տունկ զոր ոչ
տնկեաց հայր իմ

երկնաւոր խլեսցի:
ճծզ Թոյլ տուք զնոսա.
կոյրք են կուրաց
առաջնորդ. կոյր
կուրի յորժամ ա
ռաջնորդէ սղղալէ.
եւ երկոքեան ի խորխո
րատ անկանին:
Պատասխանի ետ
նմա պետրոս եւ
ասէ. մեկնեա մեզ
զառակս զայս:
Ասէ Յս տակաւին
եւ դուք անմիտք էք
եւ ոչ իմանայք եթէ
ամ որ մտանէ ի բե
րան յորովայն եր
թայ եւ արտաքս ե
լանէ:
Իսկ որ ելանէ ի բե
րանոյ ի սրտէ ան

տէ գայ եւայն պը
ղծէ զմարդն:
Զի ի սրտէ անտի
ելանեն խորհուր
դք չարք, սպանու
թիւնք, շնութիւնք, պո
ռնկութիւնք, գո
ղութիւնք, սուտ վը
կայութիւնք, հայհո
յութիւնք, այս ամէն
որ պղծէ զմարդ:
այլ անլուայ ձե
ռօք ուտել ոչ
պղծէ զը
մարդ:

ԴՂ

ԵՒ ԵԼԵԱԼ ՅԻ
սուս, գնաց ի կող
մանս տիւրոսի
եւ սիդոնի:
Եւ ահա կին մի
քանանացի ի սահ
մանացն անտի նոցա
աղաղակէր եւ ասէր.
ողորմեա ինձ տէր
որդի դաւթի, դուս
տր իմ չարաչար ա
յսահարի:
Եւ նա ոչ ետ նմա
պատասխանի:
Մատուցեալ ա
շակերտքն նորա
աղաչէին զնա եւ
ասէին, արձակեա
զնա՝ զի աղաղակէ
զհետ մեր:
ծբ
ե
Նա պատասխանի
ետ եւ ասէ, ոչ ուրեք
առաքեցայ եթէ ոչ
առ ոչխարս կորու
սեալս տանն իղի:
Եւ նա մատուցեալ էր

ծը միղ

կիր պագանէր նմա
և ասէր, տր օգ
նեայ ինձ:
Նա պատասխանի ճկ գ
ետ նմա և ասէ:
Ոչ է բարւոք առ
նուլ զհաց ման
կանց և արկանել
շանց:
ճծթ գ Եւ նա ասէ ցնա՝
այո տր, քանզի և
շունք կերակրին
ի փշրանաց անկե
լոց ի սեղանոյ տն
իւրեանց:
Յայնժամ պատա
սխանի ետ նմա յս
և ասէ, ով կին
դու մեծ են հաւ
ատք քո եղիցի
քեզ որպէս և կամիս:

Եւ բժշկեցաւ դու
ստրն նորա ի ն
մին ժամու:
ԵՒ ՓՈԽԵԱԼ ԱՆ
տի յս, եկն ի ծով
եզրն գալիլեացւ
ոց, և ելեալ ի լեառն
նստէր անդ:
Կ Մատեան առ նմա
ժողովուրդ բազ
ում, որ ունէին
ընդ իւրեանս կաղս
կոյրս համերս
միակողմանիս և
այլս բազումս:
Եւ ընկեցին զնո
սա առ ոտս նորա
և բժշկեաց զնոսա:
մինչև զարմանալ
ժողովրդոցն որ տե

մ ճծթ մր հգ

մ ճկ մր հբ

սամնեին ։
Ո եհ ամենքն խօսօ-
նեին՝ կաղքն գնա-
յին։ մեռեալք կոչմամբք
բժշկեին, եւ կոյրք
տեսանեին եւ կա-
ռամբ ամենեին ։
զՔծ երգե ։
Կոչեցեալ առ-
ինքն յս զաշակե-
րտսն. ասէ. գթամ Է
՚ի ժողովուրդդ. զի
ահա երեք աւուրք
են. զի կան առիս
եւ ոչ ունեին զինչ ու-
տիցեն։ եւ արձա-
կել զդոսա նօ-
թիս ոչ կամիմ գու-
ցէ նքթիցեն զճա-
նապարհայն ։
Ասեն ցնա աշա-
կերտքն. ուստի ա̃րդ
մեզ յանապատի
աստ ուստի է ցէ
այն չափ հաց՝ մի-
նչեւ յագեցուցա-
նել զայս չափ ժո-
ղովուրդ ։
Ասէ ցնոսա յս.
քանի՛ նկանակ ու-
նիք ։
Նոքա ասեն,
եւթն եւ սակաւ
ձկունս ։
Հրամայեաց
ժողովրդեանն բա-
զմել ՚ի վերայ գե-
տնոյ ։
Առեալ զեւ̃-
թն նկանակն եւ
զերկուս ձկունսն՝
գոհացաւ եբեկ եւ

ետ ցաշակերտսն·
նորա ժողովրդե
անն:
Եւ կերան ամենեքե ճկբ Ե
ան և յագեցան· և
բարձին զնշխարս
կոտորոցն եւթն
զամբեղ:
Եւ որք կերանն՝ է
ին իբրեւ արք չորք
հազարք· թող զկա
նայս և զմանկունս:
Եւ արձակեաց ճկգ Զ
զժողովուրդն եւ
ել ի նաւ, և եկն ի սա
հմանս մագդա
ղենայ:
ճկա Զ Եւ մատուցեալ
փարիսեցիքն, և
սադուկեցիքն· փո
րձելով խնդրէին

ի նմանէ նշան յեր
կնից ցուցանել
նոցա:
Նա պատասխանի
ետ և ասէ ցնոսա·
ազգ չար և շնացող
նշան խնդրէ· և
նշան մի տացի նմա·
բայց նշանն յովնա
նու մարգարէի:
Եւ թողեալ զնոսա
և գնաց:
Եւ անցեալ աշակե
րտքն յայնկոյս· և
մոռացան առնուլ
հաց:
ԼԲ ճկդ Բ Եւ ասէ ցնոսա յիսուս·
զգոյշ լերուք
ի խմորոյ սադուկե
ցւոց և փարիսե
ցւոց:-

Մ ճկա. | Մր հե | Ղ կգ ծգ

Մ ճկբ ճկգ ճկդ | Մր հա հե հթ | Ղ Տ Տ ճկդ

ճկե
է
Նոքա խորհէին ․
ընդ միմեանս եւ ա
սէին ․ թէ հաց ոչ
բարձաք ։
Գիտացեալ յս ասէ՝
զինչ խորհիք ի
մտա՞ ձեր թերա
հաւատք ․ թէ հաց
ոչ ունիք ․ տակա
ւին չիմանայք՝ եւ ոչ
յիշէք զհինգ նկա
նակն ի հինգ հա
զարն ․ եւ քանի՛ սա
կառի բարձէք ։
Եւ ոչ զեւթն նկա
նակն ի չորս հազա
րսն ․ եւ քանի՛ զամ
բիւղ բարձէք ։
Զիա՞րդ ․ զիա՞րդ ոչ
իմանայք՝ եթէ ոչ
վասն հացի ասա
ցի՛ ձեզ զգո՞շ լի
նել ՚ի խմորոյ սադու
կեցւոցն եւ փարիսե
ցւոցն ։
Յայն ժամ իմացա
ւին աշակերտքն ․
եթէ ոչ ասաց զգու
շանալ ՚ի խմորոյ ․
այլ ի վարդապետութենէ սա
դուկեցւոցն եւ
փարիսեցւո
ցն ։
փ
ճկզ
ա
ԵԿԵԱԼ ՅԻՍՈՒՍԻ Ի ԿՈ
ղմանս փիլիպպեայ
կեսարեայն հա
րցանէր ցաշակեր
տսն եւ ասէր ․ զո՞ ոք
ասեն զինէն մար
դիկ թէ իցէ որ
դի՛ մարդոյ ։

Մ ճկե　Մր ձ　Ղ ս

Մ ճկզ　Մր ձա　Ղ ղծ　Յ հդ ժէ

Եւ նոքա ասեն. ոմն
զյովհաննէս մկրտիչ.
և այլք զեղիա: և
կէսք զերեմիայ կամ
զմի ոք ՚ի մարգարէ
ից :
Ասէ ցնոսա յս.
Եւ դուք զո՞ ասէք
զինէն թէ իցեմ:
Պատասխանի ետ
սիմոն պետրոս և
ասէ ցնա. դու ես
քս որդի այ կեն
դանւոյ:
ճկե / Է Եւ պատասխանի
ետ յս և ասէ ցնա,
երանի է քեզ սիմոն
որդի յովնանու. զի
մարմին և արիւն
ո՛չ յայտնեաց քեզ
այլ հայրն իմ որ յե

Մ	Մր	Ղ	Յ
ճկե	ՙ	ՙ	ՙ

րկինս է:
Եւ ես քեզ ասեմ.
զի դու ես վէմ, և ՚ի
վերայ այդր վիմի
շինեցից զեկեղեցի
իմ: և դրունք դժո
խոց զնա մի՛ յաղ
թահարեսցեն:
Եւ տաց քեզ զփա
կանս արքայութեանն
երկնից :
Եւ զոր միանգամ
կապեսցես յերկրի
եղիցի կապեալ յեր
կինս, և զոր արձա
կեսցես յերկրի. ե
ղիցի արձակեալ
յերկինս:
ճկը / Է Յայնժամ սաս
տեաց աշակերտա
ցն. զի մի՛ ումեք

Մ	Մր	Ղ	Յ
ճկը	ժդ	ՙ	ՙ

ասասցեն թէ նա է
Քսն:

Յայնմ հետէ սկսաւ Յս ցուցանել
աշակերտացն, թէ
պարտ է նմա եր
թալ յԵրուսաղէմ, և բազ
ում չարչարանս
չարչարել ի քահանա
յապետաց և ի դպ
րաց, և ի ծերոց.
ժողովրդեանն:
Եւ սպանանել և
յերիր աւուր յա
րնել:
ճկե Ե Եւ առեալ զնա մե
կուսի Պետրոս.
սկսաւ կշտել ընդ
դիմ և ասել. քաւ
լիցի քեզ Տր. մի
եղիցի քեզ այդ:

մ ճկե   մր ծդ   ղ ς   յ ς

Եւ նա դարձեալ
ի Պետրոս ասէ.
երթ յետս իմ սա
տանայ. գայթակ
ղութիւն ես ինձ, զի
ոչ խորհիս զայնս
այլ զմարդկանն:
ճկզ Ե Յայնժամ Յս ասէ
ցաշակերտսն իւր.
եթէ ոք կամի գալ
զկնի իմ. ուրասցի
զանձն. և առցէ
զխաչ իւր. և եկեսցէ
զկնի իմ:
Զի որ կամիցի
զանձն իւր կեցու
ցանել. կորուսցէ
զնա:
Եւ որ կորուսցէ
զանձն իւր վասն
իմ, գտցէ զնա:

մ ճկզ   մր ծե

Զինչ օգուտ ի
ցէ մարդոյ եթէ
զաշխարհս ամ̃ շա
հեսցի· և զանձն
իւր տուժեսցէ. և
կամ զինչ տացէ
մարդ փրկանս ընդ
անձին իւրոյ:
ճհա Զի գալոց է որդի
է մարդոյ փառաւք
հաւր իւրոյ հանդե
րձ հրեշտակաւք
իւրովք:
Եւ յայնժամ հատու
սցէ իւրաքանչիւր
ըստ գործս իւր:
ճհբ Ամէն ասեմ ձեզ,
է զի իցեն ոմանք ի սո
ցանէ որ աստ կան
որք մի ճաշակես
ցեն զմահ. մինչև
տեսցեն զորդի մա
րդոյ եկեալ արքա
յութ̃բ իւրով:
ը Եւ յետ վեց աւուր·
առնու յս̃ զպետրոս
և զյակոբոս, և
զյոհաննէս զեղ
բայր նորա:
Եւ հանէ զնոսա ի
լեառն մի բարձր
առանձինն, և այլա
կերպեցաւ առա
ջի նոցա:
Եւ լուսաւորեցան
երեսք նորա իբրև
զարեգակն: և հան
դերձք նորա եղեն
սպիտակ իբրև
զլոյս:
Եւ ահա երևեցան
նոցա մովսէս և

Մ	Մր	Ղ
ճհա	:	:
ճհբ	ձբ	ղա

եղեայ, որ խօսէին
ընդ նմա:
Պատասխանի ետ
պետրոս եւ ասէ
ցյս՝ տր՝ բարւո
ք է մեզ աստ լինել
եթէ կամիս՝ արաս
ցուք երիս տաղաւ
արս. մի քեզ, եւ մի
մովսեսի, եւ մի է
ղիայի:
Եւ մինչ դեռ նա
խօսէր՝ ահա ամ
պ լուսաւոր հո
վանի եղեւ ի վերա
յ նոցա:
Ձայն եղեւ յամ
պոյն եւ ասէ. դա է
որդի իմ սիրելի՝
ընդ որ հաճեցայ.
դմա լուարուք:

Իբրեւ լուան աշա
կերտքն՝ անկան
ի վերայ երեսաց իւ
րեանց եւ երկեան
յոյժ:
Եւ մատուցեալ
յս՝ բուռն եհար զն
ոցանէ եւ ասէ՝
յոտն կացէք եւ մի
երկնչիք:
Ամբարձեալ զաչս
իւրեանց եւ ոչ զոք
տեսին՝ բայց միա
յն զյս:
Եւ մինչ դեռ իջա
նէին ի լեռնէ ան
տի՝ պատուիրեաց
նոցա յս եւ ասէ՝
մի ումեք ասիցէք
զտեսիլդ, մինչեւ
որդի մարդոյ ի մե

ռելոց յարիցէ։

ճհդ
է
Հարցին զնա ա
շակերտքն եւ ասեն.
զիա՞րդ դպիրքն
ասեն, եթէ եղիայի
նախ պա՞րտ է գալ։
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ, եղիայ
գայ եւ հաստատես
ցէ զամենայն. այլ
ասեմ ձեզ. զի եղիա
եկեալ ի՛սկ է. եւ ոչ
ծանեան զնա. այլ
արարին ընդ նմա
զոր ինչ կամեցան։
Նոյնպէս եւ որդի
մարդոյ՝ չար չա
րչարելոց է՛ նոցանէ։
Յայնժամ ի՛մա
ցան աշակերտ
քն. թէ վասն յովհա

մ ճհդ մը ժգ

ննու մկրտչին ա
սաց նոցա։

ժէ
ճհե
է
ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԵԿԻՆ
ի ժողովուրդն մա
տեաւ այր մի ի ծու
նր իջանէր եւ ասէր.
տէր. ողորմեա որդւ
ոյ իմում. զի լուսնո
տի եւ չարաչար հիւ
անդանայ։ բազում
անգամ անկանի ի
հուր եւ երբեք ի ջուր։
Եւ մատուցի զնա ա
շակերտացդ քոց. եւ
ո՛չ կարացին բժշկել։
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ. ո՛վ ազգ
ան հաւատ եւ թեւր
մինչեւ յերբ եղեց
ընդ ձեզ. մինչեւ

մ ճհդ մր ղա ղ ղը

ցերբ անսայցեմ
ձեզ՝ ածէք զնա ա-
ռ իս:
Եւ սաստեաց նմա
յս· եւ ել ի նմանէ
դեւն:
Եւ բժշկեցաւ մա-
նուկն ի ժամէն յա-
յնմանէ:
ճկե
է
Յայնժամ մատու-
ան աշակերտքն ա-
ռանձինն ասեն
ցյս· մեք ընդէր ոչ
կարացաք հանել
զնա:
Եւ նա ասէ ցնոսա՝
վասն թերահաւա-
տութե՟ ձերոյ:
Ամէն ասեմ ձեզ՝
եթէ ունիցիք հաւա-
տս . ք ան զհատ

մանանեխոյ՝ ասաս-
ջիք լերինդ այդմիկ·
փոխեաց աստի ան-
դր եւ փոխեսցի: եւ
ոչ ինչ անհնարին
լինեցի ձեզ:
Այլ այս ազգ՝ ոչ
ելանէ եթէ
ոչ աղօթիւք
եւ պահ
օք:
ճկզ
է
[illegible]
Շրջէին նոքա ի գա-
լիլեա՝ ասէ ցնոսա
յս · մատնելոց է որ-
դի մարդոյ ի ձեռս
մարդկան · եւ սպա-
նցեն զնա· եւ յերրոր-
դ աւուր յարիցէ: եւ
տրտմեցան յոյժ:

մ
ճկե

ղ
մ

մ
ճկզ

մր
ղդ

ղ
ճա

Ը ճկե Ժ Եւ եկեալ նոցա
ի կափառնաում.
մատեան որ զերկ
դրամեանն պահան
ջէին առ պետրոս
եւ ասեն. վարդա
պետն ձեր ոչ տայ
զերկ դրամեանն:
Ասէ. այո:
Եւ ի մտանել
ի տուն՝ յառաջեաց
քան զնա յս եւ ասէ.
զի՞նչ թուի քեզ
սիմոն. թագաւորք
աշխարհի յումմէ ա
ռնուն զհարկս
կամ զհաս, յոր
դւոց իւրեանց եթէ
յօտարաց:
Եւ նորա ասաց
եթէ յօտարաց.

ասէ ցնա յս. ապա
ուրեմն ազատ են որ
դիքն:
Բայց զի մի գայ
թագղեցուցուք
զնոսա, երթ ի ծով
եւ ընկեա կարթ, եւ
զառաջին ձուկնն որ
ելանիցէ, առ եւ բաց
զբերան նորա. եւ
գտանիցես սատեր.
եւ առեալ զայն տա
ցես նոցա ընդ
իմ եւ ընդ քո:
ԼԵ ճկը Բ Յայնմ ժամու
մատեան աշակերտ
քն առ յս եւ ասեն.
ո՞վ իցէ իմեք մեծ
յարքայութեանն
երկնից:
Եւ կոչեաց առ ին

Մ ճկե

Մ ճկը — Մր ղե — Ղ ճբ ճձե

քն յս մանուկ մի.
կացոյց զնա ի մէջ
նոցա եւ ասէ:
Ամէն ասեմ ձեզ.
եթէ ոչ դարձջիք եւ
եղիջիք իբրեւ զմա
նկունս. ոչ մտանիցէք
յարքայութիւն եր
կնից:
Որ ոք խոնարհե
ցուցանէ զանձն
իբրեւ զմանուկս զա
յս. նա է մեծ յար
քայութեան երկնից:
ՃՀԹ Ե Եւ որ ոք ընկալցի
մանուկ մի այսպի
սի յանուն իմ զիս
ընդունի:
Եւ որ ոք գայթա
կղեցուցանէ զմի
ի փոքրկանցս յայս
ցանէ յիս հաւա
տացելոց. լաւ էր նո
մա եթէ կախեալ էր
երկան իշոյ ընդ
պարանոց նորա եւ
ընկղմեցի ի խորս
ծովու:
Վայ աշխարհի
գայթակղութեանց.
հարկ է գալ գայթա
կղութեանց: բայց վայ
մարդոյն այն մերկ յո
րոյ ձեռն գայցէ գա
յթագղութիւնն:
ՃՁ Գ Եթէ ձեռն քո կամ
ոտն. գայթակղե
ցուցանէ զքեզ.
հատ զնա եւ ընկեա
ի քէն: լաւ է քեզ
միա ձեռամբ կամ
կաղ մտանել ի կե

մ ՃՀԹ · մր Ե · ղ ՃԲ մԺԵ

մ ՃՁ · մր ՂԹ · ղ ՃԺԵ

ամենայն. քանզի Թէ եր
կուս ձեռս և երկո
ւս ոտս ունիցիս.
և անկանել ի գեհեն
յաւիտենական։
Եւ Թէ ակն քո
գայԹագղեցուցա
նէ զքեզ, խլեա զդ
նա, և ընկեա ի
քէն. լաւ է քեզ
միականի մտա
նել ի կեանս՝ քան
երկուս աչս ունել.
և անկանել ի գեհեն
հրոյն։
ճձա
է
ԶԳՈՅՇ ԼԵՐՈՒՔ։
մի արհամարհիցէք
զմի ի փոքրկանցս
յայսցանէ։
Ասեմ ձեզ. զի հրե
մ
ճձա
հ
ճձէ ճձԹ

րեշտակք նոցա յե
րկինս հանապազ
տեսանեն զերեսս
հօր իմոյ որ յեր
կինս է։
Զի եկն որդի մա
րդոյ՝ խնդրել և
կեցուցանել զկո
րուսեալն։
ըը
ճձբ
է
Զինչ Թուի ձեզ
եԹէ լինիցի մարդոյ
հարեւր ոչխար և
մոլորեսցի մի ի նո
ցանէ, ոչ Թողու
ցու զինն սուն և
զինն ոչխարսն ի
լերինն և խնդրեսցէ
զմոլորեալն. և եԹէ
լինիցի գտանել
զնա։
Ամէն ասեմ ձեզ
մ
ճձբ
մր
ղ

զի ուրախ լինիցի
ի վերայ նորա ա
ռաւել քան ի վերա
յ իննսուն և ին
նոցն որ չիցեն
մոլորեալ:
Այսպէս ոչ է՛ն կա
մք առաջի հօր
իմոյ որ յերկինս է,
եթէ կորիցէ մի ոք
ի փոքրկանցս յայ
սցանէ:
ծձգ/է Եթէ մեղիցէ քեզ
եղբայր քո, երթ
յանդիմանեա զնա
յոր ժամ դու և նա
միայն իցէք, եթէ
լուիցէ քեզ շահե
ցար զեղբայրն քո:
ծձդ/ժ Ապա թէ ոչ լուի
ցէ քեզ առ ընդ

քեզ մի՛ ևս կամ ե
րկուս, զի ի բերա
նոյ երկուց կամ ե
րից վկայից հաս
տատեսցի ամ բան:
Ապա եթէ և նոցա
ոչ լուիցէ, ասաս
ջի՛ր յեկեղեցւոջ:
Ապա թէ և եկեղե
ցւոյն ոչ լուիցէ,
եղիցի քեզ իբրև
զհեթանոսն և զմ
աքսաւորն:
ծձե/ժ Ամէն ասեմ ձեզ,
զոր կապիցէք յերկ եց
րի, եղիցի կապեալ
յերկինս: և զոր ար
ձակիցէք յերկրի,
եղիցի արձակեալ
յերկինս:
ծձզ/է Դարձեալ ասեմ

մ ծձգ ծձդ — ղ ծղը ն

մ ծձե ծձզ — ղ ն ծղթ

ձեզ. եթէ երկուք ի
ձէնջ միաբանես
ցին յերկրի վասն
ամենայն իրաց.
զինչ և խնդրեսցեն
եղիցի նոցա ի հօ
րէ իմմէ որ յեր
կինսն է:
Զի ուր իցեն եր
կու կամ երեք ժողո
վեալ յանուն իմ
անդ եմ ես ի մէջ
նոցա:
ճծէ Բ Յայնժամ մատուցե
ալ առ նա պետրոս
և ասէ. տր. քանի
ցս անգամ եթէ մե
ղիցէ ինձ եղբայ
րն իմ, և թողից նը
մա. մինչև ցեւթն
անգամ:

Ասէ ցնա յս. ոչ
ասեմ քեզ թէ մին
չև ցեւթն անգամ.
այլ մինչև ցեւթա
նասնեկին եւթն:
ճծը Բ Վասն այսորիկ ն
մանեցաւ արքայու
թիւն երկնից առն
թագաւորի որ կա
մեցաւ համար ա
ռնել ի մէջ ծառա
յից իւրոց:
Եւ իբրև սկսաւ
առնուլ մատուցին
առ նա պարտապան
մի բիւր քանքարոյ:
Եւ իբրև ոչ ունէր
տուցանել հրա
մայեաց զնա վա
ճառել տրն նորա.
և զկին նորա և զո

Մ ճծէ

Մ ճծը

բղխես նորա՛. եւ զա
մենայն զե՛նչ եւս
նեցի եւ հաստատեցա
նել:
Անկեա՛լ ծա
ռայն՝ երկիր պա
գանէր նմա եւ ա
սէր՝ երկայնամի՛տ
լեր առ իս եւ զամ
հատուցի՛ց քեզ:
Գթացա՛ւ տէր ծա
ռային այնորիկ.
եւ արձակեա՛ց զնա.
եւ զփոխն եթո՛ղ
նմա:
Ելեա՛լ ծառայն
այն՝ եգիտ զմի ի
ծառայակցա՛ց իւ
րոց. որ պարտէ՛ր
նմա հարիւ՛ր դա
հեկան:

եւ կալեա՛լ զնա՛ խեղ
դէ՛ր եւ ասէր՝ հա
տո՛յ ՛ինձ զոր պա
րտիսն:
Արդ. անկեա՛լ ծա
ռայակիցն առ ո՛տս
նորա. աղաչէր եւ
ասէր. երկայնամի՛տ
լեր առ իս եւ հատու
ցի՛ց քեզ:
Եւ նա՛ ոչ կամէր:
այլ չոգա՛ւ արկ զնա՛
՛ի բանտ, մինչեւ
հատուսցէ՛ զպա
րտսն:
Իբրեւ տեսին ծա
ռայակիցք նորա՛.
զոր ՛ինչ եղեւն՝ տը
րտմեցան յոյժ:
Եկեալ ցուցին
տն ՛իւրեանց՝ զա

մինչև որ եկեսց է
ղեւն:
Այն ժամ կոչե
աց զնա տէրն իւր
և ասէ. ծառայ չար
զամ պարտսն թո
ճձը ղի քեզ. վասն զի ա
ղաչեցեր զիս, եւ ն
արդ. ոչ էր պարտ
և քեզ. ողորմել ծա
ռայակցին քում.
որպէս և ես քեզ
ողորմեցայ:
Եւ բարկացեալ
տէրն նորա մատնե
աց զնա դահճաց
մինչև հատուսցէ
զամ զպարտսն:
Նոյնպէս և հայրն
իմ երկնաւոր ա
րասցէ ձեզ. եթէ

ոչ թողուցուք. և
րաքանչիւր եղբաւր
իւրում իւրաքանչ
ձերոց զյանցանս
անսա նո
ցա:
ԵՒ ԵՂԵՒ ԻԲՐ
կատարեաց յս զբանս
զայսոսիկ. փոխե
ցաւ ի գալիլեէ.
և եկն ի սահմանս
հրէաստանի յայն
կողմն յորդանանու:
Եւ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդ
բազում. և բժշկե
աց զնոսա անդ:
Ե Եւ մատուցեալ առ
նա փարիսեցիքն.
փորձէին զնա և ա

մ ճձթ   մր ձդ

սէին, եթէ արժա՞ն
իցէ ուրեք արձա
կել զկին իւր ըստ
ամենայն վնասու:
Պատասխանի ետ
նոցա եւ ասէ. չէ՞
ք ընթերցեալ ձեր՝
թէ որ հաստատե
աց ի սկզբանէ՝
արու եւ էգ արար
զնոսա. եւ ասէ.
վասն այսորիկ թո
ղցէ այր զհայր եւ
զմայր իւր. եւ երթի ճղ Է
ցէ զհետ կնոջ իւ
րոյ, եւ եղիցին եր
կոքեան ի մարմին
մի: ապա ուրեմն ոչ
են երկու. այլ մի մա
րմին: արդ զոր Ած
զուգեաց՝ մարդ

մի մեկնեսցէ:
Ասեն ցնա. իսկ
Մովսէս ընդէ՞ր պա
տուիրեաց մեզ տա՛լ
թուղթ՝ մեկնելոյ
եւ արձակելոյ:
Ասէ ցնոսա. Մով
սէս վասն խստա
սրտութեան ձերոյ
հրամայեաց ձեզ
արձակել զկանայս
ձեր. այլ ի սկզբա
նէ՝ ոչ եղեւ այնպէս:
Այլ ասեմ ձեզ՝
զի ամենայն որ ար
ձակեսցէ զկին իւր՝
եւ ոչ վասն բանի
պոռնկութեան՝ եւ ա
ռնիցէ այլ՝ շնայ: եւ
որ զարձակեալն
առնէ՝ շնայ:

Մ ճղ   Մր ճկ   Ղ ճղե

ծղա Է

Ասեն ցնա աշա
կերտքն· եթէ այդ
պէս ինչ վնաս է
ընդ այր և ընդ կին՝
լաւ է չամուսնա
նալ:
Եւ նա ասէ ցնո
սա, ոչ ամենեքեան
բաւականեն այ
դմ բանի՝ այլ որոց
տուեալ է:
Զի են ներքինիք՝
որ յորովայնէ մօր
իւրեանց ծնան
այն պէս:
Եւ են ներքինիք
որ ի մարդկանէ ե
ղեն ներքինիք:
Եւ են ներքինիք որ
զանձինս իւրեանց
արարին վասն ար
քայութեան երկ
նից· որ կարողն է
տանել տարցի:

ծղբ Է

Յայնժամ մատու
ցանէին առ նա
մանկունս, զի ձեռն
դիցէ ի վերայ նո
ցա՝ և աղօթս ա
րասցէ:
Եւ աշակերտքն
նորա սաստէին
նոցա:
Ասէ յս̃· թոյլ տուք
մանկտոյդ գալ առ
իս, և մի արգելուք
զդոսա զի այդպի
սեացդ է արքայու
թիւն երկնից:
Եւ եդեալ ձեռն ի
վերայ նոցա գն
աց անտի:

մ ծղա

մ ծղբ   մր ծգ   ղ մծզ

ԵՒ ԱՀԱ ՄԻ ՄԱՏՈՒ
ցեալ ոմն առ նմա
ասէ. վարդապետ
բարի. զինչ բարի
գործեցից զի ըն
դունեցայց զկեանսն
յաւիտենից:
Նա ասէ ցնա.
զի՞ հարցանես զինէն
զբարութենէ. մի է բա
րի. եթէ կամիցիս
ի կեանսն յաւիտե
նականս մտանել.
պահեա զպատուի
րանսն:
Ասէ ցնա. զորս:
Ասէ ցնա յս. զմի
սպանաներ. եւ մի
շնար. եւ մի գողա
նար. եւ մի սուտ վկ
այեր: պատուեա
զհայր քո եւ զմայր:
եւ սիրեսցես զընկեր
քո իբրեւ զանձն քո:
Ասէ ցնա պատա
նին. զայդ ամենայ
յն պահեցի ի մա
նկութենէ իմմէ.
արդ՞ եւ եւս պա
կաս իցեմ:
Ասէ ցնա յս. եթէ
կամիս կատարե
ալ լինել. երթ վա
ճառեա զինչս քո:
եւ տուր աղքատաց
եւ ունիցիս գանձս
յերկինս: եւ եկ զկ
նի իմ:
Իբրեւ լուաւ
պատանին զբանն
գնաց տրտմեալ. զի

ունէր ինչս բազու
մս ։
Ասէ յս ցաշակեր
տսն. ամէն ասեմ
ձեզ. զի դժուարա
ւ մտցէ մեծատունն
յարքայութիւն եր
կնից ։
Դարձեալ ասեմ.
ձեզ. դիւրագոյն է մա
լխոյ մտանել ընդ
ծակ ասղան. քան
մեծատան յարքայ
ութն այ մտանել։
Իբրեւ լուան աշա
կերտքն զարմացան
յոյժ. եւ ասեն. ո՞վ
կարիցէ ապրել։
Հայեցաւ ի նոսա
յս եւ ասէ. առ ի մա
րդկանէ այդ ան
կարէ. այլ առ ածոյ
ամենայն ինչ զօրա
ւոր է։
Յայնժամ պատաս
խանի ետ պետրոս
եւ ասէ ցնա. ահաւա
սիկ մեք թողաք զամ.
եւ եկաք զհետ քո. ա
րդ զինչ լինիցի մեզ։
ճղզ Է Ասէ ցնոսա յս. ա
մէն ասեմ ձեզ. զի
դուք որ եկիք զհետ
իմ, ի միւսանգամ
գալստեանն. յոր
ժամ նստցի որդի
մարդոյ յաթոռ
փառաց իւրոց։
ճղե Ա Նստջիք եւ դուք
յերկոտասան աթո
ռս դատել զերկոտա
սան ազգն իէլի ։

Մ	Մր	Ղ
ճղզ	՟	մհբ
ճղե	՟	՟

ձղը Է Եւ կամ որոց եթող
զտունս, կամ զեղբա
րս, կամ զքորս.
կամ զհայր, կամ
զմայր, կամ զկին,
կամ զորդիս, կամ
զագարակս վասն
անուան իմոյ, հարիւ
րապատիկ առցէ
եւ զկեանսն յաւի
տենականս ժառան
գեսցէ:
ձղթ Է Բազումք եղիցին
առաջինք յետինք,
եւ յետինք առաջինք:
Խը մ Ժ Զի նման է ա
րքայութիւն եր
կնից առն տանու
տեառն, որ ել ընդ
առաւօտս ի վարձ
ունել մշակս յայգի
իւր. եւ արկ վարձս
վարձկանացն. ա
ւուրն դահեկան. եւ
առաքեաց զնոսա
յայգին իւր:
Եւ ելեալ զերրորդ
ժամու՝ ետես այլս
զի կային դատարկ
ի հրապարակս. ա
սէ ցնոսայ, երթայ
ք եւ դուք յայգին իմ.
եւ զոր ինչ արժան ի
ցէ տաց ձեզ. գնա
ցին նոքա:
Եւ դարձեալ ելեալ
զվեց ժամու՝ եւ
զինն ժամու՝ ար
ար նոյնպէս:
Եւ զմետասանե
րորդ ժամու ելե
ալ եգիտ այլս.

մ	մր	ղ
ձղը	մէ	վա
ձղթ	ձժա	ձհգ
մ	Տ	Տ

զի կային դատարկ.
և ասէ ցնոսա. ըն
դէր կայք աստ.
զաւուրս ցերեկ դա
տարկ:
Ասեն ցնա. զի ոչ
ոք կալաւ զմեզ ի
վարձու:
Ասէ ցնոսա. եր
թայք և դուք յա
յգին իմ. և որ ինչ
արժանն է առնու
ցուք:
Եւ իբրև երեկոյ
եղև. ասէ տէր այ
գւոյն ցգանձա
պետն իւր. կոչեա
զմշակսն. և տուր
նոցա վարձս. սկը
սեալ յետնոցն մի
նչև ցառաջինսն:
Իբրև եկին որք ըզ
մետասան երորդ
ժամն. և առին մի
մի դահեկան:
Եկեալ և առաջին
քն համարէին թէ
առելի առնուցուն.
և առին մի մի դա
հեկան և նոքա:
Իբրև առին. տր
տունջէին զտանու
տեառնէն. և ասէին.
թէ դոքա յետինքդ
մի ժամ գործեցին.
և հաւասարս ա
մեզ արարեր զդոսա.
որ զծանրութիւն
աւուրն բարձաք
և զտօթ:
Ն պատասխանի
ետ միում ի նոցա

նէ եւ ասէ. ընկեր
չզըրկեմ զքեզ. ոչ
դահեկանի միոջ սա
կարկեր ընդիս. առ
զքոյդ եւ երթ. թէ
կամեցիմ յետնոցս
տալ որպէս եւ քեզ.
թէ չիցէ ինձ իշ
խանութի յիմում ա
ռնել զինչ եւ կամիմ.
կամ թէ ակն քո
չարէ. զի ես առա
տեմ:

Այսպէս եղիցեն
առաջինք յետինք.
եւ յետինք առաջինք:
զի բազումք են կո
չեցեալք. եւ
սակաւք են
ընտրե
ալք:

մա
բ

ԵՒ ԵԼԵԱԼ ՅՍ
յԵմ. առ զերկո
տասանսն առ
անձինն. եւ ի ճա
նապարհին ասէ
ցնոսա. ահաւասիկ
ելանեմք յԵմ. եւ
որդի մարդոյ մա
տնեսցի քահանա
յապետացն եւ դպ
րացն եւ դատապա
րտեսցեն զնա ի
մահ. եւ մատնեսցեն
զնա հեթանոսաց:
այպանել եւ կարկա
նել. եւ ի խաչ հանել.
եւ յերրորդ աւուր յա
րիցէ:

մբ

Յայնժամ մա
տեաւ առ նա մայր

մ մր ղ
մա ձմբ մրբ
մբ ձմդ ձ

որդւոցն զեբեդեայ
որդւովք իւրովք
հանդերձ. երկիր
պագանէր. և խնդ
րէր ինչ ի նմանէ։
Եւ նա ասէ ցնա.
զինչ կամիս։
Ասէ ցնա, ասա
զի նստցին այս
երկու որդիքս իմ,
մի ընդ աջմէ քումմէ
և մի ընդ ահեկէ.
յարքայութեան քում։
Պատասխանի ետ
յս և ասէ, ոչ գի
տէք զինչ խնդրէք.
կարէք ըմպել զբա
ժակն զոր ես ըմպե
լոց եմ։ կամ զմկր
տութիւնն զոր ես
մկրտելոց եմ մկր
րտել։
Ասեն ցնա. կա
րօղ եմք։
Ասէ ցնոսա յս, ըզ
բաժակն իմ ըմպէ
ցէք. և զմկրտութիւն
զոր ես մկրտեցիմ.
մկրտեցէք։ Բայց
նստուցանել ընդ
աջմէ իմմէ, և ընդ
ահեկէ, ոչ է իմ տալ.
այլ որոց տուեալ է
ի հօրէ իմմէ։
մգ Եւ լուեալ տասան
ցն բարկացան ի
վերայ երկուց եղ
բարցն։
Յս կոչեաց զնոսա
առ ինքն և ասէ, գի
տէք զի իշխանք ա
զգաց տիրեն նոցա.

մ մր ղ մ
մգ ծժդ մհ ծղա

Եւ մեծամեծքն իշ-
խեն նոցա։
Ոչ այնպէս եղիցի
ի ձերում միջի։
Այլ որ կամեցի ի
ձէնջ մեծ լինել.
եղիցի ձեր պաշ-
տօնեայ. և որ կա-
մեցի ի ձէնջ առա-
ջին լինել. եղիցի
ձեր ծառայ։
մդ Որպէս որդի մար-
դոյ. ոչ եկն պա-
շտօն առնու-
լ այլ պաշտել. և
տալ զանձն իւր
փրկանս փո-
խանակ
բազ-
մաց։ -

մե ԵՒ ՄԻՆՉ ԵԼԱՆԷԻՆ
նոքա յերիքովէ
գնացին զհետ նո-
րա ժողովուրդք
բազումք։
Եւ ահա կոյրք եր-
կու նստէին առ
ճանապարհաւն. ի-
բրև լուան եթէ յս
անցանէ. աղաղա-
կեցին. և ասեն. ո-
ղորմեա՛յ մեզ յս
որդի դաւթի։
Եւ ամբոխն սա-
ստէին զնոսա զի
լռեսցեն։
Եւ նոքա ևս ա-
ռաւել աղաղակէ-
ին և ասէին. տէ՛ր ո-
ղորմեա մեզ որդի

մ մդ | մր ճձէ | ղ մի | մ ճղէ
մ մե | մր ճձղ | ղ ղ | մ ճղէ

դաւթի:

Ո տեղի ասյս. կո
չեաց զնոսա եւա
սէ. զինչ կամիք
զի արարից ձեզ:
Ասեն ցնա. տր. զի
բացցին աչք մեր:
Եւ գթացեալ յս.
մերձեցաւ յաչսն:
Եւ վաղվաղակի
տեսին. եւ գնացին
զհետ նորա:
իա
մզ
բ
Եւ իբրեւ մերձ եղեն
յեմ. եւ եկին ի
բեթփագէ. մերձ
՚ի լեառն ձիթենե
աց. յայնժամ յս.
առաքեաց երկուս
յաշակերտացն ՚իւ
րոց եւ ասէ ցնոսա.
երթայք ՚ի գեւղդ

մ մր ղ
մզ ճժե մէ

որ առաջի ձեր է:
Եւ անդէն գտա
նիք էշ կապեալ եւ
յաւանակ ընդ նմ
մին. լուծէք եւ ածէք
՚ինձ: եց
Եւ եթէ ոք ասասցէ
՚ինչ ձեզ. ասասջիք
եթէ տն իւրեանց
պիտոյ են:
Եւ վաղվաղակի
առաքէ զնոսա:
մե
բ
Այց այս ամ եղեւ
զի լցցի բանն մա
րգարէին որ ասէ:
Ասացէք դստեր
սիոնի. ահա թագաւո
որ քո գայ քեզ հեզ
եւ հեծեալ յէշ եւ
յաւանակ իշոյ:
մը
բ
Գնացին աշակերտ

մ մր ղ ճա
մէ չ չ չ
մը ճժը մէ չ

տքն եւ արարին որ
պէս հրամայեաց
նոցա յս: Եւ ածին
զէշն եւ զյաւանա
կն. եւ հեծուցին
զյս:
Եւ բազում ժողո
վուրդք տարածա
նէին զհանդերձս
ի ճանապարհին:
Եւ այլք հատանէ
ին ոստս ի ծառոց
եւ տարածանէին ի
ճանապարհին:
մբ ե Եւ ժողովուրդն
որ առաջի եւ զկնի
երթային՝ աղաղա
կէին եւ ասէին. օ
րհնութիւն որդւոյ
դաւթի. օրհնեալ
որ գայ յանուն տն.

օրհնութիւն ի
բարձունս:
մէ է Եւ ի մտանելն նորա
յեմ. դղրդեցաւ
քաղաքն ամենայն.
եւ ասէր. ո՞վ է սա:
Եւ ժողովուրդքն
ասէին. սա է մարգա
րէն յս. որ ի նազա
րեթէ գալիլեացւոց:
մա դ Եւ եմուտ յս ի տա
ճարն. եւ եհան արտա
քս զամենեսեան որ
վաճառէին եւ գնէին
ի տաճարին. եւ զսե
ղանս հատավաճա
ռացն կործանեաց.
եւ զաթոռս աղաւ
նավաճառացն:
Եւ ասէ ցնոսա.
գրեալ է. տունն իմ

մ մբ · մր ճմբ · ղ մծ · մ ճ · մ մէ մա · մր ճձա · ղ մը

տուն աղօթից կո
չեսցի ամէն ազգ·
և դուք արարէք
զդա այր աւա
զակաց:
կզ մծբ ե Եւ մատեան առ
նա կոյրք և կաղք
ի տաճարին· և բժշ
կեաց զնոսա:
մծդ ժ Իբրև տեսին քա
հանայապետքն և
դպիրքն զսքանչե
լիսն զոր արար: և
զմանկունսն որ աղա
ղակէին ի տաճա
րին և ասէին· աւր
հնութի որդւոյ
դաւթի:
Բարկացան և ա
սեն ցնա· լսես
զինչ ասեն դոքա:

Ասէ ցնոսա յս·
այո՛ չիցէ ընթեր
ցեալ ձեր, թէ ի բե
րանոյ տղայոց և
ստնդիեցաց հա
տատեցեր զօրհ
նութիւն:
մծդ զ Եւ թողեալ զնոսա
ել արտաքս քա
ղաքն և ա
նդ ա
գաւ

ԱՌԱՒՕՏՈՒՆ
բեւ դարձեալ ի՛քա
ղաք անցեր· քաղ
ցեաւ· և ետես թզ
զենի մի ի վերայ ճա
նապարհին եկն ի
նա· և ոչ ինչ եգիտ
ի նմա· բայց միայն

մ
մծբ
մծդ

ղ
մլէ

մ
մծդ

մր
ճի

տերև :
Ասէ ցնա ·
մի այսուհետև ի
քէն պտուղ եղիցի
յաւիտեան :
Եւ անդէն չո
րացաւ թզենին :
Եւ տեսեալ ա
շակերտացն զար
մացան եւ ասեն · թէ
զիա՞րդ վաղվաղա
կի ցամաքեցաւ
թզենին :
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա ·
ամէն ասեմ ձեզ ·
եթէ ունիցիք հաւ
ատս եւ ոչ երկմտի
ցիք · ոչ միայն զթզ
զենւոյն առնիցէք ·
այլ թէպէտ եւ լերի
նդ ասիցէք · բար
ձիր եւ անկիր ի ծով
եղիցի :
Եւ զամ ինչ զոր
խնդրիցէք յաղօ
թս հաւատովք առ
նուցուք :
Եւ եկեալ նորա ի տա
ճարն մատեան առ
նա քահանայապետք
ն եւ ծերքն ժողո
վրդեանն · եւ ասեն :
Որով իշխանութեամբ
առնես զայդ · եւ ո՞վ
ետ քեզ զիշխանու
թիւնդ զայդ :
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա ·
հարցից եւ ես զձեզ
բան մի · զոր թէ ա
սիցէք ինձ · եւ ես

մ մր ղ
մխե ե ճխդ

մ մր ղ մ
մժղ ճխզ ե ե
մխե ճխէ մե ճխը ճխդ ճլե

Ձեզ ասացից՝ որ
ով իշխանութեամբ ա-
ռնեմ զայս։ Մկրտու-
թեան յովհաննու՝ ու-
ստի էր՝ յերկնից է
թէ ի մարդկանէ։
Նոքա խորհէին
ընդ միտս եւ ասէին.
եթէ ասեմք յերկնից
ասէ ցմեզ՝ իսկ ըն-
դէր ոչ հաւատա-
ցէք նմա։
Եթէ ասեմք ի մա-
րդկանէ. երկնչիմ-
մք ի ժողովրդենէն
զի ամենեքեան զյով-
հաննէս իբրեւ զմա-
րգարէ ունէին։
Պատասխանի ետ-
ուն յիսուսի եւ ասեն.
Չգիտեմք։

Ասէ ցնոսա յի-
սուս. եւ ոչ ես ասեմ ձեզ
որով իշխանութեամբ
առնեմ զայս։
Բայց զի՞նչ
թուի ձեզ. այր մի
էր. էին երկու որդիք։
Մատուցեալ առ
առաջինն ասէ. երթ
որդեակ այսօր գո-
րծեա յայգւոջն։
Նա պատասխա-
նի՝ ետ եւ ասէ, եր-
թամ տէր. եւ ոչ չոգաւ։
Մատուցեալ եւ առ
միւսն եւ ասէ նոյն
պէս։
Նա պատասխանի
ետ եւ ասէ, ոչ կա-
միմ։ Բայց յետոյ
զղջացաւ եւ չոգաւ

մ
մէ

յայգին:
Արդ ո՞վ յերկո
ցունցն արար զկա
մս հօրն:
Ասեն ցնա՛ յետի
նն:
Ասէ ցնոսա յս՛
ամէն ասեմ ձեզ.
զի մաքսաւորք և
պոռնիկք յառա
ջեսցեն քանզձեզ
յարքայութի երկ
նից: զի եկն յոհա
ննէս ճանապար
հաւ արդարութե
և ոչ հաւատացէք
նմա: և մաքսաւո
րք և պոռնիկք հա
ւատացին նմա:

պդ

րուք:
Այր մի էր տանու
տէր որ տնկեաց այ
գի, և ցանկով պա
տեաց զնա, և փո
րեաց ի նմա հնձան:
Շինեաց աշտա
րակ: և ետ զնա ցմ
շակսն, և գնաց ի
տար աշխարհ:
Իբրև մերձեցաւ
ժամանակ պտղոյ՝
առաքեաց զծառա
յսն առ մշակսն առ
նուլ զպտուղն նր:
Կալեալ մշակա
ցն զծառայսն նորա՝
զոմն տանջեցին,
զոմն սպանին զոմն
քարկոծեցին:
Դարձեալ առա

քեզ այլ ծառա
յօ՝ բազումս քան
զառաջինսն՝ և
բարեն նոցա նոյն
պէս։
Յետոյ առաքելոց
անմոռաց զորդիսդ
և սոսէ՝ Թէքլա ա
մաչեցեն յորդւոյ
աստն 'ի մէջ։
Իսկ մշակքն՝ եբ
րեւ տեսին զորդին՝
ասեն ընդ միմեա
ւսայէ ժառանգն՝
եկայք սպանցուք
զսա, և կալցուք
զժառանգութիւն
սորա։
Առեալ հանին
զնա արտաքոյ քան
զայգին և սպանին։

Արդ յորժամ ե
կեսցէ տէր այգւոյն՝
զինչ արասցէ մշ
շակացն այնոցիկ։
Ասեն ցնա՝ զչարս
ան չարաչար կորու
սցէ՝ և զայգին տա
ցէ այլոց մշակաց՝
որք տասցեն նմա
զպտուղս իւրեանց
'ի ժամու։
Ասէ ցնոսա յս՝
չիցէ երբէք ընթե
րցեալ ձեր 'ի գիրս՝
զվէմն զոր անարգե
ցին շինողքն՝ նա
եղեւ գլուխ անկեան։
'ի տեառնէ եղեւ այս՝ և
է սքանչելի յաչս
մեր։
Վասն այսորիկ ա

սեմ ձեզ՝ զի բարձ
ցի ի ձէնջ արքայու
թիւն այ, եւ տացի ա
զգի որ առնիցէ զպ
տուղս նորա:
որ անկցի ի վէ
րայ վիմիս այսորիկ՝
փշրեսցի, եւ յոյր վե
րայ անկցի հոսէ
սցէ զնա:
Մե իբրեւ լուան քա
հանայապետքն և
դպիրքն եւ փարի
սեցիք զառակս
նորա, գիտացին թէ
վասն նոցա ասաց.
եւ խնդրէին զնա ու
նել:
այց երկեան ի ժո
ղովրդոցն, քան
զի իբրեւ զմարգա

րէն ունէին
զնա:

Մտ Է ՒՊԱ
տա սխանի ետ յիս
եւս սէ ցնոսա ա
ռակաւք:
Նմանեցաւ արքա
յութիւն երկնից
առն թագաւորի՝
որ արար հարսա
նիս որդւոյ իւրում:
Ծա առաքեաց զծա
ռայս իւր կոչել զհ
րաւիրեալսն. ի
հարսանիսն. եւ ոչ
կամեցան գալ:
արձեալ առաքէ
աց այլ ծառայս
եւ ասէ, ասացէք հր
աւիրելոցն, այժմ

մ մր ղ կ
մե ծիբ մլթ հե ծը

մ ղ
մտ ճծբ

ասէն զճա՛շ իմ պա
տրաստեցի. զուա
րա՛կք իմ և պարա
րակք զե̃նեալ են.
և ա̃մ ի̃նչ իմ պատ
րաստ է, եկայք ի
հարսանիս իմ:
Նոքա յուլացե
ալ գնացին ոմն
յագարակ իւր, և
ոմն ի վաճառ իւր:
Եւ այլք կալան զծ
առայս նորա .
թշնամանեցին և
սպանին:
Իսկ թագաւորն
իբրև լուաւ. բա
րկացաւ. և առաքե
աց զզօրս իւր, և
սատակեաց զսպա
նողսն զայնոսիկ:

և զքաղաքս նոցա
այրեաց:
Յայն ժամ ասէ
ց ծառայս իւր, հա
րսանիքս պատրա՛
ստ են. և հրաւիրե
ալքն չէին արժանի:
Ար̃դ. երթայք յա՛ն
ցս ճանապարհէն.
և զոր միանգամ
գտանիցէք, կոչէ
ցէք ի հարսանիսն:
Ելեալ ծառայ
քն ի ճանապարհս.
ժողովեցին զամե
նեսեան. զոր գտին.
զչարս և զբարիս.
և լցան հարսանի
քն բազմականօք:
Մտեալ թագա՛ւ
որն հայել զբազ

մականօքն։ Ետես
անդ այր մի որ ոչ էր
զգեցեալ հանդերձ
հարսանեաց։
Եւ ասէ ցնա, ըն
կեր, զիա՞րդ մտեր
այսր. զի ոչ ունէիր
զհանդերձ հարսա
նեաց։ Եւ նա պապա
նձեցաւ։
մբբ / բ Յայն ժամ ասէ
Թագաւորն ցսպա
սաւորսն, կապեցէք
զդորա զոտս և զձե
ռս. և հանէք զդա
ի խաւարն արտա
քին. անդ եղիցի լալ
և կրճել ատամա
նց։
Զի բազումք են կո
չեցեալք. և սակաւ

քեն ընտրեալք։
մկդ / բ ՅԱՅՆԺԱՄ Գ
նացեալ փարիսեցի
քն. առին խորհու
րդ զնմանէ թէ որ
պէս դնիցեն նմա
որոգայթ բանիւք։
Եւ առաքեն առ նա
զաշակերտս իւրե
անց հերովդիանո
սօքն հանդերձ և
ասեն. վարդապետ.
գիտեմք զի ճշմա
րիտ ես և զճանա
պարհն այ ճշմար
տութեամբ ուսու
ցանես։
Եւ ոչ է քեզ փոյթ
զումեքէ. և ոչ հա
յես յերեսս մարդոյ։

մ / մբբ մր / ծլ ղ / մկգ

մ / մկգ մր / ծլ ղ / մկդ

Արդ· ասա մեզ զի
ա՞րդ թուի քեզ․ պա
րտ է հարկս տալ կա
յսեր՝ եթէ ոչ:
ճզ Գիտաց յս զխո
րամանկութիւննո
ցա և ասէ՝ զի՞ փո
րձէք զիս կեղծաւո
րք՝ ցուցէք ինձ
զդահեկան հարկին:
Նոքա ցուցին
նմա դահեկանմի:
Եւ ասէ ցնոսա յս․
ո՞յր է պատկերս այս
կամ գիր:
Ասեն՝ կայսեր:
Յայնժամ ասէ
ցնոսա․ երթայք
տուք զկայսերն
կայսեր՝ և զայն այ:
Իբրեւ լուան զա
րմացան և թողին
զնա՝ գնացին:

ճէ ՅԱՅՆՄ ԱՒՈՒՐ ՄԱ
տեան առ նա սադու
կեցիքն․ որք աս
են թէ չիք յարու
թիւն:
Հարցին զնա և
ասեն․ վարդապետ՝
մովսէս ասաց՝ եթէ
ոք մեռցի անորդի՝
առցէ զկինն նորա
եղբայր նր․ և յա
րուսցէ զաւակ ե
ղբաւր իւրում:
Էին առ մեզ եղ
բարք եւթն՝ ա
ռաջինն արարկին
և մեռաւ․ և զի ոչ
ունէր զաւակ․ եթող

զկինն եղբաւր իւ-
րում:
Նոյնպես եւ երկ
րորդն եւ երրորդն·
մինչեւ ցեւթն եր
րորդն:
Յետ ամենեցուն
մեռաւ եւ կինն:
Արդ՝ ի յարութեն
որ յեւթանցն լի
նիցի նա կին: զի
ամենեքեն կալան
զնա:
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ· մոլորե
ալ էք· ոչ գիտէք զգ
իրս եւ ոչ զզաւրու
թիւն այ: զի ի յարու- մրդ / գ
թեանն ոչ կանայս
առնեն եւ ոչ առ ա
նց լինեն:

Այլ իբրեւ զհրեշ
տակս յերկինս:
Իսկ վասն յա
րութեան մեռե
լոց չեւ ընթերցե
ալ զասացեալն ձեզ
յայ: Ես եմ ասէ ած
աբրահամու· ած
իսահակայ· ած յա
կոբայ· եւ չէ ած
ած մեռելոց: այլ
կենդանեաց:
Եւ իբրեւ լուան ժո
ղովուրդքն· զա
րմանային ընդ վա
րդապետութիւն
նորա:
Եւ փարիսեցի
քն իբրեւ լուան
եթէ պապանձե
ցոյց զսադուկէ

մ / մրդ
մր / ճլա

ցեան. ժողովեցան
ի միասին:
Եւ հարց մի ոմն
'ի նոցանէ փորձե
լով զնա և ասէ.
վարդապետ, որ
պատուիրան մեծ է
յաւրէնսն:
Եւ յս ասէ. սիրես
ցես զտէր ած քո
յամենայն սրտէ
քումմէ. և յամ ան
ձնէ քումմէ: և յա
մենայն մտաց քոց:
Այս է մեծ և ա
ռաջին պատուի
րանն:
Եւ երկրորդն նը
ման սմին. սիրես
ցես զընկեր քո ի
բրև զանձն քո:

Յայս երկուս պա
տուիրանս ամենա
յն աւրէնք և մար
գարէք կախեալ
կան:
Եւ ի ժողովել փա
րիսեցւոցն եհարց
զնոսա յս և ասէ.
զիարդ թուի ձեզ
վասն քի. ոյր որ
դի է:
Ասեն ցնա. դա
ւթի:
Ասէ ցնոսա յս.
իսկ զիարդ դա
ւիթ հոգւովն կո
չէ զնա տր և ասէ:
Ասաց տր ցտէր իմ
նիստ ընդ աջմէ ի
մմէ. մինչև եդից
զթշնամիս քո պա

մ մուե   մր ծզ   ղ մուե

տուանդան ոտից
քոց:
Իսկ եթէ դաւ
իթ զնա տէր կոչէ
զիարդ որդի նո
րա իցէ:
միզ
Է
Եւ ոչ ոք կարէր
տալ նմա պատա
սխանի բան մի:
Եւ ոչ իշխեաց ոք
յայնմ աւուրէ հար
ցանել զնա· և ոչ
ևս:
միէ
Է
ԱՊԱ ԽՕՍ
եցաւ յս ընդ
ժողովուրդն և ընդ
աշակերտսն իւր·
և ասէ· յաթոռն մո
վսեսի նստան դպ
պիրքն և փարիսե
ցեքն· զամենայն
զոր ասիցեն ձեզ
արարէք· և պահէ
ցէք· բայց ըստ գո
րծոց նոցա մի
առնէք· զի ասեն և
ոչ առնեն:
միը
Է
Կապեն բեռինս
ծանունս· և դժուա
րակիրս· և դնեն ի
վերայ ուսոց մար
դկան· և մատամբ
իւրեանց ոչ կամին
շարժել զնոսա:
միթ
Է
Զամենայն զգո
րծս իւրեանց առ
նեն՝ ի ցոյց մարդ
կան· լայնեն զգրա
պանակս իւրեանց·
և երկայնեն զքղա
նցս հանդերձից

Մ
միզ
միէ

Մր
ճկգ
ճկէ

Ղ
մխդ
ճլթ

Մ
միը
միթ

Ղ
ճկէ
ճկէ միզ

իւրեանց:
Սիրեն զառաջին
գահս յընթրիս. և
զնախաթոռս ի ժո
ղովուրդս. և զող
ջոյնս ի հրապարա
կս: և կոչել ի մար
դկանէ՝ ռաբբի
ռաբբի:
մլ ե Այլ դուք մի՛
զոք կոչէք վար
դապետ՝ զի մի է
ձեր ուսուցիչ. և ա
մենեքեան դուք եղ
բարք էք:
Հայր մի՛ կոչէք
ձեզ յերկրի. զի
ձեր մի է հայր՝ որ
յերկինսն է:
Մի՛ կոչեցիք ու
սուցիչք. զի ուսու

մ մլ դ ձհթ մձե

ցիչ ձեր Քս:
Մեծն ի ձէնջ ե
ղիցի ձեր սպասաւ
որ:
մլա գ Որ բարձրացուցա
նէ զանձն՝ խոնա
րհեսցի, և որ խոնարհա
րհեցուցանէ զան
ձն՝ բարձրասցի:
Վայ ձեզ դպրաց
և փարիսեցւոց կե
ղծաւորաց. զի փա
կէք զարքայութիւնն
երկնից առաջի մա
րդկան. դուք ոչ մը
տանէք. և որոց մը
տանելն. չտայք
թոյլ մտանել:
մլբ ժ Վայ ձեզ դպրաց
և փարիսեցւոց կե
ղծաւորաց. զի յա

մ մլա մլբ

ծէք ընդ ծով եւ ընդ
ցամաք· առնել ե
կամուտ մի։
Եւ յորժամ լինիցի
առնէք զնա որդի
գեհենի կրկին
քան զձեզ։
ՃԿԳ / Ժ Վայ ձեզ առաջ
նորդք կոյրք՝ զի ա
սէք· որ երդնու ի
տաճարն չէ ինչ·
բայց որ երդնու
յոսկին որ ի տաճա
րինէ՝ արժանէ։
Յիմարք եւ կոյրք՝
զինչ մեծ է՝ ոսկին
եթէ տաճարն որ
սրբէ զոսկին։
Եւ որ երդնու ի
սեղանն՝ չէ ինչ·
բայց որ երդնու

մ
մկգ

ի պատարագն որ
ի վերայ նորա է՝
արժան է։
Յիմարք եւ կոյրք՝
զինչ մեծ է· պա
տարագն· եթէ սե
ղանն որ սրբէ զ
պատարագն։
Արդ որ եր
դնու ի սեղանն՝
երդնու ի նա· եւ
յամենայն որ ի վերա
յ նորա։
Եւ որ երդնու
ի տաճարն՝ երդնու
ի նա՝ եւ ի բնա
կիչն նորա։
Եւ որ երդնու
յերկինս՝ երդնու
յաթոռն այ· եւ յայն
որ նստի ի վերայ

։-Է։-

նորա՛ ։

ՄԼԳ Է Վա՜յ ձեզ դպրաց
և փարիսեցւոց կե
ղծաւորաց, զի տա
սանորդէք զանա
նուխ և զսամիթ
և զչաման։ և թո
ղէք զծանր ծանր
աւրինացն զդա
տաստան, և զողոր
մութիւն և զհաւա
տս։ զայս ար
ժան էր առնել և
զայն չթողուլ։
ՄԼԵ Ժ Առաջնորդք կոյ
րք՝ որ զմժղուկն
քամէք՝ և զուղտս
կլանէք։
ՄԼԶ Է Վա՜յ ձեզ դպրաց
և փարիսեցւոց՝
կեղծաւորաց՝ զի

սրբէք զարտաքին
բաժակին և զսկա
ւառակին, և ներ
քոյ լի են յափշտա
կութեամբ և ան
իրաւութեամբ։
Փարիսեցի կոյր՝
սրբեա՛ նախ ըզ
ներքին բաժակին՝
և զսկաւառակին՝
զի լինիցի և արտա
քինն նոցա՛ սբ ։
Վա՜յ ձեզ դպրաց
և փարիսեցւոց կե
ղծաւորաց՝ զի ն
մանիք գերեզմա
նաց բռելոց՝ որ
արտաքոյ երևին
գեղեցիկ, և ներ
քոյ լի են ոսկերօք
մեռելոց՝ և ամենա

Մ
ՄԼԳ
ՄԼԵ
ՄԼԶ

Ղ
ՃԼԶ

լի պղծութեամբ:
Նոյնպէս և դուք
արտաքոյ երեւիք
մարդկան արդարք.
և ի ներքոյ լի էք կե-
ղծաւորութեամբ և ա-
նօրէնութեամբ:
Վա՜յ ձեզ դպրաց
և փարիսեցւոց կեղ-
ծաւորաց. զի շինէք
զշիրիմս մարգա-
րէից. և զարդա-
րէք զգերեզմանս
արդարոց. և ասէք
եթէ էաք յաւուրս
հարցն մերոց. ո՛չ
հաղորդէաք արեան
մարգարէիցն :
Ապա ուրեմն վկա-
յէք զանձանց.
եթէ որդիք էք այ-
նոցիկ որ կոտորե-
ցին զմարգարէսն:
Եւ դուք լցէք զը-
չափ հարցն ձերոց:
Օձք ծնունդք
իժից. զիարդ փա-
խիցէք ի դա-
տաստանէ գե-
հենին:
Վասն այսորիկ ա-
հաւասիկ ես առա-
քեմ առ ձեզ մար-
գարէս և իմաստու-
նս և դպիրս. և ի
նոցանէ սպանա-
նիցէք. և խաչ
հանիցէք. և ի նո-
ցանէ տանջիցէք
ի ժողովուրդս ձեր.
և հալածիցէք ի
քաղաքէ ի քաղաք:

Որպէս զի եկեսցէ
ի վերայ ձեր ամե-
նայն արիւն ար-
դար հեղեալ յեր-
կրի՝ յարենէ ա-
բելի արդարոյ
մինչեւ ցարիւնն
զաքարիայ· որդւոյ
բարաքեայ՝ զոր սպա-
նէք ընդ մէջ
տաճարին եւ սե-
ղանոյն։
Ամէն ասեմ ձեզ
եկեսցէ այն ամ(ենայն)
ի վերայ ազգիս ա-
յսորիկ։
մխա Է Եմ̃ եմ̃· որ կո-
տորէիր զմարգա-
րէսն՝ եւ քարկոծ
առնէիր զառաքե-
ալսն առ նա։ քա-
նի՜ անգամ կա-
մեցայ ժողովել զո-
րդիս քո· զոր
օրինակ ժողովէ
հաւ զձագս ընդ
թեւովք իւրովք կամե-
ցարուք։
Ահա թողեալ լի-
ցի ձեզ տունդ ձեր
աւերակ։
Ասեմ ձեզ
թէ ոչ եւս տեսանի-
ցէք զիս յայսմ հե-
տէ մինչեւ ասի-
ցէք օրհնեալ
եկեալն յա-
նուն տն̃։
մխբ Է ԵՒ ԵԼԵԱԼ ՅԻՍՈՒՍ
քս յս̃ ի տաճարէն
գնայր· եւ մատեան

մխա ճհե

մխբ ճլէ մլէ

աշակերտքն ցու-
ցանել նմա զշինու-
ածս տաճարին:
Եւ նա պատասխանի
ետ և ասէ ցնո-
սա. ոչ տեսանէք զայ-
դ ամենայն. ամէն
ասեմ ձեզ, ոչ մնա-
սցէ այդր քար ի
քարի վերայ որ ոչ
քակտեսցի:
Եւ մինչդեռ նստէր
ի լերինն ձի-
թենեաց. մատեան
առ նա աշակերտքն
և ասեն. ասա մեզ
երբ լինիցի այդ.
և կամ զինչ նշանն
իցէ քոյոյ գալստեան
և կատարածին
աշխարհիս:

Պատասխանի ետ յս
և ասէ ցնոսա.
զգոյշ լերուք. գու-
ցէ ոք զձեզ խաբի-
ցէ. զի բազումք
գայցեն յանուն իմ
և ասիցեն թէ ես եմ
քս. և զբազումս
մոլորեցուցանի-
ցեն:
Լսելոց էք պատե-
րազմունս և լուրս
պատերազ-
մաց. զգոյշ լերուք
մի խռովիցիք. զի
պարտ է լինել այ-
դմ ամենայնի այլ
չև է կատարած:
Յարիցէ ազգ
յազգի վերայ և
թագաւորութիւն

ի թագաւորութե
վերոյ:
Եւ եղեցին սուրբք
կարօտութեամբ·
եւ աստանութեամբ·
ի տեղիս տեղիս :
սակայն եւ այնմ է
նոյն սնեղծին եր
կանց :
Յայն ժամ մատ
նեցին զձեզ ի
նեղութիւն եւ սպա
նանեցին զձեզ· եւ
եղիցիք ատեցեալք
յամենեցունց վասն
անուան իմոյ:
Եւ յայն ժամ գայ
թակղեցին բազու
մք· եւ զմիմեանս մա
տնեցեն եւ ատես
ցեն զմիմեանս :

Եւ բազում սուտ
մարգարէք յարեցեն·
եւ զբազումս մոլորէ
ցուցեն:
Եւ վասն բազմանա
լոյ անօրէնութեան
ցամաքեսցի սէր
բազմաց:
Այլ որ համբերէ
սցէ ի սպառ նա
կեցցէ:
Եւ քարոզեսցի ա
ւետարանս արքայու
թե ընդ ամենայն ն
տիեզերս ի վկայու
թի ամենայն հե
թանոսաց :
Եւ ապա եկեսցէ
կատարած:
Յորժամ տե
սանիցէք զպղծու

մ մկղ մկէ   մր ձգթ   ղ մգ   ձկղ ձկէ
մ մկզ մկէ   ղ ձկ ձկբ

թն աւերածին որ ա-
սացեալն է ի ձեռն
դանիէլի մարգա-
րէի, զի կայցէ ի տե-
ղւոջն սրբութե, որ
ընթեռնուն ի միտ
առցէ։
մխը
բ
Յայն ժամ որ ի հրէ-
աստանի իցեն
փախիցեն ի լերի-
նս։ եւ որ ի տանիսն
կայցէ, մի իջցէ ա-
ռնուլ ինչ ի տանէ
իւրմէ։
Եւ որ յանդի իցէ
մի դարձցի յետս
առնուլ զձորձս
իւր։
մխթ
բ
Բայց վայ իցէ
յղեացն եւ որոց
ստնտուաց յաւուրսն
յայնոսիկ։
մծ
ժ
Յաղօթս կացէք
զի մի լինիցի փա-
խուստն ձեր ի ձմե-
րայնի. եւ մի ի շաբա-
թու։
մծա
բ
Զի եղիցի յայն
ժամ նեղութի մեծ
որպիսի ոչ եղեւ
ի սկզբանէ արարա-
ծոց աշխարհի
մինչեւ ցայժմ. եւ
ոչ այլ լեցի։
մծբ
բ
Եւ եթէ ոչ կարճէ-
ին աւուրքն այնո-
քիկ. ոչ ապրէր ամե-
նայն մարմին։
Բայց վասն ընտ-
րելոցն կարճեսցին
աւուրքն այնոքիկ։
մծգ
բ
Յայն ժամ եթէ

մ մր ղ
մխը հ մթ մծդ
մխթ ճխդ մծգ

մ մր
մծ ճխե
մծա ճխզ
մծբ ճխէ
մծգ ճխը

ոք՝ ասասցէ ձեզ՝
ահա՛ւասիկ աստ է
ք͞ս կամ անդ. մի՛
հաւատայցէք:
մճդ (Զ)ի յարիցեն սուտ
քրիստոսք եւ սուտ
մարգարէք. եւ տա
ցեն նշանս եւ արու
եստս մեծամեծս:
մինչեւ մոլորեցու
ցանել եթէ հնար
ինչ իցէ եւ զընտ
րեալսն:
(Ա)հաւասիկ յառա
ջագոյն ասացի ձեզ:
մճե (Ա)պա եթէ ասասցեն
ձեզ. ահաւասիկ յա
նապատի է, մի ելա
նիցէք. եթէ ահա
յշտեմարանս է՝ մի
հաւատայցէք:

մճդ մր
մճե մճե

մճզ (Զ)իորպէս փայլա
կն որ ելանէ յարեւե
լից. եւ երեւի մինչեւ
յարեւմուտս՝ այն
պէս եղիցի եւ գա
լուստն որդւոյ մար
դոյ:
մճէ (Ո)ւր գէշն իցէ.
անդ ժողովեսցին
եւ արծուիք
մճը (Ա)նդ վաղվաղակի յետ
նեղութեան աւուրցն
այնոցիկ արեգակն
խաւարեսցի. եւ լու
սինն ոչ տացէ զլոյ
ս իւր. եւ աստեղք
անկցին յերկնից.
եւ զօրութիւնք եր
կնից շարժեսցին:
(Ե)ւ ապա երեւես
ցի նշան որդւոյ

մ մր ղ
մճզ մկ մճգ
մճէ ճծ մին
մճը

մարդոյ յերկնից. և
յայն ժամ կոծեսցեն
ամենայն ազգք եր
կրի:
ՄՁԹ Բ Տեսցեն զորդի
մարդոյ եկեալ ի
վերայ ամպոց եր
կնից զաւրութեա
մբ և փառաւք բա
զմաւք:
Առաքեսցէ զհր
եշտակս իւր փո
ղով մեծաւ. և ժո
ղովեսցեն զընտրեալս
նորա ի չորից
հողմոց ի ծագաց
երկնից մինչև ի
ծագս նոցա:
Ի թզենոյ ուսա
րուք զառա
կն. զի յորժամ նո
րա ոստքն կակղա
ւսցին և տերևքն
ցցուեսցին գիտէք
թէ մերձ է ամառն:
Նոյնպէս և դուք
յորժամ տեսանիցէք
զայս ամէն գի
տասջիք թէ մերձ է
առ դրունս:
Ամէն ասեմ ձեզ.
ոչ անցցէ ազգս
այս մինչև այսամ
եղիցի. երկինք և
երկիր անցցեն. և
բանք իմ մի անցցեն:
ՃԾԸ ՄԿ Գ Այլ վասն աւու
րն այնորիկ և ժա
մու. ոչ ոք գիտէ.
ոչ հրեշտակք եր
կնից և ոչ որդի բա
յց միայն Հայր:

Մ	Մր	Ղ
ՄՁԹ	ՃՁԱ	ՄԾԸ

Մ	Մր	Ղ
ՄԿ	ՃՁԲ	Չ

մկա
Է
Զիորպէս էին յաւ
ուրսն որ յառաջ
քան զՋրհեղեղն·
ուտէին եւ ըմպէին·
կանայս առնէին· եւ
արանց լինէին ·
մինչեւ յաւուրն յո
րում եմուտ Նոյ ի
տապանն· եւ ոչ գի
տացին մինչեւ ե
կն ջրհեղեղն· եւ
եբարձ զամենեսե
ան· այնպէս եղիցի
գալուստ որդւոյ
մարդոյ:

մկբ
Է
Յայն ժամ եթէ ի
ցեն երկու յագա
րակի· մինն առ
նուցու եւ միւսն թո
ղուցու: եւ եթէ եր
կու աղայցեն ի մի
երկանս մինն առ
նուցու եւ միւսն թո
ղուցու:

մկգ
Է
Արթուն կացէք·
զի ոչ գիտէք յորում
ժամու տէրն ձեր գայ:

մկդ
Է
Զայն գիտասջիք
եթէ գիտէր տանու
տէր յորում պահու
գող գայ սկէր եւ ոչ
տայր ական հատա
նել զտուն իւր:
Եւ դուք եղերուք պա
տրաստք· զի յորում
ժամու ոչ շահեն ու
նեցէք· գայ որդի
մարդոյ:

մկե
Ժ
Ո՞վ ոք իցէ հաւա
տարիմ ծառայ
եւ իմաստուն· զոր
կացոյց տէր իւր ի

Մ	Մր	Ղ
մկա	ս	մէ
մկբ	ս	մծբ

Մ	Մր	Ղ
մկգ	ճծդ	ճծղ
մկդ	ճծե	ճծե
մկե	ս	ս

վերայ ծառայից ի-
րոց տալ նոցա կե-
րակուր ի ժամու:
մկզ է Երանի է ծառայի
ցն այնոցիկ. զոր
եկեալ տրն գտանի
ցէ արարեալ ա
յնպէս:
Ամէն ասեմ ձեզ.
զի ի վերայ ամենա
յն ընչից իւրոց կա
ցուսցէ զնա:
մկե է Ապա թէ ասասցէ
ծառայն չար ի սր
տի իւրում. տր
իմ յամէ գալ. և
սկսանիցի հարկա
նել զծառայակի
ցս իւր. ուտել և
ըմպել ընդ ար
բեցօղս:

Եկեսցէ տր ծա
ռային այնորիկ.
յաւուր յորում ոչ
ակն ունիցի. և ի
ժամու յորում ոչ
գիտիցէ. և կտրես
ցէ զնա ընդ մէջ.
և զբաժին նորա
ընդ կեղծաւորս
դիցէ. անդ եղիցի
լալ և կրճել ատա
մանց:
ծթ մկը գ Յայն ժամ նմա
նեսցի արքայութի
երկնից տասն կու
սանաց. որոց
առեալ զլապտերս
իւրեանց. ելին ընդ
առաջ փեսային և
հարսին. հինգն ի
նոցանէ յիմարք էին

մ
մկզ
մկե

ղ
ծձէ
ծձը

մ
մկը

են. և հինգն իմաս
տունք։
Յիմարքն առին
զլապտերսն. և ձէթ
ընդ իւրեանս ոչ
բարձին։
Իսկ իմաստունքն
առին ձէթ ամա
նովք ընդ լապտէ
րս իւրեանց. և ի
յամէլ փեսային.
նիրհեցին ամենե
քեան. և ի քուն
մտին։
Ի մէջ գիշերի
եղև բարբառ. ա
հա փեսայ գայ. ա
րէք ընդ առաջ
նորա։
Յայնժամ յարե
ան ամենայն կու
սանքն. և կազմե
ցին զլապտերս իւ
րեանց։
Ասեն յիմարքն ցի
մաստունսն. տուք
մեզ յիւղոյ ձեր
մէ. զի ահա շիջանին
լապտերք մեր։
Պատասխանի ետուն
իմաստունքն և
ասեն. գուցէ ոչ
իցէ մեզ և ձեզ բա
ւական. այլ երթայք
ի վաճառականսն.
և գնեսջիք։
Իբրև գնացին
նոքա գնել. եկն
փեսայն. և պատրա
ստքն մտին ընդ
նմա ի հարսանիսն.
և փակեցաւ դուռնն։

Յետոյ գան և այլ
կուսանքն և ասեն.
տր տր բաց մեզ։
Նա պատասխանի
ետ և ասէ. ամէն
ասեմ ձեզ. թէ ոչ
գիտեմ զձեզ։
ՄԿԲ Ժ Արթուն կացէք
զի ոչ գիտէք զօ
րն և ոչ զժամն։
Որպէս այր մի զի
նացեալ ի տարաշ
խարհ՝ կոչեաց ըզ
ծառայս իւր՝ և
ետ նոցա զինչս իւր։
Կ ՄԿԳ Ժ Միումն ետ հինգ
քանքար. միումն է
րկուս։ միումն մի՝
իւրաքանչիւր ըստ
իւրում կարի՝ և
գնաց։

Գնաց վաղվա
ղակի որ առն զհին
գն. գործեաց նո
քօք և շահեցաւ
այլ ևս հինգ։
Նոյնպէս և որ զե
րկուսն. շահեցաւ
այլ ևս երկուս։
Իսկ որ զմին առ
նոյն գնաց փորեաց զե
րկիր՝ և թաքոյց
զարծաթ տն իւ
րոյ։
Յետ բազում ժա
մանակաց՝ գայ տր
ծառայիցն այնոց
իկ. և առնէ համա
րս ընդ նոսա։
Եւ մատուցեալ որ
զհինգ քանքարն
առն՝ մատոյց այլ

Մ
ՄԿԹ
ՄՀ

Ղ
ՄԻԹ

եւս հինգ քան
քար եւ ասէ. տէր
հինգ քանքար ե
տուր ցիս ահ.
աւասիկ հինգ այլ
եւս քանքար ի վե
րայ շահեցայ:
Ասէ ցնա տէրն իւր.
ազնիւ ծառայ բա
րի եւ հաւատարիմ.
որովհետեւ ի սա
կաւուդ հաւատա
րիմ եղեր ի վերայ
բազմաց կացուց
ից զքեզ. մուտ
յուրախութիւն
տեառն քո:
Մատուցեալ եւ ո
րոյ զերկուսն քան
քարսն առեալ էր
ասէ. տէր. երկուս
քանքարս ետուր
ցիս. ահաւասիկ է
րկուս եւս այլ քան
քարս զոր ի վերայ.
շահեցայ:
Ասէ ցնա տէրն իւր.
ազնիւ ծառայ բա
րի եւ հաւատարիմ.
որովհետեւ ի սա
կաւուդ հաւատա
րիմ եղեր ի վերայ բա
զմաց կացուցից
զքեզ. մուտ յուրա
խութիւն տեառն քո:
Մատուցեալ եւ որոյ
զմի քանքարն ա
ռեալ էր ասէ.
տէր. գիտէի զի այր
մի խիստ ես. հնձ
ես զոր ոչ սերմա
նեցեր, եւ ժողովես

ուստի ոչ սփռեցեր
երկեայ գնացի եւ
թաքուցի զքան
քարդ քո յերկրի.
ա՛րդ՝ ա՛հաւասիկ քոյդ
ցքեզ:
Պատասխանի ետ
եւ ասէ ցնա, ծա
ռայ չար եւ վատ
գիտէիր զես այր մի
խիստ եմ, հնձեմ
ուստի ոչ սերմանե
ցի, եւ ժողովեմ ուս
տի ոչ սփռեցի. պա
րտ էր քեզ արկա
նել զարծաթն իմ
ի սեղանաւորս: եւ
եկեալ ես տոկոսիք
պահանջէի զիմն:
Առէք այժմ ի դմա
նէ զքանքարն եւ

տուք այնմ որ ունի
ցի զտասն քան
քարն:
Ո ամենայնի որ
ունիցի՝ տացի եւ
յաւելցի, եւ որոյ ոչն
ունիցի. եւ զոր ունի
ցին, բարձցի ի նմա
նէ:
Եւ զծառայդ ան
պիտան հանէք ի
խաւարն արտաքին.
անդ եղիցի լալ եւ
կրճել ատամանց:
Յորժամ եկես
ցէ որդին մարդոյ
փառօք իւրովք.
եւ ամենայն հրեշտա
կք ընդ նմա:
Յա՛յն ժամ նստցի
յաթոռ փառաց իւ

մ մր Հ
մկա ձկբ մլ
մկբ Հ մլա
մկգ Հ Հ

րոց. և ժողովեսցին
առաջի նորա ամե
նայն ազգք. և մե
կնեսցէ զնոսա. ի
միմեանց՝ որպէս
հովիւ զի մեկնես
ցէ զոչխարս յայծե
աց. և կացուսցէ
զոչխարսն ընդ աջ
մէ իւրմէ. և զայծի
սն ի ձախմէ:
Յայնժամ ասաս
ցէ թագաւորն ցայ
նոսիկ որ ընդ աջ
մէն էին. եկայք
աւրհնեալք հաւր
իմոյ. ժառանգեցէք
զպատրաստեալն ձեզ
զարքայութիւնն ի
սկզբանէ աշխարհի:
Զի քաղցեայ էի և ե
տուք ինձ ուտել:
ծարաւեցի և ար
բուցէք զիս. աւ
տարն էի. և ժողովե
ցէք զիս. մերկ էի
և զգեցուցէք զիս:
հիւանդ էի և տեսէք
զիս. ի բանդի էի և
եկիք առ իս:
Յայնժամ պատա
սխանի տացեն ն
մա արդարքն և աս
ասցեն. տէր երբ
տեսաք զքեզ քա
ղցեալ և կերակրե
ցաք. կամ ծարաւի
և արբուցաք: երբ
տեսաք զքեզ աւ
տար և ժողովեցաք.
կամ մերկ և զգեցու
ցաք: երբ տեսաք

զքեզ հիւանդ և ի
բանտի․ և եկաք առ
քեզ։

Պատասխանեաց տա
ցէ Թագաւորն և
ասասցէ ցնոսա․ ա
մէն ասեմ ձեզ․ ո
րով հետև արա
րէք միում յեղբա
րցս այսոցիկ փո
քրկանց՝ ինձ ա
րարէք։

Յայնժամ ասաս
ցէ և ցայնոսիկ որ
ընդ ահեկէնսն իցեն։
Երթայք յինէն անի
ծեալք ի հուրն յաւ
իտենից․ որ պատ
րաստեալ է սատա
նայի և հրեշտակաց
նորա։

Զի քաղցեայ և ոչ
ետուք ինձ ուտել՝
ծարաւեցի և ոչ
արբուցէք զիս։
Օտարոտի և ոչ ժո
ղովեցէք զիս։ Մերկ
էի և ոչ զգեցուցէք
զիս։ հիւանդ և ի
բանտի՝ և ոչ տեսէք
զիս։

Յայնժամ պատաս
խանի տացեն նո
քա և ասասցեն․
տր, երբ տեսաք ըզ
քեզ քաղցեալ՝ կամ
ծարաւի՝ կամ օ
տար, կամ մերկ։
կամ հիւանդ։ կամ
՚ի բանտի։ և ոչ պաշ
տեցաք զքեզ։

Յայնժամ պատաս

սխանի տացէ նո
ցա՛ եւ ասասցէ՝ ա
մէ՛ն ասեմ ձեզ՝ ո
րով հետեւ ոչ ա
րարէք՝ միում ի
փոքրկանացս յայս
ցանէ․ եւ ոչ ինձ
արարէք:
Եւ երթիցեն նո
քա ի տանջանս
յաւիտենականս:
Եւ արդարքն ի կեա
նսն յաւիտենակա
նս:
Եւ եղեւ իբրեւ
կատարեաց յս զա
մենայն զբանս
զայսոսիկ․ ասէ
ցաշակերտսն իւր:
ձկդ ե Գիտէք զի յետ եր
կուց աւուրց զա
տիկ լինի․ եւ որդի
մարդոյ մատնի ի
խաչ ելա
նել:
ձհէ գ ՅԱՅՆԺԱՄ
ժողովեցան քահա
նայապետքն եւ ծե
րք ժողովրդեանն
'ի սրահ քահանա
յապետին որում ա
նուն էր կայիափայ:
Եւ արարին խոր
հուրդ զի նենգու
թեամբ կալցին զը
յս եւ սպանցեն:
Բայց ասէին թէ
մի ի տօնին աստ․
զի մի խռովութի
լինիցի ժողովր
դեանն:

մ ձհդ մր ծծղ յ իէը ղղ
մ ձհե մր ծծե

կբ
մկզ [Ի]բրեւ եկն յս ի բե
թանիայ, ի տուն
սիմոնի բորոտի:
[Մ]ատեաւ առ նա
կին մի. որ ունէր
շիշ իւղոյ ծանրա
գնի:
[Ե]ւ թափեաց ի գլ
ուխն նորա ի բա
զմականին:
մկզ [Ի]բրեւ տեսին ա
շակերտքն՝ բար
կացան եւ ասեն. ընդ
էր եղեւ կորուստ
իւղոյդ, զի մարթ
էր վաճառել զա
յդ մեծագնի եւ
տալ աղքատաց:
[Գ]իտաց յս. եւ ա
սէ ցնոսա՝ զի՞ աշ
խատ առնէք զկի
նդ. գործ մի
բարի գործեաց դա
յիս. յամենայն ժամ
զաղքատս ընդ ձեզ
ունիք. բայց զիս
ոչ հանապազ ընդ
ձեզ ունիք:
մկե
է [Ա]րկանել դորա
զեւղդ ի մարմին իմ,
առ ի թաղել զիս
նշանակեաց:
[Ա]յց ասեմ ձեզ
զի ուր քարոզես
ցի աւետարանս
այս ընդ ամենայն
աշխարհ, խօսես
ցի եւ զոր արար
դա ի յիշատակ
դորա:
մկը
է [Յ]այնժամ գնաց
մի յերկոտասանն

Մ մկզ | Մր ճծը | Ղ կդ | Յ ղբ

Մ մկե մկը | Մր ճծթ ճկ | Ղ մկդ | Յ ղը

ցն անուանեալն
յուդայ՛ սկարիով
տացի առ քահա
նայապետսն եւ ասէ
զինչ կամիք տա
լ ինձ եւ ես մատնե
ցից զնա ձեզ:
Եւ նոքա կշռեցին
նմա երեսուն ար
ծաթ:
Եւ յայնմ հետէ
խնդրէր պարապ.
զի մատնեսցէ զն
նա նոցա:

ՅԱՌԱՋՆՈՒՄ

աւուր բա
ղարջակերացն
մատեան աշակեր
տքն առ յս եւ ա
սեն. ո՞ւր կամիս
պատրաստեսցուք
քեզ ուտել զ զա
տիկն:
Եւ նա ասէ ցնոսա.
երթայք ի քաղաքն
առ այս ոմն. եւ
ասացէք ցնա. վա
րդապետն ասէ. ժա
մանակ իմ մերձե
ալ է. առ քեզ առ
նեմ զզատիկ աշա
կերտօքս հան
դերձ:
կգ Եւ արարին աշա
կերտքն որպէս.
հրամայեաց նոցա
յս եւ պատրաստե
ցին զզատիկն:
Եւ իբրեւ երեկոյ է
ղեւ. կայր բազմե
ալ ընդ երկոտա

ՄՀԹ Բ [Մ]ատնեսցէ զիս:

Մինչ դեռ ու
տէին նոքա ասէ.
ամէն ասեմ ձեզ
զի մի ոմն ի ձէնջ
մատնեսցէ զիս:

ՄՁ Բ Տրտմեալ յոյժ
սկսան ասել ցնա.
իւրաքանչիւր ոք
ի նոցանէ: միթէ
ես իցեմ վարդա
պետ:

ՄՁԱ Բ Եւ պատասխանի
ետ եւ ասէ. որ
մխեաց ընդ իս զձ
եռն իւր ի սկաւառա
ռակս. նա մատնե
սցէ զիս:

Որդի մարդոյ
երթայ որպէս եւ
գրեալ է վասն նո
րա. բայց վայ մար
դոյն այնմիկ յորոյ
ձեռն որդին մար
դոյ մատնեսցի:

ՄՁԲ Ժ Աւելի լաւ էր թէ
չէր ծնեալ մարդն
այն:

ՄՁԳ Ժ Պատասխանի ետ
յուդայ որ մատ
նելոցն էր զնա եւ
ասէ. միթէ ես իցե
ցեմ վարդապետ:
Ասէ ցնա. դու
ասացեր:

ԿԴ ՄՁԴ Ե Մինչ դեռ ու
տէին. առ յս հաց
օրհնեաց եբեկ
եւ ետ աշակերտա
ցն եւ ասէ. առէք
կերայք այդ է մա
րմին իմ:

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄՀԹ	ԾԿԱ	-	-
ՄՁ	ԾԿԲ	ՄԿԸ	ԾԻԲ
ՄՁԱ	ԾԿԳ	ՄԿԸ	-

Մ	Մր	Ղ
ՄՁԲ	-	-
ՄՁԳ	-	-
ՄՁԴ	-	ՄԿԶ

մձե ե Եւ առեալ բաժ
ակ գոհացաւ ետ
նոցա և ասէ. ար
բէք ի դմանէ ամե
նեքեան. այս է ա
րիւն իմ նորոյ ու
խտի. որ ի վերայ
բազմաց հեղու ի
թողութիւն մե
ղաց։
Բայց ասեմ ձեզ.
ոչ ևս արբից այ
սմհետէ ի բերոյ որ
թոյ մինչև ցաւուրն
ցայն. յորժամ ար
բից զդա ընդ ձեզ
նոր յարքայութե
ան հաւր իմոյ։
մձզ դ Եւ աւրհնեցին և
ելին ի լեառն ձի
թենեաց։

մձէ գ ՅԱՅՆԺԱՄ ԱՍԷ
ցնոսա յս՟
ամենեքեան գայ
թագղեսջիք ի
նմին յայսմ գիշերի։
մձը գ Զի գրեալ է. հա
րից զհովիւն և
ցրուեսցին ոչխա
րք հաւտին։
Այլ յետ յառնելոյ
իմոյ յառաջեցից
քան զձեզ ի գալի
լեայ։
մձթ ա Պատասխանի ետ
պետրոս և ասէ.
Թէպէտ և ամենե
քեն գայթագղեսցին
ի քեն. սակայն ես
ոչ գայթագղե
ցայց։

մ	մր	մ
մձե	ձ	ձ
մձզ	ձկե	ձկբ

մ	մր	ղ	մ
մձէ	ձկը	ձ	ձ
մձը	ձկթ		
մձթ	ձհ	մկէ	ձկզ

Ասէ ցնա յս. ա-
մէն ասեմ քեզ.
զի յայսմ գիշերի մի-
նչ չեւ հաւու խօ-
սեալ իցէ երիցս ու-
րասցես զիս:
մբ Ասէ ցնա պետրոս.
թէպէտ մեռանել իցէ
հասանիցէ ընդ քեզ`
զքեզ ոչ ուրացայց:
Նոյնպէս եւ ամե-
նայն աշակերտքն
ասէին:
մբա ՅԱՅՆԺԱՄ ԳԱՅ
յս ընդ նոսա
ի գեաղ մի. որում
անուն էր գեթսեմա-
նի եւ ասէ ցնոսա:
մբբ Նստարուք այսր`
մինչեւ երթայց կա-
ցից յաղօթս:
Եւ առեալ ընդ իւր
զպետրոս եւ զերկոսին
որդիսն զեբեդեայ`
սկսաւ տրտմել եւ
հոգալ:
մբգ Յայնժամ ասէ
ցնոսա. տրտում է
ոգի իմ մինչեւ ի
մահ. կացէք աստ
եւ հսկեցէք ընդ իս:
մբդ Եւ մատուցեալ յա-
ռաջ սակաւիկ մի.
անկաւ ի վերայ ե-
րեսաց իւրոց` կայր
յաղօթս` եւ ասէ.
Հայր իմ. եթէ հ-
նարէ անցցէ բա-
ժակս այս յինէն.
մբե բայց ոչ որպէս ես
կամիմ. այլ որպէս

մ	մր	ղ	յ
մբ	ՙ	ՙ	ՙ
մբա	ՙ	ՙ	ՙ
մբբ	ՙ	ՙ	ՙ

մ	մր	ղ	յ
մբգ	ՙ	ՙ	ՙ
մբդ	ՙ	ՙ	ՙ
մբե	ՙ	ՙ	ՙ

դու:

Մղդ Է Գայ առաշակերտ
սն և գտանէ զնո
սա ՚ի քուն․ և ասէ
ցպետրոս․ այդպէս
ոչ կարացէք մի
ժամ արթուն կալ
ընդ իս:

Արթուն կացէք
և աղօթս արարէք
զի մի մտանիցէք
՚ի փորձութիւն:

Մղե Է Ոգի յօժար է
բայց մարմինս տը
կար:

Մղը Է Դարձեալ երկրո
րդ անգամ չոգաւ
եկաց յաղօթս իւր
և ասէ․ հայր իմ․ ե
թէ հնար իցէ ան
ցանել յինէն բա

ժակիս այսմիկ․ ա
պա թէ ոչ․ արբից
զսա․ եղիցին կա
մք քո:

Եկեալ միւսան
գամ եգիտ զնոսա
՚ի քուն․ զի էին աչք
՚նոցա ծանրա
ցեալ ք:

Թող զնոսա և
գնաց կրկին յաղօ
թս երրորդ անգամ․
և դարձեալ զնոյն բա
նս ասաց:

Մղթ Դ Յայնժամ գայ առ
աշակերտսն և ասէ
ցնոսա․ ննջեցէք ա
յսուհետև․ և հան
գերուք․ զի ահա
հասեալ է ժամ․ և
որդի մարդոյ մա

Մ	Մր	Ղ	Յ
Մղդ	,	,	,
Մղե	,	,	,
Մղը	,	,	,

Մ	Մր	Ղ	Յ
Մղթ	ՃՀ	,	Ճ

տնի՛ ի ձեռս մեղաւ
որաց։ արիք գնաս
ցուք աստի։ զի ա
հաւասիկ եհաս որ
մատնելոցն է զիս։
յ ա Մինչ դեռ նա
զայն խաւսէր՝ ահա
յուդայ մի յերկոտա
սանիցն եկն, եւ ընդ
նմա ամբոխ բա
զում, սրովք եւ բրովք
ի քահանայա
պետացն եւ ի ծերոց
ժողովրդեանն։
կէ յա բ Եւ որ մատնելոցն
էր զնա, ետ նոցա
նշան եւ ասէ, ըզոր
որում ես համբու-
րեցից՝ նա է՝ զնա
կալ եցէք։
Եւ վաղվաղակի

մատուցեալ առ յս.
եւ ասէ, ողջ եր վա
րդապետ. եւ համ
բուրեաց ըզնա։
Ասէ ցնա յս. ը
նկեր՝ վասն որոյ է
կեր։
Յայն ժամ մատու-
ցեալ արկին ձեռս
ի յս. եւ կալան զնա։
յբ ա Եւ ահա մի ոմն յա
յնցանէ՝ որ էին ընդ
յս. ձգեաց զձեռն,
եւ եհար զծառայ քա
հանայապետին եւ
ի բաց եհան զունկն
նորա։
յդ ժ Յայն ժամ ասէ
ցնա յս. դարձո ըզ
սուրդ ի տեղի իւր,
զի ամենեքեան որ

մ	մր	ղ	յ
յ	ճձա	ճձէ	ճծը
յա	ճձբ	մծղ	-

մ	մր	ղ	յ
յբ	ճձգ	մձէ	ճծկ
յդ	-	-	-

սուր առնուցուն՝
սրով անկանեցին։
Է համարեցես
թէ ոչ եմ կարող
աղաչել զհայր իմ,
և կացուցանեցէ
ինձ այժմ այսր՝ աւե-
լի քան զերկոտա-
սան գունդս հրեշ-
տակաց։
Բայց զի արդ լնու-
ցուն գիրք· թէ այ-
սպէս պարտ էր լի-
նել։
ՅԴ Ժ Յայնմ ժամու ասէ
յս ցամբոխսն, իբ-
րև ի վերայ աւա-
զակի ելէք սուսե-
րօք և բրօք· ու-
նել զիս։ Հանապազ
առ ձեզ՝ նստէի ի

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԴ	ՃԿԴ	ՄԺԹ	ՃՀ

տաճարին և ուսու-
ցանէի՝ և ոչ կալայ-
ք զիս։
Բայց այս ամենայն
եղև՝ զի լցցին գի-
րք մարգարէից։
ՅԵ Գ Յայնժամ աշա-
կերտքն ամենեքեան
թողին զնա և
փախեան։
ՅԶ Ա ՆՈՔԱ ԿԱ-
լեալ զյս· ա-
ծին առ կայիա-
փայ քահանա-
յապետ՝ ուր դպի-
րքն և ծերք ժողո-
վեալ էին։
ՅԷ Բ Պետրոս զհետ
նորա երթայր· բա-
ցագոյն, մինչև ի

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԵ	ՃԿԵ	։	։
ՅԶ	ՃԿԵ	ՄՂ	ՃԿԸ
ՅԷ	։	։	։

որո՛վ քահանայա
պետին։ և մտեալ է
ներքս՝ նստէր ընդ
սպասաւորսն՝ տե
սանել զկատարա
ծն։
ՅԸ Է Իսկ քահանայ ա-
պետքն և ամենայն
ատեանն, խնդրէ
ին սուտ վկայութի
զյսէ, թէ որպէս
կորուսցեն զնա։
Եւ ոչ գտանէին ի
բազում սուտ վկա
յեցն մատուցելոց։
ՅԹ Ա Յետոյ մատուցե
ալ երկու սուտ վկ
այք ասէին, եթէ
դա ասէր, կարող
եմ քակել զտաճա
րն այ. և զերիս աւ-
ուրս շինել զդա։
Յարուցեալ քա
հանայապետն ա
սէ ցնա, չտաս իսկ
ինչ պատասխանի
զինչ դոքա ամբա
ստանեն զքէն։
Յս լռեալ կայր։
Պատասխանի ետ
քահանայապետն
և ասէ ցնա, երդմ
նեցուցանեմ զքեզ
յած կենդանւոյ զի
ասասցես մեզ, թէ
դու ես քս որդի այ։
ասէ ցնա յս, դու
ասացեր։
ՅԺ Ե Այլ ասեմ ձեզ՝
յայսմ հետէ տե
սանիցէք զորդի
մարդոյ նստեալ

Մ Մր Ղ Յ
ՅԸ
ՅԹ

Մ Մր Ղ Յ
ՅԺ

ընդ այնմ զաւրու-
թեան մեր· և եկեղեցւոյ
ընդ անմահ երկնից:
ժմա Այն ժամ քա-
հանայապետն պա-
տառեաց զհանդերձ
ըս իւր և ասէ· հայ-
հոյեաց:
ժմբ Ի՞ եւս պիտոյ են
մեզ վկայք· այժմ
լուայք զհայհոյու-
թիւն դորա· զինչ
հաճոյ է ձեզ:
Նոքա պատասխա-
նի ետուն նմա և
ասեն· մահապարտ է:
ժմգ Այն ժամ թքին
ընդ երեսս նորա· և
կռփեցին զնա· և
ոմանք ապտակե-
ցին զնա և ասեն·
մարգարէացն մեզ
քս· ո՞վ է որ եհարն
զքեզ:
ժմդ Իսկ պետրոս· նըս
տէր արտաքոյ ի
գաւթին· մատեաւ
առ նա աղախին մի·
և ասէ· և դու ընդ
յիսուսի նազովրեցւոյ
էիր:
կդ Նա ուրացաւ ա-
ռաջի ամենեցուն
և ասէ· թէ ոչ գի-
տեմ զինչ խաւսիս:
ժմե Ի ելանել նորա ա-
րտաքս ընդ դրու-
նսն· ետես զնա
այլ կին մի· և ասէ
ցայնոսիկ որ անդն
կային· և սա ընդ
յիսուսի նազովրեցւոյ էր:

մ մր շ ժ
ժմա
ժմբ
ժմգ

մ մր շ ժ
ժմդ
ժմե

Եւ դարձեալ ուրացաւ երդմամբ, թէ ոչ գիտեմ զայրն:
Յետ սակաւ միոյ մատուցեալ որք կային անդ, ասեն ցպետրոս, արդար եւ դու ի նոցանէ ես, քանզի եւ խաւսք քո յայտ առնեն զքեզ:
Յայն ժամ սկսաւ նզովել եւ երդնուլ, թէ ոչ գիտեմ զայրն:
Եւ նկոյն հաւ խաւսեցաւ:
Յիշեաց պետրոս զբանն յիսի, զոր ասաց. թէ մինչչեւ հաւու խաւսեալ եցէ. երիցս ուրասցես զիս:
Եւ ելեալ արտաքս. եւ լաց դառնապէս:

[illegible]

Խորհուրդ արարին ամենայն քահանայապետքն եւ ծերք ժողովրդեանն. սպանանել զքրիստոս: Կապեցին զնա եւ տարեալ մատնեցին:
Պոնտացւոյ պիղատոսի դատաւորին:
Յայն ժամ տեսեալ յուդայի որ մատնեաց զնա, թէ պարտաւորեցաւ, զղջացաւ եւ դարձոյց

մ մր ղ յ
յժղ

մ մր ղ յ
յժե
յժը
յժթ

զարծաթն․ առ քա
հանայապետսն և
ծերս ժողովրդեանն
և ասէ․ մեղայ զի մա
տնեցի զարեան ա
րդար։
Նոքա ասեն․
մեզ չէ փոյթ դու
գիտես։ և ընկեց զը
արծաթն ի տաճա
րն և գնաց։ և չոգա
խեղդեցաւ։
Նոր քահանայա
պետեցն առեալ
զարծաթն ասեն․
ոչէ արժան ընդու
նել զայդ ի կորբա
նն․ քանզի գինք
արեան է։
Խորհուրդ ա
ռեալ այնու գնե

ցին զագարակն․
բրուտին ի գերեզմա
նս աւտարաց։
Վասն այնորիկ կո
չեցաւ ագարակն
այն՝ ագարակ ա
րեան մինչև ցայ
սաւր։
Յայն ժամ լցաւ
որ ասացաւն ի ձե
ռն․ երեմիայ մար
գարէի։
Եւ առին զերեսուն
արծաթին զգինս
վաճառելոյն՝ զոր
արկին յորդւոցն
իսրլի․ և ետուն զայն
յագարակն բրուտի․
որպէս և հրամայէ
աց ինձ տր։
Յիսուս կացաւ առաջի․

ՃԺ
ա

մ մր ղ մ
մե մ ձէ ճհը

դատաւորին եհա
րց ցնա եւ ասէ, դու
ես Թագաւորն Հրէից:
Յս ասէ ցնա.
դու ասես:
յխա գ Ի չարախօսելն
ըն նորա քահանայ
յապետացն եւ ծերոցն
ոչ ինչ ետ պատաս
խանի:
Յայնժամ ասէ ցն
նա պիղատոս. ոչ
լսես որչափ սորա
հակառակ քո վկա
յեն:
Եւ ոչ ետ նմա պա
տասխանի եւ ոչ բան
մի: մինչեւ զարմա
նալ դատաւորին
յոյժ:
յխբ ե Բայց ըստ տօնին
սովոր էր դատաւո
րն, արձակել կա
պեալ մի ժողովրդե
անն. զոր կամէին:
Ունէին յայնժամ յխգ գ
կապեալ մի նշանա
ւոր որում անուն էր
յեսու բարաբբայ:
Իբրեւ ժողովեցան
ասէ ցնոսա պիղա
տոս, զո՞ կամիք յե
րկուց աստի զի ա
րձակեցից ձեզ.
զյեսու բարաբբայ
եթէ զյս զանուա
նեալն քս: քանզի գի
տէր թէ առ նա
խանձու մատնեցին
զնա:
յխդ գ Մինչ նստէր յա
տենին. առաքեաց

Մ	Մր	Ղ	Յ
յխա	մա	։	։
յխբ	մբ	յթ	ճղը

Մ	Մր
յխգ	մգ
յխդ	մդ

ատենն կինն իւր եւ ա ՅԺԴ / Է
սէ չկայ ինչ քո
եւ արդարոյն այնո
րիկ։ զի բազում
նեղք անցին ընդ իս
այսօր յանուրջս
վասն նորա։
ՅԺԵ / Ա Իսկ քահանայա
պետքն եւ ծերքն։
հաւանեցուցին զ
ժողովուրդսն զի
խնդրեսցեն զԲա ՅԺԶ / Է
րաբբայն եւ զՅս՟ կո
րուսցեն։
Պատասխանի ետ
դատաւորն եւ ասէ՝
զո՞ կամիք յերկուց
աստի զի արձակե
ցից ձեզ։
Նոքա ասեն՝ ըզ
Բարաբբայ։

Մ	Մր	Ղ	Ղ
ՅԺԵ	,	,	,

Ասէ ցնոսա պիղա
տոս․ եւ զինչ արարից
զՅս՟ զանուանեալն
Ք՟ս։
Ասեն ամենեքեան
խաչեսցի։
Դատ՟ ասէ․ զինչ
չար արար։
Նոքա առաւել
եւս աղաղակէին․
եւ ասէին՝ խաչեսցի։
Տեսեալ պիղա
տոսի թէ ոչ ինչ օ
գնէ․ այլ առաւել
խռովութիւն լինի․
առեալ ջուր լուաց
զձեռսն առաջի
ժողովրդեանն եւ ա
սէ․ քաւեալ եմ
յարենէ արդարո
յդ այդորիկ դուք

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԺԴ	,	,	,
ՅԺԶ	,	,	,

գիտասջիք:
Պատասխանի ետ
ամենայն ժողո-
վուրդն եւ ասէ, ա-
րեան դորա ի վերայ
մեր. եւ ի վերայ որ-
դւոց մերոց:
յիը ա Յայն ժամ արձա-
կեաց նոցա զբա-
րաբբայն, եւ զյս
զան հարեալ ետ
ի ձեռս զի խաչեսցի:
յիթ է Յայն ժամ զին[ուո]-
րք դատաւորին
առին զյս յապա-
րանսն, եւ ժողովե-
ցին ի վերայ նորա
զամենայն զունդն:
Մերկացին զնա.
եւ արկին զնովաւ
քղամիդ կարմիր:

Մ	Մր	Ղ	Յ
յիը	մզ	յձդ	ճղզ
յիթ	մէ	՟	ճձէ ճձէ

Եւ ոլորեալ պսակ
ի փշոց եդին ի գ-
լուխ նորա:
Եւ եղեգն յաջոյ
ձեռին նորա:
Ծունր իջեալ ա-
ռաջի նորա. կա-
տակէին. եւ ասէին.
ողջ եր թագաւոր
հրէից:
յլ Եւ թքեալ ի նա ա-
ռին զեղեգն եւ
ծեծէին զգլուխն նր:
Եւ յորժամ ձաղե-
ցին զնա. մերկա-
ցուցին ի նմանէ
զքղամիդն, եւ ա-
զուցին նմա զիւր
հանդերձն, եւ տա-
րան զնա ի խաչ
հանել:

Մ	Մր	Ղ	Յ
յլ	մը	՟	՟

ՅԼԱ Ելեալ արտաքս՝
գտին այր մի կիւրե
նացի՝ անուն սիմոն:
զնա կալան պահակ.
զի բարձցէ զխաչն
նորա:
ՅԼԲ Եկեալ ի տեղին
անուանեալն գող
գոթայ՝ որ է տեղի
կառափելոյ:
ՅԼԳ Ետուն նմա ըմ
պել գինի ընդ լեղւոյ
խառնեալ. և իբրև
ճաշակեաց՝ ոչ կա
մէր ըմպել:
ՅԼԴ Եւ հանեալ զնա ի
խաչ՝ բաժանեցին
զհանդերձս նորա
վիճակաւ, զի լցցի
ցի բանն որ ասա
ցաւ ի մարգարէէն
բաժանեցին զհա
նդերձս իմ յիւրեա
նս, և ի վերայ պա
տմուճանի իմոյ վի
ճակս արկանէին. և
նստեալ պահէին
զնա:
ՅԼԵ Եւ եդին ի վերայ
գլխոյ նորա գրեալ
զվնաս նորա թէ
այս է յս թագաւոր
հրէից:
ՅԼԶ Յայն ժամ խաչեցին
ընդ նմա երկուս ա
ւազակս.
մի ընդ աջմէ նորա,
և մի ընդ ահեկէ:
ՅԼԷ Եւ որ անցանէին
հայհոյէին զնա.
շարժէին զգլուխս
իւրեանց ասէին:

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԼԱ	ՄԹ	ՅԺԵ	ՃՂԵ
ՅԼԲ	ՄԺ	–	–
ՅԼԳ	ՄԺԱ	ՅԺԸ	ՃՂԵ
ՅԼԴ	ՄԺԲ	ՅԽԱ	ՃԱ

Մ	Մր	Ղ	Ղ
ՅԼԵ	ՄԺԳ	ՅԻԴ	ՃՂԹ
ՅԼԶ	ՄԺԵ	ՅԺԷ	ՃՂԸ
ՅԼԷ	–	–	–

Վա՜հ որ քակեիր
զտաճարն. և զե
րեմ աւուրս շինէ
իր. ապրեցո՛յ զքեզ
թէ որդի ես այ. էջ
ի խաչէդ:

ՅԼԸ
Բ
Նոյնպէս և քահանա
յապետքն ծա
ղրէին հանդերձ դպ
րաւքն և ծերով
քն և ասէին. զայլս
ապրեցոյց զինքն
ոչ կարէ ապրեցու
ցանել: եթէ թա
գաւոր է իՂի էջցէ
այժմ ի խաչէդ և
հաւատասցուք
դմա:

Եթէ յուսացաւ
յած. փրկեսցէ ա
յժմ զդա. եթէ կա
մի զդա. քանզի ա
սաց թէ այ որ
դի եմ:

ՅԼԹ
Բ
Զնոյն և աւազա
կքն որ ընդ նմա խա
չեալ էին՝ նախա
տէին զնա:

ՅԽ
Բ
Ի վեց ժամէ աւ
ուրն խաւար եղև
ի վերայ ամենայն
երկրի մինչև ցինն
ժամն:

ՅԽԱ
Ը
Եւ զինն ժամաւն
գոչեաց յս ի ձայն
մեծ և ասէ. էլի
էլի լամա սաբաք
թանի. որ թարգմա
նի. ած իմ. ած իմ.
ընդէր թողեր զիս:

ՅԽԲ
Բ
Ոմանք յայնցանէ
որ անդ կային ա

ասէին· զեղիայ կա
րդայ դա :
յեդ Եւ վաղվաղակի ըն
թացեալ մի ոմն ի նո
ցանէ· առ սպունգն
լցոյց քացախով·
հարեալ յեղեգան,
Ետ ըմպել նորա:
Եւ այլքն ասէին·
Թող տեսցուք գայ
եղիա փրկել զդա:
յեզ Եւ յս դարձեալ ա
ղաղակեաց ի ձայն
մեծ· եւ արձակեաց
զոգին:
Եւ ահա վարագոյր
տաճարին ցելաւ
յերկուս· վերուստ
մինչեւ ի խոնարհ:
յեէ Եւ երկիր շարժե
ցաւ· եւ վէմք պա

տառեցան· եւ գերե
զմանք բացան:
Եւ բազում մարմի
նք ննջեցելոց սր
բոց յարեան= ելեալ
ք ի գերեզմանացն
յետ յարութեան
նորա· մտին ի քա
ղաքն սբ եւ երեւե
ցան բազմաց:
յեզ Իսկ հարիւրապետ
ն եւ որ ընդ նմա
պահէին զյս: իբրեւ
տեսին զշարժումն
եւ զեղեալսն· երկե
ան յոյժ· եւ ասէին· ա
րդարեւ որդի այ էր
սա:
յեէ Էին կանայք բա
զումք· որ հայէին ի
հեռաստանէ· եւ

մ	մր	ղ	յ
յեդ			
յեզ			
յեէ			

մ	մր	ղ	յ
յեզ	մրզ	յլ	ˏ
յեէ	մրէ	ˏ	ˏ

հայէին։ որք եկեալ էին
զհետ յսի. ի գալիլեէ
պաշտել զնա։
Յորս էր մարիամ
ՅԽԹ մագդաղենացի. և
մարիամ յակովբեայ.
և յովսեայ մայր. և
մայր որդւոցն
զեբե
դեայ։
ՅԽԸ ԵՒ ԻԲՐ ԵՐԵԿՈՅ
եղեւ. եկն այր մի
մեծատուն յարի
մաթեայ. որում ա ՅԾ
նուն էր յովսէփ։
որ և աշակերտեալ
էր յսի։
Սա մատուցեալ
առ պիղատոս՝ խն
դրեաց զմարմի
նն յսի։
Յայնժամ պիղա
տոս հրամայեաց
տալ զմարմինն։
ՅԽԹ Եւ առեալ զմար
մինն յովսեփայ
պատեաց սբ կտաւ
ով. եւ եդ ի նոր գե
րեզմանի զոր փո
րեաց ի վիմի։
Եւ թաւալեցուցէ
ալ կափարիչ դը
րան գերեզմանին.
վէմ մի մեծ եւ գնաց։
ՅԾ Եւ անդ էր մարիամ
մագդաղենացի. եւ
միւս մարիամն
նստէին յա
նդէպ գերե
զմա
նին։

Ա	Մր	Ղ	Յ	Ա	Մր	Ղ	Յ
ՅԽԸ	ՄԻԷ	ՅԼԷ	ՃՂ	ՅԽԹ ՅԾ	ՄԻԸ	ՅԼԸ	ՃԸ

յծա

ԵՒ Ի ՎԱՂԻՒՆ
դր՝ որ է յետ ուր
բաթուն՝ ժողովե
ցան քահանայա
պետքն եւ փարիսե
ցեքն, առ պիղա
տոս եւ ասեն: տր՝
յիշեցաք զի մոլո
րեցուցիչն այն ա
սէր մինչ կենդա
նին էր, թէ յետ ե
րից աւուրց յա
ռնեմ:
Արդ հրամայեա
զգուշանալ գերե
զմանին մինչեւ
ցերիս աւուրս:
գուցէ եկեալ ա
շակերտքն գիշերի
գողանայցեն զնա

մ
յծա

եւ ասասցեն ցժողո
վուրդն, թէ յա
րեաւ ի մեռելոց.
եւ եղիցի յետին
մոլորութիւնն չար
քան զառաջինն:
Ասէ ցնոսա պի
ղատոս, ունիք ըզ
զաւրականսն, եր
թայք զգուշացա
րուք որպէս եւ
գիտէք:
Եւ նոքա երթեալ
զգուշացան գերեզ
մանին: եւ կնքեցին
զվէմն հանդե
րձ զաւրակա
նաւքն:

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

[illegible]

Լուսանայր միա շաբաթին. եկն Մարիամ Մագդա ղենացի եւ միւս Մարիամն տեսա նել զգերեզմանն։ Եւ ահա շարժու մն մեծ եղեւ. զի հրեշտակ տն իջե ալ յերկնից. մա տուցեալ ի բաց թաւալեցոյց զվէ մն ի դրանէ անուե. նստէր ի վերայ նորա։ Եւ էր տեսիլ նո րա իբրեւ զփայ լակն. եւ հանդերձ նորա սպիտակ իբրեւ զձիւն։ Եւ յահէ անտի նորա խռովեցան պահապանքն. եւ եղեն իբրեւ զմե ռեալս։ Պատասխանի ետ հրեշտակն եւ ասէ ցկանայսն. մի դուք երկնչիք. գի տեմ զի զյս զխա չեալն խնդրէք. չէ աստ. քանզի յարեաւ որպէս ասացն։ Եկայք տե սէք զտեղին ուր կայր։ Եւ վաղվաղակի երթայք ասացէք

աշակերտացն նո
րա թէ յարեաւ:
Եւ ահայ յառաջա
նայ քան զձեզ ի
գալիլեայ՝ անդ
տեսանիցէք զնա՝
ահա ասացի ձեզ:
յծդ / է Եւ ելեալ վաղվա
ղակի ի գերեզմա
նէ ահիւ՝ ալե
ւխնդութեամբ բա
զմաւ ընթանային
պատմել աշակեր
տացն: Եւ ահայ
պատահեաց նո
ցա յս եւ ասէ, ող
ջէք:
յծե / է Եւ նոքա մատու
ցեալ կալան զո
տս նորա՝ եւ երկիր
պագին նմայ:

Եօմանք երկուացան:

Մ	Մր	Ղ	Յ
յծդ	;	;	;
յծե	;	,	;

Յայն ժամանակ
ցնոսա յս, մի եր
կնչիք, երթայք
ասացէք եղբար
ցն իմոց՝ զի եր
թիցեն ի գալիլեա.
եւ անդ տեսցեն զիս:
Իբրեւ նոքա գն
ացին. ահա ո
մանք ի զօրակա
նացն եկին ի քա
ղաքն, եւ պատմե
ցին քահանայա
պետիցն զամե
նայն որ ինչ ե
ղեւն:
Եւ նոքա ժողովե
ալ հանդերձ ծե
րովքն, խորհուրդ
առեալ, արծաթ
յոյժ, ետուն զօ

րականացն և ասեն
ասասջիք, եթէ ա-
շակերտք նորա՝ ե-
կեալ գիշերի գո-
ղացան զնա մինչ
մեք ի քուն էաք։
Եւ եթէ լուր լիցի
այդ առ դատաւո-
րն. մեք հաւանեցուցուք
զնա. և զձեզ ան-
հոգս արասցուք։
Եւ նոցա առեալ
զարծաթն արա-
րին որպէս ու-
սանն։
Եւ ել համբաւս
այս ի հրէից մի-
նչև ցայսօր։
Եւ մետասան
աշակերտքն.
գնացին ի գալի-
լեայ՝ ի լեառն ուր
ժամադիր եղե-
ւ նոցա յս։
Եւ իբրև տեսին
զնա երկիր պա-
գին նմա ։
Եւ ոմանք յերկու-
ացան։
Եւ մատուցեալ
յս խօսեցաւ ընդ
նոսա և ասէ. տու-
աւ ինձ ամենայն
իշխանութիւն յեր
կինս և յերկրի։
Որպէս առաքեաց
զիս հայր՝ և ես ա-
ռաքեմ զձեզ՝ գնա-
ցէք այսուհետև
աշակերտեցէք զա-
մենայն հեթանոսս։
Մկրտեցէք զնոսա

յաւիտեան հաւր եւ որ
դւոյ եւ հոգւոյն սր
բոյ :
Ուսուցէք նոցա·
պահել զամենա
յն որ ինչ պատ
ուիրեցի ձեզ:
Եւ ահաւասիկ ես
ընդ ձեզ եմ զա
մենայն աւուրս·
մինչեւ ի կատա
րած աշխարհի:

ՍԿԻԶԲՆ

ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ՅՍԻ ՔՍԻ

ՈՐԴՒՈՅ ԱՅ։

ՈՐՊԷՍ ԳՐԵԱԼ Է Ի

[illegible]

[illegible]

[illegible]

մր ա շ հ յ ը մ ժդ

ացէ զճանապարհս
քո առաջի քո:
Բ Ձայն բարբառոյ
յանապատի. պա
տրաստ արարէք
զճանապարհս Տն
և ուղիղ արարէք
զշաւիղս նորա:
Գ Եղև զի Յովհան
նէս մկրտէր յա
նապատին. և քա
րոզէր մկրտութի
ապաշխարութեն
ի թողութիւն մե
ղաց:
Եւ ելանէր առ
նա ամենայն աշ
խարհն Հրէաս
տանի, և Երուսաղէմացիք
ամենեքեան, և մկ
րտէին ի նմանէ ի
Յորդանան գետ.
խոստովանեալ զմե
ղս իւրեանց:
Եւ էր Յովհաննէս
զգեցեալ ստեւ ու
ղտու. և գօտի
մաշկեղէն ընդ մէջ
իւր. և կերակուր
նորա մարախ և
մեղր վայրենի:
Դ Եւ քարոզէր և ասէր
գայ զօրաւորն
քան զիս զկնի իմ.
որում չեմ բաւա
կան խոնարհել լու
ծանել զխրացս
կօշկաց նորա:
Ես մկրտեցի զձ
եզ ջրով. և նա մկ
րտեսցէ զձեզ
Հոգւովն սրբով:

Մր Բ Գ | Ղ Է Ե | Յ Ժ Ե | Մ Ե Թ

Մր Դ | Ղ Ժ | Յ Ը ԺԵ | Մ ԺԱ

Ե Եւ եղեւ յաւուրսն
յայնոսիկ, եկն յս
'ի նազարեթէ գալի
լեացւոց: Եւ մկրտե
ցաւ ի յովաննէ ի
յորդանան:
Զ Եւ նոյն ժամայն
ընդ ելանելն ի
ջրոյն, ետես ցե
լեալ զերկինս, և
զհոգին այ իբրեւ
զաղաւնի զի իջա
նէր ի վերայ նորա:
Եւ ձայն եղեւ յերկ
նից, դու ես
որդի իմ սիրելի ընդ
քեզ հաճեցայ:
Եւ նոյն ժամայն
հոգին հանէ զնա
յանապատ:
Եւ էր նա անդ
զաւուրս քառա
սուն, փորձեալ ի
սատանայէ:
Է Եւ էր ընդ գազա
նս. և հրեշ
տակք պա
շտէին զնա:
Ը ՅԵՏ ՄԱՏՆԵԼՈ
ՅՆ յովաննու: Ե
կն յս ի գալիլեայ
Թ Քարոզէր զաւե
տարանն այ. եւ
ասէր, թէ կատարե
ալ ժամանակ և
հասեալ է արքայու
թիւն այ. ապաշխա
րեցէք և հաւատա
ցէք յաւետարանն:
Ժ Եւ մինչ անցանէր
առ ծովեզերբն

մր ղ յ մ
ե ժգ ժե ժդ
ա

մր ղ
է
ը
թ

գալիլեացւոց․ ե
տես զսիմոն․ և զա
նդրէաս եղբայր սի
մոնի․ զի արկանէ
ին նոցա ուռկանս
՚ի ծով քանզի ձկնո
րսք էին ։
Ասէ ցնոսա յ
ետ․ եկայք զկնի իմ․
և արարից զձեզ
լինել որսորդս մա
րդկան ։
Վաղվաղակի
թողեալ զուռկա
նսն․ գնացին զհետ
նորա ։
Մատուցեալ ա
նտի սակաւինչ մի
յառաջ․ ետես զյա
կոբոս զեբեդէ
այ․ և զյոհաննես

եղբայր նորա․ և
զնոսա ՚ի նաւին
մինչ կազմէին զու
ռկանս․ և կոչեաց
զնոսա ։
Վաղվաղակի
թողեալ զհայրն իւ
րեանց զզեբեդէոս․
՚ի նաւին վարձկա
նօքն հանդերձ
գնացին զհետ
նորա ։
ԵՒ ՄՏԱՆԷԻՆ
՚ի կափառնաում․ և
իսկ և իսկ ՚ի շաբա
թուն մտեալ ՚ի ժո
ղովուրդն․ ուսու
ցանէր զնոսա։
Զարմանային
ընդ վարդապետու

թեան նորա, զի ու-
սուցանէր զնոսա
իբրեւ իշխանութեամբ· ԺԲ
եւ ոչ որպէս դ
պիրքն:
ԺԳ Եւ էր ի ժողովրդե-
անն նոցա այր մի
յորում այս պիղծ
գոյր ի նմա որ ա-
ղաղակեաց եւ ասէ·
Թող տուր· զի՞ կայ
մեր եւ քո Յս Նազո-
վրեցի· եկիր կո-
րուսանել զմեզ·
գիտեմք զքեզ ո՞վ ԺԴ
ես սուրբն այ :
Սաստեաց ի նմա
Յս եւ ասէ· կարկե-
աց եւ ել ի դմանէ:
Եւ զարկոյց զնա
այսն պիղծ· եւ ա-
ղաղակեաց ի ձայն
մեծ եւ ել ի նմանէ:
ԺԵ Եւ զարմացան ամե-
նեքեան, մինչեւ
հարցանել ընդ միմե-
անս եւ ասել· զինչ է
այս նոր վարդապե-
տութիւն զի իշխա-
նութեամբ եւ այսոց պղ-
ծոց սաստէ եւ
հնազանդին նմա:
Եւ ել լուր նորա -
ընդ ամենայն կո-
ղմն Գալիլեացւոց:
ԺԶ Եւ վաղվաղակի ե-
լեալ ի ժողովրդե-
նէն, եկն ի տուն·
Սիմովնի եւ Անդրէայ·
Յակոբու եւ Յոհա-
ննու հանդերձ :
Է Եւ զոքանչ Սիմովնի

Մր Ժգ | Ղ Իգ | Մ

Մր Ժդ ԺԵ | Ղ , Իղ | Մ , ԿԵ

նի դնէր ջերմացե-
ալ. եւ վաղվաղակի
ասեն ցնա վասն նորա.
Եւ մատուցեալ յա-
ագ րոյց զնա՝ կալեալ զձե-
ռանէ նորա այ:
Եւ եթող զնա տեն-
դն եւ պաշտէր զնոսա:
Եւ ընդ երեկս ընդ
ի մտանել արեգա-
կանն, բերէին առ
նա զամենայն հի-
ւանդս եւ զդիւա-
հարս: Եւ էր ամե-
նայն քաղաքն ժո-
ղովեալ առ դրու-
նսն:
Գ ժզ Եւ բժշկեաց բա-
զում հիւանդս ի
պէսպէս ախտից:
ժզ Եւ դեւս բազումս
եհան. եւ ոչ տայր
խաւսել դիւացն.
զի գիտէին զնա
թէ քս է:

ժե ԵՒԸՆԴԱՌԱ
ւաւտն յա-
րուցեալ էլ եւ գ-
նաց՝ յանապատ
տեղի եւ անդ կայր
յաղաւթս:
Եւ գնացեն զհետ
նորա Սիմոն եւ որ
ընդ նմայն էին. եւ
իբրեւ գտին զնա
ասեն ցնա, թէ ա-
մենեքին խնդրեն
զքեզ:
Եւ ասէ ցնոսա.
եկայք երթիցուք
եւ այլ մաւտաւոր.

մր ժզ

մր ժե

ղ իբ

գեօղաքաղաքսն
զի եւ անդ քարոզ
եցից՝ զի յայս ի
սկ եկեալ եմ:
Եւ քարոզէր ի ժո
ղովուրդս նոցա·
ընդ ամենայն գա
լիլեացւոց· եւ դեւս
հանէր:
դ ժե Եւ գայ առ նա բորո
տմի· աղաչէր ի
ծունր իջանէր եւ
ասէր՝ տր̃· եթէ կա
միս՝ կարող ես զիս
սրբել:
Եւ նա յս̃ գթացե
ալ, ձգեաց զձեռն՝ ժզ
մերձեցաւ ի նմա եւ
ասէ· կամիմ սը
րբեաց:
Եւ իբրեւ ասաց
ցնա· վաղվաղակի
գնաց ի նմանէ բո
րոտութիւնն եւ սը
րբեցաւ:
Եւ սաստեաց նմա·
եհան արտաքս վաղ
վաղակի եւ ասէ·
զգոյշ լեր· մի ումեք
ինչ ասիցես· այլ
երթ ցոյց զքեզ
քահանայիցն· եւ մա
տոյ վասն սրբութե
անդ քո պատարագ·
զոր հրամայեաց մով
սէս ի վկայութիւն
նոցա:
ժէ Եւ նա ելեալ սկ
սաւ քարոզել յոյժ·
եւ հռչակէր համբաւել
զբանն, մինչ ոչ եւս
կարող լինել նմա·

մր ղ մ մր
ձը ա կգ ձթ

յայտնապէս ի քաղաք
մտանել. այլ արտա
քոյ յանապատ
տեղիսն էր. եւ
գային առ նա
յամենայն կո
ղմանց:

ԵՒ ՄՏԵԱԼ ԴԱՐ

Ե ձեալ ի կափառնա
յում: յետ աւուրց
լուր եղեւ թէ ի
տան է:
Եւ ժողովեցան բա
զումք. մինչեւ տե
ղի եւս ոչ լինել
եւ ոչ առ դրանն. եւ
խաւսէր նոցա զբ
անն:
Է Եւ գային առ
նա բերէին ան

մր ղ յ մ
ե ը ը հ

դամալոյծ մի բա
րձեալ ի չորից:
Եւ մինչ ոչ կարէ
ին մերձենալ առ
նա՝ յամբոխէն ան
տի. քակեցին զյա
րկն ուր էր յս. եւ բա
ցեալ զառաստա
ղն իջուցին զմա
հիճն յորում կայր
անդամալոյծն:
Եւ տեսեալ յս ըզ
հաւատս նոցա ա
սէ ցանդամալոյծն՝
որդեակ. թողեալ
լիցին քեզ մեղք քո:
Եւ էին ոմանք ի դպ
րացն անդ. որ ա
նդ նստէին. եւ խո
րհէին ի սիրտս ի
րեանց. զի՞նչ է այս

որ խաւսի սա զք
հայհոյութիւնս :
ով կարէ թողուլ
զմեղս՝ եթէ ոչ մի
ա͞ծ
Եւ գիտաց յ͞ս յո
գի՛ իւր՝ եթէ այն
պէս խորհէին ՛ի մի
տս իւրեանց եւ
ասէ, զի՛ խորհիք
զայդ ՛ի սիրտս ձեր՝
զի՞նչ դիւրին է ա
սել ցանդամալոյ
ծն՝ թողեալ լիցին
քեզ մեղք քո՝ թէ
ասել՝ արի առ զմա
հիճս քո՝ եւ երթ
՛ի տուն քո:
Այլ զի գիտասջիք
եթէ իշխանութի(ւ)ն
ունի որդի մարդոյ

՛ի վերայ երկրի թո
ղուլ զմեղս : ասէ
ցանդամալոյծն՝
քեզ ասեմ՝ արի առ
զմահիճս քո եւ երթ
՛ի տուն քո:
Եւ յարեաւ՝ եւ վա
ղվաղակի առեալ
զմահիճն՝ ել ա
ռաջի ամենեցուն՝
մինչեւ զարմանալ
ամենեցուն՝ եւ փա
ռաւոր առնել զա͞ծ
եւ ասել՝ թէ այս
պիսի ինչ եր
բեք ոչ տե
սաք :

եա

ԵՒ ԵԼ ՄԻՒՍԱՆԳԱՄ
՛ի ծովեզրն՝ եւ ժո
ղովուրդն գային

մր ղ մ
եա ը հա

առնա. և ուսուցա
նէր զնոսա ։
Գ Եւ մինչ դեռ ան
ցանէր, ետես զղ
ղևի ալփեայ. զի
նստէր ի մաքսաւո
րութե՛. ասէ ցնա.
Եկ զհետ իմ ։
Յարուցեալ գ
նաց զհետ նորա ։
իբ Եւ եղև ի բազմելն
նորա ի տան նորա
և բազում մաքսաւո
րք և մեղաւորք.
բազմեալ էին ընդ
յսի և ընդ աշակեր
տսն նորա ։ Քանզի
զի էին բազումք
որ երթային զհետ
նորա ։
Եւ դպիրքն և փա
րիսեցիք. իբրև
տեսին թէ ուտէ
ընդ մաքսաւորս և
ընդ մեղաւորս. ա
սէին ցաշակերտսն
նորա. զի է զի ընդ
մեղաւորս և ընդ
մաքսաւորս ու
տէք և ըմպէք ։
իգ Իբրև լուաւ յս
ասէ ցնոսա. ոչ
ինչ է պիտոյ բժիշ
կ ողջոց. այլ հիւ
անդաց. և ոչ եկի
կոչել զարդարս.
այլ զմեղաւորս ։
Եւ էին աշակերտ
քն յովհաննու, և
փարիսեցւոցն եպա
հս՝ գան և ասեն
ցնա. ընդէր աշա

մր իբ — ղ ը — մ հբ
մր իգ — ղ ի — մ հգ

կերտքն յովհաննու
և փարիսեցեքն պա
հեն. եւ քո աշակերտ
քդ ոչ պահեն:
[Ա]սաց ցնոսա յի
մի թէ մարթ ինչ ի
ցէ որդւոց առա
գաստի մինչ ընդ
նոսա իցէ փեսայն.
պահել. ցորքան
ընդ իւրեանս ունի
ցին զփեսայն՝ ոչ է
մարթ պահել:
[Ե]կեսցեն աւու
րք. յորժամ վերա
ցի ի նոցանէ փեսա
յն. և ապա պահես
ցեն յաւուրսն յայն
միկ:
[Ո]չ ոք կապերտ նոր
ան թափ արկանէ

ի վերայ հնացեալ
ձորձոյ. ապա թէ
ոչ առնու լրումն
իւրով նորն ի հնոյա
նոյն: և չար եւս պա
տառումն լինի:
[Ո]չ ոք արկանէ
գինի նոր ի տիկս հնա.
ապա թէ ոչ պայթու
ցանէ գինին զտի
կսն. գինին հեղու
ւ տիկքն կորնչին:
[Ա]յլ գինի նոր ի
տիկս նորս ար
կանելի է:

ԵՒ ԵՂԵՒ [illegible] Ի

շաբաթու անցա
նել ընդ արտորէ
այսն. եւ աշակերտ
քն ի գնալն իւրեա

մր / եղ — ղ / եա — մ / ձժէ

նց սկսան հասկ քա
ղել եւ ուտել։
Փարիսեցիքն ա
սէին ցնա՝ տես զինչ
գործեն աշակերտ
քն քո ի շաբաթու
զոր չէ արժան։
Ասէ ցնոսա Յիսուս.
ոչ երբէք ընթերցեալ
է ձեր՝ զոր
արար Դաւիթ՝ յոր
ժամ պէտս ունէր
եւ քաղցեաւ ինքն. եւ
որ ընդ նմայն էին.
զիարդ եմուտ ի
տունն այ, առ աբիա
թարաւ քահանայա
պետիւ. եւ զհացն
զառաջաւորութեան
եկեր, եւ ետ այնոցիկ
որ ընդ նմայն էին

զոր ոչ էր օրէն ու
տել՝ բայց միայն
քահանայիցն։
ԻԵ Ասէ ցնոսա, շա
բաթ վասն մարդոյ
եղեւ, եւ ոչ եթէ մա
րդ վասն շաբաթու։
ԻԶ Եմուտ միւսան
գամ ի ժողովուրդն.
եւ էր անդ այր մի. ո
րոյ ձեռն իւր գօ
սացեալ էր. եւ սպա
սէին նմա եթէ բժշ
կեսցէ զնա ի շաբա
թու. զի չարախօ
սեսցեն զնմանէ։
Ասէ ցայրն որոյ
ձեռն գօսացեալ էր՝
արի անց ի միջ։ Եւ
ասէ ցնոսա, զինչ
արժան է ի շաբա

մր իե | ղ իբ | մ ձժղ

թու բարի ինչ գոր-
ծել. եթէ չար առ-
նել: ոգի՛ մի ապրե-
ցուցանել, եթէ կո-
րուսանել:
Եւ նոքա լռեցին:
Եւ հայեցեալ յետ
զնոքաւք՝ լի ցաս-
մամբ՝ տրտմեալ
վասն կուրութեան
սրտից նոցա, ասէ
ցայրն՝ ձգեա զձե-
ռն քո՝ նա ձգեաց
և ողջացաւ ձե-
ռն նորա:
եղ ԵՒ ԵԼԵԱԼ
վաղվաղակի փարի-
սեցիքն՝ Հերովդի-
անոսաւքն համա-
րձ, խորհուրդ առ-
նէին վասն նորա,
թէ զի՞ արդ կորու-
սցեն զնա:
Եւ Յս աշակեր-
տաւքն իւրովք
գնաց ի ծով եզերն:
եե Եւ բազում ժողո-
վուրդ ի գալիլեա-
ցւոց, երթային զ-
հետ նորա:
Եւ ի հրէաստանէ
յերուսաղէմէ, յայնկո-
յս յորդանանու:
Եւ որք շուրջ զտիւրո-
սիւ և զսիդոնիւ
բազում ժողովու-
րդք իբրև լուեալ
որ չափ ինչ առ-
նէր գային առ
նա:
Եւ ասէ ցաշակերտ-

մր եղ · ղ ՛ · յ ղդղդ · մ ծձ

մր եե · ղ ձե · յ խզ · մ եդ

ԵԲ րտացն իւր. զի նաւ
ակ մի պատրաստա
կան կայցէ նմա
վասն ամբոխեն.
զի մի նեղեսցեն
զնա։
Քան զի զբազում
ս բժշկեաց, մինչ
գալ խռնել զնովաւ
զի մերձեսցեն առ
նա։ որք ունէին
ախտս ինչ։
ԵԳ Եւ այսք պիղծք
յորժամ տեսանէին
զնա անկանէին առա
ջի նորա՝ աղաղակէ
ին և ասէին. թէ դու
ես որդի աստուծոյ։
Եւ նա յոյժ սաստէր
նոցա. զի մի յայտնի
առնիցեն զնա։

Է
ԵԴ ԵՒ ԵԼ Ի ԼԵՌՆ
եւ կոչէ առ ինքն
զորս ինքն կամէ
ցաւ։
Եւ չոգան առ նա։
Եւ արար երկոտա
սանս. զի իցեն ընդ
նմա։ Եւ զի ա
ռաքեսցէ զնոսա
քարոզել. եւ ունել
իշխանութիւն բժ
շկելոյ զցաւս.
եւ հանելոյ զդեւս։
Է Եւ եդ անուն սի
մոնի պետրոս։ Եւ
յակոբոս զեբեդէ
այ. եւ յովհաննու
եղբաւր նորա. եդ
նոցա անուանս բա
ներեգես. որ է որ

Մր	Ղ	Մ
ԻԲ	ԻԵ	Ց

Մր	Ղ	Մ
ԻԹ. Լ	ՃԴ ԽԴ	ՀԹ Հ

Որդիք որոտման :
Եւ զԱնդրէաս ,
Եւ զՓիլիպպոս եւ
զԲարթողոմէոս :
Եւ զՄատթէոս մա
քսաւորն : Եւ զԹով
մաս, Եւ զՅակովբոս
Աղփեայ : Եւ զԹադէ
ոս ; Եւ զՍիմոն Կա
նանացի : Եւ զՅու
դայ Իսկարիովտա
ցի՝ որ եւ մատնեա
ցն զնա :

ԼԱ ԵՒ ԳԱՅ Ի ՏՈՒՆ
գայ միւս ան
գամ ընդ նոսա ·
ժողովուրդն · մի
նչ զի եւ հաց եւս
ոչ ժամանել ուտել
նոցա :

Եւ լուեալ ընտանօր
իւրքն ելին · կալնու
լ զնա՝ զի կասկա
ծէին թէ մոլեգնե
ալ իցէ :
ԼԲ Եւ դպիրքն որ յԵ
րմէ իջեալ էին՝ ա
սէին թէ Բէեղ-
զեբուղ գոյ ընդ նմա
եւ իշխանաւն դիւա
ցն հանէ զդեւս :
ԼԳ Եւ կոչեցեալ զնո
սա առ ինքն · առա
կօք խօսէր ընդ
նոսա, զիա՞րդ կա ԲԳ
րէ սատանայ զսա
տանայ հանել :
Եւ արդ՝ եթէ թա
գաւորութիւն յա
նձն իւր բաժանե
սցի՝ ոչ կարէ կալ

Մր
ԼԱ

Մր	Ղ	Մ
ԼԲ	ՃԻԵ	ՃԻԱ
ԼԳ	ՃԻԹ	ՃԻԲ

թագաւորութիւնն
այն ։
Եւ եթէ տուն յա
նձն իւր բաժանես
ցի՛ ոչ կարէ կալ
տունն ։
Եւ եթէ սատանայ
ինքեան անձին իւ
րոյ յարեաւ· եւ բա
ժանեցաւ· ոչ կա
րէ կալ· այլ վախ
ճանեալ է ։
Եւ ոչ ոք կարէ
զկարասի հզօ
րի՛ մտեալ ի տու
նն նորա աւար
հարկանել՝ եթէ ոչ
նախ զհզօրն կա
պեսցէ· եւ ապա զտ
տուն նորա աւար
հարկանիցէ ։

ԼԴ Ամէն ասեմ ձեզ՝
զի ամենայն թող
ցի որդւոց մարդ
կան· մեղք եւ հայհո
յութիւնք· որ չափ
եւ հայհոյեսցեն· բայց
որ հայհոյեսցէ զհ
հոգին սբ̃· ոչ ու
նիցի թողութիւն
յաւիտեան ։
Եւ պարտական
լիցի յաւիտենիցն
մեղաց· զի ասէին
թէ այս պիղծ ոգի
ունի ։

ԼԵ ԵՒ ԵՂԲԱՐՔ
եւ մայր նորա· եւ
արտաքոյ կա
ցեալ յղեցին եւ
կոչեցին զնա ։

մր ղ լ
ԼԴ ճխէ ճիգ
ԼԵ ճգ ճւ

Ե ամն ժողովուր ԼԴ
դն շուրջ զնովաւ
նստէր:
Ե բերեւ ասացին
ցնա. ահաւասիկ
մայր քո, եւ եղբարք
քո. կան արտաքոյ.
եւ խնդրեն զքեզ:
Պատասխանի ետ
նոցա եւ ասէ. ո՞վ է
իմ մայր կամ եղբա
րք. հայեցաւ շուրջ
զիւրեւն յաշակե
րտսն. զենստէին
եւ ասէ:
Ահաւասիկ մայր
իմ եւ եղբարք իմ,
զի որ առնիցէ զկա
մս այ, նա է իմ եղ
բայր եւ քոյր եւ
մայր:

ԴԱՐՁԵԱԼ բե
կս աւ ուսուցա
նել առ ծովեզե
զեր բն. եւ ժողո
վեց ան զնովաւ
ժողովուրդք բազում.
մինչեւ ի նաւ մ
տանել նմա եւ նս
տել ի ծովուն.
եւ ամենայն ժողո
վուրդն զծովեզե
րբն ի ցամաք ն
ունէին:
Եւ ուսուցանէր
զնոսա առակօք
բազում ինչ: եւ
ասէր նոցա ի վար
դապետութեան
իւրում:
ԼԵ Լսէք ահաւասիկ

մր լդ | ղ հզ | մ ծա

ել սերմանացանն սեր
մանել։ Եւ եղեւ ի սեր
մանելն՝ ոմն անկաւ
առ ճանապարհաւ։
Եւ եկին թռչունք եւ կե
րին զնա։
Եւ այլն անկաւ
յապառաժի՝ ուր
ոչ գոյր հող բա
զում։ Եւ վաղվաղա
կի բուսաւ՝ քան
զի ոչ գոյր հետ
երկրին. եւ յորժամ
ծագեաց արեւ.
ջեռաւ. եւ զի ոչ
գոյին արմատք
ցամաքեցաւ։
Եւ այլն անկաւ ի
մէջ փշոց. ելին
փուշքն եւ հեղձու
ցին զնա եւ ոչ ետ
ԲՂ

պտուղ։
Եւ այլն անկաւ
յերկիր բարւոք.
եւ ելեալ աճեցեալ.
եւ տայր պտուղ.
եւ բերէր ընդ միոյ
երեսուն. եւ ընդ
միոյ վաթսուն. եւ
ընդ միոյ հարիւր։
Ասէր՝ որ ունի
ցի ականջս լսելոյ
լուիցէ։
ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԵՂԵՒ
առանձինն՝ հար
ցին ցնա՝ որք զնո
վաւն էին աշակեր
տօքն հանդերձ
զառակն։
ԼԵ Եւ ասէ ցն ոսա։
Ձեզ տուեալ է գի

Մր
ԼԵ

տել զխորհուրդս
արքայութեանն այ:
Այլ նոցա որ
արտաքինքն են.
ամենայն ինչ ա
ռակօք լինի՝ զի
տեսանելով տես
ցեն. և մի տեսցեն՝
և լսելով լուիցեն՝
և մի իմասցեն: զի
մի երբեք դարձցեն
և թողցի նոցա:
Եւ ասէ ցնոսա.
ոչ գիտէք զառա
կս զայս: և զիարդ
զամենայն առակ
ս գիտիցէք:
լը Որ սերմանէն զբ
բանն սերմանէ:
Եւ նոքա են որ
առ ճանապարհաւն:

մր
լը

ուր բանն սերմանի
յորժամ լսեն զբ
բանն գայ սատա
նայ. և հանէ զբանն
սերմանեալ ՚ի սիր
տս նոցա:
Եւ նոքա են որ յա
պառաժին սերմա
նեցան. որք յորժա
մ լսեն զբանն
վաղվաղակի խըն
դութեամբ ընդունին.
և զի ոչ ունին ար
մատս յանձինս
այլ առ ժամանակ
մի են: ապա եկեալ
նեղ նեղութեան
կամ հալածանաց
վասն բանին. վաղ
վաղակի գայթա
կղին:

Այլք որ ի մէջ փշո ժը
ցն սե(ր)մանե
ցան. Նոքա են որ
երբև զբանն լը
սեն՝ և հոգք աշխա
րհիս. և պատրանք
մեծութեան մտա
նեն և հեղձուցա
նեն զբանն. և ան
պտուղ լինի:
Եւ նոքա են որ յե
րկիրն բարւոք սե
րմանեցան. որք լը
սեն զբանն և ըն
դունին. և տան ըզ
պտուղ. ընդ միոյ
երեսուն՝ և ընդ միոյ
վաթսուն. և
ընդ միոյ հա
րիւ
ր:

ԵՒ ԱՍԷՑՆՈ
սա՝ մի՛ թէ գայ
ճրագ՝ զի ընդ
գրուանաւ դնիցի՝
կամ ընդ մահճօք.
ոչ ապաքէն ի վե
րայ աշտանակի
դնիցի:
իբ Զի չէ ինչ ի ծա
ծուկ որ թէ ոչ յա
յտնեսցի: և ոչ է
ղև ինչ գաղտնի.
եթէ ոչ ի յայտ
գայցէ:
Եթէ ոք ունիցի
ականջս լսելոյ լու
իցէ:
իդ Եւ ասէ ցնոսա.
տեսէք զինչ լը
սէքդ՝ կյա́ւեցի

մր շ մ
ա̅ հբ ծկ ա̅
ե̅ ձ
խա ծզ

ձեզ՝ որոց լսելդ:

Որով չափով չա
փէք· նովին չա
փեսցի ձեզ:

եբ Որ ունիցի՝ տա
ցի նմա: Եւ որ ոչն
ունիցի· եւ զոր
ունին բարձցի
ի նմանէ:

եգ ԱՅՍ
պէս է արքայու
թիւն այ, որպէս
այր մի զի արկանի
ցէ սերմանս յեր
կիր· ննջիցէ· եւ
յառնիցէ զցայգ
եւ զցերեկ· եւ սեր
մանքն բուսանի
ցեն եւ աճիցեն: եւ
նա ոչ գիտէ եթէ

երկիրն ինքնին բե
րէ զպտուղ· նախ
զխոտն· եւ ապա ըզ
հասկն: եւ ապա ցո
րեան ատոք ի հա
սկին:

Եւ յորժամ տա
ցէ զպտուղն· վաղ
վաղակի առաքէ
մանգաղ՝ զի հասե
ալ են հունձք:

եդ Եւ ասէր· ո՞ւմ նը
մանեցուցուք զա
րքայութիւն այ:
կամ որո՞վ առա
կաւ առակեսցուք
զնա:

Որպէս հատ մա
նանխոյ՝ որ յոր
ժամ սերմանեսցի
յերկրի· փոքրա

մր եբ եգ — ղ մբ — մ ծ մհա

մր եդ — ղ ճկե — մ ճլէ

զէ

գո՛յն է քան զամենայն սերմանիս որ են յերկիր։

խե Եւ յորժամ սերմանեսցի, բուսանի եւ լինի մեծ քան զամենայն բանջար, եւ արձակէ ոստս մեծամեծս, մինչեւ բաւական լինել ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից բնակել։

խե Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա զբանն, որպէս կարող լինէին լսել. եւ առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա։

խզ Բայց առանձին աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն։

խէ ԵՒ ԱՍԷ ՑՆՈՍԱ յաւուրն յայնմիկ իբրեւ ընդ երեկս լինէր. եկայք անցցուք յայն կողմն։

Թողին զժողովուրդն. եւ առնուն զնա նաւաւն հանդերձ։ Եւ այլ եւս նաւք որ էին ընդ նմա։

Եւ լինէր մրրիկ մեծ հողմոյ. եւ զալիսն ընկենոյր. մինչ գրեթէ լի եւս լինել։

մր խե	ղ ՛	մ ճլթ
մր խզ խէ	ղ ՛ ծդ	մ ՛ կթ

Ինքն ննջէր ի
խելս նաւուն ի վերայ
բարձի:
Զարթուցանէին
զնա նաւէն, վար
դապետ ոչ ինչ է
քեզ փոյթ զի կոր
նչիմք աւասիկ:
Զարթուցեալ
սաստեաց հողմոյն
եւ ծովուն, ասէ դա
դարեայ կարկեաց:
Դադարեաց կո-
ղմն, եւ եղեւ խաղա
ղութիւն մեծ:
Ասէ ցնոսա,
ընդէր այդպէս վա
տասիրտք էք չեւ
եւս ունիք հաւա
տս:
Երկեան երկիւղ
մեծ եւ ասէին ցմի
մեանս, ո՞վ ոք արդե
ւք իցէ սա. զի եւ
հողմ եւ ծով հնա
զանդին սմայ:
Եկին յայնկոյս ծո
վուն յաշխարհն գեր
գեսացւոց:
Ընդ ելանելն նո
րա ի նաւէն անդէն
պատահեաց նմա
այր մի ի գերեզմա
նացն զորով էր ա
յս պիղծ, որոյ եւ
բնակութիւն էր
իւր ի գերեզմանսն,
եւ ոչ շղթայիւք ոք
եւս կարէր կապել
զնա: Վասն բազում
անգամ ոտնակապօք
եւ շղթայիւք, կա

պեղծոյ եւխղեղծոյ ՛ի
նմանէ զշղթայսն,
եւ զոտնակոխեալսն խո
րտակեցոյ:
Եւ ոչ ոք կարէր պա
րտել զնա, քանզի
հանապազ զցայգ
եւ զցերեկ ՛ի գերեզ
մանս եւ ՛ի լերինս ա
ղաղակէր, եւ կոծէր
զանձն իւր քարա
մբք:
Իբրեւ ետես զյս
՛ի հեռաստանէ. ըն
թացաւ եւերկիր ե
պագ նմա՝ աղաղա
կեաց ՛ի ձայն մեծ
եւ ասէ: զի կայ իմ
եւ քո յս որդի այ բա
րձրելոյ. երդմնե
ցուցանեմ զքեզ
յած մի տանջեր
զիս:
Քան զի ասէր ցնա.
ել այս պիղծ ՛ի մա
րդոյ այտի:
Եհարցանէր ցնա.
թէ զինչ անուն է
քո:
ձայ Եւ ասէ ցնա. լէ
գէովն անուն է իմ.
քանզի բազումք
եմք:
Եւ աղաչէին զնա
յոյժ զի մի՛ առաքե
սցէ զնոսա արտա
քս քան զաշխար
հն:
Եւ անդէր առ լե
րամբն երամակ մի
խոզից արածա
կան մեծ, աղաչէ

ցին զնա ամենայն
դեւքն եւ ասեն, ա
ռաքեա՛ զմեզ ի
խոզան, զի մտցուք
ի նոսա։
Եւ հրամայեաց նո
ցա։
Եւ իբրեւ ելին այ
սքն պղծք՝ մտին
ի խոզան։
Եւ դիմեաց երա
մակն ի դահէ՛ ան
տի ի ծովն։
Էին իբրեւ երկու
հազարք, եւ հեղ
ձնուին ի ծովուն։
Եւ խոզարածքն
փախեան, եւ պա
տմեցին ի քաղա
քին եւ յագարակս։
Եւ ելին տեսանել
զինչ իցէ որ գոր
ծեցաւն։
Գան առ յս, եւ տե
սանեն զդիւահա
րն, զի նստէր զգե
ցեալ եւ զգաստա
ցեալ, որ ունէր զլե
գէոնն։
Եւ զարհուրեցան
եւ պատմեցին նոցա
որոց տեսեալն էր,
թէ զինչ եղեւ դի
ւահարին, եւ զինչ
վասն խոզիցն։
Եւ սկսան աղաչել
զնա, գնալ ի սահ
մանաց նոցա։
եւր Եւ իբրեւ ելանէ
նա ի նաւն, աղա
չէր զնա դիւահա
րն, զի ընդ նմա ի
ցէ։

մր
եւր

ղ
ձղ

Եւ յս ոչ ետ նմա
թոյլ. այլ ասէ ցնա.
երթ ի տուն քո առ
ընտանիս քո. եւ պա
տմեա նոցա որ ի
նչ մեծամեծ տր ա
րար քեզ. եւ ողորմե
ցաւ քեզ:
Եւ չոգաւ եւ սկսաւ
քարոզել ի դեկա
պօլիս. զոր ինչ ա
րար նմա տր. եւ
ամենեքեան զա
րմանային:

դդ

ՒԱՆՑԵԱԼ ՅՍԻ
յն միւս անգամ
յայն կողմն. ժո
ղովեցաւ առ նա
ժողովուրդ բա
զում:

ձէ

Եւ էր առ ծովե
զերբն:
Եւ գայ մի ի ժողո
վրդապետացն.
գայր. որում անու
ն էր յայրոս:
Եւ տեսեալ զնա
անկան առ ոտս նո
րա. աղաչէր զնա
յոյժ եւ ասէր. թէ
դուստր նորա մերձ
ի մահ է. զի եկեալ
դնիցես նմա ձեռն.
որպէս զի ապրես
ցէ եւ կեցցէ:
Եւ գնաց ընդ նմա:
Եւ երթայր եւ ժողո
վուրդ բազում
զհետ նորա. եւ նե
ղէին զնա:
Եւ կին մի էր ի տե

ռատեսութեան ա
րեան. զերկոտասան
ամ. եւ յոյժ վշտացե
ալ է բազում բժշ
կաց. եւ ծախեալ
զինչս իւր զամենայ
ն. եւ չէր ինչ օգ
տեալ. այլ եւս առաւ
ել զայրացեալ:
Եւ իբրեւ լուաւ զյսէ
եկն ի մէջ ամբոխին
յետոյ. եւ բուռն է
հար զհանդերձէ
նորա. քանզի խօ
սէր ընդ իւր. թէ մի
այն մերձեցայց ի
հանդերձս նորա.
փրկեցայց:
Եւ վաղվաղակի.
ցամաքեցաւ աղ
բեւր արեան նորա:

Եւ գիտաց ի մարմին
իւր. թէ բժշկեցաւ
ի տանջանացն:
Եւ անդէն վաղվա
ղակի. գիտաց յս
յանձն իւր զզաւ
րութիւնն որ ել ի
նմանէ. դարձաւ
յամբոխն. եւ ասէ.
ո՞ մերձեցաւ ի հան
դերձս իմ:
Եւ ասեն ցնա ա
շակերտքն. տեսա
նես զի ամբոխդ
նեղէ զքեզ. եւ ասես
թէ ո՞ մերձեցաւ ի
հանդերձս իմ:
Եւ շուրջ հայէր տե
սանել. թէ ո՞ զայն
արար:
Եւ կինն զարհուրե

ան եւ դողացեալ վա
սն որոյ գաղտն ա
րար՝ քան զի գի
տէր զինչ եղեւն
նմա. եկն անկաւ
առաջի նորա եւ ա
սաց՝ զամենայն ի
րան ստուգութեամբ:
Եւ նա ասէ ցնա.
դուստր. հաւատք
քո կեցուցին զքեզ
երթ ի խաղաղու
թիւն եւ եղիջիր ո
ղջ ի տանջանաց
քոց:

գգ ՄԻՆՉԴԵՌ

նայն խաւսէր՝ գան
ոմանք ի ժողով
րդապետէն եւ ա
սեն. թէ դուստրն
քո մեռաւ. զի եւս
աշխատ առնես զը
վարդապետդ:
Իսկ յս իբրեւ լու
աւ զբանն ասա
ցեալ. ասէ ցժողո
վրդապետն. մի եր
կնչիր՝ բայց միայն
հաւատա:
Եւ ոչ զոք եթող
ընդ իւր երթալ.
բայց միայն զպետ
րոս. եւ զյակոբոս
եւ զյոհաննէս զեղ
բայրն յակոբայ:
Գայ ի տունն ժողո
վրդապետին. եւ
տեսանէ ամբոխ
յոյժ եւ լալականս.
եւ աղաղակս յոյժ:
Եւ մտեալ ի ներքս

ասէ ցնոսա, զի
խոստովանեսջիք և ասջիք՝
մանուկն ոչէ մե
ռեալ՝ այլ ննջէ:
Եւ ծաղր առնէ
ին զնա:
Եւ նորա հանեալ
արտաքս զամե
նեսեան՝ առնու
ընդ իւր զհայր
մանկանն և զմայր:
և զնոսա որ ընդ
նմայն էին:
Եւ մտանէ ուր
դնէր մանուկն:
Եւ կալեալ զձե
ռանէ մանկանն
ասէ ցնա, տալի
թա կումի, որ
թարգմանի աղջիկ
դու քեզ ասեմ, արի:

Եւ վաղվաղակի
յարեաւ աղջիկն
և գնայր, քանզի
էր ամաց իբրև
երկոտասանեց:
Եւ զարմացան մե
ծաւ զարմանաւ
լեալք:
Եւ պատուէր տա
յր նոցա յոյժ, զի
մի ոք գիտասցէ
զայն: և ասաց
տալ նմա ու
տել:

ԾԵ Եւ ԵԼ ԱՆՏԻ ԵԿՆ Ի

զի

գաւառն իւր:
Եւ երթային զհետ
նորա աշակերտ
քն իւր:
Եւ եղև իշաբա

մր ծ   ղ ժթ   յ ծթ   ն ծխա

:Ժ:

թեան սկսաւ ու-
սուցանել ի ժողո
վրդեանն:
Եւ բազումք իբ-
րեւ լսէին զարմա
նային ընդ վար
դապետութիւնն
նորա եւ ասէին.
ուստի՞ է սմա այս-
կամ զինչ է իմա
ստութիւնս որ տու-
եալ է սմա:
Եւ զաւրութիւնք
այսպիսիք ի ձեռաց
սորա լինին:
Ո՞չ սա է մանուկ
հիւսանն. եւ որդին
մարեմայ. եղբայր
յակովբայ եւ յով
սեփայ. եւ յուդայի
եւ սիմոնի. եւ չեցէ

գզ

քորքն դորա ամ
առ մեզ: Եւ գայթա
գղէին ի նմա:
ծա Եւ ասէ ցնոսա յս.
ոչ է մարգարէ ա
նարգ. բայց եթէ
ի գաւառի իւրում
եւ յազգատոհմի. եւ
ի տան իւրում:
Եւ ոչ կարէր անդ
եւ ոչ մի ինչ զաւ
րութիւն առնել. բա
յց սակաւ հիւա
նդաց ձեռն եդեալ
բժշկէր զնոսա:
Եւ զարմանայր
վասն անհաւա
տութեան
նոցա:
ծբ Հրճէր Հոգով
զգաստապքն. եւ

մր	ղ	յ	մ
ծա	եա	ձէ	ձեւք
ծբ	ծկա	ս	հգ

ուսուցանէր:
Եւ կոչեցեա՛լ առ
ինքն զերկոտասա-
նսն՝ եւ սկսա՛ւ ա-
ռաքե՛լ զնոսա՛ եր-
կուս երկուս: Եւ
տայր նոցա՛ իշխա-
նութիւն ի վերայ
այսոց պղծոց:
Եւ պատուիրեա՛ց
նոցա՛ զի մի՛ ինչ
բարձցեն ի ճանա-
պարհ՝ բայց միայն
գաւազան:
Մի՛ պարկ՝ մի՛ հաց
մի՛ պղինձ ի գօ-
տիս: այլ ագանե՛լ
հողաթափս: Եւ մի՛
զգենուցուք ասէ՛
երկուս պարեգօ-
տս:

Եւ ասէ՛ ցնոսա՛.
յոր տո՛ւն մտանի-
ցէք անդէն օ-
թեւանս կալջիք:
մինչեւ ելանիցէ՛ք
անտի:
Եւ որոց ոչ ընկալ-
ցին զձեզ, եւ ո՛չ լու-
իցեն ձեզ, յորժամ
ելանիցէ՛ք անտի՛.
թօթափեսջիք
զփոշի ոտից ձերոց
ի վկայութիւն նո-
ցայ:
Եւ ելեա՛լ քարո-
զեին զի ապաշխա-
րեսցեն: Եւ դեւս
բազումս հանէին:
Եւ օծանէին իւ-
ղով զբազում հի-
ւանդս եւ բժշկէին

գէ

զնոսայ ։

ձէ ԵՒ ԼՈՒԱՒ ԱՐՔԱՅ
Հերովդէս. քան
զի յայտնի եղե-
ւ անուն նորա ։
Ասէր թէ յովհան-
նէս մկրտիչ յա-
րեաւ ի մեռելոց ։
Եւ վասն այնորիկ
զօրութիւնք լի-
նին նովաւ ։
ձը Այլք ասէին թէ
եղիա է ։
Եւ այլքն. թէ մա-
րգարէ է ։ կամ իբ-
րեւ զմի ի մարգա-
րէից ։
Իբրեւ լուաւ հե-
րովդէս ասէ ։ զո-
րոյես զգլխա-

մր ղ մ
ձէ ղ ձկգ
ձը

տի. զյովհաննէս.
սա է նա յարեաւ
ի մեռելոց ։
ձէ ձթ ի ինքն հերով-
դէս. առաքեաց կա-
լաւ զյովհաննէս.
կապեաց զնա եդ ի
բանտի. վասն հե-
րովդիայ կնոջ փի-
լիպպոսի եղբօր
նորա. զի զնա կին
արար զնա ։
կ անզի ասէր յո-
վհաննէս ցհերովդէս
թէ ոչ է արժան քեզ
ունել զկին եղբ-
օր քո ։
Եւ հերովդիայ ո-
խացեալ էր ընդ
նմա. եւ կամէր սպա-
նանել զնա. եւ ոչ

մր ղ մ
ձթ ձէ ձխդ
կ ձխէ

կարէր․ զի հերովդ
դէս երկնչէր ի յով
հաննէ․ քան զի գի
տէր զնա այր ար
դար եւ սուրբ․ եւ
Պահպանէր զնա։
Ի լսելոյ ի նմա
նէ բազում ինչ
առնէր եւ քաղցրու
թեամբ լսէր նմա։
Եղեւ աւր մի լի
նէր պարապոյ․
յոր ժամ ընթրիս
տայր հերովդէս
յաւուր ծննդոց
իւրոց․ նախարա
րաց իւրոց եւ հա
զարապետաց։ եւ
մեծամեծաց գալի
լեացւոց։
Ի մտանել դըս
տերն հերովդիայ․
եւ կաքաւել․ հա
ճոյ եղեւ հերովդի
եւ բազմականացն։
Ասէ թագաւորն
ցաղջիկն․ խնդրեա
յինէն զոր ինչ կա
միս․ եւ տաց քեզ։
Եւ երդուաւ նմա
բազում անգամ․
թէ զոր ինչ եւ խն
դրեսցես ի յինէն
տաց քեզ մինչեւ
ցկէս թագաւորու
թեան իմոյ։
Նա ելեալ ասէ
ցմայր իւր․ զինչ
խնդրեցից։
Նա ասէ․ զգ
լուխն յովհաննու
մկրտչին։

Եւ մտեալ անդրէն
փութանակի առ
Թագաւորն, ասէ.
կամիմ զի այժմ տա
ցես ինձ ի վերայ
սկտեղ զգլուխն յո
վհաննու մկրտչի:
Եւ տրտմեցաւ յո
յժ Թագաւորն, ա
յլ վասն երդմանցն
ղկ և կոչնականացն. կա
ոչ կամեցաւ անա
րգել զնա:
Եւ առաքեաց վաղ
վաղակի Թագաւո
րն դահիճ, և հ
րամայեաց բերել
զգլուխ նորա: կբ
Եւ չոգաւ գլխա
տեաց զնա ի բան
տին, և եբեր զգլու

խ՝ նորա սկտեղբ:
և ետ ցաղջիկն. և
աղջիկն տարաւ
ետ մօր իւրում:
Եւ իբրեւ լուան աշա
կերտքն նորա, ե
կին բարձին զմա
ր մինն, և եդին
ի գերեզմա
նի:

ԺՈՂՈՎԵՑԱՆ
առաքեալքն առ
յս. և պատմեցին
նմա զամենայն ինչ
զոր արարին և զոր
ուսուցին:
Եւ ասէ ցնոսա յս.
եկայք դուք յանա
պատ տեղի առան
ձինն. և հանգիջէք.

մր ղ մ
կա ղա ,
կբ , հե

սակաւիկ մի: զի էին
բազումք որ երթա-
յին եւ գային, եւ ոչ
անգամ չժամանէ Կե
ին ուտել:
Կդ Եւ գնացին նաւա-
յանապատ տեղի
առանձինն. եւ տե-
սին զնոսա զի եր
թային. եւ զգացին
բազումք:
Եւ հետի յամենա-
յն քաղաքաց. խու-
ռն ընթանային ա-
նդր եւ միրճեցան
առ նոսա:
Եւ ելեալ ետես ամ
բոխ բազում. գթ
թացաւ ի նոսա.
զի էին իբրեւ ոչ
խաշն որոց ոչ իցէ

հովիւ:
Եւ սկսաւ ուսուցա-
նել զնոսա յոյժ:
Եւ իբրեւ բազում
ժամ եղեւ. մատու-
ցեալ աշակերտքն
ասեն. տեղիս ա-
նապատ է. մինչ
դեռ ժամ որ կայ. ար-
ձակեա զժողովուր-
դդ. զի երթեալ
շուրջ յագարակս
եւ ի գեօղս գնես-
ցեն իւրեանց զինչ
ուտիցեն. զի աստ
ինչ ուտել ոչ ունին:
Նա պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնոսա.
Դուք տուք դոցա
ուտել:
Ասեն ցնա. երթի

Մր	Ղ	Մ
Կդ	,	,

Մր	Ղ	Յ	Մ
Կե	Ղդ	Խթ	Ճխե

ցուք գնեսցուք եր
կերեւր դահեկանի
հաց. եւ տացուք դո
ցա ուտել:
Ասէ ցնոսա. քանի
նկանակ ունիք. եր
թայք տեսէք:
Է Իբրեւ գիտացին
ասեն ցնա. հինգ
եւ երկուս ձկունս:
Հրամայեաց նո
ցա բազմել խու
մբս խումբս ի
վերայ դալար խո
տոյ:
Եւ բազմեցան դա
սք դասք. ըստ հա
րիւր եւ ըստ յիսուն:
Առեալ զհինգ
նկանակն. եւ զեր
կուս ձկունսն հա
յեցաւ յերկինս օ
րհնեաց. մանրեաց
զնկանակսն. եւ ետ
ցաշակերտսն. զի
արկցեն նոցա. եւ
զերկուս ձկունսն.
բաշխեաց ամենե
ցուն:
Կերան եւ յագեցան
եւ բարձին զնշխարսն
երկոտասան սակա
ռս լի. եւ ի ձկանց ա
նտի:
Էին որք կերանն
իբրեւ արք հինգ
հազարք:

Է ԵՒ ՎԱՂ. ՎԱՂԱ
կի ստիպեաց զաշա
կերտսն՝ մտանել
ի նաւ. եւ յառաջա

գոյն քան զնա եր
թալ յայնկոյս ՚ի
բեթսայիդայ, մինչ
ինքն զժողովուր
դսն արձակեսցէ:
կզ Եւ հրաժարեալ ՚ի
նոցանէ, ել ՚ի լեռ
նն կալ յաղօթս.
Թա:
կէ Եւ իբրեւ երեկոյ
եղեւ էր նաւն ՚ի
մէջ ծովուն. եւ ին
քն ՚ի ցամաքի:
կը Եւ ետես զնոսա
վաստակեալս ՚ի վա
րելն. զի էր հողմն
ընդդէմ նոցա:
Եւ չորրորդ պա
հու գիշերոյն. գայ
առ նոսա գնալով
՚ի վերայ ծովուն: եւ

կամէր զանց առ
նել զնոքօք:
Եւ նոքա իբրեւ տե
սին զնա զի գնայր ՚ի
վերայ ծովուն. հա
մարեցան թէ առ
աչօք ինչ լինի
ցի. եւ աղաղակ
բարձին. քանզի զի
ամենեքեան տեսին
զնա եւ խռովեցան:
Եւ նա անդէն վաղ
վաղակի. խօսեա
ցաւ ընդ նոսա.
եւ ասէ, քաջալերե
ցարուք, ես եմ մի
երկնչիք:
կթ Եւ ել ինքն առ
նոսա. եւ դադարե
աց հողմն:
Եւ առաւել եւս

յիմարեա ւ ե ին.
ի միտս իւրեանց.
եզարմանային յո
յժ։ քանզի եւ ի վե
րայ հացին. ոչ ի
մացան. զի էր սի
րտ նոցա թմբ
րեալ։
Եւ իբրեւ անցին
յայն կոյս. եկին
յերկիրն գեննե
սարեթ։
ԿԳ Եւ իբրեւ ելին ի
նաւէ անդէն. եւն
լէնկ ծանեան զն
նա արք տեղւոյն
այնորիկ։
Եւ շրջեցեալ ըն
դ ամենայն գաւառն.
սկսան մահճօք
բերել զհիւանդս.
ուր լսէին թէ անդ
եղէ։
Եւ ուր եմտանէր
ի գեօղս. կամ ի
քաղաքս. կամ յա
գարակս։ ի հրա
պարակս դնէին
զախտաժէտս. եւ
աղաչէին զնա. զի
գոնեայ ի քղանցս
հանդերձից նորա
մերձենայցեն։
Եւ որ մի անգամ
մերձեցանն ի նը
բժշկեցան։
ԿԴ Է ԵՒ ԺՈՂՈՎԵՑԱՆ
առ նա փարիսե
ցիքն. եւ ոմանք
ի դպրացն. որ եկէ

մր կթ — ղ ւզ — մ ծծդ — մր հ

ալ էին յեմէ, եւ տե
սեալ զոմանս յա
շակերտաց նորա·
զի խառնակ ձե
ռօք, այսինքն ան
լուայ ուտէին հաց
բամբասէին:
Եւ փարիսեցիքն
եւ ամենայն հրեա
յք եթէ ոչ բռնա
կեր լուանան զձե
ռս՝ հաց ոչ ուտեն.
Քան զի ունէին զ
աւանդութիւն ծե
րոցն: Եւ ի հրապարա
կաց մտեալ եթէ
ոչ նախ մկրտեսցին
ոչ ուտեն:
Եւ այլինչ բազում է
զոր ընկալան ունել
մկրտութիւնս բաժա
կաց եւ ստամանաց·
եւ պղնձեաց եւ մահ
ճաց:
հա Ապա՛ հարցանէին
զնա փարիսեցիքն·
եւ դպիրք· եթէ ըն
դէ՞ր աշակերտքն քո
ոչ գնան ըստ աւա
նդութեան ծերոցն·
այլ խառնակ ձե
ռօք հաց ուտեն:
Նա՛ պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնոսա·
Թէ բարւոք մարգա
րէացաւ եսայի վա
սն ձեր կեղծաւորաց·
որպէս ասաց՝ ժողո
„ վուրդս այս շրթա՛
„ մբք մեծարէ զիս·
„ եւ սիրտք նոցա հե
„ ռացեալ ի բացեալ

մր
հա

մ
ճծդ

են յինէն: զուր
պաշտեն զիս, ու
սուցանեն վարդա
պետութիւնս զմա
րդկան պատուիրա
նս. Թողեալ զպա
ՀԱ տուիրանն այ ու
նիք զմարդկան
աւանդութիւնս:
Եւ ասէ ցնոսա.
բարւոք խոտեք
զպատուիրանն այ.
զի զձեր աւանդու
թիւն հաստատեսջիք:
Մովսէս ասէ.
պատուեա զհայր
քո եւ զմայր: եւ որ
չարախօսեսցէ
զհօրէ կամ զմօ
րէ. մահու վախ
ճանեսցի:

Եւ դուք ասէք. է
թէ ասասցէ ոք ցհօ
րն կամ ցմայր
կորբան որ է պա
տարագ. զոր յինէն
օգտեսցիս: եւ ոչ
եւս տայք թոյլ նմա.
առնել ինչ
հօրն կամ մօրն.
եւ անարգէք զբանն
այ ձերով աւան
դութեամբն զոր
աւանդեցէք: եւ
բազում ինչ այլ
որ այսմ նմանի
առնէք:
Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զամենայն ժո
ղովուրդն. ասէ
ցնոսա. լուարուք
ինձ ամենեքեան.

նէ միտ առէք · ոչ որ
ինչ արտաքուստ
՚ի մարդ մտեալ եթէ
կարիցէ պղծել զն
նա: այլ որ ելանէն
՚ի նմանէ · այն է որ
պղծէ զմարդն:
Որ ունիցի ական
ջս լսելոյ լուիցէ:
կէ Եւ իբրեւ եմուտ ի
տուն ժողովրդենէ
անտի · հարցանէին
զնա աշակերտքն
վասն առակին:
Եւ ասէ ցնոսա · ա
յդպէս եւ դուք ան
միտք էք · եւ ոչ իմա
նայք · եթէ ամենայ
ն որ արտաքուստ
՚ի մարդ մտանէ ·
ոչ կարէ զնա պղ

ծել · զի ոչ եմտէ ի
սիրտ նորա մտա
նէ · այլ յորովայնն ·
եւ արտաքս ելանէ
եւ սրբէ զամենայն
կերակուրսն:
Եւ ասէր · եթէ որ
՚ի մարդոյն է
լանէ այն է որ պղ
ծէ զմարդն · զի ի
ներքուստ ի սրտէ
մարդկան խորհու
րդք չարութեան
ելանեն · շնութիւնք ·
պոռնկութիւնք ·
գողութիւնք: սպա
նութիւնք: ագահու
թիւնք: չարութիւնք:
նենգութիւնք: գի
ջութիւն: չարակ
նութիւն: հայհոյու

մր
կբ

մ
ձծէ

թեան: ամբարտաւա
նութեան: անզգա
մութեան:
Այս ամենայն չա
րք ի ներքուստ
ելանեն. և
պղծեն զ
մարդ:

ԵՒ ԱՆՏԻ ՅԱՐՈՒ
ցեալ՝ եկն ի սահ
մանս Տիւրոսի և
Սիդովնի. և մտեալ
ի տուն. ոչ ումեք
կամէր յայտնել.
և ոչ կարաց ծած
կել:
ճթ Է Լուեալ կին մի զնմ
անէ՝ որոյ դուստ
ր իւր նեղեալէր
յայսոց պղծոց. ե
կն անկաւ առաջի
նորա. և կինն էր հե
թանոս՝ փիւնիկեցի
ասորի յազգէ. և
աղաչէր զնա: զի
զդեւն հանցէ ի
դստերէ նորա:
Եւ ասէ ցնա.
Թոյլ տուր. նախ
յագեսցին մանկու
նք. զի ոչ է բարւոք
առնուլ զհաց մա
նկանց. և արկա
նել շանց:
Նա պատասխանի
ետ և ասէ. այո. տր. և
շունք ի ներքոյ
սեղանոյն մանկա
ցն կերակրին:
Եւ ասէ ցնա. վա
սն այդր բանի. երթ

ել դեւն ի դստերէ
քումմէ :
Գնաց ի տուն իւր ·
և եգիտ ելեալ ըզ
դեւն · և զդուստ
րն ընկեցեալ
դնէր ի մա
հիճս :

ՀԴ ԵՒ ԴԱՐՁԵԱԼ

ել ի սահմանացն
տիւրոսի և սիդով
նի · և եկն ի ծովն
գալիլեացւոց ·
ի մէջ սահմանացն
ի դեկապոլեայ :
Ե Եւ բերեն առաջի
նորա · խուլ մի և
կակազ · և աղաչէին
զի ձեռն դիցէ ի
վերայ նորա :

Եւ առեալ զնա
մեկուսի յ ամբո
խէ անտի · արկ
զմատունս իւր ըն
ականջս նորա · և
եթուք անդր :
Եւ կալեալ զլեզուէ
նորա · հայեցաւ յե
րկինս · յոգւոց եհան
և ասէ · եփփաթա
որ է բացիր :
Եւ նոյն ժամայն
բացան լսելիք նո
րա · և լուծան կա
պանք լեզուի նո
րա · և խօսէր ու
ղիղ :
Եւ պատուիրեաց
նոցա · զի մի ումեք
ասասցեն :
ՀԵ Եւ որ չափ պատուի

մր
հդ

մր
հե

Հ
Ծ

մ
ձկ

րէր նոցա· նոքա
եւս առաւել քարոզ
զէին, եւ եւս քան
զեւս զարմանային
Եւ ասէին :
հզ Զամենայն ինչ բա
րւոք գործեցաւ·
զի խլաց լսել տայ·
եւ համերաց -
խօսել :
ՅԱՒՈՒՐՍՆ ՅԱ
յնոսիկ· դարձեալ
ժողովուրդ բա
զում էր· եւ ինչ ոչ
ունէին ուտել :
Կոչեաց զաշակե
րտսն իւր· եւ ասէ
ցնոսա· գթամ ես
ի վերայ ժողովր
դեանս· զի ահա
երեք աւուրք են
մինչ առ իս կան·
եւ ոչ ունին զինչ ու
տիցեն :
Եւ եթէ արձակեմ
զդոսա նօթիս ի
տունս իւրեանց
նքթիցին ի ճանապա
րհի· զի ոմանք
ի դոցանէ· ի հեռա
ստանէ եկեալ են :
Պատասխանի ե
տուն նմա աշա
կերտքն նորա· ու
ստի՞ կարէ ոք յագե
ցուցանել զդոսա
հացիւ յանապա
տի աստ :
իա Եւ հարցանէր զնո
սա· քանի՞ նկանակ
ունիք :

մր
հզ

մ
ծկ

Եւ նոքա ասեն. եւթն:
Եւ հրամայեաց ժո
ղովրդեանն բա
զմել ի վերայ եր
կրի:
Եւ առեալ զեւթն
նկանակն՝ գոհա
ցաւ եբեկ և տայր
աշակերտացն զի
արկցեն:
Եւ արկին առաջի
ժողովրդեանն:
Եւ ձկունս սակաւ
ս ունէին: և զայն
եւս օրհնեաց. և
հրամայեաց ար
կանել:
Եւ կերան և յագեցան
և բարձին զնշխա
րս կոտորոցն. եւ
թն զամբիղ:

Եւ էին որք կերա
նն՝ իբրև չորք
հազարք. և ա
րձակեաց զնո
սա:

ԵՒ ԻՍԿՈՅՆ ԺԱՄԻ դե
յն. մտեալ ի նաւ
հանդերձ աշակե
րտօքն. եկն ի կո
ղմանս Դաղմանու
թեայ:
ՀԵ Եւ ելին փարիսե
ցիքն. և սկսան վի
ճել ընդ նմա: և
խնդրէին ի նմա
նէ նշան յերկնից.
փորձելով զնա:
ՀԸ Եւ հառաչեաց յո
գի իւր և ասէ. զի՞ է
զի ազգս այս նշան

մր	ղ	յ	մ
հե	տ	ճկա	ճգ ծգ
հը	ճխող	ճկբ ճկգ	տ

խնդրէ. ամէն ա-
սեմ ձեզ. թէ տացի
նշան ազգիս այս-
միկ:
Եւ թող զնոսա դա-
րձեալ. եմուտ ի
նաւ. և գնաց յայն-
կոյս. և մոռացան
հաց բառնալ. բա-
ց միայն մի նկա-
նակ, ունէին ընդ
ՁԷ իւրեանս ի նաւին:
ՀԶ Պատուիրէր
նոցա և ասէր զգո՛-
յշ լերուք ի խմո-
րոյ անտի փարի-
սեցւոց. և ի խմորոյ
Հերովդիանոսաց:
Է Խորհէին ընդ
միմեանս և ասէին
թէ զի հաց ոչ ու-
նիմք:
Գիտացեալ յս ասէ
ցն(ո)սա. զի՞ խորհիք
ի սիրտս ձեր թէ զի՛
հաց ոչ ունիք: տակա-
ւին ոչ իմանայք և
ոչ յիշէք. ապշու-
թիւն ունի զսիրտս
ձեր. աչք գոն, և ոչ
տեսանէք. ականջ
քեն, և ոչ լսէք: և
ոչ իմանայք տա-
կաւին. և ոչ յիշէք
յորժամ զհինգ նկ-
կանակն ի հինգ հա-
զարսն, և քանի՞
սակառս բարձէք
զկոտորոցն լի:
Ասեն ցնա. եր-
կոտասան:

Մր	Ղ	Յ	Մ
ՀԶ	.	.	ՃԿԴ
Է	.	.	ՃԿԵ

Եւ յորժամ զեւթն
նկանակն ի չո՛րս հա
զարսն, եւ քանի՛ զա
մբիւղս լի՛ բարձէք
զկոտորոցն:
Եւ նոքա ասեն ց
նա՛ եւթն:
Եւ ասէ ցնոսա՛,
՛իսկ զիա՛րդ ո՛չ ի
մանայք:
Ժ ՁԱ Գան ի բեթսայի
դա, եւ ածեն ա
ռաջի՛ նորա կոյր
մի, եւ աղաչէին ,
զնա, զի մերձեսցի
՛ի նա՛:
Եւ առեալ զձեռա
նէ կուրին, եհան
արտաքոյ շինին,
եւ եթուք յաչս նո
րա, եւ ձեռնեդեալ
ի վերայ նորա, եւ
հարցանէր զնա թէ
տեսանիցէ՛ ի՛նչ:
Եւ հայեցեալ ասէր,
տեսանեմ զմարդի
կս, զի շրջին ի՛բրեւ
զծառս:
Դարձեալ եդ ձե
ռս ՛ի վերայ աչաց
նորա՛, եբա՛ց եւ տե
սանէ՛ր համարձակ
զամենայն:
Արձակեաց զնա
՛ի տուն իւր եւ ասէ,
՛ի շէնդ մի՛ մտանի
ցե՛ս, այլ երթ ՛ի
տուն քո: Եւ յորժա
մ ՛ի շէնն մտանի
ցես՝ մի՛ ումեք ա
սիցես ՛ի շի
նին: -

մր
ձա

ձբ ԵԼ ՅՍ ԱՇԱԿԵՐ
տաւքն իւրովքն
ի շէնս կեսարեայ
Փ իլիպպեայ :
ձգ Ե, ի ճանապարհին
հարցանէր ցաշա
կերտսն եւ ասէր ·
զո՞ ոք ասեն
զինէն մարդիկս ·
Թէ իցեմ :
Ե, նքա ետունպա
տասխանի եւ ասեն
զյովհաննէս մկըր
տիչ : եւ այլք զէ
ղիայ եւ այլք զմի
ոք ի մարգարէից
անտի :
Ասէ ցնոսա՞ իսկ
դուք զո՞ ոք ասէք
զինէն Թէ
իցեմ :
ձգ Պ ատասխանի ետ
պետրոս եւ ասէ
ցնա · դու ես քս :
Ե, սաստեաց նո
սա · զի մի ումեք
ասիցեն զնմանէ :
Ե, սկսաւ ուսու
ցանել զնոսա · Թէ
պարտ է որդւոյ մա
րդոյ բազում չար
չարանս ընդունել ·
եւ անարգել յերէ
ցանց եւ քահանայա
պետաց, եւ դպ
րաց · եւ մեռանել եւ
յերիր աւուր յա
ռնել :
Ե, համարձակ ըզ
բանն խաւսէր :
ձդ Ե, առեալ զնա

ձր ձբ — ղ ղբ — մ ծկզ
ձր ձգ ձդ — ղ ղբ ձզ ե — մ ծկթ ծկթ

մեկուսն պետրոսն·
սկսաւ սաստել նմա:
Եւ նա դարձեալ·
եւ տես զաշակերտս
ն, սաստեաց պետ
րոսի եւ ասէ. երթ
յետս իմ սատանայ
զի ոչ խորհիս զաս
տուծոյ այլ զմար
դկանն:
ձե Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զժողովուր
դն· աշակերտօ
քն հանդերձ· ասէ
ցնոսա· եթէ ոք կա
մի գալ զհետ իմ·
ուրասցի զանձն·
եւ բարձցէ զխաչ
իւր· եւ եկեսցէ զհետ
իմ:
Զի որ կամիցի ա
պրեցուցանել զա
նձն իւր կորուսցէ
զնա:
Զինչ աւգուտ է
մարդոյ· եթէ զա
շխարհս ամենայն
շահեսցի· եւ զանձն
իւր տուժեսցի:
Քանզի զի՞նչ տա
ցէ մարդ փոխա
նակ անձին իւրոյ:
ձզ Որ երբեք ամաչ
եսցէ զիս եւ
զբանս իմ, ի շնացող
եւ ի մեղաւոր ազգիս
յայսմիկ, եւ որդի մա
րդոյ յամաչեսցէ ա
ռանէ զնա· յոր
ժամ եկեսցէ փա
ռաւք հօր իւրոյ
եւ հրեշտակաց սրբ

մր ձե · ղ ղզ · մ ձգ
մր ձզ · ղ ղե ձկզ · մ ղղ

րբոց:

ձէ Եւ ասաց ցնոսա.
ամէն ասեմ ձեզ.
զի են ոմանք ի աս-
տանօր կացեալ
որ ոչ ճաշակես-
ցեն զմահ. մինչեւ
տեսցեն զարքա-
յութիւն այ եկեալ
զօրու-
թեամբ:

ձը ԵՒ ՅԵՏ ՎԵՑԻՑ ԱՒ-
ուր. առնու ընդ իւր
յս զպետրոս եւ զյա-
կոբոս եւ զյովհան-
նէս. եւ հանէ զնո-
սա ի լեառն մի բա-
րձր առանձինն.
եւ այլակերպս ե-
ղեւ առաջի նոցա:

մր ղ մ
ձէ ղը ծկէ

եւ հանդերձք նորա եղեն
փայլեալ սպիտակ
յոյժ. որպէս թափի-
չք երկրի. ոչ կարեն
այնպէս սպիտա-
կացուցանել:
Եւ երեւեցաւ նո-
ցա եղիա. մովսիսիւ.
եւ խօսէին
ընդ յսի:
Պատասխանի ետ
պետրոս եւ ասէ
ցյս. ռաբբի բա-
րւոք է մեզ աստ լի-
նել. եւ արասցուք
երիս տաղաւարս:
մի քեզ. եւ մի մով-
սիսի. եւ մի եղիայի.
քանզի ոչ գիտէր.
զինչ խօսէր. զի
զարհուրեալ էր:

Եղեւ ամպ մի հո
վանի՛ ի վերայ նո
ցա. ձայն եղեւ յա
մպոյն անտի և ասէ.
դա՛ է որդի իմ սի
րելի՛ դմա լուարուք:
յանկարծակի.
հայեցեալ այսրա
նոքա, ոչ եւս զոք
ուրեք տեսանէին, բա
յց միայն զՅս ընդ
իւրեանս:
Եւ մինչ դեռ իջա
նէին ի լեռնէն՝ ան
տի՛ պատուիրեաց
նոցա. զի մի՛ ումեք
պատմեսցեն.
զոր տեսինն: բայց
յոր ժամ որդի մար
դոյ ի մեռելոց յա
րիցէ:-

ձը Եւ նոքա՛ զբանն ի
միտ՛ ունէին: և խն
դրէին ընդ միմեա
նս՝ թէ զինչ իցէ
ի մեռելոցն յառնել:
ձթ Հարցին ցնա՛ և
ասեն. զինչ է այն
զոր դպիրքն ասեն,
եթէ նախ եղիայի
պարտ է գալ:
Եւ պատասխանի
ետ նոցա՛ և ասէ.
եղիայ նախ եկեալ
յարդարեսցէ զա
մէ նայն:
Եւ զիա՞րդ գրեալ
է զորդւոյ մար
դոյ. զի բազում
ինչ չարչարեսցի
և անարգանեսցի:
Այլ ես ասեմ ձեզ.

մր
ձը
ձթ

մ
ճհգ

եթէ եղիայ եկն: և
արարին ընդ նմա
զինչ և կամեցան
որպէս և գրեալ է
վասն ն
որա:

կէ ԵՒ ԵԿԵԱԼ
առ աշակերտսն ·
տեսին ամբոխ ·
շուրջ զնոքօք ·
և զդպիրսն զի վի
ճէին ընդ նոսա:

Եւ վաղվաղակի ա
մենայն ժողովուր
դն իբրև տեսին
զնա զարմացան:

Եւ ընդ առաջ ըն
թացեալ ողջոյն
տային նմա · և է
հարց ցնոսա · թէ
զինչ վիճէիք ընդ
նոսա:

ԻԳ Պատասխանի ետ
մի ոմն ի ժողովր
դենէն և ասէ՝ վր
դպետ՝ ածի զո
րդի իմ առ քեզ · զոր
ունի այս համր · և
ուր հասանէ · նէ զար
կուցանէ զնա և
փրփրէ և կրճտէ
զատամունս իւր
և ցամաքի:

Եւ ասացի ցաշա
կերտսն քո զի հա
նցեն · և ոչ կարա
ցին հանել զնա:

Պատասխանի ետ
նոցա յս և ասէ:
ով ազգ անհաւ
ատ · մինչև յերբ

մր ղ · ղ ղթ · մ ճհդ
մր ղա · ղ ղթ · մ ճհդ

եցեմ ընդ ձեզ,
մինչեւ ցերբ ան
սայցեմ ձեզ, ա
ծէք զնա առ իս:
Եւ ածին զնա առ
նա:
Իբրեւ ետես զնա
այսն, վաղվաղա
կի շարժեաց զնո
նա: Եւ անկեալ յե
րկիր թաւալէր եւ
փրփրայր:
Հարց ցհայր նո
րա եւ ասէ, քանի
ժամանակ է յոր
մէ հետէ այդ է
դէպ դմա:
Նա ասէ, ի մա
նկութենէ. բա
զում անգամ եւ
ի հուր արկանէ զդ

դա, եւ ի ջուր, զի
կորուսցէ զդա:
Այլ եթէ կարող ին
չ ես, օգնեա մեզ
գթացեալ ի
վերայ մեր:
Յս ասէ ցնա,
ասացեր թէ կարող
ես, ամենայն ինչ
հնարաւոր է այ
նմ, որ հաւատայ:
Եւ վաղվաղակի
աղաղակեաց հայր
մանկանն, եւ ասէ.
հաւատամ օգնեա
անհաւատութեա
նս իմոյ:
Իբրեւ ետես յս,
եթէ կուտէր ժողո
վուրդն, սաստեաց
այսոյն պղծոյ եւ

ասէ, համրդ, եւ
խուլ այս, ես տամ
քեզ հրաման, ելա
նել ի դմանէ, եւ այլ
եւս մի մտանիցես
ի դա։
Եւ աղաղակեաց եւ
յոյժ լլկեաց զնա
եւ ել։
ԵԳ Եւ եղեւ պատանեակն
իբրեւ զմեռեալ,
մինչեւ բազմաց
ասել թէ մեռաւ։
Եւ Յիսուս կալաւ զձե
ռանէ նորա, յա
րոյց զնա եւ կան
գնեցաւ։
ՂԵ Եւ իբրեւ եմուտ
ի տուն, աշա
կերտքն առանձին
ն հարցին ցնա.
մեք ընդէր ոչ կա
րացաք հանել զնա։
Ասէ ցնոսա.
այդ ազգ ոչ իւիք
ելանէ, եթէ ոչ
պահովք եւ
աղօթիւք։

ՂԶ ԵՒ ԱՆՏԻ ԵԼԵԱԼ,
ցանէին առ գալի
լեացւովք, եւ ոչ
կամէր եթէ ոք գի
տասցէ։
Քանզի ուսուցա
նէր զաշակերտս
ն իւր, եւ ասէր ցն
նոսա, թէ որդի
մարդոյ մատնեսցի
ի ձեռս մարդկան,
եւ սպանցեն զնա։
Եւ իբրեւ սպանցեն

յերիր աւուր յա
րիցէ :
Եւ նոքա ոչ գիտէին
զբանն. և երկն
չէին հարցանել
զնա :
ՂԴ Եւ եկին ի կափառնա
ում, և իբրև ի տան
էին՝ հարցանէր
զնոսա. զինչ վէ
ճէիք զճանապար
հայն ընդ միմեա
նս :~
ՂԵ Եւ նոքա լռեալ լի
նէին :
ՂԶ Զանզի ընդ միմե
անս վիճեցեն ի ճա
նապարհին թէ ով
մեծ իցէ :
Եւ իբրև նստաւ
կոչեաց զերկոտա
սանսն. և ասէ ցնո
սա. եթէ ոք կամի
առաջին լինել. է
ղիցի ամենեցուն
վերջին. և ամենե
ցուն պաշտօնեայ :
ՂԷ Եւ առեալ մանուկ
մի կացոյց ի մէջ նո
ցա, և ընկալեալ զն
նա ի գիրկս իւր ա
սէ ցնոսա. որ միա
նգամ այսպիսի մա
նկանց ընկալցի
յանուն իմ զիս ըն
կալնի. և որ զիս ըն
կալնիցի՝ ոչ զիս ըն
կալնի. այլ զայն
որ առաքեացն զիս :
ՂԸ Պատասխանի ետ
նմա յոհաննէս և
ասէ. վարդապետ

Մր	Ղ	Յ	Մ
ՂԴ	ՙ	ՙ	ՙ
ՂԷ	ՃԵ ՄԺԵ	ՙ	ՃՀԸ

Մր	Ղ	Յ	Մ
ՂԴ	ՃԺԴ	Ի ՃԺա	ՂԶ
ՂԵ	ՃԳ	ՙ	ՙ

տեսաք զոմն զի յա-
նուն քո դևս հանէր՝
և զմեր կնի ոչ շր-
ջէր՝ և արգելաք
զնա:
Եւ Յս ասէ՝ մի ար-
գելուք զնա. զի ոչ
ոք է որ առնէ զօ-
րութիւնս յանուն
իմ. և կարիցէ հայ-
հոյել զիս. զի որ
ոչ է ընդ մեզ հա-
կառակ ի մեր կոյս է:
ՂԸ Եւ որ արբուսցէ
ձեզ ջուր բաժակաւ
յանուանս յայս. թէ
դուք Քի էք՝ ա-
մէն ասեմ ձեզ՝ մի
կորուսցէ զվար-
ձս իւր:
ՂԹ Եւ որ ոք գայթա-
գղեցուսցէ զմի ի
փոքրկանցս յայս-
ցանէ որ հաւատան
յիս. լաւ էր նմա ա-
ռաւել. եթէ արկա-
նէր ընդ պարանոց
նորա երկան էշոյ
և ընկեցեալ էր ի ծով:
Ճ Եւ եթէ գայթագ-
ղեցուսցէ զքեզ
ձեռն քո. հատ ըն-
կեա՛ ի քէն. զի լա-
ւ է քեզ խեղ՝ ի կեա-
նսն յաւիտենից
մտանել՝ քան եր-
կուս ձեռս ունել
և երթալ ի գեհեն
ի հուրն անշէջ:
ՃԱ Եւ եթէ ոտն քո
գայթագղեցուսցէ
զքեզ՝ հատ ընկեա

մր ղը ղթ | մր ճ ճա | մ ճբ ե

զնա՛ ի բաց՝ լա՛ւ է
քեզ կաղ մտանել
ի կեանս յաւիտե
նից՝ քան երկուս
ոտս ունել. եւ ան
կանել ի գեհեն։
Եւ եթէ ակն քո
գայթագղեցուսցէ
զքեզ. խլեա զնա՛ ի
բաց. լա՛ւ է քեզ
միականի մտա
նել յարքայութիւն
այ. քան երկուս ա
չս ունել. եւ անկա
նել ի գեհեն։
Ուր որդն նոցա
ոչ մեռանի. եւ հու
րն ոչ շիջանի։ զի
ամենայն ինչ հրով
յաղեսցի։
ծբ Բարուոք է աղ. եւ
եթէ աղն անհամե
սցի. իւ համեմեսցի։
Արդ՝ դուք՝ կալա
րուք յանձինս ձեր
զաղն։ եւ խաղաղու
թիւն արարէք
ընդ միմեա
նս։
ծգ

ԵՒ ԱՆՏԻ ՅԱՐՈՒ

ցեալ՝ գայ ի սահ
մանս հրէաստա
նի՝ յայն կոյս յոր
դանանու. եւ երթա
յր դարձեալ խումբ
ան ժողովուրդն
առ նա։
Եւ որպէս սովոր
էր. միւս անգամ
ուսուցանէր զնոսա։
ծդ Եւ ե՛կ փարիսեցիքն

մր ծբ ղ ծձէ մ լա
մր ծգ ղ չ մ ճձթ

մատուցեալ փոր
ձելով հարցանէին
զնա եւ ասէին. եթէ
արժանի է առն զ
կին իւր արձակել:
Նա պատասխա
նի ետ նոցա եւ ասէ.
զինչ պատուիրեաց
ձեզ մովսէս: Եւ նո
քա ասեն. մովսէս
հրամայեաց գիր
մեկնելոյ գրել եւ
արձակել:
Պատասխանի ետ
յս. եւ ասէ ցնո ճդ
սա. վասն խստա
սրտութեան ձե
րոյ գրեաց զպա
տուիրանդ զայդ: ճե
Այլ ի սկզբանէ
արարածոց արու

եւ էգ արար զնոսա
ած. եւ ասէ. վասն
այսորիկ թողցէ
այր զհայր իւր եւ
զմայր, եւ երթիցէ
զհետ կնոջ իւրոյ.
եւ եղիցին երկոքին
ի մարմին մի. եւ
այսուհետեւ ոչ
են երկու այլ մի
մարմին:
Արդ զոր ած
զուգեաց մարդ
մի մեկնեսցէ:
Եւ ի տան դարձե
ալ աշակերտքն
զնոյն հարցին
զնա:
Եւ ասէ ցնոսա.
եթէ այր արձակե
սցէ զկին իւր եւ

մր	ղ	մ
ճդ	[illegible]	͑
ճե	ճղէ	ճզ

արասցէ այլ շնայ:
Եւ կին եթէ ելցէ
յառնէ իւրմէ
եւ եղիցի առն
այլում շնայ:

ծդ

ԵՒ ՄԱՏՈՅՑԱՆ
էին առ նա մանկ
տի. զի ձեռն դի
ցէ նոցա: Եւ ա
շակերտքն սաստէ
ին այնոցիկ որ մա
տուցանէինն:
Իբրեւ ետես յս.
բարկացեալ սա
ստեաց նոցա եւ
ասէ. Թոյլ տուք
մանկտւոյս գալ ա
ռիս. եւ մի արգել
լուք զդոսա. զի
այդ պիսեացդ է

արքայութիւնն այ:
Ամէն ասեմ ձեզ.
որ ոչ ընկալցի զա
րքայութիւնն այ
իբրեւ զմանուկ.
ոչ մտցէ ի նա:
Եւ առեալ զնո
սա ի գիրկս ձեռն
եդ ի վերայ նոցա
եւ օրհնեաց զն
նոսա:
ԽԲ ծէ Եւ ընդ ելանելն
նորա անտի ի
ճանապարհ. աչքն
առեալ ոմն մեծա
տուն. ընթացեալ
ի ծունր իջանէր.
հարցանէր զնա
եւ ասէր. վարդա
պետ բարի. զինչ
արարից. զի զկե

մր ծդ ղ ծժղ մ ծղբ

մր ծէ ղ ծիա ծժը մ ծղգ

ամենայն յաւիտենա
կենաց ժառանգես ճը
ցեց:
Եւ յս ասէ ցնա.
զի՞ ասես զիս բարի.
չիք ոք բարի՝ բայ
ց մի Ած:
զպատուիրանսն
գիտես: մի շնար:
մի գողանար: մի
սպանաներ: մի
սուտ վկայեր: պա
տուեա զհայր քո
և զմայր:
Եւ նա պատասխա ճթ
նի ետ և ասէ ցն
նա. վարդապետ
զայդ ամենայն ա
րարի ի մանկու
թենէ իմմէ: արդ
զինչ եմ պակաս

իցեմ:
Եւ յս հայեցեալ ի
նա սիրեաց զնա:
Եւ ասէ ցնա. մի
ինչ պակաս է քեզ.
եթէ կամիս կատա
րեալ լինել. երթ
զոր ինչ ունիս վա
ճառեա և տուր ա
ղքատաց:
Եւ ունիցիս գանձ
յերկինս և արի
զխաչն և եկ զկնի
իմ:
Եւ նա խոժոռե
ալ ընդ բանն. գն
աց տրտում. զի
ունէր ինչս բա
զումս:
Եւ հայեցեալ յս
կողմն յայն կողմն

մր Ղ մ
ճը ճծը ճձթ ճղդ
ճթ մի ճղէ

ասէ ցաշակերտսն։
զիա՞րդ դժուարին
է որ զինչս ու-
նին. մտանել յար
քայութիւն այ։
Եւ աշակերտքն.
զարմացեալ էին
ի վերայ բանիցն
նորա։
Եւ յս դարձեալ
պատասխանի ետ
նոցա եւ ասէ. որ
դեակք. որչափ.
դժուարին է. յու
սացելոց յինչս մտ
անել յարքայու
թիւն այ. դիւրին է
մալխոյ ընդ ծակ
ասղան անցանել.
քան մեծատան յա
րքայութիւն այ մտ

տանել։
Եւ նոքա առաւել
եւս զարմանային.
եւ ասէին ընդ միմե-
անս. եւ ո՞ կարա
ցէ ապրել։
Հայեցեալ ընդ
նոսա յս ասէ. առ
ի մարդկանէ այդ
անհնարին է. այլ
ոչ առ այ։

ՍԿՍԱՒ ԱՍԵԼ
ցնա պետրոս.
հաւասիկ. մեք թո
ղաք զամենայն եւ
եկաք զհետ քո։
ձէ Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ. ամէն
ասեմ ձեզ ոչ ոք է
որ եթող զտուն

մր ձէ — ղ մթ — մ մղը

կամ զեղբարս ։
կամ զքորս ։ կամ
զհայր ։ կամ զմայ
յր ։ կամ զորդիս ։
կամ զագարակս
վասն իմ ։ կամ վա
սն աւետարանին ։
եթէ ոչ առնուցու
հարիւրապատիկ
այժմ յայսմ ժամա
նակի տունս ։ և
եղբարս ։ և քորս ։
և մարս ։ և որդիս
և ագարակս ։ հա
լածանօք հան
դերձ ։ և յաշխար
հին որ գալոցն է
զկեանսն յաւիտենա
կանս ։
ծձա Եւ բազումք ե
ղիցին առաջի

նք յետինք ։ և յե
տինք առաջինք ։
Էւ էին ի ճանապա ծձէ
րհ , մինչ դեռ ե
լանէին յԵմ ։ և
երթայր յս առաջի
քան զնոսա ։ և
զարմացեալ էին
որ զհետն երթա
յին ։ երկն
չէին ։
Ա
ՌԵԱԼ ԴԱՐ
ձեալ զերկոտա
սանսն , առան
ձինն , սկսաւ ա
սել նոցա զինչ
անցք անցանե
լոց էին ընդ նո
մա ։ Թէ ահաւա
սիկ ելանեմք յԵմ ,

մր ծձա — ղ ծհզ — մ մղթ
մր ծձէ — ղ մրէ — մ մա

եւ որդի մարդոյ.
մատնեսցի քահանա
յապետաց եւ
դպրաց:
Եւ դատապարտեսցեն զն
նա ՚ի մահ, եւ մատ
նեսցեն զնա հեթա
նոսաց: եւ կատա
կեսցեն զնովաւ.
եւ չարչարեսցեն զնա:
եւ թքանեսցեն ՚ի նա:
եւ սպանցեն: եւ յետ
երից աւուր յարիցէ:
Է ձդ Եւ մերձեցան առ
նովաւ յակովբոս
եւ յովհաննէս որդի
քն զեբեդեայ: եւ
ասեն ցնա. վար
դապետ, կամիմք
զի զոր ինչ խնդ
րեսցուք ՚ի քէն. ա

րասցես մեզ:
Եւ նա ասէ ցնո
սա. զինչ կամիք
յինէն զի արարից
ձեզ:
Եւ նոքա ասեն
ցնա. տուր մեզ
զի նստցուք: մի
յաջմէ քումմէ. եւ
մի յահեկէ ՚ի փառ
սն քում:
Պատասխանի ետ
Յիսուս եւ ասէ ցնոսա,
ոչ գիտէք զինչ
խնդրէք. կարէք
ըմպել զբաժակն
զոր ես ըմպելոց եմ.
կամ զմկրտութիւնն
մկրտիլ. զոր ես
մկրտելոց եմ:
Եւ նոքա ասեն -

մբ
ձդ

մ
մէ

ցնա. կարող եմք։
Եւ յս ասէ ցնոսա.
զբաժակն զոր ես
ըմպելոց եմ՝ ըմպի
ջիք. եւ զմկրտու
թիւնն զոր ես մը
կրտելոց եմ մկը
րտիջիք։
Այլ նստուցանել
ընդ աջմէ իմմէ.
եւ ընդ ահեկէ՝ ոչ
է իմ տալ որոց.
պատրաստեալ
է։
ճձդ Եւ լուեալ զայն
տասանցն. սկսան
բարկանալ յակո
վբայ եւ յոհան
նու։
Եւ յս կոչեաց զն
նոսա առ ինքն եւ

ասէ ցնոսա՝ գի
տէք զի որ յանու
անն իշխանքն են
հեթանոսաց տի
րեն նոցա եւ մեծա
մեծք նոցա իշխեն
նոցա։ Ոչ այսպէս
իցէ եւ ի ձերում
մէջ։
Այլ որ կամիցի ի
ձէնջ մեծ լինել՝
եղիցի ձեր պաշ
տօնեա։ Եւ որ կա
միցի ի ձէնջ առա
ջին լինել. եղիցի
ամենեցուն ծա
ռայ։
ճձե Քանզի եւ որդի
մարդոյ. ոչ եկն
առնուլ պաշտօնս
այլ պաշտել. եւ

մր ճձդ | ղ մէ | մ մգ | մր ճձե | ղ մ | յ ղա ճէ | մ մդ

տալ զանձն մեզ
ըկենս փոխա
նակ քաղ
ցաց:-

ՓԳՄԱՑԵՐԻ.

քով. եւ ընդ եղանէ
ըն նորա յերկրէ
մէ՝ աշակերտացն
երագոյն ժողո
վրդով. որոց տե
սեալ բարութեամբ
հոգւոյ. նորոգեր մու
րացեալ յանցանա
նապարհն:
Ճրեւ լուա
թէ յս նազով
րեցին. սկսա
աղաղակել եւ ասել.
որդի դաւթի յս
ողորմեաց ինձ:

մր ձձղ ղ մեգ յ մ մէ

Կացեալ յս. եւ
հրամայեաց կոչել
զնա. կոչեն զկոյրն
եւ ասեն ցնա. քա
ջալերեաց արի
կոչէ զքեզ:
Նորա ընկեցեալ
աւ զձորձս իւր.
յարեաւ եկն առ
յս:
Պատասխանի ետ
նմա յս եւ ասէ,
զինչ կամիս թէ
արարից քեզ:
Եւ ասէ ցնա կոյրն.
ռաբբունի զի տեսա
ցայց: եւ յս ասէ
ցնա, երթ հաւատ
քո կեցուցին
զքեզ:
Խաղաղական

բացան. եւ երթայր
զհետ նորա ի ճա
նապարհն:
ԺԵ ճժե Յորժամ մերձե
ցան յԵմ, ի բեթ
բագէ եւ ի բեթա
նեա մօտ ի լեռն
ձիթենեաց.
առաքէ երկուս
յաշակերտաց ա
նուն. եւ ասէ ցն
նոսա:
Երթայք դուք
ի գեւղն որ ընդ
դէմ ձեր կայ: եւ
նոյն ժամայն իբ
րեւ մտանիցէք
ի նա. գտանիցէք
յաւանակ մի կա
պեալ. յորոյ վե
րայ ոչ ոք ի մարդ

կանէ նստաւ. լու
ծէք զնա եւ ածէք:
Եթէ ոք ասասցէ
ցձեզ. զի լուծանէք
զյաւանակդ. ա
սասջիք եթէ տն
իւրում պիտոյ է:
Վաղվաղակի
առաքեսցէ զնա
այսր:
ճժը Գնացին եւ գտին
զյաւանակն կա
պեալ առ դրան
արտաքոյ ի հրապարակ
անդ: եւ լուծին զնա:
Ոմանք յորոց
անդ կային. ա
սեն ցնոսա. զինչ
գործէք. զի լուծա
նէք զյաւանակդ:
Նոքա ասեն ցն

մր ճժե | ղ մը | մ մզ | մր ճժը | ղ մթ | մ մշ

նուան որպէս ա
սացն յու, և Թոյլ է
տուն նոցա:
Ածեն զյաւանա
կն իշոյ, և արկա
նէին ՚ի վերայ նորա
զհանդերձս, և նստ
աւ ՚ի վերայ նորա:
Եւ բազումք զհան
դերձս իւրեանց
տարածանէին ՚ի
վերայ ճանապար
հին:
Այլք ոստս ՚ի
ծառոց հատանէին
և արկանէին զճա
նապարհաւն:
Իսկ որ առաջին և
զհետ երթային ա
ղաղակէին և ասէ
ին. ովսաննայ բա
րձրելոյն. օրհնեա
լ որ գալոց յա
նուն տն. օրհնեա
լ թագաւորու
թիւնդ եկեալ հօր
մերոյ դաւթի. խա
ղաղութեան յերկի
նս, և փառք ՚ի բա
րձունս:
Եւ եմուտ յեմ
՚երուսաղէմ յու, և
հայեցեալ շուրջ
զամենեքումբք և
զի էր երեկոյացեալ
ժամն, ել ՚ի բեթա
նեայ երկոտա
սաներքն հա
նդերձ:

ՏԻ·ՎԵՐ·Ա·ԲԱՐ

մինչ դեռ ելա

նէին ի բեթանիայ
քաղցեաւ.
Եւ տեսեալ թզենի
մի ի հեռուստ.
որ ունէր տերեւ, եկն
թէ գտանիցէ ինչ
ի նմա:
Եւ իբրեւ եկն ի
նա. ոչ ինչ եգիտ.
բայց միայն տե
րեւ. զի չեւ եւս էր
ժամանակ թզոյ:
Պատասխանի ետ
եւ ասէ ցնա. մի
եւս որ յաւիտեան
ի քէն պտուղ կե
րիցէ:
Եւ լսէին աշակեր
տքն նորա:
ճիա Գան յէմ եւ մ
տեալ ի տաճարն

սկսաւ հանել զվ
վաճառականսն.
եւ զգնօղսն որ էին
ի տաճարին. եւ զսե
ղանս լումայավաճա
ռացն կործանեաց.
եւ ոչ թողոյր եթէ
ոք անօթ ինչ ա
նցուցանիցէ ընդ
տաճարն:
Ուսուցանէր եւ
ասէ ցնոսա. գրե
ալ է թէ տուն իմ
տուն աղօթից
կոչեսցի ամենայն
հեթանոսաց. եւ
դուք արարէք զդ
դա այր աւազա
կաց:
Լուան քահանայա
պետքն եւ դպիրք

Մր	Ղ	Յ	Մ
ճիա	մլէ	իա	մծա

Եւ խնդրէին թէ որպէս կորուսցեն զնա։ Բայց երկնչէին ի նմանէ, զի ամենայն ժողովուրդն զարմացեալ էր ընդ ուսումն նորա։

ճիբ Եւ իբրեւ երեկոյ լինէր, արտաքոյ քան զքաղաքն ելանէին։ Եւ մինչ դեռ այգուցն առաւօտուն անցանէին, տեսին զթզենին ցամաքեալ յարմատոյ։ Յիշեաց Պետրոս եւ ասէ ցնա. Ռաբբի, ահաւասիկ թզենին զոր անիծեր ցամաքեցաւ։

ճիգ Պատասխանի ետ յս՟ եւ ասէ ցնոսա. Եթէ ունիցիք զհաւատսն այ՟, ամէն ասեմ ձեզ. որ ոք ասասցէ լերինս այսմիկ, բարձիր եւ անկիր ի ծով, եւ ոչ երկմտեսցի ի սրտի իւրում, այլ հաւատասցէ թէ զոր ասէն լինի, եղիցի նմա զոր ինչ եւ ասասցէ։

ճիդ Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ. զամենայն ինչ վասն որոյ աղաւթս արարեալ խնդրիցէք, հաւատաց

մր
ճիբ

մր ղ մ
ճիգ
ճիդ միւ ճլէ մձգ

ցէք թէ առնու-
ցուք, եղիցի ձեզ:
ՃԻԷ ձիզ Եւ յորժամ յաղօ-
թս կայցէք. թողու-
ցուք եթէ ունիցէք
ինչ զումեքէ: զի
և Հայրն ձեր որ յեր-
կինսն է. թողցէ
ձեզ զյանցանս
ձեր:

ԴԳ ՃԻԸ ձիէ [illegible]

ալ յԵմ, և մի
նչ դեռ ի տաճա
րն անդ շր-
ջայր. գան առ
նա քահանայապետ-
քն և դպիրքն, և
ծերքն, և ասեն ցն
նա. որով իշխա
նութբ առնես

զայդ. և կամ ով
ետ քեզ զիշխա-
նութիւնդ զայդ:
Պատասխանի ետ
Յս և ասէ ցնոսա.
Հարցից և ես զձեզ
բան մի. տուք ինձ
պատասխանի: և
ես ասացից ձեզ թէ
որով իշխանութբ
առնեմ զայս: Մկրտ
ութիւնն յոհանու
յերկնից էր
եթէ ի մարդկանէ.
տուք ինձ պատա
սխանի:
Խորհէին ընդ
միմեանս և ասէին,
եթէ ասասցուք
թէ յերկնից՝ ա-
սէ ցմեզ. ընդէ

մր	ղ	մ
ձիզ	՟	խղ
ձիէ	մէ	մծէ

դէր ոչ հաւատա
ցէք նմա : այլ եթէ
ասեմք եթէ ՚ի մար
դկանէ · երկընչէ
մք ՚ի ժողովրդենէն
զի ամենեքեան գի
տէին զյովհաննէս
թէ մարգարէ էր:
Պատասխանի ե
տուն եւ ասեն ցյս·
չգիտեմք :
Եւ յս ասէ ցնոսա
պատասխանի եւ
ասէ · եւ ոչ ես ասեմ
ձեզ որով իշխա
նութեամբ առնեմ
զայս :
ճիբ Եւ սկսաւ խօսել
ընդ նոսա ա
ռակօք եւ ասէ:
Այր մի տնկեաց

մր ճիբ · ղ միա · մ մժթ

այգի · եւ ած շուրջ
զնովաւ ցանկ · եւ
գուբ հնձան փորէ
աց: եւ շինեաց աշ
տարակ · եւ ետ զնա
ցմշակս · եւ գնաց ՚ի
տար աշխարհ :
Եւ առաքեաց առ
մշակսն ՚ի ժամանա
կի ծառայ մի · զի ՚ի
մշակացն առնուն ա
ցէ ՚ի պտղոյ այգւո
յն :
Նոցա կալեալ
գան հարին զնա եւ
արձակեցին ու
նայն :
Եւ դարձեալ առա
քեաց առ նոսա
այլ ծառայ: եւ զնա
կառափնատեցին

եւ արձակեցին անա
րգեալ:
Եւ դարձեալ այլ ա
ռաքեաց. եւ զնոյն ս
պանին: եւ զբազում
ևս այլս. զոմանս կա
րկանէին. եւ զոմա
նս սպանանէին:
Ապա որդի մի եւս էր
իւր սիրելի՝ զնոյն
առաքեաց առ նոսա
յետոյ եւ ասէ. թէ
եւս ամաչեսցեն յո
րդւոյ աստի իմմէ:
Իսկ մշակքն՝ իբ
րեւ տեսին զնա թէ
գայ. ասեն ցմիմեա
նս. սա է ժառանգ
գն. եկայք սպանա
ցուք զսա: եւ մեր
լիցի ժառանգու

թիւնն:
Եւ կալեալ զնա
սպանին եւ հանին
արտաքոյ այգւոյն:
Արդ՝ զինչ արաս
ցէ տէր այգւոյն. ե
կեսցէ եւ կորուսցէ
զմշակսն: եւ տացէ
զայգին ի ձեռս
այլոց:
Եւ ոչ զգիրն զայն
իցէ ընթերցեալ
ձեր. թէ զվէմն զոր
անարգեցին շինո
ղքն. նա եղեւ գլ
լուխ անկեան: 'ի
տեառնէ եղեւ այս. եւ
է սքանչելի յաչս
մեր:
ծիթ Եւ խնդրէին զնա
ունել. եւ երկեան 'ի

Մր ծիթ — Ղ մլթ — Յ հէ — Մ մի

ժողովրդենէ ան
տի. զի գիտացին
թէ առ նոսա ասաց
զառակն. եւ թողեալ
զնա եւ գնացին:
ծւ Եւ առաքեն առ
նա զոմանս ի փա
րիսեցւոց անուէ
եւ ի Հերովդիանո
սաց. զի զնա որսա
սցեն բանիւ:
ճե Եւ նոքա եկեալ
հարցանէին զնա.
նենգութեամբ եւ ասէ
ին. վարդապետ.
գիտեմք զի ճշմա
րիտ ես. եւ ոչ ինչ
փոյթ է քեզ զու
մեքէ. զի ոչ հայիս
յերեսս մարդկան.
այլ ճշմարտութբ

մր ղ յ մ
ծւ մխգ ՟ մկգ

զճանապարհն այ
ուսուցանես:
Արդ ասա՞ մեզ. ար
ժան է հարկս տալ
կայսեր եթէ ոչ.
տացո՞ւք. եթէ ոչ
տացուք:
Եւ նա գիտաց զկե
ղծաւորութիւն
նոցա. ասէ ցնո
սա. զի՞ փորձէք
զիս կեղծաւորք.
բերէք ինձ դահե
կան մի զի տեսից:
Եւ նոքա բերին:
Եւ ասէ ցնոսա.
ո՞յր է պատկերս այս
եւ գիր. եւ նոքա
ասեն ցնա կայսեր:
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնո

սմ, երթայք տուք
զկայսերն կայսեր,
և զԱյ Այ։ և զարմա
ցան ընդ նմա։

ԳԴ

ՔԱՆԶԻ ՍԱ
դու կեցեքն, որ
ասէ ին․ Թէ չէ՛ք
յարո ւթեան հա
րցա նէին ցնա․
և ասէին։ Վարդա
պետ, մովսէս զի՞
բեաց մեզ՝ եթէ ո
րոց եղբայր մե
ռանիցի․ և թողու
ցու կին, և որդի
ոչ թողուցու՝ զի
առցէ եղբայր նո
րա զկին նորա․ և
յարուսցէ զաւակ
եղբօր իւրում։

Արդ՝ եղբարք
եւթն էին․ առ մեզ։
առաջինն առ կին
և մեռաւ, և ոչ է
թող զաւակ, և եր
կրորդն առ զնոյն
և մեռաւ և ոչ նա
եթող զաւակ։ Նո
յնպէս և երրորդն
առ զնոյն։ և եւթա
նեքեան իսկ․ և ոչ
թողին զաւակ։
Յետ ամենեցուն
մեռաւ և կինն։
Արդ՝ ի յարու
թեանն յորժամ
յառնիցեն․ ո՞յր ի
նոցանէ լինիցի
կին, զի եւթնեքե
ան կալան զնա կին։
Պատասխանի ետ

յս ասէ ցնոսա․
ո՞չ վասն այսորիկ
իսկ մոլորեալ էք՝
զի ոչ գիտէք զգի
րս․ եւ ոչ զզօրու
թիւն ա՛յ :
Զի յորժամ ի մե
ռելոց յարիցեն․
ոչ այրք կանայս
առնեն․ եւ ոչ կանա
յք արանց լինին։
այլ իբրեւ զհրեշ
տակս երկնից որ յեր
կինս են :
Այլ վասն յարու
թեան մեռելոց․
զի յառնեն․ ո՞չ է
ցէ ընթերցեալ․
ձեր ի գիրսն մո
վսեսի․ ի մորենւո
ջն․ որպէս ասաց
ցնա ա՛ծ :
Ես եմ ասէ ա՛ծ աբ
րահամու, եւ ա՛ծ իսա
հակայ, եւ ա՛ծ յակո
վբայ: եւ ոչէ ա՛ծ
մեռելոց․ այլ կեն
դանեաց․ եւ արդ
դո՛ւք յոյժ մոլորե
ալ էք:
Եւ մատուցեալ մի
ոմն ի դպրացն լսէր
նոցա միմեանց վիճէլ
ոյն: Իբրեւ ետես
եթէ բարւոք ետ
նոցա զպատասխա
նին եհարց ցնա եւ
ասէ, ո՞ր պատուի
րանէ առաջին:
Յս ասէ ցնա․
առաջին քան զա
մենայն: ~

ճլ

մր
ճլ

մ
մեղ

Լուր իէլ՛ տր ած
մեր տր մի է, եւ
սիրեսցես զտր ած քո
յամենայն սրտէ
քումմէ, եւ յամենայ
ն անձնէ քումմէ:
եւ յամենայն մտաց
քոց: եւ յամենայն
զաւրութենէ քո
մմէ: Այս է առա
ջին պատուիրան:
Եւ երկրորդն նման
սմին, սիրեսցես
զընկեր քո իբրեւ
զանձն քո:
ճլբ Մեծ քան զսոսա
այլ պատուիրան
ոչ գոյ:
Ասէ ցնա դպ
պիրն բարւոքէ
վարդապետ, ճշ

մարտութեամբ ա
սացեր, եթէ մի է
ած, եւ ոչ գոյ այլ
բայց ի նմանէ, եւ
սիրել զնա յամե
նայն սրտէ, եւ յա
մենայն զաւրութե
նէ, եւ յամենայն
մտաց, եւ սիրել զը
նկերն իբրեւ զա
նձն, առաւել է քան
զողջակէզս եւ
զզոհս:
Տեսեալ յս
թէ իմաստութե
եա զպատասխա
նին, ասէ ցնա,
չես հեռի յարքայ
ութենէ այ:
ճլգ Եւ ոչ ոք եւս իշ
խէր ինչ հարցա

մր ճլբ | ղ ե | յ ե | մ ե

մր ճլգ | ղ մլգ | մ մլղ

նէ զնա ։

ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ

ծլէ

տու

եալ յս՝ եւ ասէ

մինչ ուսուցա

նէր ի տաճարին։

զիա՞րդ ասեն -

դպիրքն եթէ քս

որդի դաւթի է։

Ինքն դաւիթ Հո

գւովն սրբով ա

սէ՝ ասաց տր ցտր

իմ. նիստ ընդ աջ

մէ իմմէ՝ մինչեւ

եդից զթշնամիս

քո պատուանդան

ոտից քոց։

Արդ եթէ ինքն

դաւիթ՝ զնա

տր կոչէ. զիա՞րդ

որդի նորա իցէ։

մր ծլէ ղ մխե մ միէ

Եւ բազում ժողո

վուրդ լսէր նմա

քաղցրութեամբ։

Եւ ասէր ուսուցա

նելով ի վարդապե

տութեան իւրում։

Զգոյշ լերուք ի

դպրաց անտի. որ

կամին ի պատմուճանս

երեւելիս շրջել։

Ողջոյնս խնդր

ել ի հրապարա

կս՝ եւ նախաթո

ռս ի ժողովուրդս։

Նախագահս զգլ

խս յընթրիս։ որ

ուտեն զտունս այ

րեաց՝ պատճառա

նօք յերկարեալ

զաղօթս. նոքա առ

ցեն եւս դատաստան

մր ծլէ ղ մխզ մ միթ

։ ծա ։

տանս ընկալցին:
խա ծըզ Նստէր յս ընդդէմ
գանձանակին. տե
սանէր թէ զիարդ
ժողովուրդն ար
կանէր պղինձ ի
գանձանակն:
Եւ բազում մեծա
տունք արկին բա
զում ինչ: Եկն այ
րի մի. եարկ երկ ծըէ
ու լումայս՝ որ է
նաքարակիտ մի:
Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զաշակերտ
սն ասէ ցնոսա.
ամէն ասեմ ձեզ
զի այրին այն տա
ռապեալ շատ ա
րկ քան զամենե
սին որ արկին ի

մր ծըզ ղ մխէ մ չ

գանձանակն:
Զի ամենեքեան յա
ւելորդաց իւրեանց
արկին. այլ նա ի
չքաւորութենէ
իւրմէ զամենայն
ինչ զոր ունէր ա
րկ զոյս չափ
զկենաց
իւր:
ծըէ ԵՒ ԵԼԱՆԵԼ ՆՈ
րա ի տաճարէ ա
նտի. ասէ ցնա
մի յաշակերտացն
նորա. վարդապետ.
տես որպիսի քա
րինք եւ որպիսի
շինուածք:
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ. տեսա

մր ծըէ ղ մլէ մխը մ մխբ

նէք զայդ ամենա
յն շինուածս. ա
մէն ասեմ ձեզ. ե
թէ ոչ թողցի աս
տ քար ի քարի վե
րայ որ ոչ քակտե
սցի:

ձլը Եւ մինչ նստէր
նա ի լերինն ձի
թենեաց. յանդի
ման տաճարին. հա
րցանէին զնա առա
նձինն. պետրոս.
եւ յակոբոս. եւ յո
հաննէս. եւ անդրէ
աս. ասա մեզ երբ
լինիցի այդ. եւ զի՞
նչ նշան է յորժամ
կատարելոց իցէ
այդ ամենայն:

Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա.
զգոյշ կացէք. մի
ոք զձեզ խաբես
ցէ. զի բազումք ե
կեսցեն յանուն իմ
եւ ասասցեն թէ ե
սեմ քս. եւ զբա
զումս մոլորեցու
ցանիցեն:

խբ Այլ յորժամ լսի
ցէք պատերազ
մունս. եւ զհամբաւս
պատերազմաց. մի
խռովեսջիք. զի պա
րտ է լինել. բայց
չեւ է կատարածն:
Զի յարիցէ ազգ
յազգի վերայ. եւ
թագաւորութիւն
ի թագաւորութե
վերայ. եւ եղիցին

մր / ձլը   ղ / մխթ   մ / մխգ

Շարժմունք եւ տե
ղես տեղես. սովք
եւ խռովութիւնք:
այլ այն ամենայն սկ
իզբն է երկանց:
ձլթ Եւ զձեզ եւս մա
տնեսցեն յատեանս,
եւ ի ժողովուրդս
տանջեսցեն: եւ առա
ջի դատաւորաց եւ
թագաւորաց կաց
ցէք վասն իմ. ի վկ
այութիւն նոցա.
եւ ամենայն հեթա
նոսաց:
ձխ Եւ այց նախ պա
րտ է աւետարա
նել քարոզել:
ձխա Եւ յորժամ տա
նիցեն զձեզ մա
տնել, մի յառա
ջագոյն հոգայցէք:
Եւ մի զմտաւ ածե
ցէք թէ զինչ խօ
սիցէք: այլ որ ինչ
տացի ձեզ ի ժա
մու յայնմիկ, զա
յն խօսեցէք: զի
ոչ դուք էք որ խօ
սիցէքն. այլ հոգին
սուրբ:
Մատնեսցէ եղ
բայր զեղբայր ի
մահ, եւ հայր զորդի.
եւ յարիցեն որդիք
ի վերայ ծնողաց. եւ
սպանանիցեն զնո
սա: եւ եղիջիք ա
տեցեալք յամե
նեցունց վասն ա
նուան իմոյ:
Եւ որ համբերէ

մր ձլթ ձխ ձխա
Ղ մճ ձկը Ղ
Լ մճա ձկա: Յ մճգ
մճդ ձը

ացն Երուսաղեմ
կեցցէ։
Ճկբ Յորժամ տէ
սանիցէք զպղծու
թիւն աւերածին
զոր կայցէ ի տեղւոջ
ուր չէցէ արժան.
Ճկգ որ ընթեռնու ի
միտ առցէ։
Յայն ժամ որ ի հր
էաստանի իցեն,
փախիցեն ի լերինս։
Եւ որ ի վերայ տա
նեացն իցէ, մի ի
ջցէ ի տուն։ Եւ մի
մտցէ բառնալ ինչ
ի տանէ իւրմէ։ Եւ
որ յագարակին ի
ցէ, մի դարձցի յե
տս առնուլ զհան
դերձս իւր։

Ճկդ Բայց վայ իցէ
յղեաց. եւ ստնդե
տուաց, յաւուրսն
յայնոսիկ։
Ճկե Յաղօթս կացէք
զի մի ձմերայնի լի
նիցի այն։
Ճկզ Եղիցին աւուրքն
այնոքիկ նեղութեանց
որպիսի ոչ եղեն է
րբէք այնպիսիք ի
սկզբանէ արարա
ծոց մինչեւ ցայժմ։
Եւ մի այլ լիցին։
Ճկէ Եւ եթէ ոչ էր կա
րճեալ տր զաւու
րսն զայնոսիկ վասն
ընտրելոցն զորս
ընտրեաց կարճե
աց զաւուրսն զա
յնոսիկ։

Մր	Ղ	Յ	Մ
Ճկբ	Տ	Տ	Մխե
Ճկգ	ՄԾ ՄԾԴ		Մխը

Մր	Ղ	Յ	Մ
Ճկդ	ՄԾԴ		Մխթ
Ճկե	ՄԾԵ		ՄԾ ՄԾա
Ճկզ	Տ		ՄԾա
Ճկէ	ՄԴ		ՄԾԴ

ճխէ Եւ եթէ ոչ էր կար
ճեալ տր̅ զաւուրսն
զայնոսիկ վասն ըն
տրելոց իւրոց. ոչ
ապրէր ամենայն.
մարմին: այլ վասն
ընտրելոցն զորս.
ընտրեաց կարճե
աց զաւուրսն զա
յնոսիկ:

ճխը Յայնժամ եթէ
ոք ասասցէ ձեզ
եթէ ահաւասիկէ
քսն. կամ անդանիկ,
մի հաւատայցէք:

ճխթ Զի յարիցեն սուտ
քրիստոսք և սուտ
մարգարէք. և տա
ցեն նշանս և ա
րուեստս. առ ի մո
լորեցուցանելոյ է
թէ հնար ինչ իցէ
և զընտրեալսն:

Այլ դուք զգոյշ
լերուք. ահաւա
սիկ յառաջագոյն
ասացի ձեզ զա
մենայն:

ճծ Այլ յաւուրսն յա
յնոսիկ: յետ նեղու
թեանն այնորիկ. արե
գակն խաւարեսցի,
և լուսինն ոչ տացէ
զլոյս իւր: և աստե
ղք յերկնից թա
թափեսցին: և զօ
րութիւնք յերկինս
շարժեսցին:

Եւ յայնժամ տե
սցեն զորդի մար
դոյ եկեալ ամպո
վք զօրութեամբ և

մր	ղ	մ
ճխէ	մդ	մծբ
ճխը	,	մծգ
ճխթ	,	մծդ

մր	ղ	մ
ճծ	մծե	մծը

փառօք բազ
մօք։
ՃԾա Յայնժամ ա
ռաքեսցէ զհրեշ
տակս իւր և ժողո
վեսցէ զընտրեալս
իւր ի չորից հողմոց.
ի ծագաց երկրի. մի
նչև ի ծագս երկն
ից։
Այս դուք ի
Թզենոյ անտի ու ՃԾբ
սէք զառակն. յոր
ժամ տակաւն ոս
տքն նորա կակղա
նայցեն. և տերև
արձակեսցի ի նմա.
գիտէք թէ մերձ է
ամառն։ Նոյնպէս
և դուք. յորժամ
տեսանիցէք զայս

ամենայն եղեալ.
գիտասջիք թէ մե
րձ է առ դրունս։
Ամէն ասեմ ձեզ.
թէ ոչ անցցէ ազ
գս այս մինչև
այս ամենայն ե
ղիցի։
Երկինք և երկիր
անցցեն. և բանք
իմ ոչ անցանիցեն։
ՃԾգ Իսկ վասն աւուրն
այնորիկ և ժամու.
ոչոք գիտէ. ոչ
հրեշտակք յերկի
նս. և ոչ որդի.
բայց հայր միայն։
ՃԾդ Զգոյշ լերուք
սկեցէք և կացէք
յաղօթս։ զի ոչ
գիտէք երբ ժա

մր ՃԾա ղ ՃԾբ մ ՃԾբ մր ՃԾգ ՃԾդ մ մկ մկդ

ժամանակն իցէ:

ծծդ Որպէս այր մի
գնացեալ ի տար ա-
շխարհ թողուցա-
նէր զտուն իւր. եւ տա-
յր ծառայից ի-
ւրոց իշխանութիւն,
իւրաքանչիւր իւր
զգործ իւր. եւ դռ-
նապանին պատու-
էր տայցէ զի ար-
ծծե թուն լինիցի:
Արդ արթուն կա-
ցէք. զի ոչ գիտէք
երբ տէր տանն
գայցէ: յերեկս որ
եայ: եթէ ի մէջ գի-
շերի: եթէ ի հաւա-
խօսուն: թէ ընդ ա-
ռաւօտս: գու-
ցէ եկեալ յանկա-
րծակի, գտանիցէ
զձեզ ի քուն:
Այս զոր ձեզ ա-
սեմ, ամենեցուն
ասեմ արթուն
կացէք:
ծծզ Եւ էր զատիկ
եւ բաղարջակերք
ն յետ երկուց
աւուրց:
ծծէ Խնդրէին քահա-
նայապետքն եւ դ-
պիրքն, թէ զիարդ
զնա նենգութեամբ կա-
լեալ սպանանիցեն:
Բայց ասէին թէ
մի ի տօնի աստ:
զի մի խռովութիւն
լինիցի ի ժողովր-
դեանն:
ծծը Եւ մինչդեռ էր ի բեթա-

մր ծծդ ծծե	ղ միբ միզ	մ միթ միդ

մր ծծզ ծծէ ծծը	ղ մկ , կզ	ժ իսը ղզ , ղբ	մ մկզ մկէ մկզ

նիա՛ ի տան սիմով
նի բորոտի բազմե
ալ. եկն կին մի որ
ունէր շիշ իւղոյ .
նարդեան ազնուի
մեծագնոյ. եւ բեկե
ալ զշիշն. եհեղ ՛ի
վերայ գլխոյ նր̃:
Եւ աշակերտքն .
սչարէին նմանէն:
ընդէ՞ր եղեւ կորու
ստ իւղոյդ այդո
րիկ: մա՞րթ էր զայդ
եւղ վաճառել ա՛ւ
ելի քան երեք հա
րիւր դահեկանի.
եւ տալ աղքատա՞ց:
եւ զայրանային նը
մա յոյժ:
Եւ Յս̃ ասէ̃ ցնո
սա. թո՛յլ տո՛ւք
դմա: զի՞ աշխատ
առնէք զի գործ մի
բարի գործեաց .
դա յիս: յամենայ̃ն
ժամ զաղքատս .
ընդ ձեզ ունիք: եւ
յոր ժամ կամիք կա
րողէք առնել նո
ցա բարիս: այլ զիս
ո՛չ յամենայն ժամ
ընդ ձեզ ունիք:
ճծթ Եա՛յ զոր ունէրդ
արար̃: յառաջա
գոյն խնկեաց զմա
րմին իմ ՛ի նշան պա
տանաց:
Ամէն ասեմ ձեզ:
ուր եւ քարոզեսցի
աւետարանս այս
ընդ ամենայն աշ
խարհ, եւ զոր արա

մր ճծթ. յ ղը մ մհե

որ դա՛ խօսեսցի
վասն յիշատակի
դորին։
ճկ Եւ Յուդա սկարիով
տացի, մի՛ յերկո
տասանից անտի
գնաց առ քահանա
յապետսն զի մատ
նեսցէ զնա նոցա։
Նոքա իբրև լուան
խնդացին։ Եւ խոս
տացան նմա տա՛լ
արծաթ։ Եւ խնդ
րէր թէ զիա՞րդ
պարապով մատ
նեսցէ զնա։
Եւ յառաջնում աւուր
բաղարջա
կերացն յորժամ
զզատիկն զենու
ին, ասեն ցնա ա

շակերտքն. ո՞ւր
կամի՛ս երթիցուք
պատրաստեսցուք՝
զի կերիցես զզա
տիկն։
Եւ առաքէ եր
կուս յաշակերտացն
անտի և ասէ ցնո
սա. երթա՛յք ի քա
ղաք։ Եւ իբրև մտ
անիցէք ի քաղաքն.
պատահեսցէ ձեզ
այր մի՛ որ սափոր
ջրոյ յուս ունիցի.
երթա՛յք զհետ նո
րա։ Եւ յոր տուն մտ
անիցէ, ասասջի՛ք
ցտանուտէրն. վա
րդապետ ասէ.
ո՞ւր են իջավանքն
ուր աշակերտօն

զզատ
երեքն

մր ճկ
ղ մկգ
մ մհը

քս ուտիցեմ զզա
տիկն: Եւ նա ցու
ցցէ ձեզ վերնա
տուն մի մեծ զա
րդարեալ, անդ
պատրաստեսջի՛ք
մեզ:
Եւ գնացին պա
տրաստել աշակե
րտքն նորա: եկին
'ի քաղաքն եւ գտին
որպէս ասացն նո
ցա: եւ պատրաստե
ցին զզատիկն:
ճ Եւ երբեւ երեկոյ
եղեւ, գայ երկոտա
սանիւքն հանդերձ:
ճկա Եւ երբեւ բազմե
ցան եւ ուտէ ու
տէին, ասէ յս:
ամէն ասեմ ձեզ:

զի մի ոմն 'ի ձէնջ
մատնեսցէ զիս:
որ ուտէ իսկ ընդ
իս:
ճկբ Եւ նոքա սկսան
տրտմել եւ ասել
միոյ միոջէ, մի
թէ ես իցեմ, եւ
միւսն, մի թէ ես
իցեմ:
ճկգ Նա պատասխա
նի՛ ետ եւ ասէ ցնո
սա, մի՛ յերկոտա
սանից այտի, որ
մխեաց ընդ իս 'ի
սկաւառակն:
Որդի մարդ
ոյ երթայ որպէս
եւ գրեալ է վասն
նորա: բայց վայ
իցէ մարդոյն ա

մր ճկա   դ է   մ կբ   մ մկթ

մր ճկբ ճկգ   դ մկթ մկը   մ ճխա ճխբ   մ մձ մծա

յանէն յոյր ձեռն
որդի մարդոյ մա
տնեսցի:
ճկդ Լաւ էր նմա եթէ
չէր ի նա ծնեալ մա
րդն այն:
ճկե Եւ մինչ դեռ ու
տէին, առեալ յս
հաց. օրհնեաց
եբեկ, և ետ ցնո
սա: և ասէ առէք:
այս է մարմին իմ:
ճկզ Եւ առեալ բա
ժակ, գոհացաւ և
ետ նոցա: և արբին
ի նմանէ ամենե
քեան, և ասէ ցնո
սա, այս է արիւն
իմ նորոյ ուխտի
որ փոխանակ բա
զմաց հեղու:

Ամէն ասեմ ձեզ:
թէ ոչ ևս յարբեցից
ըմպել ի բերոյ որ
թոյ, մինչև ցաւու
րն ցայն յորժամ
արբից զնա նոր
յարքայութեան այ:
ճկէ Եւ գոհացեալ ե
լին ի լեառն
ձիթենե
աց:
ճկը Եւ ասէ ցնո
սա յս ամենեքեան
գայթակղեսջիք
յինէն յայսմ գի
շերի:
ճկթ Զի գրեալ է, թէ
հարից զհովիւն,
և ոչխարքն ցրու
եսցին:
Այլ յետ յա

Մր	Ղ	Յ	Մ
ճկդ	մկզ	ճհ կգ	մհը
ճկե	մկե	կե	մհդ
ճկզ	մկե	կե	մհե

Մր	Ղ	Յ	Մ
ճկէ	մհե	՚	մհզ
ճկը	՚	ճծբ	մհէ
ճկթ	՚	ճհզ	մհը

րութեան իմոյ :
յառաջեայ զոյն է
ընթայց քան զձեզ
ի գալիլեայ :
ճհ Պատասխանի
ետ պետրոս եւ
ասէ ցնա թէ պէտ
եւ ամենեքեան գայ
թագղեսցին այլ
ես ոչ :
Եւ ասէ ցնա յս
ամէն ասեմ քեզ.
թէ դու այսօր յայ
սմ գիշերի մին
չեւ հաւու խօսե
սեալ երկիցս, երիցս
ուրասցես զիս :
ճհա Նա պետրոս ա
ռաւել եւս պն
դէր եւ ասէր, է
թէ մեռանել եւս

պարտ իցէ ընդ
քեզ, զքեզ ոչ
ուրացայց :
Նոյնպէս եւ ամե
նեքեան ասէին :
ճհբ Եւ գան ի գեղն
որում անուն էր
գեթսեմանի : եւ ա
սէ ցաշակերտսն :
ճհգ Նստարուք աստ
մինչեւ ես յա
ղօթս կացից :
Եւ առնու ընդ
իւր զպետրոս, եւ
զյակոբոս, եւ
զյովհաննէս, եւ
սկսաւ տրտմել
եւ հոգալ :
ճհդ Եւ ասէ ցնոսա : տրտում է
անձն իմ մինչեւ

մր	ղ	յ	մ
ճհ	·	ճխզ	մժթ
ճհա	մկթ	ճծղ	մի

մր	ղ	յ	մ
ճհբ	·	·	միա
ճհգ	·	ճե	միբ
ճհդ	·	ճէ	միգ

՛ի մահ: Սպասեցէք
աստ, և արթո՛ւն
կացէք:
ճհե Եւ մատուցեալ
սակաւիկ մի՛ յա
ռաջ, անկա՛ւ ՛ի վե
րա երեսաց ՛իւրոց
յերկիր, և կայր յա
ղօթս: զի եթէ
հնար ՛իցէ անց
ցէ՛ ՛ի նմանէ ժամն,
և ասէ՛ աբբա Հա՛յր:
ամենայ՛ն, ՛ի՛նչ քեզ
հնարաւոր է՛ ան
ցո՛ զբաժակս զա
յս յինէն:
ճհզ Բայց ո՛չ որպէս
ես կամիմ, այլ որ
պէս դու կամիս:
Եւ գայ գտանէ
զնոսա՛ զի ննջէ

ին: և ասէ ցՊետ
րոս սիմոն, ննջ
ջես: ո՛չ կարացեր
ժամ մի արթուն
կալ:
ճհէ Արթուն կացէք՝
և յաղօթս կացէք:
զի մի՛ մտջիք ՛ի փո
րձութիւն:
ճհը Ոգի յօժար է
բայց մարմինս
տկար:
ճհթ Եւ դարձեալ չո
գա՛ւ եկաց յաղօ
թս: և զնոյն բա
նս ասա՛ց:
Դարձեալ միւսա
նգամ անդրէն
և եգիտ զնոսա՛ ՛ի
քուն, քանզի էին
աչք նոցա՛ ծան

մր	ղ	յ	մ
ճհե	մճա	ճկա	մղդ
ճհզ	մճբ	կա ճե	մղե

մր	ղ	յ	մ
ճհէ	մճ	հ	մղզ
ճհը	մճգ	,	մղէ
ճհթ	,	,	մղը

րացեալ. և ո՞չ գի
տէին թէ զի՞նչ պա
տասխանի տայ
ցեն նմա:
Գայ. երրորդ ան
գամ, և ասէ ցն
նոսա, ննջեցէք
այսուհետև և
հանգերուք: զի
հասանէ վախ
ճան:
ճձ Եկն ժամ, և ահա
մատնի որդի մար
դոյ ի ձեռս մե
ղաւորաց:
Արիք գնաս
ցուք: զի ահաւա
սիկ մերձեցաւ որ
մատնելոցն է զիս:
ճձա Եւ մինչ դեռ նա
զայն խօսէր: գայ

յուդայ սկարիով
տացի. մի յերկո
տասանից անտի,
և ընդ նմա ամբոխ
սուսերօք և բրօք
ի քահանայա
պետիցն և ի դպ
րաց և ի ծերոց:
ճձբ Տուեալ էր նշան
մատնչին և ասէր,
ընդ որում և ես հա
մբուրեցից նա է:
կալջիք զնա, և
տարջիք զգու
շութե:
Եւ մատուցեալ
վաղվաղակի ասէ
ցնա, ռաբբի ռա
բբի, և համբուրե
աց զնա:
Եւ նոքա արկին

մր ճձ ճձա | ղ ՛ մճե | մ ճզ հը | մ մղթ մ

մր ճձբ | ղ մճզ | մ ճձը | մ յա

ʼի նա ձեռս, և կա
լան զնա:
Եւ մի ոմն յայնցա
նէ որ զնովաւն
կային, հանեալ սուր
եհար զծառայ
քահանայապետին.
և երբաց եհան զու
նկն նորա:
Պատասխանի ետ
Յիսուս և ասէ ցնոսա
ʼԻբրև ի վերայ ա
ւազակի ելէք սու
սերաւք և բրաւք
ունել զիս: Հանա
պազ առ ձեզ էի,
և ուսուցանէի ի
տաճարին, և ոչ
կալարուք զիս:
այլ զի լցցին գի
րք մարգարէիցն:

Յայն ժամ թողեալ
զնա աշակերտքն
ամենեքեան և փա
խեան:
Եւ մի երիտասա
րդ զհետ երթայր
նորա: արկեալ զիւ
րև կտաւ մի ՚ի
մերկոց, ունէին
զնա երիտասարդ
քն: Եւ նորա թո
ղեալ զկտաւն փա
խեաւ մերկ ի նոցա
նէ:
Եւ տարան զՅիսուս
առ քահանայապետ
ն կայիափայ: և
գային ընդ նմա
ամենայն քահանա
յապետքն, և դպի
րք և ծերք:

ճձը Եւ պետրոս եր
թայր ի հեռաստ
անէ զհետ նո
րա մինչեւ ի ներք
ս ի գաւիթ քա
հանայապետին.
եւ նստէր ընդ ս
պասաւորսն. եւ ջե
ռնոյր առ լուսովն:
ճձթ Եւ քահանայա
պետքն եւ ամէ
նայն ատեանն.
խնդրէին հակա
ռակ յՅս վկայու
թի՛ ինչ զի սպա
նանիցեն զնա: եւ
ոչ գտանէին:
Բազումք սու
տ վկայութիւն
վկայէին զնմանէ:
եւ նման միմեանց
ոչ էին վկայութիւ
նքն:
ճղ Եւ ոմանք յարուցե
ալք վկայէին
սուտ զնմանէ եւ
ասէին. թէ մեք
լուաք ի դմանէ
զի սա ասէր. ես
քակեցից զտաճա
րդ զայդ ձեռա
գործ, եւ զերիս
աւուրս շինեցից
այլ առանց ձե
ռաց գործի:
Սակայն եւ այն
պէս չէր նման վկ
կայութիւն նոցա:
Եւ յարուցեալ
քահանայապետն
ի մէջ հարցանէր
զՅս եւ ասէր. ոչ

մր	ղ	յ	մ
ճձը	մէ	ճկդ	մէ
ճձթ	,	,	մւ

մր	ղ	մ
ճղ	,	մթ

ինչ տա՛ս պատասխա
նի՛. զինչ դոքա
զքէն վկայեն:
Նա՛ լռեա եւ եթ ոչ
յր. եւ չտայր ինչ
պատասխանի:
Դարձեալ քահա
նայապետն հար
ցանէր զնա. կ՛ր
կին ասացեալ եւ ա
սէր. Դու ես քրիստո
սն որդի աւրհնելոյն:
Պատասխանի ետ
յիսուս եւ ասէ ցնոսա.
Դուք ասացէք թէ
եսեմ:
ճղա Բայց տեսանիցէք
զորդի մարդոյ
նստեալ ընդ աջ
մէ զաւրութեանն
եւ եկեալ ընդ ամ
պս երկնից:
ճղե Եւ քահանայապե
տն պատառեաց
վաղվաղակի. զպա
տմուճանն իւր եւ
ասէ:
ճղզ Զինչ եւս պիտոյ
են մեզ վկայք: Ահա
լուայք ամենեքեան
զհայհոյութիւն ի
բերանոյ դորայ. զի՛
արդ թուի ձեզ:
Եւ ամենեքեան
դատապարտեցին
զնա. թէ մահապա
րտ է:
ճղէ Եւ ոմանք սկսան
թքանել ընդ երես
նորա. ծածկ զգլխով
արկանել կոփել եւ
ասել. մարգարեաց

մր	ղ	յ	մ
ճղա	մղե	կթ	յժ

մր	ղ	յ	մ
ճղե	;	;	յժա
ճղզ	մղթ	;	յժբ
ճղէ	մղդ	ճհբ	յժգ

մեզ քրս. ով է ա-
յն որ եհարն զքեզ.
և սպասաւորքն ա-
պտակս ջանէին ն-
նմա:
ձղէ Եւ պետրոս մինչ-
դեռ էր ի ներքնատանն
ի գաւթին. գայ ա-
ղախին մի քահա-
նայապետին. և տե-
սեալ զնա զի ջեռ-
նոյր: Հայեցաւ ընդ-
նա և ասէ. և դու
ընդ յսի. նազովրե-
ցւոյ էիր:
Եւ նա ուրացաւ և
ասէ. ոչ ճանաչեմ.
և ոչ գիտեմ զինչ
դուդ ասես:
ձղզ Եւ ելեալ ել յար-
տաքին գաւիթն

իծա

մր	ղ	լ	ժ
ձղէ	մղա	ձկզ ձկը	յժդ
ձղզ	մղբ	ձկէ	յժե

և հաւ խօսեցաւ.
Դարձեալ ետես
զնա աղախինն.
և սկսաւ ասել ցա-
յնոսիկ որ շուրջն
կային. թէ և սա ի
նոցանէ է:
Եւ նա դարձեալ
ուրացաւ:
Եւ յետ սակաւ միոյ
դարձեալ որ շուրջն
կային ասէին ցպետ-
րոս. արդարև ի նո-
ցանէ ես: քան
զի գալիլեացի ես.
և խօսքդ իսկ քո
նմանեն:
Եւ նա սկսաւ նզո-
վել. երդնուլ և
ասել. թէ ոչ գի-
տեմ զայրն զորմէ

դուքդ ասէք: ճղզ

Այն ժամայն
երկիցս ձայն ետ
աքաղաղ: Ժ

ճղէ Յիշեաց պետ
րոս զբանն զոր
ասաց ցնա Յս թէ
չև իցէ ձայնու ե
րկիցս խօսեալ·
զի դու երեցս ու
րասցես զիս և
սկսաւ լալ:

Եւ վաղվաղակ
ի ընդ ա
ռաւօտն խոր
հուրդ արարեալ
քահանայապետա
ցն ժողովրդեան ծե
րովքն և դպրօք·
և ամենայն ատե
նին:

կապեցին զՅս և
տարան մատնեցին
պիղատոսի:
Եհարց զնա պի
ղատոս և ասէ·
դու ես թագաւորդ
րն հրէից:
Եւ նա պատասխանի
նի ետ նմա և ասէ·
դու ասես:
Եւ չարախօսէին
զնմանէ յոյժ քա
հանայապետքն: և
նա ոչ ինչ տայր
պատասխանի:
Եւ պիղատոս դա
րձեալ հարցանէր
զնա· ոչ ինչ տաս
պատասխանի: տես
քանի ամբաստա
նեն զքէն:

Մր	Ղ	Ժ	Յ	Մր	Ղ	Ժ	Յ
ճղէ	Մղզ	ճհզ	Ճժզ	ճղթ	Ժ	ճճ	Ճժը
ճղը	Մղէ	ճհը	ճժէ	Ժ	ԺԲ		ԺԻ
				Մա	ԺԹ	ճՁ	ԺԻա

Յս̃ այնուհետեւ
ոչինչ էր պատա
սխանի:
մինչեւ զարմանալ
յոյժ պիղատոսի:
մբ [Բ]այց ըստ տօնին
արձակէր նոցա
զմի ոք զկապեալ
զոր խնդրէինն [illegible]
նոքէին:
մգ [Ե]ւ էր որում անուա
նն էր բարաբբայ
կապեալ ընդ խռո
վիչսն, որոց ի խռո
վութեան այր մի սպա
նեալ էր:
[Ե]ւ ձայն բարձր սկ
սաւ աղաղակել ա
մբոխն եւ խնդրել
որպէս սովոր էր՝ զի
արձակեսցէ նոցա

մր ղ մ մ
մբ յթ ճծդ մէբ
մգ ս ս մէգ

զբարաբբայն:
[Պ]ատասխանի ետ
պիղատոս եւ ա
սէ ցնոսա, կամիք
զի արձակեցից ձեզ
զարքայն հրէից:
[Գ]ան զի գիտէր թէ
առ նախանձու
մատնեցին զնա
քահանայապետքն:
մդ [Ի]բք եւ զամբոխն
հաւանեցուցին՝
զի արձակեսցէ նո
ցա զբարաբբայն:
մե [Դ]արձեալ պատա
սխանի ետ պիղա
տոս եւ ասէ ցնոսա՝
իսկ զինչ կամիք
թէ արարից զար
քայն հրէից:
[Ն]ոքա դարձե

մր ղ մ մ
մդ յժ ճծդ մէե
մե յժա ճծը ճղդ մէզ

ալ աղաղակէին ·
յորդորեալք ի քահա
նայապետիցն · ե
խաչ հան զդա :
[Ա]սէ ցնոսա պիղ
ղատոս, զինչ չար
արարեալ է դո
րայ :
[Ն]ոքա առաւ
ել եւս աղաղակէ
ին եւ ասէին խաչ
ճգ հան զդա :
[Ի]սկ պիղատոս ի
բրեւ զկամս կա
մեցաւ կամձել զա
մբոխին, արձակե
աց նոցա զբարաբ
բայն : եւ զյիսուս
հարեալ եւ ի ձե
ռս, զի խաչ ե
լանեցէ :

ճդ [Ե]ւ զինուորքն տա
րան զնա ի ներքս
ի գաւիթն, որ է դա
տապարանքն էր . եւ
կոչեն միանգամա
յն զզաւրն, եւ զ
գեցուցանեն նմա
քղամիդ կարմիր
եւ ծիրանիս : եւ եդին
ի գլուխ նորա պս
ակ արարեալ ի
փշոց : եւ սկսան ող
ջոյն տալ նմա եւ
ասել, ողջ լեր արքա
յդ հրէից . եւ ծեծէ
ին զգլուխն եղէ
գամբ, եւ թքանէին
ընդ երեսս, եւ ի ծու
նր եկեալ երկիր պա
գանէին նմա :
ճե [Ե]ւ իբրեւ կատա

մր ղ յ մ
մկ յժդ ճղգ յխը

մր ղ յ մ
մէ ց ծձէ ծձէ յխթ
մը ց ց յլ

կեցին զնա, մերկա
ցուցին զքղամիդն
զն եւ զծիրանին.
եւ զգեցուցին նմա
զիւր հանդերձսն:
միթ Եւ ածէին արտաքս
զի ի խաչ հանցեն
զնա:
Եւ տաձէին պատահակ
զսիմովն կիւրենա
ցի, որ ընդնոյն ան
ցանէր եկեալ յա
գարակէ: զհայրն
աղեքսանդրի եւ
ռուփայ, զի բարձ
ցէ զխաչափայտն
նորա:
մլ Եւ բերեն զնա ի գող
գոթա տեղին, որ
թարգմանի տեղի
կառափելոյ:

մլա Եւ տային նմա
գինի զմուռսեալ եւ
նա ոչ առ: Եւ խաչեցին
զնա ի խաչ:
մլբ Եւ բաժանեցին,
զհանդերձսն նորա
արկեալ վիճակս
ի վերայ: թէ ո զինչ
առնուցու:
մլգ Եւ էր ժամ երրորդ
եւ խաչեցին զնա ի խաչ:
մլդ Եւ էր գիր վնասու
նորա գրեալ, թէ
Թագաւոր է հրէից:
մլե Եւ ընդ նմա խաչեցին
ի խաչ երկուս աւա
զակս. մի ընդ աջմէ
եւ մի ընդ ահեկէ
նորա:
մլզ Եւ լցաւ գիրն որ
ասէ, թէ ընդ ա

Մր	Ղ	Յ	Մ
միթ	յժէ	ճղե	յլա
մլ	յժը	ճղե	յլբ

Մր	Ղ	Յ	Մ
մլա	ʺ	մզ	յլգ
մլբ	յիա	մա	յլդ
մլգ	յիդ	ճղթ	յլե
մլդ	յիե	ճղը	յլզ
մլե	յիզ	ʺ	յլը
մլզ			

նօրէնս համարե
ցաւ :
ճժէ Եւ որք անցանէ
ին հայհոյէին զ
նա, շարժէին զգլ̃
խս իւրեանց եւ
ասէին. վա՜հ որ քա
կէիր զտաճարն,
եւ զերիս աւուրս
շինէիր: ապրեցո
զանձն քո եւ էջ ի
խաչէդ :
ճժը Նոյնպէս եւ քահա
նայապետքն այ
պն արարեալ, ընդ
միմեանս հանդե
րձ դպրօքն ա
սէին, զայլս ապրե
ցոյց, զանձն ոչ
կարասցէ ապրե
ցուցանել. քս̄

արքայդ իսլի: իջցէ
այժմ ի խաչէ այտի
զի տեսցուք եւ հա
ւատասցուք դմա:
ճժթ Եւ որ ընդ նմա̃ ի
խաչն եղեալ էին.
նախատէին զնա:
ճի Եւ իբրեւ վեց ժամ
եղեւ, խաւար կալա
զամենայն երկիր,
մինչեւ ցիննուժամն:
ճիա Եւ յիններորդ
ժամուն աղաղա
կեաց յս̃ ի ձայն մեծ
եւ ասէ, էլի: էլի:
լամայ սաբաքթա
նի: որ թարգմանի
ած̃իմ: ած̃իմ ըն
դէ՞ր թողեր զիս:
Եւ ոմանք ի նոցա
նէ որ շուրջն կա

մր	ղ	յ	մ
ճժէ	մհե	՛	յլե
ճժը	յիը	՛	յլը

մր	ղ	յ	մ
ճժթ	յիէ	՛	յլթ
ճի	յիե	՛	յխ
ճիա	՛	՛	յխա

:- մա :-

յեն զնովաւ իբ
րեւ լուան, ասէին,
թէ զէղիա կարդայ:
Միբ Եւ ընթացեալ մի
ոմն, ելից սպունգ
մի քացախով, եւ
եդեալ յեղեգան
տայր ըմպել նմա:
Եւ ասէ, թող տուք.
(տեսցուք) գայ եղիա իջուցա
նել զդա:
Միգ Եւ Յիսուս արձակեաց
ձայն մեծ, եւ եհան
զոգի:
Միդ Եւ վարագոյր տա
ճարին պատառե
ցաւ յերկուս ի
վերուստ մինչեւ
ի խոնարհ:
Միե Եւ տեսեալ հա
րիւրապետին որ
կայր անդ, եթէ ա
ղաղակեաց եւ եհան
զոգի, ասէ, արդար
եւ այրս այս որդի
այ էր:
Միզ Էին եւ կանայք որ
կային ի հեռաստ
անէ, յորս էր մա
րիամ մագդաղե
նացի, եւ մարիամ
յակոբու փոքու
կին, եւ յովսեայ մա
յրն. եւ սաղոմէ:
որք յորժամ էին
ի գալիլեա զհետ
երթային նորա, եւ
պաշտէին զնա:
Եւ այլ բազում կա
նայք որք ընդ նմա
ելեալ էին յե
րուսաղէմ:

Մր	Ղ	Յ	Մ
Միբ	Յիդ	Մդ	Յխբ
Միգ	Յիթ	՚	Յխգ
Միդ	Յիը	՚	Յխդ
Միե	Յլ	՚	Յխզ

Մր	Ղ	Յ	Մ
Միզ	՚	՚	Յխե

:- Մր :-

Եւ իբրեւ երե
կոյ եղեւ քան
զի ուրբաթ էր, որ
ի շաբաթն մտա
նէր, եկեալ յով
սէփ որ յարիմաթէ
այն էր: այր պարկե
շտ, նախարար, որ
եւ ինքն ակն ու
նէր արքայութեա
նն այ: Համարձակեցա
ւ եմուտ առ պիղա
տոս, եւ խնդրեաց
զմարմին յի:
Պիղատոս զա
րմացաւ, թէ այն
չափ վաղ մեռաւ:
Կոչեցեալ առ
ինքն զհարիւրա
պետն, եհարց զնա
եւ ասէ, թէ արդար
այնչափ վաղ
մեռաւ: Եւ իբրեւ
ուսուցեալ ի հա
րիւրապետէն ա
ռ, շնորհեաց զմ
արմինն յովսեփայ:
Յովսէփ գնեաց
կտաւ: Եւ իջուցե
ալ զնա, պատեաց
կտաւովն, եւ եդ ի
գերեզմանի որ էր
փորեալ ի վիմէ, եւ
թաւալեցոյց մի վէմ
մի դրան գերեզմա
նին:
Մարիամ մա
գդաղենացի, եւ
մարիամ յակովբեայ
յովսեայ, տեսին
զտեղին ուր եդաւ:
Եւ իբրեւ անց շա

բաթն, մարեամ
մագդաղենացին. և
մարեամ յակովբեայ.
և սաղոմէ, չորսա
ն, պատրաստեցին
խունկս. զի եկե
սցեն օծցեն
զնա:
մլա Եւ ընդ առաւօ
տոս միաշաբաթ մլբ
թուոյն. գան ի գե
րեզմանն ընդ ա
րեւագալն, և ասէ
ին ցմիմեանս. ո՞
թաւալեսցէ
մեզ զվէմն ի դրաց
գերեզմանին:
Հայեցեալ տե
սին զի թաւալեցու
ցեալ էր զվէմն ի
գերեզմանէն քանզի
էր մեծ յոյժ:
Եւ մտեալ ի ներքս
ի գերեզմանն, տե
սին երիտասարդ
մի զի նստէր ընդ
աջմէ կողմանէ.
զգեցեալ պատմու
ճան սպիտակ. և
զարհուրեցան:
Եւ նա ասէ ցնո
սա. մի երկնչիք.
զյս խնդրէք զնա
զովրեցի զխաչե
ալն. յարեաւ.
չէ աստ. ահաւա
սիկ տեղին ուր
եդին զնա:
Այլ երթայք ասա
ցէք աշակերտացն
նորա. և պետրոսի
եթէ այժմ յառա

մր մլա   ղ յլզ   յ մծա   մ յծգ
մր մլբ   ղ յլե   յ մծա   մ յծգ

ջագոյն երթայ քան
զձեզ ի գալիլեա՛յ:
անդ տեսանիցէք
զնա, որպէս ասա
ցն ձեզ:
ՄԼԳ Եւ իբրեւ լուան ե
լեն եփախեան ի
գերեզմանէն: քան
զի զահի հարեալ
էին: եւ ոչ ումեք
ինչ ասացին: զի
երկնչէին:
աւարտեցաւ
յն առաւօտն
տուն առաջին մի
աշաբաթուն. է
րեւեցաւ մարիա
մու մագդաղենա
ցւոյ, յորմէ հա
նեալ էր զեւթն
դեւսն:-

Մր Ղ Մ Մ
ՄԿԳ ՅԼԸ ՄԺա ՅՃԴ

Նա երթեալ
պատմեաց այնոց
եւ որ ընդ նմայն
էին մինչ դեռ լա
յին եւ սգային:
Նոքա իբրեւ լու
ան թէ կենդանի է
եւ երեւեցաւ նոցա.
ոչ հաւատացին:
Յետոյ երեւեցա
ւ այլով կերպարա
նաւ, որք երթային
յանդաստանն: նոքա
չոգան պատմեցին
այլոց. եւ ոչ նոքա
հաւատացին:
Յետոյ մինչ դեռ
բազմեալ էին մե
տասանքն. երեւե
ցաւ նոցա: եւ թշ
նամանեաց զան

զանհաւատութեանն իւ
րեանց. և զխստասր
տութեան: զի որ է
ին տեսեալ զնա՛·
յարուցեալ ի մեռե
լոց: և ոչ նոքա հա
ւատացին:-
Ասաէ ցնոսա՛:
երթայք յաշխա
րհ ամենայն, և քա
րոզեցէք զաւետա
րանն ամենայն ա
րարածոց: որ հաւա
տայ և մկրտեսցի կե
ցցէ: և որ ոչ հաւա
տայ· դատապար
տեսցի նշանք ա
յոցիկ որ հաւա
տանն: երթիցեն·
զհետ այսոց եւ:
անուամբ իմ դեւս
հանիցեն: լեզուս
նորս խաւսեսցին: ի ձէ
ռս իւրեանց աւձս
բարձցեն, եթէ մա
հացու դեղ ինչ
արբցեն· նոցա՛ ոչ
ինչ վնասեսցէ: ի
վերայ հիւանդաց
ձեռս դիցեն և բժ
շկեսցեն:
և ինքն տէրն յս յետ
խաւսելոյն ընդ նո
սա՛· համբարձաւ
յերկինս: և նստաւ
ընդ աջմէ այ:
և նոքա ելեալ քա
րոզեցին ընդ ամե
նայն երկիր· տն գոր
ծակցութբ: զբանն
հաստատէին ամ նշ
անօք որ երթայր
զհետ նոցա՛:-

Explanation of the writer Ghazar
Pleads for prayers of the readers that my unworthy pen should attempt to write so wholly a thing

Աւետարան։ Ըստ
Մարկոսի։

Մարկոս աւետա
րանիչն աշակերտե
ալ պետրոսի առա
քելոյն․ գրեաց զեւ
աւետարանն իբրե
րանոյ պետրոսի։
յետ հնգետասան
ամի վերանալոյն․ փ
րկչին մերոյ դաշ
մաս գրով․ որ յետոյ
աղեքսանդրացւոց․
քաղաքին քարոզեց
աւ․ եպիսկոպոսաց․ բար
բառով․ եւ բովանդա
կեաց թուոց։ մհզ։ եւ
աւետարանս գլխա
որս, ծե;

Ով դասք լոյս է
րամ քահանայից եւ
սարկաւագաց։ Եւ
մանկունք նոր սիոնի։
յոր ժամ կանդնեսջիք
մի աւետարանիս կա
րդալով կամ աւրինա
կելով։ կամ ուսանե
լով եւ վայելելով։-
Յիշեսջիք ի մաքրա
փայլ եւ ի մեղաւ քա
նչ սպիրկնաթունչ
յաղաւթս ձեր զմե
ղաւք լցեալ․ եւ զեղկե
լի եւ անարժան փանա
քի գրիչս ղազար․
քանզի կարաւտեմ մի
ոյ ողորմոյ։ եւ որ յիշէ
յիշեալ լիցի ի քս յա
իսն մեր․ որ է աւր
հնեալ յաւիտեանս
ամ
էն։ ~

ԲԱՂՕԹՔ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ի՛սկզբանէ ակա
նատեսք եւ սպասաւո
րք եղեն բանին,
կամ եղեւ եւ ինձ
որ ի՛սկզբանէ զ
հետ երթեալ էի ա
մենայն ճշմարտու
թբ, կարգաւ գրել
քեզ քաջդ թէոփի
լէ, զի ծանիցես
զբանիցն որոց ա
շակերտ եցար զճ
շմարտութիւն։
Եղեւ յաւուրս
հերովդի արքայի
հրեաստանի քա
հանայ ոմն անուն
զաքարիայ, ի դա
սակարգէն աբիայ։
Եւ կին նորա ի դա
ստերաց ահարո
նի։ Եւ անուն նորա
եղիսաբեթ։
Էին արդարք
երկոքեան առաջի
այ։ Գնային յամե
նայն պատուիրա
նս եւ յիրաւունս
տն անարատք։
Եւ ոչ գոյր նոցա
որդի, քանզի էր
եղիսաբեթ ամուլ
էր։ Եւ երկոքեան
անցեալ էին զաւ
ուրբք իւրեանց։
Եւ եղեւ ի քահանա
յանալ նորա, ըստ
կարգի աւուրցն
հանդերձ առա
ջի այ․ ըստ սովորու
քահանայութեն։

ելաւ նմա վիճակ
արկանել: մտանել
'ի տաճարն տն: եւ
ամենայն բազմու
թիւն ժողովրդե
անն կային յաղօ
թս արտաքոյ 'ի ժա
մու խնկոցն:

Երեւեցաւ նմա
հրեշտակ տն զի
կայր ընդ աջմէ սե
ղանոյ խնկոցն. եւ
խռովեցաւ զաքա
րիայ 'իբրեւ ետես:
եւ անկաւ ահ 'ի վե
րայ նորա:

Ասէ ցնա հրեշ
տակն տն, մի եր
կնչիր զաքարիայ:
զի լուան եղեն ա
ղօթք քո: եւ կին
քո եղիսաբեթ ծն
ցի քեզ որդի: եւ
կոչեսցես զանուն նո
րա յովհաննէս:
եւ եղիցի քեզ ուրա
խութիւն եւ ցնծու
թիւն: եւ բազումք
'ի ծնընդեան նորա
խնդասցեն: զի եղի
ցի մեծ առաջի տն:
եւ զգինի եւ զօղի մի
արբցէ: եւ հոգւով
սրբով լցցի ան
դստին յորովայնէ
մօր իւրոյ: եւ զբա
զումս յորդւոցն
'իղի դարձուսցէ
'ի տր ած իւրեանց:

Եւ ինքն եկեսցէ ա
ռաջի նորա հոգւով
զօրութբ եղիայի:

դարձուցանել զսի
րտս հարց յորդ
իս։ Եւ զանհաւանս
յիմաստութիւն ա
րդարոց։ պատրաստ
ել տն ժողովո
ւրդ կատարեալ։
Եւ ասէ զաքարի
այ ցհրեշտակն.
ըստ էր գիտացից զա
յդ։ զի ես ծեր եմ.
և կին իմ անցեալ է
զաւուրբք իւրովք։
Պատասխանի ետ
հրեշտակն և
ասէ ցնա. ես եմ
գաբրիէլ որ կամ
առաջի այ։ և առա
քեցայ խօսել
ընդ քեզ և աւե
տարանել քեզ.

զայդ։ Եւ ահա եղի
ցիս համր և մի կա
րասցես խօսել
մինչև ցաւուրն յո
րում այդ լինիցի
փոխանակ զի ոչ
հաւատացեր բա
նից իմոց. որք լց
ցին ի ժամանակի
իւրեանց։
Եւ ժողովուրդն
ակն ունէր զաքա
րիայ։ և զարմա
նային ընդ յամե
լն նորա ՚ի տաճա
րին։ և իբրև ել
ոչ կարէր խօսել
ընդ նոսա. և իմա
ցան թէ տեսիլ է
տես ՚ի տաճարին։
և նա նշանացի.

խօսել ընդ նո
սա. և կայր պապա
նձեալ :
Եւ եղև իբրև լը
ցան աւուրք պա
շտաման նորա գն
աց ի տուն իւր :
Յետ աւուրցն
այնոցիկ. յղացաւ
Եղիսաբեթ կինն
նորա: և թագուցա
նէր զանձն ամիս
հինգ. և ասէր.
զինչ գործ գործե
աց ընդ իս Տր: յա
ւուրս յորս հայե
ցաւ յիս բառն
ալ զնախատ
տինս իմ ի
մարդկա
նէ :

Յամսեանն
վեցերորդի
առաքեցաւ գաբ
րիէլ հրեշտակ
յԱյ ի քաղաք մի
գալիլեացւոց ո
րում անուն էր նա
զարեթ. առ կոյս
խօսեցեալ առն.
որում անուն էր
յովսէփ ի տանէ
դաւթի: և անուն
կուսին մարիամ:
Եւ եկեալ առ նա
ասէ. ուրախ լեր
բերկրեալդ : Տր
ընդ քեզ :
Նա ընդ բան
ին խռովեցաւ և
խորհէր ընդ մի
տս իւր թէ որպիսի

մտե ալ ողջ ոյն

ինչ իցէ ողջոյնս
այս ։
Եւ ասէ ցնա հր
եշտակն. մի՛ եր
կնչիր Մարիամ.
զի գտեր շնորհս
յԱստուծոյ։ Եւ ահա յղաս
ցիս. եւ ծնցես որդի։
եւ կոչեսցես զա
նուն նորա Յիսուս։ Նա
եղիցի մեծ. եւ որդի
բարձրելոյն կոչե
սցի։ եւ տացէ նմա
Տէր Աստուած զաթոռ
Դաւթի հօր նո
րա։ եւ թագաւո
րեսցէ ի վերայ տա
նն Յակոբայ ի
յաւիտեանս։ եւ
թագաւորութեան
նորա վախճան

ոչ լիցի
Եւ ասէ Մարիամ
ցհրեշտակն. զիա
րդ լինիցի ինձ ա
յդ։ քանզի զայր ոչ
գիտեմ։
Ե Պատասխանի ետ
հրեշտակն եւ ա
սէ ցնա։ Հոգին սուրբ
եկեսցէ ի քեզ։ եւ
զօրութիւն բա
րձրելոյն հովանի լի
ցի ի վերայ քո։ քանզի
եւ որ ծնանելոց
ն է սուրբ է։ եւ որդի
Աստուծոյ կոչեսցի։
Զ Եւ ահա Եղիսաբեթ
ազգական քո եւ նա
յղի է ի ծերութե
ան իւրում։ եւ այս վեց
երորդ ամիս է նո

Է Զ Գ — Ե Զ Գ

րդ որ ամուլն կո
չեցեալ էր։ զի ոչ
տկարասցէ առ յայ̃
ամենայն բան։
Եւ ասէ̃ մարիամ։
ահաւասիկ կամ ա
ղախին տն̃։ եղիցի
ինձ ըստ բանի
քում։
Եւ գնաց ի նմանէ
հրեշտակն։
Յարուցեալ
մարիամ յա
ւուրսն յայնոսիկ
գնաց ի լեռնակող
մն փութանակի
քաղաքն յուդայ։
եւ եմուտ ի տուն
զաքարեայ, եւ ետ
ողջոյն եղիսաբե
թի։

Եւ եղեւ իբրեւ լու
աւ զողջոյնն մա
րիամու եղիսա
բեթ խաղաց մա
նուկն յորովայնի
նորա։
Եւ լցաւ եղիսաբեթ
բեթ հոգւով սրբ
բով։ եւ ի ձայն բա
րձր աղաղակեաց
եւ ասէ։
Աւրհնեալ ես դու
ի կանայս։ եւ աւրհ
նեալ է պտուղ ո
րովայնի քո եւ ուս
տի է ինձ այս զի
եկեսցէ մայր տն̃
իմոյ առ իս։
Զի ահաւասիկ
իբրեւ եղեւ ձայն
ողջունի քո յական

Զա եմ խաղաց ցն-
ծաղով մանուկս յո-
րովայնի իմում, եւ
երանի որ հաւատա-
յցէ, եթէ եղիցի
կատարումն ասա-
ցելոց նմա ի տեառնէ:
Եւ ասէր մարիամ.
մեծացուսցէ անձն
իմ զտէր: եւ ցնծա-
ցաւ հոգի իմ յած
փրկիչ իմ: զի հայե-
ցաւ ի խոնարհութե-
ան աղախնոյ իւրոյ:
Եւ ահա յայսմհե-
տէ երանեսցեն
ինձ ամենայն ազգք:
զի արար ինձ մե-
ծամեծս հզաւրն:
եւ սուրբ է անուն նորա:
եւ ողորմութիւն նո-
րա ազգաց յազգս
երկիւղածաց իւ-
րոց:
Արար զաւրութի-
ւն բազկաւ իւրով: ցր-
ուեաց զամբարտ-
աւանս մտաւք սր-
տից իւրեանց: քա-
կեաց զհզաւրս յա-
թոռոց, եւ բարձրա-
ցոյց զխոնարհս:
զքաղցեալս լցոյց
բարութեամբ, եւ զմե-
ծատունս արձակե-
աց ունայնս: պաշ-
տպանեաց իսրայէլի ծա-
ռայի իւրում. յիշել
զողորմութիւնս: ո-
րպէս խաւսեցա-
ւ առ հարս մեր, առ Աբ-
րահամ եւ զաւա-

կի նորա ի յաւի
տեան :
Եկաց մարիամ ·
առ նմա իբրեւ ա
միսս երիս · եւ դար
ձաւ ի տուն իւր :
Եւ եղիսաբեթի
լցան ժամանակք
ծննդեան իւրոյ · եւ ծնաւ
որդի
Եւ լուան որ շուրջ
զնովաւ էին եւ ազգ
ականքն նորա :
զի մեծ արար տէր զո
ղորմութիւն իւր
ընդ նմա եւ խնդա
յին ընդ նմայ :
Եւ եղեւ յաւուրն
ութերորդի եկին
թլփատել զմանու
կն : եւ կոչէին զնա
յանուն հօր իւրոյ
զաքարիայ :
Եւ պատասխանի ետ
մայր նորա եւ ասէ
ոչ : այլ կոչեսցի յո
վհաննէս :
Եւ ասեն ցնա ·
քանզի ոչ ոք է յազ
գի քում որ կոչի
անուամբ այդու յով
հաննէս :
Ակն արկէին հաւրն
նորա թէ զինչ կա
միցի կոչել զնա :
Եւ խնդրեաց տա
խտակ գրեաց եւ ա
սէ յովհաննէս է
անուն դորա :
Եւ զարմացան ա
մենեքեան :
Եւ բացաւ բերանն

նորա վաղվաղակի
եւ լեզու նորա։ Եւ
խաւսէր եւ աւրհ
նէր զած։
Եւ եղեւ ահ ի վերա
ամենեցուն որ լուա
ին զայն. եւ որ շուրջ
բնակեալ էին զնո
քաւք։ Եւ ընդ ամե
նայն լեռնակողմն
նն Հրէաստանի
պատմէին ամենայ
յն բանքս այսոքիկ։
Եւ եդին ամենեքեա
ն որ լսէինն ի սիր
տս իւրեանց եւ ա
սէին. զինչ լինիցի
մանուկս այս. եւ ձե
ռն տն էր ընդ նմա։
Եւ Զաքարիա հայ
ր նորա լցաւ հո
գւով սրբով եւ մար
գարէացաւ եւ ասէ։
Աւրհնեալ տէր ած
իէլի. զի այց ել մեզ.
եւ արար փրկութին
ժողովրդեան իւրում։
Եւ յարոյց եղջեր փր
կութեան մեզ ի
տանէ դաւթի ծա
ռայի իւրոյ. որպէս
խաւսեցաւ բերա
նով սրբոց որ յաւի
տենից մարգարէ
քն նորա էին. փրկու
թիւն ի թշնամեաց
մերոց. եւ ի ձեռաց
ամենայն ատելեաց
մերոց. առնել ողոր
մութիւն ընդ հա
րս մեր։ Յիշել զու
խտն իւր սբ։ զեր

դումն զոր երդու-
աւ աբրահամու·
հաւր մերում· տալ
մեզ առանց երկիւ-
ղի· ի ձեռաց թշնա-
մեաց փրկեալս :
պաշտել զնա սր-
բութբ եւ արդարու-
թբ առաջի նորա·
զամենայն աւուրս
կենաց մերոց :
Եւ դու մանուկ
մարգարէ բարձրե-
լոյ կոչեսցիս· զի եր-
թիցես առաջի երե-
սաց տն· պատրաս-
տել զճանապար-
հս նորա: տալ գի-
տութի փրկութե
ժողովրդեանն նորա·
ի թողութի մեղաց

նոցա: վասն գթու-
թեց ողորմութե·
այ մերոյ·որովք ա-
յց արասցէ մեզ ա-
րեգակն ի բարձա-
նց: երեւել որոց ի
խաւարի եւ ի ստու-
երս մահու նստեալ են·
ուղղել զոտս մեր
ի ճանապարհ խա-
ղաղութեան:
Եւ մանուկն աճէր
եւ զաւրանայր հոգ-
ով: եւ էր յանապա-
տս մինչեւ յաւուր
երեւելոյն նո-
րա իղի:
Եւ եղեւ ընդ
աւուրսն ընդ
այնոսիկ· ել հրա-
ման յաւգոստոսէ

կայսերէ, աշխար
հագիր առնել ընդ
ամենայն տիեզերս:
այս առաջին աշխա
րհագիր եղեւ ի դա
տաւորութեան աս
որոց կիւրենեայ:
Եւ երթային ամէ
նեքեան մտանել
յաշխարհագիր իւ
րաքանչիւր ի քաղա
քի:-
Ել եւ յովսէփ ի գա
լիլեէ ի քաղաքէ
նազարեթէ, ի հրէ-
աստանն քաղաք
դաւթի որ կոչի բե
թղեհեմ վասն լի
նելոյ նորա ի տա
նէ յազգէն դաւթի, մտա
նել յաշխարհա

գիր մարեմաւ հա
նդերձ զոր խօսեալ
ունէր նշանեալ էր
յղի:
Եւ եղեւ ի կալա
նել նոցա անդր
լցան աւուրք ծն
նանելոյ նորա: Եւ
ծնաւ զորդին իւր
զանդրանիկ: Եւ պա
տեաց ի խանձա
րուրս, եւ եդ զնա
ի մսուր, զի ոչ
գոյր նոցա տե
ղի յիջավա
նին:-
Եւ հովիւք էին
ի տեղւոջն յայ
նմիկ բացաւթէ
ագքն, որ պահէին
զպաշպանութիւ

գիշերոյ զհօտիւք
իւրեանց:
Եւ հրեշտակն տն
երեւեցաւ նոցա, եւ
փառք տն ծագէ-
ցին առ նոսա: Եւ
երկեան երկիւղ
մեծ :
Եւ ասէ ցնոսա
հրեշտակն: մի եր
կնչիք: զի ահաւա-
սիկ աւետարան-
եմ ձեզ ուրախու-
թեան մեծ, որ եղե-
ցի ամենայն ժողո-
վրդեանն: զի ծնաւ
ձեզ այսօր փր
կիչ: որ է օծեալ
տր: ի քաղաքի դաւ
թի: եւ այս նշանակ
ձեզ: գտանիցէք

մանուկ պատեալ ի
խանձարուրս եւ
եդեալ ի մսուր:
Եւ յանկարծակի
եղեւ ընդ հրեշտա
կին ընդ այնմիկ.
բազմութիւն զօր-
աց երկնաւորաց:
որ օրհնէին զած
եւ ասէին: փառք ի
բարձունս այ. եւ յե
րկիր խաղաղութի,
ի մարդիկ հաճու
թիւն:
Եւ եղեւ իբրեւ մե
կնեցան ի նոցանէ
հրեշտակքն յեր
կինս, ասեն ցմիմե
անս հովիւքն: եկա
յք երթիցուք մին
չեւ ցբեթղեհէմ, եւ

ուսուցմունք զլինչէ
բանիւ պայծառեղէն.
զոր տէր եցոյց մեզ:
Մեկեն փոփոխա-
նակն. և գտին զը̊
մարգարէսն և զառաքեալս.
և զվարդապետութիւն երկրի
էմմանուէլ: և ծննդեան
վասն բանին որ
աստուածային նորա զը̊
մանկանց:
Ամենեքին որ
լսէին զարմանա-
լին վասն բանիցն
զոր խաւսեցան ը̊
նոր նորան կտակերքն:
Մարգարէն զամէ-
նայն զբանս զա-
յտնեալ պայծառ և
խորհրդական լինէր
երկրի երկրին:

Ն ապարհան կլա-
վերին փառաւոր
առնելեն և առաջնե-
են զանձ. վասն ա-
մենայնի զոր լու-
սին և ուսուցին.
որպէս պատ-
մեցաւ նոցա:

ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ

ամաուրք ութ թը̊

փառաւորեալ զնա. և կո-
չեցաւ անուան նո-
րա Յի̃: որ կոչեցե-
ալէր ի հրեշտակէն
մինչ չև յղա-
ցեալէր զնա.
յորովայնի:
Երբ և լցան
ամաուրք ութ
բութեան նոցա,

ըստ աւրինացն
մովսեսի․ ածին
զնա յեմ յանդի
ման առնել տն։
որպէս եւ գրեալ է
յաւրէնս տն․ թէ
ամենայն արու որ
բանայ զարգանդ․
սբ տն կոչեսցի։
ւ տալ պատարա
գ ըստ ասացել
ոյն յաւրէնս տն․
զոյգս տատրակաց․
կամ երկուս ձագս
աղաւնեաց։
ւ ահա էր այր
մի յեմ որոյ ա
նուն էր սիմէովն։
եւ էր այրն այն ար
դար եւ երկիւղած։
եւ ակն ունէր մխի
թարութեան իէլի։
եւ հոգի սբ էր ի նմա։
եւ էր նորա հրա
ման առեալ ՚ի հո
գւոյն սրբոյ․ մի
տեսանել զմահ․
մինչեւ տեսցէ զաւ
ծեալն տն։
ւ եկն հոգւովն
՚ի տաճարն։ եւ ՚ի բերել
ածելն ծնաւղացն
զմանուկն յս․ առ
նել նոցա ըստ սո
վորութեան աւրէ
նացն ՚ի վերայ նո
րա․ եւ նա առեալ
զնա ՚ի գիրկս
իւր աւրհնեաց
զած եւ ասէ։
րդ արձակես
զծառայս քո տր

ըստ բանի քում, ի
խաղաղութեան, զի
տեսին աչք իմ զքո
փրկութիւնքո, զոր
պատրաստեցեր ա-
ռաջի ամենայն ժո-
ղովրդոց: Լոյս ի յայ-
տնութեան հեթանո-
սաց, և փառք ժո-
ղովրդեան քում
Իղի:

Եւ էին հայրն և
մայր նորա զարմա-
ցեալ էին ընդ բա-
նիցն որ խօսէինն
զնմանէ:

Եւ օրհնեաց զնո-
նոսա Սիմէոն:
և ասէ ցմարիամ
մայրն նորա: Ահա
սա կայ ի գլորումն
և ի կանգնումն բա-
զմաց ի մէջ Իղի:
և ի նշան հակառա-
կութեան: և ընդ քո
իսկ անձն անցցէ
սուր: զի յայտնես-
ցին ի բազում սր-
տից խորհուրդք:

Եւ Աննա էր Աննայ
մարգարէ դուստր
Փանուելի յազգէ
Ասերայ: սա էր ան-
ցեալ զաւու-
րբք բազմօք: կե-
ցեալ ընդ առն ա-
մս եւթն ի կուսու-
թենէ իւրմէ, և
էր այրի ամաց ի
բրև ութսուն և
չորից: որոյ չմե-
կնէր ի տաճարէն:

այլ պահօք եւ ա
ղօթիւք պաշտէր
զցայգ եւ զցերեկ:
Եւ սա ի նմին ժամու
յարուցեալ՝ գոհա
նայր զԱծ: Եւ խօ
սէր զնմանէ ընդ
ամենեսեան որ ակն
ունէին փրկութե
անն Երմի:
Եւ իբրեւ կատա
րեցին զամենայն
ըստ օրինացն
Տն, դարձան ա
նդրէն ի գալիլէ
այ՝ ի քաղաքն ի
րեանց նազա
րէթ:
Եւ մանուկն աճէր
եւ զօրանայր, լի
իմաստութբ: եւ
շնորհք Այ
էր ի վերայ նո
րա:

ԵՒԵՐԹԱՅԻՆ

Ծնօղք նորա ա
մի ամի յԵրմ ի
տօնի զատկին:
Եւ իբրեւ եղեւ նո
րա ամք երկոտա
սան: յելանելն նո
ցա յԵրմ ըստ սո
վորութե տօնին,
եւ կատարեալ զա
ւուրսն, եւ դառնալ
անդրէն, մնաց Յս
մանուկն յԵրմ: եւ
ոչ գիտացին ծնօ
ղքն նորա: կար
ծէին զնմանէ
թէ ընդ ուղեկի

ցսն լինել․ եկին ա
ւուր միոյ ճա
նապարհ․ եւ խնդ
րէին զնա ընդ դէ
րացեալն եւ ընդ ծա
նաւթս ։ եւ իբրեւ
ոչ գտին դարձան
անդրէն յէմ խնդ
րել զնա ։
Եւ եղեւ յետ երից
աւուրց․ գտին զ
նա ի տաճարին զի
նստէր ընդ վար
դապետսն․ լսէր
ի նոցանէ․ եւ հար
ցանէր զնոսա ։
Է Զարմանային ա
մենեքեան որ լսէ
ին ի նմանէ ընդ
իմաստութիւն եւ
ընդ պատասխանս

Ղ	Յ	Մ	Մր
Դ	Տ	ԿԲ	ԺԴ

նորա ։ եւ իբրեւ
տեսին զնա․ զարմա
ցան ։
Է Ասէ ցնա մայր
իւր․ որդեակ․ զի
նչ գործ գործե
ցեր դու ընդ մեզ ։
այժմ աւասիկ հայր
քո եւ ես տառապե
ալ խնդրէաք
զքեզ ։
Ասէ ցնոսա․
զի խնդրէիք զիս ։
ոչ գիտէիք եթէ
ի տան հաւր իմոյ
պարտ է ինձ լի
նել ։
Նոքա ոչ իմա
ցան զբանն զոր
խաւսեցաւ ընդ
նոսա ։

Ղ	Յ	Մ	Մ
Ե	Տ	Տ	Տ

Ինջ ընդ նոսայ,
և գնաց ի նաւզա
ըեթ և եր նոցա
հնազանդ :
Ոմայր նորա
պաշտէր զամենա
յն քանան ի ծը
տե իւրում :
Յայն զարգանն
յր իմաստութե
և խոստական. և
շնորհաւք յոյ
և իմաստութեա
նե :-

ՀԵՒԹԱՆՍ

սան երորդի ա
մե տէրութե
տիեզերաց կա
յսեր, իշխանու
թեան հռոմա
ստամբ պղծաստ
ան պոռնոտացելոյ,
և ի չորրորդ պե
տութե զակնկալե
ցուց հեռուորի,
և ի խնկելեպաւ եղ
բայր նորա, չոր
րորդ պետութե
խոստացելոց և
տրապաննացելոց ա
շխարհին, ի չոր
րորդ պետութե
րամնեան արեւե
լեացելոց, և ի թա
գաւորութեան (պետու)
ամենայն և կայսեր
մայ, եղև քաղաք
ելեսայ յոմհան
նոյ որոց զա
քարեայ յոնապա
տե անդ :-

Հ Ժ ԺԵ Ն
Գ Է ԵԵ Ե

Եւ եկն յամենայն
կողմն յորդանա-
նու, քարոզել զմկ-
րտութն ապաշխա-
րութն, ի թողու-
թիւն մեղաց:

է Որպէս եւ գրեալ է
՚ի գիրս պատգամա-
մաց եսայեայ մա-
րգարէի, ձայն բա-
րբառոյ յանապա-
տի: պատրաստա-
րարէք զճանապա-
րհ տն, եւ ու-
ղիղ արարէք զշ-
աւիղս նորա: ա-
մենայն ձորք լցցին
եւ ամենայն լերինք
եւ բլուրք խոնար-
հեսցին: եւ եղիցին
դժուարինք ՚ի դիւ-
րինս: եւ տառապա-
րքն ՚ի հարթ ճա-
նապարհս: եւ տես-
ցէ ամենայն մա-
րմին զփրկու-
թիւն այ:

Ը Ասէր ցժողո-
վուրդսն ելեալս
մկրտել ՚ի նմանէ.
ծնունդք ՚ի ժից, ո՞
ցոյց ձեզ փախչել
՚ի բարկութենէն
որ գալոց է: արա-
րէք այսուհետեւ
պտուղս արժանիս
ապաշխարութն:

Եւ մի՛ սկսանիցէք
ասել եթէ ունիմք
հայր զաբրահամ,
զայս ասեմ ձեզ.
եթէ կարող է ած

Ղ/է Յ/Ժ Մ/Ը Մր/Բ Ղ/Ը Մ/Ժ

ի քարանցս յայս
ցանէ յարուցա
նել որդիս աբ
րահամու :
Այժմ ահաւա
սիկ տապար առ
արմին ծառոց
կայ:
Ամենայն ծառ
որ ոչ առնէ, զպտ
ուղ բարիոք,
հատանի և ի հուր
արկանի :
Ը Հարցանէին զ
նա ժողովուրդքն
և ասէին, Ինչ արդ
զինչ գործեսցուք:
Պատասխանի ետ
և ասէ ցնոսա,
Որ ունի երկու
հանդերձս, տացէ
զմին այնմ որ ոչն
ունիցի: և որ ունի
ցի կերակուր նոյն
պէս արասցէ:
Եկին և մաքսաւո
րք մկրտել, և աս
էին ցնա, վարդա
պետ զինչ գործե
սցուք:
Եւ նա ասէ ցնո
սա, մի ինչ աւելի
քան զհրամայեալն
ձեզ առնիցէք:
Հարցանէին զ
նա և զինուորքն
և ասէին, և մեք
զինչ գործեսցուք:
Ասէ ցնոսա, մի
զոք խռովեցէք: և
մի զոք զրպարտէ
ցէք: շատ լիցին

ՀԸ

ձեզ թօշակըն ձեր։
Մինչ ակն ունէր
ժողովուրդն, և խո-
րհէին ամենեքեան
՚ի սիրտս իւրեանց
վասն յովհաննու-
մե թէ սա իցէ քն։
Պատասխանի ետ
ամենեցուն և ա-
սէ։
Է Ես մկրտեմ զձեզ
ջրով, բայց գայ
զօրաւորն քան
զիս, զորոյ չեմ բա-
ւական քակել զօ-
կօշիկս նա մկր
տեսցէ զձեզ հո-
գւով սրբով և հ-
րով։
Ժա Որոյ հեծանոցն
՚ի ձեռին իւրում
սրբել զկալ իւր,
և ժողովել զցորե-
անն ՚ի շտեմարանս
իւր։ և զյարդն այ
րեսցէ անշէջ
հրով։
Բազում և այլ
ինչ մխիթարութե-
ամբ աւետարանէր ժո-
ղովրդեանն։
ԺԲ Բայց հերովդէս
չորրորդապետն,
յանդիմանեալ ՚ի
նմանէ վասն հե-
րովդիայ, կնոջ եղ-
բօր իւրոյ, և վասն
ամենայն, չարե-
աց զոր գործեաց
հերովդէս, յաւել
և զայն ևս ՚ի վերայ
ամենայնի, և եդ ՚ի

ղ Ժ Ժա · մ Զ Տ · ԺԲ ԺԳ ԵԸ · մ Ժա ԺԲ · մտ Դ ԾԹ · ղ ԺԲ · մ Ճ... · մ Տ

բանտի զյովհան
նէս:
Եւ եղեւ ի մկրտել
ամենայն ժողովր
դեանն, և ընդ յսի
մկրտելն և կալով յա
ղօթս, բանալ եր
կնից, և իջանել հո
գւոյն սրբոյ մարմ
նաւոր տեսլեամբ
իբրև զաղաւնի ի
վերայ նորա:
Եւ ձայն եղե
յերկնից որ ասէր դու
ես որդի իմ սիրելի:
ընդ քեզ հաճեցայ:
Եւ ինքն յս էր ա
մաց իբրև երեսն
ից, սկսեալ որոց
որպէս և կարծէր
որդի յովսեփայ:

որ̃ յակովբայ ն:
որ̃ հեղեայ ն:
որ̃ մատաթեայն:
որ̃ ղեւեայ ն:
որ̃ մեղքեայ ն:
որ̃ յաննեայ ն:
որ̃ յովսեփեայն:
որ̃ մատաթեայն:
որ̃ ամովսայ ն:
որ̃ նաւումայ ն:
որ̃ եսղեայ ն:
որ̃ նանգեայ ն:
որ̃ մաաթայ ն:
որ̃ մատաթեայն:
որ̃ սեմեայ ն:
որ̃ յովսեքեայն:
որ̃ յովդայ ն:
որ̃ յովնանայ ն:
որ̃ ռես ա̃ ն:
որ̃ զորաբաբելին:
որ̃ սաղաթիելին:

եղեւ

ր̃ ներեայ ն:
ր̃ մելքեայ ն:
ր̃ ադդեայ ն:
ր̃ կոսամայ ն:
ր̃ եղմովդադայն:
ր̃ երայ ն:
ր̃ յեսուայ ն:
ր̃ եղիազարայն:
ր̃ յովրիմայ ն:
ր̃ մատթայ ն:
ր̃ ղեւեայ ն:
ր̃ սիմէովնեն ն:
ր̃ յուդայեն ն:
ր̃ յովսեփայ ն:
ր̃ յովնանայ ն:
ր̃ եղիակիմայ ն:
ր̃ մելեթայ ն:
ր̃ մեննայ ն:
ր̃ մատաթայն:
ր̃ նաթանայն:
ր̃ դաւթի ն:

ր̃ յեսսեայ ն:
ր̃ ովբեդայ ն:
ր̃ բոոսայ ն:
ր̃ սաղմանայ ն:
ր̃ նաասոնեն:
ր̃ ամինադաբայն:
ր̃ արամայ ն:
ր̃ ադմեայ ն:
ր̃ առնեայ ն:
ր̃ եսրոմայ ն:
ր̃ փարեսի ն:
ր̃ յուդայի ն:
ր̃ յակովբայ ն:
ր̃ իսահակայ ն:
ր̃ աբրահամու ն:
ր̃ թարայի ն:
ր̃ նաքովրայ ն:
ր̃ սերուքայ ն:
ր̃ ռագաւայ ն:
ր̃ փաղեկայ ն:
ր̃ եբերայ ն:

ր̃ սաղայի ն:
ր̃ կայնանայ ն:
ր̃ արփաքսադայ̃ն:
ր̃ սեմայ ն:
ր̃ նոյ ի ն:
ր̃ ղամեքայ ն:
ր̃ մաթուսաղայ
ե̃ն :
ր̃ ենովքայ ն:
ր̃ յարեդի ն:
ր̃ մաղաղելի ն:
ր̃ կայնանայ ն:
ր̃ ենովսայ ն:
ր̃ սեթայ ն:
ր̃ ադամայ ն:
ր̃ այ̃ ն:

ժե ԻՍԿ ՅԻՍՈՒՍ ԼԻ

Հոգւովն սրբով դարձաւ ի

յորդանանէ: Եւ
վարէր հոգւովն
յանապատին աւուրս
քառասուն փորձել ի
սատանայէ:
ժղ Եւ ոչ եկեր և ոչ
արբ յաւուրսն յայ
նոսիկ:
Եւ իբրև կատարեցան
ապա քաղցեաւ:
Եւ ասէ ցնա սա
տանայ, եթէ որդի
ես այ̃, ասա քարիդ
այդմիկ զի հաց
լիցի:
Պատասխանի ետ
նմա յս̃ և ասէ,
գրեալ է, եթէ ոչ
հացիւ միայն կե
ցցէ մարդ, այլ
ամենայն բանիւ
այ̃:
Եւ հանեալ զնա

ղ ժե | մ ժե | մր ղ | ղ ժղ | մ ժղ

՛ի լեառն մե՛ բարձր·
եցոյց նմա զամէ
նայն թագաւորու
թեանս աշխարհի
՛ի վայրկեան ժամա
նակի: Եւ ասէ ցնա
սատանայ, քեզ
տաց զայս ամէ
նայն իշխանու
թիւնս եւ զփառս
սոցա: զի ինձ
տուեալ է: եւ ում
կամիմ տամ զսա:
արդ դու եթէ առ
կեալ երկիր պագա
նիցես առաջի իմ·
քեզ եղիցի ամէ
նայն:
Պատասխանի ետ
նմա յս եւ ասէ·
գրեալ է· երկիր պա
գցես տն այ քում:
եւ զնմա միայն պա
շտեսցես:
Եւ ած զնա յեմ
եւ կացոյց ՛ի վերայ
աշտարակի տաճա
րին: Եւ ասէ ցնա·
եթէ որդի ես այ ·
արկ զքեզ աստի
› ՛ի վայր: զի գրեալ է·
› եթէ հրեշտակաց
› ՛իւրոց պատուիրէ
› աղէ վասն քո՝ պա
› հել զքեզ: զի ՛ի վե
› րայ ձեռաց բարձ
› ցեն զքեզ· մի՛ եր
› բեք հարցես զքա
› րի զոտն քո:
Պատասխանի ետ
նմա յս եւ ասէ,
ասացեալ է· թէ ոչ

փորձեսցես զտէ՟ր
ած քո:
Եւ կատարեալ զա
մենայն փորձութի
ւն սատանայն, ի բաց
եկաց ի նմանէ
առ ժամանակ
մի:
ձ / ձէ ԵՒ ԴԱՐՁԱՒ
յս զաւրութեամբ
հոգւոյն ի գալիլեայ:
Եւ ել համբաւ զնը
մանէ ընդ ամենա
յն կողմանս գաւա
ռին: Եւ նա ուսու
ցանէր ի ժողովր
դս նոցա: փառա
ւորեալ յամե
նեցուն:
ձը Եւ եկն ի նազարեթ
ուր սնեալն էր: Եւ
եմուտ ըստ սովո
րութե՟ն իւրում յա
ւուրն շաբաթուց
ի ժողովուրդն:
Ետուն նմա զգի
րս զեսայեայ մար
գարէի: Եւ յարեա
ընթեռնո՟ւլ: Եւ ի՟բ
րեւ եբաց զգի
րն, եգիտ զայն տե
ղի յորում գրեա
լ էր, հոգի տն՟ ի
վերայ իմ: վասն ո
րոյ եւ աւծ իսկ
զիս: աւետարա
նել աղքատաց
առաքեաց զիս:
քարոզել գերեաց
զթողութիւն, եւ
կուրաց տեսանել:

ակ

ղ	յ	մ	մր
ձէ	խզ	եգ	եէ
ձը	ե	ե	ե

արձակել զվիրաւո
րս ի թողութիւն :
քարոզել զտարե
կան տն̃ ընդունելի:
Եւ խափեալ զգիր
սն, ետ ցպաշտօն
նեայն, եւ նստաւ:
Եւ ամենեցուն որ
ի ժողովրդեանն է
ին աչք ի նմա հա
յեին :
Եւ սկսաւ ասել
ցնոսա, այսօր
լցաւ գիրքս այս
յականջս ձեր :
Ժթ Եւ ամենեքին վկ
այեին նմա: եւ
զարմանային ընդ
բանսն շնորհացն
որ ելանեին ի բե
րանոյ նորա :

Եւ ասեին ոչ սա
յէ որդին յովսեփայ:
Ի Եւ ասէ ցնոսա,
ապաքէն ասիցէք
առ իս զառակս-
զայս: բժիշկ բժշ
կեա զանձն քո:
որ չափ լուաք զոր
արարեր ի կափառ
նաում, արայ եւ ա
ստ ի քում գաւա
ռի :
Իա Եւ ասէ, ամէն
ասեմ ձեզ: Թէ չէ
մարգարէ ընդու
նելի ի քաղաքի ի
րում:
Իբ Արդար ասեմ
ձեզ: զի բազում
այրիք էին յաւու
րս եղիայի ի մէջ

Ղ	Յ	Մ	Մր
Ժթ	Ծթ	Ճիա	Ծ

Ղ	Յ	Մ	Մր
Ի	〃	〃	〃
Իա	Ժէ	Ճկբ	Ծա
Իբ	〃	〃	〃

եղի, յորժամ փա
կեցան երկինք.
զերիս ամս եւ զվեց
ամիս: Եւ եղեւ սով
մեծ ընդ ամենայն
երկիր: Եւ ոչ առ մի
ՙի նոցանէ առաքե
ցաւ եղիայ, բայց
միայն ՙի սարեփթա
սիդովնացւոցն առ
կին մի այրի:
Ե, բազում բորո
տքէին յիէլ առ ԻԳ
եղիսէիւ մարգա
րէիւ: Եւ ոչ ոք ՙի նո
ցանէ սրբեցաւ.
բայց միայն նեէ
ման ասորի:
Ե, լցան ամենե
քեան բարկութե ԻԴ
ՙի ժողովրդեանն.

ՙիբրեւ լսէին զայս:
եյարուցեալ հա
նին զնա արտա
քոյ քաղաքին, եւ
ածին զնա մինչեւ
յարտեւանն լերինն
յորոյ վերայ քաղա
քն նոցա շինեալ էր,
զալս վէժ առնել
զնա:
Ե, Նա անցեալ
ընդ մէջ նոցա
գնայր:

ԵՒ ԷՋ Ի ԿԱՓԱՌ
նայում ՙի քաղա
քն գալիլեացւոց
եւ ուսուցանէր զն
ոսա ՙի շաբաթուն:
Ե, զարմանային
ընդ վարդապետ

ղ	յ	մ	մր
իգ	,	,	մբ
իդ	,	կբ	մդ

տութեն նորա. զի
իշխանութբ̃ էր բա
նն նորա։
իե Եւ էր ի ժողովր
դեանն այր մի զոր
ունէր այս դեւի
պղծոյ։ Եւ աղաղա
կեաց ի ձայն մեծ
ասէ, Թողացո՛յ. զի՞
կայ մեր եւ քո յս̃ նա
զովրեցի։ Եկիր կո
րուսանել զմեզ։
գիտեմ զքեզ ո՞
վ ես սբ̃ ա̃յ։
Սաստեաց ի նա
յս̃ եւ ասէ, պապա
նձեաց, եւ ել ի դմա
նէ։
Եւ զենեաց զնա
դեւն ի մէջն ատե
եւ ել ի նմանէ։ Եւ
ինչ ո՛չ վնասեաց
նմա։
Եւ եղեւ զարմա
նալիք̃ ի վերայ ա
մենեցուն։ Խօսէ
ին ընդ միմեանս
եւ ասէին, զի՞նչ է
բանս այս. զի իշ
խանութբ̃ եւ զօր
ութբ̃ սաստէ ա
յսոց պղծոց եւ ե
լանեն։
Եւ երթայր հռչակ
զնմանէ յամենայն
տեղիս, շուրջ զգ̊
գաւառաւն։
իզ Եւ յարուցեալ ի
ժողովրդենէ անտի,
եմուտ։ ի տուն սի
մովնի։ զոքանչ սի
մովնի տագնապէր

ղ իե · մ ն · մ , · մր ժդ

ղ իզ · մ կե · մր ժե

Ջերմամբ մեծաւ։
և աղաչեցին զնա
վասն նորա։ Եկաց
առ նմա, սաստեաց
ջերմանն, և եթող
զնա։
վաղվաղակի
յարեաւ, և պաշտ
էր զնոսա։
Ընդ արևն
մտանել, ամենեքե
ան որոց էին հիւա
նդք ի պէս պէս
ցաւս, բերէին զնո
սա առ նա։
Նա ի վերայ իւրաքանչ
իւր ումեք ի նոցա
նէ դնէր ձեռս, և
բժշկէր զնոսա։
ծէ Ելանէին և դևք
ի բազմաց աղաղա

կէին, և ասէին, է
թէ դու ես որդի այ։
Նա սաստէր և
ոչ տայր նոցա թոյլ
խօսել, զի գի
տէին զնա թէ
Քսն է։

ծը ԵՒ ԻԲՐԵՒ այգ
եղև, ել գնաց յա
նապատ տեղի։ Եւ
ժողովուրդքն խնդ
րէին զնա։ Եկին
մինչև առ նա։ Եւ
արգելուին զնա զի
մի գնասցէ ի նո
ցանէ։
Նա ասէ ցնոսա.
Եւ այլոց քաղաքաց
պարտ է ինձ աւե
տարանել զարքա

ղ ծէ — մր ժդ ծը — ղ ծը — մր ժէ

յութեան այ. զի յա
յն իսկ առաքեցայ:

Եւ քարոզէր ի ժո
ղովուրդսն գալի
լեացւոց:

ԽԹ Եւ եղեւ ի խռնել
զնովաւ ժողովրդե
անն, եւ լսել զբանն
այ, եւ ինքն կայր առ
ծովակին: եւ ձկնոր
սքն ելեալ ի նոցա
նէ լուանային զգո
րծիսն:

Ել ի մի նաւա
ցն որ էր սիմովնի,
եւ աղաչեաց զնա
սակաւիկ մի տա
նել ի ներքս ի ցա
մաքէն: Նստաւ եւ
ուսուցանէր ի
նաւէն անտի զժո
ղովուրդսն:

Ծ Եւ իբրեւ լռեաց
ի խօսելոյն. ասէ
ցսիմովն. Խաղա
ցո ի խորն. եւ ար
կէք զգործիս ձեր
յորս:

Պատասխանի ետ
սիմովն եւ ասէ
ցնա. վարդապետ.
զամենայն գիշեր
աշխատ եղաք եւ ոչ
ինչ կալաք: Բայց
վասն քո բանին ար
կցուք զգործի
սս:

Զայս իբրեւ արա
րին. փակեցին ի
ներքս բազմութի
ւն ձկանց յոյժ. մին
չեւ պատառէին

ուռկանք նոցա:
Եւ ակն արկէին որ
սակցացն ՚ի միւս
նաւին գալ օգ
նել նոցա:
Եւ եկին եւ լցին
երկոքեան նաւքն
մինչեւ մերձ յընկ
ղմել նոցա:
ԼԴ Իբրեւ ետես սի
մովն պետրոս:
անկաւ առ ծուն
գս յսի եւ ասէ: Ի
բաց գնա յինէն:
տր: զի այր մեղաւ
որ եմ ես: քանզի զե ահ
պատեաց զնա եւ
զամենեսեան որ ընդ
նմայն էին, վասն
որսոյ ձկանցն զոր
ըմբռնեալ էին:-

Ղ
ԼԴ

Նմանապէս եւ զյա
կովբոս եւ զյովհա
ննէս զորդիսն զե
բեդեայ. որք էին որ
սակիցք սիմովնի:
ԼԵ Եւ ասէ ցսիմովն
յս. մի երկնչիր. յա
յսմ հետէ զմարդիկ
որսայցես կենդանիս:
Եւ հանեալ զնաւսն
ԼԶ ՚ի ցամաք. թողեալ
զամենայն. եւ
գնացին զհետ
նորա:

ԼԷ ԵՒ ԵՂԵՒ Ի
մտանել նորա ՚ի մի
՚ի քաղաքացն. ահա
այր մի լի բորոտու
թբ. ՚իբրեւ ետես
զյս անկեալ ՚ի երե

Ղ	Մ	ՄՐ
ԼԵ	ԻԱ	Ժ
ԼԷ	ԿԳ	ԺԸ

որս երեսաց աղա ԼԳ
չեաց զնա եւ ասէ.
տր. եթէ կամիս կա
րող ես զիս սրբել:
Եւ ձգեաց զձեռն
իւր. հպեցաւ ի նա
եւ ասէ. կամիմ սր
բեաց:
Եւ վաղվաղակի ԼԵ
գնաց ի նմանէ բո
րոտութիւնն:
Եւ նա պատուիրե ԼԶ
աց նմա մի ումեք
ասել: այլ թէ երթ
ցոյց զանձն քո քա
հանային. եւ մատո
պատարագ վասն
սրբութեան քո: որպ
էս եւ հրամայեաց
մովսէս ի վկայու
թիւն նոցա:

Եւ յորդէր առաւ
ել բանն զնմանէ:
եւ ժողովէին. ժո
ղովուրդք բազու
մք լսել. եւ բժշկէին
ի հիւանդութեանց
իւրեանց:
Եւ նա երթայր
առ յանապատ
տեղիս եւ կայր
յաղօթս:

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՄԻՈՒՄ
աւուրց. եւ ինքն ու
սուցանէր: եւ էին փա
րիսեցիքն եւ օրի
նացն վարդապետ
տք նստէին. որ ժո
ղովեալ էին յամե
նայն քաղաքաց.
գալիլեացւոց. եւ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ԼԳ	ԽԶ	ԻԴ	ԻԵ
ԼԵ	Է	ՃԽԹ	ԿԶ
ԼԶ	ԼԸ	ՃԾԴ	ԿԹ

հրեաստանէ, եւ
երսղմի, եւ զօրութի
ւն տն էր ի բժշկել զն
ոսա:

ձե Եւ ահա արք բերէ
ին մահճօք զայր
մի որ էր անդամա
լոյծ: եւ խնդրէին
զնա մուծանել ի
ներքս եւ դնել ա
ռաջի նորա: եւ իբ
րեւ ոչ գտանէին
թէ ընդ որ մուծա
նիցեն զնա ի ներ
քս վասն ամբոխ
ին, ելին ի տանիսն
եւ ի ցուոցն կախե
ցին զնա եւ իջու
ցին մահճօքն հա
նդերձ ի մէջ առա
ջի յսի:

ղ ձե մ հ մր ի

Եւ տեսեալ զհա
ւատն նոցա, ասէ
ցնա, այր դու թո
ղեալ լիցին քեզ
մեղք քո:

Սկսան խորհել
դպիրքն եւ փարի
սեցիք եւ ասեն, ո՞
է սա որ խօսի
զհայհոյութիւնս
ո՞ կարէ թողուլ զմե
ղս, բայց միայն
ած:

Իբրեւ գիտաց
յս զխորհուրդս
նոցա, պատասխա
նի ետ եւ ասէ ցնո
սա, զի՞ խորհիք ի
սիրտս ձեր զինչ
դիւրագոյն է, ա
սել թողեալ լիցին

քեզ մեղք քո, եթէ
ասել արի եւ գնայ:
Այլ զի գիտասջիք
թէ իշխանութիւն
ունի որդի մարդոյ
յերկրի թողուլ զմե
ղս, ասէ ցանդամա լը
լոյծն. քեզ ասեմ.
արի առ զմահիճս
քո եւ երթ ի տուն
քո:
Եւ առժամայն յա
րուցեալ առաջի
ամենեցուն, առ
զիւր ի յորոյ վերայ
անկեալ դնէր, գը
նաց ի տուն իւր,
եւ փառաւոր առ
նէր զա̃ծ: լթ
Եւ զարմանք կալան
զամենեսեան, եւ փա
ռաւոր առնէին
զա̃ծ: լի եղեն ա
հիւ եւ ասէին, եթէ
տեսաք այսաւր
նորա̃ նշա
նս:-

ԵՒ ՅԵՏ ԱՅՍՈ
րիկ ել անտի, եւ
ետես մաքսաւոր
մի որում անուն էր
Ղեւի, զի նստէր ի
մաքսաւորութեան
եւ ասէ ցնա, եկ զը
կնի իմ:
Եւ թողեալ զամէ
նայն, յարուցեալ գը
նաց զկնի նորա:
Եւ արար ընդու
նելութի̃ մեծ նմ̊
մա ղեւի ի տան իւ

ղ	մ	մր
լը	հա	խա
լթ	հբ	խբ

րո̃մ:
Եւ էր ժողովու
րդ բազում մա
քսաւորաց. և այ
լոց որ էին բազմե
ալ ընդ նոսա:
Եւ տրտնջէին
փարիսեցիքն և դ
պիրքն նոցա զնո̊
մանէ̃ առ աշակե
րտսն նորա և ա
սէին. ընդէ՞ր ընդ
մաքսաւորս և ընդ
մեղաւորս ուտէք
և ըմպէք:
ԵԼ Պատասխանի ետ
յի̅ս և ասէ̃ ցնո
սա. ո̃չ ինչ են պի
տոյ բժիշկք ող
ջոց. այլ հիւան
դաց: ո̃չ եկի կո
չել զարդարս. այլ
զմեղաւորս յապա
շխարութի̃ն:
Եւ նոքա ասեն
ցնա. ընդէ̃ր աշա
կերտքն յովհան
նու պահեն ստէպ:
և խնդրուածս ա
ռնեն. նոյնպէս և
փարիսեցւոցն. և
քո̂յդ ուտեն և ըմ
պեն:
Եւ նա ասէ̃ ցնո
սայ. միթէ կարո̃
ղէք մանկանց ա
ռագաստի. մինչ
փեսայն ընդ նո
սա́ էցէ հրաման
տալ պահել: եկես
ցեն աւուրք. յոր
ժամ բարձցի ի նո

ղ մ մր
ե հգ եգ

ցանէ փեսայն, ա
պա պահեսցեն յայնմ
աւուրն յայնոսիկ:
Ասաց և առակ
մի առ նոսա, թէ
ոչ ոք արկանէ ի
նոր յանդերձէ ի
վերայ հնացեալ
ձորձոյ: ապա թէ
ոչ և զնորն պատա
ռէ, և ընդ հնոյն
ոչ միաբանի կապէ
րտն որ ի նորոյն:
Եւ ոչ ոք արկանէ
գինի նոր ի տիկս
հինս: ապա թէ ոչ
պայթուցանէ գի
նին նոր զտիկսն
հինս: ինքն հեղու
և տիկքն կորնչին:
այլ գինի նոր ի տիկ

ակ

կս նորս արկանել
լէ, և երկոքեան պա
հին: Եւ ոչ ոք ըմպէ
զհինն, և կամիցի
զնորն: քանզի ա
սէ՝ եթէ հի
նն քաղց
րագոյն է:

խա

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՇԱԲԱ
թու յերկրորդում
առաջնումն, անցա
նել նմա ընդ արտ
որայսն: և աշակեր
տքն նորա կորզէ
ին հասկ, շփէին
ընդ ափ և ուտէին:
Ոմանք ի փարի
սեցւոցն ասէին ցնո
սա, զէ՞նչ գործէք
որ չէ աւրէն ի շա

ղ խա   մ ձժ   մր եղ

բաթու։
Պատասխանի ետ
նոցա յս եւ ասէ.
չէ՞ք ընթերցեալ
ձեր զոր արարն
դաւիթ։ յորժամ
քաղցեաւ ինքն
եւ որ ընդ նմայն էին.
զեա՞րդ եմուտ
ի տունն այ. եւ զհա
ցն զառաջաւորու
թեան եկեր եւ ետ
այնոցիկ որ ընդ
նմայն էին, զոր ոչ
էր աւրէն ումեք
ուտել բայց միայ
ն քահանայապե
տեցն։
Եւ ասէ ցնոսա.
տէր է որդի մար
դոյ եւ շաբաթու։

խբ Եղեւ ի միւսում
շաբաթուն մտա
նել նմա ի ժողովու
րդն եւ ուսուցա
նել։ եւ էր անդ ա
յր մի. եւ ձեռն նորա
աջ գօսացեալ էր։
Սպասէին նմա
դպիրքն եւ փարի
սեցիք թէ ի շաբա
թուն բժշկեսցէ.
զի գտանիցեն չա
րախօսութիւն
զնմանէ։
Նա գիտէր զխո
րհուրդս նոցա։
Ասէ ցայրն որոյ
ձեռն գօսացեալ
էր. արի կաց ի
մէջ։
Նա յարուցեալ

դ խբ մ ճժգ մր իե

եկաց ։
Ասէ ցնոսա յս․
հարցից ինչ ձեզ ։
զինչ արժանի է ի
շաբաթու ։ բարի
ինչ առնել ․ եթէ
չար գործել ։ ոգի
մի ապրեցուցանել
եթէ կորուսանել ։
Եւ հայեցեալ շու
րջ զամենեքումբք
զայրագին ․ ասէ
ցնա ձգեա զձեռն
քո ։
Եւ նա ձգեաց ։
Եւ հաստատեցաւ
ձեռն նորա իբրեւ
զմիւսն ։
Եւ նոքա լցան յի
մարութեամբ ։ եւ խօ
սէին ընդ միմեա

նա ․ եթէ զինչ
առնիցեն ։
յմէ ։
ԵՒ ԵՂԵՒ ՅԱՒՈՒՐՍ
ուրսն ընդ այնոս
սիկ ել ի լեառն ․
կալ յաղօթս ․ եւ
կայանէր զգիշերն ի
զլուխ յաղօթսն
այ ։
Եւ իբրեւ այգ եղեւ
կոչեաց զաշակերտս
ն իւր ․ եւ ընտրեաց
ի նոցանէ երկոտա
սանս զորս եւ առա
քեալս անուանեաց
զսիմովն զոր եւ պետ
րոս անուանեաց ։
եւ զանդրէաս զեղ
բայր նորա ։ եւ զյա

ղ	մ	մբ
եկ	ճա	կգ
եդ	ձ	ւ

կոբոս: եւ զյովհա
ննէս: եւ զփիլիպ
պոս: եւ զբարթո
ղոմէոս: եւ զմատ
թէոս: եւ զթովմաս:
եւ յակոբոս ալփէ
այ: եւ զսիմովն զկո
չեցեալն նախան
ձայոյզ: եւ զյու
դայ յակոբեայ:
եւ զյուդայ իսկա
րիովտացի. որ է
իւէ ղեւ մատնիչ:
Իջեալ նոքօք
կանգներձ ի տեղի
մի տափարակ. եւ
ժողով աշակերտա
ցն նորա. եւ բազ
մութիւն յոյժ ժողո
վրդեանն յամենա
յն Հրէաստանէ.

ղ ժ մ մր
իւէ իւզ իզ իէ

եւ յերեմէ. եւ յայնմ
կողմանէ. ի ծով
եզերէն տիւրոսի
եւ սիդոնի. որք եկին
լսել ի նմանէ. եւ
բժշկել ի հիւանդ
ութեանց իւրեա
նց: Եւ նեղեալքն
յայսոց պղծոց բժ
շկէին: եւ ամենայ
ն ժողովուրդն.
խնդրէր մերձենալ
ի նա: զի զաւրու
թիւն բազում է
լանէր ի նմանէ. եւ
բժշկէր զամենե
սեան:
իւզ Եւ նա ամբարձ
զաչս իւր յաշակե
րտսն իւր եւ ասէ:
Երանի է աղքա

ղ մ
իւզ իէ

տացդ հոգւով զի
ձեր է արքայութիւն
Աստուծոյ:
կե Երանի է որ քաղ
ցեալ են այժմ զի
յագեսցին:
կզ Երանի է որ լան
այժմ: զի ծիծաղե
սցեն:
կը Երանի է ձեզ յոր
ժամ նախատեսցեն
զձեզ մարդիկ. և
յորժամ որոշեսցեն
զձեզ և նախատեսցեն
ցեն, և հանեսցեն
անուն չար զձէնջ
վասն որդւոյ մա
րդոյ: ուրախ լե
րուք յաւուր յայն
մեկ և ցնծասջիք:
զի ահա վարձք
ձեր բազում են յե
րկինս: ըստ նմին
օրինակի առնէ
ին մարգարէիցն
հարքն նոցա:
ծ Այլ վայ ձեզ մե
ծատանցդ, զի
ընկալայք զմխի
թարութիւն ձեր:
Վայ ձեզ որ յագե
ալ էք այժմ: զի
քաղցեսջիք:
ծա Վայ ձեզ որ ծի
ծաղէքդ այժմ: զի
սգասջիք և լայցէք:
Վայ ձեզ յորժամ
բարի ասեն զձէ
նջ ամենայն մար
դիկ: զի այսպէս
առնէին սուտ մա
րգարէիցն հարք

նոցա:
ԾԲ Այլ ձեզ ասեմ որ
լսէքդ: սիրեցէք
զթշնամիս ձեր:
բարի արարէք ա-
տելեաց ձերոց:
օրհնեցէք զա-
նիծիչս ձեր: ա-
ղօթս արարէք
ի վերայ նեղչաց
ձերոց:
ԾԳ Որ հարկանէ զ
ծնաւտ քո. մատո՛յ
նմա և զմիւսն: և
որ հանէ ի քէն զ
բաճկոն քո. մի ար-
գելուր ի նմանէ
և զշապիկս: ամե-
նայնի. որ խնդրէ
ի քէն տուր: և զոր
ինչ հանէ ոք ի

ղ մ
ծդ ՝
ծդ լէ

քէն. մի պահանջեր:
ԾԴ Որպէս կամիք
թէ արասցեն ձեզ
մարդիկ, այնպէս
արասջիք և դուք
նոցա:
ԾԵ Եւ եթէ սիրէք
դուք զսիրելիս
ձեր. զինչ շնորհ է
ձեր: զի և մեղաւորք
սիրեն զսիրելիս
իւրեանց: Եւ եթէ
բարի առնէք բա-
րերարաց ձերոց,
ո՞ր շնորհ է ձեր:
զի և մեղաւորք զ
նոյն գործեն: Եւ
եթէ տայք փոխ
այնոցիկ, յորոց ա-
կն ունիք առնուլ

ղ մ
ծդ ծդ
ծե խա

որ շնորհէ ձեր :
քան զի եւ մեղաւորք
մեղաւորաց փոխ
տան, զի առցեն ա
նդրէն զհաւասարն:
Բայց սիրեցէք զթ
շնամիս ձեր, եւ
բարի արարէք ա
տելեաց ձերոց եւ
տուք փոխ ուստի
ոչ ակն ունիցիք
առնուլ: եւ եղիցի
վարձք ձեր բազու
մ: եւ եղիջիք որդիք
բարձրելոյ: զի նա
քաղցր է ի վերայ
չարաց, եւ ապա
շնորհաց:
Եղերուք գթածք
որպէս եւ հայրն ձեր
գթած է:

ծդ Մի դատիք եւ ոչ
դատեսջիք: մի պա
րտաւորէք եւ ոչ պարտաւո
րեսջիք: արձակեցէք:
եւ արձակեսջիք: տուք
եւ տացի ձեզ: չափ
բարւոք թաթա
ղուն շարժուն, զե
ղուն տացեն ի գո
գս ձեր: նովին չա
փով որով չափէք
չափեսցի ձեզ:
ծէ Ասաց եւ առակ մի
առ նոսա: միթէ
կարիցէ կոյր կուրի
առաջնորդել: ոչ
ապաքէն երկոքեան
ի խորխորատ ան
կանիցին:
ծը Ոչ է աշակերտ լաւ
քան զվարդապետ

ղ	ժ	մ	մր
ծդ		ծ	խա
ծէ	ծէ ծը ծթ	ծծդ	
ծը		ղ	

իւր։ ամենայն կա-
տարեալն եղիցի
իբրեւ զվարդապ-
ետն իւր։
ծը Զի՞ տեսանես զշիւ-
ղ յական եղբաւր
քո, եւ ի քում ական
զգերանդ ոչ նշմա-
րես։
Կամ զիա՞րդ կա-
րես ասել ցեղբայր
քո, եղբայր, թող հա-
նից զշիւղդ յակա-
նէ քումմէ, եւ դու
ի քում ականդ զգե-
րանդ ոչ տեսանես։
Կեղծաւոր, հան
նախ զգերանդ յա-
կանէ քումմէ, եւ
ապա հայեսջիր հա-
նել զշիւղ յակա-
նէ եղբաւր քո։
կ Զի ոչ է ծառ բա-
րի, որ առնէ պտուղ
չար։ եւ ոչ դարձեալ
ծառ չար, որ առնէ
պտուղ բարի։ զի
իւրաքանչիւր ծառ
ի պտղոյ ճանաչի։
կա Ոչ եթէ ի փշո-
շոց քաղեն թուզ։
եւ ոչ ի մորենոյ կթեն
խաղող։
կբ Այր բարի, ի
բարի գանձուց
սրտի իւրոյ բղխէ
զբարի։ եւ մարդ
չար, ի չարէն բղխէ
զչար։ քանզի յա-
ռաւելուածոյ սրտին
խաւսի բերան
նորա։

Ղ Մ
ծը ծա

Ղ Յ Մ
կ , ծը
կա , ծէ
կբ ճժզ ճխէ

կգ Զի՞նչ կոչէք զիս տէր,
տէր, և զոր ասեմն ոչ
առնէք:
կդ Ամենայն որ գայ
առ իս, և լսէ զբա
նս իմ և առնէ զնո
սա, ցուցից ձեզ
ում նմանէ. նմա
նէ առն որ շինեսցէ
տուն, որ փորեաց
և խորեաց, և եդ
հիմն ի վերայ վիմի:
Յյառնել հեղեղաց.
բախեաց գետ զտու
նն, և ոչ կարաց
շարժել զնա: զի
կառուցեալ էր հի
մն ի վերայ վիմի:
Իսկ որ լսէ զբա
նս իմ և ոչ առ
նէ, նմանէ առն

որ շինեսցէ տուն ի
վերայ հողոյ առանց
հիման: զոր բախե
աց գետն, և վաղվա
ղակի անկաւ: և
եղև կործանումն
տանն այնո
րիկ մեծ:

կե ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԿԱՏԱ
րեաց զամենայն
բանս իւր ի լսելիս
ժողովրդեանն. ե
մուտ ի Կափառնա
ում:
Հարիւրապետի ու
րումն ծառայ չա
րաչար հիւանդա
ցեալ մերձ էր ի վա
խճանել, որ էր նմա
պատուական: Եւ ի

ղ / կգ / կդ
մ / ծբ / կա
ղ / կե
մ / ծե
մ / կդ

բրև լուաւ զյսէ·
առաքեաց զծերսն
հրէից· աղաչէր զն͞
նա զի եկեսցէ ա
պրեցուսցէ զծա
ռայն նորա:
Եւ նոքա եկեալ առ
յս· աղաչէին զնա
ստէպ· և ասէին թէ
արժանի է որում·
զշնորհս զայս առ
նես: զի սիրէ զազ
գս մեր: և զժողովուր
դարանոցն նա շինե
աց մեզ:
Եւ յս գնաց ընդ
նոսա: Իբրև ոչ
ինչ կարի հեռի էր
ի տանէն յղեաց·
առ նա հարիւրապե
տն բարեկամս և

ասէ ցնա· տր: մի
ինչ աշխատ լինիր:
զի չեմ բաւական
եթէ ընդ յարկաւ
իմով մտանիցես:
վասն որոյ և ոչ զա
նձն համարեցայ ա
րժանի առ քեզ գա
լոյ այլ ասա բանիւ
և բժշկեսցի ման
ուկս իմ: քանզի
և ես այր մի եմ կա
րգեալ ընդ իշխա
նութբ ունիմ ընդ
իւև զինուորս և
ասեմ սմայ երթ և
երթայ: և այլում
թէ եկ· և գայ: և
ծառայի իմում թէ
արա զայս և առնէ:
Եւ իբրև լուաւ

զայս յս · զարմացաւ:
դարձաւ առ ժողո
վուրդն որ երթա
յին զհետ նորա եւ
ասէ · ամէն ասեմ
ձեզ: Թէ եւ ոչ յիսրլի
այս չափ հաւատս
գտի:
կզ Ե, դարձան ան
դրէն պատգամաւո
րքն ի տունն · եւ
գտին զծառա
յն հիւանդ
բժշկեալ:
կէ ԵՒ ԵՂԵՒ ՅԵՐԿՐՈՐԴ
ու: Երթայր ի քաղաք
մի որում անուն
էր նային: Երթա
յին ընդ նմա եւա
շակերտքն նորա ·
եւ ժողովուրդ բա
զում: Իբրեւ մերձ
եղեւ ի դրունս քա
ղաքին · եւ ահա եղա
նէր մեռեալ մի որ
դի միամօր մօր
իւրոյ: Եւ նա էր այրի:
եւ ժողովուրդ բա
զում քաղաքէնէր
ընդ նմա:
Ե, իբրեւ ետես զնա
ծզ տր գթացաւ ի
նա · եւ ասէ մի լար:
Մատուցեալ մե
րձեցաւ ի դագաղ
ն · եւ որ բարձեալն
տանէին զտեղի ա
ռին:
Ասէ · պատա
նի դու քեզ ասեմ
արի:

ղ մ
կզ կզ
կէ

Եւ կանգնեցաւ մե
ռեալն։ Եւ սկսաւ
խօսել։ Եւ ետ զնա
ցմայր իւր։
Եւ կալաւ ահ զա
մենեսեան։ Եւ փառաւոր
առնէին զա͞ծ։
Եւ ասէին, թէ մար
գարէ ոմն մեծ
յարուցեալ է ի մէջ
մերում։ Եւ եթէ ա
յց արար ա͞ծ ժո
ղովրդեան իւրում
ի բարութիւն։
կը Եւ ել զրոյցս ընդ
ամենայն Հրէաս
տան վասն նորա
եւ ընդ ամենայն կո
ղմանս աշխարհին։
կթ Եւ պատմեցին յով
հաննու աշակե
րտքն իւր վասն ա
մենայնի այսորիկ։
Եւ կոչեաց առ ին
քն երկուս ոմանս
յաշակերտացն իւ
րոց յովհաննէս·
առաքեաց առ տ͞ր
եւ ասէ· դու ես որ
գալոցն ես եթէ ա
յլում ակն կալ
ցուք։
Եկեալ առնա
արքն ասեն։ յովհա͞
ննէս մկրտիչ ա
ռաքեաց զմեզ առ
քեզ եւ ասէ։ դու ես
որ գալոցն ես, թէ
այլում ակն կալ
ցուք։
Ի նմին ժամու
բժշկեաց բազումս·

ղ մ
կը ՟
կթ ծբ

ի հիւանդութեանց
եւ ի հարուածոց եւ
յայսոց չարաց։ եւ
կուրաց բազմաց
շնորհեաց տեսա
նել։

Պատասխանի ետ
նոցա եւ ասէ.
երթայք պատմե
ցէք յովհաննու
զոր տեսէքդ եւ լու
այք։ զի կոյրք տե
սանեն։ եւ կաղք
գնան։ բորոտք սր
բին։ խուլք լսեն։
մեռեալք յառնեն։
աղքատք աւետա
րանին։ եւ երանի ի
ցէ որ ոչ գայթակ
ղեսցի յիս։

Եւ երթեալ գնա
ցին հրեշտակքն
յովհաննու սկսաւ
խօսել ընդ ժողո
վուրդսն վասն յո
վհաննու։ զի՞նչ ելէք
յանապատն տեսա
նել։ եղէգն ի հողմոյ
շարժուն։

Այլ զի՞նչ ելէք
տեսանել։ այր ի հա
նդերձս փափկու
թե զարդարեալ։
ահաւանիկ որ ի հա
նդերձս երեւելիս
եւ ի փափկութե են.
յարքունիս են։

Այլ զի՞նչ ելէք տե
սանել։ մարգարէ։
այո։ ասեմ ձեզ։
առաւել եւս քան
զմարգարէ։ զի

սան՝ վասն որոյ
գրեալ՝ն է։
› Հ Ահա ես առաքեմ
› զհրեշտակեմ ա
› ռաջի քո, որ յառ
› դարեսցէ զճա
› նապարհս քո առ
› աջի քո։
Հա Ամէն ասեմ ձեզ։
մեծ ի ծնունդս
կանանց մարգա
րէ քան զյովհա
ննէս ոչ ոք է։ Բայց
փոքրիկն յարքա
յութե այ մեծ է
քան զնա։
Հբ Եւ ամենայն ժո
ղովուրդն՝ եբրև
լուաւ և մաքսաւո
րքն՝ արդարա
ցուցին զած զի

մկրտեցան ի մկր
տութեն յովհա
ննու։
Բայց փարիսեցի
քն և աւրէնսգիտա
նք՝ զխորհուրդն
այ անարգեցին յա
նձինս իւրեանց։
զի ոչ մկրտեցան
ի նմանէ։
Հգ Ընդ ում նմանե
ցուցից զմարդիկ
ազգիս այսորիկ։
և ում նմանեցեն նմանո
ղք։ Նմանեն մանկ
տւոյ որ ի հրապա
րակս նստեցին՝
կարդայցեն զմի
միեանս և ասեն՝
փող հարաք ձեզ.
և ոչ կաքաւեցէք։

Ղ	Մ	Մ	Ղ
Հ	Ճգ	ա	Հգ
Հա	Ճդ	›	
Հբ	Ճե	›	

ողբացաք, եւ ոչ
լացէք։
Եկն յովհաննէս
մկրտիչ ոչ ուտէր
եւ ոչ ըմպէր եւ ասա
էք դեւ գոյ ի նմա։
Եկն որդի մարդ
ոյ ուտէ եւ ըմպէ,
եւ ասէք, ահա այր
կերող եւ արբեցող։
բարեկամ մաքսա
որաց եւ մեղաւո
րաց։ եւ արդարա
ցաւ իմաստութի
յորդւոց ի
րոց։

բդ

ԱՂԱՉԷՐ
զնա ի փարիսեցւ
ոցն, զի կերիցէ
հաց ընդ նմա։

Համց
զատկի

Եւ մտեալ ի տուն
փարիսեցւոյն բա
զմեցաւ։
Եւ ահա կին մի որ էր ի քա
ղաքին մեղաւոր։
Իբրեւ գիտաց թէ
բազմեալ է ի տան
փարիսեցւոյն, բե
րեալ շիշ մի իւ
ղոյ անուշից, կայր
յետոյ առ ոտսն նո
րա լալով։ եւ արտա
սուօքն սկսաւ
թանալ զոտս նո
րա։ եւ վարսիւք գլ
խոյ իւրոյ ջնջէր։
եւ համբուրէր զո
տս նորա։ եւ օ
ծանէր իւղովն։
Իբրեւ տեսեալ փարի
սեցւոյն որ կոչեա

ղ կդ   ժ ղը   ժ ճկզ   ժբ ճծզ

ցն զնա· ասէր ընդ
միտս իւր: սա թէ
մարգարէ ոք էր·
ապա գիտէր թէ
ով և որպիսի ոք
կին մերձենայ ի
սա: զի մեղաւոր է:
Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնա·
սիմովն· ունիմ ինչ
ասել քեզ:
Եւ նա ասէ՝ ասա
վարդապետ:
Եւ ասէ՝ երկու
պարտապանք էին
ուրումն փոխա
տուի: մին պարտ
էր հնգ հարիւր
դահեկան: և միւսն
յիսուն· և իբրև ոչ
գոյր նոցա հատու
ցանել· երկոցունց
շնորհեաց: արդ ա
սա՝ ո առաւել սի
րեսցէ զնա:
Ասէ սիմովն ինձ
այսպէս թուի, եթէ
որում բազումն ~
շնորհեաց:
Եւ նա ասէ ցնա·
Ուղիղ դատեցար:
Եւ դարձեալ ի կինն
կողմն· ասէ ցսիմո
վն· տեսանես զայս
կին մտի ի տուն քո·
ջուր ոտից իմոց ոչ
ետուր: իսկ սա· ար
տասուօք իւրովք
եթաց զոտս իմ, և
հերօք իւրովք ջն
ջեաց· համբոյր մի
դու ոչ ետուր ինձ·

սա՛ ա՛ւասաւէն յորմէ
հետէ մտեալեմ ·
ոչ դադարեաց ի
համբուրելոյ զոտս
իմ: Իւղով զգլուխ
իմ ոչ աւծեր: սա՛
իւղո՞վ անուշիւ
աւծ: վասն որոյ ա-
սեմ քեզ, թողեա՞լ
լիցին սմա՞յ մեղք
ԲԵ իւր բազումք: զի
յո՞յժ սիրեաց:
և որում շատ
թողուցու շատ սի
րէ: և որում սա
կաւ՛ սակաւ՛:
Եւ ասէ ցնա՛· թո
ղեա՞լ լիցին քեզ
մեղք քո:
Եւ սկսան որ բազ
մեալ էին ընդ նմ՞
մա՛ ասել ընդ մտ՛
ս իւրեանց, ո՞վ է
սա՛ որ և զմեղս թո
ղու՞:
Եւ ասէ ցկինն,
հաւատք քո կեցու
ցին զքեզ, երթ
ի խաղաղու
թի՞ւն:

ԿԵ ԵՒԵՂԵՒՅԵՏԱՅՆ
որիկ · ա՛նքն ՀԵ
շրջէ՞ր ընդ քաղաք՛ս
և ընդ գեաւղս,
քարոզէր և աւե
տարանէ՞ր զարքա
յութի՛ն այ: և էր
կոյտասանքն ընդ
նմա: և կանայք ո
մանք որ բժշկեալ
էին յայսոց չարաց

Ղ
ԿԵ

եւ ի հիւանդութեանց՝
Մարիամ որ կոչէր
Մագդաղենացի, յո
րմէ եւթն դեւն
ելեալ էր. եւ Յովհան
նա կին Քուզայ
հազարապետին՝
Հերովդի, եւ Շուշան.
եւ այլք բազումք
որք պաշտէին զ
նա յընչից իւրե
անց:
հզ Եւ ի ժողովել բա
զում ժողովրդոց
եւ ըստ քաղաքաց
քաղաքաց եկելո
ցն առ նա, ասէ
առակաւ:
Ել սերմանացան
սերմանել զսեր
մանիս իւր: եւ ի
սերմանելն իւրում՝
էր որ անկաւ առ
ճանապարհաւ, եւ
եղեւ կոխան: եւ թռ
չունք երկնից կե
րան զնա:
Եւ այլն անկաւ
յապառաժի: եւ ընդ
բուսանելն չորա
ցաւ, առ ի չգոյէ
հիւթոյ:
Եւ այլն անկաւ ի
մէջ փշոց: եւ ընդ
նմին բուսեալ փշ
շոցն հեղձուցին
զնա:
Եւ այլն անկաւ
յերկիր բարի եւ
պարարտ: եւ բու
սեալ արար պտուղ
հարիւրապատիկ:

ղ/հզ մ/ծա մր/ղ

Զայս երբեւ խօսեցաւ, ասէ. որ ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ:

Հարցանէին զնա աշակերտքն թէ զինչ իցէ առակն:

Եւ նա ասէ. Ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութե այ:

ՃԷ Այլ այլոցն առակօք: զի տեսցեն: և մի տեսցեն: և լուիցեն և մի իմասցեն:

ՃԸ Այս առակն այս ինչ է:

Սերմն. բանն այ է. և որք առ ճանապարհաւն այնոքիկ են, որ լսեն. և ապա գայ սատանայ և հանէ զբանն ի սրտից նոցա. զի մի հաւատասցեն և ապրեսցեն:

Եւ որք յապառաժին, որք յորժամ լսիցեն խնդութե ընդունին զբանն, և արմատս ոչ ունիցին: որք առ ժամանակ մի հաւատան, և ի ժամանակի փորձութեան հեռանան:

Եւ որ ի մէջ փշոցն անկաւ, նոքա են որ երբեւ լսեն զբանն, և ի հոգս և ի մեծութե և ի ցա

Ղ	Մ	Մ	Մր
ՃԷ	ԾԹ	ԾԴ	ԼԷ
ՃԸ	[illegible]	ԾԷ	ԼԸ

նկութեամբ աշխար
հիս զբաղեալ հե
ղձնուցանին, և ոչ տան պ
տուղ լինելոյ:
[Ե]ւ որ յերկիրն
պարարտ, որոց բա
րւոք և զուարթա
գին սրտիւ լուեալ
զբանն ընդունին,
և տան պտուղ հա
մբերութեամբ:
ՀԹ Ո՛չ ոք լուցանէ
ճրագ և թաքուցա
նէ ընդ կարասե
աւ, կամ դնէ ընդ
մահճօք, այլ ի
վերայ աշտանակի
դնէ, զի որ մտանեն
զլոյս տեսցեն:
Ձ [Զ]ի չիք ինչ ի ծածու
կ, որ ո՛չ յայտնեսցի:

և ոչ գաղտնի որ ո՛չ
ծանիցի, և եկեսցէ
ի յայտ:
ՁԱ [Զ]գոյշ լերուք այսուհե
տև զիա՛րդ լսիցէք:
զի որ գուցէ տացի
նմա: Եւ որ ո՛չն գու
ցէ, և զոր կարծէն
թէ ունիցի, բարձ
ցի ի նմանէ:
ՁԲ [Ե]կին առ նա մայրն
և եղբարքն իւր, և ո՛չ
կարէին հասանել
ի նա վասն բազմու
թեանն:
[Ա]զդ եղև նմա և
ասեն, մայր քո և ե
ղբարք քո կան ա
րտաքոյ և կամին
զքեզ տեսանել:
[Ն]ա ասէ ցնոսա,

Ղ	Մ	Մտ	Ղ	Մ	Մտ
ՀԹ	ԼԵ	ԼԹ	ՁԱ	ԼԷ	ՃԵ
Ձ	ԼԶ	Խ	ՁԲ	Լ	,

մայրեմ եկեղեա
ցբերմաքրանմոր
զգմննեանս լսեն
եաստուծն:

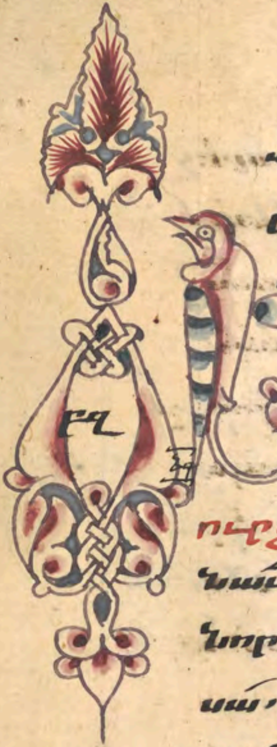

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՄԻՈՒՄ ԱՒ
ուրց․ ինքն եւ ա
շակերտքն
նորա: Եւ ասէ ցնո
սա․ եկայք անցուք
յայն կողմ ծովակին:
Եւ գնացին:
Մինչ դեռ նաւ
էին ննջեաց եմա
ւ էջ մրրիկ հողմոյ
ի ծովակն․ եւ լնուի
յր: եւ վտանգէին:
Մատուցեալ զա
րթուցին զնա եւ
ասեն․ վարդապետ
վարդապետ․ կորն
չիմք ասաեկ:
Եւ նա յարուցեալ
սաստեաց հող
մոյն եւ խռովութեան
ջուրցն․ եւ դադա
րեցին: եւ եղեւ
խաղաղութիւն:
Ասէ ցնոսա․ ո՞ւր
էն հաւատքն ձեր:
Նոքա զարհուրեալ
զարմացան: եւ ասէ
ին ցմիմեանս․ ո՞
արդեօք իցէ
սա․ զի եւ հողմոց
եւ ջրոց հրաման
տայ․ եւ հնազան
դին նմա:
Նաւեցին ի
յերկրն յաշխարհն
գերգեսացւոց որ է
յայն կողմ հանդէպ

ղ ճպ   մ կը   մր եւե

գալիլեայ :
Եւ ընդ ելանելն
նորա ՚ի ցամաք •
պատահեաց նմա • այր
մի ՚ի քաղաքէն • յո
րում էին դեւք :
եւ բազում ժամանակա
կէ՞ չէր հանդերձ
զգեցեալ • եւ ոչ ՚ի
տան բնակեալ •
Այլ ՚ի գերեզմանս :
Եւ տեսեալ զյս •
աղաղակեաց եւ ա
նկաւ առաջի նո
րա : եւ ասէ մեծա
ձայն • զի՞ կայ իմ
եւ քո յս որդի այ •
բարձրելոյ : աղա
չեմ զքեզ մի՛ տա
նջեր զիս : քանզի
հրաման տայր այ
սոյն պղծոյ ելանել
՚ի մարդոյ անտի •
զի բազում ժամա
նակս յափշտակե
ալ էր զնա • եւ կապէին
՚ի շղթայս եւ պահէին
յերկաթս • եւ խզէր
զկապանսն • եւ վա
րէր ՚ի դեւէն յանա
պատս :
Եհարց ցնա յս եւ
ասէ • զինչ անու
նէ քեզ :
Նա ասէ • լե
գեովն : զի դեւք
բազումք մտեալ
էին ՚ի նա : եւ աղա
չէին զնա • զի մի
հրաման տացէ նո
ցա երթալ յանդու
նդս :—

Էր անդ երամա-
կին խոզից բազ-
մաց արածական
Դևերինն, և աղաչէ-
ցին զնա, զի հրա-
մանն տացէ նոցա
մտանել ի նոսա:
և հրամայեաց
նոցա:

Ելեալ դևքն
յանձնէն մտին ի
խոզեանսն: և դիմե-
աց երամակն ի դա-
հէ անտի ի ծովա-
կն, և հեղձաւ:

Իբրև տեսանէին
զ արածօղքն զեղեալն
որ եղեւն, փախեան:
և պատմեցին ի քա-
ղաքին և յագարա-
կսն:

Իբրև ելին տե-
սանել զգործսն,
եկին առ յիս: և գտ-
ին զայրն ուստի
դևքն ելեալ էին,
զգեցեալ և զգաս-
տացեալ նստէր:
առ ոտսն յիսի. և
երկեան:

Պատմեցին նոցա
որոց տեսեալն
էր թէ զիարդ փր-
կեցաւ դիւա-
հարն:

Եւ աղաչէր զնա
ամենայն բազմու-
թիւն շուրջ զկող-
մամբքն գերգե-
սացւոց գնալ ի
սահմանացն նոցա:
քան զի ահիւ մե-

ծաւ պաշարեալ
էին:
ճդ Եւ նա մտեալ ի
նաւ. դարձաւ ա-
նդրէն:
Աղաչէր զնա այ-
րն ուստի դեւքն
ելեալ էին շրջել
ընդ նմա:
Արձակեաց զնա
եւ ասէ. դարձ ի տու-
ն քո. եւ պատմեա
զոր միանգամ ա-
րար քեզ ած:
Գնաց ի քաղաքն.
եւ քարոզէր զոր
ինչ արար նմա յս:
ճե Եւ ի դառնալ
անդրէն յս. ընկա-
լաւ զնա ժողովու-
րդն: քանզի ամե-
նեքին ակն ունէ-
ին նմա:
Եւ ահա եկն այր
մի որոյ անուն էր
Յայրոս. եւ նա էր իշ-
խան ժողովրդեանն:
անկեալ առ ոտսն
յսի. աղաչէր զնա
մտանել ի տուն նո-
րա: զի դուստր մի-
ամօրիկ էր նորա ա-
մաց իբրեւ երկո-
տասանից. եւ էր մե-
րձ ի մահ:
Եւ ընդ երթալն
նորա. ժողովուրդ-
քն նեղէին զնա:
Եւ կին մի էր ի տե-
ռատեսութե(ան) ա-
րեան ամաց երկո-
տասանից. որոյ զամ

ղ	մ	մր
ճդ	ե	խը
ճե	հդ	խթ

ո՞չ էր լեալ հնարաւո-
ր մեքէ բժշկել: Մա-
տուցեալ յետոյ
մերձեցաւ ՚ի քղան-
ցս, հանդերձի նո-
րա: Եւ նոյն ժամա-
յն եկաց բղխումն
արեան նորա:
Ասէ Յս, ո՞վ է
որ մերձեցաւն
յիս:
Երբ ամենեքեան
ուրանային, ասէ
պետրոս եւ որ ընդ-
նմայն էին: Վարդա-
պետ, ժողովուրդք
պնդեն եւ նեղեն
զքեզ:
Ասէ Յս ո՞մն
մերձեցաւ յիս:
քան զի գիտացի

եթէ զաւրութիւն
ել յինէն:
Երբ ետես կինն
եթէ ոչ ծածկե-
ցաւ ՚ի նմանէ, եկն
դողալով. եւ անկեալ
առաջի նորա, եթէ
վասն որոյ իրաց
մերձեցաւ ՚ի նա,
պատմեաց առաջի
ամենայն ժողովր-
դեանն, եւ եթէ որ-
պէս բժշկեցաւ
առ ժամայն:
Ասէ ցնա քա-
ջալերեաց դուստր,
հաւատքդ քո կեցու-
ցին զքեզ երթ ՚ի
խաղաղութիւն:
Մինչ դեռ նա
խաւսէր, գայ ոմն

՚ի տանէ ժողովր
դապետին եւ ասէ
ցնա. մեռաւ դուս
տրն քո. մի՛ ինչ ա
շխատ առներ զվ՟
դայ:
Եւ յս՛ իբրեւ լու
աւ. պատասխա
նի ետ նմա եւ ասէ.
մի՛ երկնչիր. միայ
ն հաւատայ. եւ
կեցցէ:
Եւ եկեալ ի տունն
ոչ զոք եթող մտ
անել. բայց միայ
ն զպետրոս եւ զյա
կոբոս. եւ զյով
հաննէս: եւ զհայր
մանկանն եւ զմա
յր նորա:
Լային ամենեքե
ան եւ կոծէին զն
նա. եւ նա ասէ. մի՛
լայք: զի չէ մեռե
ալ այլ ննջէ:
Եւ նոքա ծաղր
առնէին զնա: զի
գիտէին թէ մե
ռաւ:
Եւ նորա հանեալ
զամենեսեան արտա
քս. կալաւ զձեռա
նէ նորա: բար
բառեցաւ եւ ասէ
արի կաց:
Եւ դարձաւ ոգի
նորա. եւ կանգնե
ցաւ վաղվաղակի.
եւ հրամայեաց տա
լ նմա ուտել: եւ զար
մացան ծնօղք նո
րա: եւ նա պա

ըէ

տուիրէր նոցա մի ու-
մեք ասել որ ի
նչ եղեւն:

ճզ ԿՈՉԵԱԼ

զերկոտասանս առա
քեալսն, ետ նոցա
զօրութիւն եւ իշխա
նութիւն ի վերայ
ամենայն դիւաց:
եւ բժշկել զհիւան
դութիւնս:

Առաքեաց զնո
սա քարոզել զա
րքայութիւն այ:
եւ բժշկել զախտա
ժետս:

ճէ Ասէ ցնոսա
մի՛ ինչ բառնայք
ի ճանապարհ: մի՛
գաւազան: եւ մի՛
մախաղ: մի՛ հաց:
եւ մի՛ արծաթ: մի՛
երկուս հանդերձս
ունիցիք:

Յոր տուն մտա
նիցէք, անդ ագ
ջիք: եւ անտի գն
նացէք:

ճը Եւ որք ոչ ընդու
նիցին զձեզ: յոր
ժամ ելանիցէք ի
քաղաքէն յայնմա
նէ, զփոշի ոտից
ձերոց թօթափե
սջիք ի վկայութիւն
նոցա:

ճթ Ելեալ շրջէին
ընդ քաղաքս եւ
ընդ գեաւղս, աւե
տարանէին եւ բժ
շկէին ընդ ամե-

ղ ճզ ճէ | մ կթ ճբ | մր խթ ծդ

ղ ճը ճթ | մ ճե | մր ծե ծզ

նոյն աւուրն։

ղ Լուաւ հերովդէս
չորրորդապետն զը̃
գործսն ամենայն
եւ զարմանայր։ վա
սն ասելոյն յոմա
նց եթէ յովհա̃ն
նէս յարեաւ ՚ի
մեռելոց։ եւ յոմա
նց թէ եղիա̃ յա
յտնեցաւ։ եւ այլ
լոց եթէ մարգա
րէ ոմն յառաջնո
ցն յարեաւ։
Ասէ̃ հերովդէս
զյովհաննէս ես
գլխատեցի։ իսկ
սա ո̃վ իցէ զորմէ
զայսպիսիս իրս լը̃
սեմ։
Եւ խնդրէր տե
սանել զնա։
ղա Եւ դարձեալ առա
քեալքն, եւ պատմ
մեցին նմա զամէ̃
նայն զոր արարին։
ղբ Եւ առեալ զնոսա
խուսեաց առ ա̃ն
ձինն ՚ի տեղի ա
նապատ քաղաքի
մի՝ որում անուն
էր բեթսայիդա̃յ։
Եւ ժողովուրդքն
՚իբրեւ գիտացին
գնացին զհետ նո
րա. եւ ընկալեալ
զնոսա, խաւսէր
ընդ նոսա վասն
արքայութեանն
այ̃։ եւ որոց պէտք
էին բժշկութե̃,
բժշկէր։

ղ	մ	մր
ղ	ծխգ	ծէ

ղ	յ	մ	մր
ղա	խէ	ծխզ	կդ
ղբ	խթ	ծխէ	;

ղէ Ե․ աւուրն սկսալ
տարաժամել։ մա
տեան երկոտասա
նքն եւ ասեն ցնա՝
արձակեայ զժողո
վուրդդ, զի եր
թեալ շուրջ ի գե
աւղն եւ յագարա
կս հանգիցեն, եւ գտ
ցեն կերակուր։
զի աստ յանապա
տի տեղւոջ եմք։
Ասէ ցնոսա․ դուք
տուք նոցա ուտել։
Եւ նոքա ասեն
ոչ գոյ մեր աւելի
քան զհինգ նկա
նակ եւ զերկուս
ձկունս, բայց եթէ
երթիցուք, գնես
ցուք բաւական

ժողովրդեանս
կերակուր։ քան
զի էին արք իբրեւ
հինգ հազար։
Ասէ ցաշակերտ
սն, բազմեցուցէք
զդոսա դասս դա
սս յիսուն յիսուն։
Արարին այն
պէս։ եւ բազմե
ցուցին զամենե
սեան։
Առեալ զհինգ
նկանակն եւ զեր
կուս ձկունսն, հա
յեցաւ յերկինս աւ
րհնեաց եւ եբեկ
եւ տայր աշակեր
տացն արկանել
ժողովրդեանն։
Կերան եւ յագեցան

ղ	յ	մ	մր
ղէ	խթ	ճխէ	կ

ամենեքեան: Եւ բա
րձին զնշխարս
կոտորոցն եր
կոտասան սա
կառի:

ղդ ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ԿԱԼ
նորա յաղօթս
առանձինն. էին
ընդ նմա աշակերտ
քն նորա:
Եհարց զնոսա·
եւ ասէ, զո՞ ասեն
զինէն ժողովուրդ
քն թէ իցեմ:
Նոքա պատաս
խանի ետուն ա
սեն. զյովհաննէս
մկրտիչ. եւ այլք զէ
ղիա: Եւ այլք թէ
մարգարէ ոք յա
ռաջնոցն յարեաւ:
Ասէ ցնոսա. դուք
զո՞վ ասէք զինէն
թէ իցեմ:
Պատասխանի
ետ պետրոս եւ ա
սէ զքն այ:
ղե Նա սաստեաց ն
ոցա. եւ պատուի
րեաց մի՛ ումեք
ասել զայն: Եւ ասէ
թէ պարտ է որդւոյ
մարդոյ բազում
չարչարել. եւ անար
գել ի քահանայապե
տից եւ ի ծերոց: Եւ
ի դպրաց: Եւ սպա
նանել, եւ յերիր աւ
ուր յառնել:
ղզ Ասէր առ ամե
նեսեան: Եթէ ոք

Ղ ղդ — Մ ժե հը — Մ ճկղ — Մր ծբ

Ղ ղե ղզ — Մ ճկը ճհ — Մր ծզ ծե

կամի զկնի իմ գալ.
ուրասցի զանձն:
Եւ առցէ զխաչ իւր
յանապազ, եւ եկես
ցէ զհետ իմ:
Զի որ կամեսցի զա
նձն իւր կեցուցա
նել. կորուսցէ զնա:
Եւ որ կորուսցէ զա
նձն իւր վասն իմ
կեցուսցէ զնա:
Զինչ օգուտ է
մարդոյ եթէ զաշ
խարհ շահեսցի. եւ
զանձն իւր կորու
սցէ կամ տուժես
ցի:
ղե Եւ որ ամօթխա
մարեսցի զիս եւ
զբանս իմ, զնա եւ
որդի մարդոյ յա

Ղ ղե　Մ ղդ　Մր ձղ

մօթ արասցէ յոր
ժամ գայցէ փառօք
իւրովք եւ հօր, եւ
հրեշտակաց սրբոց:
ղզ Բայց արդարեւ
ասեմ ձեզ, եթէ են
ոմանք ի դոցանէ
որ այդր կան որք
մի ճաշակեսցեն զմ
ահ. մինչեւ տեսցեն
զարքայութիւն այ:
Եւ եղեւ յետ այսր բա
նից իբրեւ աւուրք
ութ, առեալ զպե
տրոս, եւ զյակով
բոս. եւ զյովհան
նէս, ել ի լեառն կալ
յաղօթս:
Եւ ի կալ նմա յա
ղօթս. եղեւ տեսիլ
երեսաց նորա այլ

Ղ ղզ　Մ ճհբ　Մր ձէ

ակերպ։ Եւ փոխեա
ցաւ կերպ երեսաց նո
րա. եւ եղեւ սպիտակ
փայլուն։ Եւ ահա ա
րք երկու խօսէին
ընդ նմա, որ էին մով
սէս եւ եղիա երեւե
ալ փառօք։ Եւ ա
սէին զելսն նորա
զոր կատարելոց էր
ի յերուսաղէմ։
Եւ պետրոս եւ որ
ընդ նմա էին ծա
նրացեալ էին ի քնոյ.
զարթեան տեսին
զփառսն նորա. եւ
զերկուս արսն որ
կային առ նմա։
Եւ եղեւ ի մեկնելն
նոցա ի նմանէ. ա
սէ պետրոս ցյս.
վարդապետ. բա
րւոք է մեզ աստ լի
նել։ Եւ արասցուք
երիս տաղաւարս։
մի քեզ։ եւ մի մովսէ
սի։ եւ մի եղիայի։
եւ ոչ գիտէր զինչ
խօսէր։
Մինչդեռ զայս ա
սէր. եկն ամպ եւ
հովանի եղեւ ի վե
րայ նոցա։ Եւ երկե
ան ի մտանելն նո
ցա ընդ ամպովն։
Ձայն եղեւ յամպո
յն եւ ասէ. դա է
որդի իմ ընտրեալ։
դմա լուարուք։
Եւ ընդ լինել բար
բառոյն գտաւ յս
միայն։—

Եւ ինքեանք լռե-
ցին: և ոչ ումեք
պատմեցին յաւու-
րսն յայնոսիկ, և
ոչ ինչ յորոց
տեսին
նն:

ԳՃ
ղԹ

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՎԱՂԻՒ
ն: Մինչ իջանէին
նոքա ի լեռնէ ան-
տի ընդ առաջ ե-
ղև նմա, ժողովու-
րդ բազում:
Եւ ահա այր մի ի
ժողովրդենէ անտի
աղաղակեաց և
ասէ. վարդապետ.
աղաչեմ զքեզ:
հայեաց յորդի
իմ: զի միամօրիկ

ինձ և ահա այս
հարկանէ զնա,
և յանկարծ գոչէ
և զարկուցանէ, և
թաւալեցուցանէ
զնա և փրփրեցու-
ցանէ, և հազիւ մե-
կնի ի նմանէ խոր-
տակեալ զնա: Եւ
աղաչեցի զաշակե-
րտսն քո զի հանցե-
ն զնա, և ոչ կարացին:
Պատասխանի ետ
յս. և ասէ. ո՛վ ա-
զգ անհաւատ և
թիւր: մինչև յե՞րբ
եղէց ընդ ձեզ և ա-
նայցեմ ձեզ: մա-
տո՛յ այսր զորդին քո:
Եւ մինչ դեռ մա-
տչէր, զարկոյց

ղ ղԹ — Մ Ճկդ — Մր ղա

զնա՛ դեւն. եւ շար
ժեաց ։
Սաստեաց յս ա
յսոյն պղծոյ, եւ բժշ
կեաց զմանուկն ։
եւ ետ զնա՛ ցհայր
իւր ։

ծ Զարմանային
ամենեքեան ի վե
րայ մեծամեծա
ցն այ ։

ծա Եւ զարմանային
ամենեցուն ի վերա
ամենայնի զոր առ
նէր. ասէ ցաշակե
րտսն իւր ։ Դիք դուք
ի լսելիս ձեր զբանս
զայսոսիկ ։ զի որդի
մարդոյ մատնե
լոց է ի ձեռս մար
դկան ։

Եւ նոքա ոչ գիտէ
ին զբանն ։ եւ էր
ծածկեալ ի նոցա
նէ զի մի գիտաս
ցեն ։ եւ երկնչէին
հարցանել զնա
վասն բանին ա
յնորիկ ։

ծբ Եմուտ խորհու
րդ ի նոսա, թէ ո՞
արդեօք մեծ ի
ցէ ի նոցանէ ։
Եւ յս ծանուցեալ,
զխորհուրդս սր
տից նոցա, առ
մանուկ մի կացոյց
ի մէջ նոցա առ իւր,
եւ ասէ ցնոսա, որ
ոք ընկալցի զմա
նուկս զայս յանուն
իմ, զիս ընդունի,

ղ մ մր
ծ - հէ
ծա ծհզ ղգ

ղ մ մր
ծբ ծհը ղէ

և որ զիս ընդու-
նիցի ։ ընդունի
զառաքիչն իմ ։
զի որ փոքրիկն է
յամենեսին ի ձեզ,
նա եղիցի մեծ ։
ծգ Պատասխանի ետ
յովհաննէս և
ասէ, վարդապետ․
տեսաք զոմն որ
յանուն քո դևս
հանէր, և արգե
լաք զնա ։ զի ոչ
շրջի ընդ մեզ ։
Ասէ ցնոսա յս,
մի արգելուք ։ զի
որ ոչ է ձեր թշ
նամի, ի ձեր կո
ղմն է ։
գգ Եւ եղև ի կատա
ծդ րել աւուրցն
վերանալոյն նորա․
և ինքն զերեսս յա
տատեաց երթալ
յեհմ ։
Եւ առաքեաց
հրեշտակս առաջի
երեսաց իւրոց ։
և իբրև չոգան մտ
ին ի գեւղ մի
սամարացւոց, պա
տրաստել ինչ նմա ։
և ոչ ընկալան զնա ։
զի դէմ եդեալ էր
նորա երթալ յեհմ ։
Իբրև տեսին ա
շակերտքն նորա,
յակոբոս և յովհան
նէս ասեն, տր,
կամիս զի ասաս
ցուք և իջցէ հուր
յերկնից և սատա

ա	յ	մ	մր
ծգ	՟	՟	՟
ծդ	՟	՟	ղէ

կիզցէ զնոսա։
Դարձաւ սաս
տեաց նոցա եւ
ասէ, ոչ գիտէք ո
րոյ հոգւոյ էք դուք։
զի որդի մարդոյ
ոչ եկն զոգիս մար
դկան կորուսանել.
այլ կեցուցանել։
Եւ գնացին յայլ
գեաւղ։
ճե Եւ մինչ դեռ եր
թային նոքա ի ճա
նապարհի ասէ ո
մն ցնա. եկից զհե
տ քո յոր վայր ե
րթիցես։
Ասէ ցնա յս. ա
ղուեսուց որջք
գոն, եւ թռչնոց եր
կնից դադարք. եւ

որդւոյ մարդոյ
ոչ գոյ ուր դիցէ
զգլուխ։
Ասէ ցմիւս եւս.
եկ զկնի իմ։ Եւ նա
ասէ, տր, հրաման
տուր ինձ երթալ
նախ թաղել զհա
յր իմ։
Ասէ ցնա յս, թող
զմեռեալսն թաղել
զմեռեալս իւրեա
նց։ Եւ դու երթ պա
տմեա զարքայու
թիւն այ։
ճզ Ասէ եւ այլ ոմն. ե
կից զկնի քո տր։
Բայց նախ հրաման
տուր ինձ հրաժա
րել ի տնանէ իմմէ։
Ասէ ցնա յս, ոչ

ղ ճե մ կը ղ ճզ

ոք արկանէ զձեռն
զմաճով, և հայեցի
յետս, եթէ յաջո
ղեալ իցէ արքա
յութեն այ:

գգ

ճէ ՅԵՏ ԱՅՍՈՐԻԿ
երևեցոյց
տր, և այլս եւթա
նասուն և երկուս:
և առաքեաց զնոսա
երկուս երկուս ա
ռաջի իւր, յամե
նայն քաղաքս և
ի տեղիս ուր ինքն
երթալոց էր:
Եւ ասէ ցնոսա.
ճը Հունձք բազում
են, և մշակք սա
կաւ: արդ աղաչե
ցէք զտր հնձոց,
զի հանիցէ մշակս
ի հունձս իւր:
ճթ Երթայք: ահա ա
ռաքեմ զձեզ իբրև
զգառինս ի մէջ
գայլոց:
ճժ Մի բառնայք քը
սակ: և մի մախաղ:
Մի կօշիկս:
Եւ ի ճանապարհի
ումեք ողջոյն մի
տայցէք:
ճժա Յոր տուն մտանի
ցէք, նախ ասասջիք
եթէ ողջոյն տանս
այսմիկ: Եւ եթէ իցէ
անդ որդի ողջունի,
հանգիցէ ի վերայ
նորա ողջոյն ձեր:
ապա թէ ոչ ի ձեզ
դարձցի:

ղ	մ	ղ	մ	մր
ճէ	հը	ճթ	ձգ	ծգ
ճը	,	ճժ	ձե	,
		ճժա	ձզ	ծդ

Ի նմին տան ա-
գանիջիք: ուտիջիք
եւ ըմպիջիք ՚ի նոցա-
նէ, զի արժանի է
մշակն վարձու իւ-
րոյ:
Մի՛ փոխիցիք
տանէ ՚ի տուն:
Յոր քաղաք մտ-
անիցէք, եւ ընդ-
ունիցին զձեզ: ու-
տիջիք զինչ առա-
ջի դնիցեն ձեր: եւ
բժշկեսջիք որ ՚ի նմա
հիւանդք իցեն: եւ
ասասջիք նոցա մե-
րձեալ է ՚ի վերայ ձեր
արքայութիւն այ:
Եւ յոր քաղաք
մտանիցէք, եւ ոչ
ընդունիցին զձեզ·

՚Ելեալ ելանիցէք ՚ի
հրապարակս նորա
ասասջիք· եւ զփո-
շին որ կպեալ է
՚ի քաղաքէ ձերմէ
յոտս մեր, թօթա-
փեմք ՚ի ձեզ: բա-
յց զայս գիտասջիք
զի մերձեալ է ար-
քայութիւն այ:
Ասեմ ձեզ զի Սո-
դոմայեցւոց ընդա-
րձակագոյն լիցի
յաւուրն յայնմիկ·
քան քաղաքին ա-
յնմիկ:
Վայ քեզ Քորա-
զին: վայ քեզ Բե-
թսայիդա: զի եթէ
՚ի Տիւրոս եւ ՚ի Սիդո-
վն եղեալ էին զօ-

րութիւնք որ եղեն
ի ձեզ, վաղուց ևս
արդեամբ ի խորգ
և ի մոխիր նստեալ
և ապաշխարեալ էր:
Այլ տիւրոսի և
սիդովնի ընդար
ձակագոյն լիցի ի
դատաստանին. քան
ձեզ.
Եւ դու կափառ
նայում, որ մինչև
յերկինս բարձրա
ցեալ, մինչև ի
դժոխս իջցես:
ձժգ Որ ձեզ լսէ, ինձ
լսէ, և որ զձեզ ա
նարգէ, զիս անա
րգէ, և որ զիս ա
նարգէ, զառա
քիչն իմ անարգէ:

և որ ինձ լսէ, լսէ
այնմիկ որ զիս
առաքեաց:
ձժդ Դարձան եւթա
նասուն և երկու
քն խնդութեամբ և
ասեն, տէր, և դևք
հնազանդին մեզ
յանուն քո:
Ասէ ցնոսա.
տեսանէի զսատա
նայ անկեալ յեր
կնից իբրև զփայ
լակն:
Ահա ետու ձեզ
իշխանութիւն կո
խել զաւձս և զկա
րիճս, և զամենայն
զաւրութիւն թշ
նամոյն, և ձեզ ոչ
ինչ մեղանչեսցէ:

ղ ձժգ մ ղէ մր ղզ ղ ձժդ

Բայց ընդ այնմ
խնդայք եթէ այ
սք հնազանդին
ձեզ: այլ խնդացէք
զի անուանք ձեր
գրեալ են յերկինս: ԺԵ
ԺԶ Ի նմին ժամու ցն
ծացաւ յս հոգւո
վն սրբով. և ասէ.
գոհանամ զքէն
հայր. տր երկնից
և երկրի: զի ծած
կեցեր զայս յիմա
ստնոց և ի գիտնոց.
և յայտնեցեր զայս
տղայոց: այո հայր:
զի այսպէս հաճոյ
եղև առաջի քո:
ԺԷ Ամենայն ինչ տու
աւ ինձ ի հօրէ ի
մմէ: և ոչ ոք գիտէ
թէ ով է որդի. եթէ
ոչ հայր: և ով է հայր.
եթէ ոչ որդի. և ում
կամեսցի որդին յայ
տնել:
Եւ դարձեալ առ
առանձինն առ աշա
կերտսն ասէ. ե
րանի աչացն որ տե
սանեն զոր տե
սանէքդ: ասեմ
ձեզ: զի բազում
մարգարէք և թա
գաւորք կամեցան
տեսանել զոր դու
քդ տեսանէքդ. և ոչ
տեսին: և
լսել զոր լը
սէքդ և ոչ
լու
ան :~

ձե

ճխ ԵՒ ԱՀԱ ՅԱՐԵԱՒ

ոմն աւրինական
փորձել զնա եւ
ասէր․ վարդապետ․
զինչ գործեցից․
զի զկեանսն յաւի-
տենականս ժառա-
նգեցից։
Եւ նա ասէ ցնա․ ճխբ
յօրէնս զինչ գրե-
ալ է։ Ո՞րպէս ըն-
թեռնուս։
Եւ նա պատասխանի
ետ եւ ասէ․ սի-
րեսցես զտր ած
քո յամենայն սր-
տէ քումմէ, եւ յա-
մենայն անձնէ
քումմէ, եւ յամենայն
զօրութենէ
քումմէ, եւ յամենայն
մտաց քոց, եւ
զընկերն քո իբրեւ
զանձն քո։
Եւ ասէ ցնա․ ու-
ղիղ ետուր զպա-
տասխանի․ զա-
յդ արա եւ կեց-
ցես։
ճխբ Եւ նա իբրեւ կամէ-
ր զանձն ար-
դարացուցանել։
ասէ ցյս, եւ ո՞վ է իմ
ընկեր։
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ, այր
մի իջանէր յեմէ
յերիքով, եւ անկա-
նէր ի ձեռս աւազա-
կաց։ Որք մերկա-
ցին զնա, եւ վէրս

ղ ճխա — մ ճղգ — մր ֊ ճե — ղ ճխբ

ի վէրամ եդեն. թո
ղեն կէսամահ և
գնացեն:
Դէպ եղև քահա
նայի մեոջ իջա
նել ընդ նոյն ճա
նապարհ, և տեսե
ալ զնա զանց ա
րար, նոյնպէս և
ղեւտացի մի եկե
ալ ընդ նոյն տե
ղի. ետես և զա
նց արար:
Սամարացի ոմն
ճանապարհորդէ
ալ եկն ընդ նոյն
առ նովաւ: և տե
սեալ զնա գթա
ցաւ: և մատու
ցեալ պատեաց
զվէրս նորա, ար
կեալ ի վէրսն ձէթ
և գինի: և եդեալ
ի վերայ գրաստու
իւրոյ. ած զնա ի
պանդոկ մի. և
դարմանեաց զնա:
և ի վաղիւն անդր ի
բրև ելանէր, հա
նեալ ետ ցպա
նդոկապետն երկու
դահեկանս, և ասէ.
դարման տար դմա:
և զոր ինչ ծախե
սցես եւս, ի միւս
անգամ գալստեան
իմում հատուցից
քեզ:
Արդ ո՞ յերեցու
նց ի նոցանէ թուի
քեզ մերձաւոր
լինել անկելոյն.

ի ձեռս աւազա
կաց:
Նա ասէ, որ ա
րար զողորմութիւն
ի վերա նորա:
Ասէ ցնա յս, երթ
և դու արա նոյն
պէս:
Եւ եղև ի գնալն
նոցա, և ինքն է
մուտ ի գեաւղ մի:
և կին ոմն մարթա
ընկալաւ զնա ի
տան իւրում: և
նորա էր քոյր մի
որում անուն էր
մարիամ: որ և եկն
նստաւ առ ոտսն
յի, և լսէր զբա
նան նորա:
Եւ մարթա զբա
ղեալ էր ի բազում
սպասու, եկն եկաց
առ նմա և ասէ,
տր, ոչ ինչ է փոյթ
քեզ զի քոյրդ իմ
միայն եթող զիս
սպասել: արդ ա
սա դմա, զի աւգ
նեսցէ ինձ:
Պատասխանի ետ
նմա յս և ասէ,
մարթայ, մարթայ,
դու հոգաս և զբա
զում իւիք զբա
ղեալ ես: բայց ա
ռ սակաւ ինչ պէ
տոյ է, մարիամ մա
սն բարի ընտրե
աց որ ոչ բա
րձցի ի նմ
անէ:~

ձյգ

ԵՒ ԵՂԵՒ ԻՆՔՆ

ուրեք կալ յաղօ
թս։ Եւ իբրեւ դադա
րեաց, ասէ ցնա
ոմն յաշակերտաց
իւրոց. Տէր, ուսո՛
մեզ յաղօթս կալ,
որպէս և Յովհաննէս
ուսոյց աշակեր
տացն իւրոց։
Ասէ ցնոսա։ Յոր
ժամ կայցէք յա
ղօթս, ասասջիք.
Հայր մեր։ Սուրբ եղիցի
անուն քո. եկեսցէ
արքայութիւն քո։
Զհաց մեր հանապա
զորդ տուր մեզ
զօր ըստ օրէ։
Եւ թող մեզ զմեղս
մեր։ Զի և մեք թո
ղումք ամենայնի
որ պարտեցի մեզ։
Եւ մի տանիր զմեզ
ի փորձութիւն։
ձյդ Եւ ասէ ցնոսա.
Ո՞վ է ի ձէնջ, որոյ ի
ցէ բարեկամ, և
երթայցէ առ նա
ի մէջ գիշերի, և ա
սիցէ ցնա։ Բարե
կամ, տուր ինձ փոխ
երիս նկանակս. զի
բարեկամ իմ եկն
առ իս յուղւոյ, և ոչ
ինչ ունիմ դնել ա
ռաջի նորա։ Եւ նա
ի ներքուստ տայցէ
պատասխանի, և
ասիցէ, մի աշխատ
առներ զիս. զդուռ

ղ ձյդ   մ խդ   ղ ձյդ

ռն փակեալ է. եւ
մանկունքս ընդ ի
ս եւ կան յանկողինս ,
ոչ կարեմ յառնել
եւ տալ քեզ :
Ասեմ ձեզ: եթէ
ոչ յարուցեալ տա
ցէ նմա վասն բա
րեկամութեն. այ
լ վասն ժտու
թեն յարուցեալ .
տացէ նմա զինչ
եւ պիտոյ իցէ:
ճիե Եւ ես ասեմ ձեզ:
խնդրեցէք. եւ տացի
ձեզ: հայցեցէք, եւ
գտջիք: բախեցէք.
եւ բացցի ձեզ: զի
ամենայն որ խնդ
րէ. առնու. եւ որ
հայցէ. գտանէ:

եւ որ բախէ, բացցի
նմա:
Ո՞ դք ի ձէնջ հա
յր խնդրեսցէ որդի
իւր ձուկն: մի թէ
փոխանակ ձկանն
օձ տացէ նմա:
եւ կամ խնդրեսցէ
ձու. մի թէ կա
րիճ տացէ նմա:
իսկ եթէ դուք որ
չարքդ էք գիտէք
պարգեւս բարիս
տալ որդւոց ձերոց:
որչափ եւս առաւ
եւ հայր ձեր յերկ
նից տացէ բարիս
այնոցիկ որ
խնդրեն ի
նմա
նէ :

է
ճիե

մ
ծգ

ճիզ ԵՒ·ՀԱՆԵԼ ԴԵՒ

մի՜ համր. և եղև

յելանել դիւէն ·
խաւսեցաւ համրն:
և զարմացան ամէ
նայն ժողովուրդքն:
ճիէ Ոմանք ի նոցա
նէ ասէին. բէեղզէ
բուղաւ իշխանաւն
դիւաց հանէ դա
զդեւս:
ճիը Այլք փորձէին.
նշան յերկնից ·
խնդրէին ի նմանէ:
ճիթ Եւ նորա գիտա
ցեալ զխորհուր
դս նոցա. ասէ
ցնոսա. ամենայն
թագաւորութիւն
բաժանեալ յան

ձն աւերի: և տուն
բաժանեալ յանձն
կործանի:
Իսկ եթէ և սա
տանայ բաժանե
ցաւ յանձնէ: զի
արդ կայցէ թա
գաւորութիւն նո
րա. զի ասէք զիս
են եթէ բէեղ զէ
բուղաւ, իշխանաւ
հանէ դա զդեւս:
Եթէ ես բէեղ զէ
բուղաւ հանեմ
զդեւս, որդիքն ձեր
իւ հանիցեն:
Վասն այդորիկ·
նոքա եղիցին ձեր
դատաւորք:
Իսկ եթէ մատա
մբ այ հանեմ զդ

գէ

ղ	մ	մր
ճիզ	ճձթ	ՙ
ճիէ	ճիա	ԼԷ
ճիը	ճիէ	ԼԳ
ճիթ	ճիբ	ՙ

դեւս՝ ապա հասե
ալ է ի վերայ ձեր ա
րքայութիւնն այ:
Յորժամ հզօր
վառեալ պահիցէ
զտուն իւր՝ ի խաղա
ղութեան են ինչք նո
րա: Բայց եթէ հզօ
րագոյն քան զնա
ի վերայ եկեալ յա
ղթեսցէ նմա: զամ
սպառազինութիւ
նն նորա հանէ
յոր յուսացեալն էր՝
և զաւար նորա
բաշխեսցէ:
Որ ոչ է ընդ իս հա
կառակ իմ է, և որ
ծա ոչ ժողովէ ընդ իս
ցրուէ:
ծբ Յորժամ այսն

ղ ծւ — մ ծիթ

ելանիցէ ի մարդոյ՝
շրջի ընդ անջրդին
տեղիս: խնդրէ հա
նգիստ: և իբրև ոչ
գտանէ՝ ասէ դա
րձայց անդրէն ի
տունն իմ ուստի ելի:
և գայ գտանէ մա
քրեալ և յարդարե
ալ՝ յայն ժամ եր
թայ և առնու ե
ւթն այլ այս չարս
քան զինքն, և մտա
նեն բնակեն անդ:
և լինի յետինն մա
րդոյն այնորիկ
չար քան զառա
ջինն:
ծգ Եւ եղև մինչ դե
խօսէր զայս, ձա
յն եբարձ կին մի

ղ ծլա — մ ծիւ

ի ժողովրդենէ ան
տի կամօք. երանի
որովայնին որ կրե
աց զքեզ. և ստեա
նցն որոց ծծեցուցեն
զքեզ:
Նա ասէ. նաև
երանի այնոցիկ
որ լսեն զբանն այ.
և պահիցեն:
ճլբ Ի դղեկղանել ի վե
րայ նոցա ժողովո
րդոցն. սկսաւ ա
սել. ազգս այս. ա
զգ չար է. նշան
խնդրէ: և նշան յե
րկնից ոչ տացի նմ
ա. բայց նշանն
յովնանու:
Որպէս եղև
յովնան նշան նի
ճլբ

նուէացւոց. այն
պէս եղիցի և որդի
մարդոյ ազգիս ա
յսորիկ:
Թագուհին հարաւ
ոյ յարիցէ ի դա
տաստանի ընդ արս
ազգիս այսորիկ. և
դատապարտեսցէ
զնոսա. զի եկն ի ծա
գաց երկրի. լսել է
զիմաստութիւն սո
ղոմոնի:
Եւ ահա աւելի
քան զսողոմոն է
աստ:
Արք նինուէ
ցիք յարիցեն ի դա
տաստանի ընդ ազ
գիս ընդ այսմիկ:
և դատապարտեսցեն

զսա: զի ապաշխա
րեցին: ի քարոզու
թեանն յովնանու:
Եւ ահա աւելի
քան զյովնան
աստ:—

ՈՉ ՈՔ ԼՈՒ
ցեալ ճրագ դնէ
ի թագստեան: այլ
ի վերայ աշտանակի:
զի որ մտանեն լոյս
տեսանիցեն:
Ճրագ մարմնոյ
ակն է: յորժամ ա
կնն առատ է: ա
մենայն մարմինն
լուսաւոր եղիցի:
Իսկ եթէ ակնն
չար է, և մարմինն
խաւարին եղիցի:

արդ զգոյշ լեր:
գուցէ լոյսդ որ
ի քեզ է խաւա
ր իցէ:
Եթէ մարմինդ
քո ամենայն լու
սաւոր է, և չգու
ցէ մասն ինչ խաւ
արին, եղիցի լու
սաւոր ամենայն:
որպէս յորժամ
ճրագն նշուլիւք
լուսաւորիցէ
զքեզ:
Մինչ խօսէր
զայս, աղաչէր զն
նայ ոմն փարիսե
ցի զի ճաշ կերի
ցէ առ նմա:
Եւ մտեալ
բազմեցաւ:

Իբրեւ ետես փա
րիսեցին, զարմա
ցաւ զի նախ ոչ
մկրտեցաւ յառաջ
քան զճաշն :
Ասէ ցնա տր. Ա
յժմ դուք փարի
սեցիք զարտաքին
բաժակին եւ զսկու
տեղն սրբէք, եւ ներ
քինն ձեր լի է յա
փշտակութբ եւ
չարութբ: Անմի
տք, ոչ ապաքէն
որ զարտաքինն
արար, եւ զներքինն
նոյն արար :
Բայց որ է զար
ժանն էնկ: տուք
ողորմութի, եւ
ահա ամենայն .
սուրբ է ձեզ :
ճկզ Այլ վայ ձեզ փա
րիսեցւոց : զի տա
սանորդէք զանա
նուխ եւ զփեգենայ.
եւ զամենայն բան
ջար : եւ անցանէք
զիրաւամբք եւ զսէ
րովն այ : զայս ա
րժան էր առնել .
եւ զայն ոչ ան
ցանել :
ճկէ Վայ ձեզ փարի
սեցւոց : զի սիրէք
զառաջնաթոռս ի
ժողովուրդս, եւ
զողջոյնս ի
հրապարակս :
ճկը Վայ ձեզ : զի էք
դուք իբրեւ զգե
րեզմանս անյա

ղ	մ	մր
ճկզ	մկզ	՛
ճկէ	մհթ	ճկէ
ճկը	մկէ	՛

:- Ֆզ :-

յտս, և մարդիկք
զնոսա ի վերայ. և
ոչ գիտեն:
ճկթ Պատասխանի ետ
ոմն յօրինականա
ցն և ասէ ցնա.
վարդապետ, զայդ
բանս ասելով՝ և
զմեզ թշնամանես:
Եւ նա ասէ. և ձեզ
վայ օրինականաց
դ: զի բառնայք
մարդկան բեռինս
դժուարակիրս, և
դուք մատամբ մի
ով ի բեռինսն ոչ
մերձենայք:
ճլ Վայ ձեզ: զի շի
նէք զշիրիմս մա
րգարէիցն, և հար
քն ձեր սպանին

ղ մ
ճկթ միը
ճլ մլ

զնոսա: Ապա ու
րեմն վկայէք, եւ
հաւանեցայք գո
րծոց հարցն ձե
րոց: Զի նոքա կոտո
րեցին զնոսա, եւ
դուք զգերեզմա
նս նոցա շինէք:
ճլա Վասն այսորիկ և
իմաստութիւնն այ
ասաց: առաքեցից
ի նոսա մարգարէս
և առաքեալս, և ի
նոցանէ սպանանի
ցեն և հալածեսցեն:
զի խնդրեսցի ա
րիւն ամենայն
մարգարէից, որ հե
ղեալ ի սկզբանէ
աշխարհի յազգէ
յայդմանէ յարե

ղ մ
ճլա մի

նէ աբելի մինչեւ
յարիւնն զաքարիայ
կորուսելոյ ընդ մէ
ջ սեղանն եւ ընդ տաճա
րին: այո ասեմ ձեզ,
խնդրեսցի յազգէ
յայդմանէ:
ճխբ Վայ ձեզ օրինա
կանացդ: զի
թագուցանէք զ
փականս գիտու
թեանն: դուք ոչ
մտանէք: եւ որոց
մտանելոցն ար
գելուք:
ճխգ Եւ ի խօսելն զա
յս ամենայն առ
նոսա, առաջի ա
մենայն ժողովրդ
եանն, զամենայն
թէ չարկանէին:

Ղ ճխբ ճխգ — Մ ՄԷ Տ

Սկսան դպիրքն
եւ փարիսեցիքն զի
չարել եւ զրգռել
ընդ նմա վասն բա
զում իրաց: եւ արգա
սել որսալ ինչ բա
նս ի բերանոյ նորա:
զի չարախօսես
ցեն զնմանէ:
Սրովք ի կուտել
բիւրաւորաց ժո
ղովրդեանն, մինչեւ
կոխել զմիմեանս:
ճխդ Սկսաւ ասել ցա
շակերտսն իւր:
նախ զգուշ լերուք
անձանց ի խմորոյ
փարիսեցւոցն որ է
կեղծաւորութիւն:
ճխե Է ոչ ինչ է ծա
ծուկ որ ոչ յայտ

Ղ ճխդ ճխե — Մ ճկդ ղպ — Մր հթ Տ

նեսցի ։ եւ գաղտնին
որ ոչ ծանիցի ։
Վասն զի զոր ինչ
ասացէք ի խաւարի՝
լուեալ լիցի ի լոյս ։ եւ
զոր յունկանեանն խօ-
սեցարուք ի շտե
մարանս ՚ քարոզես
ցի ի վերայ տան
եաց ։
Բայց ձեզ ասեմ
սիրելեաց իմոց ՚ մի
զարհուրեսջիք յայ
նցանէ որ սպանա
նեն զմարմին եւ
յետ այնորիկ աւե
լի ինչ ոչ ունիցին
առնել ։
Այլ ցուցից ձեզ
յումմէ երկնչիցիք ։
երկնչիջիք յայնմա
նէ որ յետ սպա
նանելոյ ՚ ունի իշ
խանութիւն արկա
նել ի գեհեն ։ այո
ասեմ ձեզ ։ յայն
մանէ երկնչիջիք ։
Ոչ ապաքէն հինգ
ձագ երկուց դան
գաց վաճառի ։ եւ
մի ի նոցանէ ոչ է
մոռացեալ առաջի
այ ։ այլ ձեր եւ ամէ
նայն իսկ հեր գլ
խոյ թուեալ է ։
մի երկնչիք ։ զի քան
զբազում ձագս
լաւ էք դուք ։
Ասեմ ձեզ ։ զի
ամենայն որ խոս
տովանեսցի յիս
առաջի մարդկան

ւ որդի մարդոյ
խոստովանեսցի
զնմանէ առաջի
հրեշտակացն այ։
ձկզ Եւ որ ուրասցի
զիս առաջի մարդ
կան, ուրացեալ լի
ցի առաջի հրեշ
տակաց այ ։
ձկէ Եւ ամենայն որ ա
սէ բան զորդւոյ
մարդոյ, թողցի
նմա։ բայց որ զհո
գին սուրբ հայհո
յեսցէ, ոչ թողցի
նմա ։
ձկը Եւ յորժամ տա
նիցեն զձեզ ի
ժողովուրդս, և ի
պետութիւնս, և
յիշխանութիւնս,

մի՛ հոգայցէք, ո
րպէս թէ զինչ պա
տասխանի տայ
ցէք, կամ զինչ ա
սիցէք։ Զի հոգին
սբ ուսուսցէ զձեզ
ի նմին ժամու զի
նչ պարտ իցէ
խօսել։

ձկթ ԱՍԷ ՈՄՆ Ի ԺՈ
ղովրդենէն ցնա․
վարդապետ, ասա
ցեղբայրն իմ բաժա
նել ընդ իս զժա
ռանգութիւնն։
Եւ նա ասէ ցնա․
այր դու ո՞ կացու
ց զիս դատաւոր
կամ բաժանարար
ի վերայ ձեր։

Ղ	Մ	Մր	Ղ	Մ	Մր
ձկզ	ղտ	ծզ	ձկթ	,	,
ձկէ	ձիգ	կտ			
ձկը	ծը	ձխա			

Եւ ասէ ցնոսա·
տեսէք և զգուշ լե
րուք յամենայն ա
գահութենէ: զի ոչ
եթէ ի մեծութեց ըն
չից ուրուք իցեն
կեանք նորա:
Ասասեյան առ
նոսա առակ մի և
ասէ, առն ուրու
մն մեծատան ե
տուն անդաստանք առ
հմակամն: և խոր
հէր ի միտս իւր և
ասէր, զի գործե
ցից: զի ոչ գոյ տե
ղի ուր ժողովեցից
զարդիւնս իմ: և
ասէ գիտեմ զինչ
արարից: քակեցից
զշտեմարանս իմ:
և ևս մեծամեծս
շինեցից: և անդր
ժողովեցից զցո
րեանս, և զամենայն
բարութիւնս իմ:
և ասասցեց ցանձն
իմ անձն ունիս
բազում բարու
թիս համբարեալ
ամաց բազմաց հա
նգիր, կեր արբ և
ուրախ լեր:
Ասէ ցնա ած ան
միտ, յայսմ գիշե
րի զոգիտ ի քէն ի
բաց պահանջեսցեն:
իսկ զոր պատրաս
տեցերն ում լի
նեցի:
Այնպէս և որ գա
նձէ անձին և ոչ

յա͞ծ մեծանայցէ:
ճծ Ասէ ցաշակերտս
սն իւր, վասն ա
յսորիկ ասեմ ձեզ:
մի՛ հոգայք ընդ
ոգւոյ թէ զինչ ու
տիցէք, եւ մի՛ ընդ
մարմնոյ թէ զինչ
զգենուցուք: զի ո
գի առաւել է քան
զկերակուր: եւ մար
մին քան զհանդ
երձ:
Հայեցարո՛ւք ընդ
ագռաւս: զի ոչ սէ
րմանեն եւ ոչ հն
ձեն: որոց ոչ գոն
շտեմարանք, եւ ոչ
համբարանոցք: եւ
ա͞ծ կերակրէ զնո
սա: որ չափ եւս ա
ռաւել զձեզ որ
լաւ էք քան զթռ
չունս:
Ո՞վ ի ձէնջ առ հո
գալ, կարիցէ յա
ւելուլ ի հասակ իւր
կանգուն մի: իսկ
արդ եթէ փոքուն
չէք բաւական, վա
սն այլոցն զի՞ հո
գայցէք:
Հայեցարո՛ւք ընդ
շուշանն որպէս
աճէ: ոչ ջանայ,
եւ ոչ նիւթէ: ասեմ
ձեզ: եւ ոչ սողոմո
ին յամենայն փառ
սն իւր զգեցա
իբրեւ զմի ի նոցա
նէ:
Իսկ եթէ զխոտն

ղ ճծ   մ ւթ

ԿԿ

որ այսաւր ի բացի է:
և վաղիւ ի հնոց ա
րկանելի, ած այս
պէս զգեցուցանէ:
որ չափ ևս առաւել
զձեզ թերայ հաւ
ատք:
Եւ դուք մի՛ խն
դրէք զինչ ուտի
ցէք, կամ զինչ ըմ
պիցէք: և մի՛ զբա
ղնուք: զի զայն ա
մենայն հեթանոսք
աշխարհի խնդրեն:
Եւ ձեր հայրն գի
տէ զի պիտոյ է ա
յն ամենայն:
Բայց խնդրեցէք
զարքայութիւն
ա̃յ, և այն յաւել
ցի ձեզ:

ճծա ՄԻ ԵՐԿՆՉԻՐ ՀՕՏ
տ փոքրիկ, զի հաճ
եցաւ հայր ձեր
տալ ձեզ զարքա
յութիւն:
ճծբ Վաճառեցէք զի
նչս ձեր և տուք
ողորմութիւն:
ճծգ Արարէք ձեզ
քսակս առանց հ
նանալոյ: գանձ
անպակաս: յերկի
նս: ուր ոչ գող մե
րձենայ, և ոչ ցեց
ապականէ: զի ուր
գանձն ձեր է: անդ
և սիրտ ձեր եղի
ցի:
ճծդ Եղիցին գաւտիք
ձեր պնդեալ ընդ

ղ	մ	մր
ճծա	ς	ς
ճծբ	ճղդ	ճը
ճծգ	խզ	ς
ճծդ	ς	ς

մէջք։ Եւ ճրագունք
լուցեալք։ Եւ դուք
նմանողք մարդ-
կան որ ակն ունի-
ցին տն իւրեանց
թէ երբ դառնայ
ցէ ի հարսանեաց։ ճձդ
զի յոր ժամ գայցէ
եւ բախեսցէ, վաղ
վաղակի բանայցեն
նմա։
ճձե Երանի իցէ ծա-
ռայիցն այնոցիկ
զորս եկեալ տրն գտ-
ցէ արթունս։
Ամէն ասեմ ձեզ։
զի գօտի ընդ մէջ
ածցէ, եւ բազմեցու-
ցէ զնոսա, եւ անց-
ցեալ պաշտեսցէ
զնոսա։ Եւ եթէ յե-

րկրորդ կամ
յերրորդ պահու
եկեսցէ, եւ գտցէ
այնպէս, երանի
են ծառայքն այ-
նոքիկ։
ճձդ Այդ զայն գիտա-
սջիք։ Եթէ գիտէր
տանուտէրն յոր
ում ժամու գող
գայ, չտայր թոյլ ա-
կան հատանել զ
տուն իւրում։
Եւ դուք եղերուք
պատրաստք։ զի յոր
ում ժամու ոչ կա-
րծիցէք, գայ որդի
մարդոյ։
ճձե Ասէ պետրոս, տր
առ մեզ ասացեր
զառակդ զայդ,

ղ
ճձե

մ
մկզ

եթէ առ ամենե
սեան:
[Ա]սէ տր. ո՞վ ի
ցէ հաւատարիմ
տնտես եւ իմաստուն.
զոր կացուսցէ տր
՚իւր ՚ի վերայ գերդա
ստանի ՚իւրոյ՝ տալ
՚ի ժամու զկերա
կուրս:
[Ե]րանի իցէ ծա
ռային այնմիկ. զոր
եկեալ տր ՚իւր՝ գտ
անիցէ արարե
ալ այնպէս:
[Ա]րդար եւ ասեմ
ձեզ՝ զի ՚ի վերայ ա
մենայն ընչից ՚ի
րոց կացուսցէ
զնա:
ճծը [Ա]պա եթէ ասի
ցէ ծառայն այն
՚ի սրտի իւրում.
յամէ տր իմ ՚ի գալ:
եւ սկսանիցի հար
կանել զծառայսն
եւ զաղախնայս. ու
տել եւ ըմպել եւ ար
բենալ: եկեսցէ տր
ծառային այնորիկ
յաւուր յորում ա
կն ոչ ունիցի. եւ ՚ի
ժամու յորում ոչ
գիտիցէ. ընդ մէջ
կտրեսցէ զնա. եւ
զմասն նորա ընդ
ան հաւատս դիցէ:
ճծթ ծառայ որ գի
տիցէ զկամս տն
՚իւրոյ. եւ ոչ պատ
րաստեսցէ ըստ
կամաց նորա. ա

ղ
ճծը

մ
մկէ

ղ
ճծթ

րբցէ զան բա
զում:
Երբ ոչն գիտա
ցէ, և արժանի զա
նի ինչ գործեցէ,
արբեցէ զան սա
կաւ:
Մեծապէս որում
շատ տուաւ, շատ
խնդրեսցի ինման
նէ: և որում բա
զում աւանդեցաւ,
առաւել ևս պա
հանջեսցեն
ինմանէ:

ՀՈՒՐ ԵԿԻ ԱՐԿԱ
նել յերկիր և
զինչ: կամիմ թէ
արդէն էին բորբո
քեր: և մկրտութ[իւն]

մի ունիմ մկրտել:
և զիարդ ձեռնդամ
մինչև կատարես
ցի:
Համարիք եթէ
խաղաղութիւն ե
կի տալ յերկիր:
ոչ: ասեմ ձեզ:
Այլ բաժանումն:
Ի եղիցին այս
ամ հետէ հինգ ի
տան միում բա
ժանեալք: երեքն
յերկուց, և երկու
քն յերից:
Բաժանեսցին հայր ՂԴ
ի որդոյ, և
որդի ի հօրէ:
մայր ի դստերէ: և
դուստր ի մօրէ:
սկեսուր ի հարսնէ:

ղ
ձկ

մ
ղէ

եւ հարսն ի սկեսրէ
իւրմէ։

ճկա Ասաց եւ ցժողո
վուրդն։ յորժամ
տեսանիցէք ամպ
ծագեալ յարեւմ
տից, խոնկոյն ասէք
եթէ անձրեւ գայ։
եւ լինի այնպէս։ եւ
յորժամ՝ հարաւոյ շն
չեալ· ասէք եթէ
խորշակ լինի, եւ լի
նի այնպէս։
Կեղծաւորք՝ զե
րեսս երկնի եւ երկ
րի գիտէք փորձել·
իսկ զժամանակս
զայս զիարդ ոչ
փորձէք։
Ընդէր եւ յանձա
նց իսկ ոչ ընտ
րէք զարդարն։
ճկբ Որ ժամ երթայ
ցես ընդ ոսոխի
քում առ իշխանն,
ի ճանապարհի տու
ր զհաշիւս զեր
ծանել ի նմանէ։
զի գուցէ քարշե
սցէ զքեզ առ դա
տաւորն, եւ դատա
որն մատնեսցէ դա
հճի, եւ դահիճն ար
կանիցէ ի բանդ ա
սեմ քեզ։ ոչ ելանի
ցես անտի, մինչեւ
հատուցանիցես
զյետին բնեռն։
ճկգ Եկին ոմանք ի նմին
ժամանակի եւ պատ
մեցին նմա վասն
Գալիլեացւոցն, ո

րոց զարիւնն պի՛
ղատոս խառնեաց
ընդ զոհմն նոցա։
Պատասխանի ետ
յս ասէ ցնոսա.
Համարիք եթէ ա
յն գալիլեացիքն է
ղեն մեղաւորք.
քան զամենայն գա
լիլեացիս, զի զայն
պէսպէս անցս կրեցին։ ձկէ
Ոչ։ ասեմ ձեզ։ այլ
եթէ ոչ ապաշխարեա
ջիք, ամենեքեան
նոյնպէս կորնչիք
Լեք։
Կամ նոքա ութ
ու տասանքն յորոց
վերայ անկաւ աշ
տարակն 'ի սելովամ
եւ սպան զնոսա։

Համարիք եթէ նո
քա պարտապանք
եղեն քան զամե
նայն մարդիկ որ
բնակեալ են յեմ։
Ոչ։ ասեմ ձեզ։ այլ
եթէ ոչ ապաշխարե
ջիք, ամենեքեան
նոյնպէս կորնչիք
Լեք։-
Ասաց եւ զառա
կս զայս։ Թզենի
մի էր ումեմն տն
կեալ յայգւոջ ի
րում։ Եւ եկն խնդ
րել պտուղ ի նմա
եւ ոչ եգիտ։
Ասէ ցայգեգոր
ծն, ահա երեք ա
մք են յորմէ հետէ
գամ խնդրել պտ

ձկէ

տուղ ի թզենւոջ·
և ո՛չ գտանեմ։ արդ
կտրեա՛ զդա։ ընդ
էր և զերկիրդ ·
խափանէ ։

Նա՛ պատասխա
նի ետ և ասէ։ տէ՛ր
թո՛ղ զդա՛ այս ամ
ևս, մինչև շուրջ
զդովա՛ բրեցից·
և արկից աղբ։ թեր
և ա, արասցէ՛ պը
տուղ։ ապա՛յ է
թէ ոչ՝ յապայն
հատցես զ
դա՛։

դէ

ԵՒԷՐ ՈՒՍՈՒՑԱՆԷՐ
ի միում ի ժողովր
դանոցացն ի՛ շա
բաթու։ և ահա՛ կին

մի զոր ունէր այս
հիւանդութեան
ամս ութուտասն·
և էր կարկամեալ· և
ո՛չ կարէր ամենևին
ի՛ վեր հայել։
Տեսեալ զնա՛
յիսուս կոչեաց առ
ինքն և ասէ ցնա՛·
կին դու՛, արձակե
ա՛լ ես ի՛ հիւանդու
թենէ քումմէ։ և
եդ ի՛ վերայ նորա՛
ձեռն և առժամա
յն ուղղեցաւ՛, և
փառաւո՛րէր զա
ծ ։
ճկե Պատասխանի ետ
ժողովրդապետն՛,
ցասուցեալ՛ թէ
ընդէ՞ր ի՛ շաբաթու

շ
ճկե

մ
ճկզ

բժշկեաց յս։ և
ասէ ցժողովուր
դն վեց աւր է յորս
արժան է գործել.
յայնս եկայք բժշ
կեցարուք։ և մի ի
յաւուր շաբաթու։
Պատասխանի ետ
նմա տր և ասէ.
կեղծաւորք. իւրա
քանչիւր ոք ի ձէ
նջ ի շաբաթու ոչ
արձակէ զեզն իւր
կամ զէշ իւր ի մսրոյ. ճկէ
և տանի տայ ջուր։
Իսկ այսդուստր ա
բրահամու էր զոր
կապեաց սատա
նայ ահաւասիկ.
ութուտասն ամ.
ոչ էր արժան ար

ձակել ի կապանաց
անտի ի շաբաթու։
ճկզ Եւ զայս իբրև ա
սաց յամօթ լի
նէին ամենեքին.
որ հակառակն կա
յին նմա։
Եւ ամենայն ժո
ղովուրդն ուրախ
լինէր ի վերայ ամե
նայն փառաւորու
թեանցն որ գործէին
ի նմանէ։
Ասէր որում նմ
մանէ արքայութի
այ։ և որում նմա
նութիւն նմանեցու
ցից զնա։ նման է
հատոյ մանանխոյ.
զոր առեալ մարդ
ոյ. արկ ի պարտէզ

ղ
ճկզ
ճկէ

մ
՛
ճլէ

մր
խդ

իւր · աճեաց եւ եղե-
ւ ծառ: եւ թռչունք
երկնից բնակէ-
ին յոստս նորա:
ճկը Եւ դարձեալ ասէ՛
ո՞ւմ նմանեցուցից
զարքայութի(ւն) այ ·
նման է խմորոյ զոր
առեալ կին թա-
քոյց յալեր երից
գրուից · մինչեւ
խմորեցաւ
ամենայն:
ճկթ ԵՒ ՇՐՋԷՐ Ը
քաղաքս եւ ընդ
գեօղս ուսուցա-
նէր · եւ ճանապա-
րհ արարեալ յԵմ:
ճհ Ասէ ոմն ցնա ·
տր եթէ սակաւք
իցեն որ ապրելոց
իցեն:
Եւ նա ասէ ցնո-
սա · Ջանացարուք
մտանել ընդ դու-
ռն նեղ: ասեմ
ձեզ: զի բազումք
խնդրեսցեն մտանել
եւ ոչ կարասցեն:
ճհա Յորմէ հետէ մտ-
ցէ տանուտէրն ·
եւ փակեսցէ զդու-
ռն · եւ սկսանիցիք
կալ արտաքոյ եւ
բախել զդուռն:
եւ ասել · տր · տր · բա-
ց մեզ: եւ պատաս-
խանի տուեալ · ա-
սիցէ ձեզ · ոչ գի-
տեմ զձեզ ուստի
էք :~

Ղ	Մ	Մր
ճկը	ճլը	,
ճկթ	հղ	ճբ
ճհ	ճե	,

Ղ	Մ
ճհա	կ

Յայնժամ սկսանի
ցիք ասել կերաք
առաջի քո եւ ար
բաք. եւ ի հրապա
րակս մեր ուսուցեր:
Ասասցէ. ասեմ
ձեզ. ոչ գիտեմ զձեզ
ուստի էք. ի բաց կա
ցէք յինէն ամենայ
ն մշակք անիրաւ
ութեան:
ձհբ Անդ եղիցի լալ ձհբ
եւ կրճել ատամանց.
յորժամ տեսանի
ցէք զաբրահամ եւ
զիսահակ եւ զյա
կոբ եւ զամենայն
մարգարէս յարքա
յութեան այ. եւ
զձեզ հանեալ ար
տաքս:

Եւ եկեսցեն յա
րեւելից եւ յարեւմ
տից. եւ ի հիւսիսոյ
եւ ի հարաւոյ. եւ բա
զմեսցին յարքայու
թեան այ:
ձհգ Եւ ահա են յե
տինք. որ եղիցին
առաջինք: եւ են
առաջինք. որ եղի
ցին յետինք:
ձհդ Նովին աւուր
մատեան ոմանք
փարիսեցիք եւ աս
են ցնա. ել եւ գ
նայ աստի. զի Հե
րովդէս կամի սպ
անանել զքեզ:
Եւ ասէ ցնոսա.
երթայք ասացէք
աղուեսուդ այդմիկ

Ղ ձհբ · Մ կե · Ղ ձհգ ձհդ · Մ ձղթ · Մր ձձա

ահաւասիկ հանեմ
դեւս. եւ բժշկութիւս
կատարեմ այսօր
եւ վաղիւ. եւ յերր՛
աւուր կատարիմ:
Բայց պարտ է ա
յսօր. եւ վաղիւ
եւ միւսեւս աւուր
գնալ: զի ոչ է մարթ
մարգարէի կորն
չել արտաքոյ քան
ծհէ զեմ:
Երուսաղէմ. եմ.
որ կոտորէիր զմա
րգարէս, եւ քար
կծ առնէիր զա
ռաքեալսն առ քեզ:
քանիցս անգամ կա
մեցայ ժողովել զո
րդիս քո որպէս
հաւ զձագս իւր

ընդ թեւովք. եւ ոչ
կամեցարուք: ահա
թողեալ լիցի ձեզ
տունդ ձեր:
Բայց ասեմ ձեզ:
եթէ ոչ եւս տեսա
նիցէք զիս: մին
չեւ ասիցէք օ
րհնեալ եկեալ
յանուն տն:

ծհզ ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՄՏԱՆԵԼ

ն նորա ի տուն
ուրումն իշխանա
ցն փարիսեցւոց
ի շաբաթու ուտել
հաց. եւ նոքա սպա
սէին նմա:
Եւ ահա այր մի
էր անդ ջրգողեալ
առաջի նորա:

ղ ծհէ   մ մտա   ղ ծհզ   մ ե

ճհէ Պատասխանի
ետ յս եւ ասէ.
ցօրէնսգէտսն եւ
ցփարիսեցիսն. եւ
թե արժան իցէ ի
շաբաթու բժշկել:
Եւ նոքա լռե
ցին:
Եւ բուռն հարեալ
զնմանէ բժշկեաց
զնա. եւ արձա
կեաց:
Եւ ասէ ցնոսա.
ոյր ուրուք ի ձէնջ
էշ կամ եզն ան
կանիցի ի ջրհոր.
եւ ոչ վաղվաղակի
հանիցէ զնա յա
ւուր շաբաթու:
Եւ ոչ կարացին
տալ նմա պատա
սխանի առ այն.
ճհը Ասաց եւ առ կոչ
նականսն առակ մի:
Հայեցեալ թե զի
արդ բարձ ընտրէր
ընտրէին. ասէ ցնո
սա: յորժամ կոչէ
ցէ ոք զքեզ ի հար
սանիս կամ ի կոչո
ւնս. մի բազմեսցիս
յառաջին բարձին:
Գուցէ պատուակա
նագոյն եւս քան
զքեզ իցէ կոչեցե
ալն ի նմանէ: Եւ ե
կեալ որ զքեզն եւ
զնա կոչեաց. ասի
ցէ ցքեզ տուր սո
մա տեղի: Եւ ապա
սկսանիցես ամօ
թով զյետին տե

ղ ճհէ   ժ ճժղ   ղ ճհը

ղին ունել:

Այլ յորժամ կո
չեցիս՝ երթեալ բազ
մեսջիր յետին տե
ղւոջ: զի յորժամ·
գայցէ որ կոչեացն
զքեզ՝ ասասցէ ցքեզ·
բարեկամ ել ի վերա
նդր: յայն ժամ է
ղիցի քեզ փառք
առաջի բազմակա
ցացն քոց·

ճկթ Զի ամենայն որ
բարձրացուցանէ
զանձն՝ խոնարհե
սցի: եւ որ խոնար
հեցուցանէ զան
ձն՝ բարձրասցի:

ճհ Ասէ եւ ցկոչնա
տէրն՝ յորժամ ա
ռնիցես ճաշ կամ
ընթրիս՝ մի կոչեր
զբարեկամս քո: եւ
մի զեղբարս քո:
եւ մի զազգականս
քո: եւ մի զդրացիս
քո: եւ մի զմեծա
մեծս զի մի եւ նո
քա փոխարէն կո
չեսցեն զքեզ· եւ
լինիցի քեզ հատու
ցումն:

Այլ յորժամ առ
նիցես ընդունելու
թիւն, կոչեայ զաղ
քատս: եւ զխեղս:
զկաղս: եւ զկոյրս:
եւ երանելի լինիցիս:
զի ոչ ունին փո
խարէն հատուցա
նել քեզ: եւ հատու
սցի քեզ փոխան

ղ
ճկթ
ճհ

մ
մա

րեն ի յարութե
ան արդարոց։
Իբրև լուաւ զա
յս ոմն ի բազմա
կանացն, ասէ ցնա.
Երանի որ կերիցէ
հաց յարքայութե
ան այ։
ճձա Եւ նա ասէ. այր
մի գործեաց ըն
թրիս. և հրաւի
րեաց զբազումս։
Եւ առաքեաց զծ
առայս իւր ի
ժամու ընթրեացն։
կոչել զհրաւիրե
ալսն. թէ եկայք։
զի ահաւասիկ պա
տրաստ ամե
նայն ինչ։
Եւ սկսան մի

ղ ճձա   մ մեա

ըստ միոջէ ամենե
քեան հրաժարել։
Առաջինն ասէ.
ագարակ գնեցի.
և կարիք է ելանել
տեսանել զնա։
աղաչեմ զքեզ.
կալ զիս հրաժա
րեալ։
Եւ միւսն ասէ.
լուծս հինգ եզա
նց գնեցի, և եր
թամ փորձել զնո
սա. աղաչեմ զքեզ.
կալ զիս հրաժա
րեալ։
Եւ միւսն ասէ.
կին առի, և վասն
այնորիկ ոչ կարեմ
գալ։
Եւ եկեալ ծառա

յն պատմեաց զայն
տն իւրում:
Յայնժամ բար
կացեալ տանուտէ
րն ասէ ցծառայն
իւր: Ել վաղվաղա
կի ի հրապարակս
և ի փողոցս քաղա
քիդ. և զաղքա
տս. և զխեղս. և զ
կաղս, և զկոյրս. ա
ծ այսր:
Եւ ասէ ծառայն
տր. եղև զոր հրա
մայեցերն, և կայ
ևս տեղի:
Եւ ասէ տր ցծա
ռայն. Ել ի ճանապա
րհս և ի ցանկս.
և արա այսր մտա
նել. զի լցցի տու

ն իմ: ասեմ ձեզ:
զի ոչ ոք յայնցն կո
չեցելոց ճաշա
կեսցէ յընթրե
աց իմոց:
ճէ ԵՐԹԱՅԻՆ
ընդ նմա ժողովու
րդք բազումք:
դարձաւ և ասէ
ցնոսա. եթէ ոք
գայ առ իս և ոչ ա
տեա զհայր իւր.
և զմայր. և զկին իւր.
և զորդիս. և զեղբա
յրս. և զքորս. նա
և զանձն ևս իւր.
ոչ կարէ իմ աշակե
րտ լինել:
Եւ որ ոչ բառնայ
զխաչ իւր և գայ

Ղ　　Մ
ճէբ　　ղգ

զինչ եմ ոչ կարէ
իմ աշակերտ լինել:
ճծդ Ո՞ր ի ձէնջ կամի
ցի շինել աշտարակ,
և ոչ նախ նստեալ
համարեսցի զծախս
ն, եթէ ունիցի ·
բաւական ի կատա
րումն: զի գուցէ
ի՛ հիմն արկանիցէ
հեռի և չկարիցէ
կատարել, ամենե
քեան որ տեսանի
ցեն, սկսանիցեն
ծաղր առնել զնմա:
և ասել եթէ այրս
այս սկսաւ շինել
և ոչ կարաց կա
տարել:
Կամ ո՞ր թագաւոր
որ երթեալ տացէ
պատերազմ ընդ
այլում թագաւորի
և ոչ նստեալ նախ
խորհեսցի, եթէ կա
րիցէ տասն հազա
րաւ զդէմ ունել
զայնորիկ որ գայ
ցէ ի վերայ նորա
քսան հազարաւ:
ապա թէ ոչ մինչ
դեռ հեռագոյն է
ցէ, հրեշտակու
թիւն առաքեալ
աղաչեսցէ ի խա
ղաղութիւն:
ճծզ Որ այսպէս ա
մենայն որ ի ձէնջ
որ ոչ հրաժարես
ցէ յամենայն ըն
չից իւրոց, ոչ կա
րէ իմ աշակերտ

ղ
ճծդ

ղ մ
ճծզ ղզ

լինել։
ճծգ Բարւոք է աղ։ ա
պա թէ աղն անհա
մեսցի, իւ՞ համեմես
ցի։ ոչ յերկիր և
ոչ յաղբ է պիտա
նացու։ այլ ընկե
նուլ զնա արտա՞
քս։ որ ունի ական
ջս լսելոյ լուիցէ։
ճծդ Եւ էին մերձ առ
նա ամենայն մաք
սաւորք և մեղաւո
րք լսել ի նմանէ։
Եւ տրտնջէին փա
րիսեցիքն և դպի
րքն և ասէին, թէ
դա՞ զմեղաւո
րս ընդունի և ու
տէ ընդ նոսա։
ճծե Ասաց առ նոսա

Ղ	Մ	Մր
ճծգ	լա	ծբ
ճծդ	հբ	եբ
ճծե	ճծբ	,

զառակս զայս։ Ո՞
ր ոք էր ի ձէնջ մա
րդ որոյ էր հա
րիւր ոչխար, և կո
րուսանիցէ մի ի
նոցանէ։ ոչ թողու
ցու՞ զիննսուն և
զինն յանապատի,
և երթայցէ զհետ
կորուսելոյն, մինչ
չև գտանիցէ զն
նա։ Եւ իբրև գն
տանէ, դնէ զնա
ի վերայ ուսոց իւ
րոց խնդալով, և
երթայ ի տուն, կո
չէ զբարեկամս և
զդրացիս և ասէ
ցնոսա, ուրախ լ
երուք ընդ իս,
զի գտի զոչխարս

իմ զկորուսեալն:
Ասեմ ձեզ: զի այ
յսպէս ուրախու-
թիւն յերկինս վասն
միոյ մեղաւորի որ
ապաշխարիցէ.
քան վասն իննսուն
և իննից արդարոց ո-
րոց չիցէ պէտս
ապաշխարութե:
ճծը Կամ ո՞ իցէ կին.
որոյ իցեն դրամք ճղ
տասն: և եթէ կո-
րուսանիցէ դրամ
մի: ո՞չ լուցանիցէ
ճրագ. և ածիցէ
աւել ի տուն. և խն-
դրիցէ ստէպ. մի-
նչև գտանիցէ: և
իբրև գտանէ. կո-
չէ զբարեկամս և

Ղ
ճծը

զդրացիսն և ասէ.
ուրախ եղերուք
ընդ իս զի գտի զդր
բանձեալ զոր կորուսի:
ճծը Այսպէս ասեմ.
ձեզ: ուրախութիւն
եղիցի առաջի հր
եշտակաց այ է
վերայ միոյ մեղաւ-
որի որ ապաշխա-
րիցէ:
ճղ Եւ ասէ այր մի
էին երկու ուստերք:
ասէ կրտսերն ի նո-
ցանէ ցհայրն հայր
տուր ինձ բաժին
որ անկանի յընչիցդ:
Եւ նա բաժանեաց
նոցա զկեանսն:
Եւ յետ ոչ բազում
աւուրց ժողովեալ

Ղ
ճծթ
ճղ

Մ
ճծբ

զամենայն կրսերո
յ որդւոյն· գնաց
յաշխարհ հեռա
ւոր· վատնեաց
զինչս իւր զի կեայր
անառակութեամբ:
Եւ իբրեւ սպառեաց
զամենայն, եղեւ սո
վ սաստիկ յաշխա
րհին յայնմիկ· եւ
սկսաւ ինքն չքա
ւորել, եւ գնացեալ
յարեցաւ ի միում
քաղաքացւոց աշ
խարհին այնմիկ:
եւ առաքեաց զնա յա
գարակս իւր արածել
խոզս: եւ ցանկայր
լնուլ զորովայն իւր
յեղջերէն զոր խո
զքն ուտէին, եւ ոչ

ոք տայր նմա:
Եկեալ ի միտս իւր·
ասէ· քանի վարձ
կանք են ի տան
հօր իմոյ հացաւէ
տք· եւ ես աստ սովա
մահ կորնչիմ: յա
րուցեալ գնացից
առ հայր իմ եւ ասաց
ցից ցնա հայր մե
ղայ յերկինս եւ ա
ռաջի քո: եւ ոչ եւս
եմ արժանի կոչել
որդի քո արա զիս
իբրեւ զմի ի վար
ձկանաց քոց:
Եւ յարուցեալ եկն
առ հայր իւր:
Եւ մինչ դեռ հե
ռագոյն էր· ետես
զնա հայրն եւ գթ

Թացաւ· յարեաւ
և ընթացաւ ընդ
առաջ· անկեալ զ
պարանոցաւն նո
րա· և համբուրե
աց զնա :
Եւ ասէ ցնա որ
դին· հայր· մեղայ
յերկինս· և առաջի
քո· ոչ եմ արժա
նի կոչել որդի քո·
Ասէ հայրն ցծա
ռայսն իւր· վաղ
վաղակի հանէք զ
պատմուճանն· ա
ռաջին· և ագուցէք
նմա· և տուք զմա
տանին ի ձեռն նո
րա· և կաւշիկս յո
տս նորա· և ածէք
զեզն պարարակ·

զենջիք· կերիցուք
և ուրախ լիցուք·
զի այս որդի իմ մե
ռեալ էր· և եկեաց·
կորուսեալ էր· և գ
տաւ· և սկսան ու
րախ լինել :
Եւ էր երէց որդին
նորա յագարակի·
և մինչ դեռ գայր և
մերձ եղև ի տունն·
լուաւ զձայն երգոց
և զպարուց· և կոչե
ցեալ առ ինքն զմի
՚ի ծառայիցն· հար
ցանէր թէ զինչ ի
ցէ այն :
Եւ նա ասէ ցնա
զի եղբայր քո եկե
ալ է· և եզեն հայր քո
զեզն պարարակ :

զի ողջամբ ընկա
լաւ զնա։
Բարկացաւ և ոչ
կամէր մտանել։
Եւ հայրն ելեալ ա
րտաքս աղաչէր
զնա։—
Պատասխանի ետ
և ասէ ցհայրն. ա
յս քանի ամք են զի
ծառայեմ քեզ. և
երբեք զպատուի
րանաւ քո ոչ ա
նցի։ Ուլ մի երբեք
ոչ ետուր ինձ զի
ուրախ եղէց ընդ
բարեկամս իմ։ Յոր
ժամ եկն որդիս քո
այդ որ եկեր զկեա
նս քո ընդ պոռնի
կս, զենէր դմա զե

զն պարարակ։
Եւ ասէ ցնա, որ
դեակ, դու յամենա
յն ժամ ընդ իս ես։ և
ամենայն որ ինչ իմ է
քո է, այլ ուրախ լի
նել և խնդալ պար
տէր։ զի եղբայրս
քո այս մեռեալ էր
և եկեաց։ կո
րուսեալ և գտ
աւ։—

ԱՍԷՐ ԵՒ ՑԱՇԱ
կերտսն. այր մի էր
մեծատուն որոյ էր
տնտես։ և եղև զը
նըմանէ ամբաստա
նութի, որպէս թէ
վատնիցէ զինչս
նորա։ Կոչեաց և

ասէ ցնա· զինչ է այս զոր լսեմս զքէն: տուր զհամար տնտեսութ̃ քո· զի ոչ ևս կարես լինել տնտես:

Ասէ ընդ միտս· իւր տնտեսն· զինչ գործեցից զի տ̃ր իմ հանէ զտնտեսութիւս: գործել ոչ կարեմ· մուրանալ ամաչեմ: գիտեմ զինչ արարից: զի յորժամ ելանեցեմ ի տնտեսութենէս· ընկալցին զիս ի տունս· իւրեանց:

Կոչեցեալ առ ինքն մի ըստ միոջէ իւրաքանչիւր պարտապանաց տ̃ն իւրոյ. և ասէ ցառաջինն· քանի ինչ պարտիս տ̃ն իմում:

Նա ասէ հարիւր մար ձիթոյ:

Ասէ ցնա· կալ զգիր քո· նստիր գրեա վաղվաղակի յիսուն:

Ապա ասէ ցմիւսն· դու քանի ինչ պարտիս:

Նա ասէ· հարիւր քոռ ցորենոյ:

Ասէ ցնա կալ զգիր քո· նստիր գրեա ութսուն:

Գովեաց տ̃ր զտնտեսն անիրաւութ̃ զի իմաստութ̃

արար։
Զի որդիք աշխար
հիս այսորիկ՝ իմաստ
նագոյնք են քան
զորդիս լուսոյ յա
զգս իւրեանց։
Եւ ես ասեմ ձեզ։
արարէք ձեզ բա
րեկամս ի մամոնա
յէ անիրաւութե։
զի յորժամ պակա
սեսցէ այն, ընկալ
ցին զձեզ ՚ի յարկան
յաւիտենականսն։
Որ ՚ի փոքուն հաւա
տարիմ է, եւ ՚ի բազ
մին հաւատարիմ է։
Եւ որ ՚ի փոքուն ա
նիրաւ է։ եւ ՚ի բազ
մին անիրաւ է։
Իսկ արդ եթէ -
յանիրաւ մամոնա
յին ոչ եղէք հաւատա
րիմք, զճշմարիտն
ձեզ ո՞ հաւատաս
ցէ։
Եւ եթէ յօտա
րին ոչ եղէք հաւա ե
տարիմք զձերն ո՞
տացէ ձեզ։
ճղա Ոչ ոք ծառայ կա
րէ, երկուց տերա
նց ծառայել։ զի
եթէ զմին ատեսցէ
եւ զմիւսն սիրեսցէ։
կամ զմին մեծարե
ցէ, եւ զմիւսն ար
համարհեսցէ։
Ոչ կարէք այ̃ ծա
ռայել եւ մամո
նայի։
ճղբ Իբրեւ լսէին զայս

ղ մ
ճղա խը
ճղբ ճե

ամենայն փարիսե
ցւոցն. քանզի արծա
թասէրք էին. անարգ
անէին զնա:
Եւ ասէ ցնոսա.
դուք էք որ արդա
րացուցանէք զա
նձինս առաջի մա
րդկան: սակայն
ած գիտէ զսիրտս
ձեր: զի որ առաջի
մարդկան բարձր է.
պիղծ է առաջի այ:
ճղդ Օրէնքն եւ մարգա
րէք. մինչեւ ցյով
հաննէս յայնմ հե
տէ արքայութիւն
այ աւետարանի.
եւ ամենայն ոք զնա
բռնաբարէ:
ճղէ Դիւրին իցէ եր
կնից եւ երկրի ան
ցանել. քան յօրի
նաց միոյ նշանա
խեցի անկանել:
ճղե Ամենայն որ արձա
կէ զկին իւր եւ առ
նէ այլ. շնայ: եւ որ
զարձակեալն առնէ
շնայ:
ճղզ Այր ոմն էր մեծա
տուն. եւ ագանէր
բեհեզս եւ ծիրա
նիս. եւ ուրախ լինէր
հանապազ առա
տապէս:
Եւ աղքատ ոմն ա
նուն ղազարոս. ա
նկեալ դնէր առ
դրան նորա վիրաւ
որեալ: եւ ցանկայր
յագել ի փշրանացն

Է Մ Մր
ճղդ , ,
ճղէ Ը ճե

Է Մ
ճղե ճղ
ճղզ ,

որ անկանէին ի սե
ղանոյն մեծատանն։
այլ եւ շունք եւս գա
յին լեզուին զվերս
նորա ։
Եւ եղեւ մեռանել
աղքատին, եւ տա
նել հրեշտակաց զն
նա ի գոգ աբրա
համու ։
Մեռաւ եւ մեծա
տունն, եւ թաղե
ցաւ եւ ի դժոխսն
ամբարձ զաչս իւր
մինչ ի տանջանսն
էր։ եւ ետես զաբրա
համ ի հեռաստա
նէ եւ զղազարոս
ի գոգ նորա հան
գուցեալ ։
Եւ նա աղաղակե
աց եւ ասէ, հայր ա
բրահամ ողորմեա՛
ինձ։ եւ առաքեա
զղազարոս զի թա
ցցէ զծայր մատին
իւրոյ ի ջուր, եւ զո
վացուսցէ զլեզու
իմ։ զի պապակեալ
եմ ի տապոյս աստ։
Եւ ասէ ցնա աբ
րահամ, որդեակ,
յիշեա զի ընկալար
անդէն զբարութիւնս
ի կեանս քում, եւ
ղազարոս նոյնպէս
զչարչարանս։ արդ
սա աստ մխիթա
րի, եւ դու աստ տա
պակիս։ եւ ի վերայ
այսր ամենայնի,
վիհ մեծ ընդ

մեզ եւ ընդ ձեզ: Ե
թէ կամիցին աստի
առ ձեզ անցանել՝
ոչ կարեն: եւ ոչ այ
տի ոք առ մեզ ա
նցանել:
Ասէ՝ ա̃ղ ա
ղաչեմ զքեզ հայր·
զի արձակեսցես զդ̊
դա ի տուն հ̊օր
իմոյ: Են իմ անդ է
ղբարք հինգ, որ
պէս զի վկայեսցէ նո
ցա վկայութիւն՝
զի մի եւ նոքա գայ
ցեն յայս տեղի տա
նջանաց:
Ասէ աբրահամ·
ունին զմովսէս եւ
զմարգարէսն. նոցա
լուիցեն:

Եւ նա ասէ ոչ հա
յր աբրահամ: բայց
եթէ ի մեռելոց ոք է
րթիցէ առ նոսա՝ եւ
ապաշխարեսցեն:
Ասէ ցնա. եթէ
մովսէսի եւ մարգա
րէիցն ոչ լսեն, եւ
ոչ եթէ ի մեռելոց
ոք յառնիցէ
հաւանե
սցին

Ճղէ

ԱՍԷՑ եղ
աշակերտսն իւր
ոչ է մարթ չգալ
գայթակղութեան:
բայց վայ այնմ
կէ յո̃ր ձեռն գա
յցէ, լաւ էր նմա
եթէ վէմ երկանա

ղ Ճղէ
մ Ճղթ
մր ղթ

քար կախէր զպա
րանոցն նորա. և
ան կանէր ի ծով.
քան թէ գայթակ
ղեցուցանիցէ զմի
մի ոք ի փոքր
կանցս յայսցա
նէ :

ճղը Զգոյշ կացէք ա
նձանց: եթէ մե
ղիցէ եղբայր քո.
սաստեա նմա :

ճղթ Եթէ ապաշ
խարեսցէ. թող
նմա: Եւ եթէ եւ
թն անգամ մե
ղիցէ քեզ. և եւ
թն անգամ դար
ձի եկեսցէ և ասի
ցէ ապաշխարեմ.
թողցես նմա :

ղ / մ
ճղը / ճձգ
ճղթ / ճձէ

Ճ Եւ ասեն առաքեա
լքն ցՏէր. յաւելեա
մեզ հաւատս:

Ասէ Տէր. եթէ
ունիցիք հաւատս
քան զհատ մա
նանխոյ. և ասիցէք
թթենւոյ այդմիկ
խլեաց և տնկեաց
ի ծովու. և հնա
զանդ լինէր ձեզ:

ճա Իսկ ով ոք ի ձէնջ
որ ունիցի ծառայ
հողագործ կամ
հովիւ. որ եկեալ
յանդէ. ասիցէ ցնա.
վաղվաղակի եկ
անց բազմեաց:
այլ ոչ ասիցէ ցնա
թէ պատրաստեա

ղ / մ
ճ / ճհէ
ճա / ,

զինչ ընթրեցից
եցեմ. և զգօտի ա
ծեալ պաշտեա զիս
մինչև կերայց եւ
արբից. և ապա կե
րիցես և արբցես
դու: մի թէ շնո
րհ ինչ ունիցի ծա
ռային այնմիկ զի
արար զամենայն
հրամանսն. նոյն
պէս և դուք յոր
ժամ առնիցէք զա
մենայն հրամայե
ալսն ձեզ. ասաս
ջիք եթէ ծառայք
անպիտանք եմք:
զոր պարտեաքն ա
ռնել արարաք:
Եւ եղև մինչդեռ ե
րթայր նա յԵմ.

և ինքն անցանէր
ընդ մէջ սամարեայ
և գալիլեացւոց:
Եւ մինչ դեռ մը
տանէր ի գեօղ ու
րեմն պատահեցան
նմա տասն այր
բորոտ: որք կային
ի հեռաստանէ,
բարձին զձայնս և
ասեն. յս վարդա
պետ ողորմեա
մեզ:
Եւ իբրև ետես
զնոսա ասէ ցնո
սա. երթայք ցու
ցէք զանձինս քա
հանայիցն:
Եւ եղև իբրև գը
նացին, առ ժամա
յն սրբեցան:

եղ

Մի ոմն ի նոցանէ
իբրև ետես եթէ
բժշկեցաւ, դար
ձաւ անդրէն ի ձայն
մեծ փառաւորութբ օ
րհնէր զած։ անկաւ
ի վերայ երեսաց իւ
րոց առաջի նորա,
և գոհանայր զնմա
նէ։ և նա էր սա
մարացի։
Պատասխանի ետ
յս և ասէ, ոչ տա
սն սուրբ արարան։
իսկ արդ ինն այլքն
ուր են։ զի ոչ գտ
տան դառնալ տալ
փառս այ, բայց
միայն այլազգին
այս։ և ասէ ցնա.
արի գնա զի հաւ
ատք քո կեցու
ցին զքեզ։

մբ

ԻԲՐԵՒ ՀԱՐՑ
ան՝ ի փարիսե-
ցւոցն թէ երբ
գայցէ արքայու
թիւն այ։ պատաս
խանի ետ նոցա
և ասէ։ ոչ գայ ար
քայութիւն այ խո
տրամամբք։ և ոչ ա
սեսցեն թէ ահա
սիկ աստ է, կամ
անդ։ զի ահա ար
քայութիւն այ ի նե
րքս ի ձեզ է։

մգ

Ասաց և առ ա
շակերտսն, եկես
ցեն աւուրք ցա
նկանալոյ ձեզ մի

ղ	մ	մր
մբ	մծե	ե
մգ	ե	ձաւ

յաւուրցն որդւոյ
մարդոյ. տեսան
ել, և ոչ տեսանի
ցէք:
մդ Ե, եթէ ասիցեն
ձեզ եթէ ահաւա
սիկէ, կամ անդ.
մի երթայցէք զն
հետս:
մե Զի որպէս փայ
լակն փայլատակե
ալ, ի ներքոյ երկ
նից ընդ երկնիւք
ծագեսցէ նոյնպէս
և որդի մարդոյ
յաւուրն իւրում:
մզ Բայց նախ պա
րտէ նմա բազու
մս չարչարել, և
խոտել յազգէս
յայսմանէ:

մէ Ե, որպէս եղև
յաւուրսն Նոյի.
նոյնպէս եղիցի և
յաւուրս որդւոյ
մարդոյ: ուտէին
ըմպէին, կանայս ա
ռնէին արանց լի
նէին, մինչև յաւ
րն յորում եմու
տ Նոյ ի տապանն, և
եկն ջրհեղեղն և
կորոյս զամենե
սեն:
մը Ն, ոյնպէս և որպէս
յաւուրսն Ղովտայ
եղև. ուտէին. ըմ
պէին, գնէին, վա
ճառէին, տնկէին
շինէին, և յորում
աւուր ել Ղովտ ի
Սոդոմայ տեղաց

Ղ	Մ	Մր
մդ	մծդ	ƽ
մե	մծզ	ƽ
մզ	ճկը	ƽ

Ղ	Մ
մէ	ճկա
մը	ƽ

հո՛ւր եւ ծծումբ
յերկնից եւ կորոյս
զամենեսեան :
Ը ստ նմին աւրինակի
նախ եղեցի կըշա[մ]
ուրն յորում որդի
մարդոյ յայտնե
լոց է :
ՄԹ Յ այնժամ աւուր որ
կայցէ ի տանիս եւ
կարասն ի տունս
մի՛ իջցէ առնուլ
զայն :
Ե ւ որ յանդի իցէ
նոյնպէս մի՛ դառ
ձցի յետս :
ՄԺ Յ իշեցէք զկինն
ղովտայ :
ՄԺԱ Ո ր խնդրիցէ զա
նձն իւր ապրեցու
ցանել․ կորուսցէ

Ղ	Յ	Մ
ՄԹ	ς	ՄԿԲ
ՄԺ	ՁԵ	›
ՄԺԱ	ς	ՂԵ

զնա՛ : եւ որ կորուս
ցէ : ապրեցուսցէ
զնա՛ :
ՄԺԲ Ա սեմ ձեզ : յայնմ
գիշերի եղին եղի
ցին երկու ի միում մա
հիճս․ մին առցի․
եւ միւսն թողցի :
Ե ղիցին երկու
աղալ ի միասին ․
մին առցի եւ միւսն
թողցի : եւ եղի-ց
ցին երկու յագարակի․
մին առցի եւ միւ
սն թողցի :
ՄԺԴ Պ ատասխանի ետ
ուն եւ ասեն ցն
նա յո՞ տէր :
Ե ւ նա ասէ ցնո
սա․ ուր մարմինն
անդ եւ արծուիք

Ղ	Մ
ՄԺԲ	ՄԿԲ
ՄԺԴ	ՄԾԵ

ժողովե
սցին։
ԱՍԷՐ ԵՒ ԱՌ
ակ մի նոցա առ
այն թէ պարտ է
յամենայն ժամ
կալ նոցա յաղօ-
թս, եւ մի ձանձ
րանալ։
Ասէ՛ ։
Դատաւոր մի էր
ի քաղաքի ուրե
մն։ յայ ոչ երկընչ
էր եւ ի մարդկա
նէ ոչ ամաչէր։
Այրի մի էր
ի նմին քաղաքի։
գայր առ նա եւ ա
սէր, դատ արա
ինձ յոսոխէ
իմմէ։ Եւ ոչ կամէր
ի բազում ժամա
նակս։
Յետ այսորիկ
ասէ ընդ միտ իւրո
ւմ, եթէ եւ յայ
ոչ երկընչեմ, եւ ի
մարդկանէ ոչ ա
մաչեմ, գոնէ վսն
աշխատ առնելոյ
զիս այրւոյս արա
րից նմա դատ։
զի մի յաւէտ եկ
եալ թախանձե
սցէ զիս։
Եւ ասէ տր,
լուարուք զինչ
դատաւորն անի
րաւութն ասէ։
Իսկ այ ոչ առնի
ցէ վրէժ ընտրե

ղ
մդր

րութի՛ ծառայից
իւրոց : որ աղաղա
կեն առ նա՛ ի տուէ
եւ ի գիշերի : եւ երկա
յնամտէ՜ մեծայն լի
նիցի առ նոսա : այո՜
ասեմ ձեզ : զի ա
րասցէ վրէժխն
դրութի՛ նց վաղ
վաղակի :
Սա՛կ որդի մար
դոյ եկեալ գտա
նիցէ՞ արդեւք
հաւատս յերկրի :
Ասաց եւ առ ոմա
նս պանծացեալս
յանձինս թէ արդա
րք իցեն, եւ խոտե
ցեն զբազումս զա
ռակս զայս :
Արք երկու ելին ի
տաճարն կալ յա
ղօթս : մինն փա
րիսեցի, եւ միւսն մա
քսաւոր : փարիսե
ցին կայր միկուսի,
եւ զայս առանձին
աղօթս մատուցա
նէր : Ա՛ծ գոհա
նամ զքէն : զի ո՛չ
եմ իբրեւ զայլս ի
մարդկանէ, զյա
փշտակողս եւ զան
իրաւս, եւ զշնացողս
կամ իբրեւ զայս
մաքսաւոր : այլ պա
հեմ երկիցս ի շա
բաթու, եւ տամ տա
սանորդս յամենայ
նի ստացուածոց
իմոց :
Եւ մաքսաւորն

կայր մեկուսի, և
չկամէր և ոչ զաչսն
ընդ երկինս ամ
բառնալ: այլ կո
ծէր զկուրծս իւր
և ասէր: ա͞ծ քաւ
եա զիս զմեղաւ
որս :
Ասեմ ձեզ: էջ սա
արդարացեալ ի
տուն իւր քան
զնա :
ՄԻԸ Զի ամենայն որ
բարձրացուցանէ
զանձն իւր. խոնա
րհեսցի: և որ խո
նարհեցուցանէ
զանձն, բարձ
րաս
ցի :-
Ղ

ՄԻԹ ՄԱՏՈՒՑԱՆԷ
էին առ նա
և զմանկունս զի մե
րձանայցէ ի նոսա:
Իբրև տեսին ա
շակերտքն սաս
տէին նոցա:
Իսկ յ͞ս կոչեաց
առ զնոսա առ
ինքն ասէ. թո͞ղ
ուք մանկտոյդ
գալ առ իս, և մի
արգելուք զդոսա:
զի այդպիսեացդ է
արքայութի͞ ա͞յ:
ՄԼ Ամէն ասեմ ձեզ:
որ ոչ ընդունիցի
զարքայութի͞ ա͞յ
իբրև զմանուկ ոչ
մտցէ ի նա :-

Ղ	Մ	Մտ
ՄԻԸ	ՃԼԱ	ՃՂ

Ղ	Մ	Մտ
ՄԻԹ	ՃԳ	Ժ
ՄԼ	ՃՂԶ	ՂԷ

մժը Ե, հարց ցնա
ոմն ՚իշխան եւ ասէ՝
վարդապետ բարի՝
զի՞նչ գործեցից,
զի զկեանսն յաւի
տենականս ժառա
նգեցից։
Ասէ ցնա յս։ զի՞
ասես զիս բարի։
չէք ոք բարի, բայց
մի այ։ զպատուի
րանս գիտես։ մի՛
շնար։ մի՛ սպանա
ներ։ մի՛ գողանար։
մի՛ սուտ վկայեր։
պատուեայ զհայր
քո եւ զմայր։
Ն, ասէ զայդ ա
մենայն պահեցի
՚ի մանկութենէ
իմմէ։

Ղ | Մ | Մր
մժը | ճղգ | ճէ

մժթ Ի բրեւ լուաւ
զայն յս ասէ ցնա,
միւս պակասէ քեզ։
զամենայն ինչ զոր
ունես վաճառեայ
եւ տուր աղքատաց։
եւ ունիցիս գանձ
յերկինս։ եւ եկ
զկնի իմ։
մի Ն, ա՛ իբրեւ լուաւ
զայս, տրտմեցաւ։
քանզի էր մեծա
տուն յոյժ։
Իբրեւ ետես զնա
յս տրտմեալ, ա
սէ որպէս դժուա
րաւ որ ինչս ու
նիցին, մտանիցեն
յարքայութիւն այ
դիւրագոյն եցէ
մալխոյ ընդ ծակ

Ղ | Մ | Մր
մժթ | ճղդ | ճը
մի | ճղե | ճթ

ասղան անցանել
քան մեծատան յա
րքայութիւն այ
մտանել:
Որ լուանն ա
սէին, եւ ո՞ կարիցէ
ապրել:
Նա ասէ, ան
հնարինք ի մարդ
կանէ, հնարաւո
րք են յայ:
միբ Ասէ պետրոս,
ահաւասիկ մեք
թողաք զամենայն
ինչ զմեր եւ եկաք
զհետ քո:
միա Նա ասէ ցնոսա
ամ ասեմ
ձեզ; եթէ ոչ ոք է
որ եթող զտունս,
կամ զծնօղս, կամ
զեղբարս, կամ զկին,
կամ զորդիս, վասն
արքայութեան այ,
եթէ ոչ առնուցու
բազմապատիկ ի
ժամանակի յայս
միկ, եւ յաշխարհին
որ գալոցն է զկեա
նս յաւիտենակա
նս ժառանգեսցէ:
Առեալ զերկոյ
տասանսն առ ա
նձինն, ասէ ցնո
սայ: ահաւասիկ
ելանեմք յեմ: եւ
կատարեսցին ա
մենայն գրեալքն
մարգարէիւք վա
սն որդւոյ մարդ
ոյ: զի մատնեսցի
հեթանոսաց: եւ

ղ միա | մ ծղը | մը ծէ | ղ միբ | մ մա | մր ծժբ

կատարեսցի։ Եւ չա
րկանեսցեն։ Եւ պար
ծանեսցեն զնա։ Եւ
յերեսս մարդ յա
րեսցէ։
Մկ Եւ նոքա ոչ ինչ ի
մացան յայնցանէ։
ւ էր բանն ծած
կեալ ի նոցանէ,
եւ ոչ գիտէին
զասացեալ
սն։

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՄԵՐ

Մկ ձենալն նորա յերի
քով. կոյր ոմն նս
տէր առ ճանա
պարհաւն մուրա
ցեկ եւ լուեալ
զանցանելն ժողո
վրդեանն. հարցա
նէր թէ զինչ իցէ
այն։
Պատմեցին նմ
մայ թէ յիս նազով
րեցի անցանէ։
Աղաղակեաց եւ
ասէ. յիս որդի դա
ւթի, ողորմեա ինձ։
Եւ որ առաջին էր
թային, սաստէին.
նմա զի լռեսցէ։ Եւ
նա եւս առաւել ա
ղաղակէր. որդի դա
ւթի ողորմեա ինձ։
Կացեալ յիս. եւ
հրամայեաց ածել
զնա առ ինքն։ Եւ իբ
րեւ մերձ եղեւ առ
նա, եհարց զնա եւ
ասէ, զինչ կամիս
դու զի արարից

Ղ	Մ	Մր
Մկ	Հ	Հ
Մտ	Մէ	Ճժզ

քեզ եհաս աւետումն,
զբերացցես աւ քեզ
ետեսեց:
Այս աւր ցնծա
հայեաց: Յամանաք
քո կեցուցելն զքեզ:
Սուրբ ժամանակն է
այսօր: երթայք զհետ
նորա եւ փառաւորեսցուք
առնելով զանձ: եւ
ամենայն ժողովուրդ
զեւանն ատենական
ուղիղ օրհնութ
Թեւն աղ:
մին Սամուէլ շրջէր
ընդ երկրով:
Առաջի այրմն ա-
նուն կոչեցեալ զա-
կքեմա, եւ նմա էր մա-
քառայնին: եւ ինքն
մեծառունն: եւ ինքն

զհրաւիրանն եւ թէ
ով եղեւ յիս, եւ ոչ
կարէր իբրաւ զմո-
թէ նէնն, զի կարծ
էր հաստական: եւ
ընթացեալ յառա-
ջին, եւ իմաստաթե՛
զնոյն զհրաւիրանն
ցէ՞ զնա: քանզի
ընդդայն իմէ ամենա-
նուրացէ՛:
Քրիստ եկն իսու
զեն, կայեցում ի մէր
յիս եւ աւտէ՛ ցնծա զա-
կքէ փութայ էշ
այսւր, զերայանք
իսրան քաղ աւ-
ժանէ իւր աղա-
նեւ: փութացաւ
եւ էշ եւ ընկալաւ
զնա ուրախութե՛:

Իբրեւ տեսանէին ա
մենեքեան տրտուն
ջէին եւ ասէին՝ թէ
առն մեղաւորի
եմուտ լուծանել:
Յոտն եկաց զակքէ
ոս եւ ասէ՟ ցտր՟
տր՟՝ ահա զկէս ըն
չից իմոց տաց աղ
քատաց: եւ եթէ զոք
զրկեցի հատուցից
չորեքկին:
Ասէ ցնա յս՟
այսօր եղեւ փր
կութի՟ տանս այ
սմիկ: քանզի եւ
սա որդի աբրա
համու է:
միդ Զի եկն որդի մա
րդոյ խնդրել եւ
կեցուցանել զկո
րուսեալն:
Մինչ դեռ նո միե
քա զայս լսէին՝
յաւել առակ մի եւ
ասէ՝ վասն մեր
ձաւորութեան նորա
յերմ՟ եւ համարելոյ
նոցա թէ առ
ժամայն յայտնե
լոց է արքայու
թիւն այ՟:
միզ Ասէ՟ այր ոմն ա
զնուական գնաց
յաշխարհ հեռի՝
առնուլ իւր թագա
ւորութի՟ եւ դառ
նալ:
միէ Կոչեցեալ զժ՟
ծառայս իւր ետ
նոցա տասն մնաս:
Եւ ասէ՟ ցնոսա՟ վա

դ մ
միդ ծը

դ մ մր
միե մկթ ․
միզ մհ ծծր
միէ ․ ․

րծեցէք զայդ մի
նչև եկից:
քաղաքացիք
նորա ատեին զն
նա: առաքեցին
հրեշտակս զհետ
նորա և ասեն. թէ
ոչ կամիմք զթա
գաւորել դա ի
վերայ մեր:
եղև դառնալն
նորա առեալ զթա
գաւորութիւնն: և
կոչեաց զծառայսն
որոց տուեալ էր
զարծաթն. զի գի
տասցէ թէ ո՛ զինչ
շահեցաւ:
կն առաջինն և
ասէ. տր. մնասն
քո տասն մնաս ա
րար:
ասէ ցնա. ա
զնիւ ծառայ և
բարի: զի ի փոքրու
մ հաւատարիմ եղեր.
լեր իշխանութի
ւն ունել ի վերայ տա
սն քաղաքի:
կն երկրորդն և
ասէ. մնասն քո ա
րար հինգ մնաս:
սէ և ցնա. և դու
լեր ի վերայ հինգ
քաղաքաց:
կն միւսն և ասէ
տր. ահա մնասն քո
զոր ունեի. ծրարե
ալ ի վարշամակի:
երկնչէի ի քէն.
զի այր ստամբակ ես.
բառնաս զոր ոչ եդեր.

եւ հնձես զոր ոչ սե-
րմանեցեր:
Ասէ ցնա. ի բե-
րանոյ քումմէ
դատեցայց զքեզ
ծառայդ անհաւատ:
գիտէիր թէ ես այր
մի ստամբակ եմ.
բառնամ զոր ոչ ե-
դի. եւ հնձեմ ուր
ոչ սերմանեցի. եւ
ընդէր ոչ ետուր
զարծաթն իմ ի սե-
ղանաւորս. եւ եկե-
ալ ես տոկոսեօք
պահանջէի: Եւ ասէ
ցպաշտօնեայսն ա-
ռէք ի դմանէ զմ
նասն. եւ տարայք
տուք այնմ որու-
նեցի զտասն մնա-
սն:

Եւ-

Ասացին ցնա. տէր
ունի տասն մնաս:
Մլ Ասեմ ձեզ: եթէ
ամենայնի որ ունի
ցի տացի: Եւ յայն
մանէ որ ոչն ունի
ցի. եւ զոր ունիցին
բարձցի ի նմանէ:
Մլա Այլ զթշնամիս
իմ զայնոսիկ
որ ոչն կամէին զիս
թագաւորել ի վե-
րայ նոցա. ածէք
այսր. եւ կոտորեցէք
առաջի իմ:
Մլբ Եւ իբրեւ զայս ա-
սաց. գնաց յա-
ռաջ ելա-
նել յերու-
սաղ
էմ:-

Ղ	Մ	Մր
Մլ	Մկա	Եւբ
Մլա	Մկբ	Ե
Մլբ	Մգ	Ճժէ

գկ

ԵՒ ԻԲՐԵՒ

մերձեցաւ ի բեթ-
փագէ, եւ ի բեթա
նիայ մաւտ ի լեռ
նն որ կոչի ձիթէ
նեաց, առաքեաց
երկուս յաշակեր
տացն իւրոց եւ
ասէ, երթայք
դուք ի գեաւղն
որ յանդիման մեր
կայ: յոր իբրեւ մ͞տ
տանիցէք գտանի
ցէք յաւանակ ·
կապեալ, յորում
ոք ի մարդկանէ
երբեք ոչ նստաւ·
լուծէք զնա եւ
ածէք: Եւ եթէ ոք
հարցանիցէ զձեզ

թէ ընդէր լուծա
նէք: այսպէս ա
սասջիք ցնա, թէ
տ͞ն իւրում պիտոյէ:
ճլգ Եւ չոգան որ
առաքեցանն, գտ
ին որպէս ա
սաց ցնոսա: կայր
յաւանակն :
Եւ մինչ դեռ լու
ծանէին զյաւ
անակն, ասեն տե
արքն նորա ցնո
սա: զի՞ լուծանէք
զյաւանակդ:
Նոքա ասեն,
տ͞ն իւրում պե
տոյէ:
Եւ ածին զնա
առ յ͞ս:
Եւ արկին զհանդերձս

ղ մլգ   մ մա   մր ճձը

հանդերձս․ եւ
հեծուցին զյս։
Եւ մինչ դեռ եր
թայր, զհանդեր
ձս իւրեանց տա
րածանէին զճա
նապարհաւն։
մխա Եւ իբրեւ այնինչ
մերձ եղեւ՝ ի զառ
վայր լերինն Ձի
թենեաց, սկսան
ամենայն բազմու
թիւն աշակերտա
ցն ուրախ լինել
օրհնել զած ի
ձայն մեծ, վասն
ամենայն եղելոց
զօրութեանցն զոր
տեսին։ Եւ ասէին։
օրհնեալ որ գայ
թագաւորդ յա
նուն տն։ Խաղա
ղութիւն յերկինս
եւ փառք ի բարձու
նս։
մխբ Եւ ոմանք ի փա
րիսեցւոցն յամբո
խէն անտի ասեն
ցնա, վարդապետ,
սաստեա աշակեր
տացդ քոց։
Պատասխանի
ետ եւ ասէ. ա
սեմ ձեզ, զի եթէ
դոքա լռեսցեն,
քարինքդ աղաղա
կեսցեն։
մխգ Եւ իբրեւ մերձ ե
ղաւ տեսեալ զք
քաղաքն եղաւ ի
վերայ նորա։ Եւ
ասէ, եթէ գիտէ

ղ մխա · յ ծ · մ մթ · մր ձմթ · ղ մխբ մխգ · մ մձ ց

եւ՛ դու գոնէ յա՛ւ-
ուրս յայսմիկ զ՞
խաղաղութիւն
քո: բայց այժմ
ծածկեցա՛ւ յե-
րեսաց քոց:
Զի եկեսցեն ա՛ւ-
ուրք ՛ի վերայ քո
եւ պատեսցեն զ՞
քեզ թշնամիք քո
պատնէշ: եւ պատե-
սցեն զքեզ. եւ նե-
ղեսցեն զքեզ յա-
մենայն կողմանց:
եւ յատակեսցեն.
զքեզ եւ զորդիս
քո ՛ի քեզ:
մլէ Եւ ոչ թողուցուն
քար ՛ի քարի վերայ
յամենայնի ՛ի քեզ:
փոխանակ զի ոչ

ծանեա՛ր զժամա-
նակ այցելու-
թեան քո:
մլը Եւ մտեալ ՛ի տա-
ճարն սկսա՛ւ հա-
նել զվաճառա-
կանսն եւ զգնօ-
ղս: եւ զսեղանս հա-
տավաճառացն
ցրուեաց: եւ ասէ
ցնոսա. գրեալ է.
եւ եղիցի տունն իմ
տուն աղօթից.
եւ դուք զդա արա-
րէք այրս ա՛ւա-
զակաց:
մլթ Եւ ուսուցանէր
զնոսա հանապազ
՛ի տաճարին:
Եւ քահանայա-
պետքն եւ դպիրք

եւ գլխաւորք ժո
ղովրդեանն խնդ
րէին զնա կորու
սանել, եւ ոչ գտա
նէին թէ զինչ ա
ռնիցեն: զի ժողո
վուրդն ամենայն
կախեալ կային
զնովաւ՝ ի
լսել:

ԵՂԵՒ Ի ՄԻ
ում. աւուրցն յայ
նցանէ, մինչ դեռ
ուսուցանէր զժո
ղովուրդն ՚ի տա
ճարին անդ, եւ աւե
տարանէր, հասին
՚ի վերայ քահանայա
պետքն եւ դպիրք
ծերովքն հանդերձ

ղ մա · մ մձէ · մր ճիէ

րձ, եւ ասեն ցնա.
ասա մեզ որով իշ
խանութեամբ զոր
ծես զու զայդ,
կամ ո՞ է որ ետ քեզ
իշխանութիւն:
Պատասխանի ետ
եւ ասէ ցնոսա,
Հարցից եւ ես զձեզ
բան մի, եւ ասասջիք
ինձ: Մկրտութիւ
նն յովհաննու
յերկնից էր, եթէ
՚ի մարդկանէ:
Նոքա խորհէ
ցան ՚ի միտս ՚ի
րեանց եւ ասեն,
եթէ ասեմք յեր
կնից, ասէ, ե՞նկ
ընդէ՞ր ոչ հաւա
տացէք նմա: եւ

եթէ ասեմք ՚ի մա
րդկանէ · ամենա
յն ժողովուրդն
քարկոծ առնեն
զմեզ : զի հաստա
տեալ է ՚ի միտս նց̊
յովհաննու թէ
մարգարէ է:
Եւ պատասխանի
ետուն չգիտեմք
թէ ուստի իցէ:
Եւ յս̃ ասէ ցնոսա.
Եւ ոչ ես ասեմ ձեզ
որով ՚իշխանութե̃
առնեմ զ̊
այս̃ :
ՍԿՍԱՒ-ԱՍԵԼ.
առ ժողովուրդն
զառակս զայս :
այր ոմն տնկեաց
այգի , եւ ետ զնա
մշակաց , եւ ինքն
գնաց ճանապար
րհ ժամանակս բա
զումս :
Եւ ՚ի ժամու առա
քեաց առ մշակսն
ծառայ , զի ՚ի պտղ̊ո
ղոյ այգւոյն տա
ցեն նմա :
Եւ մշակքն գան
հարին զնա եւ ար
ձակեցին ունայն:
Եւ յաւել միւս
ծառայ յղել · նոքա
եւ զնա եւ գան հա
րին անարգեցին
եւ առաքեցին ու
նայն :
Եւ յաւել զերրո
րդն առաքել :

ղ
մեա

մ
մժթ

մր
ձեշ

նոքա եղեն մե
րձաւորեցին, եւ ձա
նէն արտաքս։
Ասէ տէր այգւոյն,
զինչ արարից։ ա
ռաքեցից զորդի
իմ սիրելի, թերեւ
եսամանէ պատկա
ռեսցեն։
Երբ տեսին զն
նայ մշակքն, խո
րհեցան ընդ
մի միմեանս եւ ասեն,
սա է ժառանգն
սպանցուք զսա,
զի մեր լինիցի ժա
ռանգութիւնն եւ
հանին զնա արտա
քս քան զայգին։
եւ սպանին։
Արդ զինչ արաս
ցէ ընդ նոսա տէր
այգւոյն։ Ոչ ապա
քէն գայցէ եւ կո
րուսանիցէ զմշ
շակսն զայնոսիկ
եւ տացէ զայգին
այլոց։
Իբրեւ լուան ա
սեն, քաւ մի լիցի։
Նա հայեցեալ
ընդ նոսա ասէ
ենկ զինչ էցէ ա
յն որ գրեալն է,
› եթէ վէմն զոր ա
› նարգեցին շինո
› ղք, նա եղեւ գլ
› լուխ անկեան։
Ամենայն որ ընդ
հարցի ընդ վէմն
ընդ այն, խորտա
կեսցի։ Եւ յորոյ

վերայ անկցի . հո
սեսցէ զնա :
Եւ խնդրէին դպ
պիրքն եւ քահանա
յապետքն արկա
նել ի նա ձեռն ի
նմին ժամու , եւ եր
կեան ի ժողովրդե
նէն : զի գիտացին
թէ առ նոսա ա
սաց զառակն զայն :
Եւ սպասեալ սպասէ
ցին եւ առաքեցին
դաւաճանս կեղ
ծաւորս զան
ձինս առ արդարս
ունել , զի ըմբռնե
սցեն զնա բանիւք
առ ի մատնել զնա
պետութե̃ եւ իշխա
նութե̃ դատաւո

րին :
Հարցին զնա եւ
ասեն վարդապետ
գիտեմք եթէ ու
ղիղ խօսիս եւ ու
սուցանես . եւ ոչ ա
ռնուս ակն : այլ
ճշմարտութբ̃ զճա
նապարհն այ̃ ու
սուցանես : արժա̃
նէ մեզ կայսեր
հարկս տալ . թէ ոչ :
Եւ նա՛ եղեալ ըզ
խորամանկութե̃
նոցա , ասէ ցնոսա ,
ցուցէք ինձ զդա
հեկանն :
Եւ նոքա ցուցին :
Եւ ասէ . զո՞յր պա
տկեր եւ գիր ունի :
Եւ պատասխանեն է :

Ղ	ճհ	ճ	ճր
Մաք	ձբ	ճի	ճմթ
Մարկ	Տ	Մրկ	ճւ

տուն. եւ ասեն զկա
յսեր:
Եւ նա ասէ ցնո
սա. արդ երթայք
տուք զկայսերն
կայսեր. եւ զայն այ:
Եւ ոչ կարացին
զնա ըմբռնել բա
նիւք. առաջի ժո
ղովրդեանն: եւ զա
րմացեալ ընդ
պատասխանին
նորա լռ
եցին:

ՄԱՏՈՒՑԵԱԼ
ոմանք ի սադուկե
ցւոցն. որք հակա
ռակէին չլինել
յարութեան. հարցին
ցնա եւ ասեն. վա
րդապետ. մովսէս
գրեաց մեզ եթէ
ուրուք եղբայր.
մեռանիցի որոյ ի
ցէ կին. եւ նա ան
որդի իցէ. զի առ
նուցու եղբայրն
նորա զկինն. եւ
յարուսցէ զաւակ
եղբօր իւրում:
Արդ եւթն եղբա
րք էին. եւ առաջն
ոյն առեալ կին.
մեռաւ անորդի:
առ զնա եւ երկրոր
դն: մեռաւ եւ նա
անորդի: առ զնա
եւ երրորդն: նոյն
պէս եւ եւթանե
քին. եւ ոչ թողին ո
րդիս: մեռաւ եւ

կինն։ արդ ի յա
րութե · ո՞ւմ ի նոցա
նէ լինիցի կին · զի
եւթանեքեան կա
լան զնա կին։
Պատասխանի ետ
նոցա յս և ասէ ·
որդիք աշխարհիս
այսորիկ կանայս
առնեն և արանց
լինին · իսկ որ ար
ժանի լինիցին այ
նմ աշխարհին հա
սանել · և յարութե
նն · որ ի մեռելոց ·
ոչ կանայս առնեն
և ոչ արանց լինին ·
քանզի և ոչ մեռա
նել ևս կարեն։ զի
հաւասար հրեշտա Մտդ
կաց են և որդիք

այ։ քանզի զի յարու
թե որդիք են։
Իսկ զի յառնեն
մեռեալք · և մովսէս
գուշակեաց ի մորե
նւոջն · որպէս ասէ
զտր այ աբրահա
մու · և զայ իսահա
կայ · և զայ յակով
բայ։ և այ չէ մե
ռելոց այլ կենդա
նեաց։ զի ամենե
քեան նմա կենդա
նի են։
Պատասխանի ե
տուն ոմանք ի
դպրացն և ասեն ·
վարդապետ · բա
րւոք ասացեր։
Եւ ոչ ևս իշ
խէին հարցանել

ղ Մտդ | մ Մրկ | մր Ղկ

զնա՛ եւ ո՛չ ինչ։
Մուէ Ասէ ցնոսա․
զի՞արդ ասեն զՔրիս
տոս որդի դա՛ւ
թի։ զի ինքն դա՛ւ
իթ ասէ ի գիրս․
սաղմոսաց․ ասաց․
տ̃ր․ ց տ̃ր իմ նիստ
ընդ աջմէ իմմէ, Մուէ
մինչեւ եդից զթշ
նամիս քո պատուա
նդան ոտից քոց։
Իսկ արդ եթէ դա՛ւ
իթ զնա՛ տ̃ր կոչէ՝
զի՞արդ որդի նո
րա իցէ։
Մուզ Ի, լսել ա
մենայն ժողովրդե
անն ասէ ցաշա
կերտսն․ զգո՛յշ լե
րուք ի դպրացն

որ կամին զգնալ պատմու
ճանօք շրջել․ եւ
սիրեն ողջոյնս ի
հրապարակս․ եւ
զնախաթոռս ի
ժողովուրդս․ եւ զգ̃
բարձս երեցս յըն
թրիս։
Մուէ Որ ուտեն զտու
նս այրեաց․ պատ
ճառանօք յե
րկարեն զաղօ
թս․ նոքա ընկա
լցին աւելի դա
տաստանս։
Հայեցեալ ե
տես զմեծատու
նսն որ արկանէ
ին զտուրս ի
րեանց ի գանձա
նակն։ Եւտես եւ

Ղ Մ Մր
Մուէ Մւէ Ծւթ
Մուզ Մւթ Ծւէ

Ղ Մ Մր
Մուէ , Ծւզ

զկին մի այրի
աղքատ որ արկ
անդր երկուս լու-
մայս։ Եւ ասէ. ճշ-
մարիտ ասեմ ձեզ։
զի այրին այն աղ-
քատ առաւել
քան զամենեսեան.
ամենեքեան նոքա
ի յաւելորդաց իւրեա-
նց արկին յընծա-
յս այ։ բայց նա
ի կարօտութենէ
իւրմէ զամէ-
նայն զկեանս
իւր զոր ունէր
արկ։

ԵՒ ԱՍԱՑԵԼՈՑ ՈՄԱՆՑ
զտաճարէն, թէ
գեղեցիկ վիմօք

եւ աշտարակօք
զարդարեալ է, ա-
սէ, զայդ ամենայ-
ն զոր տեսանէք
եկեսցեն աւուրք
յորս ոչ թողցի ա-
յդր քար ի քարի վե-
րայ որ ոչ քակտե-
սցի։
Հարցին ցնա եւ
ասեն. վարդապետ,
երբ լինիցի այդ
եւ զինչ նշան եցե
յորժամ այդ լինե-
լոց իցէ։
Եւ նա ասէ. զգո-
յշ կացէք։ մի՛ խա-
բեսցիք։ զի բազու-
մք գայցեն յանու-
ն իմ եւ ասասցեն
եթէ ես եմ։ եւ ժամ

Ղ Մտը   Մ Մտբ   Մր Ձէ
Ղ Մտթ   Մ Մտգ   Մր Ձը

մերձեցան ժամանակք:
մի՛ երթայցէք զհե
տ նոցա:
Յորժամ լսիցէք
պատերազմունս
եւ խռովութիւնս
մի՛ զարհուրիցիք:
զի պարտ է նախ
այդմ լինել, այլ ո՛չ
առ ժամայն կա
տարած:
Յայնժամ ասէ
ցնոսա, յարիցէ
ազգ յազգի վե
րայ, եւ թագաւո
րութի ի թագաւո
րութե վերայ:
Եւ շարժմունք մե
ծամեծք: Ըստ տե
ղեւ տեղեւ սովք
եւ սրածութիւնք: Ե

ղիցին ահք եւ արհաւիրք
եւ նշանք մեծամե
ծք յերկնից:
ճծ Այլ յառաջ
քան զայս ամենայ
ն, մատուցեն զձե
ռս իւրեանց ի ձեզ,
եւ հալածեսցեն մա
տնեսցեն ի ժողո
վուրդս եւ ի բանտ
ս: եւ տանիցեն
առաջի դատաւո
րաց եւ թագաւո
րաց վասն անուա
ն իմոյ: եւ լինիցի
ձեզ այն ի վկայու
թիւն:
ճծա Արդ դիք ի սիրտ
ս ձեր, մի՛ յա
ռաջագոյն կրթել
տալոյ պատասխա

ղ	մ	մ	մր
ճծ	ծխա ծխզ	ճէ մխդ	ծլթ
ճծա	,	ճը	ծխա

նէ։ զի ես տաց
ձեզ բերան եւ ի
մաստութիւն, որում
ոչ կարասցեն կալ
հակառակ կամ
տալ պատասխանի
ամենայն հա
կառակորդքն ձեր։
Մատնեսջիք եւ ի
ծնողաց։ եղբա
րց։ եւ յազգակա
նաց։ եւ ի բարեկա
մաց։ եւ սպանանի
ցեն ի ձէնջ։ եւ ե
ղիջիք ատեցեալք
յամենեցունց վա
սն անուան իմոյ։
եւ մազ մի ի գլխոյ
ձերմէ ոչ կորիցէ։
եւ համբերութեամբ ձե
րով ստասջիք զո

Մծբ գիս ձեր։
Այլ յորժամ տե
սանիցէք շուրջ
պատեալ զօրօք
զԵմ, յայնժամ գի
տասջիք թէ մերձ է
աւերածն նորա։
Մծգ Յայնժամ որ ի
Հրէաստանի իցեն,
փախիցեն ի լերինս։
եւ որ ի մէջ նորա
իցեն, խուսեսցեն։
եւ որ ի գաւառն ի
ցեն, մի մտցեն ի
նա։ զի աւուրք
վրէժխնդրութե
են այնոքիկ, առ
ի կատարել ամե
նայն գրելոց։
Մծդ Վայ վայ իցէ
յղեաց եւ ստըն

Ղ	Մ	Մր
Մծբ	Ե	Ե
Մծգ	Մլբ	Ճկգ
Մծդ	Մլթ	Ճկդ

տուաց յաւուրսն
յայնոսիկ։
մծե Զի եղիցի տագնա
պ մեծ ի վերայ եր
կրի։ Եւ բարկութի̃ն
ժողովրդեանն ա
յսմիկ։
մծզ Եւ անկցին ՛ի բերան
սուսերի։ Եւ գերես
ցին յամենայն հե
թանոսս։ Եւ Երմ ե
ղիցի կոխան ազ
գաց մինչև կատա
րեսցին ժամանա
կք հեթանոսաց։
մծէ Եւ եղիցին նշանք
յարեգական եւ ի լու
սին եւ յաստեղս։
եւ յերկրի տագնա̃
պ հեթանոսաց։
՛ի յահեղ բար բա

ռոյ ՛ի ծփոյ ծովու
եւ խռովութե̃ն, յէ
լանելոյ ոգւոց մա
րդկան յերկիւղէ,
եւ ՛ի կարծեաց եկե
լոց ՛ի վերայ տիե
զերաց։ Զի զօրու
թիք երկնից շա
րժեսցին։
մծը Եւ յայն ժամ տե
սցեն զորդի մար
դոյ եկեալ ամպո
վք զօրութե̃բ եւ
փառօք բազմօք։
Եւ յոր ժամ սկսա
նիցեն այս լինել, ա
մբարձջիք եւ բար
ձրացուսջիք զգլ
ուխս ձեր, զի մե
րձ է փրկութե̃ ձեր։
Եւ ասաց առակ

Ղ	Մ	Մր
մծե	⸗	⸗
մծզ	մծա	ճխզ
մծէ	մծը	ճծ

Ղ	Մ	Մր
մծը	մծթ	ճծա

մի՛ նոցա՛ : տեսէք
զթզենին և զամէ
նայն ծառս. յոր
ժամ ցուցանիցեն
զպտուղս իւրեանց.
տեսանէք և ի նո
ցանէ՛ ճանաչէք
եթէ մերձ է ամառն:
նոյնպէս և դուք
յորժամ տեսանի
ցէք զայս ամենայ
յն լինել. գիտաս
ջիք թէ մերձ է ա
րքայութիւն այ՟:
Ամէն ասեմ ձեզ
թէ ոչ անցցէ ազ
գս այս մինչև այս
ամենայն լինիցի:
Երկինք և երկիր
անցցեն. և բանք
իմ ոչ անցանիցեն:

մծթ
Զգո՛յշ լերուք ա
նձանց: գուցէ՛
ծանրանայցեն սի
րտք ձեր շուայտու
թբ՟ և արբեցութբ՟.
և հոգովք աշխա
րհականօք: և յա
նկարծակի՛ հասա
նիցէ ի վերայ ձեր
օրն այն: զի իբ
րև որոգայթ հա
սանիցէ ի վերայ
ամենեցուն որք
բնակեալ են ընդ ա
մենայն երեսս եր
կրի:
Արթուն կացէք
այսուհետև: յա
մենայն ժամ ա
ղօթս արարէք:
զի արժանի լինի

ղ
մծթ

ցէք զերծանել ·
յայնմ ամենայնէ
որ լինելոցն է. եւ կալ
առաջի որդւոյ մա
րդոյ:
Եւ էր ի տուէ ի տա
ճարին ուսուցա
նէր. եւ զգիշերն է
լեալ ագանէր ի
լերինն որ կոչէր
Ձիթենեաց:
Եւ ամենայն ժո
ղովուրդն կանխէր
ընդ առաւօտս
առ նա ի տաճարն
լսել ի նմա
նէ:

ԿԳ

ՄԵՐՁ ԷՐ
տաւն բաղարջա
կերացն որ կոչէր

Զատիկ:
ճկա Եւ խնդրէին քա
հանայապետքն եւ
դպիրք թէ որպէս
սպանանիցեն զնա:
բայց երկնչէին ի
ժողովրդենէ ա
նտի:
ճկբ Եւ մուտ սա
տանայ ի յուդայ
զկոչեցեալն իսկա
րիովտացի որ էր
ի թուոյ երկոտասա
նիցն:
ճկգ Չոգաւ եդ բանս
ընդ քահանայա
պետսն եւ ընդ դօ
պետս եւ ընդ իշխա
նս ժողովրդեանն.
զի մատնեսցէ զնա
նոցա:

ղ ճկ | ժ է ճե ղզ | ճ ճհդ | ճր ձճդ

ղ ճկա ճկբ ճկգ | ժ ճէ ձճդ ձխդ | ճ ճե ճհբ | ճր ձխբ ձխթ

Եւ խնդացի՛ն:
եւ խոստացան տա՛լ
նմա արծաթ: Եւ
յանձն առ, եւ խ՞
նդրէր պարապ
մատնել զնա նո
ցա մեկուսի յա
մբոխէն:
Եկն աւր բաղա
րջակերացն յո
րում աւրէն էր
զենուլ զպասեքն.
Եւ առաքեաց զպե՛
տրոս եւ զյովհ՞
ննէս եւ ասէ, եր
թայք պատրաս
տեցէք մեզ զպա
սեքն զի կերիցո՞ւք:
Եւ նոքա ասեն
ո՞ւր կամիս զի պա
տրաստեսցուք:

Եւ ասէ՛ ցնոսա:
ա՛յս ե՛րբ մտա
նէք ի քաղաքն:
պատահեսցէ՛ ձեզ
այր մի բարձեալ
սափոր ջրոյ, եր
թիջի՛ք զհետ նո
րա՛յ ի տունն յոր
մտանիցէ՛ն: Եւ ա ՀԷ
սաջիք ցտանու
տէր տանն. վար
դապետ ասէ քեզ:
ո՞ւր են վանքն իմ
յորում զպասեքն
ուտիցեմ աշակե՛
րտաւ՞քս հանդերձ:
Եւ նա՛ ցուցցէ ձեզ
վերնատուն մի մեծ
զարդարեալ, եւ
անդ պատրաստե
ս ջիք:

Եւ գնացեալ գտի
ն որպէս եւ ա
սացն նոցա։ եւ պա
տրաստեցին զը
պասեքն։
Եւ յորժամ ժամն ե
ղեւ, բազմեցաւ
եւ երկոտասան ա
ռաքեալքն ընդ
նմա։ եւ ասէ ցնո
սա։
մկդ Ցանկալով
ցանկացայ զայս
պասեքս ուտել ընդ
ձեզ, մինչչեւ չար
չարեալ իցեմ։
մկե Ասեմ ձեզ։
թէ ոչ եւս կերայց
ի նմանէ, մինչեւ
լցցի յարքայու
թեան այ։ ─

ղ մ մր
մկդ ՙ ՙ
մկե մճե ծկզ

Եւ ընկալեալ բա
ժակ, գոհացաւ եւ
ասէ։ առէք զայդ
եւ բաժանեցէք ի
ձեզ։
Ասեմ ձեզ։ թէ
յայսմ հետէ ոչ
արբից ի բերոյ որ
թոյ, մինչեւ եկե
սցէ արքայութիւն
այ։
մկզ Եւ առեալ հաց գո
հացաւ, եբեկ եւ
ետ նոցա։ եւ ասէ,
այս է մարմին իմ
որ վասն բազմաց
տուեալ։ զայս ա
րարէք առ իմոյ յի
շատակի։
մկէ Նոյնպէս եւ զբա
ժակն յետ ընթրե

ղ մ մ մր
մկզ ծե կդ կե կզ մճզ ծկե
մկէ ՙ մճե ծկզ

ացն եւ ասէ, այս
բաժակս նոր ու-
խտ է իմով արեամբ
որ ի վերայ ձեր հե-
ղեղոյ:
ՄԿԸ Բ ԱՅՑ ԱՀԱ
Ձեռն մատնչի
իմոյ ընդ իս ի սե-
ղանի: Եւ որդի մա-
րդոյ ըստ սահ-
մանելոյն երթայ:
Բայց վայ մարդ-
ոյն այնմիկ յորոյ
ձեռն մատնեսցի:
ՄԿԹ Եւ նոքա սկսան
խնդրել ընդ մի-
միանս թէ ո՞ է ի
նոցանէ որ զայն
գործելոց իցէ:
ՄՀ Եւ եղեւ հակառա-
կութի ի մէջ նո-
ցա, թէ ո՞ ի նոցա-
նէ համարեսցի
մեծ:
Եւ նա ասէ ցնո-
սա, թագաւորք ա-
զգաց տիրեն նո-
ցա: եւ իշխանք
նոցա, բարերարք
կոչին: այլ դուք
ոչ այնպէս: այլ որ
մեծն է ի ձեզ, եղի-
ցի իբրեւ զկրտսեր
ըն: եւ առաջնորդն
իբրեւ զպաշտօնեայ
ըն:
ՄՀԱ Ո՞վ է մեծ: բա-
զմականն, եթէ պա-
շտօնեայն: ոչ ա-
պաքէն բազմակա-
նն: բայց ես եմ ի

Ղ	Յ	Մ	Մր	Ղ
ՄԿԸ	ԿԵ	ՄԾԱ	ՃԿԴ	ՄՀԱ
ՄԿԹ	ՃԻԲ	ՄԾ	ՃԿԲ	
ՄՀ	Ե	ՄԳ	ՃԺԴ	

միջի ձերում իբրև
սպասաւոր:
Դուքէք որ ցա
նկայցէք ընդ իմ. ի
փորձութիւնս իմ: և
ես ուխտեմ ձեզ
որպէս և հայրն իմ
ուխտեաց ինձ զա
րքայութիւնն: զի
ուտիցէք և ըմպի
ցէք ի սեղանի իմում յա
րքայութեանն ի
մում:
մկբ Նստիցէք յեր
կոտասան աթոռ
դատել զերկոտա
սան ազգ իղի:
մկգ Ասէ տր. սի
մովն; սիմովն: ա
հա սատանայ խն
դրեաց զձեզ

խարբալել իբրև
զցորեան: այլ ես
աղաչեցի վասն քո
զի մի պակասես
ցեն հաւատք քո:
մկդ Եւ դու երբեմն դա
րձցիս. և հաստա
տեսցես զեղբա
րս քո:
մկե Նա ասէ ցնա.
տր ընդ քեզ պա
տրաստ եմ. և ի բա
նդ և ի մահ եր
թալ:
Նա ասէ ցնա.
ասեմ քեզ պետրէ:
չեցէ այսաւր հաւ
ու խաւսեսցի. մի
նչև երեքս ուրա
ցցես զիս չգիտել:
մկզ Ասէ ցնոսա.

Ղ	Մ
մկբ	ճղբ
մկգ	ս

Ղ	Յ	Մ	Մր
մկդ	ճիե ճիթ ճլա	ս	ս
մկե	ճիզ	մձթ	ճհ
մկզ	ս	ս	

յորժամ առաքէ
ցի զձեզ առանց
քսակի եւ մախաղի
եւ կօշկաց. միթէ
կարօտացայ՛ք ի
նչ:
մկը նոքա ասեն.
ոչ ինչ:
պա ասէ. այլ
այժմ որ ունիցի քը
սակ. բարձցէ: նո
յնպէս եւ մախաղ:
եւ որ ոչ ունիցի. վա
ճառեսցէ զհանդերձս
իւր եւ գնեսցէ իւր
սուսեր:
մկէ այց ասեմ ձեզ:
զի այս եւս զոր գրե
ալ է պարտ է զի
կատարեսցի յիս.
թէ ընդ անօրէ

նս համարեցաւ:
զի որ վասն իմ էն
ի վախճանել է:
մկը նոքա ասեն.
տէր. ահաւասիկ են
աստ երկու սուսերք:
մկթ նա ասէ ցնո
սա. բաւական են:
լեալ գնաց
ըստ սովորութեան
ի լեառն ձիթենե
աց: գնացին զհետ
մծ եւ աշակերտքն:
մծ բրեւ եհաս ի տե
ղին. ասէ ցնոսա.
յաղօթս կացէք
չմտանել ի փորձու
թիւն:
մծա ինքն մեկնե
ցաւ ի նոցանէ ի
բրեւ քարընկեց մի.

ղ
մկէ

մր
մժղ

ղ / մկը / մկթ / մծ / մծա
յ / ՚ / ճծղ / ճկա / ճե
մ / ՚ / մղա / մղգ / մղդ
մր / ճբ / ճկե / ճկէ / ճկզ

եդ ծունր կայր յա
ղօթս եւ ասէր:
ՄՁԲ Հայր: եթէ կա
միս՝ անցո զբա
ժակս զայս յինէն:
ՄՁԳ Բայց ոչ իմ կամք՝
այլ քո լիցին:
Երեւեցաւ նմա
հրեշտակ յերկ
նից զօրացուցա
նէր զնա, եւ կայր ի
տագնապի: եւ մտա
դիւրութեմբ եւ կայ
յր յաղօթս: եւ եղ
եւն ՚ի նմանէ քր
տունք որոմբս ո
րոմբս ՚իբրեւ զկայ
լակս արեան եւ ՚ի
ջանէր յերկիր:
ՄՁԴ Եւ յարուցեալ յա
ղօթիցն՝ եկն
առ աշակերտսն
եգիտ զնոսա ՚ի
քնոյ ՚ի տրտմութե
նէն, եւ ասէ ցնոսա,
զի՞ ննջէք: արիք
կացէք յա ղօ
թս, զի մի մտա
նիցէք ՚ի փորձու
թիւն:
ՄՁԵ Մինչ դեռ խօ
սէր, ահա եկ
ամբոխ, եւ որ կոչէ
րն յուդայ մի յեր
կոտասանիցն ա
ռաջնորդէր նոցա:
ՄՁԶ Եւ մերձեցա
աւ յս, համբուրե
լ զնա, քանզի զի
զայն նշան տուե
ալ էր նոցա, թէ ընդ
որում ես համբուրե

Ղ	Յ	Մ	Մտ
ՄՁԲ	ՃԷ	ՄՂԵ	ՃՀԳ
ՄՁԳ	ԻԲ	ՄՂԷ	ՃՀԳ
ՄՁԴ	·	ՄՂԴ	ՃՀԵ

Ղ	Յ	Մ	Մտ
ՄՁԵ	ՀԹ-ՃԾԲ	Յ	ՃՁԲ
ՄՁԶ	·	ՅԱ	ՃՁԳ

ընկեց նմա. զնա
ուտեցէք։
Ասէ ցնա յուդա
դայ, համբուրելո՞վ
մատնես զորդի
մարդոյ։
ՄՁԷ Իբրեւ տեսին որ
զնովաւն էին որ
ինչ եղեւն։ ասեն
ցնա՝ տէր, հարցուք
զնոսա սրով։
Եհար մի ոմն ի
նոցանէ զքահա
նայապետին ծա
ռայ, եւ եհատ եհան
զաջոյ ունկն նորա։
Պատասխանի ետ
յիսուս եւ ասէ, թոյլ
տուք մինչեւ ցա
յդ վայր։
ՄՁԸ Եւ մատուցեալ
յունկնն, բժշկե
աց զնա։
ՄՁԹ Ասէ յիսուս ցեկեալ
սն ի վերայ նորա
ցքահանայապետս
սն եւ ցիշխանսն տա
ճարին, եւ ցծերս,
իբրեւ ի վերայ աւ
ազակի ելէք սու
սերօք եւ բրօք։
հանապազ ընդ
ձեզ էի ի տաճա
րին, եւ ոչ ձգեցէք
ձեռս յիս։ այլ ա
յս է ձեր ժամ եւ
իշխանութիւն -
խաւարի։
ՄՂ Կալեալ զնա
ածին, եւ մուծին
ի տուն քահանա
յապետին։—

Ղ ՄՁԷ ՄՁԸ — Յ ՃԿ , — Մ ՄԲ , — Մտ ՄՁԴ ,

Ղ ՄՁԹ ՄՂ — Յ ՃԿԱ ՃԿԲ ՃԿԴ — Մ ՄԳ ՄԴ — Մտ ՄՁԵ ՄՁԶ

մղա Եւ պետրոս եր
թայր զհետ նորա
հեռագոյն, իբրև
լուցին հուր ի
մէջ գաւթին, և
նստան շուրջ. նս
տաւ և պետրոս
ի մէջ նոցա։
Ետես զնա ա
ղախին ոմն զի
նստէր առ լուսոյն,
հայեցաւ ընդ նմա
և ասէ, և սա ընդ
նոսա էր որ ընդ
նմայն էին։
Եւ նա պետրոս ու
րացաւ և ասէ
ոչ գիտեմ զնա
կին դու։ մղբ
մղգ Եւ յետ սակաւու
միոյ այլ ոմն ե
տես զնա, և ասէ.
և դու ի նոցանէ ես։
Եւ պետրոս ասէ
այր դու, չեմ ի
նոցանէ։
Եւ իբրև ժամ մի
անց ի միջոյ, այլ
ոմն վիճէր և ա
սէր, ստոյգ և սա
ընդ նմա էր։ քան
զի գալիլեացի է։
Ասէ պետրոս.
այր դու, չգիտեմ
զինչ խօսիս։
Եւ նոյն ժամայն մի
նչ դեռ նա զայն
ասէր, խօսեցաւ
հաւ։
մղդ Դարձեալ տր և
հայեցաւ ի
պետրոս։

Ղ	Յ	Մ	Մտ
մղա	ճկբ	մժդ	ճձե
մղբ	ճկըճկէ	մժա	ճղդ

Ղ	Մ	Մտ
մղգ	մժզ	ճղէ

:- մր :-

[Ե]ւ յիշեաց պե-
տրոս զբանն յիսի
զոր ասաց ցնա.
մինչ չև հաւու
խաւսեալ էցէ. ե-
րեցս ուրասցես,
չգիտել զիս: Եւ ե-
լեալ արտաքս ե-
լաց դառնապէս:
մղդ [Ե]ւ արքն որ պա-
հէին զնա, այպն
առնէին զնովաւ-
եւ հարկանէին. ծա-
ծկէին զերեսս
նորա. եւ ապտակէին:
եւ հարցանէին ցնա
եւ ասէին. մարգա-
րեաց ո՞վ է որ ե-
հարն զքեզ: Եւ այլ
բազում ինչ հայ-
հոյութիւն խաւսէ

Ղ	Յ	Մ	Մր
մղդ	ճհբ	յժգ	ճղդ

ին ընմա:
մղէ [Ե]ՒԻԲՐԵՒ
յգ եղեւ ժողո-
վեցան ծերակո-
յտ ժողովրդեա-
նն, քահանայա-
պետքն եւ դպիրք.
եւ տանէին ածին
զնա յատեանն ի-
րեանց եւ ասեն,
եթէ դու ես քսն
ասա մեզ:
մղզ [Ա]սէ ցնոսա. Ե-
թէ ասացից ձեզ.
սակայն ոչ հաւա-
տայք. եւ եթէ հա-
րցից ինչ զձեզ.
չտայք ինձ պա-
տասխանի կամ ա-
րձակեցէք:-

Ղ	Մ	Մր
մղէ	յժե	ճղե
մղզ	ս	

մղէ այց յայսմ հե
տէ նստցի որդի
մարդոյ ընդ ա
ջմէ զաւրութե
անն այ:
մղը սեն ամենե
քեան, ուրեմն դու
ես որդին այ:
ա ասէ ցնո
սա, դուք ասէք
թէ ես եմ:
մղթ ոքա ասեն.
զինչ ևս պիտոյ է
մեզ վկայութեան:
զի մեզէն իսկ լու
աք ի բերանոյ դո
րայ:
յ յարուցեալ ա
մենայն բազմու
թիւնն նոցա. ա
ծին զնա առ պի
ղատոս:
յա կսան չարա
խաւս լինել զն
մանէ և ասել. զս
տաք զսա զի թիւ
րէր զազգս մեր և
արգելոյր տալոյ
հարկս կայսեր, և
ասէր զանձնէ ե
թէ քս եցէ թա
գաւոր:
յբ ան պիղատոս,
եհարց զնա և ա
սէ, դու ես թագա
ւոր հրէից:
ա պատասխա
նի ետ նմա և ասէ
դու ասացեր:
յգ սէ պիղատոս.
ցքահանայապետս
ն, և ցժողովուրդ

Ղ	Յ	Մ	Մր
մղէ	հթ	յժ	ճղա
մղը	․	․	․
մղթ	ճհղ	յժէ	ճղկ
յ		յժը	ճղթ

Ղ	Յ
յա	․
յբ	․
յգ	ճղ

դսն, չգտանեմ ի
նչ վնաս յառնդ
յայդմիկ:
ՅԴ Նոքա պնդէին
եւ ասէին. եթէ
խռովէ զժողո
վուրդս: ուսուցա
նէ ընդ ամենա
յն Հրէաստան. սկ
սեալ ի Գալիլեէ
մինչեւ ցայսր:
Եւ Պիղատոսի
իբրեւ լուաւ զԳա
լիլեէ, եհարց եթէ
գալիլեացի իցէ ա
յրն: Եւ իբրեւ գի
տաց թէ յիշխա
նութենէ Հերով
դի է, եւ առաքէ
զնա առ Հերովդէս:
քանզի եւ նա յԵմ
էր յաւուրսն յայ
նոսիկ:
Հերովդէս ի
բրեւ ետես զՅս,
ուրախ եղեւ յոյժ:
զի ցանկայր ի բա
զում ժամանակաց
տեսանել զնա:
քանզի լսէր բազում
անգամ զնմանէ.
եւ ակն ունէր նշան
ինչ լեալ տեսանել
ի նմանէ:
Հարցանէր զնա
բանիւք բազմօք.
եւ նա ոչ ինչ ետ ն
մա պատասխանի:
ՅԵ Կային քահանա
յապետքն եւ դպի
րքն. եւ պնդագոյն
չարախօսէին զն

նմանէ:

ՅԴ Արհամարհեաց
զնա հերովդէս
հանդերձ իւրովք
զաւրականաւքն:
և այպն արարեալ
արկ զնովաւ հան
դերձս սպիտակս.
եւ դարձոյց անդրէն
առ պիղատոս:

Եղեն բարեկամք
պիղատոս և հերովդ
դէս յաւուր յայն
միկ: քանզի յառա
ջ թշնամիք էին
մի մեանց:

ՅԵ Կոչեաց պիղա
տոս զքահանայա
պետսն և զիշխա
նս և զժողովուր
դն: և ասէ ցնոսա.
ածէք մատուցէք
ինձ զայրս զայսն
իբրև զխոտորեցու
ցիչ ժողովրդեանն:
և ահաւասիկ առա
ջի ձեր դատեցայ,
և ոչ ինչ գտի
յառնդ յայդմիկ.
զորս դուք չարայ
խաւսէք զդմանէ:

ՅԶ Այլ և ոչ հերովդէս:
քանզի զի եառա
նէ զդա առ նա:
և արդ ոչ ինչ մա
հու արժանի է գո
րծեալ դորա: խրա
տեցից զդա և արձ
ակեցից:

ՅԷ Զի պարտ էր նմա մի
ըստ տաւնի ար
ձակել նոցա

Ղ	Յ
ՅԴ	՚
ՅԵ	ԾՂ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԶ	՚	՚	՚
ՅԷ	՚	ՅԻԶ	՚

յժ [Ե]ւ նոքա աղաղա
կէին ամենայն բա
զմութբն, եւ ասէին·
բարձ զդա: եւ ար
ձակեա մեզ զբա
րաբբա: որ էր վա
սն խռովութե ի
րեք եղելոյ ի քա
ղաքին եւ սպանու
թե մատնեալ ի բա
նտ :

յժա [Դ]արձեալ պիղա
տոս նոցա
խօսեցաւ, քանզի զի
կամէր արձակել
զյս :

[Ե]ւ նոքա աղաղակէին եւ ա
սէին, ի խաչ հան
զդա :

յժբ [Ե]ւ նա երիցս ա
սէ ցնոսա, զինչ
չար արար սա
ոչ ինչ վնաս մա
հու գտի ի սմա,
խրատեցից զսա
եւ արձակեցից:

յժգ [Ե]ւ նոքա ստիպէ
ին մեծաձայն եւ
խնդրէին զնա
ի խաչ հանել: եւ
զօրանային բար
բառք նոցա, եւ
քահանայապետացն:

յժդ [Ե]ւ պիղատոս հա
ճեցաւ առնել
զհայցուածս նոցա:

[Ա]րձակեաց նո
ցա զբարաբբայն,
զոր վասն խռո
վութե եւ սպանու
թե արկեալ էր ի

ղ	յ	մ	մր
յժա	ճծդ	յկե	մբ
յժա	ճճբ	յկզ	մե
յժբ	ճճզ	։	։

ղ	յ	մ	մր
յժգ	ճճդ	յկզ	մե
յժդ	ճղզ	յկբ	մզ

բանտ, զոր և խնդ
րէինն էին: Եւ զՅս̃
մատնեաց կամա
ցն նոցա:
յժե Եւ տանէին զն
նացեն զնա, ըմ
բռնեցին զոմն
սիմովն կիւրենա
ցի որ գայր յանդէ
եդին ի վերայ նո
րա զխաչն բերել
զհետ յսի:
յժզ Երթայր զհետ
նորա բազմութի
ժողովրդեանն, և
կանանց, որ կոծէ
ին և աշխարէին
զնա:
Դարձաւ յս̃ և ա
սէ ցնոսա, դս
տերք երսղմի մի

լայք ի վերայ իմ,
այլ լացէք ի վերայ
անձանց և ի վերայ
որդւոց ձերոց:
Զի եկեսցեն ա
ւուրք յորս ասեցեն.
թէ երանի ամլոց,
և որովայնից որոց ոչ
ծնան, և ստեանց
որ ոչ դիեցուցին:
Յայն ժամ սկսա
նեցեն ասել լերա
նց թէ անկերուք
ի վերայ մեր: և բլ
ըոց թէ ծածկե
ցէք զմեզ:
Զի եթէ ընդ փա
յտ դալար զայս ա
ռնեն, ընդ չորն
զինչ լինիցի:
յժէ Ածեն և այլ եր

Ղ	Յ	Մ	Մր
յժե	ճղէ	յլա	մթ
յժզ	,	,	,

Ղ	Յ	Մ	Մր
յժէ	ճղէ	յլզ	մժէ

կուս չարագործս
սպանանել ընդ
նմա:
յժը Իբրեւ չոգան ի
տեղին կոչեցեալ
գագաթն, անդ
հանեն զնա ի
խաչ:
յժթ Եւ զչարագործ
սն, զոմն ընդ աջմէ
եւ զոմն ընդ ձախ
մէ խաչեցին:
յի Յս ասէ, Հայր:
Թող դոցա: զի ոչ
գիտեն զինչ գոր
ծեն:
յիա Բաժանեալ
զհանդերձն նո
րա, արկին վիճակս:
Եւ կայր ժողովու
րդն հայեցեալ:

ղ	յ	մ	մր
յժը	ծղե	յլբ	մձ
յժթ	ծղբ	յլգ	մձե
յի			
յիա	՚մա	՚յլդ	՚մձբ

յիբ Անգոսնէին զնա
իշխանքն յանդէ
րձ նոքօք եւ ա
սէին: զայլս ապ
րեցոյց: ապրեցու
սցէ եւ զանձն. է
թէ դայէ քս որդի
այ ընտրեալն:
յիգ Այպն առնէին
զնա եւ զինուորքն
եկեալ առաջի:
մատուցանէին նմա
քացախ եւ ա
սէին, եթէ դու ես
թագաւորն հրէից
փրկեա զանձն
քո:
յիդ Եւ էր գիր գրեալ
ի վերայ նորա
յունարէն եւ դա
ղմատերէն եւ եբ

ղ	յ	մ	մր
յիբ	՚	յլը	միբ
յիգ	՚	յիբ	միբ
յիդ	ծղթ	յլե	մձդ

ըռոմայեցերէն գրով.
եթէ սա է արքա
յն Հրէից։
յժե Մի ոմն ի կա
խելոց չարագոր
ծացն հայհոյէր
զնա եւ ասէր. ոչ
դու ես Քրիստոսն. փրկեա
զանձն քո եւ
զմեզ։
յժզ Պատասխանի ետ
ընկերն սաստէ
ր նմա եւ ասէ.
չերկնչեցես դու
յԱստուծոյ զի ի նմին պա
տժի կաս։ Եւ մեք
իրաւամբ. զի արժա
նի որոց գործեցա
քն առնումք զհ
հատուցումն։ Եւ
սա ապիրատ ինչ
ոչ գործեաց։
Եւ ասէ ցՅիսուս. յի
շեա զիս Տէր յոր
ժամ գայցես ար
քայութեամբ քով։
Եւ ասէ ցնա Յիսուս.
ամէն ասեմ քեզ.
այսօր ընդ իս ի
ցես ի դրախտին։
յժէ Եւ էր իբրեւ վեց
երորդ ժամ. եւ խաւ
ար եղեւ ի վերայ
ամենայն երկրի.
մինչեւ ցիններորդ
ժամ. խաւարեալ արեգական
արեգակն։
յժը Վերձաւ վարա
գոյր տաճարին
ընդ մէջ։
յժթ Աղաղակեաց Յիսուս
ի ձայն մեծ եւ ասէ

ղ	յ	մ	մր
յժե	,	յլթ	սժթ
յժզ	,	,	,

ղ	յ	մ	մր
յժէ	,	յխ	սի
յժը	սդ	յխա	սիա
յժթ	,	յխբ	սիբ

Հայր: Ի ձեռս քո
աւանդեմ զհոգի
իմ :-
Զայս իբրեւ ա
սաց եհատ զոգին:
ՃԼ Իբրեւ ետես հա
րիւրապետն զոր
ինչ եղեւն, փառա
ւոր արար զա՛ծ: Ե
ասէ. արդար եւ այ
րս այս արդարն էր:
ՃԼԱ Եւ ամենայն ժողո
վուրդքն որ եկեալ
էին ի տեսանելն
զտեսիլն զայն եւ
զգործս. բախէին
զկուրծս. եւ դառ
նային :
Եւ կային ամենայն
ծանօթքն նո
րայ ի հեռաստա

նէ. եւ կանայք որ
եկեալ էին զհետ
նորա ի Գալիլե
լէէ. տեսանէին
էին զայն:-

ՃԼԲ ԵՒ ԱՀԱ ԱՅՐ
մի անուն յովսէ
փ որ էր նախ
արար. այր բարե
գործ եւ արդար
սա չէր միաբա
նեալ ընդ խոր
հուրդս եւ ընդ
գործս նոցա: յա
րեմաթեայ քաղա
քէ հրէից: որ եւ
ինքն ակն ունէր ա
րքայութեան
աստուծոյ: սա մա
տուցեալ առ պի՛

Ղ	Ժ	Ժր
ՃԼ	ՃԽԴ	ՄԻԵ
ՃԼԱ	,	,

Ղ	Յ	Ժ	Ժր
ՃԼԲ	ՃԿ	ՃԽԴ	ՄԻԵ

ղատոս, խնդրեաց
զմարմինն յի̃ի:
ՅԼԴ Եւ իջուցեալ զն̃
նայ պատ եաց պա
տստանակալաւ, եւ
եդ ի կոփածոյ գե
րեզմանի, ուր չէր
զոք բնաւ եդեալ:
ՅԼԵ Եւ աւուրն էր ուր
բաթ, եւ շաբաթ
լուսանայր: Եւ եր
թային զհետ նո
րա կանայք որ է
կեալ էին ընդ նմա
ի գալիլեէ: տեսին
զգերեզմանն, եւ ո
րպէս եդաւ մար
մին նորա:
ՅԼԶ Դարձան եւ պա
տրաստեցին.
խունկս եւ իւղս.

եւ ի շաբաթուն հա
նդարտեցին վասն
պատուիրա
նին:
ՅԼԷ Եւ այգ ի միայ
շաբաթուն
վաղայ քաջ ընդ
առաւօտուն, ե
կին ի գերեզմանն.
բերին զխունկսն
զոր պատրաստեցին:
Եւ այլ կանայք ընդ
նոսա:
Եւ գտին զվէմն
թաւալեցուցեալ
ի գերեզմանէ ա
նտի:
Եւ մտեալ ի ներքս
ոչ գտին զմարմին
տն̃ յի̃ի:
Եւ եղեւ ընդ հե

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԼԴ	ՅԹ	ՅԽԹ	ՄԻԲ
ՅԼԵ	ՙ	ՙ	ՙ
ՅԼԶ	ՙ	ՙ	ՄԼ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԼԷ	ՅԺ	ՅԾԲ	ՄԼԱ

տարակուսել նոցա վա
սն այնորիկ. եւ ա
հա արք երկու
հասին առ նոսա
ի հանդերձս լուսա
ւորս:
յլե Եւ իբրեւ զահի
հարան. եւ խոնար
հեցուցին զերեսս
իւրեանց յերկիր.
ասեն ցնոսա. զի՞
խնդրէք զկենդա
նին ընդ մեռե
ալս: չէ՞ աստ. այլ
յարեաւ:
Յիշեցէք որպէս
խաւսեցաւ ընդ
ձեզ, մինչ էրն ի
Գալիլեայ, եւ ասէր
թէ պարտ է որ
դւոյ մարդոյ մա
տնել ի ձեռս մա
րդկան մեղաւորաց.
եւ ի խաչ ելանել. եւ
յերրորդ աւուր
յառնել:
Եւ յիշեցին զբա
նսն նորա:
յլզ Եւ դարձան պա
տմեցին զայս ա
մենայն մետասա
նիցն, եւ այլոցն ա
մենեցունց:
յլէ Էին Մարիամ
Մագդաղենացի եւ
Յովհաննայ, եւ Մա
րիամ Յակովբեայ,
եւ այլք ընդ նո
սա, որ պատմեցին
զայս առաքելոցն:
Եւ երեւեցան առա
ջի նոցա շաղփա

ղ յլե | յ մճա | մ յծդ | մր մլբ

ղ յլզ յլէ | մ յծդ | մր մլգ

զխուժեան բանքն
նոցա. և չհաւա-
տային նոցա:
Բայց պետրոս
յարուցեալ ըն-
թացաւ ի գերեզ-
մանն. և կռացեալ
տեսանէ զկտաւսն
լոկ զի կային: Եւ
գնաց
նր միտս զար-
մացեալ թէ
զինչ
եղև:
ԵՒԱՀԱԵՐ
կուք ի նոցանէ է-
րթային ի նմին ա-
ւուր ի գեաւղ մի
որ հեռի էր յէմէ
հարիւր և վաթ-
սուն ասպարիսաւ:
Եւ էր անուն նորա
Եմմաւուս: Եւ նո-
քայ խաւսէին ընդ
մի մեանս վասն ա-
մենայն անցիցն
անցելոց:-
Եւ եղև ընդ խաւ-
սելն նոցա և ընդ
վիճելն. և ինքն ի
յս մերձեցաւ ե-
րթայր ընդ նոսա:
Եւ նոցա աչք կա-
լեալ էին առ ի չծա-
նաչելոյ զնա:
Եւ ասէ ցնոսա.
զինչ են բանքդ
վասն որոյ վիճէք
ընդ միմեանս մի-
նչ դուք գնայքդ
և տրտմեալ էք:-

Պատասխանի ետ
մի ոմն ի նոցանէ
որում անուն էր
Կղէովպաս: Եւ ասէ
ցնա: Դու միայն
կաս յԵմ, որ ոչ
գիտացեր զինչ
գործեցան յա
ւուրս յայսոսիկ:
Ասէ ցնոսա՝
զինչ:
Նոքա ասեն՝
զՅսէ Նազովրե
ցւոյ, որ եղեւ այր
մարգարէ, հզօր
արդեամբք եւ բա
նիւք առաջի Այ
եւ ամենայն ժողո
վրդեանն, որպէս
մատնեցին զնա
քահանայապետքն
եւ իշխանքն մեր
ի դատաստան մա
հու, եւ հանին զնա
ի խաչ:
Մեք ակն ունէաք
թէ նա է որ փրկե
լոց իցէ զԻղ:
Այլ սակայն ընդ
այսոսիկ ամենայնիւ
այս երրորդ աւուր է
յորմէ հետէ այն
գործեցաւ:
Այլ եւ կանայք ո
մանք ի մէնջ զար
մացուցին զմեզ՝
որք կանխեալ ընդ
առաւօտս չօ
գան ի գերեզմանն՝
եւ ոչ գտին զմար
մինն նորա: Եկին
եւ ասեն, թէ տեսիլ

եւս հրեշտակաց
տեսին, որք ասէին
զնմանէ թէ կեն
դանի է:
Եւ գնացին ոմա
նք ի մերոց ի գերե
զմանն, եւ գտին նո
յնպէս որպէս կա
նայքն ասացին,
բայց զնա ոչ տե
սին:
Եւ նա ասէ ցնո
սա, ո՜վ անմիտք
եւ յեղգասիրտք ի
հաւատալ յամե
նայնի զոր խօսե
ցան մարգարէքն:
ոչ զնոյն պար
տէր չարչարել
քսի, եւ մտանել ի
փառս իւր:

Եւ սկսեալ ի Մով
սէսէ եւյամենայն
մարգարէից, մեկ
նէր նոցա որ ինչ
յամենայն գիրս գ
րեալ է զնմանէ:
Եւ մերձեցան
ի գեաւղն յոր եր
թային, եւ նա պա
տճառէր. հեռագոյ
յն եւս ուրեք եր
թալ:
Եւ բռնադատե
ցին զնա եւ ասեն,
առ մեզ ագիր: զի
ընդ երեկս է, եւ
տարայ ժամեալ է
աւր
Եւ եմուտ ագանել
անդ ընդ նոսա:
Եւ եղեւ ի բազմելն

նորա ընդ նոսա
առեալ զհացն.
օրհնեաց: եբեկ
և ետ նոցա. և նո
ցա բացան աչք.
և ծանեան զնա:
Եւ նա եղև ի նո
ցանէ աներևոյթ
Եւ ասեն ցմիմե
անս. ոչ ապաքէն սի
րտք մեր ջեռեալ էին
ի մեզ. մինչ խօ
սէր ընդ մեզ զճա
նապարհայն. և բա
նայր մեզ
զգիրս:
Եւ յարուցեալ նո
յն ժամայն դար
ձան յերմ. և գտ
ին ժողովեալ զմ
ետասանսն. և

զորս ընդ նոսայն
էին. և ասէին թէ ա
րդար յարեաւ
տր: և երևեցաւ սի
մովնի:
Եւ նոքա պատմէ
ին զայն որ ի ճա
նապարհայն: և
թէ զիարդ ծա
նուցաւ նոցա
ի բեկանել
հացին:

ՄԻՆՉԴԵՌ ԶԱ
յն խօսէին. ի
նքն յս եկա
ց. ի մէջ նոցա:
և ասէ ցնոսա.
խաղաղութիւն
ընդ ձեզ: եսեմ.
մի երկնչիք: և

Զահէ հարեալ. եւ յիա
կարծէին, եւ կամա
րէին ոգի ինչ
տեսանել:
Եւ ասէ ցնոսա.
զի՞ խռովեալ էք:
եւ ընդէ՞ր խորհուր
դք ելանեն ի սիր
տս ձեր: տեսէք
զձեռս իմ եւ զոտս.
զի ես նոյն եմ: շօշա
փեցէք զիս, եւ
տեսէք, զի ոգի մար
մին եւ ոսկերս ոչ
ունի, որպէս զիս
տեսանէք զի ու
նիմ: յիբ
Եւ զայս ասացե
ալ. եցոյց նո
ցա զձեռսն եւ
զոտսն:

ԵՒ ՄԻՆՉԴԵՌ
տակաւին չհա
ւատային ի խնդու
թենէն, եւ զարմա
ցեալ էին. ասէ ցնո
սա: ունէ՞ք ինչ կե
րակուր աստ:
Եւ նոքա ետուն
նմա ձկան խորո
վելոյ մասն եւ խո
րիսխ մեղու:
Եւ առեալ եկեր առա
ջի նոցա, եւ զմնա
ցորդսն ետ նո
ցայ:
Եւ ասէ այս ցնոսա
բանքն զոր խօսե
ցայ ընդ ձեզ
մինչ առ ձեզ էի:
Թէ պարտ է լնուլ

ղ մ
յիա միա միգ միե
յիբ [illegible]

ամենայն գրելոցն
յաւրէնս մովսէ
սի, և ի մարգարէս·
և ի սաղմոսն վա
սն իմ։
Յայն ժամ եբաց
զմիտս նոցա ի
մառնուլ զգիրս։
Եւ ասէ ցնոսա·
թէ այսպէս պար
տէր չարչարել
քի, և յառնել ի
մեռելոց յաւուր
երրորդի։ և քարոզ
զել յանուն նորա
ապաշխարութեան
և թողութեան մեղաց
յամենայն ազգս
սկսեալ յերուսաղէմէ, և
դուք էք վկայք
այսոցիկ։

Եւ ահա ես առա
քեմ զաւետիսն հօր
իմոյ ի ձեզ։ և նս
տարուք ի քաղա
քիդ յերուսաղէմ մինչև
զգենուցուք զզօ
րութիւն ի բարձանց։
Եհան զնոսա մի
նչև ի բեթանիայ·
և ամբարձեալ զձե
ռս իւր աւրհնէ
աց զնոսայ։
Եւ եղև յաւրհնել
ն նորա զնոսա,
մեկնեցաւ ի նոցա
նէ և ամբառնայր
յերկինս։
Եւ նոցա երկիր պա
գեալ նմա, դար
ձան յերուսաղէմ ուրախու
թեամբ մեծաւ։

Եւ էին հանապազ̃ղ
՚ի տաճարին. գովէ
ին եւ աւրհնէին
զա̃ծ :-

Աւետարան: Ըստ
Ղուկասու :-

Ղուկաս աւետա
րանիչն աշակեր
տեալ պաւղոսի ա
ռաքելոյ ի հռոմ քա
ղաքի, յետ քսան
ամի վերանալոյ տ̃ն:
գրեաց զիւր աւե̃
տարանն հռոմայե
ցւոց բարբառովն,
եւ նորին գրով: Եւ
բովանդակեաց թիւս.
յ̃խբ. Եւ աւետարանս
գլխաւորս. հ̃ա :-

Ով դասք լուսերամ
քահանայից եւ սարկ
աւագաց: Եւ մանկու
նք նորաւետին: Յոր
ժամ հանդիպիք մե̃ր
աւետարանիս. կար
դալով եւ վայելով.
կամ տեսանելով. կամ
աւրինակելով: Յե
շեսջիք ի մաքրափայլ
եւ յերկնաթռիչ յա
ղօթս ձեր: զեղկե
լի եւ զթշուառական
մեղապարտ. եւ անա
րժան. անւամբ գրիչս
Ղազար: քանզի մեծ
ողորմոյ կարաւտեմ.
Եւ զստացող սբ̃ աւե
տարանիս:
Եւ մի բերանով ա̃ծ ողո
րմի ասասցէք: Եւ որ յիշէ
յիշեալ լիցի ի ք̃ս յ̃ս եւ տ̃ր
մեր :-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

մեղայն · երգ նոյեան եղև : հառայ

Ա

ա ա մը

նց նորա եղև և
ոչ ինչ որ ինչ է
ղեւն :
Նովաւ կեանք
էր : և կեանքն էր
լոյս մարդկան : և
լոյսն ի խաւարի
անդ լուսաւորէ :
և խաւար նմա ոչ
եղև հասու :
Ե Եղև այր մի ա
ռաքեալ յայ
նուն նմա յովհան
ննէս : սա եկն
ի վկայութիւն, զի
վկայեսցէ վասն
լուսոյն : զի ամե
նեքին հաւատա
ասցեն նովաւ. ոչ էր
նա լոյսն : այլ զի
վկայեսցէ վասն

լուսոյն :
Զ Էր լոյսն ճշմա
րիտ որ լուսաւոր
անէ զամենայն
մարդ որ գալոցէ
յաշխարհ :
Յաշխարհի էր :
և աշխարհ նո
վաւ եղև : և աշ
խարհ զնա ոչ
ծանեաւ :
Է Յիւրսն եկն, և
իւրքն զնա ոչ
ընկալան :
Իսկ որք ընկա
լան զնա, ետ նո
ցա իշխանութիւն
որդիս այ լինել.
որոց հաւատայ
ցեն յանուն նո
րա : Որք ոչ յա

յ մ ղ
բ ե գ

յ մ ղ
գ ա ժղ
դ

րմնէ, եւ ոչ ի կա
մաց առն, այլ
յա՛յ ծնեան:
Ե Եւ բանն մարմին
եղեւ, եւ բնակեաց
ի մեզ:
Եւ տեսաք զփա
ռս նորա, զփառս
իբրեւ զմիածնի
առ ի հօրէ լի
շնորհօք եւ ճշ
մարտութե՛:
Զ Յովհաննէս վկ
այէ վասն նորա:
աղաղակեաց եւ
ասէ: սա էր զո
րմէ ասէի, որ զկնի
իմ գալոցն էր:
առաջի իմ եղեւ, զի
նախ քան զիս էր:
Է Եւ ի լրութենէ

անտի նորա մեք
ամենեքին առաք:
շնորհս փոխանակ
շնորհաց:
Զի օրէնքն ի
ձեռն մովսէսի տու
ան: շնորհքն եւ
ճշմարտութի՛ն
ի ձեռն յի՛ք քի՛
եղեն:

Ը Զ ԱԾ·ՈՉ·ՈՔ
ետես երբէք: բա
յց միածինն որդի
որ է ի ծոց հօր,
նա պատմեաց:
Եւ այս է վկայու
թիւն յովհաննու:
յորժամ ա
ռաքեցին առ նա
հրեայքն յերուսաղէմէ

Յ	Մ	Մր	Ղ
Ե	ա	"	ժբ
Զ	ժա	դ	ժ
Է	·	·	·

Յ	Մ	Մր	Ղ
Ը	ճժբ	·	ճժթ
Թ	·	·	·

քահանայս եւ ղեւ
տացիս · զի հար
ցցեն զնա · եթէ
Դու ո՞ ես ։
Եւ խոստովանեաց ե
ղե · եւ ոչ ուրացաւ ։
խոստովանեցաւ ·
եթէ ես ոչ եմ քսն ։
Եւ հարցին զնա ·
իսկ ո՞ ես դու ։ Ե
ղիա՞յ ես ։
Եւ ասէ՝ ոչ եմ ։
ա՞ն մարգարէն
ես դու ։
Պատասխանի
ետ թէ ոչ ։
Ասեն ասա մեզ ·
դու ո՞ ես ։ զի պա
տասխանի տացուք
որոց առաքեցին
զմեզ ։ զի՞ ասես

վասն քո ։
Ասէ՝ ես ձայն
բարբառոյ յա
նապատի ։ ուղիղ
արարէք զճանա
պարհն տն որպէս
ասաց եսայի մա
րգարէ ։
Եւ որք առաքե
ցանն ՚ի փարիսե
ցւոց անտի էին ։
Հարցին զնա եւ
ասեն · իսկ զի՞ մը՞
կրտես եթէ դու
չես քսն եւ ոչ եղի
այ · եւ ոչ մարգա
րէն ։
Պատասխանի
ետ նոցա յո
վհաննէս եւ ասէ ·
ես մկրտեմ զձեզ

:- ժթ :-

Ջրով. ի միջի ձե
րում կայ զոր դու
քն ոչ գիտէք. որ
զկնի իմ գալոցն է.
որում չեմն ար
ժանի եթէ լուծից
զխրացս կօշկաց
նորա ։
ԻԸ Այս ի բեթաբարայ
եղեւ յայնկոյս յոր
դանանու ուր
էրն յովհան
նէս եւ մկրտէր
էր։

ԻՎԱՂԻՒՆ

տեսանէ զյս
զի գայր առն(ա).
եւ ասէ. ահա
գառն այ
որ բառնայ զմեղս
աշխարհի ։
Լ Այն է վասն ո
րոյ ես ասէի ։
զկնի իմ գայ այր.
որ առաջի իմ եղեւ.
զի յառաջ ինէն էր
քան զիս ։ Եւ ես ոչ
գիտէի զնա ։ այլ
զի յայտնի լինի
ցի իղի. վասն այ
նորիկ եկի ես ջրով
մկրտել ։
ԼԲ Եւ վկայեաց յովհան
նէս եւ ասէ. թէ
տեսանէի զհոգի զի
զի իջանէր իբրեւ
զաղաւնի յերկ
նից. եւ կայր ի
վերայ նորա ։ Եւ ես
ոչ գիտէի զնա ։
այլ որ առաքեացն

ա ժգ

ա ժգ ժե — ա ժդ — ա ե — ղ ժգ

զիս մկրտել ջրով
նա՟ ասաց ցիս։ յո
րոյ վերայ տեսանի
ցես զհոգին զի ի
ջանիցէ. եւ հանգ
չիցի ի վերայ նո
րա։ նա է որ մկր
տէ հոգւովն ս՟ր
բով։ եւ ես տեսի.
եւ վկայեցի. եթէ
սա է որդին
ա՟յ ։

ձղ

Ի ՎԱՂԻՒՆ ԴԱՐՁԵԱԼ

կայր յովհաննէս
եւ յաշակերտաց
անտի նորա եր
կու։ եւ հայեցեալ
ընդ յս՟ զի գնայր.
ասէ ահաւասիկ
գ՟ն գառնն ա՟յ ։

ձղ

Լուան երկոքեան
երկու աշակերտքն
զի խօսէր. եւ գն
ացին զհետ յսի։
Եւ դարձա
ւ յս՟ եւ տեսեալ զնո
սա, զի երթային
զհետ նորա, ասէ
ցնոսա, զինչ խն
դրէք։
Նոքա ասեն ցնա
ռաբբի. որ թարգ
մանեալ կոչի վար
դապետ, ուր ես
բնակեալ ես։
Ասէ ցնոսա. եկա
յք եւ տեսէք։
Եկին եւ տեսին ուր
էին բնակեալք
նորա։ եւ առ նմա
կացան այն աւր։

զի ժամ էր իբրև
տասներո՜րդ:
Է՜ր անդրէաս եղ
բայր սիմովնի մի
մի՜ յերկուց ա
նտի՛ որ լուեալն
ի յովհաննէ և գ
նացին զկնի նո
րա:
ԺԳ Գտանէ՜ սա՛ նախ
զեղբայր իւր զսի
մովն, և ասէ՜ ցնա՛,
գտաք զմեսիայ,
որ թարգմանի քս:
Ա՜ծ զնա՛ առ
յս:
Հայեցեա՛լ ընդ
նա՛ յս ասէ՜: դո՛ւ ես
սիմովն որդի յո
վնանու: դու կո
չեսցես կեփաս:

որ թարգմանի
պետրոս:
ԺԲ Ի ՎԱՂԻՒՆ
կամեցա՛ւ ելա
նե՜լ ի գալիլեա՛:
գտանէ զփիլի
պպոս և ասէ ցն՞
նա՛ յս. եկ զկնի իմ:
Եւ էր փիլիպպոսն
ի բեթսայիդայ: ի
քաղաքէ անդրէայ
և պետրոսի:
Գտանէ՜ փիլիպ
պոս զնաթանա
յէլ և ասէ՜ ցնա.
զորմէ գրեաց մով
սէս յօրէնսն.
և մարգարէքն. գտ
աք զյս զորդի
յովսեփայ ի նազա

մ ժե — մ ճկզ — մր ձբ — ղ ղդ — մ ժբ

րեթէ ։
Ասէ ցնա նաթա
նայէլ։ Եւ ի՛ նազա
րեթէ մա՞րթ ինչ
իցէ բարւոյ իմէք
լինել ։
Ասէ ցնա փիլի՛պ
պոս, եկ եւ տե՛ս։
Ետես յս ․
զնաթանայէլ զի
գայր առնա՛, ասէ
վասն նորա՛։ Ահա
արդար եւ իէլացի,
յորում նենգութի
ոչ գոյ։
Ասէ ցնա նաթա
նայէլ, ուստի ճա
նաչես զիս։
Պատասխանի
ետ յս եւ ասէ ցնա,
մինչչեւ էր փիլի՛պ
պոսի կոչեցեալ ․
զքեզ, զի էիր ինե
րքոյ թզենւոյն տե
սի զքեզ։
Պատասխանի ետ
նմա նաթանայէլ
եւ ասէ, ռաբբի ․
դու ես որդին այ։
դու ես թագաւո
րն իէլի ։
Պատասխանի ետ
նմա յս եւ ասէ,
փոխանակ զի ասա
ցի քեզ թէ տեսի
'ի ներքոյ թզենւոյն
հաւատաս, մեծա
մեծս քան զա
յս տեսցես ։
Եւ ասէ ցնա, ա

մէն ամէն ասեմ
ձեզ: տեսանիցէք
զերկինս բացեալ.
եւ զհրեշտակս այ
զի ելանիցեն եւ
իջանիցեն ի վե
րայ որդւոյ մա
րդոյ:

ԵՒ ՅԱՒՈՒՐ ԵՐ

րորդի հարսանիք
էին ի կանայ գա
լիլեացւոց: եւ անդ
էր մայրն յի: կո
չեցաւ եւ յս եւ աշա
կերտքն նորա ի հա
րսանիսն:
Եւ պակասեալ գի
նւոյ. ասէ մայրն
յի ցնա գինի ոչ ունին:
Ասէ ցնա յս.
զի կայ իմ եւ քո կին
չեւ եւ հասեալ է
ժամանակ իմ:
Ասէ մայրն նորա
ցպաշտօնեայսն. որ
զինչ ասիցէ ձեզ
արասջիք:
Եւ անդ էին թակոյկք
կճեայք վեց ըստ աղ
սրբութեան հրէից.
տանէին մի մի ի
նոցանէ մարս եր
կուս կամ երիս:
Ասէ ցնոսա յս.
լցէք զթակոյկսդ
ջրով:
Եւ լցին զնոսա
մինչեւ ի վեր:
Եւ ասէ ցնոսա.
արկէք այժմ եւ բե
րէք տանուտէրապե

տին ։
Եւ նոքա բերին։
Իբրեւ ճաշակե
աց ճարտարապե
տն զջուրն գինի
եղեալ․ և ոչ գիտէր
ուստի էր ։ բա
յց սպասաւորքն
գիտէին որք ար
կին զջուրն։
Ձայնեաց ընդ փե ժթ
սային ճարտարա
պետն և ասէ ա
մենայն մարդ զա
նոյշ գինի յառա
ջագոյն պաշտէ։
Եւ յորժամ արբե
նան, յայն ժամ զվա
տթարն, դու պահե
ցեր զանոյշ գի
նիդ մինչև ցա
յժմ։
Զայս արար սկի
զբն նշանաց յս
՚ի կանա գալիլեա
ցւոց․ և յայտնեաց
զփառս իւր․ և հա
ւատացին ի նա ա
շակերտքն
նորա ։
ՅԵՏ ԱՅՍՈՐԻԿ
իջանէր յս ի կա
փառնայում ինքն
և մայր իւր․ և եղ
բարք իւր։ և անդ
մնային ոչ բազում
ինչ աւուրս։
է Եւ մերձ էր զա
տիկն հրէից և ել
յս յերուսաղէմ։
ժա Եւ եգիտ ի տաճա

Յ	Մ	Մր	Ղ
ժթ	ժթ	է	է
ե	մհդ	ճծղ	մկ
եա	մժա	ճիա	մլը

րին զի վաճառէ
ին զարջառս. և
զոչխարս և զաղաւ
նիս, և զլումայափո
խսն որ նստէին: և
արար խարազան
չուանեայ. և եհան
զամենեսեան ի տա
ճարէն. զոչխարսն
և զարջառսն. և զլ̊
պղինձ լումայավա
ճառացն ցրուեաց,
և զսեղանսն կո
րծանեաց: և որ
զաղաւնիսն վա
ճառէին: ասէ ցն̊
նոսա, առէք զայ
դ աստի. և մի
առնէք զտուն
հաւր իմոյ տուն
վաճառի:-

իբ Ապա յիշեցին ա
շակերտքն նորա,
թէ գրեալ է, նա
խանձ տան քո
կերիցէ զիս:
իգ Պատասխանի ե
տուն հրէայքն
և ասեն ցնա, զինչ
նշան ցուցանես
դու մեզ զի զայդ
առնես:
իդ Պատասխանի ետ
յիսուս և ասէ ցնո
սա, քակեցէք զ
տաճարդ զայդ,
և զերիս աւուրս
կանգնեցից զդա:
Ասեն ցնա հրէ
այքն: զքառասուն
և զվեց ամ շինե
ցաւ տաճարս այս

յ	մ	մր	ղ
իբ	.	.	.
իգ	ձկա	հէ	.
իդ	.	.	.

և դու զերիս աւ-
ուրս կանգնես
զդայ:
Այլ նա ասէր
վասն տաճարին
մարմնոյն իւրոյ:
Իսկ յոր ժամ յա-
րեաւն ի մեռելոց,
յիշեցին աշակերտ-
քն նորա թէ ա-
յսէ զոր ասացն:
և հաւատացին·
գրոյն և բա-
նին զորա-
սաց յս:

ԵՒԻԲՐԵՒԷՐ
յԵրմ ի զատկին
՝ի տօնին, բազու-
մք հաւատացին
յանուն նորա: զի
տեսանէին զնշա-
նսն զոր առնէր:
Այլ ինքն յս ոչ
հաւատայր զա-
նձն նոցա: քան
զի ինքն գիտէր
զամենեսին, և զի ոչ
էր պիտոյ եթէ
ոք վկայեսցէ
վասն մարդոյ:
զի ինքն իսկ գի-
տէր զինչ կայր
՝ի մարդն:
Եւ էր այրմի ի
փարիսեցւոց ա-
նուն, նիկոդեմոս
անուն նորա,
՝իշխան հրէից,
սա եկն առ նա
գիշերի և ասէ
ցնա, ռաբբի,

գիտեմք եթէ յա՜յ
եկեալ ես վարդա
պետ ։ զի ո՞չ ոք կա
րէ զայդ նշանս
առնել զոր դու
առնես, եթէ ոչ
ա՜ծ իցէ ընդ նմա։
Պատասխանի
ետ յս եւ ասէ ցն
նա, ամէն ամէն
ասեմ քեզ ։ եթէ
ոչ ոք ծնցի վերս
տին, ոչ կարէ
տեսանել զարքա
յութիւն այ ։
Ասէ ցնա նիկո
դեմոս, զիա՞րդ կա
րէ մարդ ծնանել
որ ծերն իցէ ։ մի
թէ մարթիցէ ա
նդրէն յորովայն
մօր իւրոյ կրկին
մտանել եւ ծնանել։
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ, ամէն
ամէն ասեմ քեզ։
եթէ ոչ ոք ծնցի ի
ջրոյ եւ ի հոգւոյ, ոչ
կարէ մտանել
յարքայութիւն այ։
ի ծնեալն ի մա
րմնոյ, մարմին է։
եւ ծնեալն ի հոգւոյ,
հոգի է ։
Մի՛ զարմա
նար թէ ասացի
քեզ պարտ է ձեզ
ծնանել վերս
տին ։ զի հողմ ուր
կամի շնչէ ։ եւ զ
ձայն նորա լսես,
այլ ոչ գիտես ու

ուստի գայ կամ յո՞
երթայ: նոյնպէս
եւ ամենայն ծնեա
լն ի Հոգւոյն:
Պատասխանի ետ
Նիկոդեմոս եւ ա
սէ ցնա. զիա՞րդ
մարթ է այդմ
ԲԲ լինել:
Պատասխանի ետ
Յս եւ ասէ ցնա.
դու ես վարդա
պետ Իէղի, եւ զայդ
ո՞չ գիտես:
Ամէն ամէն ասեմ
քեզ: զի զոր ինչ
գիտեմք խօսիմք:
եւ զոր տեսաք վկա
յեմք: եւ զվկա
յութի մեր ոչ ըն
դունիք:

Եւ ա՞րդ եթէ
զերկրաւորսն ա
սացի ձեզ, եւ ոչ
հաւատայք, զի
ա՞րդ եթէ զերկն
աւորսն ասա
ցից հաւատա
յցէք:

ԵՒ ՈՉ ՈՔ ԵԼ ՅԵՐ
կինս, եթէ ոչ որ
էջն յերկնից. որ
դի մարդոյ, որ էն
յերկինս:
Եւ որպէս Մովսէս
բարձրացոյց զօ
ձն յանապատի.
նոյնպէս բարձրա
նալ պարտ է որ
դւոյ մարդոյ: զի
ամենայն որ հաւա

տայ ի նա՝ ընկալ-
ցի զկեանսն յաւի-
տենականս :
Զի այնպէս սի-
րեաց ած զաշ-
խարհ : մինչև զո-
րդին իւր միա-
ծին ետ : զի ամե-
նայն որ հաւատայ
ի նա՝ մի կորիցէ :
այլ ընկալցի զ
կեանսն յաւիտե-
նականս :
Զի ոչ առաքեաց
ած զորդի իւր յա-
շխարհ թէ դա-
տեսցի զաշխարհ.
այլ զի փրկեսցի
աշխարհ նովաւ :
Որ հաւատայ ի նա՝
ոչ դատապարտե-

սցի : Եւ որ ոչն հաւա-
տայ ի նա՝ արդէն
իսկ դատապարտե-
ալ է զի ոչ հաւա-
տաց յանուն միա-
ծնի որդւոյն այ :
Այս իսկ է դա-
տաստանն : զի լոյս
եկն յաշխարհ. և
սիրեցին մարդիկ
զխաւար առաւել
քան զլոյս : զի էին
գործք իւրեանց է
չարութեան : զի ա-
մենայն որ զչար
գործէ. ատեայ
զլոյս : և ոչ գայ առ
լոյսն : զի մի յան-
դիմանեսցին գո-
րծք նորա : Իսկ որ
առնէ զճշմարտու-

թէ, գայ առ լոյսն:
զի յայտնեսցին
գործք նորա, թէ
ածվ գործե-
ցան:

բգ

ՅԵՏ ԱՅՍՈՐԻԿ

եկն յս եւ ա-
շակերտք նորա
յերկիրն հրէաս-
տանի, եւ անդ շր-
ջէր ընդ նոսա եւ
մկրտէր:
ԻԵ Էր եւ յով-
հաննէս մկրտէր
յէնոն մերձ առ սա-
ղիմ: զի ջուրք բա-
զումք էին անդ՝
եւ գային եւ մկր-
տէին:
ԻԶ Զի չեւ եւս էր ար-
կեալ զյովհան-
նէս ի բանտ:
ԻԷ Եղեւ խնդիր յա-
շակերտացն յով-
հաննու ընդ հրէ-
ից վասն սրբու-
թեան: Եկին առ
յովհաննէս եւ ա-
սեն ցնա: Ռաբբի,
որ էրն ընդ քեզ
յայնկոյս յորդա-
նանու, որում
դու վկայեցեր,
ահաւասիկ նա
մկրտէ, եւ ամե-
նեքեան գան առ
նա:
Պատասխանի
ետ յովհաննէս
եւ ասէ, ոչ մարդ
առնուլ յանձնէ

յ	մ	մր	ղ	յ
իե	է	գ	զ	իէ
իզ	ժը	ը	գ	

եւ ոչ ինչ, եթէ ոչ
իցէ տուեալ նմ
մա յերկնից ի վե
րուստ:
իը Դուք ձեզէն վկ
այէք ինձ, զի
ասացի թէ
չեմ ես Քս, այլ
առաքեալ եմ առա
ջի նորա:
իթ Որ ունի զհարսն,
նա է փեսայ: իսկ
բարեկամ փեսա
յին որ կայ եւ լսէ
նմա, ուրախութբ
ուրախ լինի վասն
ձայնի փեսայէն:
Արդ այս ուրախու
թիւն որ իմս է
լցեալ է: Նմա պա
րտ է աճել, եւ ինձ
մեղմանալ:
Որ ի վերուստն
գայ, ի վերոյ է քան
զամենայն: որ յեր
կրէ աստի է, յերկ
րէ է. եւ յերկրէ
խօսի:
Որ յերկնից գայ
զոր ինչ տեսանէ եւ
զոր ինչ լուաւ
վկայէ: եւ զվկայու
թիւն նորա ոչ ոք
ընդունի:
Որ ընդունի զվկ
այութիւն նորայ.
կնքեաց, թէ ած
ճշմարիտ է: զի զոր
ած առաքեաց
զբանս այ խօսի:
զի ոչ եթէ չափով
տայ ած զհոգին:

Յ Մ Մր Ղ
իը ժա դ ժ
իթ

ԼԴ Հայր սիրէ զոր
դի, և զամենայն ե
տ ի ձեռս նո
րայ:
ԼԵ Որ հաւատայ յոր
դի, ընդունի զկե
անսն յաւիտենա
կանս, և որ ոչ հը
նազանդի որդւոյ
ոչ տեսցէ զկեա
նս: այլ բարկու
թեան այ մնայ
ի վերայ նորա:

ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԳԻՏԱՑ ՅՍ

եթէ լուան փա
րիսեցիքն եթէ
յս բազում ա
շակերտս առնէ
և մկրտէ, քան զյ̃
յովհաննէս: քան
զի ոչ եթէ յս ին
քնին մկրտէր այլ
աշակերտքն նորա:
ԼԶ Թող զհրէաս
տան երկիր, և եկն
միւս անգամ ի գա
լիլեա:
ԼԷ Եւ պարտ էր նմա անցա
նել ընդ սամարիա:
Գայ նա ի քաղաք
մի սամարացւոց
որում անուն էր,
սուքար: մերձ ի
գեաւղն զոր ետ
յակոբ որդւոյ իւ
րում յովսեփայ:
և անդ էր աղբեւր
մի յակոբայ:
Իսկ յս վաստակեալ
ի ճանապարհէն,
նստէր ի վերայ ա

յ մ ղ
լ ձմա ձմբ
լա ի ի

յ մ
լզ մթ
լէ ի

ղբերն ։ Եւ էր ժամ
իբրև վեցերորդ ։
Գայ կին մի ի սա
մարեայ յանել
ջուր ։
Ասէ ցնա յն ,
տուր ինձ ըմպել
Ե աշակերտքն
նորա երթեալ է
ին ի քաղաքանոր ·
զի կերակուրս գն
նեսցեն ։
Ասէ ցնա կինն
սամարացին · դու
որ հրեայդ ես · զի
ա՞րդ յինէն ըմ
պել խնդրես ի կն
նոջէ սամարա
ցւոյ ։
Պատասխանի
ետ նմա յն և

ասէ , եթէ գիտէ
իր դու զպարգև
ն այ · և ո՞վ է որ ա
սէ ցքեզ թէ տուր
ինձ ըմպել · դու
արդեօք խնդրէիր
ի նմանէ , և տայր
քեզ ջուր կենդանի ։
Ասէ ցնա կինն ,
տէ՛ր դու քան զի
և դոյլ իսկ ոչ ու
նես · և ջրհորս խո
րէ իսկ արդ ուս
տի ունիցիս զջ
ջուրն կենդանի ։
միթէ դու մեծ
ինչ իցես քան
զհայրն մեր յակո
վբ որ զայս ջրհոր
ետ մեզ , և ինքն ա
ստի արբ , և որդիք

նորա եւ խաշինք
նորա:
Պատասխանի ետ
նմա յս եւ ասէ.
ամենայն որ ըմպէ
ի ջրոյ յայդմանէ,
միւս անգամ ծա
րաւէ: Բայց որ ըմ
պէ ի ջրոյն զոր ես
տաց նմա, մի ծա
րաւեսցէ յաւիտե
անս: այլ ջուրն զոր
ես տաց նմա, եղի
ցի ի նմա աղբիւր
ջրոյ բղխելոյ
ի կեանսն յաւիտե
նականս:
Ասէ ցնա կինն.
տր տուր ինձ զջու
րն զայն զի մի ծա
րաւեցեց: եւ մի ե
կեց այսր հանել
ջուր:
Ասէ ցնա յս, ե
րթ կոչեա զայրն քո
եւ եկ այսր:
Պատասխանի ետ
նմա կինն եւ ասէ
չիք իմ այր:
Ասէ ցնա յս, բա
րւոք ասացեր թէ
չիք իմ այր: զի հինգ
այր փոխեալ է քո,
եւ զոր այժմ ունիս
չէ քո այր: զայդ
արդար ասացեր:
Ասէ ցնա կինն.
տր թուի ինձ թէ
մարգարէ իցես
դու: Հարքն մեր ի
լերինս յայսմիկ
երկիր պագին, եւ

դո՛ւք ասէք եթէ
յեր̃մ է տեղին
ուր արժան իցէ
երկիր պագանել։
Ասէ ցնա յի̃ս. կին
դու հաւատա՛յ ինձ.
զի եկեսցէ ժամա
նակ. յորժամ ոչ
ի լերինս յայսմիկ.
և ոչ յեր̃մ երկիր
պագանիցէք հօ՛ր։
Դուք երկիր պա
գանէք որում
ոչն գիտէք։ մեք
երկիր պագանեմք
որում գիտեմքն
զի փրկութիւն ի
հրէից է։
Այլ եկեսցէ ժա
մանակ, և այժմ ի
սկ է։ յորժամ ճշ
մարիտքն երկր
պագուք երկիր պա
գանիցեն հօ՛ր –
հոգւո՛վ և ճշմար
տութ̃բ։ քան զի
և հայր այնպիսի
երկր պագուս
խնդրէ։

ՈԳԻ Է ԱԾ։

Եր կր պագուա
ցն նորա հոգւ
ով և ճշմարտու
թ̃բ պարտ է երկիր
պագանել։
Ասէ ցնա կինն.
գիտեմք զի մեսիայ
գայ անուանեալն
ք̃ս։ յորժամ եկե
սցէ նա պատմե
սցէ մեզ զամենայն։

Ասէ ցնա յս ես եմ
որ խօսիմս ընդ
քեզ:
Ի պայն բան ե
կին աշակերտքն
նորա: Եւ զարմա
նային զի ընդ կնո
ջն խօսէր: Բա
յց ոչոք ասաց ի
նոցանէ թէ զինչ
խնդրես կամ զինչ
խօսես ընդ դմա:
Եթող կինն զսա
փորն իւր, եւ չոգա
ւ ի քաղաքն: Եւ ասէ
ցմարդիկն, եկայք
տեսէք զայր մի
որ ասաց ինձ զա
մենայն որ ինչ եմ
գործեալ: միթէ
նա՞ իցէ քսն:

ելին ի քաղաքէն,
եւ գային առնա:
Եւ մինչ չեւ եկե
ալ էին նոքա, ա
ղաչէին զնա աշա
կերտքն եւ ասէին,
ռաբբի, ճաշ կեր:
Նա ասէ ցնոսա,
ես կերակուր ու
նիմ ուտել զոր
դուքն ոչ գիտէք:
Ասէին աշակեր
տքն ընդ միմեա
նս, միթէ եբեր ինչ
ոք դմայ ուտել:
Ասէ ցնոսա յս,
իմ կերակուր այ
նէ զարարից զկ
ամս այնորիկ որ
առաքեացն զիս,
եւ կատարեցից զգ

գործն նորա։
Ոչ դուք ասէք
եթէ այլ ևս չորք
ամիսքն են և հու-
նձք գան. ահաւա-
սիկ ես ասեմ ձեզ։
ամբարձէք զաչս
ձեր, և տեսէք զա-
րտորայսն զի սպիտ-
ակացեալք են և
ի հունձս հասեալ։
Եւ որ հնձէն վար-
ձս առնու։ և ժո-
ղովէ զպտուղ
ի կեանսն յաւիտե-
նականս։ զի որ սե-
րմանէն և որ հըն-
ձէն խառնարան ցն-
ծայց են։
Յայսմ իսկ է բա-
նն ճշմարիտ։ զի
այլ է որ սերմանէ՝
և այլ որ հնձէ։
Ես առաքեցի՝
զձեզ հնձել զոր
ոչ դուք վաստա-
կեցէք։ այլք վա-
ստակեցին, և դուք
ի վաստակս նոցա
մտէք։
Եւ ի քաղաքէն յա-
յնմանէ սամարա-
ցւոց, բազումք
հաւատացին ի նա
վասն բանին կնոջն
վկայելոյ եթէ ա-
սաց ինձ զամենա-
յն որ ինչ եմ գոր-
ծեալ էր։
Իսկ իբրև եկին
առ նա սամարա-
ցիքն, աղաչէին.

ԼԳ զնա լինել առ
նոսա։ եւ եղեւ անդ
աւուրս երկուս։
եւ եւս բազումք
հաւատացին ի նա
վասն բանին նորա։
եւ ասէին ցկինն,
թէ ոչ այսուհետեւ
վասն քո խօսիցդ
հաւատամք։ զի
մեք ինքնին լուաք
ի դմանէ։ եւ գիտե
մք եթէ դա է
ճշմարտիւ փր
կիչ աշխա
րհաց։

ԼԴ ԵՒ ՅԵՏ ԵՐԿՈՒՑ
աւուրց ել անտի ԼԵ
եւ գնաց ի գալիլեա։
ԼԵ ի ինքն իսկ յս

Յ Մ
ԼԳ ԺԹ
ԼԵ

վկայեաց, եթէ
մարգարէ յիւրում
գաւառի պատիւ
ոչ ունի։
յորժամ եկն
ն ի գալիլեա, ըն
կալան զնա գալի
լեացիքն։ զի տե
սեալ էին զա
մենայն նշանսն
զոր արար յեմ ի
տօնին։ քանզի
եւ նոքա եկեալ էին
ի տօնն։
եկն դարձեալ
ի կանայ գալիլեա
ցւոց ուր արար
զջուրն գինի։
ԼԶ եւ էր թագա
ւոր այր մի որոյ
որդի նորա հիւա

Յ Մ Ղ
ԼԴ
ԼԵ ԿԴ ԿԵ

նոր կայր ի կափառ
նայում:
Սա իբրև լուաւ
եթէ յս եկեալ է
ի հրէաստանէ ի
գալիլեա, եկն առ
նա, և աղաչէր զի
իջցէ և բժշկեսցէ
զորդի նորա, քան
զի մերձ էր ի մեռա
նել:
Ասէ ցնա յս, եթէ
ոչ նշանս ինչ և ա
րուեստս տեսա
նէք, ոչ հաւատա
յք:
Ասէ ցնա թագաւ
որազնն, տր, էջ
մինչ չև մեռեալ ի
ցէ մանուկն իմ:
Ասէ ցնա յս. երթ:
որդին քո կենդա
նի է:
Հաւատաց այ
րն բանին զոր ա
սաց նմա յս, և գ
նաց:
Մինչ դեռ իջա
նէր ընդ առաջ ե
ղեն նմա ծառայքն
նորա աւետիս ե
տուն, և ասեն, թէ
մանուկն նորա կե
նդանի է:
Հարցանէր ցնո
սա վասն ժամուն
յորում ապաքի
նեաց:
Եւ ասեն ցնա, ե
րեկ յեւթներորդ
ժամու եթող զնա
ջերմն:-

Գիտա՜ց հայրն
նորա եթէ յա
յնմ ժամու յորում
ասացն ցնա յս̃ ե
թէ որդին քո կե
նդանի է: Եւ հաւա
տա՜ց ինքն և ամե
նայն տուն նորա:
Զայս դարձեալ
երկրորդ նշան
արար յս̃ եկեալ
ի հրէաստանէ ի
գալիլեա:

ԺԷ

ԼԸ ՅԵՏ ԱՅՍՈՐԻԿ
տօն էր հրէից: Եւ
ել յս̃ յէ̃մ :
Եւ էր յէ̃մ ի պրո
բատիկէ աւազա
նին որ կոչէր․ եբ
րայեցերէն բեթեզ
դայ․ հինգ սրահ
յորս անկեալ դ
նէր բազմութի̃
յոյժ հիւանդաց․
կուրաց․ կաղաց․
գօսացելոց․ որ
ակն ունէին ջ
րոյն յուզելոյ:
Եւ անդ էր այր մի
որոյ երեսուն և
ութ ամ էր ի հիւա̃
նդութե̃ իւրում
զնա իբրև ետես
զի անկեալ
դնէր․ և գիտաց
թէ բազում ժա
մանակք են այնու
հետև ասէ ցնա
կամիս ողջանալ:
Պատասխանի ետ
նմա հիւանդն

յոչխա
րանո
ցն:

յ ԼԸ մ Հ մր Ի ղ ԼԵ

տր· ոչ զոք ունիմ,
թէ յորժամ ջուրքն
յուզեսցին արկցէ
զիս յաւազանն։ և
մինչ ես դանդաղիմ,
այլոք քան զես յա
ռաջագոյն իջանէ։
Ասէ ցնա յս· ա
րի առ զմահիճս
քո և գնա։
Եւ ողջացաւ այրն։
և յարեաւ առ զ
մահիճս իւր և
Եւ շրջէր։
Եւ էր շաբաթ յաւ
ուրն յայնմիկ։
Ասէին հրեայքն
ցբժշկեալն, շա
բաթ է, և ոչէ ար
ժան քեզ առնուլ
զմահիճս քո։

Պատասխանի
ետ նոցա և ասէ.
որ բժշկեացն զիս.
նա ասաց ցիս առ
զմահիճս քո և
գնա։
Հարցին ցնա ո
վէ այրն որ ասաց
ցքեզ առ զմահի
ճս քո և շրջեաց։
Եւ բժշկեալն ոչ
գիտէր թէ ով իցէ։
քանզի յս խոյս ետ
վասն ամբոխին ի
տեղւոջն անդր։
Յետ այսորիկ գ
տանէ զնա յս ի
տաճարին և ասէ
ցնա։ ահաւասիկ
ողջացար, մի ևս
մեղանչեր։ զի մի

չար ինչ մինչ ի մեծ
ցն քեզ:
Գնաց այրն և
պատմեաց հրէ
ից եթէ յիսուս էր որ
գկ բժշկեաց զնա:
Եւ վասն այնորիկ
հալածէին զյս.
հրեայքն, զի զայն
առնէր ի շաբա
թու:
Եւ յս պատասխա
նի ետ նոցա: Հա
յր իմ, մինչև ցայ
ժմ գործէ, և ես
գործեմ:
Վասն այնորիկ ա
ռաւել խնդրէին
հրեայքն սպանա
նել զնա, զի ոչ
միայն լուծանէր
զշաբաթս այլ և
հայր իւր կոչէր
զած և հաւասար
առնէր զանձն
այ:
ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԵՏ
յս և ասէ
ցնոսա, ամէն
ամէն ասեմ.
ձեզ, ոչ կարէ ո
րդի մարդոյ առ
նել յանձնէ և
ոչ ինչ եթէ ոչ
տեսանիցէ զհայ
րն զի առնէ: զի
զոր նայն առնէ,
զնոյն և որդին նոյ
մին նման գործէ:
Զի հայր սիրէ զո
րդի, և զամենայն

ի̃նչ ցուցանէ նմ
մա զոր ինքն ա
ռնէ:
Եւ մեծամեծս եւս
քան զայնս ցու
ցցէ նմա զգործ
սն. ընդ որ դուքն
զարմանայք:
Զի որպէս հայր
յարուցանէ զմե
ռեալս եւ կենդա
նի առնէ. նոյնպէս
եւ որդի զորս կամի
կենդանի առնէ:
Ոչ եթէ հայր
դատի զոք: այլ
զամենայն դատա
ստանն ետ որ
դւոյ իւրում: զի ա
մենեքեան պա
տուեսցեն զորդի.
որպէս պատուեն
զհայր:
ի Որ ոչ պատուէ
զորդին, ոչ պա
տուէ զհայր զա
ռաքիչն նորա:
իա Ամէն ամէն ա
սեմ ձեզ: զի որ զբ
բանն իմ լսէ եւ հաւա
տայ այնմ որ ա
ռաքեացն զիս, ըն
դունի զկեանսն
յաւիտենականս:
եւ ի դատաստան
ոչ մտանէ: այլ
փոխեցաւ ի մահու
անէ ի կեանս:
Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ: զի գայ ժամա
նակ, եւ արդէն իս
կ է, յոր ժամ մե

ժ մ մր ղ
ի ղբ ղդ ճժդ
իա ե ե ե

ռեալքն լուիցեն ձա
յնի որդւոյն այ՟։ և
որք լուիցենն կե
ցցեն։
Զի որպէս հայր
ունի կեանս յան
ձին իւրում, նոյն
պէս ետ և որդւոյ
ունել կեանս յա
նձին իւրում։
Եւ իշխանութիւն
ետ նմա դատաս
տա՟ն առնել։ եզի
որդի մարդոյ է,
ընդ այն զի՟ զար
մանայք։ զի եկեսցէ
ժամանակ, յորում
գէ ամենեքին որ ի գերե
զմանս կայցեն լու
իցեն ձայնի նորա.
և ելիցեն արտա
.քս։ որոց բարիս
գործեալ իցէ՝ ի յա
րութիւն կենաց.
և որոց զչար արա
րեալ՝ ի յարութիւն
դատաստանաց։
Ոչ կարեմ ես յան
ձնէ առնել և ոչ
ինչ։ այլ որպէս լ̊
սեմ դատիմ։ և դա
տաստանն իմ ա
րդար է։
Զի ոչ խնդրեմ
զկամս իմ, այլ զկ̊
կամս այնորիկ
որ առաքեացն
զիս։
ԵԹԷ ԵՍ ՎԿԱ
յեմ վասն իմ, վկ̊
կայութիւնն իմ

չէ ճշմարիտ: այլէ
որ վկայէ վասն իմ:
եւ դուք գիտէք եթէ
ճշմարիտ է վկայու
թիւնն զոր վկայէ
աց վասն իմ:
Դուք առաքեցէք
առ յովհաննէս.
եւ վկայեաց ճշմա
րտութեանն: այլ
ես ոչ եթէ ՚ի մար
դկանէ առնում
վկայութիւն: այլ զա
յս ասեմ. զի դուք
ապրեսջիք:
Նա էր ճրագն որ
լուցեալ էր եւ ծա
գէր: եւ դուք կա
մեցարուք ցնծալ
առ ժամանակ մի
՚ի լոյս նորա:

Այլ ես ունիմ վկ
այութիւն մեծ եւս
քան զյովհաննու:
զգործսն զոր ետ
ցես հայր. զի կատա
րեցից զնոսա: նո
յն ինքն գործքն
զոր գործեմ վկա
յեն վասն իմ եթէ
հայր առաքեաց
զիս:
Եւ որ առաքեացն
զիս հայրն. նա վկ
այեաց վասն իմ:
Դուք ոչ զձայն
նորա երբեք լու
արուք. եւ ոչ զտե
սիլ նորա տեսէք:
Եւ ոչ զբանն նորա
ունիք ՚ի ձեզ բնա
կեալ: զի զոր նա

առաքեաց դուք
նմա ոչ հաւատայք:
Քննեցէք զգիրս:
զի դուք համարէք
նոքօք ունել զկե
անսն յաւիտենա
կանս: Եւ նոքին իսկ
են որ վկայեն վասն
իմ որովք համարի
ք ունել կեանս:
Եւ դուք ոչ կամիք
գալ առ իս, զի զկե
անսն ունիցիք:
Զփառս ի մարդ
կանէ ոչ առնում:
Այլ գիտեմ զձեզ
զի զսէրն այ ոչ ու
նիք յանձինս:
Ես եկի յանուն
հօր իմոյ, եւ ոչ
ընդունիք զիս:

եթէ այլ ոք եկեսցէ
յիւրանուն զնա
ընդունիք:
Եւ արդ կարէք
դուք հաւատալ:
զի փառս ի միմեա
նց առնուք: եւ զոր
փառս զառ ի միոյն
այ ոչ խնդրէք:
Մի համարիք ե
թէ ես չարախօս
ինչ եղեց զձէնջ
առ հայր: գոյ որ
չարախօս կայ
զձէնջ: Մովսէս յոր
դուք յուսացեա
լէք: զի եթէ հաւա
տայիք դուք մով
սէսի, հաւատայիք
արդեւք եւ ինձ:
զի նա վասն իմ

գրեաց:
Եւ եթէ նորա գր
ոցն ոչ հաւատայ
այք, զիարդ իմոց
բանիցս հաւատայ
ցէք:
խզ ՅԵՏԱՅՍՈՐԻԿ
գնաց յս
յայն կողմն ծովուն
գալիլեացւոց որ
տիբերիայ: Եւ զհետ
երթայր նորա ժո
ղովուրդ բազում:
զի տեսանէին զնշ
անսն զոր առնէր
ի վերայ հիւանդաց:
խէ Ել ի լեառն յս. եւ
անդ նստէր աշա
կերտօքն հան
դերձ:

խը Եւ էր մերձ զա
տիկն տօնն հրէ
ից:
Համբարձ ի վեր զա
խթ չս իւր յս. եւ տեսեալ
զի ժողովուրդ
բազում գայր առ
նա: ասէ ցփիլիպ
պոս. ուստի գնես
ցուք հաց զի կերի
ցեն դոքա:
Զայս ասէր փոր
ձելով զնա. այլ
ինքն գիտէր զինչ
առնելոց էր:
Պատասխանի
ետ նմա փիլիպ
պոս. երկերիւր
դահեկանի հաց
ոչ դոցա բաւա
կան. թէ պէտ իւ

Յ	Մ	Մր	Ղ
խզ	եգ	եէ	ծէ
խէ	ձեզ	՚	ճ խէ

Յ	Մ	Մր	Ղ
խը	մկդ	ձծդ	ղբ
խթ	ձխէ	կդ	մկդ

րաքանչ իւրուք սա
կաւ ինչ հասանի
ցէ :-
Ասէ ցնա մի յա
շակերտացն նորա,
Անդրէաս եղբայր
Սիմովնի Պետրոսի:
Աստ պատանեակ
մի որ ունի հի
նգ նկանակ գա
րեղէն. եւ երկու
ձկունս, այլ այն
զինչ է առ այդ
չափ մարդիկ:
Ասէ յիսուս, բազմե
ցուցէք զմար
դիկդ :
Եւ էր խոտ յոյժ
ի տեղւոջն. եւ բա
զմեցան մարդիկ
քն թուով իբրեւ ՟Ե

հինգ հազար:
Առ զհացն յիսուս.
եւ գոհացաւ: եւ բա
շխեաց բազմակա
նացն: նոյնպէս եւ
ի ձկանցն որչափ
եւ կամէին:
Իբրեւ յագեցան.
ասէ ցաշակերտսն.
ժողովեցէք զնշ
խարս կոտոր
ոց. զի մի ինչ կո
րիցէ:
Ժողովեցին եւ լը
ցին երկոտասան
սակառի զկոտո
րոցն. ի հինգ գա
րեղէն նկանակէ
անտի. որ յաւելան
ի կերողացն:
Իսկ մարդիկն ի

ճ մ մր ղ

իբրև տեսին զնշա
նն զոր արար. ա
սէին. եթէ այս է
ճշմարիտ մարգա
րէն որ գալոց էր
յաշխա
րհ :-

ԻԲՐԵՒ ԳԻՏԱՑ
եթէ գալոց են յա
փշտակել զնա զի
արասցեն զնա թա
գաւոր:
ծա Գնաց դարձեալ
ի լեառն միայն:
Իբրև երեկոյ
եղև, իջին աշակեր
տքն նորա ի ծով
եզրն. և մտեալ ի
նաւ. գային յայն
կոյս ծովուն ի կա
փառնայում. և խա
րեւ նաւակացայն. և
չև ևս եկեալ էր առ
նոսա յս. և ծովն
ի սաստիկ հողմոյ
շնչելոյ յուզէր:
Վարեալ իբրև
ասպարէզս քսան
և հինգ կամ երե
սուն. տեսանեն
զյս զի գնայր ի
վերայ ծովուն. և
մերձ էր ի նաւն. զա
րհուրեցան յոյժ:
Նա ասէ ցնոսա.
ես եմ. մի երկնչիք:
Կամէին ընդու
նել զնա ի նաւն.
և վաղվաղակի ե
ղև նաւն յերկի

ծա ծծ կե

րն յոր երթա
յին:

ԻՍԿ Ի ՎԱՂԻՒՆ
ձբ ժողովուրդն որ
կայր յայն կոյս
ծովուն. տեսա
նէր թէ այլ նաւ
ոչ գոյր անդ բա
յց միայն միոյն յոր
մտեալ էին աշակերտ
քն յիս. եւ զի ոչ էր
մտեալ յիս ընդ ա
շակերտսն իւր ի
նաւն. բայց միայն
աշակերտքն նորա
գնացին. եւ
այլ նաւք գային
ի տիբերիայ մօտ
յայն տեղի ուր
զհացն կերան:

յ
ձբ

Իսկ իբրեւ ետես
ժողովուրդն. եթէ
յիս ոչ է անդ եւ ոչ
աշակերտքն նորա.
մտին նոքա ի նաւ
ս եւ եկին ի կափա
ռնայում խնդրել
զյիս:
Եւ իբրեւ գտին
զնա յայն կոյս
ծովուն. ասեն
ցնա. ռաբբի. երբ
եկիր այսր:
Պատասխանի ետ
նոցա յիս եւ ասէ.
ամէն ամէն ասեմ
ձեզ: խնդրէք զոք
զիս. իբրեւ ոչ եթէ
զի նշանս ինչ տե
սէք. այլ զի կերա
յք ի հացէ անտի.

եւ յագեցարուք:
Եղբայրք գործե-
ցէք մի զկորնչա-
կան կերակուրն,
այլ զկերակուրն
որ մնա ի կեանսն
յաւիտենականս·
զոր որդին մարդոյ
տացէ ձեզ: քան
զի զնա հայր կն
քեաց ած:
Ասեն ցնա, զինչ
առնիցեմք զի զգ
գործսն այ գոր
ծեսցուք:
Պատասխանի
ետ յս եւ ասէ ցնո
սա, այս է գործն
այ, զի հաւատաս
ջիք յայն որ առա
քեացն զնա: ՆԸ

ծգ Ասեն ցնա, զինչ
նշան առնիցես,
զի տեսցուք, եւ հաւ
ատասցուք: զինչ
գործեսցես:
ծգ Հարքն մեր կերան
զմանանայն յանա
պատին· որպէս
եւ գրեալ է· հաց եր
կնից ետ նոցա
ուտել:
Ասէ ցնոսա յս:
ամէն ամէն ասեմ
ձեզ: եթէ ոչ մով
սէս ետ ձեզ զհա
ցն յերկնից, այլ
հայրն իմ տայ ձեզ
զհացն յերկնից
զճշմարիտ: զի հաց
այն է որ իջանէ
յերկնից, եւ կեանս

յ ծգ ծգ   մ ծկա ե   մր հե ե

տայ աշխարհի:
Ասեն ցնա· տր·
յամենայն ժամ·
տուր մեզ զհացն
զայն:
ծե Ասէ ցնոսա յս·
եսեմ հացն կենաց:
ծզ Որ գայ առիս· ոչ
քաղցիցէ: և որ
հաւատայ յիս· ոչ
երբեք ծարաւե
սցի:
Այլ ասացի ձեզ·
թէ տեսէք զիս·
և ոչ հաւատայք:
Զամենայն զոր
տայ ինձ հայր· ա
ռիս եկեսցէ: և
որ գայ առիս· ոչ
հանից արտաքս:
ծէ Զի իջի յերկ

նից· ոչ զի զկամս
իմ արարից· այլ
զկամս այնորիկ որ
առաքեա
ցն զիս:
ծը ԱՅՍ ԷԿԱՄՔ
հօր իմոյ որ առա
քեացն զիս: զի
զամենայն զոր ետ
ցիս հայր ոչ կորու
սից ինմանէ: այլ
յարուցից զնա յաւ
ուրն յետնում:
Այս են կամք հօրն
իմոյ: զի ամենայն
որ տեսանիցէ զոր
դի և հաւատայցէ
ինա· ընկալցի զը
կեանսն յաւիտենա
կանս: և ես յա

ժ
ծե
ծզ
ծէ

մ
մճդ
՛
մղե

մր
ձկե
՛
ձհզ

ղ
մկզ
՛
մճե

ժ
ծը

րուցէց զնմա յաւ
ուրն յետնում:
ծթ Տրտնջէին զնմ
մանէ հրեայքն. զի
ասաց թէ եսեմ հա
ցն իջեալ յերկնից.
եւ ասէին. ոչ սայէ
յս որդին յովսէ
փու. զորոյ մեք գի
տեմք զհայրն եւ
զմ̃ մայր: իսկ ա̃
րդ զիարդ ասէ
եթէ ես յերկնից
իջի:-
կ Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնո
սա. մի տրտնջէք
ընդ միմեանս:
ոչոք կարէ գալ
առ իս եթէ ոչ
հայրն որ զիս ա
ռաքեաց ձգեսցէ
զնա: եւ ես յարու
ցից զնա յաւուրն
յետնում:
Գրեալ է ի մարգա
րէս. եղիցին ա
մենեքեան ուսեա
լք յայ: ամենայն
որ լուաւ ի հօրէ եւ
ուսանի. գայ առ իս:
կա Եւ ոչ եթէ զհայր
ուրուք տեսեալ է.
եթէ ոչ որէն յայ.
նա ետես զհայր:
կբ Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ: զի որ հաւա
տայ. ընդունի
զկեանսն յաւիտեն
ական:
կգ Ես եմ հացն կե
նաց:~

յ	մ	մր	ղ
ծթ	ձխա	ծ	մթ
կ			

յ	մ	մր	ղ
կա	ձժբ	,	ձժթ
կբ	,	,	,
կգ	մճգ	ձկե	մկգ

կդ Հարքն ձեր կե
րան զմանանայն
յանապատին. եւ
մեռան:
Այս է հացն որ յե
րկնից ՚ի ջանէ:
զի որ ուտիցէ ոք
՚ի դմանէ, մի՛ մեռա
նիցի:
կե Ես եմ հացն կեն
դանի որ յերկնից
իջեալ: եթէ ոք ու
տիցէ ՚ի հացէ յա
յսմանէ, կեցցէ
յաւիտեան:
Եւ հացն զոր ես
տաց մարմին է
մի զոր ես տաց վա
սն կենաց աշխա
րհի:
կզ Մարտնչէին ընդ

միմեանս Հրեայքն
եւ ասէին, զիա՞րդ
կարէ սա տալ մեզ
զմարմին իւր յու
տել:
Ասէ ցնոսա յս,
ամէն ամէն ասեմ
ձեզ: եթէ ոչ կե
րիջիք զմարմին ո
րդւոյ մարդոյ, եւ
արբջիք զարիւն
նորա, ոչ ունիք
կեանս յանձինս:
Որ ուտէ զմարմին
իմ, եւ ըմպէ զարիւն
իմ, ունի զկեանսն
յաւիտենականս:
Եւ ես յարուցից զն
նա յաւուրն յե
տնում:
կէ Զի մարմին իմ.

Յ	Մ	Մր	Ղ
կդ	ՙ	ՙ	ՙ
կե	մճդ	ճկե	մկզ
կզ	մճդ	ճկե	մկզ

Յ	Մ	Մր	Ղ
կէ	մճդ	ճկե	մկզ

ճշմարիտ կերակու
ր է։ եւ արիւն իմ ճշ
մարիտ ըմպելի է։
ԿԲ Որ ուտէ զմարմին
իմ, եւ ըմպէ զարիւն
իմ, յիս բնակեսցէ
եւ ես ի նմա։
Որպէս առաքեաց
զիս կենդանին
Հայր. եւ ես կեն
դանի եմ վասն
Հօր։ եւ որ ուտէն
զիս, եւ նա կեցցէ
վասն իմ։
Այս է հացն որ
յերկնից իջեալ։
Ոչ որպէս կերան
հարքն ձեր զմա
նանայն եւ մեռան։ ԿԳ
որ ուտէ զհացս
զայս, կեցցէ յաւի

տեան։
Զայս ասաց ի ժո
ղովրդեանն յուսու
ցանելն իւրում ի Կափա
ռնայում։
Բազումք յա
շակերտացն իւրոց
լուեալ ասէին. խիստ
է բանս այս։
ո՞ կարէ լսել դմա։
Իբրեւ գիտաց
Յս յանձն իւր.
եթէ տրտնջեն
վասն այնորիկ ա
շակերտքն. ասէ իւր
ցնոսա. այդ գայ
թագղեցուցանէ
զձեզ։
ԿԴ Իսկ արդ եթէ
տեսանիցէք զոր
դի մարդոյ զի ե

Յ ԿԲ | Մ չ | Մր չ | Ղ չ

Յ ԿԴ | Մ ԺԴ | Մր ՃՂԱ | Ղ ՄՂԵ

լանիցէ ուրէրն
զառաջն էինն։
Հ Հոգին է կենդա
նարար։ մարմինն
ինչ ոչ օգնէ։
ՀԱ Բանքն զոր ես
խօսեցայ ընդ
ձեզ՝ հոգի են և
կեանք։
Այլ են ոմանք ի
ձէնջ որ ոչ հաւա
տան։
ՀԲ Քանզի գիտէր
ՅՍ ի սկզբանէ
ովքեր այնոքիկ որ
ոչ են հաւատան և
ով է այն որ մատ
նելոցն է զնա։
ՀԳ Եւ ասէր վասն այ
սորիկ ասացի ձեզ՝
թէ ոչ ոք կարէ

Ժ Մ Մր Ղ
Հ ՄՂԷ ՃԿԸ
ՀԱ
ՀԲ ՄՀԹ ՃԿԱ
ՀԳ

գալ առ իս. եթէ
ոչ իցէ տուեալ ի
Հօրէ իմմէ։
Յայսմհետէ բազու
մք յաշակերտացն
նորա չոգան յետս,
և ոչ ևս շրջէին ընդ
նմա։
Ասէ ՅՍ ցերկոտասա
նսն աշակերտսն,
միթէ և դուք կա
միք երթալ։
ՀԴ Պատասխանի ետ
նմա Սիմովն ·
Պետրոս, Տէր, առ
ո՞ երթիցուք։ բա
նս կենաց յաւի
տենականաց ու
նիս. և մեք հաւա
տացաք և ծանեաք,
եթէ դու ես Քն

Ժ Մ Մր Ղ
ՀԴ ՃԿԴ ՃԲ ՂԴ

որդին այ :
ԿԵ Պատասխանի ետ
նոցա յս. ոչ ես
զձեզ զերկոտասա
նսդ ընտրեցի. եւ
մինդ ի ձէնջ սա
տանայ է :
Եւ ասէր զսիմով
նեան յուդայէ .
սկարիովտացւոյ :
զի նա էր մատնե
լոցէր զնա. եւ
էր մի յերկոտասա
նիցն:

ԵՒՅԵՏ ԱՅՍՈՐԻԿ

շրջէր յս ի գալիլէ
այ. քանզի ոչ կա
մէր ի հրէաստա
նի շրջել: զի խնդ
րէին զնա հրէա
յքն սպանանել:
Եւ էր մերձ տօնն
հրէից տաղաւարա
հարաց:
Ասեն ցնա եղբա
րքն նորա. գնայ ա
ստի եւ երթ ի հրէա
ստան. զի եւ աշա
կերտքն քո տեսցեն
զգործսդ քո զոր
գործես: զի ոչ ո
ք է որ ի ծածուկ
ինչ գործէ. եւ խն
դրէ ինքն համար
ձակ լինել: եթէ
զայդ գործես. յայ
տնեա զանձն քո
աշխարհի:
Քանզի եւ եղբա
րքն իւր չէին հաւ
ատացեալ ի նա:

Ժ
ԿԵ

Ասէ ցնոսա յիս.
ժամանակն իմ չեւ է
հասեալ, բայց ձեր
ժամանակ յամենայ
յն ժամու պատրա
ստ է ոչ կարէ աշ
խարհս ատել
զձեզ բայց զիս
ատեայ: զի ես վ
կայեմ վասն նորա,
է, թէ գործք նորա
չարութեան: դուք
երթայք ի տօնն
յայն: ես ոչ երթամ
ի տօնն յայն: զի
իմ ժամանակ չեւ է
լցեալ:
Զայս իբրեւ ա
սաց, ինքն մնաց
անդէն ի գալիլեայ:
իբրեւ ելին եղբա
րքն նորա, ապա եւ
ինքն ել ի տօնն:
ոչ յայտնի, այլ իբ
րեւ ի ծածուկ:
Եւ հրեայքն խն
դրէին զնա ի
տօնին անդ եւ ա
սէին, ուր իցէ նա:
Քրթմնջիւն էր
զնմանէ ի ժողովր
դեան:
Ոմանքն ասէին, թէ
բարուոք է:
Այլք ասէին, ոչ:
այլ մոլորեցուցանէ
զժողովուրդն:
Սակայն ոչ ոք համար
ձակ խօսէր զն
նմանէ վասն եր
կիւղին հ
րէից :—

ԻՐԻԿՈՒՆԸ

նոր միջինքայն.

Ել յիս ՚ի տաճարն
եւ ուսուցանէր:
Զարմանային
հրեայքն եւ ասէին,
զիա՞րդ զգիրս գի
տէ սա զի ուսեալ
ընաւ չէր:
Պատասխանի ետ
նոցա յիս եւ ասէ.
՚իմ վարդապետու
թիւնս չէիմ, այլ այ
նորիկ որ առաքե
ացն զիս: եթէ ոք
կամի զկամս նորա
առնել, գիտասցէ
վասն վարդապետ
ութեանս, յայ իցէ
արդեւք, եթէ ես
յանձնէ իմմէ
խօսիմ:
Որ յանձնէ ի
րմէ խօսի· զփա
ռս անձին իւրոյ
խնդրէ: իսկ որ խ
նդրէ զփառս այ
նորիկ որ առաքե
ացն զնա, նա ճշ
մարիտ է, եւ անի
րաւութի ոչ գոյ
՚ի նմա:
Ոչ մովսէս ետ ձեզ
զօրէնսն, եւ ոչ ոք
՚ի ձէնջ առնէ զօ
րէնսն: զի խնդրէք
զիս սպանանել:
Պատասխանի ետ
ժողովուրդն եւ
ասէ, դեւ գոյ ՚ի
քեզ: ո՞ խնդրէ

զքեզ սպասանեմ:

ՂԷ Պատասխանի ետ
նոցա յս եւ ասէ.
գործ մի գործեցի.
եւ ամենեքեան զար
մանայք: վասն
այնորիկ մովսէս
ետ ձեզ թլփատու
թիւն: զի ոչ եթէ
ի մովսէսէ էր. այլ
ի հարցն անտի: եւ
ի շաբաթու թլփա
տէք զմարդ: իսկ
արդ եթէ թլփա
տութի առնու
մարդ ի շաբաթու
զի մի աւրէնքն մո
վսէսի լուծցին.
ընդ իս ցասուցեալ
էք զի ողջոյն իսկ
մարդ բժշկեցի ի
շաբաթու:

ՄԻ. ԸՍՏ ԱՉՍ
դատէք: այլ ու
ղիղ դատաստան
արարէք:—

Ասէին ոմանք.
յեմացւոց անտի,
ոչ նա՞ է սա զոր.
խնդրէին սպա
նանել: եւ ահաւասիկ
յայտնապէս խօ
սի եւ ոչ ասեն ինչ
ընդ նմա: գուցէ
արդեւք իշխա
նքն գիտացին թէ
սա է քն:

Այլ զսա գիտեմք
ուստի է: իսկ քն
յոր ժամ գայցէ.
ոչոք գիտէ ուստի
է:

ՀԶ Աղաղակեաց յս
ի տաճարին ու-
սուցանէր եւ ասէր։
Եւ զիս գիտէք։
եւ ուստի եմ գիտէք։
եւ յանձնէ իմմէ
ոչ եմ եկեալ։ այլ է
ճշմարիտ որ առա-
քեացն զիս։ զոր
դուք ոչ գիտէք։
ես գիտեմ զնա։ զի
ի նմանէ եմ եկեալ։
եւ նա առաքեաց
զիս։
ՀԷ Խնդրէին զնա
ունել· եւ ել ի ձե-
ռաց նոցա։ եւ ոչ ոք
արկ ի նա ձեռն։
զի չեւ էր հասեալ
ժամ նորա։
ՀԸ Բազումք ի
ժողովրդենէն հաւ-
ատացին ի նա։ եւ
ասէին։ քս յոր
ժամ գայցէ, միթէ
աւելի՞ ինչ նշանս
առնիցէ քան զորս
այս առնէ։
Լուան փարի
սեցիքն զտրտու-
նջ ժողովրդեանն
զնմանէ։
ՀԹ Առաքեցին·
քահանայապետքն
եւ փարիսեցիքն սպ
պասաւորս զի կա-
լցեն զնա։
Ձ Ասէ յս։ փոքր մի
եւս ժամանակ ընդ
ձեզ եմ, եւ երթամ
առ այն որ առաքե-
ացն զիս։

Ժ	Մ	Մր	Ղ
ՀԶ	՟	՟	՟
ՀԷ	Մի	ՄԻԷ ՄԻԸ	ՄՃ ՄՃԱ
ՀԸ	՟	՟	ՄՃԲ

Ժ	Մ	Մր	Ղ
ՀԹ	Ժ	ՄԾԱ	ՄՃԵ
Ձ	ՄՀԵ	ՄԾԲ	՟

է

Խնդրեցէք զիս:
եւ ոչ գտանիցէք:
եւ ուր եսն երթամ
դուք ոչ կարէք
գալ:

Ասեն հրեայքն
ընդ միմեանս. ուր
յս երթայցէ դա
զի մեք ոչ գտանի
ցեմք զդա: միթէ
ի սփիւռս հեթա
նոսաց երթայցէ
եւ ուսուցանիցէ
զհեթանոսս: զինչ
է բանն այն զոր
ասաց, խնդրեցէք
զիս եւ ոչ գտանի
ցէք: եւ ուր եսն ե
րթամ դուք ոչ
կարիցէք
գալ:~

ՅԵՏՆՈՒՄ
որ մեծն տաւ
նին, կայր յս
աղաղակէր եւ
ասէր. եթէ ոք
ծարաւի իցէ, ե
կեսցէ առ իս եւ ա
րբցէ: որ հաւա
տայ յիս որպէս
եւ ասեն գիրք,
գետք յորովայ
նէ նորա բղխե
սցեն ջրոյ կեն
դանութեան:

Զայս ասէր վա
սն հոգւոյն զոր
ընդունելոց էին
որ հաւատային ի
նա: զի չեւ էր
հոգի: քանզի յս

չեւ էր փառաւո
րեալ:
ճխ [Բ]ազումք ի ժողովրդ
ենէն իբրեւ լուե
ին զբանս զայս.
ասէին. սայ է ճշմա
րիտ մարգարէն:
ճխա [Ա]յլքն ասէին.
սա է Քրիստոս:
[Ա]յլ կէսքն ասէ
ին. միթէ ի գալի
լեէ՞ գալոց իցէ
Քրիստոս: ոչ գիրք ասեն
եթէ ի զաւակէ.
Դաւթի, եւ ի Բեթ
ղեհեմ գեղջէ գա
լոց է Քրիստոս:
ճխբ [Ե]ղեւ հերձու
ած ի միջի ժողովր
դեանն վասն
նորա:

ճխգ [Ե]ւ ոմանք ի նոցա
նէ կամեցան ըմբռ
նել զնա, այլ ոչ ոք
մխեաց ի նա ձեռն:
ճխդ [Ե]կին անդրէն
սպասաւորքն առ
քահանայապետսն
եւ փարիսեցիսն. եւ
ասեն նոքա ցնոսա,
ընդէ՞ր ոչ ածէք
զնա այսր:
[Պ]ատասխանի ե
տուն սպասաւո
րքն եւ ասեն, ոչ եր
բեք խօսեցաւ
այնպէս, որպէս
այրն այն:
[Պ]ատասխանի ե
տուն փարիսե
ցիքն եւ ասեն, մի
թէ եւ դուք մոլո

Ժ	Ա
ճխ	ճի
ճխա	ե
ճխբ	,

Ժ	Ա	Աբ	Գ
ճխգ	ճի	ձիբ	Աղթ
ճխդ	,	,	,

բեցարուք։ միթէ
ոք յիշխանացն
հաւատաց ի նա.
կամ ի փարիսեցւ
ոց։ այլ այն խա
ժամուժ ամբոխս
որ ոչ գիտէն զօ
րէնս նզովեալ
քեն։

Ասէ նիկոդեմոս
ցնոսա։ որ եկեալն
էր առ նա զգիշերին
յառաջագոյն և
մի էր ի նոցանէ.
միթէ աւրէնքն
մեր դատին զմա
րդ եթէ ոչ լուին
ինչ նախ ի նմանէ
կամ գիտէն զինչ
գործէ։

Պատասխանի ե
տուն նմա և ասեն.
միթէ և դու ևս
ի գալիլեէ իցես։
քննեա և տես զի
մարգարէ ի գալի
լեէ ոչ յառ
նէ։

ԴԱՐՁԵԱԼ
խօսեցաւ ընդ
նոսա յս և
ասէ։

Ես եմ լոյս աշխա
րհի որ գայ զկնի
իմ ընդ խաւար
մի գնասցէ. այլ
ընկալցի զլոյսն
կենաց։

Ասեն ցնա փա
րիսեցիքն. դու
վկայես անձին քո

վկայես, և վկայու
թիւնքո չէ՛ ճշ
մարիտ։

Պատասխանի
ետ յս̃ և ասէ ցն̃
նոսա։ Թէպէտ
և ես վկայեմ վասն
անձին իմոյ, վկա
յութիւն իմ ճշմա
րիտ է։ զի գիտեմ
ուստի եկի, և յո՛
երթամ, բայց դուք
ո՛չ գիտէք ուստի
գամ կամ յո՛ եր
թամ։

Դուք ըստ մար
մնոյ դատիք.
ես ո՛չ դատեմ և
ո՛չ զոք։ Թէ պէտ
և դատեմ ևս զոք
դատաստանն իմ

ճշմարիտ է։ զի
չեմ միայն։ այլ ես
և որ առաքեացն
զիս Հայր։

Եւ յօրէնսն
ձեր գրեալ է, թէ
երկուց մարդկան
վկայութիւն ճշ
մարիտ է։ Ես եմ
որ վկայեմ վասն իմ,
և վկայէ վասն իմ
որ առաքեացն զիս
Հայր։

Ասէին ցնա, ո՞ւր է
Հայրն քո։

ճէ Պատասխանի ետ
յս̃ և ասէ ցնոսա։
ո՛չ զիս գիտէք և ո՛չ
զՀայրն իմ։ եթէ
զիս գիտէիք, և
զՀայրն իմ թերևս

մ մ մր ղ
ճէ ճձբ ։ ճձա

Օ գիտէիք :
ձը Այս բանս խօ
սեցաւ յիսուս գա
նձին յորժամ ու
սուցանէր ի տա
ճարի անդ. և ոչ
ոք կալաւ զնա: զի
չև ևս հասեալ էր
ժամ նորա:
ձթ ԱՍԷ ԴԱՐՁԵԱԼ
ցնոսա յս: Ես եր
թամ. և խնդրի
ցէք զիս և ի մեղս
ձեր մեռանիջիք:
զի ուր ես երթամ
դուք ոչ կարէք
գալ:
Ասէին հրեայքն.
միթէ զիւրովին
երթայցէ՝ զի ա
սէ թէ ուր ես եր
թամ դուք ոչ կա
րէք գալ:
Ասէ ցնոսա.
դուք ի ներքուստ
աստի էք. և ես ի
վերուստ անտի
եմ: դուք յաշխա
րհէ աստի էք. այլ
ես չեմ յաշխարհէ.
բայց ասացի ձեզ
թէ ի մեղս ձեր մե
ռանիցիք: զի թէ
ոչ հաւատայցէք
թէ ես եմ: մեռա
նիցիք ի մեղս ձեր:
Ասեն ցնա. դու
ո՞ ես:
Ասէ ցնոսա յս.
նախ զի և խօ
սիմս եմն ընդ ձեզ:

յ մ մր ղ
ձը ձ մի ձթ
ձթ մւ ձկթ մխա

բազում ինչ ու-
նիմ վասն ձեր.
խօսել դատել:
այլ որ առաքեացն
զիս ճշմարիտ է:
Եւ զոր լուայն
՛ի նմանէ, զայն խօ-
սիմ յաշխարհի:
Եւ ոչ գիտացին
թէ զհայրն ա-
սէր ցնոսա:
Ասէ ցնոսա յս,
յոր ժամ բարձրա-
ցուցանէք զորդի
մարդոյ, յայնժամ
գիտասջիք թէ ես ե-
մ: եւ յանձնէ իմմէ
՛ինչ ոչ առնեմ: այլ
որպէս ուսոյց զիս
հայր իմ, զայն խօ-
սիմ: եւ որ առաքե-
ացն զիս ընդ իս է:
ոչ եթող զիս միա-
յն: զի ես զհաճո-
յսն նորա առնեմ
յանապազ:
Երբ զայս խօ-
սեցաւ, բազումք
հաւատաց-
ին ՛ի
նա:

ԴԴ

ԻՈՎՀԱՆՆՈՒ

Հրէայսն հաւա-
տացեալս: Եթէ
դուք կայցէք ՛ի
բանն իմում,
ճշմարիտ աշակերտք
իմ էք: Եւ ծանիջիք
զճշմարտութիւնն, եւ ճշմարտութիւնն ազատէ

սցէ զձեզ:
Պատասխանի ե
տուն նմա և աս
են. զաւակ Աբ
րահամու եմք և
ոչ ումեք երբեք.
ծառայեցաք: զի
ա՞րդ ասես թէ ա
զատք լինիջիք:
Պատասխանի ետ
նոցա յս: ամէն
ամէն ասեմ ձեզ.
թէ ամենայն որ
առնէ զմեղս.
ծառայ է մե
ղաց:
Եւ ծառայն ոչ
յաւիտեան կայ
ի տան:
Իսկ որդին յաւի
տեան կայ. եւ
ա՞րդ եթէ որդին
զձեզ ազատեսցէ
սցէ. ճշմարիտ ա
զատք լինիջիք:
Գիտեմ զի զաւ
ակ Աբրահամու
էք. այլ խնդրէք
սպանանել զիս.
զի բանին իմոյ չէք
տեղի ի ձեզ:
Ես զոր տեսի առ
Հօր իմում խօ
սիմ: Եւ դուք զոր
լուարուք ի Հօրէ
ձերմէ առնէք:
Պատասխանի է
տուն նմա և ասեն.
Հայր մեր Աբրա
համ է:
Ասէ ցնոսա յս:
եթէ որդիք Աբ

րահամու էիք. զգ
գո̃րծսն աբրահա
մու գործէիք: այլ
այժմիկ խնդրէք
սպանանել զիս .
զայր մի որ ձեզ զճ̊
ճշմարտութի̃ւն
խօսեցայ զոր
լուայ ՚ի հօրէ իմմէ՝
զայդ աբրահամ .
ո̃չ արար: դուք ա
ռնէ̃ք զգործս հօ
րն ձերոյ:
Ասեն ցնա . մեք
՚ի պոռնկութենէ
չեմք ծնեալ: մի է
հայր մեր ա̃ծ:
Ասէ̃ ցնոսա յի̃ս .
եթէ ա̃ծ էր հայր
ձեր . սիրէիք ար
դեք զիս: զի ե̃ս

յա̃յ ելի եկի: և ո̃չ
եթէ յանձնէ ինչ
եկի: այլ նա առա
քեա̃ց զիս:
Ընդէ̃ր զխօսս
իմ ո̃չ գիտէք դուք:
վասն զի ո̃չ կարէք
լսել զբանն իմ:
Դու̃ք ՚ի հօրէ ՚ի
սատանայէ էք.
և զցանկութի̃ւնս
հօրն ձերոյ կա
միք առնել: զի նա
մարդասպա̃ն էր,
՚ի սկզբանէ: և ՚ի
ճշմարտութե̃ ո̃չ
եկաց: զի ո̃չ գոյ
ճշմարտութե̃ ՚ի
նմա: յոր ժամ խօ
սեցի սուտ ՚յիւ
րո̃ց անտի խօ

սի. զի սուտ է և
հայր նորա։
Բայց ես զի զճշ
մարտութիւն
խօսիմ, ոչ հաւա
տայք ինձ։
Ո՞ ի ձէնջ յանդի
մանեսցէ զիս վա
սն մեղաց։ Եթէ
զճշմարտութիւն ասեմ
ձեզ, ընդէ՞ր ոչ
հաւատայք ինձ։
Որ էն յԱյ զբանս
Այ լսէ։ Եւ դուք
վասն այնորիկ ոչ
լսէք, զի չէք յԱյ։
Պատասխանի ե
տուն Հրեայքն
և ասեն ցնա, ոչ
բարւոք ասեմք
մեք եթէ սամա
րացի ես և դեւ
գոյ ի քեզ։
Պատասխանի ետ
Յս և ասէ. յիս
դեւ ոչ գոյ։ այլ
պատուեմ զհայր
իմ։ և դուք անար
գէք զիս։ Ես ոչ
խնդրեմ զփառս
իմ։ է որ խնդրէն
և դատի։
Ամէն ամէն ա
սեմ ձեզ։ եթէ ոք
զբանն իմ պահես
ցէ, զմահ մի տե
սցէ յաւիտեան։
Ասեն ցնա Հրեա
յքն։ Արդ գիտա
ցաք թէ դեւ գոյ
ի քեզ։
Աբրահամ. մեռա

և մարգարէքն։ և
դու ասես թէ ոք
զբանս իմ պահէ
սցէ մի ճաշակես
ցէ զմահ յաւի
տեան։
Միթէ դու մեծ
ոք իցես քան զհյ
ր մեր աբրահամ
որ մեռաւ. և մար
գարէքն մեռան.
արդ դու զո՞ առ
նես զքեզ։
Պատասխանի
ետ յս։ եթէ ես
փառաւորեմ զա
նձն իմ. փառքն
իմ ոչ ինչ են։ է
հայր որ փառաւ
որէ զիս զորմէ
դուքն ասէքթէ
ած մեր է. և ոչ
ճանաչէք զնա։
Այլ ես գիտեմ
զնա։ և եթէ ասեմ
թէ ոչ գիտեմ զնա.
ձեզ։ նման. սուտ
լինէիմ։ այլ գիտեմ
զնա։ և զբանս նո
րա պահեմ։
Աբրահամ հայր
ձեր։ ցանկացաւ
տեսանել զաւուր
իմ։ ետես և ու
րախ եղև ։
Ասեն ցնա հրէ
այքն. յիսուն
ամ չև ևս է քո և
զաբրահամ տեսեր։
Ասէ ցնոսա յս։
ամէն ամէն ասեմ
ձեզ։ յառաջ քան

զլինելն աբրահա
մու ես եմ:
Վերձ առին զք
արկցեն ի վերայ
նորա: և յս թաքիս
ես: եւ ել գ
նաց ի տաճա
րէ ա
նտի:

ԵՒ ՄԻՆՉ
անցանէր, ետես
այր մի կոյր ի ծնէ:
Եւ հարցին ցնա ա
շակերտք նորա
և ասեն, ռաբբի:
ո՞ր մեղաւ: սորա,
թէ հաւր և մաւր
իւրոյ զի կոյր ծն
նցի: ~
Պատասխանի

ետ յս: ոչ դորայ
մեղաւ, և ոչ հաւր
և մաւր իւր: այլ
զի յայտնեսցին
գործքն այ ի դմա:
և ինձ պարտ է գոր
ծել զգործս այ
նորիկ որ առաքե
ացն զիս մինչ տի
ւր կայ: գայ գի
շեր յորժամ ոչ
ոք կարէ գործել:
Մինչ դեռ յաշխա
րհի եմ, լոյս եմ աշ
խարհի:
Զայս իբրև ա
սաց, եթուք ի գե
տին: և արար կա
ւ ի թքոյն, և ծեփե
աց զկաւն ի վերա
աչաց կուրին: և

տանէ՛ ցնա՛. երթ
լուա՛յ յաւազանին
սեղովամայ որ թա-
րգմանի առաքե-
ալ :
ոգա՛ւ լուացա՛ւ
եկն եւ տեսանէր:
բրև տեսին դ
րացիքն եւ որոց
տեսեալ էին զնա՛
յառաջագոյն թէ
մուրացիկ էր. ա-
սէին. ո՞չ սա՞ է որ
նստէր եւ մուրա-
նայր :
էլքն ասէին.
նա՛ է: այլքն ա-
սէին. ո՛չ: այլ նմա՛
նէ նմա՛ :
ինքն ասէր
թէ ես եմ :

սէն ցնա՛: իսկ
զիա՛րդ բացան
աչք քո:
ա՛ ետ պատաս-
խանի. այր մի ո-
րում յի՛ս անուն.
կա՛ւ արար եւ ծե-
փեաց զաչս իմ.
եւ ասէ՛ ցիս երթ
ի սեղովամ լուայ.
չոգա լուացայ. եւ
տեսանեմ:
սէն ցնա. ո՛ւ
ր է նա :
սէ՛ ցնոսա. ո՛չ
գիտեմ
ծին առ փարի-
սեցիսն զնա՛ որ
երբեմն կոյրն էր:
էր շաբա՛թ յոր-
ժամ զկաւն արար

յի, եւ երգաց զայս
կցուրդս ։

Դարձեալ հար
ցանէին զնա եւ
փարիսեցիքն, թէ
զիարդ տեսանես ։
Նա ասէ՝ ցնո
սա, կաւ եդ ի վե
րայ աչաց իմոց,
եւ լուացայ եւ տե
սանեմ ։
Ասէին ոմանք ի
փարիսեցւոցն,
ոչ է այրն այն յայ
զի զշաբաթ ոչ
պահէ ։
Այլքն ասէին,
իսկ զիարդ կարէ
մարդ մեղաւոր ա
յնպիսի նշանս ա
ռնել ։

Եւ հերձուա
ծք ի մէջ նոցա ։
Ասեն դարձեալ
ցկոյրն, դու զի՞
ասես վասն նո
րա, զի եբաց զա
չս քո ։
Նա ասէ, թէ
մարգարէ է ։
Ոչ հաւատա
յին հրեայքն զն
մանէ թէ կոյր էր
եւ բացաւ ։ մինչեւ
կոչեցին զծնողս
բացելոյն ։ Հարցին
ցնոսա եւ ասեն,
սա՞ է որդին ձեր
զորմէ դուքն ա
սէք թէ կոյր ծն
աւ, արդ զիարդ
տեսանէ ։

Պատասխանանի
ետուն նոցա ծնօ
ղք նորա և
ասեն. գիտեմք զի
այս է որդին մեր.
և զի կոյր ծնաւ:
բայց զիարդ այ
ժմդ տեսանէ, ոչ
գիտեմք: կամ թէ
ո եբաց զաչս դո
րա, մեք ոչ գիտե
մք. զդայ եւս հա
րցէք: ինքնին ի
չափ հասակի է, ի
նքնին խօսեսցի
վասն իւր:

Զայս ասացին
ծնօղք նորա:
զի երկնչէին ի
հրէիցն. քանզի
ուխտ եդեալ էր
հրէից. եթէ ոք
խոստովանեսցէ
զնա քս. ելցէ կա
ցցէ ի ժողովրդե
նէն: Վասն այնո
րիկ ասացին ծնօ
ղք նորա. թէ
ինքնին ի չափ հա
սակէ. զնա իսկ
հարցէք:

Դարձեալ կրկին
անգամ կոչեցին
զայրն որ կոյրն էր.
և ասեն ցնա. տուր
փառս այ: մեք գի
տեմք զի այրն այն
մեղաւոր է:

Նա ասէ թէ
մեղաւոր իցէ. ես
ոչ գիտեմ: բայց
զայս գիտեմ, զի

կոյր էի, եւ արդ տեսանեմ:

Դարձեալ ասեն ցնա, զինչ արար քեզ. զիարդ եբաց զաչս քո:

Պատասխանի ետ նոցա, այժմ ասացի ձեզ, եւ ոչ լուարուք: զի՞ կամիք միւս անգամ լսել: միթէ դո՞ւք կամիք աշակերտ լինել նորա:

Նոքա հայհոյէին զնա եւ ասէին. դու լեր նորա աշակերտ: մեք մովսէսի աշակերտք եմք: մեք գիտեմք զի ընդ մովսէսի խօսեցաւ ած, զսա ոչ գիտեմք ուստի իցէ:

Պատասխանի ետ այրն եւ ասէ ցնոսա: այդ իսկ են սքանչելիք: զի դուք ոչ գիտէք ուստի իցէ: եւ զիմ զաչս եբաց: գիտեմք զի ած մեղաւորաց ոչ լսէ: բայց եթէ ածապաշտ ոք իցէ, եւ զկամս նորա առնիցէ, նմա լսէ: յաւիտենից ոք ոչ լուաւ եթէ երբեք ոք եբաց զաչս կուրի ի ծնէ կոյր ծնելոյ, եթէ ոչ էր այրն ա

յն ոչ կարէր առ-
նել ինչ ։
Պատասխանի ե-
տուն եւ ասեն ցը-
նա, ի մեղս ամե-
նեւին ծնեալ ես,
եւ դու վարդապետես
զմեզ. մեր։
Եւ հանին զնա ա-
րտաքս ։
Լուաւ յս եթէ
հանին զնա արտա-
քս, եւ իբրեւ եգիտ
զնա ասէ ցնա ։
Դու հաւատաս յոր-
դի այ ։
Նա պատասխանի
ետ եւ ասէ, ո՞վ է
զի հաւատացից
ի նա ։
Ասէ ցնա յս, եւ
տեսեր զնա ։ եւ որ
խօսիդ ընդ քեզ
նա է ։
Եւ նա ասէ հա-
ւատամ տր ։ եւ
երկիր եպագ
նմա ։

ԵՒԱՍԷՅՍ

Դատաստանաւ ե
կի յաշխարհս յա-
յս ։ զի որ ոչն տե-
սանեն, տեսցեն ։
եւ որք տեսանենն,
կուրասցին ։
Լուան ոմանք ի
փարիսեցւոցն որ
ընդ նմա էին, եւ
ասեն ցնա, մի թէ
մեք կոյրք իցեմք ։
Ասէ ցնոսա յս,

եթէ կոյրք էիք ․
ոչ էր, ձեր մեղք բա
յց արդ ասէք եթէ
տեսանեմք ։ եւ մեղ
քն ձեր ի ձեզ կան
հաստատեալ են ։
Ամէն ամէն ա
սեմ ձեզ ։ որ ոչ մը
տանէ ընդ դուռն
ի գաւիթ ոչխա
րաց ․ այլ ընդ այլ
ելանէ նա գող է
եւ աւազակ ։
Իսկ որ մտանէ ․
ընդ դուռն ․ հո
վիւ է ոչխարաց ։
Նմա դռնապանն
բանայ ․ եւ ոչխա
րքն ձայնի նորա
լսեն ․ եւ զիւր ոչ
խարսն կոչէ յա
նուանէ ․ եւ հանէ
զնոսա ։
Եւ յորժամ զիւրսն
զամենայն հանեսցէ ․
առաջի նոցա եր
թայ ․ եւ ոչխարքն
զհետ նորա երթան ։
զի ճանաչեն զձայն
նորա ։ զաւտարի
զհետ ոչ երթիցեն ։
այլ փախիցեն ի
նմանէ ։ զի ոչ ճա
նաչեն զձայն աւ
տարաց ։
Զայս առակ ա
սաց նոցա յս ․ եւ
նոքա ոչ գիտէին
եթէ զինչ էր որ
խաւսէրն ընդ
նոսա ։
Դարձեալ ասէ

ցնոսա յս ամէն
ամէն ասեմ ձեզ:
զի ես եմ դուռն
ոչխարաց:
Ամենեքեան որ
յառաջ քան զիս
եկին գողք էին
և աւազակք: այլ
ոչ լուան նոցա
ոչխարքն:
Ես եմ դուռն: ընդ
իս եթէ ոք մտա
նիցէ կեցցէ:
մտցէ, և ելցէ և
ճարակ գտցէ:
Գող ոչ գայ, եթէ
ոչ զի գողասցի և
սպանցէ. և կորու
սցէ: Ես եկի զի զկ
եանս ունիցին,
և առաւելագոյն ու
նիցեն:

ԵՍ ԵՄ ՀՈՎԻՒ
քաջ: հովիւ քաջ
զանձն իւր դընէ
ի վերայ ոչխարաց:
Իսկ վարձկանն որ
ոչն է հովիւ, որոյ
ոչ իւրեան ոչխարքն.
իբրև տեսանէ զ
գայլն զի գայ: թո
ղու զոչխարսն և
փախչի: և գայլն
յափշտակէ զնոսա
և ցրուէ: քանզի
վարձկան է, և չէ
փոյթ նմա վասն
ոչխարաց:
Ես եմ հովիւ
քաջ: և ճանաչեմ
զիմսն, և ճանաչեն

յիմոցն:
Ղ Որպէս գիտէ զիս
հայր, գիտեմ եւ
ես զհայրն:
Ղա Եւ զանձն իմ դը
նեմ ի վերայ ոչ
խարաց:
ՂԲ Եւ այլեւս ոչ
խարք են իմ որոց
են յայսմ գաւթէ:
Եւ զայն եւս պարտ
է ինձ ածել այս
ր: Եւ ձայնի իմում
լուիցեն, եւ եղիցի
մի հօտ եւ մի հո
վիւ:
Վասն այսորիկ սի
րէ զիս հայր, զի
ես դնեմ զանձն իմ,
զի միւս անգամ ա
ռից զնա:

Ոչ ոք հանէ զնա
յինէն: այլ ես դնեմ
զնա անձամբ իմով:
Իշխանութիւն ու
նիմ դնել զնա, եւ
իշխանութիւն ունիմ
միւսանգամ առ
նուլ զնա: զայս
պատուէր առի ի
հօրէ իմմէ:
Դարձեալ հերձու
ած լինէր ի մէջ
հրէից վասն բա
նիցս այսոցիկ:
Ասէին բազումք
ի նոցանէ, դեւ գոյ
ի նմա եւ մոլեգնի:
զի՞ լսէք նմա:
Եւ այլք ասէին ա
յս բանք ոչ

Յ	Մ	Ղ
ղ	ճժէ	ճխթ
ղա	մդ	ճժէ
ղբ	ς	ς

դիւահարին :
միթէ դև կարէ
զաչս կուրաց բա
նալ :-

[illegible]

Ժամ նաւակատի
ք յեմ և ձմեռն
էր:
Եւ շրջէր յս ի տա
ճարին. ի սրահին
սողոմովնի:
Շուրջ եղեն զնո
վաւ հրեայքն և
ասեն. մինչև յերբ
թափես զոգիս մեր:
եթէ դու ես քն.
ասա մեզ համար
ձակ :-
Պատասխանի ետ
նոցա յս և ասէ.

ասացի ձեզ. և ոչ
հաւատայք ինձ:
Զգործսն զոր ես
գործեմ յանուն
հօր իմոյ. նոքա եզ
վկայեն վասն իմ:
Այլ դուք ոչ հա
ւատայք: զի չէք յո
չխարաց անտի
իմոց:
Ոչխարք իմ ձայ
նի իմում լսեն. և
ես ճանաչեմ զնո
սա: և զհետ իմ գան.
և ես տամ նոցա
զկեանսն յաւիտե
նականս: և մի կո
րիցեն յաւիտեան:
և մի ոք յափշտա
կեսցէ զնոսա ի
ձեռաց հօր իմոյ:

[Հ]այրն իմ որ ետուն ինձ
զնոսա։ մեծ է քան
զամենայն։ և ոչ ոք
կարէ յափշտակել ի
ձեռաց հօր իմոյ։
[Ե]ս և հայր իմ մի եմք։
[Ե]ւ առին այլ հրեա
յքն զի քարկոծ ա
րասցեն զնա։-
[Պ]ատասխանի ետ
նոցա յս. բազում
գործս բարիս ցու
ցի ձեզ ի հօրէ ի
մմէ։ վասն որո՞յ գո
րծոյ ի նոցանէ քար
կոծ առնէք զիս։
[Պ]ատասխանի ե
տուն նմա հրեա
յքն. վասն բարւոյ
գործոյ՝ ոչ առնեմ
ք զքեզ քարկոծ։

այլ վասն հայհոյու
թեան։ և զի դու
մարդ ես, և զանձն
քո ած առնես։-
[Պ]ատասխանի ետ
նոցա յս. ոչ յօ
րէնս ձեր գրեալ է,
ես ասացի թէ ածք
էք։ Իսկ եթէ զնո
նոսա աստուածս
ասէ առ որս բանն
այ եղև, և ոչ է մարթ
եղծանել գրոյն.
Իսկ զոր հայր սրբե
աց և առաքեաց
յաշխարհ, դուք ա
սէք թէ հայհոյես
զի ասացի թէ որ
դի այ եմ։
[Ե]թէ ոչ գործեմ
զգործս հօր ի

մոյ. մի՛ հաւատայ
ք ինձ: ապա թէ
գործեմ, թէև ինձ
ո՛չ հաւատայք,
սակայն գործոցն
հաւատացէ՛ք: զի
գիտասջիք և ծա
նիջի՛ք. եթէ հայր
յիս, և ես ի հայր:

Դարձեալ խնդր
էին զնա՛ ու
նել: և ել ի ձեռաց
նոցա՛:

Եւ գնա՛ց միւսա
նգամ յայն կո՛յս յո
րդանանու. ի տե
ղին ուր էր յովհա
ննէս զառաջինն
և մկրտէր: և անդ
լինէր:

Եկին բազո՛ւմք
առ նա՛ և ասէին. զի
յովհաննէս նշա՛ն
ինչ ո՛չ արար: բայց
զամենայն զոր ա
սաց յովհաննէս
վասն սորա՛, ճշ
մարիտ էր: և բազո՛ւ
մք հաւատա
ցին ի նայ
անդ:

ԷՐ ՈՄՆ ՀԻՒ
անդ ղազարոս ի
բեթանիա ի գեղջէ
մարեմայ և մար
թայի քեռ նորա՛:
այս այն մարեամ էր
որ օծ զտէրն իւ
ղով. և ջնջեա՛ց զո
տս նորա՛ հերով
իւրով. որոյ եղբա

յր նորա ղազարոս
հիւանդ էր:
Առաքեցին առ
նա քորքն նորա
եւ ասեն. տր. ահա
ւասիկ զոր դու սի
րէիր հիւանդա
ցեալ է:
Իբրեւ լուաւ յս.
ասէ. այս հիւան
դութիւն չէ ի մահ:
այլ վասն փառացն.
այ: զի փառաւոր
եսցի որդի այ նո
վաւ:
Սիրէր յս զմա
րթայ եւ զքոյր նո
րա զմարիամ եւ
զղազար:
Իբրեւ լուաւ թէ
հիւանդացեալ է

զտեղի կալաւ ա
նդէն ուր էրն աւ
ուրս երկուս:
Ապա յետ այնորիկ
ասէ ցնոսա. ե
կայք երթիցուք
միւսանգամ ի հր
էաստան:
Ասեն ցնա աշա
կերտքն ռաբբի:
այժմ եւս խնդրէին
զքեզ հրէայքն
քարկոծ առնել.
եւ դարձեալ եր
թաս անդրէն:
Պատասխանի ետ
յս. ոչ երկոտասա
ն. ժամ է յաւուր:
եթէ ոք գնա ի
տուընջեան. ոչ
գայթակղի: զի

զլոյս աշխարհիս
այսորիկ տեսանէ:
ապա թէ ոք գնայ
գիշերի գայթակղի:
զի լոյս ոչ գոյ ընդ
նմա:

Զայս իբրև ա
սաց. յետ այսորիկ
ասէ ցնոսա. ղազա
րոս բարեկամ մեր
ննջեաց. այլ եր
թամ զի զարթու
ցից զնա:

Ասեն ցնա աշա
կերտքն. տէր. եթէ
ննջեաց ապա ա
պրի:

Այլ յիսուս վասն մա
հուն նորա ասէր:
նոցա այսպէս թու
եցաւ թէ վասն
ննջելոյ քնոյն ա
սէր:

Յայնժամ ասէ
ցնոսա յիսուս յայտնա
պէս. ղազարոս մե
ռաւ: և ես ուրախ
եմ վասն ձեր զի
դուք հաւատասջիք
ինձ: զի ես չէի ա
նդ: բայց արդ
եկայք երթիցուք
առ նա:

Ասէ թովմաս ա
նուանեալն երկու
որեակ ցաշակեր
տակիցսն. ա̂ն ե
կայք և մեք զի ընդ
նմա մեռցուք:

Եկն յիսուս եգիտ զնա
չորեքաւրեայ ի
գերեզմանի:

Եւ էր բեթանիայ
մերձ յերմ իբրև
ասպարիսանօք հի
նգետասանն:
Բազումք ի հրէից
անտի եկեալ էին
առ մարթայ և մա
րիամ: զի մխիթա
րեսցեն զնոսա վա
սն եղբօրն:-
Մարթայ իբրև
լուաւ թէ յս գայ,
ընդ առաջ գնաց
նորա, բայց մա
րիամ նստէր ան
դէն ի տան:
Ասէ մարթայ ցյս.
տր, եթէ աստ լինէ
իր, եղբայրն
իմ չէր մեռեալ:
Այլ ևարդ գիտեմ,
եթէ զոր ինչ խնդ
րեսցես յայ տա
ցէ քեզ ած:
Ասէ ցնա յս, յա
րիցէ եղբայրն քո:
Ասէ ցնա մար
թայ, գիտեմ զի
յարիցէ ի յարու
թէ յաւուրն յե
տին աւուր:-
Ասէ ցնա յս, ես
եմ յարութիւնն
և կեանք: որ հաւա
տայ յիս. թէպէտ
և մեռանի, կեցցէ
և ամենայն որ կե
նդանի և հաւա
տայ յիս, մի մեռցի
՚ի յաւիտեան: հաւա
տաս այսմիկ:
Ասէ ցնա, այո տր.

տր․ ես հաւատա
ցի եթէ դու ես
քս որդին այ որ
յաշխարհ գալոց
էիր ։
Եւ զայս իբրեւ
ասաց․ գնաց եւ կո
չեաց զմարիամ
զքոյր իւր լռելե
այն եւ ասէ ։ վար
դապետ եկեալ է
եւ կոչէ զքեզ ։
Նա իբրեւ լուաւ
յարեաւ վաղվա
ղակի ։ եւ եկն առ
նա ։
Չեւ եւս էր ե
կեալ յս ի գեօ
ղն․ այլ էր անդ
էն ի տեղւոջն ուր
ընդ առաջ է
ղեւ նմա մարթայ ։
Իսկ հրէայքն որ
էին ընդ նմա ի
տան անդ եւ մխի
թարէին զնա ։ Ի
բրեւ տեսին զմա
րիամ թէ յարեա
վաղվաղակի եւ գ
նաց․ գնացին եւ
նոքա զհետ նորա ։
համարէին թէ ի գե
րեզմանն երթայ․
զի լացցէ անդ ։
Իսկ մարիամ իբ
րեւ եկն ուր էր յս ։
եւ տեսեալ զնա․ ան
կաւ առ ոտս նորա
եւ ասէ․ տր․ եթէ
աստ էիր դիպեալ
ոչ էր մեռեալ եղ
բայրն իմ ։–

Յս ի՛բրեւ ետես
զնա՛ զի լայր. եւ որ
ընդ նմա եկեալ էին հրեա-
յքն լային. խռովե-
ցաւ յոգի իւր ի՛բ-
րեւ զայրացեալ: եւ
ասէ. ո՞ւր եդէք զն-
նա՛ :
Ասեն ցնա՛. տէր .
եկ եւ տես :
Եւ արտասուեաց
յս :-
Ասէին հրեայքն.
տեսէ՞ք որ չափ սի-
րէր զնա՛ :
Եւ ոմանք ի՛նոցանէ
ասէին. ո՞չ կարէր
սա՛ որ եբաց զաչս
կուրին առնել զի
եւ սա՛ մի՛ մեռցի:
Յս դարձեալ —
զայրացեալ ընդ-
միտս իւր. գայ ի՛
գերեզմանն :-
Եւ էր այր մի՛.
եւ վէմ մի եդեալ
ի՛ վերայ նորա՛:
Ասէ յս. ի՛բաց
արարէք զվէմդ:
Ասէ ց նա՛ մար
թայ քոյր մեռելոյն.
տէր. արդ հոտեալ
իցէ. քանզի չո
րեքաւրեայ է:
Ասէ ցնա՛ յս: ո՞չ
ասացի քեզ եթէ
հաւատասցես տե-
սցե՛ս զփառսն
այ :
Եւ ի՛ բերել ի՛վեր
առին զվէմն յս
ամբարձ զաչս իւր

ի վեր և ասէ, Հայր: գոհանամ զքէն զի լուար ինձ: և ես գիտէի զի յամենայն ժամ լսես ինձ: այլ վասն ժողովրդեանս որ շուրջ կան առնեմ, զի հաւատասցեն թէ դու առաքեցեր զիս:

Զայս իբրև ասաց, ի ձայն մեծ աղաղակեաց. և ասէ. Ղազարէ. արի եկ արտաքս:

Եւ ել մեռեալն ոտիւք կապելովք. և ձեռաւքն երեսապատեալ. և երեսաւքն վարշամակաւ պատուօք:

Եւ ասէ ցնոսա Յս. լուծէք զդա և թողէք երթալ:

Բազումք ի հրէէից որ եկեալ էին առ Մարեմայն և տեսին զոր արարն հաւատացին ի նա:

Իսկ ոմանք ի նոցանէ գնացին առ փարիսեցիսն և պատմեցին նոցա զոր արար Յս:

ԺՈՂՈՎԵՑԻՆ

Քահանայապետքն և փարիսեցիքն ատեան և ասէին. զինչ արասցուք: զի

այրն այն բազում
նշանս առնէ։ Եւ
թէ թողումք զնա
այնպէս։ Ամենե
քեան հաւատան ի
նա։ Եւ գայցեն հռ
ոմէք եւ բարձցեն
զազգս մեր եւ զտե
ղի։-
Մեռանել ընդ
անուն կայիափայ·
որ քահանայապետ
էր տարւոյն այ
նորիկ ասէ ցնոսա·
Դուք ոչ ինչ գի
տէք, եւ ոչ բնաւ
խորհել էնք, թէ
լաւ է մեզ· զի այր
մի մեռանիցի ի ՃԷ
վերայ ժողովրդե
անս, եւ մի ամենայն

ազգս կորիցէ։
Զայս ոչ յանձնէ
ինչ ասաց։ Այլ
քանզի քահանայա
պետէր տարւոյն
այնորիկ, մարգա
րեացաւ, եթէ
մեռանելոց էր յս
ի վերայ ազգիս·
եւ ոչ ի վերայ ազ
գիս միայն, այլ զի
եւ զորդիսն այ
ղ ցրուեալսն ժո
ղովեսցէ ի մի։
Յայսմ յայնմ աւ
րէ խորհուրդ ա
րարին զի սպան
ցեն զնա։-
Իսկ յս այնու հե
տեւ ոչ եւս յայտնա
պէս շրջէր ի մէջ

ձ ղէ · ճ ճժէ · ճր իզ · ղ ՚

հրէից։ Այլ գնա՛
ցաւ անտի յեր
կիր մի որ մերձ էր
յանապատ, ի քա
ղաք մի՛ որում ա
նուն էր եփրայիմ.
և անդ լինէ՛ր աշա
կերտաւքն իւ[ր]
նդերձ:

ճդ ԵՒ ՄԵՐՁ ԷՐ ԶԱ
տիկն հրէից

ճե Ե ւ բազո՜ւմք ե
լին յեմ ի գաւա
ռէ անտի յառա
ջագո՛յն քան զզա
տիկն. զի սրբես
ցեն զանձինս ի
րեանց։ Խնդրէին
զյս և ասէին ը
նդ մի մեանս մի

նչ կայեն ի տա
ճարին, զի՞ արդ
թուի ձեզ: եթէ
ոչ գայցէ ի տա
ւն այսր:-

Պ ատուէր տու
եալ քահանա
յապետացն և փա
րիսեցւոց, զի թէ
ոք գիտիցէ թէ
ուր է, ցուցանի
ցէ զնմանէ, զի
կալցեն զնա:

Ե ւ յս վեց աւ
ուրբ յառաջ
քան զզատիկն,
եկն ի բեթանիայ
ուր էր ղազար մե
ռեալն զոր յարոյ
ցն ի մեռելոց:

ճզ Ա րարին անդ

յ ճդ ճե — մ մկդ — մր ճծզ — ղ մկ

յ ճզ — մ մկզ — մր ճծը — ղ կդ

նմա ընթրիս: և
՚ի սպասուն կայր
մարթայ: և ղազար
մի էր ՚ի բազմականաց
ընդ նմա:
Իսկ մարեամա
ռեալ լիտր մի իւ
ղոյ, նարդեան ա
զնուի մեծագնոյ՝
օծ զոտսն յի՛ի:
և հերով իւրով սր
բեր զոտս նորա:
և տունն լի եղև
՚ի հոտոյ իւղոյն:
Ասէ մի ոմն յա
շակերտաց անտի
յուդայ ՚իսկարիով
տացի որ մատնե
լոցն էր զնա, ընդ
էր ոչ իւղդ այդ
վաճառեցաւ ե
րեք արիւր դենա
րի, և տուեալ աղ
քատաց:
Զայս ասաց, ոչ
զի զաղքատաց
ինչ փոյթ էր նմա,
այլ զի գող էր և
զարկղն ինքն ու
նէր, և որ ինչ ան
կանէր նա կրէր:
Ասէ յի՛ս թոյլ տուր
դմա, զի յաւուրն
պատանաց իմոց
պահեսցէ զայդ:
Զաղքատս յա
մենայն ժամ ընդ
ձեզ ունիք:
ՃԹ Իբրև գիտաց
ժողովուրդն բա
զում ՚ի հրէիցն
թե անդ է: եկին

ոչ միայն վասն յսի։
այլ զի և զղազար
տեսցեն զոր յա
րոյց ի մեռելոց։
Խորհուրդ արա
րին քահանայա
պետքն զի և զղա
զար սպանցեն ։
քանզի բազումք
ի հրէից երթային
և հաւատային
ի յս ։-

ճ

Ի ՎԱՂԻՒՆ
ժողովուրդ.
բազում որ եկե
ալ էր ի տօնն.
իբրև լուան թէ
գայ յս յեմ. ա
ռին ոստս արմա
ւենեաց և ելին ընդ
առաջ նորա. ա
ղաղակէին և ա
սէին. ովսաննայ։
աւրհնեալ որ գա
լդ յանուն տն.
Թագաւորդ իղի։

ճա

Եւ գտեալ յսի
էշ մի, նստաւ ի
վերայ նորա։ որ
պէս և գրեալ է.
մի՛ երկնչիր դու
ստր սիովնի. ա
հաւասիկ թա
գաւոր քո գայ
նստեալ ի վերայ
յաւանակի ի
շոյ ։
Զայսն ինչ ոչ
գիտացին աշակե
րտքն նորա զա
ռաջինն ։-

ա/ճ ա/ճթ ար/ճկթ ղ/ճէ ղդ ա/ճա

ճէ Այլ յորժամ փա
ռաւորեցաւ Յիսուս․
յայնժամ յիշեցին
եթէ այն էր որ գր
եալ էր վասն
նորա։ Եւ զայն ա
րարին նմա։
Վկայէր ժողովուրդն
որ էր ընդ նմա, եթէ զՂա
զար կոչեաց և եթ
ի գերեզմանէն, և
յարոյց զնա ի մե
ռելոց և վասն այ
նորիկ ընդ առաջ
ելեւ նմա ժողովու
րդն զի լուան եթէ
զայն նշանս արա
րեալ էր նորա։
Իսկ փարիսեցի
քն ասէին ընդ

մեծամեծս, տեսա
նէք զի ոչ է ինչ օ
գուտ։ Ահաւասիկ
աշխարհ ամենայն
զհետ նորա գնաց։
Էին անդ ոմանք
ի հեթանոսաց յելե
լոցն անդր զի եր
կիր պագանիցեն
ի տօնին։
Սոքա մատեան
առ Փիլիպպոս որ
ի Բեթսայիդայ Գա
լիլեացւոցն էր, և ա
ղաչէին զնա և ա
սէին, տէր կամիմք
զՅիսուս տեսանել։
Գայ Փիլիպպոս
և ասէ ցԱնդրէ
աս։ Անդրէաս և
Փիլիպպոս ասեն

ճը

Ե ց յիս :

ծգ Ն․ յս̃ պատաս
խանի ետ նոցա
եւ ասէ՝ եհաս ժամ
զի փառաւորես
ցի որդի մար
դոյ :

ծդ ԱՄԷՆ ԱՄԷՆ
ասեմ ձեզ: եթէ
ոչ հատն ցորենոյ
անկեալ յերկիր․
մեռանիցի՝ ինքն
միայն կայ :-

Ապա եթէ մեռա
նիցի․ բազում ար
դիւնս առնէ :

ծե Որ սիրէ զանձն
իւր․ կործանէ զն
նա։ եւ որ ատեայ
զանձն իւր յաշ
խարհիս յայսմիկ․
՚ի կեանսն յաւիտե
նականս պահես
ցէ զնա :

ծզ Ե․ Թէ ոք զիս պաշ
տեսցէ՝ զկնի իմ
եկեսցէ․ եւ ուր է
սնեմ՝ անդ եւ պաշ
տօնեայն իմ է
ղիցի :

Ե․ Թէ ոք զիս պաշ
ծէ տեսցէ : պատու
եսցէ զնա հա
յրն իմ :

ծը ԱՅԺՄ
անձն իմ խռո
վեալ է : եւ զինչ
ասացից․ եթէ․
հայր ապրեցո
զիս ՚ի ժամանակէ

մուս յայսմանէ:
Այլ վասն այնո
րիկ եկի ի ժամս
յայս:
Հայր փառաւո
րեա զանուն քո:
Եկն բարբառ յե
րկնից, և փառաւո
ր արարի, և դա
րձեալ փառաւոր
արարից:
Եւ ժողովուրդն
որ կայր և լսէր:
Ասէին որոտու
մն լինել:
Այլք ասէին,
հրեշտակ խօսե
ցաւ ընդ նմա:
Պատասխանի ետ
յս և ասէ: ոչ
վասն իմ էինչ եկն
բարբառս այս այլ
վասն ձեր:
Այժմիկ դատաս
տանի աշխարհիս
այսորիկ:
Այժմիկ իշխան
աշխարհիս այսո
րիկ ընկեսցի ար
տաքս: Եւ ես յոր
ժամ բարձրացա
յց յերկրէ, զամե
նեսին ձգեցից ա
ռիս:
Զայս ասէր, նշ
անակէր թէ ո
րով մահու մեռա
նելոց էր:
Պատասխանի ետ
ն նմա ժողովուր
դն, մեք լուաք
յօրինաց եթէ

քսն յաւիտեան
կայ: եւ դու զիարդ
ասես թէ պարտ է
բարձրանալ որ
դւոյ մարդոյ: ո՞
վ է այն որդին մա
րդոյ:
Ասէ ցնոսա յս.
փոքր մի եւս ժա
մանակ լոյս ընդ
ձեզ է: գնացէք մի
նչ դեռ զլոյսն ու
նիք: զի մի խաւ
ար ձեզ կալցէ:
զի որ գնայ ի խաւա
րի: ոչ գիտէ յո՛
երթայ: մինչ դեռ
զլոյսն ընդ ձեզ
ունիք. հաւատա
ցէք ի լոյսն. զի
որդիք լուսոյ է

ղիջիք:
Զայս խօսեա
ցաւ յս. եւ գնաց
թաքեաւ ի նոցանէ:
Այն չափ նշ
շանս արարեալ էր
առաջի նոցա: եւ
նոքա ոչ հաւատա
յին ի նա: զի լցցի
բանն եսայեայ.
մարգարէի զոր
ասացն. տր. ո՞
հաւատաց ի լուր
մեր. եւ բազուկ տն
ումյայտնեցաւ:
ՃԹ Վասն այնորիկ ոչ
կարէին հաւա
տալ. զի միւսա
նգամ ասէ եսա
յի. թէ կուրացոյ
ց զաչս նոցա.

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԹ	ՃԼ	ԼԵ	ՀԵ

կարծրացոյց զսիր-
տս նոցա, զի մի տես-
ցեն աչօք, եւ ի-
մասցեն սրտիւք եւ
դարձցին եւ բժշ-
կեցից զնոսա:
Զայս ասաց Ե-
սայի, զի ետես
զփառսն նորա եւ
խօսեցաւ վասն
նորա:
Բայց սակայն եւ
յիշխանացն ան-
տի բազումք հա-
ւատացին ի նա: այլ
վասն փարիսեց-
ւոցն: ոչ յայտնէ-
ին: զի մի ի ժողո-
վրդենէն ելանի-
ցեն: քանզի սի-
րեցին զփառս
մարդկան առաւել
քան զփառ-
սն այ:
ՅԻՍ ԱՂԱՂԱ-
կեր եւ ասէր. որ
հաւատայ յիս. ոչ
հաւատայ յիս.
այլ յայն որ առա-
քեացն զիս: Եւ որ
տեսանէ զիս զայն
տեսանէ որ առա-
քեացն զիս:
Ես լոյս յաշխարհ
եկի, զի ամենայն
որ հաւատայ յիս.
ի խաւարի մի մնա-
սցէ:
Եւ եթէ ոք լուի-
ցէ բանից իմոց եւ
ոչ պահեսցէ, ես

ոչ դատեմ զնա:
քանզի ոչ եկի թէ
դատեցայց զաշ
խարհ, այլ զի փր
կեցից զաշխարհ:
Որ անարգէ զիս
եւ ոչ ընդունի զբ
անս իմ, գոյ որ
դատի զնա: բանն
զոր ես խօսեցա
նա դատի զնա յ
յաւուրն յետնում:
զի ես յանձնէ ի
մմէ ոչ խօսեցայ:
այլ որ առաքեացն
զիս Հայր, նա ետ
ինձ պատուէր զի
նչ ասացից եւ զինչ
խօսեցայց: Եւ գի
տեմ եթէ պատուէ
րն այն կեանք են
յաւիտենականք:
արդ զոր ես խօ
սիմ որպէս ասաց
ինձ Հայրն, այն
պէս խօսիմ:

ՅԱՌԱՋ
քան զտօ
նն: զատկի,
գիտաց յս թէ եկ
եալ է ժամ նորա
զի փոխեսցի յաշ
խարհէս առ
Հայր, սիրեաց զիւ
րսն որ յաշխարհի
աստ էին: ի սպառ
սիրեաց զնոսա:
Եւ ընթրիս լինել ընթ
րեացն, սատանայ
յերկեան արկեալ էր
ի սիրտ զի մատնէ

սցէ զնա՛ յուդայ
սիմովնի իսկարի-
ովտացւոյ:
ձձդ Գիտացեալ յի͞ս զի
զամենայն ինչ
ետ հ͞այր ՚ի ձեռս
նորա:
ձձե Եւ թէ յա͞յ ել եւ
առ ա͞ծ երթայ.
յառնէ յընթրեաց
անտի. եւ դնէ զհ͞
կանդերձսն. առե
ալ : ղենջակ մի ա͞ծ
փածան. եւ ապա
առեալ ջուր արկ
՚ի կոնք. եւ սկսաւ լու-
անալ զոտս աշա-
կերտացն: եւ սրբել
ղենջակաւն զոր
ածեալ էր:
Գայ առ սիմովն
պետրոս:
Եւ նա ասէ ցնա:
տ͞ր. դու զիմ զոտս
լուանաս:
Պատասխանի
ետ նմա յի͞ս եւ
ասէ: զոր ինչ ես
գործեմ: դու այ
ժմ ոչ գիտես:
բայց ապա գիտա
սցես:
Ասէ ցնա պետրոս:
ոչ լուասցես զո
տս իմ յաւիտեան:
Պատասխանի ետ
նմա յի͞ս: եթէ ոչ
լուացից զքեզ.
ոչ ունիս ընդ իս
մասն:
Ասէ ցնա սիմոն
պետրոս: տ͞ր, մի

Յ ձձդ ձձե   Ճ ձձա   Ժր   Դ ձձթ

միայն զոտս իմ, այլ
եւ զձեռս եւ զգլու
խս:
Ասէ ցնա յս: Լու
ացելոյն չէ ինչ
պիտոյ: բայց զի
զոտսն լուանայցէ:
քանզի ամենեւին
սուրբ է: եւ դուք
սուրբ էք, այլ ոչ ամե
նեքեան:
Գիտէր զայն
որ մատնելոցն էր
զնա, վասն այնորիկ
ասաց եթէ, ոչ ա
մենեքեան սուրբ էք:
Յորժամ լուաց
զոտս նոցա, առ
զհանդերձս իւր,
եւ դարձեալ բա
զմեցաւ: եւ ասէ
ցնոսա: Գիտէք
զինչ արարի ձեզ:
ճձգ Դուք կոչէք զիս
վարդապետ եւ
տր: եւ բարւոք ա
սէք: քանզի եմ իսկ:
ճձդ Արդ եթէ ես
լուացի զոտս ձեր
տրս եւ վարդապետս,
եւ դուք պարտիք
զմիմեանց ոտս լու
անալ: Զի օրինակ
մի ետու ձեզ: զի
որպէս ես ձեզ ա
րարի, եւ դուք առ
նիցէք:
ճձե ԱՄԷՆ ԱՄԷՆ ասեմ ձեզ: ոչ է
ծառայ մեծ քան
զտր իւր: եւ ոչ ա

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճձգ	ծթ	-	կգ
ճձդ	-	-	-
ճձե	ղ	-	ծը

ռաքեալ մեծ քան
զայն որ առաքեա
ցն զնա։
Եթէ զայս գիտէք
երանելի էք եթէ
առնիցէք զայս։
ճկթ Ոչ վասն ամենե
ցուն ձեր ասեմ. զի
ես գիտեմ զորս
ընտրեցի. այլ զի
լցցի գիրն թէ որ
ուտէր ընդ իս հաց
արար ինձ խաբէ
ութիւն։
Յայսմ հետէ.
ես ասեմ ձեզ. մի
նչչև եղեալ. զի
յորժամ լինիցի
հաւատայցէք թէ
ես եմ։
ճլ Ամէն ամէն. ա
սեմ ձեզ. որ ընդու
նի զոր ոք ես առա
քեցից. զիս ընդու
նի։ և որ զիսն ըն
դունի. ընդունի
զայն որ առաքեա
ցն զիս։
ճլա Զայս իբրև ա
սաց յս. խռովե
ցաւ յոգի իւր. վ
կայեաց և ասէ. ա
մէն ամէն ասեմ ձեզ.
զի մի ոմն ի ձէնջ
մատնեսցէ զիս։
ճլբ Հայէին ընդ մի
մեանս աշակերտքն
տարակուսեալք
թէ զորմէ ասիցէ։
Էր մի ոմն յա
շակերտացն բա
զմեալ առ յանձ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճկթ	—	—	—
ճլ	ղա	ղգ	ճժգ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճլա	մկգ	ճկա	—
ճլբ	մճ	ճկբ	մկը
ճլգ	—	—	մկբ

զոր սիրէր յս · ա
կն արկանէ նմա սի
մովն պետրոս · հա
րցանել թէ ո իցէ ·
վասն որոյ ասէն:
Եւ նա անկեալ ք
զլանջաւքն յսի ·
ասէ ցնա · տր ո է:
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ · այն է
որում ես թացից
զպատառն եւ տաց:
ծիր Եւ թացեալ զպա
տառն, տայ յու
դայի սկարիովտա
ցւոյ · եւ յետ պատա
ռոյն · ապա եմու
տ · ի նա սատանայ:
Եւ ասէ ցնա յս ·
զոր ինչ առնե
ս · արա վաղ

ծիր մ ն մր ն ղ մկբ

վաղակի :-
Եւ զայս ոչ ոք ի
մացաւ ի բազմա
կանացն ... թէ
առ ինչ ասաց ցնա:
զի ոմանք համարէ
ին թէ զի զարկղն
ունէր յուդայ · ա
սաց նմ յս գնեա
ինչ որ պիտոյ է
ցէ մեզ ի տօնիս:
կամ թէ զի աղ
քատաց ինչ տացէ:
Իսկ նորա առեալ
զպատառն, ել ա
րտաքս վաղվա
ղակի եւ էր գի
շեր:
ամէն · եւ · ա
սէ յս: այժմ
փառաւորեցաւ

որդի · մարդոյ : և
ած փառաւորե
ցաւ ի նմա .
Եւ եթէ ած փա
ռաւորեցաւ ի նմ
մայ : և ած փառաւո
րեսցէ զնա . յան
ձն իւր · և վաղվաղա
զակի փառաւո
րեսցէ զնա :
Որդեակք իմ փո
քր եւս ժամանակ
ընդ ձեզ եմ : խնդ
րեսջիք զիս : Եւ որ
պէս ասացի ցհրէ
այսն, եթէ ուր
ես երթամ դուք
ոչ կարէք գալ . և
արդ ձեզ ասեմ :
Պատուիրան նոր
տամ ձեզ . զի սի

րեսջիք զմիմեանս :
որպէս սիրեցի ես
զձեզ · զի և դուք
սիրեսջիք զմիմեա
նս :
Յայսմ գիտասցեն
ամենեքեան եթէ
իմ աշակերտք էք ·
եթէ սիրեսջիք զմ
միմեանս :
ճիզ Ասէ ցնա սիմոն
պետրոս : տր ուր է
րթաս :
Պատասխանի ետ
յս : ուրեմն եր
թամ · դու ոչ կարես
այժմ գալ զկնի իմ :
բայց ապա եկես
ցես զկնի իմ :
Ասէ ցնա պետր
ոս : տր · ընդէր

Յ ճիզ Մ մհթ Մր ճհ Ղ մհէ

ոչ կարեցեմ գալ
այժմ զհետ քո: ա
րդեն զա̃նձն իմ ի
ակ եդեց ի վերայ քո:
Պատասխանի ե
տ յս̃: զանձն քո
դիցես ի վերայ իմ:
ամէ̃ն ամէ̃ն ասեմ
քեզ: չե̃ իցէ կաւու
խաւսեալ. մինչ
դու երիցս ու
րասցես զիս:
ճիէ Մի̃ խռովեսցին
սիրտք ձեր: այլ
հաւատացէք յա̃ծ.
և յիս հաւատացէք:
'ի տան հաւր իմոյ ·
աւթեւանք բա
զումեն: ապա թէ
ո̃չ ասացեա̃լ էր իմ
ձեզ. թէ եր թամ

պատրաստել ձեզ
տեղի: Եւ եթէ եր
թամ և պատրաստ
եմ ձեզ տեղի:
դարձեալ գամ.
և առնում զձեզ
առ իս: զի ուր եմն
իցեմ. և դու̃ք ա̃
նդ իցէք: և ուր
երթամն գիտէք
և զճանապարհն
գիտէք:
Ասէ ցնա թով
մաս: տ̃ր. ոչ գի
տեմք յո̃ երթաս.
և զիարդ զճանա
պարհն կարաս
ցուք գիտել:
Ասէ ցնա յս̃: ե̃ս
եմ ճանապարհն
և ճշմարտութիւն

ճիէ

եւ կեանք : ոչ ոք
գայ առ հայր : եթէ
ոչ ինեւ :
Եթէ զիս գիտէիք ·
ապա եւ զհայրն
իմ գիտէիք : եւ ա
յառաջ հետեւ գիտա
սջիք · զնա :
Ասէ ցնա փիլիպ
պոս : տր · ցոյց մեզ
զհայր եւ շատ է
մեզ :
Ասէ ցնա յս · ա
յս չափ ժամանակս
ընդ ձեզ եմ · եւ ոչ
ծանեար զիս փի
լիպպէ : որ ետեսն
զիս ետես զհայրն :
եւ դու զիարդ ա
սես եթէ ցոյց մեզ
զհայր :

Ոչ հաւատաս է
թէ ես ի հայր · եւ
հայր յիս է :
Զբանս զոր ես
խօսիմ ընդ ձեզ ·
ոչ եթէ յանձնէ
իմմէ խօսիմ : այլ
հայրն որ յիս բնա
կեալ է · նա գործէ
զգործսն :
Հաւատացէք ինձ
եթէ ես ի հայր · եւ
հայր յիս : ապա թէ
ոչ · գոնէ վասն գոր
ծոցն հաւատա
ցէք ինձ :
Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ · թէ որ հաւա
տայն յիս · զգործս
զոր ես գործեմ · եւ
նա գործեսցէ · եւ

Մեծամեծս գործե
ացէ : զի ես ամենայն
յոր երթամ:
ձիւ Լուր ինչ · եւ ըն
դրեցէք յանուն
իմ արարիչ զայն:
զի փառաւոր
ըեսցին
յորդորդէ:

ԵԹԷ ՍԻՐԷՔ ԶԻՍ:

զպատուիրանս իմ
պահեսջիք : եւ ես
աղաչեցից զհայր·
եւ այլ մխիթարիչ
տացէ ձեզ · զի ընդ
ձեզ բնակեսցէ
յաւիտեանս: զհո
գին ճշմարտութե:
զոր աշխարհս ոչ
կարէ ընդունել:

ձիւ մձղ ձր ձել

զի ոչ տեսանէ զնա
նայ · եւ ոչ ճանաչէ
զնայ :
Բայց դուք ճա
նաչէք զնա · զի
առ ձեզ բնակես
ցէ եւ ընդ ձեզ ե
ղիցի :
Ոչ Թողից զձեզ
որբս · գամ առ ձեզ
փոքր մի եւս եւ
աշխարհս ոչ եւս
տեսանէ զիս · բայ
ց դուք տեսանի
ցէք զիս · զի ես կե
նդանի եմ · եւ դուք
կենդանի լինի
ցէք :
Յայնմ աւուր գի
տասջիք դուք · զի
ես ի հայր իմում ·

և դուք յիս, և ես
'ի ձեզ:
Որ ունի զպատու
իրանս իմ և պահէ
զնոսա, նա է որ սի
րէ զիս:
միթ Որ սիրէն զիս,
սիրեսցի՛ յ՚Հօրէ
իմմէ, և ես սիրե
ցից զնա, և յայտնե
ցուցից նմա զիս:
մլ Ասէ ցնա յուդա,
ոչ սկարիովտա
ցին, տէր, զի եղև
զի մեզ յայտնելոց
ես զքեզ, և ոչ աշ
խարհի:
Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնա.
եթէ ոք սիրէ զիս
զբանս իմ պահես
ցէ: և հայր իմ սի
րեսցէ զնա, և առ
նա եկեսցուք, և
օթևանս առ
նմա արասցուք:
Որ ոչն սիրէ զիս
զբանս իմ ոչ պա
հէ:
մլա Եւ բանն զոր
լուարուք ոչ է իմ, այլ
հօրն որ առաքե
աց զիս:
մլբ ԶԱՅՍ ԽՕՍԵ
ցայ ընդ ձեզ մինչ
առ ձեզ եմ: Իսկ
մխիթարիչն հոգին
սուրբ զոր առաքե
սցէ հայր յանուն
իմ, նա ուսուսցէ
ձեզ զամենայն: և

Յ միթ մլ | Մ ղը | Մր ղզ | Ղ մժզ

Յ մլա մլբ | Մ ղը | Մր ղզ | Ղ մժզ

յիշեցուսցէ ձեզ
զամենայն որ ինչ
ասացի ձեզ:
Խաղաղութիւն
թողում ձեզ: զ
խաղաղութիւն զիմ
տամ ձեզ: ոչ որ
պէս աշխարհս տայ
տամ ես ձեզ:
Մի խռովեսցին
սիրտք ձեր. և մի
զանգիտեսցեն:
Լուարուք զի ասացի
ես ձեզ. եթէ եր
թամ, և գամ առ
ձեզ եթէ սիրէիք
զիս, ապա ուրախ
լինէիք դուք. թէ
ես առ Հայր երթամ:
զի Հայրն մեծ է
քան զիս: և այժմ
ասացի ձեզ մինչ
չև եղեալ: զի յոր
ժամ լինիցի հաւա
տասջիք:
Ոչ ևս այլ շատ
խօսեցայց ընդ
ձեզ. գայ իշխան ա
շխարհս այսորիկ.
և յիս ինչ ոչ գտա
նէ: այլ զի ծանի
ցէ աշխարհ թէ
սիրեմ զՀայր: և
որպէս պատուէր
ետ ինձ Հայր.
այնպէս առնեմ:
Արիք գնա
սցուք աստի:
Ես եմ որթն ճ
շմարիտ. և Հայրն իմ
մշակ է: զամենայն
ուռ որ յիս է և ոչ

բերէ. պտուղ. հա
տանէ զնա։ Եւ զամե
նայն որ բերէ պը
տուղ. սրբէ զնա։
զի առաւել եւս պը
տղաբեր լիցի։-
Ո՛չ դուք արդէն եւս
սուրբ էք վասն
բանին զոր խօսե
ցայ ընդ ձեզ։
Կացէք յիս, եւ ես
ի ձեզ։ որպէս ու
ռն ոչ կարէ պտու ձկ
ղ բերել յանձնէ
իւրմէ, եթէ չիցէ
հաստատեալ յորթն։
նոյնպէս եւ դուք
եթէ ոչ յիս հաս
տատեալ իցէք։
Ես եմ որթ, եւ դուք
ուռ։ որ հաստատուն

։ կայ յիս, եւ ես ի նմա.
նա բերէ զպտուղ
յոյժ։ զի առանց
իմ ոչինչ կարէք
առնել։-
Եթէ ոք ոչ կայ
հաստատեալ յիս։ ը
նկենու արտաքս իբրեւ
զուռն եւ ցամաքէ
ցաւ։ եւ ժողովեն
զնա։ եւ ի հուր ար
կանեն եւ այրի։
Եթէ կայցէք յիս.
եւ բանք իմ ի ձեզ
կայցեն, եւ զոր ինչ
կամիցիք խնդրե
ցէք, եւ լինիցի ձեզ։
ձկ Այսու փառաւո
րեցաւ հայր իմ.
զի պտուղ յոյժ
բերիցէք, եւ լինի

ջիք իմ աշակերտք:
Որպէս սիրեաց
զիս հայրն. և ես
սիրեցի զձեզ: հա
ստատունս կացէք
ի սէր իմ: եթէ պա
հեցէք զպատուի
րանս իմ, կացջիք
ի սէր իմ: որպէս ես
զպատուիրանս
հօր իմոյ պահեցի
և կամ ի սէր նորա:
Զայս խօսեցայ
ընդ ձեզ. զի ուրա
խութիւն իմ ի
ձեզ իցէ, և ձեր ու
րախութիւն լցեալ
եղիցի:
Այս է պատուէր
իմ. զի սիրեսջիք
զմիմեանս որպէս

և ես զձեզ սիրեցի:
ճլէ Մեծ եւս քան զայս
սէր ոչ ոք ունի. եթէ
զանձն իւր դիցէ
ի վերայ բարեկա
մաց իւրոց:
ճլզ Դուք բարեկամք
էք իմ եթէ ա
նիցէք զոր ես պա
տուիրեմ ձեզ: ոչ
ես կոչեմ զձեզ.
ծառայս. զի ծառա
յն ոչ գիտէ զինչ
գործէ տէրն նորա:
այլ զձեզ կոչեցի
բարեկամս զի զա
մենայն զոր լուայ
ի հօրէ իմմէ ծա
նուցի ձեզ:
Ոչ եթէ դուք ըն
տրեցէք զիս. այլ

մ ճլէ ճլզ — մ մզ — մր ճյէ — ղ

ես ընտրեցի զձեզ։
Եւ եդի զձեզ զի դուք
երթայցէք եւ պտուղ
բերէք մնասցէք եւ
պտուղն ձեր կացցէ։
ճժե , զոր ինչ խնդրի
ցէք ՚ի հօրէ իմմէ
յանուն իմ տացէ
ձեզ ։-
ճժը Զայս պատուիրեմ
զի սիրեսջիք զմի
միանս ։
Եթէ աշխարհ
զձեզ ատեայ։ գի
տասջիք զի նախ
զիս ատեաց։
Եթէ յաշխարհէ
աստի էիք. աշխա
րհ զիւրն սիրէր
արդեւք։ բայց
զի չէք յաշխարհէ

հէ։ այլ ես ընտրե
ցի զձեզ յաշխա
րհէ։ վասն այնո
րիկ ատեայ զձեզ
աշխարհ։
ճժթ Յիշեցէք զբանն
զոր ասացի ձեզ։
Եթէ ոչ է ծառայ
մեծ քան զտէր իւր։
ճի Եթէ զիս հալածե
ցին, ապա եւ զձեզ
հալածեսցեն։ եթէ
զբանն իմ պահեց
ին, ապա եւ զձերն
պահեսցեն։
ճիա Այլ զայսն արաս
ցեն ընդ ձեզ վա
սն անուան իմոյ։
ճիբ Ոչ գիտեն զա
յն որ առաքեացն
զիս ։ –

Յ	Մ	Մր	Յ	Մ	Մ	Ղ
ճժե	ճժղ	ճիէ	ճժթ	Հ	,	ծը
ճժը	,	,	ճի	,	,	,
			ճիա	Մխղ	ճժթ	Մծ
			ճիբ	ճձբ	,	ճձթ

Եթէ չէր ե
կեալ և խաւսեցեալ ընդ նոսա, մեղ
ինչ ոչ գոյր նոցա:
Բայց արդ չիք պա
տճառք վասն մե
ղաց իւրեանց:
Որ զիս ատէ, և
զհայրն իմ ատէ:
Եթէ զգործսն
չէր գործեալ ի նո
սա զոր ոչ այլ ոք
գործեաց, մեղ ի
նչ ոչ գոյր նոցա:
Բայց արդ տեսին
և ատեցին և զիս
և զհայրն իմ: Այլ զի
լցցի բանն որ
յաւրէնս նոցա գրե
ալ է, թէ ատեցին
զիս տարապարտ ա
ռանց:
Այլ յորժամ
եկեսցէ մխիթա
րիչն, զոր ես առա
քեցից ձեզ ի հաւ
րէ զհոգին ճշմա
րտութեան որ ի հաւրէ
ելանէ: Նա վկայես
ցէ վասն իմ: Եւ
դուք վկայէք, զի
ի սկզբանէ ընդ
իս էք:
Զայս խաւսեցայ
ընդ ձեզ, զի մի գայ
թակղիջիք:
Ժողովրդոց ի բա
ցեայս հանիցեն
զձեզ:
Այլ եկեսցէ ժա
մանակ զի ամենա
յն որ սպանանիցէ

զձեզ. համարեսցի.
պաշտաման մատու
ցանել այ։
Եւ զայս արաս
ցեն ընդ ձեզ. քան
զի ոչ ծանեան զ
հայր, եւ ոչ զիս։
Այլ եւ զայս խօ
սեցայ ընդ ձեզ.
զի յոր ժամ եկես
ցէ ժամանակ, յի
շեսջիք թէ ես ա
սացի ձեզ։
Զայս ի սկզբանէ
ոչ ասացի ձեզ.
քանզի ընդ
ձեզ էի։

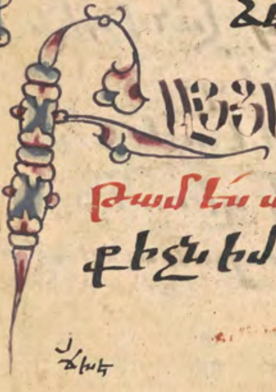

ԲԱՅՑ ԱՐԴ ԵՐ
թամ ես առ առա
քիչն իմ. եւ ոչ ոք

ի ձէնջ հարցանէ
ցէ ցիս թէ ուր
երթաս։ Այլ զի զա
յս խօսեցայ ընդ
ձեզ. տրտմութիւն
ելից զսիրտս ձեր։
Այլ ես զճշմարիտն
ասեմ ձեզ։ լաւ է
ձեզ եթէ ես եր
թամ։ զի եթէ ես
ոչ երթայց. մխի
թարիչն ոչ եկեսցէ
առ ձեզ։ ապա եթէ
երթամ, առաքե
ցից զնա առ ձեզ։
Նա եկեալ յա
նդիմանեսցէ զա
շխարհ վասն մե
ղաց, եւ վասն ար
դարութեան, եւ
վասն դատաստանի։

սան մեղաց, զի
ոչ հաւատան յիս։
Վասն արդարու-
թեան, զի առ Հայր
իմ երթամ, եւ ոչ եւս
տեսանէք զիս։
Վասն դատաստա-
նի, զի իշխան աշ-
խարհիս այսորիկ ճխը
դատապարտեալ է։
Եւս բազում ինչ ճխթ
ունիմ ասել ձեզ,
այլ ոչ կարէք
կանդարտել այժ-
միկ։ Յորժամ եկե-
սցէ Նա Հոգին ճշմ-
մարտութեան, առա-
ջնորդեսցէ ձեզ
ամենայն ճշմարտու-
թեամբ։ Զի ոչ եթէ յա-
նձնէ ինչ խօսես-
ցի։ Այլ զոր լուիցէ
խօսեսցի, եւ զգալո-
ցն պատմեսցէ
ձեզ։–
Նա զիս փառաւո-
րեսցէ, զի յիմմէ
անտի առնուցու
եւ պատմեսցէ ձեզ։
Ամենայն ինչ
զոր ունի Հայր, իմ է։
Վասն այնորիկ ա-
սացի ձեզ թէ յի-
մմէ անտի առնու-
եւ պատմէ ձեզ։
Փոքր մի, եւ ոչ եւս
տեսանէք զիս։
Եւ դարձեալ փոքր
մի, եւ տեսանիցէք
զիս։ Եւ ես երթամ
առ Հայր։
Ասեն ոմանք յա-

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճխը	ճձա	-	ճձթ
ճխթ	-	-	-

յաշկերտաց անտի
ցմիմեանս: զի՞նչ է
այն զոր ասէ ցմեզ.
թէ փոքր մի եւս ոչ
տեսանէք զիս. եւ
դարձեալ սակաւ
եւ մի եւ տեսանի
ցէք զիս. եւ թէ ես
առ Հայր իմ: եր
թամ. եւ ասէին.
զի՞նչ իցէ այն փո
քր մի եւս: ոչ գի
տեմք զի՞նչ խօս
սի:

Գիտաց յի՛ս եթէ
կամէին զնա
հարցանել:
ասէ ցնոսա:
վասն այնորիկ խն
դրէք ընդ միմէ
անս. զի ասացի թէ

փոքր մի եւս ոչ տե
սանէք զիս. եւ դար
ձեալ սակաւ մի եւ
ս եւս տեսանիցէք
զիս :-
ճզ Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ: զի լասջիք եւ
ողբասջիք դուք.
եւ աշխարհ խնդա
սցէ: դուք տրտմե
սջիք. այլ տրտմու
թիւնն. ձեր յուրա
խութիւն եղիցի:
Կին յորժամ ծն
նանիցի տրտմու
թիւն է նմա. զի
հասեալ է ժամ նո
րա: այլ յորժամ
ծնցի զմանուկն.
ոչ եւս յիշէ զնե
ղութեանն վասն խն

ուրախութեան։ զի ծն
նաւ մարդ յաշ
խարհ։
Եւ դուք այժմ
տրտմութիւն ու
նիք։ այլ դարձեալ
ալ տեսից զձեզ.
եւ ուրախ լիցին
սիրտք ձեր։ եւ
զուրախութիւն
ձեր ոչ ոք բառնայցէ
ի ձէնջ։
Եւ յայնմ աւուր
զիս ինչ ոչ հար
ցանիցէք։
ձծ Ամէն ամէն ա
սեմ ձեզ։ զի զոր
ինչ խնդրիցէք ի
հաւրէ իմմէ յա
նուանեմ տացէ
ձեզ։ Մինչեւ ցայ

ժմ ոչ ինչ խնդ
րեցէք յանուանեմ։
խնդրեցէք եւ առ
նուցուք. զի ու
րախութիւնն ձեր
լցեալ լիցի։
ձծա Զայս առակօք
խաւսեցայ ընդ
ձեզ։ եկեսցէ ժա
մանակ յորժամ
ոչ եւս առակօք
խաւսեցայց ընդ
ձեզ։ այլ յայտնա
պէս զհաւրէ պա
տմեցից ձեզ։
Յայնմ աւուր ի խ
նդրեսջիք յանուա
նեմ, եւ ոչ ասեմ ձեզ
եթէ ես աղաչեցից զհ
հայր վասն ձեր։ զի
ինքն իսկ հայր սի

մ ձծ   մ մեկ   մր ձիէ   մ ձծա

• րէ զձեզ: զի դուք
զիս սիրեցէք: եւ
հաւատացէք եթէ
ես յայ ելի:
Ելի ի հօրէ. եւ
եկի յաշխարհ դա-
րձեալ թողում
զաշխարհ, եւ եր-
թամ առ հայր:
Ասեն ցնա աշա-
կերտքն: ահա այժմ
յայտնապէս խօսիս
եւ առակս եւ ոչ
մի ինչ ասես: այ-
ժմիկ գիտեմք է
թէ գիտես զամե-
նայն. եւ ոչ ինչ պէ-
տոյ է եթէ ոք զքեզ
ցանիցէ զքեզ:
յայսմիկ հաւատա-
մք եթէ յայ ելեր:

ձճէ Պատասխանի ետ
նոցա յիս եւ ասէ:
այժմ հաւատայք:
ահա եկեսցէ ժամ
եւ եկեալ իսկ է:
զի ցրուեսջիք յիւ-
րաքանչիւր տեղիս.
եւ զիս միայն թո-
ղուցուք: եւ չեմ
միայն: զի հայր ընդ
իս է:-
ձճդ Զայս խօսեցայ
ընդ ձեզ. զի յիս
խաղաղութիւն
ունիցիք: յաշխարհի
աստ նեղութիւն
ունիցիք: այլ քա-
ջալերեցարուք. զի
ես յաղթեցի աշ-
խարհի:
Զայս յիս խօսե-

մ մ մր
ձճէ մձէ ձկը
ձճդ

սեցաւ յս. ամբարձ
զաչս իւր յերկինս
և ասէ:
Հայր, հասեալ է
ժամ: փառաւորեա
զորդի քո: զի որ
դի քո փառաւո
րեսէ զքեզ: որ
պէս ետուր նմա իշ
խանութի ամենա
յն մարմնոյ. զի ամե
նայնի զոր ետուր
նմա, տացէ զկեա
նսն յաւիտենա
կանս:
Այսէն յաւիտե
նական կեանք. զի
ծանիցեն զքեզ
միայն ճշմարիտ
ած. և զոր առաքե
ցեր զյս քս:
Ես զքեզ փառաւո
րեցի յերկրի: զգ
գործն կատարե
ցի զոր ետուր ցիս:
զի արարից:
Եւ այժմ փառաւո
րեա զիս հայրա
ի քեզ. փառօքն
զորոնէր յառաջ
քան զլինել աշխա
րհի առ ի քեզ:-
Յայտնեցի զա
նուն քո մարդկան.
զորս ետուր ինձ
յաշխարհէ. քոէին.
և ինձ ետուր զնո
սա: և զբանն քո
պահեցին: արդ
գիտացին եթէ
զամենայն ինչ զոր
ետուր ինձ. ետու

նոցա։ Եւ նոքա ըն
կալան եւ ծանեան
ճշմարտութբ թէ
առ ի քէն ելի. եւ հա-
ւատացին թէ դու
առաքեցեր զիս։
Ես վասն նոցա
աղաչեմ. եւ ոչ վասն
աշխարհի աղաչեմ։
այլ վասն նոցա զո
ր ետուր ինձ։ զի
քո են։ եւ որ ինչ քոյ է
իմ է։ եւ փառաւո
րեալ եմ ի նոսա։
Եւ ոչ եւս եմ յա
շխարհի։ Եւ նոքա
յաշխարհի են։ եւ
ես առ քեզ գամ։
Հայր սուրբ։ պա
հեա զնոսա յա
նուն քո որով ե

տուր ինձ, զի եղի
ցին մի, որպէս եւ
մեք մի եմք։
Մինչ էի յաշխար
հի ընդ նոսա ես
պահէի զնոսա յա
նուն քո որով ե
տուրն ինձ։ եւ պա
հեցի։ եւ ոչ ոք ի նո
ցանէ կորեաւ.
բայց որդին կո
րստեան, զի գիրն
լցցի։
Այժմ առ
քեզ գամ։
Եւ զայս խօսիմ
յաշխարհի։ զի ու
նիցին զուրախու
թիւն իմ լցեալ յա
նձինս իւրեանց։
Ես ետու նոցա.

զբանն քո: Եւ աշխա
րհս ատեաց զնոսա:
զի չեն յաշխարհէ
որպէս եւ ես չեմ յա
շխարհէ:
Ոչ զայս աղաչեմ
զի բարձցես զնո
սա յաշխարհէ.
այլ զի պահեսցես զ
նոսա ՚ի չարէ:
Յաշխարհէ ա
նտի չեն, որպէս եւ
ես չեմ յաշխարհէ:
Սուրբ արա զնոսա
ճշմարտութեամբ քով:
զի քո բանդ ճշմա
րտութիւն է:
Որպէս զիս առա
քեցեր յաշխարհ.
եւ ես առաքեցի զ
նոսա յաշխարհ:
Եւ ՚ի վերայ նոցա ես
սուրբ առնեմ զա
նձն իմ, զի եղիցին
եւ նոքա սրբեալք
ճշմարտութեամբ:
Եւ ոչ վասն նոցա
միայն աղաչեմ. այլ
եւ վասն ամենայն
հաւատացելոց բա
նիւն նոցա յիս:
զի ամենեքին մի
եղիցին, որպէս դու
հայր յիս. եւ ես ՚ի քեզ
զի եւ նոքա ՚ի մեզ ի
ցեն: զի եւ աշխարհ
հաւատասցէ եթէ
դու առաքեցեր
զիս եւ ես. զփառ
սն զոր ետուր ինձ
ետու նոցա: զի ի
ցեն մի, որպէս եւ

մեք մի եմք: ես ի նո
սա, եւ դու յիս, զի ի
ցեն կատարեալ
ք ի մի:
Եւ զի ծանիցէ աշ
խարհ եթէ դու ա
ռաքեցեր զիս: եւ սի
րեցեր զնոսա որպէս
եւ զիս սիրեցեր:
Հայր: զորս ետու
րն ինձ, կամիմ զի
ուր եմն ես նոքա
իցեն ընդ իս: զի
տեսանիցեն զփա
ռսն զիմ զոր ետու
րն ցիս: զի սիրեցե
ր զիս յառաջ քան
զլինել աշխարհի:
Հայր արդար: եւ
աշխարհ զքեզ ոչ
ծանեաւ: այլ ես զքեզ

ծանեայ:
Եւ սոքա ծանեան
եթէ դու առաքե
ցեր զիս: եւ ծանու
ցի նոցա զանուն
քո: եւ ծանուցից
զի սէրն զոր սիրե
ցեր զիս ի նոսա ի
ցէ եւ ես ի նոսա:
Զայս իբրեւ ա
սաց յս, ել աշակեր
տօքն հանդերձ
յայնկոյս ձորոյն կե
դրոնի ուր էր պա
րտէզ. յոր եմուտ
ինքն եւ աշակեր
տքն իւր:

ԳԻՏԷՐ ԵՒ
Յուդայ որ զնայն
մատնելոցն էր

զտեղին՝ զի բազու-
մ անգամ ժողովե-
ալ էր անդր յս ա-
շակերտօքն իւ-
րովքն:
Իսկ յուդայի առ-
եալ ընդ իւր զգուն-
դն, և ի քահանայա-
պետացն և ի փարի-
սեցւոց սպասաւո-
րս, գայ անդր ջա-
հիւք և լապտերօք
և զինուք:
Իսկ յս գիտէր է-
աէս զայն ամենա-
յն եկեալ ի վերայ
նորա, ել և ասէ ցնո-
սա, զո՞ խնդրէք:
Պատասխանի ե-
տուն նմա զյս
նազովրեցի:-

Ասէ ցնոսա յս,
ես եմ:
Կայր ընդ նոսա
և յուդայ որ մատ-
նէրն զնա:
Իբրև ասաց թէ
ես եմ, յետս յետս
չոգան, և անկան
զգետնի:
Դարձեալ եհարց
զնոսա, զո՞
խնդրէք:
Նոքա ասեն
զյս նազովրեցի:
Պատասխանի ետ
նոցա յս, ասացի
ձեզ թէ ես եմ:
Արդ եթէ զիս
խնդրէք, թոյլ
տուք դոցա եր-
թալ:

Ի լցցէ բանն
զոր ասաց. թէ զո
րս ետուրն ցիս. ոչ
կորուսեց ՚ի նոցա
նէ եւ ոչ զոք:
ճկ Իսկ սիմովն պե
տրոս քանզի ու
նէր սուր. ձգեաց
զնա. եւ եհար զքա
հանայապետին ծա
ռայ. եւ եհատ զա
կանջն նորա զա
ջ: Եւ էր անուն
ծառային մաղքոս:
Ասէ յս ցպետ
րոս. արկ զսուրդ
անդրէն ՚ի պատե
անս իւր:
ճկա Զբաժակն զոր
ետ ինձ հայր. ոչ
ըմպիցեմ զնա:

ճկբ Իսկ զօրքն եւ
հազարապետն եւ
սպասաւորք հրէէ
ցն կալան զյս եւ
կապեցին:
ճկգ Եւ ածին զնա նա
խ առ աննա: որ էր ա
ներ կայիափայ. որ
քահանայապետն էր
տարւոյն այնորիկ:
Եւ էր այն կայիափայ
որ խրատ ետ
հրէից. եթէ լաւ է
առն միոյ մեռա
նել ՚ի վերայ ժողո
վրդեանն:-
ճկդ Երթայր զհետ
յսի սիմովն պետ
րոս. եւ այլ եւս ա
շակերտ:-
ճկե Եւ աշակերտն այն

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճկ	մբ	ճձգ	մձե
ճկա	մղդ	ճհե	մձա

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճկբ	մղ	ճհե	մղ
ճկգ	։	։	։
ճկդ	մե	ճձը	։
ճկե	։	։	։

քանզի ծանօթ
էր քահանայապե
տին, եմուտ ընդ
յիս ի գաւիթ քա
հանայապետին:
ճկզ Իսկ պետրոս կայր
առ դրանն արտա
քոյ:
ճկէ Ել աշակերտ
ն որ էր ծանօթ
քահանայապետին.
եւ ասաց ցդռնա
պանն, եւ եմոյծ զ
պետրոս:
ճկը Ասէ աղախինն որ
դռնապանն էր ցպե
տրոս, միթէ եւ դու
յաշակերտաց առնն
այնորիկ իցես:
Նա ասէ, ոչ եմ:
ճկթ Կային անդ ծա
ռայքն եւ սպասաւո
րք խարոյկ արկե
ալ քանզի ցուրտ
էր, եւ ջեռնուին:
Կայր ընդ նոսա եւ
պետրոս եւ ջեռնոյր:
Իսկ քահանայապետն
եհարց զյս վասն
աշակերտացն. եւ
վասն վարդապե
տութեանն նորա:
ճհ Պատասխանի ետ
նմա յս, ես յայ
տնապէս խօսեցայ
ընդ աշխարհի.
ես յամենայն ժամ
ուսուցի ի ժողովր
դեանն. եւ ի տա
ճարի անդ ուր ա
մենայն Հրեայք
ժողովեալ էին. եւ

յ	մ	մր	ղ
ճկզ	յժդ	ճղէ	,
ճկէ	,	,	,
ճկը	յժդ	ճղէ	մղա
ճկթ	,	,	,

յ	մ	մր	ղ
ճհ	յդ	ճղդ	մղթ

ի ծածուկ ինչ ոչ
խօսեցայ:
ճկա Զի՞ հարցանես-
զիս: հարց զայնո
սիկ որ լուանն թէ
զինչ խօսեցայ ը
նդ նոսա: ահաւա
սիկ նոքա գիտեն
զինչ ասացի ես:
ճկբ Իբրև նա զայն ա
սաց: մի ոմն ի սպա
սաւորացն որ անդ
կայր ած ապտակ
յսի և ասէ, այդ
պէս պատասխա
նի տաս քահանա
յապետիդ:
ճկգ Յս ասէ ցնա·
եթէ չար ինչ խօ
սեցայ վկայեա՛ վա
սն չարին: իսկ ե
թէ բարւք· ընդէ՞ր
հարկանես զիս:
ճկդ Առաքեաց զնա
աննաս կապեալ առ
կայիափայ քահա
նայապետն:
ճկե Սիմոն պետ
րոս կայր անդ և
ջեռնոյր: ասեն ցնա·
միթէ և դու ի յաշա
կերտաց անտի նո
րա իցես:
Նա ուրացաւ և
ասէ, թէ չեմ:
Ասէ մի ոմն ի
ծառայից քահանա
յապետին ազգա
կան այնորիկ զորոյ
զունկն եհատ պետ
րոս· ո՞չ իսկ ես
տեսի զքեզ ի պա

յ	մ	մր	ղ
ճկա	-	-	-
ճկբ	յժդ	ճղդ	մղդ
ճկգ	-	-	-

յ	մ	մր	ղ
ճկդ	յզ	ճղե	մղ
ճկե	յժե	ճղզ	մղբ

րութեղի անդ ընդ-
նմայ։

Դարձեալ ուրա-
ցաւ պետրոս. և
վաղվաղակի
կայն խօս-
սեցաւ։

ԱԾԵՆ ԶՅԻ
յս՟ ի ժվանացն կա
յեափայ յապարա-
նս դատաւորին։
Եւ էր այգուց։
Եւ նոքա ոչ մտին
յապարանսն զի մի
պղծեսցին։ այլ զի
ուտիցեն ըզզա-
տիկն։
Ել լաղուսա պի-
ղատոս արտաքս
և ասէ. զինչ չա-
րախօսութիւն
մատուցանէք զա-
ռնէն զայնմանէ։
Պատասխանի ետ
ուն և ասեն
ցնա. եթէ չէր չա-
րագործ այրն այն
ապա ոչ մատնէաք
զնա քեզ։
Ասէ ցնոսա պի-
ղատոս. առէք զդա
նա դուք. և ըստ
օրինաց ձերոց
դատեցարուք։
Ասեն ցնա հրեայ-
քն. մեզ ոչ է ա-
րժան սպանանել
զոք։
Եւ լցցի բանն
յի՟ զոր ասաց. նշ
նշանակեաւ թէ որով

ճհզ ժա ճղթ Ժ

մահու մեռանե

լոց էր:

ճհէ Եմուտ միւս ան
գամ յապարանսն
պիղատոս: կոչեաց
զյս եւ ասէ ցնա,
դու ես թագաւորն
հրէից:

Պատասխանի ետ
յս: իքէն ասես
զայդ, եթէ այլք
ասացին քեզ զին
էն:–

ճհը Պատասխանի ետ
պիղատոս. միթէ
եւ ես հրեայ իցեմ.
ազգն քո. եւ քահա
նայապետքն մա
տնեցին զքեզ ինձ:
զինչ գործ գոր
ծեալ է քո:

Պատասխանի ետ
յս: իմ արքայու
թիւն չէ յայսմա
շխարհէ: եթէ յա
շխարհէ աստի էր
արքայութիւնն իմ,
սպասաւորքն իմ մա
րտնչէին արդե
օք զի մի մատնե
ցայց հրէից: բա
յց արդ թագաւո
րութիւնն իմ չէ
աստի:

ճձ Ասէ ցնա պիղա
տոս, ապա թէ ա
յդ պէս իցէ, թա
գաւոր ոմն ես դու:

Պատասխանի ետ
յս, դու ասես
թէ թագաւոր
իցեմ ես:

յ	մ	մր	ղ
ճհը	յի	մ	յբ
ճհթ	ՙ	ՙ	

յ	մ	մր	ղ
ճձ	յիա	մա	ՙ

ճձա այց ես յայդ-
եան ծնեալեմ:
Եւ ի դոյն եան եկե-
ալեմ յաշխարհ·
զի վկայեսցեց ճշ՛
մարտութեանն:
ամենայն որ ի ճշ՛
մարտութենէ է·
լսէ բարբառոյ
իմոյ:

ասէ ցնա պիղա
տոս· զինչ է ճշմա
րտութիւնն:

ճձբ այս իբրև ասաց:
դարձեալ ել առ
հրեայսն և ասէ
ցնոսա· ես և ոչ մի
ինչ պատճառս-
գտանեմ ի նմա:

ճձգ այցէ ձեր սո
վորութիւն զի
զմի ոք արձակե
ցից ձեզ ի զատկիս·
արդ կամիք զի ա
րձակեցից ձեզ
զթագաւորն հր՛
րէից:

ճձդ աղաղակեցին ա
մենեքեան և ասեն·
մի զդա· այլ զբա
րաբբայ:

էր բարաբբա
յն աւազակ:

ճձե այն ժամ առ
պիղատոս զյս և
գան եհար:

ւ զինուորացն
արարեալ պսակ ի
փշոց· եդին ի գլ՛
լուխ նորա: և զգ՛
գեցուցին նմա հա
նդերձ ծիրանի:

	յ	մ	մր	ղ
ճձա	-	-	-	
ճձբ	-	-	յդ ճկ յծ	
ճձգ	յկգ	մգ	-	

	յ	մ	մր	ղ
ճձդ	յկե	մդ	յժ	
ճձե	յկզ	մե	-	

գային առնա և ասէին, ողջ լեր արքայ հրէից: և տային նմա ապտակս:

ճձզ Ել դարձեալ պիղատոս արտաքս և ասէ ցնոսա, ահա ածեմ զնա արտաքս առ ձեզ. զի գիտասջիք թէ ես վնաս ինչ ի նմա ոչ գտանեմ:-

ճձէ Ել Յիսուս արտաքս և ունէր պսակ ի փշոց, և կարմրերձ ծիրանի: Եւ ասէ ցնոսա, ահա այրդ ցձեզ:

ճձը Իբրև տեսին զնա քահանայապետքն և սպասաւորք, զաղաղակ բարձին և ասէին, ի խաչ հան զդայ:

ճձթ Ասէ ցնոսա պիղատոս, առէք զդո դայ ի ձեզ և ձեզ զն հանէք ի խաչ: Զի ես ի դմայ վնաս ինչ ոչ գտանեմ:

ճղ Պատասխանի ետուն նմա հրեայքն: Մեք օրէնս ունիմք, և ըստ օրինաց մերոց պարտի մեռանել: զի զանձն իւր որդի այ արար:

ճղա Իբրև լուաւ զբանս զայս պիղատոս, առաւել ևս

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճձզ	ˏ	ˏ	յէ
ճձէ	յիթ	մէ	ˏ
ճձը	յիզ	մե	յժա

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճձթ	ˏ	ˏ	ˏ
ճղ	ˏ	ˏ	յժդ յժէ յժը
ճղա	ˏ	ˏ	ˏ
ճղբ	յիա	մա	ˏ

երկեան։ Եմուտ
դարձեալ անդր
էն յապարանսն.
և ասէ ցյի՛ն ''. ու
ստի՛ ես դու։
Եւ յի՛ն ոչ ետ նմա
պատասխանի։
Ասէ ցնա պիղա՛
տոս. ընդ իս ոչ
խօսիս։ ոչ գի
տես եթէ իշխա
նութի՛ ունիմ խա
չել զքեզ իխա՛չ.
և իշխանութիւն
ունիմ արձակել
զքեզ։
Պատասխանի
ետ յի՛ն. ոչ ունէ ճղ
իր դու իշխանու
թի՛ ի վերայ իմ. և
ոչ մի եթէ ոչ էր
տուեալ քեզ ի վե
րուստ։ վասն այ
սորիկ որ մատնե
ացն զիս քեզ նո
րա մեծ մեղքեն։
Յայնմհետէ պի՛
ղատոս խնդրէր
արձակել զնա։
Եւ հրեայքն ա
ղաղակէին և ասէ
ին. եթէ զդա ար
ձակես, չես բարե
կամ կայսեր։ Ա
մենայն որ թագաւ
որ կոչէ զանձն իւր.
հակառակ է կա
յսեր։–
Իսկ պի՛ղատոս
իբրև լուաւ
զբանս զայսոսիկ.
ած զյի՛ն արտաքս.

ճղ | մ | մը | ղ

Նստաւ ի վերայ
բեմին ի տաճարն
որ կոչի քարայ
յատակ: Եւ եբրայ
եցերէն կապպա
թայ:
Եւ էր ուրբաթըն
զատկին: Եւ էր ժամ
իբրեւ վեցերորդ:
Եւ ասէ ցհրէայսն.
ահա թագաւոր
ձեր ցձեզ:
ձղդ Նոքայ աղաղա
կէին, բարձ ի միջոյ:
բարձ ի միջոյ հան
զդա ի խաչ:
ձղե Ասէ ցնոսա պի
ղատոս, եւ զթա
գաւորդ ձեր ի
խաչ հանիցեմ:
ձղզ Պատասխանի ե
տուն քահանայա
պետքն: Չէք մեր
թագաւոր: բայց
ի կայսերէ:
ձղէ Յայնժամ ետ
զնա ի ձեռս նո
ցա, զի ի խաչ
հանիցէ:
ձղը ՆՈՔԱ ԱՌԵԱԼ
տանէին զնա: Եւ
բարձեալ էր ինք
նին զխաչափայ
տն, ելանէր ի
տեղին որ անուա
նեալ էր գագաթն:
Եւ կոչի եբրայեցէ
րէն գողգոթայ.
ուր եւ ի խաչ
հանին զնա:
ձղթ Ընդ նմա եր

կուս եւս այլ: աստի
եւ անտի: եւ ի մէջն
զՅս̄:

Գրեաց եւ տախ
տակ մի պիղատոս:
եւ եդ ի վերայ խա
չին. եւ էր գրեալ
Յս̄ Նազովրեցի Թա
գաւոր հրէից:

Զայն տախտակ.
ընթերցան բազու
մք ի հրէից. զի մօ
տ էր ի քաղաքն
տեղին ուր խաչե
ցաւ Յս̄: եւ էր գր̄
եալ եբրայեցերէն:
դաղմատերէն: եւ
յունարէն:

Ասեն ցպիղատոս
քահանայապետքն
հրէից. մի գրեր

Թագաւոր հրէից:
այլ թէ նա ասաց
Թագաւորեմ հ
րէից:

Պատասխանի ետ
պիղատոս. զոր
ինչ գրեցի. գրեցի:

Զինուորքն
իբրեւ խաչեցին
զՅս̄. առին
զհանդերձս նորա.
եւ արարին չորս մա
սունս. իւրաքանչ
իւր զինուորի մա
սն: Եւ զպատմու
ճանն. քանզի էր
առանց կարանի
ի վերուստ ծոր ա
նգեալ ամենեւին:

Ասեն ցմիմեանս.
մի պատառեսցուք

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճղթ	յլէ	մծդ	յկդ
ա	,	,	,

Յ	Մ	Մր	Ղ
մա	յլը	մծա	յկա

զայդ: այլ արկցու-
ք՝ վիճակ ի վերայ
դորայ ում և
եղիցի:
Զի լցցի գի՛րն
› որ ասէ՝ բաժանե-
› ցին զհանդերձս
› իմ յինքեանս: և ի
› վերայ պատմու-
› ճանի իմոյ վիճակ
› արկին:
Զինուորքն զայս
ինչ գործեցին:
ՃԵ Կային առ
խաչին յիսի մայրն
նորա, և քոյր մօ-
ր նորա մարիամ
կղէովպայ և մա-
րիամ մագդա-
ղենացի:-
Յս իբր ետես զմ

մայրն. և զաշակե-
րտն զոր սիրէրն
կայր մօտ, ասէ
ցմայրն. կին դու:
ահա որդի քո: ա-
պա ասէ ցաշակե-
րտն: ահա մայր քո:
Եւ յայնմ ժամանա-
կէ առ աշակերտն
զնա առ ինքն:
ՃԶ Յետ այսորիկ գի-
տաց յս եթէ ահա
ամենայն ինչ կա-
տարեալ է, զի կա-
տարեսցի գիրն.
ասէ ծարաւի եմ:
Աման դնէր կայր ա-
ման ինչ լի քա-
ցախով ընդ լերդի
շուրջ եդեալ զքն
մշտկան զոպայն.

Ժ ՃԵ Մ › Մր › Շ ›

Ժ ՃԶ Մ ՃԶ Մր Մծա Շ ›

մատուցին ի բերան
նորա։ Իբրեւ առ
յս զքացախն հա
նդերձ լեղեաւն,
ասէ, ամենայն ինչ
կատարեալ է։
մդ Եւ խոնարհեցոյ
զգլուխն աւանդե
աց զհոգին։
մե Իսկ հրեայքն քա
ն զի ուրբաթ էր.
զի մի՛ անդէն ի
խաչին ագանիցեն
մարմինքն. մինչեւ
ցշաբաթն։ զի էր
աւր մեծ. շաբա
թուն այնորիկ ա
ղաչեցին զպիղա
տոս զի խորտակե
սցեն զբարձս նո
ցա, եւ բարձցին։

յ	մ	մր	ղ
մդ	յխդ	միդ	յիթ
մե	ա	ա	ա

Եկին զինուորքն
եւ զառաջնոյն խո
րտակեցին զբար
ձս, նոյնպէս եւ զմի
ւսոյն որ ընդ նմա
ի խաչին եղեալ էր։
Բայց իբրեւ եկին
առ յս, եւ տեսին զի
այն ինչ մեռեալ էր.
ոչ խորտակեցին
զբարձս նորա,
այլ մի ոմն ի զինուո
րացն տիգաւ խո
ցեաց զկողս նորա։
եւ նոյն ժամայն ել
արիւն եւ ջուր։
Եւ որ ետեսն վկ
այեաց, եւ ճշմա
րիտ է վկայութի։
եւ նա գիտէ թէ ճշ
մարիտ ասէ։ զի եւ

դուք հաւատաս
ջիք:

Եղեւ այս. զի լց
ցի գիրն. եթէ
ոսկր նորա մի փշ
րեսցի:

Եւ դարձեալ միւս
գիրն ասէ. թէ հա
յեսցին յոր
խոցեցինն:

մգ ՅԵՏ ԱՅՍՈՐԻԿ

աղաչեաց զպիղա
տոս յովսէփ որ յա
րիմաթեայ էր ա
շակերտ յիս. եւ ծա
ծուկ վասն ահին
հրէից. զի բարձ
ցէ զմարմինն յիս:

Հրամայեաց պի
ղատոս:-

մ մ մբ ղ
մղ մխբ միգ մլէ

մէ Եկին եւ բարձին
զնա:

մէ Եկն եւ նիկոդեմոս
որ եկեալ էր առաջին
ի գիշերի առ յիսուս.
եւ բերէր զմուռս
խառն ընդ հալուէ
իբրեւ լիտրս
հարիւր:

մը Առին զմարմինն
յիս: եւ պատեցին
կտաւովք խնկաւ
քն խառնեալ որպէս
օրէնն էր հրէից
պատել:

Էր ի տեղւոջն
յորում խաչեցաւ
պարտէզ: եւ ի պա
րտիզին անդ գերե
զման նոր յորում
ոչ ոք երբեք եդեալ էր

մ մ մբ ղ
մէ
մը մլթ մից մլգ

դեալ:

Ի նոյն ժամուն ուր
բանդուն հրէից.
զէմմանուէլ զերե
զմանն եդին զքս:

ժթ Եւ միաշաբա
թւոջն. մարի
ամ մագդաղենա
ցի, գայ առաւօ
տուն ընդ աշալու
շն ի գերեզմանն
անդր, և տեսանէ
զվէմն բարձեալ ի
դրաց գերեզմա
նէն:

ժէ Ապա ընթանայ և
գայ առ սիմոն պե
տրոս, և առ միւ
ս աշակերտն զոր
սիրէր յս: և ասէ
ցնոսա: բարձին

զտր ի գերեզմանէ
անտի, և ոչ գիտե
մք ուր եդին զնա:
Ել պետրոս և միւս
աշակերտն: և գա
յին ի գերեզմանն.
ընթանային երկո
քեան ի միասին:
Եւ միւս աշակերտն
յառաջեաց ըն թա
ցաւ վաղագոյն -
քան զպետրոս, և
եհն նախ ի գերե
զմանն: և խոնա
րհեալ տեսանէ
զի կային անդ կտ
աւքն, բայց ի նե
րքս ոչ եմուտ:
Եկն և սիմոն պե
տրոս որ գայր զհն
նորա: և եմուտ

յ ժթ ժէ | յ յճ | մր մա | ղ յլղ

՚ի գերեզմանն։ և
տեսանէ զկտաւսն
զի կային անդ։ և
վարշամակն որ էր
՚ի գլուխ նորա։ ոչ
ընդ այլ կտաւսն կայր։
այլ ուրոյն ծալեալ
՚ի մի կողմն ։
Յայնժամ եմուտ
և միւս աշակերտն
որ եկեալն էր յառա
ջագոյն ՚ի գերեզմա
նն։ ետես և հաւա
տաց։ զի և ոչ ևս գի
տէին զգիրս։ Թէ
պարտ է նմա ՚ի մե
ռելոց յառնել։
Գնացին դարձե
ալ առ միմեանս
աշակերտքն։
Բայց Մարեամ
կայր արտաքոյ գե
րեզմանին և լայր։
Մինչ դեռ լայ
յր, խոնարհեցաւ
՚ի գերեզմանն, և
տեսանէ երկուս
հրեշտակս ՚ի սպի
տակս, զի նստէին
մի ՚ի խոնարհից և մի
յանոտից, ուր կայր
մարմինն յի̃ի ։
Նոքա ասեն
ցնա. կին դու
զի՞ լաս ։
Ասէ ցնոսա։ զի
բարձին զտէրն իմ
՚ի գերեզմանէ ա
ստի, և ոչ գիտեմ
ուր եդին զնա։
Զայս իբրև ա
սաց, դարձաւ ՚ի

Թիկունակոյս· և
տեսանէ զյս զի
կայր և ոչ գիտէր
Թէ յս իցէ =
Ասէ ցնա յս կին
դու զի լաս զո խն
դրես =
Նա այսպէս
Թուեցաւ Թէ պար
տիզպանն իցէ· ա
սէ ցնա տր· եԹէ
դու բարձեր զնա·
ասա ինձ ուր եդիր
զնա զի ես առից
զնա =
Ասէ ցնա յս մարի
ամ· և նա դարձաւ
և ասէ ցնա եբրայ
եցերէն ռաբունի որ
Թարգմանի վար
դ ա պետ =

Ասէ ցնա յս մի
մի մերձենար յիս
զի չև ևս ելեալ եմ
ես առ հայր իմ·
այլ երԹ առ
եղբարս իմ· և
ասա ցնոսա ելա
նեմ ես առ հայր
իմ և առ հայր
ձեր· և ած իմ
և ած ձեր =
Գայ մարիամ
մագդաղենա
ցի և պատմէ աշա
կերտացն եԹէ
ետես զտր և
զայս ինչ ասա
ցնմա =
Յերեկոյն
միաշաբ
աԹոջ աւուրն

և դրաւքն փակեալ
էին· ուր էին աշա
կերտքն ժողովեալ
վասն ահին հրէ
ից =
կն յս եկաց իմէջ
նոցա և ասէ ցնոսա
ողջոյն ընդ ձեզ·
եւ զայս ասաց
եցոյց նոցա զձեռս
ն և զկողմն =
ւրախ եղեն աշ
ակերտքն իբրև
տեսին զտր =
սէ ցնոսա դար
ձեալ ողջոյն ընդ
ձեզ· որպէս առաք
եաց զիս հայր իմ
և ես առաքեմ·
զ ձեզ =
ւ զայս իբրև

ասաց· փչեաց ի նոսա
և ասէ առէք հոգի սբ =
թէ ումեք թողուց
ուք զ յանցանս թողե
ալ լիցի նոցա· և եթէ
զուրուք ունիցիք կալ
եալ լիցի =
սկ թովմաս մի յեր
կոտասանիցն անուա
նեալն երկուորեակ ոչ էր
ընդ նոսա· յոր ժամ եկն յս =
սէին ցնա այլ աշակերտ
քն եթէ տեսաք զտր =
Եւ նա ասէ ցնոսա եթէ
ոչ տեսից ի ձեռս նորա
զնշան բևեռացն
և արկից զմատուն
ս իմ ի տեղի բևեռա
ցն· և· արկից զձե
ռս մխեցից զձե
ռս իմ ի կողմն նորա

ոչ հաւատա
ամ =
Եւ յետ ութ
աւուր դա
րձեալ էին ի ներքս
աշակերտքն և թով
մաս ընդ նոսա =
Գայ յս դրունքն
փակելովք եկաց
ի մէջ նոցա և ասէ ց
նոսա ողջոյն ընդ
ձեզ =
Ապա ասէ ցթովմա
ս. բեր զմատունս քո
և արկ այսր. և տես զ
ձեռս իմ. և բեր զձեռ
ն քո և մուծ ի կողս իմ
և մի լինիր անհաւատ
այլ հաւատացեալ =
Պատասխանի ետ
թովմաս և ասէ ցնա
տէր իմ և ած իմ =
Ասէ ցնա յս այդ
զոր տեսեր զիս
և հաւատացեր.
երանի որոց ոչ իցէ
տեսեալ և հաւա
տասցեն =
Բազում և այլ
նշանս արար յս
առաջի աշակեր
տաց իւրոց որ ոչ է
գրեալ ի գիրս յայսմիկ
այլ այս այնչափ ինչ
գրեցաւ. զի հաւա
տասջիք եթէ յս քս է
որդի այ. և զի հա
ւատասցէք և զկեա
նս յաւիտենակա
նս ընդունիցիք
յանուն նորա =
Յետ այսոր

իկ դարձեալ յա
յտնեաց յիս զանձն
նիւր աշակերտա
ցն իւրոց առ ծով
եզերբն տիբերեայ
եւ յայտնեաց այսպէս:

Էին ի միասին սի
մոն պետրոս. եւ թո
վմաս անուանեալն
երկուորեակ. եւ նա
թանայէլ որ ի կանա
յ գալիլեացւոց. եւ որ
դիքն զեբեդեայ եւ
այլք յաշակերտա
ց անտի նորա ա՛
երկու:

Ասէ ցնոսա սիմո
ն պետրոս. երթամ
ձուկն որսալ. ասեն
ցնա գամք եւ մեք
ընդ քեզ:

Գնացին եւ մտին ի նաւ
եւ յայնմ գիշերին կալ
ան եւ ոչ ինչ:

Ընդ այգն լինել կայր
յիս յեզր ծովուն. բայց
ոչ ծանեան աշակերտք
ն թէ յիս իցէ:

Ասէ ցնոսա յիս մանկու
նք. միթէ ունիք ինչ
ուտելոյ:

Պատասխանի ետ
ուն նմա եւ ասեն ոչ:

Ասէ ցնոսա արկէք
յաջակողմն նաւուդ զու
ռկանսդ եւ գտանիցէք:

Ընկեցին եւ ոչ կարէին ձը
գել ի բազմութենէ ձը
կանց անտի:

Ասէ աշակերտն այն
զոր սիրէր յիս ցպետրոս
տէր է այն:

Սիմոն պետրոս իբրև
լուաւ. թէ տէրն է արկաւ
զիւրաւ զզգեստն.
քանզի մերկ էր և ընկէց
զինքն ի ծովն. և այլ
աշակերտքն նաւամբ
եկեալք էին. քանզի չէին
հեռի ի ցամաքէ. այլ
իբրև երկերիւր կանգուն
նաւ քարշէին զգործն
ու հանդերձ ձկամբք:
Իբրև ելին ի ցամաք
տեսանէին կրակ կէտող
կայծականց և ձուկն
ի վերայ նորա և հաց:
Ասէ ցնոսա յիսուս բերէք
ի ձկանց այդի զոր դու
քդ կալարուք:
Ել սիմոն պետրոս
և ձգեաց զգործն ի ցա
մաք լի մեծամեծ ձկ
ամբք հարիւր յիսուն.
և երիւք. և այնչափ
էինչ կայր. և ոչ պատա
ռեցաւ գործին:
Ասէ ցնոսա յիսուս եկայք
ճաշեցէք:
Եւ ոչ ոք յաշակերտ
ացն իշխէր հարց
անել թէ դու ո՞վ ես. զի
գիտէին թէ տէրն է:
Գայ յիսուս և առնու
զհա ցն և տայ նոցա
նոյնպէս և զձուկն:
Զայս երրորդ անգամ
երևեցաւ յիսուս աշա
կերտացն յարուց
եալ ի մեռելոց:
Իբրև
ճաշեցին
ասէ ցնա
սիմոն պետրոս ու

յն· սիմոն յոհաննու
սիրես զիս առաւել
քան զ դոսայ։
Ասէ ցնա· այո տր
և դու գիտես զի սի
րեմ զ քեզ։
Ասէ ցնա, արածե
ա զգառինս իմ։
Դարձեալ ասէ ց
նա սիմոն յոհաննու
սիրես զիս։
Ասէ ցնա այո տր·
և դու գիտես զի սի
րեմ զ քեզ
Ասէ ցնա արածեա
զոչխարս իմ։
Ասէ ցնա երրորդա
նգամ· սիմոն յոհան
նու սիրես զիս։
Տրտմեցաւ պետր
ոս զի ասաց ցնա երի
ցս թէ սիրես զիս· ասէ ց
նա· տր դու գիտես զամ
և դու իսկ զամ ճանա
չես· և եթէ սիրեմ զքեզ։
Ասէ ցնա յս արածեա
զոչխարս իմ։
Ամէն ամէն ասեմ քեզ
զի մինչ մանուկ էիր
անձամբ անձն ածես գա
ւտի ածեիր· և ուր թաւ
էր յորժամ կամէիր· այլ
յորժամ ծերասցիս ձեռ
սփռեսցես· և
այլ ք ածցէ զքեզ գա
տի և տարցէ ուր
ոչ կամիցիս· զայս
ասաց նշանակել
թէ որով մահու փառ
աւորելոց է զած։
Եւ զայս իբրև ասա
ց· ասէ ցնա եկ զկնի

իմ։ Դարձաւ պետ
րոսն. տեսանէ զա
շակերտն զոր սիրէր
Յս. զի երթայր զկն ե
որ եւ անկեալ զլանջօքն
նորա. եւ ասէ՝ տր ով է
որ մատնելոց է զքեզ։
Զնա տեսեալ պետ
րոս. ասէ ցՅս. տր եւ
սա զի։
Ասէ ցնա Յս. եթէ կամ
իմ զի կացցէ դա մինչեւ
ես գամ քեզ զի՞ փոյթ է
դու եկ զկնի իմ։ Ել եւ
բանս այս յեղբարսն
համարեցան թէ աշա
կերտն այն ոչ մեռանի
ցի. եւ ոչ ասաց նմա Յս
եթէ ոչ մեռանիցի. այլ
թէ կամիմ եթէ կացցէ
դա մինչեւ ես գամ։

Այս աշակերտն է որ
վկայէ. վասն այսոր
իկ որ եւ գրեաց իսկ
զայսոսիկ. եւ գիտեմք
եթէ ճշմարիտ է վկայ
ութիւն նորա ։
Են այլ եւս այլ ինչ
բազում զոր արար
Յս. զոր թէ գրեալ էր
մի ըստ միոջէ կարծեմ
թէ եւ ոչ աշխարհս
բաւական էր տան
ել զգիրսն որ թէ գր
եալ էին ։

Նայցէն խորա

Գ քանի չէ խորոջ
խոս եղեւ. եւ ես Յս
գն այնպէս տասն Ճի
թէն եսց. եւ ընթացա
ււ ււ տոտոպար Ճեաւ
ենն խոտաճարն ։

End of John
Eighth Chapter of John begins here
See John 8 1–11a

Եւ գայր առ նա
ամ̅ ժողովուրդն
ուսուցանէր զն̅ս ։
Ածին քահանայա
պետքն և փարիսեց
իքն. կին մի ըմբռնեալ
ի շնութ̅ի. և կաց
ուցեալ ի խառաձ ի
ատե—ն ։
Ասեն այս ըմբռնեալ
ալ է ի քն յայտնապես
շնացեալ է. և յաւրէ
նսն մովսէս պատու
իրեաց մեզ զայսպի
սիս քարկոծել. արդ
դու զինչ ասես վասա
ն դորա ։
Զայս ասէին փոր
ձելով զնա. զի ուն
իցեն ամբաստան
ութ̅ի զնմանէ ։

Իսկ յս̅ ի խոնարհ հայ
ելով գրէր մատամբ
ն յերկիր ։
Իսկ իբրև ստիպեց
ին հարցանելով զնա.
հայեցեալ ի վեր յս̅ ասէ
ցնոսա. անմեղն ի ձէնջ.
նախ նա արկցէ քար ի
վ̅ր դորայ ։ Եւ դարձեալ
ի խոնարհ հայելով գրէր
յերկիր. և լու եալ ։
Ելանէին մի ըստ միո
ջէ սկսեալ յառաջնոց
ն մինչև ի վերջինսն. և
մնաց միայն յս̅ և կինն կա
յր առաջի նորա ։
Պատասխանի ետ
յս̅ և ասէ ցնա. կին ուրու
րեն. ոչ ոք զ քեզ դա
տապարտեաց ։
Նա ասէ ոչ տ̅ր ։

End of John 8 11a

Some pages missing(?)
From this point we have information about the scribes (penman) + illuminator

Ձեր զաստացաւ շնորհաւէտ
սրբանիս զտէր Թորոսմա
ղ դասին և զտէր յովհաննէս
սասընցեին ։ Աղօթ. ովքեան
և զիս ծառայագոյթ հայր
փառաց անպարագրելե
Թէ նորա. խնամատութե
զարդութեամբ յոքն եղօ
ահ աւորև առակալեցաւ
ընտրելոց յահեղ դատ
աստանիոս կանխաշաա
աստեղիր ի ձեռնանխա
սեր շնորհս և անբարբա
ոքարէ խաւսի մէ աւե
սպասանիս յիշեա զաստաց
աղաւթս զտէր Թորոսն
և զտէր յովհաննէսն. և զմեծ
արեանմերձաւորքն իւր
քննեալքն ցրոմէ. և
դասեա շնորհ հաք և որդ
րմովթէ ։ Սողոմեղջն

յանկարծամաւեա սոսա
ցողէ մէ մասնէնիս տր
Թորոսէն և տէր յովա
նէսին որբ աղաւթմաս
խոստանամաք և Ջերմե
ռանդ սիրով նշորդ
առաստ արսին ըստա
ցանգ զամ ի հալալվա
ստակոց երբեանց յե
շատակներեանց և
բարեխաւս ամեն արե
անատրոս մերձաւոր
ացն երբեանցն ամեն։
Եւ զխեղճանաս յիշատակա զծա
ղկող մէ աւեաստարան իս
զմարտիրոսս աղաչեմ
յիշել երկրայնամերձող
մայն և ամէն զձեզ յիշէ
յերկնա զանգ ամէն զաղ
ամն ամէն ։

we read ... of a Showing the ... date ... back ed.